ПРОЕКТ!

КОМИСИЯ
ЗА РЕГУЛИРАНЕ
НА СЪОБЩЕНИЯТА

Определяне, анализ и оценка на пазарите на

генериране на повиквания от определено местоположение на обществени телефонни мрежи

и на

терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи

Приложение към Решение № XXX/XX.XX.2012 г.

РЕЗЮМЕ

Съгласно действащата нормативна уредба националният регулаторен орган в лицето на Комисията за регулиране на съобщенията (КРС) е длъжен периодично да анализира доколко е ефективна конкуренцията на пазарите на електронни съобщения, с което да осигури подходяща регулация в условията на променяща се пазарна среда. В настоящия документ се определят съответните пазари на генериране на повиквания от определено местоположение на обществени телефонни мрежи и на терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи, извършва се втори кръг на анализ и оценка дали на тях е налице ефективна конкуренция, включително се определят предприятия със значително въздействие върху съответните пазари и подходящите специфични задължения, които да им бъдат наложени, продължени, изменени и/или отменени.

Оценката на нивото на конкуренция на съответните пазари е извършена на база данни за минал период от три години (2008 – 2010 г.) и на направена прогноза за бъдещото им развитие за период от две години напред.

Съгласно разпоредбата на чл. 151 във връзка с чл. 42 от Закона за електронните съобщения (чл. 6 и 7 от Директива 2002/21/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 7 март 2002 г. за обща регулаторна рамка за електронни съобщителни мрежи и услуги и принципите на конкурентното право), Проектът на решение на КРС е публикуван за обществено обсъждане и е изпратен за становище до Комисията за защита на конкуренцията (КЗК). След приключване на процедурата по обществено обсъждане КРС изпраща проекта на решение до Европейската комисия (ЕК), Органа на европейските регулатори в областта на електронните съобщения (ОЕРЕС) и до другите национални регулаторни органи на държавите-членки на Европейския съюз (ЕС).

Определяне на съответните пазари:

- пазарът на едро на генериране на повиквания от определено местоположение на обществени телефонни мрежи се състои от мрежите на историческото предприятие „Българска телекомуникационна компания” АД и на всички деветнадесет активни към настоящия момент предприятия, предоставящи услуги в определено местоположение чрез обществени телефонни мрежи и/или услуги в България. Разгледаният продуктов пазар е с географски обхват територията на Република България;
- пазарът на едро на терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи се състои от двадесет самостоятелно обособени продуктови пазара, включващи мрежите на историческото предприятие „Българска телекомуникационна компания” АД и на всички деветнадесет активни към настоящия момент предприятия, предоставящи услуги в определено местоположение чрез обществени телефонни мрежи и/или услуги в България. Всеки от разгледаните продуктови пазари е с географски обхват територията на Република България.

Определянето на съответните пазари е разгледано в Раздели V и VI на документа.

1.1. Анализ и оценка на пазара на едро за генериране на повиквания от определено местоположение на обществени телефонни мрежи

В резултат на извършения пазарен анализ в Раздел V на документа, имащ за цел да оцени наличието на предпоставки, възпрепятстващи ефективната конкуренция на разглеждания пазар на генериране на повиквания от определено местоположение на обществени телефонни мрежи, КРС достигна до заключението, че следва да определи:

- „Българска телекомуникационна компания” АД за предприятие със значително въздействие върху пазара на едро за генериране на повиквания от определено местоположение на обществени телефонни мрежи.

Заключението е направено на база анализа на следните критерии:

- пазарен дял;
- наличие на бариери за навлизане и разширяване на съответния пазар;
- недостатъчна или слаба покупателна способност.

1.2. Определяне на специфични задължения

Заключенията от анализа на пазара на генериране на повиквания от определено местоположение на обществени телефонни мрежи са, че на съответния пазар не е установена ефективна конкуренция, дава основание на КРС да наложи на предприятието със значително въздействие върху пазара следните специфични задължения:

- за достъп до и ползване на необходими мрежови елементи и/или съоръжения;
- за прозрачност;
- за равнопоставеност;
- за изготвяне и публикуване на Типово предложение за взаимно свързване;
- за разделно счетоводство и ценови ограничения, включително задължения за разходоориентираност.

1.3. Отмяна на наложени специфични задължения:

- Отменя се наложеното с Решение № 237 от 17.03.2009 г. на „Българска телекомуникационна компания” АД задължение да публикува и да актуализира на официалната си страница в интернет финансов отчет (отчет за доходите, баланс), в срокове съобразно разпоредбите на Закона за счетоводството.

- Отменя се наложеното с Решение № 237 от 17.03.2009 г. на „Българска телекомуникационна компания” АД задължение да предоставя, при поискване от комисията, отчет за промените в собствения капитал, отчет за паричните потоци и приложенията към финансовия отчет.

2.1. Анализ и оценка на пазара на едро за терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи

В резултат на извършения пазарен анализ в Раздел VI на документа, имащ за цел да оцени наличието на предпоставки, възпрепятстващи ефективната конкуренция на разглеждания пазар на терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи, КРС достигна до заключението, че следва да определи „Българска телекомуникационна компания” АД, „Ай Ти Ди Нетуърк” АД, „Близу Медиа Енд Броудбенд” ЕАД, „Варна Нет” ООД, „Вестител БГ” АД, VOXBONE S.A./N.V., „Глобъл Комюникейшън Нет” АД, „Голд Телеком България” АД, „Източна телекомуникационна компания” АД, „Интербилд” ООД, „Интеруут България” ЕАД, „Космо България Мобайл” ЕАД, „Мобилтел” ЕАД, „Некском България” ЕАД, „Нет Ис Сат” ООД, „Нетфинити” ЕООД, „Орбител” ЕАД, „Скат ТВ” ООД, „Спектър Нет” ЕАД, „Телеком 1” ООД за предприятия със значително въздействие върху пазара на едро за терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи.

Заключението е направено на база анализа на следните критерии:

- пазарен дял на всяко предприятие;

- наличие на бариери за навлизане и разширяване на съответния пазар;
- недостатъчна или слаба покупателна способност.

2.2. Определяне на специфични задължения

Заключенията от анализа на пазара на едро за терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи са, че на съответния пазар не е установена ефективна конкуренция, което дава основание на КРС да наложи на предприятията със значително въздействие върху пазара следните специфични задължения:

2.2.1. По отношение на „Българска телекомуникационна компания" АД

- за достъп до и ползване на необходими мрежови елементи и/или съоръжения;
- за прозрачност;
- за равнопоставеност;
- за изготвяне и публикуване на Типово предложение за взаимно свързване ;
- за разделно счетоводство и ценови ограничения, включително задължения за разходоориентираност.

2.2.2. По отношение на останалите предприятия със значително въздействие на съответния пазар:

- задължение за достъп до и ползване на необходими мрежови елементи и/или съоръжения;
- задължение за прозрачност;
- задължение за равнопоставеност;
- ценови ограничения, включително задължение за разходоориентираност.

По отношение на „Мобилтел" ЕАД и „Космо България Мобайл" ЕАД е наложено задължение за разделно счетоводство на пазара на терминиране на повиквания в индивидуални мобилни мрежи, което се прилага по отношение на цялостната дейност на предприятията.

2.3. Отмяна на наложени специфични задължения:

• Отменят се наложените на предприятията с Решение № 237 от 17.03.2009 г. задължения да публикуват и да актуализират на официалната си страница в интернет финансов отчет (отчет за доходите, баланс), в срокове съобразно разпоредбите на Закона за счетоводството.

• Отменят се наложените на предприятията с Решение № 237 от 17.03.2009 г. задължения да предоставят, при поискване от комисията, отчет за промените в собствения капитал, отчет за паричните потоци и приложенията към финансовия отчет.

Окончателно решение

КРС приема своето окончателно решение по определянето, анализа и оценката на пазара на генериране на повиквания от определено местоположение на обществени телефонни мрежи и на пазара на терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи след отразяване на

становищата, постъпили от заинтересованите страни по време на общественото обсъждане, както и от КЗК, ЕК, ОЕРЕС и другите национални регулаторни органи на държавите-членки на ЕС.

СЪДЪРЖАНИЕ

I. Въведение 9

1. Правна рамка 9

1.1. Европейска регулаторна рамка 9

1.2. Национално законодателство 10

2. Ред, условия и процедура за определяне, анализ и оценка на пазарите на електронни съобщителни мрежи и/или услуги относно наличието на ефективна конкуренция .. 10

2.1. Определяне на пазарите 11

2.2. Анализ и оценка на съответния пазар 12

3. Определяне на предприятие със значително въздействие върху пазара и налагане на специфични задължения 12

4. Обхват на документа 13

II. Обществено обсъждане и консултации с Европейската комисия. Сътрудничество с Комисията за защита на конкуренцията 14

III. Състояние на българския пазар на обществени телефонни услуги, предоставяни в определено местоположение 160

1. Участници на пазара 162

2. Инфраструктура 165

2.1. Обществена електронна съобщителна мрежа на историческото предприятие 165

2.2. Мрежи на конкурентните предприятия 167

3. Състояние на пазара на обществени телефонни услуги, предоставяни в определено местоположение 168

3.1. Фиксирани телефонни постове 168

3.2. Приходи 170

3.3. Относителни дялове 173

3.4. Цени 174

3.4.1. Цени на едро 174

3.4.2. Цени на дребно 178

IV. Граници между пазарите на едро за предоставяне на услуги за генериране, транзит и терминиране на повиквания. Взаимно свързване на мрежи 180

1. Граници между пазарите на едро за предоставяне на услуги 180

2. Състояние на взаимното свързване на обществени телефонни мрежи 181

2.1. Взаимно свързване между мрежата на БТК и мрежите на конкурентните предприятия 181

2.2. Взаимно свързване между мрежите на алтернативните предприятия 183

V. Генериране на повиквания от определено местоположение на обществени телефонни мрежи 184

1. Определяне на съответния пазар 184

1.1. Въведение 184

1.2. Съответен продуктов пазар 185

1.2.1. Въведение 185

1.2.2. Взаимозаменяемост при търсенето 186

1.2.3. Взаимозаменяемост при предлагането ... 191
1.3. Съответен географски пазар ... 192
1.4. Заключение ... 193
1.5. Прилагане на теста на трите критерия ... 194
1.5.1. Наличие на високи и непреходни бариери за навлизане на пазара ... 194
1.5.2. Липса на възможност за стимулиране и развитие на конкуренцията ... 196
1.5.3. Недостатъчна ефективност на конкурентното право ... 198
1.5.4. Заключение ... 199
2. Анализ и оценка на съответния пазар ... 199
2.1. Въведение ... 199
2.2. Критерии, използвани при анализа на ефективността на конкуренцията и определяне на предприятия със значително въздействие върху съответния пазар ... 200
2.2.1. Пазарен дял ... 201
2.2.2. Наличие на бариери за навлизане и разширяване на съответния пазар 202
2.2.3. Недостатъчна или слаба покупателна способност ... 205
3. Определяне на предприятия със значително въздействие върху пазара ... 209
VI. Терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи ... 211
1. Определяне на съответния пазар ... 211
1.1. Въведение ... 211
1.2. Съответен продуктов пазар ... 212
1.2.1. Взаимозаменяемост при търсенето ... 212
1.2.2. Взаимозаменяемост при предлагането ... 219
1.3. Съответен географски пазар ... 220
1.4. Заключение ... 221
1.5. Прилагане на теста на трите критерия ... 223
1.5.1. Наличие на високи и непреходни бариери за навлизане на пазара ... 223
1.5.2. Липса на възможност за стимулиране и развитие на конкуренцията ... 224
1.5.3. Недостатъчна ефективност на конкурентното право ... 225
1.5.4. Заключение ... 227
2. Анализ и оценка на съответния пазар ... 227
2.1. Въведение ... 227
2.2. Критерии, използвани при анализа на ефективността на конкуренцията и определяне на предприятия със значително въздействие върху съответния пазар ... 227
2.2.1. Пазарен дял ... 229
2.2.2. Наличие на бариери за навлизане и разширяване на съответния пазар ... 229
2.2.3. Недостатъчна или слаба покупателна способност ... 230
3. Определяне на предприятия със значително въздействие върху пазара ... 232
VII. Определяне на специфични задължения ... 235
1. Изводи относно необходимостта от регулаторна намеса ... 235
1.1. На пазара на едро на генериране ... 235

1.2. На пазара на едро на терминиране 235
2. Цели и принципи при избор на специфични задължения 236
3. Текущи задължения, наложени на предприятията 237
3.1. По отношение на съответния пазар на генериране на повиквания от определено местоположение на обществени телефонни мрежи 237
3.2. По отношение на съответния пазар на терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи 237
4. Оценка на въздействието на наложените специфични задължения на предприятията със значително въздействие върху съответния пазар 238
4.1. Осигуряване на изпълнението на наложените на предприятията специфични задължения 238
4.2. Оценка на изпълнението на наложените на предприятията специфични задължения 243
4.3. Спорове между предприятията. Оказване на съдействие за постигане на съгласие 247
5. Конкурентни проблеми 249
5.1. Конкурентни проблеми на пазара на едро на генериране на повиквания от определено местоположение на обществени телефонни мрежи 250
5.2. Конкурентни проблеми на пазара на едро на терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи 255
5.2.1. Прехвърляне на вертикални предимства 255
5.2.2. Прехвърляне на ценови вертикални предимства 257
6. Избор на специфични задължения 264
6.1. Асиметричност на специфичните задължения спрямо отделните предприятия 264
6.2. Прилагане на принципа на пропорционалност 264
6.3. Взаимосвързаност между специфичните задължения 265
6.4. Налагане на конкретни специфични задължения 265
6.4.1. Налагане на специфични задължения на пазара на едро на генериране на повиквания от определено местоположение 265
6.4.2. Налагане на специфични задължения на пазара на едро на терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи 285
7. Очаквано въздействие от предложените специфични задължения 312
VIII. Приложения 315

I. Въведение

1. Правна рамка

1.1. Европейска регулаторна рамка

Определянето, анализът и оценката на пазарите на електронни съобщителни мрежи и/или услуги, които държавите-членки на Европейския съюз (ЕС) прилагат, са инструмент, чрез който се доразвива започналата през 1998 г. политика за либерализация на пазарите на електронни съобщения. Еднозначното провеждане на тази политика в целия ЕС е гарантирано от достиженията на правото на ЕС (acquis communautaire) чрез създаването на основен пакет от директиви в областта на електронните съобщения, наречен „Европейска регулаторна рамка за електронни съобщителни мрежи и услуги" (Регулаторната рамка), въз основа на която всички държави-членки на ЕС са длъжни да провеждат националната си политика в сектора.

Регулаторната рамка дава приоритет на ролята на ex-ante регулирането на сектора с цел осигуряването на условия за развитие на конкуренцията и на прилагане на принципите на конкурентното право при определяне, анализ и оценка на пазарите на електронни съобщителни мрежи и/или услуги. Процесът на въвеждане на хармонизиран подход в регулацията на електронния съобщителен сектор изисква от държавите-членки на ЕС да съобразят регулаторните си актове с конкурентното право на ЕС, отчитайки конвергенцията на мрежите и услугите. Като резултат от развитието на технологиите и конвергенцията на мрежи и услуги, секторното законодателство на ЕС е актуализирано чрез създаването на качествено нова Европейска правна и регулаторна рамка, която обхваща всички електронни мрежи и услуги.

Основата на Регулаторната рамка се състои от пакет от пет директиви: Директива 2002/21/ЕО (Рамкова директива), Директива 2002/19/ЕО (Директива за достъпа), Директива 2002/20/ЕО (Директива за разрешение), Директива 2002/22/ЕО (Директива за универсалната услуга) и Директива 2002/58/ЕО (Директива за правото на неприкосновеност на личния живот и електронни комуникации), изменени и допълнени с Директива 2009/136/ЕО и Директива 2009/140/ЕО. Този основен пакет от директиви се допълва от следните актове, свързани с прилагането им: Препоръка на Комисията 2007/879/ЕО от 17 декември 2007 г. за съответните продуктови пазари в сектора на електронните съобщения, подлежащи на ex-ante регулиране (Препоръката за съответните пазари) и Разяснителна бележка към същата препоръка (Разяснителна бележка) и Насоки на Комисията за извършване на пазарни анализи и определяне на предприятия със значително въздействие на пазарите на електронни съобщителни мрежи и/или услуги (2002/С 165/03), (Насоки за извършване на пазарни анализи).

Препоръката за съответните пазари определя, в съответствие с Приложение I на Рамковата директива, пазарите в рамките на сектора, характеристиките на които могат да бъдат такива, че да оправдават налагането на регулаторни задължения. Посоченият акт отменя Препоръка на Комисията за съответните продуктови пазари в сектора на електронните съобщения, подлежащи на ex-ante регулиране (ОВ, L114, 08.05.2003 г.). Прилагането на единна регулаторна политика от държавите-членки по отношение на избора на специфични задължения постигна положителен ефект върху развитието на конкуренцията. В резултат на това с новата Препоръка се редуцира списъкът от пазари, за които Европейската комисия (ЕК) счита, че има основания да бъдат предмет на ex-ante регулиране. От друга страна разпоредбата на чл. 15, параграф 3 на Рамковата директива дава право на националните регулаторни органи (НРО) да определят пазари, различни от посочените в Препоръката за съответните пазари в случаите, когато това е оправдано от гледна точка на националните особености на сектора и при спазване разпоредбите на чл.

6 и чл. 7 от същата директива. Разяснителната бележка съдържа мотивите на ЕК, които са довели до приемането на Препоръка за съответните пазари от 2007 г.

Насоките за извършване на пазарни анализи определят принципите, върху които НРО трябва да се базират при определяне и анализиране на пазарите на електронни съобщителни мрежи и/или услуги относно наличието на ефективна конкуренция и определяне на предприятия със значително въздействие на тях. В т. 12 от Насоките за извършване на пазарни анализи ЕК посочва, че публикувайки тези насоки, тя има за цел също така да разясни на заинтересованите лица и предприятията, които извършват дейност в сектора на електронните съобщения, как НРО следва да извършват своята оценка за значително въздействие върху пазара, съгласно Рамковата директива, с цел постигане на максимална прозрачност и правна сигурност при прилагане на специалните нормативни актове в сектора.

1.2. Национално законодателство

Регулаторната рамка е въведена в българското законодателство със Закона за електронните съобщения (ЗЕС), (обн. ДВ, бр. 41 от 22.05.2007 г.). Измененията в Регулаторната рамка от 2009 г. са имплементирани в националното законодателство със Закона за изменение и допълнение на ЗЕС (Обн. ДВ бр. 105 от 2011 г., в сила от 29.12.2011 г.).

За определяне, анализ и оценка на пазарите на електронни съобщителни мрежи и/или услуги на национално ниво се прилагат разпоредбите на ЗЕС и на Методиката за условията и реда за определяне, анализ и оценка на съответните пазари и критериите за определяне на предприятия със значително въздействие върху пазара (Методиката), приета с ПМС № 40 от 28 февруари 2008 г. (обн. ДВ, бр. 27 от 11.03.2008 г.).

Съгласно чл. 151, ал. 1 от ЗЕС и в съответствие с правилата на Глава девета от ЗЕС, КРС периодично определя съответните пазари на обществени електронни съобщителни мрежи и/или услуги, подлежащи на ex-ante регулиране, проучва, анализира и оценява нивото на конкуренция на съответните пазари и при установяване липсата на ефективна конкуренция определя предприятия със значително въздействие върху съответния пазар, както и налага, продължава, променя или отменя специфични задължения на предприятията със значително въздействие върху пазара.

КРС осъществява своите правомощия в съответствие с общите принципи на конкурентното право и специфичните национални условия, като условията и редът за събиране на необходимата информация за определяне, проучване и анализ на съответните пазари на електронни съобщителни мрежи и/или услуги, за извършване на анализ и оценка на пазарите на електронни съобщителни мрежи и/или услуги, критериите за дефиниране на съответни пазари, за оценка за наличието на ефективна конкуренция и за определяне на предприятия със самостоятелно или съвместно значително въздействие върху съответните пазари са регламентирани в ЗЕС и Методиката.

2. Ред, условия и процедура за определяне, анализ и оценка на пазарите на електронни съобщителни мрежи и/или услуги относно наличието на ефективна конкуренция

Определянето, анализът и оценката на пазарите на електронни съобщителни мрежи и/или услуги, подлежащи на ex-ante регулиране, се извършва съобразно чл. 15 и чл. 16 от Рамковата директива. Съгласно тези разпоредби НРО са задължени да отчитат в максимална степен Препоръката за съответните пазари и Насоките за извършване на

пазарни анализи като оценката относно наличието на ефективна конкуренция на съответния пазар се определя от НРО въз основа на изготвен анализ на съответния пазар.

КРС определя, анализира и оценява съответните пазари на електронни съобщителни мрежи и/или услуги, подлежащи на ex-ante регулиране съгласно Глава девета на ЗЕС и Методиката. Съгласно чл. 152, ал. 1 от ЗЕС КРС определя съответните пазари в съответствие с изискванията на правото на Европейския съюз и националните условия.

Съгласно чл. 6, ал. 2 от Методиката в процеса на определяне, анализ и оценка на съответните пазари КРС следва да се съобрази с актуалните към момента Насоки за извършване на пазарни анализи.

2.1. Определяне на пазарите

Съответните пазари на обществени електронни съобщителни мрежи и/или услуги, за които се оценява ефективността на конкуренцията, са пазари на едро или на дребно, като съответният пазар има продуктово и географско измерение (чл. 152, ал. 2 от ЗЕС във връзка с чл. 8 от Методиката). Разделянето на пазарите на едро и дребно е в съответствие с Препоръката за съответните пазари. По отношение на продуктовото измерение на съответния пазар ЕК посочва в Насоките за извършване на пазарни анализи, че съответният пазар на продукти или услуги включва всички онези продукти или услуги, които са взаимозаменяеми или заместими в достатъчна степен не само поради техните обективни характеристики, благодарение на които са особено подходящи за задоволяване на постоянните нужди на потребителите поради техните цени или предназначение, но и поради условията на конкуренция и/или структурата на търсенето и предлагането на въпросния пазар. Продуктите или услугите, които са взаимозаменяеми в ниска степен или относително, не спадат към един и същ пазар. Следователно, НРО следва да започнат определянето на съответния пазар на продукти или услуги с групиране на продуктите или услугите, които потребителите използват за една и съща цел (крайна употреба).

В съответствие с европейското законодателство, Методиката регламентира, че съответният продуктов пазар включва всички обществени електронни съобщителни мрежи и/или услуги, за които е налице взаимозаменяемост при търсенето и взаимозаменяемост при предлагането (чл. 9 от Методиката).

След определяне на съответния продуктов пазар следва да се определи и неговото географско измерение. При определяне на географското измерение на посочените в Препоръката пазари на продукти и на услуги, НРО се ръководят от Насоките за извършване на пазарни анализи на ЕК. Географският пазар включва определена територия, в която се предлагат съответните взаимозаменяеми обществени електронни съобщителни мрежи и/или услуги и в която конкурентните условия са еднакви и се различават от тези в съседни географски райони (чл. 8, ал. 4 от Методиката).

Съответният географски пазар се определя при отчитане и на следните два критерия (чл. 14 от Методиката):

1. покритие по територия на обществените електронни съобщителни мрежи;

2. наличие на еднакви законови и регулаторни изисквания за предоставяне на електронни съобщителни мрежи и/или услуги.

Въз основа на тези два основни критерия географските пазари могат да бъдат определени като местни, регионални, национални или покриващи територията на две или повече страни (например общоевропейски пазари, пазари, съвпадащи с територията на Европейското икономическо пространство или глобални пазари).

За да определи дали съответните пазари подлежат на ex-ante регулиране, КРС изследва кумулативното наличие на следните 3 критерия:

1. Наличие на високи и непреходни структурни, правни или регулаторни бариери за навлизане на пазара;

2. Липса на възможност за стимулиране и развитие на конкуренцията на пазара за период до две години напред;

3. Недостатъчна ефективност на конкурентното право за преодоляване на бариерите по т. 1 и за възстановяване на конкуренцията на съответния пазар.

Прилагането на тези критерии при дефиниране на съответен пазар е определено в Препоръката за съответните пазари и Насоките за извършване на пазарни анализи и е въведено в българското законодателство като императивно изискване с разпоредбата на чл. 152, ал. 5 от ЗЕС. КРС следва да прилага теста на трите критерия във всички случаи, без оглед на това дали пазарът, предмет на анализа, е включен или не в Препоръката за съответните пазари.

2.2. Анализ и оценка на съответния пазар

Целта на анализа и оценката на съответния пазар е КРС да установи наличието или липсата на ефективна конкуренция, т.е. да установи дали има предприятия със значително въздействие върху съответния пазар (чл. 154, ал. 2 от ЗЕС). Предприятие със значително въздействие върху пазара е предприятие, което самостоятелно или съвместно с други се ползва от позиция, равностойна на господстваща, т.е. позиция на икономическа сила, позволяваща му да следва поведение до съществена степен независимо от конкуренти, потребители и крайни потребители (§1, т. 51 от Допълнителните разпоредби на ЗЕС, чл. 14, параграф 2 от Рамковата директива).

3. Определяне на предприятие със значително въздействие върху пазара и налагане на специфични задължения

Наличието на предприятие със значително въздействие върху пазара се установява въз основа на редица критерии. Преценката се основава на перспективен анализ на пазара (ex-ante), като се вземат предвид съществуващите пазарни условия. Като отправна точка на анализа и показател за пазарна мощ често се използват пазарните дялове, но този критерий не е определящ. В т. 78 от Насоките за извършване на пазарни анализи ЕК подчертава, че съществуването на господстващо положение на пазара не може да бъде констатирано само въз основа на наличието на големи пазарни дялове и поради тази причина НРО следва да извършват подробен и цялостен анализ на икономическите характеристики на съответния пазар, преди да се произнесат за наличието на предприятия със значително въздействие върху даден пазар. В този смисъл, ЕК отбелязва, че НРО могат да измерят възможността на едно предприятие да следва поведение до голяма степен независимо от своите конкуренти, клиенти и потребители, като за целта използват набор от критерии, посочени в т. 78 от Насоките за извършване на пазарни анализи. В Методиката е посочено, че изборът на критерии зависи от особеностите на съответния пазар, а тежестта на всеки от тях в общата оценка на пазара зависи от особеностите на разглеждания пазар. Наличието на значително пазарно въздействие се установява на базата на съвкупност от използваните критерии, които, взети самостоятелно, могат да не бъдат определящи. Във връзка с посоченото, при определяне на дадено предприятие като предприятие със самостоятелно значително въздействие върху пазара КРС взема предвид неговия пазарен дял на съответния пазар и всички или някои от критериите, посочени в чл. 35 от Методиката. При определяне на

дадени предприятия като предприятия със съвместно значително въздействие върху пазара КРС взема предвид всички или някои от критериите по чл. 36 от Методиката.

Съгласно чл. 16, параграф 4 от Рамковата директива, в случай, че дадено предприятие бъде определено като предприятие със значително въздействие върху пазара, НРО следва да наложи обосновани и пропорционални регулаторни задължения на предприятието, определено като притежаващо значително въздействие върху съответен пазар.

Съгласно чл. 30, т. 4 и чл. 150, ал. 1 от ЗЕС, КРС е компетентният орган, който може да налага специфични задължения в случаите, когато след извършен анализ на съответен пазар е установена необходимостта от налагането на такива.

В случаите, когато въз основа на анализ на съответния пазар се установи, че е налице ефективна конкуренция, КРС не налага специфични задължения на предприятията, предоставящи обществени електронни съобщителни мрежи и/или услуги на съответния пазар, а ако такива са били наложени на предходен етап, КРС ги отменя (чл. 155, ал. 1 и ал. 2 от ЗЕС). В случаите, в които въз основа на анализ на съответния пазар се установи, че не е налице ефективна конкуренция, КРС определя предприятие или предприятия със значително въздействие върху пазара и налага на предприятието/предприятията специфични задължения. В случай, че са били наложени специфични задължения на предприятието или предприятията със значително въздействие върху пазара, КРС може да продължи действието им или да ги измени (чл. 156, ал. 1 и ал. 2 от ЗЕС).

4. Обхват на документа

Документът разглежда състоянието на българските пазари на:

- генериране на повиквания от определено местоположение на обществени телефонни мрежи и
- терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи.

На база анализ на минал период от три години (2008-2010 г.) е извършена оценка на нивото на конкуренцията на съответните пазари и е направена прогноза за бъдещото им развитие за период от две години напред.

II. Обществено обсъждане и консултации с Европейската комисия. Сътрудничество с Комисията за защита на конкуренцията

1. В съответствие с изискването на чл. 151, ал. 2 от ЗЕС с Решение № 859 от 01.09.2011 г. КРС откри процедура на обществено обсъждане (първо обществено обсъждане) на проекта на решение на комисията за определяне, анализ и оценка на пазара на генериране на повиквания от определено местоположение на обществени телефонни мрежи и на пазара на терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи.

В съответствие с нормативните изисквания КРС проведе обществено обсъждане на проекта на решение на комисията за определяне, анализ и оценка на пазара на генериране на повиквания от определено местоположение на обществени телефонни мрежи и на пазара на терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи.

В рамките на общественото обсъждане постъпиха становища от „Мобилтел" ЕАД, „Космо България Мобайл" ЕАД, „Българска телекомуникационна компания" АД (БТК) и Сдружението за електронни комуникации (СЕК). Изготвеният проект е съгласуван от КЗК.

Постъпилите становища от предприятията и КЗК са представени в цялост в Приложение № 1 към настоящия анализ, тъй като са част от процедурата по приемане на окончателния текст на решението на КРС.

В настоящото изложение КРС е обединила становищата, изразени в рамките на общественото обсъждане, според засегнатите въпроси и съответните части на анализа, за които се отнасят, като е изразила общата си позиция по тях. В случаите, когато конкретни въпроси са засягани на няколко места в становището на дадено предприятие, КРС е обединила бележките на предприятието по съответния въпрос и е изложила цялостното си виждане по изложените аргументи. В случаите, когато е било възможно, КРС е посочвала и конкретното място от становището, където е направена забележката и са посочени аргументите.

Становището на КЗК е отразено в края на настоящия раздел.

А. Общи бележки по Проекта

БТК изразява своето становище относно липсата на пропорционалност между предложените от КРС мерки на анализираните съответни пазари и на реалната, според предприятието, ситуация на разглежданите пазари. В подкрепа на тази теза, БТК счита, че при определяне на специфичните задължения трябва да бъдат отчетени следните обстоятелства:

1. Наличие на едностранна взаимозаменяемост между мобилната и фиксираната обществена телефонна услуга

БТК счита, че установената от КРС в анализа при дефиниране на съответния пазар на едро (пазар за генериране на повиквания от определено местоположение на обществени телефонни мрежи) асиметрична взаимозаменяемост между двете услуги, както и предвид данните от годишния доклад на КРС за 2010 г., които показват наличие на трайно изместване на фиксираната телефонна услуга от мобилната и ясно изразен натиск от страна на мобилните мрежи чрез предоставяне на пакетни услуги, в които се комбинира фиксирана и мобилна телефонна услуга, не следва да бъдат пренебрегвани при изследване на конкурентните проблеми на разглеждания пазар и при определяне на конкретните специфични задължения. В тази връзка предприятието е посочило, че в съответствие с това пазарно развитие някои регулатори (напр.

френският) са изключили предоставянето на пакетни услуги от обхвата на пазарите на дребно, а други са направили стъпки към съществено намаляване на специфичните задължения.

2. Наличие на трайна тенденция за намаляване на абонатите на БТК за сметка на абонатите на алтернативните предприятия и спад в трафичните обеми към фиксирани мрежи

БТК изразява становище, че установената тенденция за необратим спад на абонатите на БТК (графика - търговска тайна, стр. 3 от становището) показва съществена разлика в развитието на пазара спрямо първия кръг от анализи на съответния пазар и счита, че тази разлика в пазарното състояние следва да намери отражение при определяне на специфичните задължения. БТК посочва, че за периода на действие на мерките от първия кръг анализи броят на абонатите на БТК е намалял с 25% и тенденцията ще се запази и за следващите години. Предприятието също така подчертава, че успоредно с намаляването на абонатите е налице и ясно изразен спад в реализираните трафични обеми към фиксирани мрежи, за сметка на нарастващите такива към мобилни мрежи (графика- търговска тайна, стр. 4 от становището).

3. Отбелязаната тенденция на развитие на съответните пазари обосновава облекчаване на наложените задължения, в съответствие със следните аргументи:

3.1. По отношение на пазара на едро за генериране на повиквания от определено местоположение БТК изтъква, че причината за констатираната в анализа от КРС тенденция на намаление на трафика и приходите от услугата „избор на оператор", въпреки намаляването на наложените цени на едро, и за липсата на интерес от страна на конкурентните предприятия към услугата, включително към използване на абонатни линии под наем на едро е, че конкурентните предприятия притежават и развиват изцяло собствена инфраструктура, чрез която предоставят услуги на собствените си абонати. Предприятието посочва още, че тенденциите на развитие на пазара на дребно показват, че делът на абонатите на алтернативните предприятия съществено се повишава изцяло за сметка на неговите абонати. В тази връзка, и във връзка с наличието на съществена разлика в състоянието на пазара спрямо резултатите от първия кръг на пазарния анализ, дружеството прави извод, че поведението на БТК на пазара на едро не препятства възможността за развитие на конкурентните предприятия на пазара на дребно и те ефективно развиват предоставянето на услуги на дребно, без тяхната дейност да бъде обвързана с предлаганите от БТК услуги на едро. Поради тези причини, според предприятието, при така установената фактическа обстановка единствено обосновано е облекчаването на наложените задължения спрямо първия кръг на пазарни анализи.

3.2. В становището на БТК се посочва, че направените изводи от КРС за липса на ефективна конкуренция на пазара на терминиране на повиквания се основават на аргументи, които са валидни за всички предприятия, определени за такива със значително въздействие върху съответния пазар. В тази връзка БТК не смята за обосновано диференцирането на задълженията на историческото предприятие спрямо тези на останалите участници, като се подчертава, че следва да се отчете спада в абонатите на предприятието и силния натиск от страна на предприятията, предоставящи мобилна телефонна услуга.

3.3. БТК смята, че при определяне на специфичните задължения и, по-конкретно, ценовата регулация на съответния пазар следва да бъде отчетена и тенденцията на развитие на цените на терминиране във фиксирани мрежи в ЕС. В становището си историческото предприятие посочва, че към октомври 2011 г. цените за терминиране на българския пазар варират около средноевропейските, а при единичен сегмент са дори под тях (фиг. 4-6, стр. 6 от становището). БТК смята, че плавните темпове на намаление на цените за терминиране във фиксирани мрежи в ЕС (видно от цитираните по-горе графики) е ясна индикация, че нивата на тези цени са по-близо до

себестойността в сравнение с цените за терминиране в мобилни мрежи. Също така, БТК посочва, че това е още една причина при формирането на нивата на ценовите ограничения да бъдат анализирани разходите на задълженото предприятие, а оценката за тяхното развитие да бъде отчетена при определянето на конкретните нива на цените.

Становище на КРС

1. По отношение на наличието на едностранна взаимозаменяемост между мобилната и фиксираната обществена телефонна услуга

Съгласно Насоките на ЕК за извършване на пазарни анализи (Насоките) и чл. 9 от Методиката, продуктовият обхват на съответен пазар се определя при изследване на взаимозаменяемостите на търсенето и предлагането. Определянето на специфичните задължения на предприятието със значително въздействие, е резултат от извършения анализ на състоянието на съответния пазар (съгласно критериите, посочени в Насоките на ЕК и Методиката като приложими при установяване наличие или липса на ефективна конкуренция) и идентифицираните конкурентни проблеми. Както е посочено в настоящия документ при изследване на взаимозаменяемостта на търсенето (раздели V и VI, т. 1.2.1), КРС счита, че мобилната телефонна услуга притежава уникални характеристики, които я отличават от фиксираната – тя позволява на потребителя да я използва, независимо от своето местоположение и именно тази функционалност го кара да я възприема като различна от услугата, предоставяна в определено местоположение. Безспорно е наличието на асиметрична взаимозаменяемост между двете услуги, която влияе върху използването им от потребителите, но КРС счита, че спадът в броя на абонатите и потреблението на фиксирани гласови услуги, се дължи преди всичко на горепосочената функционалност на мобилната услуга, което води до значителен ръст в проникването й сред населението. Основание за това становище на комисията е обстоятелството, че по своята същност мобилният телефон има персонален характер и, на практика, дори повечето от членовете на едно домакинство да разполагат с достъп до мобилна услуга, домакинството не се отказва от достъпа си в определено местоположение - проведеното през 2011 г. проучване на Eurobarometer[1], показва, че 80% от домакинствата в България, които разполагат с достъп до фиксирана телефонна услуга и 50% от тези с достъп до мобилна такава, поддържат едновременно достъп и до двете услуги, което означава, че за посочените домакинства фиксираната и мобилната услуги не са взаимозаменяеми. Също така, за 2011 г. проучването отчита дял от 41% на домакинствата в страната, които използват и двете услуги едновременно, като същият дял е отчетен и при предходното проучване от 2007 г.

По отношение на цитирания от БТК натиск от страна на мобилните към фиксираните мрежи чрез предоставяне на пакетни услуги, в които се комбинира фиксирана и мобилна телефонна услуга, КРС обръща внимание на факта, че в края на 2010 г. предприятието притежава втория по големина дял от абонатите на посочените пакетни услуги и, в този смисъл, то също би следвало да се третира като съпричастно при упражняване на подобен натиск. Също така, КРС обръща внимание на факта, че в рамките на анализа относно липса на възможност за стимулиране и развитие на конкуренцията на разглежданите пазари на едро, е отчетено обстоятелството, че през 2010 г. делът на абонатите на пакетни услуги, в които се комбинира фиксирана и мобилна телефонна услуга, спрямо общия брой абонати на фиксирана гласова услуга, е 9%, т.е. комисията е отчела това обстоятелство. Становището на КРС в тази връзка е, че тези услуги оказват влияние на свързвания пазар на дребно, но не са фактор, който влияе

[1] *Special Eurobarometer 362, E-Communications Household Survey, July 2011, http://ec.europa.eu/information_society/digital-agenda/scoreboard/docs/pillar/studies/eb_ecomm/final_reports/reporteb751sp362infsoecommunications_en_final.pdf* .

върху пазарната ситуация на пазара на едро за терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи и, в бъдещия период, обхванат в настоящия анализ, не се очаква да повлияят съществено върху ситуацията и на пазара на едро за генериране на повиквания от определено местоположение на обществени телефонни мрежи.

2. По отношение на наличието на трайна тенденция за намаляване на абонатите на БТК за сметка на абонатите на алтернативните предприятия и спад в трафичните обеми към фиксирани мрежи

В т. III.3.1. от настоящия документ, КРС е отчела реалната ситуация на съответните пазари на дребно за предоставяне на обществени телефонни в определено местоположение по отношение на показателя „брой фиксирани телефонни постове", което се потвърждава и от казаното в становището на БТК. Въпреки отчетеното голямо намаление на броя на абонатите на предприятието (виж т. III.3.1.) и тенденцията за намаляване на реализираните трафични обеми, БТК остава предприятието с най-висок пазарен дял, изчислен въз основа на различни показатели, като относителния дял на предприятието, изчислен въз основа на „броя телефонни постове" е 80,52%, а този изчислен въз основа на „общ реализиран изходящ трафик" е 92,67%. КРС още веднъж подчертава, че тези данни показват силна концентрация на пазара на обществени телефонни услуги, предоставяни в определено местоположение, като се отбелязва относително слабо навлизане на конкуренти на съответните пазари на дребно.

3. По отношение на аргументите на БТК във връзка с отбелязаната тенденция на развитие на съответните пазари и обоснованото от нея облекчаване на наложените задължения

3.1. КРС счита, че интерпретацията на БТК относно т. нар. фактическа обстановка на пазара на едро за генериране на повиквания от определено местоположение, е лишена от обективност, тъй като резултатите от извършения анализ и оценката за наличие на предпоставки, възпрепятстващи ефективната конкуренция на разглеждания пазар не предполагат облекчаване на наложените задължения, като се отчита, че разликите в състоянието на пазара, които БТК определя като „съществени" спрямо резултатите от първия кръг на пазарния анализ се изразяват в следното:

- през 2010 г. историческото предприятие притежава 93,34% от генерирания трафик, включително вътрешни доставки на услуги за генериране (self-supply), а през 2007 г. – 97,9% ;
- в края на 2010 г. предприятието притежава 80,52% от общия брой на телефонните постове, а в края на 2007 г. – 97,49%;
- през 2010 г. БТК има 92,45% от общия обем на реализираните приходи от услуги на дребно и едро, а през 2007 г. – 96,70%;
- през 2010 г. делът на БТК в общия брой минути генериран трафик е 92,76%, а през 2007 г. – 97,16%.

Липсата на интерес от страна на конкурентните предприятия към услугата на едро „избор на оператор" е факт, който КРС отчита в анализа на пазара, но задължението на БТК за предоставяне на услугата „избор на оператор" е наложено на БТК на съответните пазари на дребно, с Решение на КРС № 650 от 25.06.2009 г. и, съответно, ще бъде преразгледано при последващ анализ на тези пазари. В същото време, горепосочените пазарни дялове и идентифицираните конкурентни проблеми показват, че разглежданият пазар продължава да бъде силно концентриран и, на практика, БТК продължава да реализира икономии от мащаба и обхвата, както и че има възможност да се възползва от своята вертикална интеграция и да създава структурни бариери за навлизането на пазара на нови предприятия, докато конкурентните предприятия имат ограничено влияние на пазара – факти, които обуславят избора и тежестта на определените от КРС задължения на предприятието.

3.2. КРС още веднъж обръща внимание, че липсата на ефективна конкуренция на пазара на терминиране на повиквания в определено местоположение и определянето на всички участници на него като предприятия със значително въздействие на пазара произтича от факта, че всяко едно предприятие, което предоставя услугата терминиране на повиквания, притежава качеството на естествен (фактически) монополист на съответния пазар, включващ единствено собствената му мрежа. В същото време обаче, влиянието, което всяко от тези предприятия може да упражни върху идентифицираните конкурентни проблеми на разглеждания пазар (т. VII.5.2.), е различно и от това обстоятелство произтича и диференциацията в наложените специфични задължения на предприятията на съответния пазар. В тази връзка КРС не приема бележката на БТК относно необоснованото налагане на диференцирани задължения на историческото предприятие спрямо останалите участници на пазара, тъй като мотивите на комисията в тази връзка са ясно и подробно развити в съответния раздел на документа.

3.3. КРС изразява съгласие с посоченото в становището на БТК, че към октомври 2011 г. цените за терминиране на предприятието варират около средноевропейските, а при единичен сегмент са дори под тях. Същевременно комисията отчита, че направеното от БТК сравнение (фиг. 4-6 от становището) се основава на цени, които не са определени в съответствие с разходите на ефективен оператор. Данните за разходите на БТК, резултат от прилагане на одобрената с решение на КРС № 158 от 28.02.2008 г. Система за определяне на разходите, отразяват съществуващото технологично ниво на мрежата на историческото предприятие, оценени са по историческа стойност (с изключение на разходите за активите, представляващи елементи на фиксираната мрежа, оценени по настояща стойност) и включват в себе си разпределени общи разходи[2]. Ето защо КРС счита, че оценка за развитието на разходите за терминиране, базирана на посочените данни, няма как да кореспондира с цените за терминиране, определени въз основа на разходите на ефективен оператор. Тъй като последните ще се определят въз основа на модел, чието разработване е предстоящо, то КРС е отчела разпоредбите на Препоръката на ЕК от 7 май 2009 година относно подхода за регулиране на цените за терминиране на фиксирана и мобилна връзка в ЕС (2009/396/ЕО), наричана за краткост Препоръка на Комисията от 7 май 2009 година, като е използвала подход, имащ за резултат формиране на цени за терминиране, отчитащи разходите на ефективен оператор.

Б. Относно състоянието на българския пазар на обществени телефонни услуги, предоставяни в определено местоположение

Относителни дялове

1. *В своето становище „Мобилтел” ЕАД посочва, че приблизително девет години след либерализирането на пазара и повече от две години след извършване на първия кръг пазарни анализи, делът на историческото предприятие през 2010 г. продължава да бъде над 80% по показателя общ брой телефонни постове и общи приходи от терминиране, и над 90% по показателите приходи от услуги на дребно и едро, и общ реализиран изходящ трафик, което е с повече от 30% над средния пазарен дял на историческите предприятия в ЕС – между 65,8% и 65,1% (фиг. 1, стр. 3 от становището). Според „Мобилтел” ЕАД данните от цитираната по-горе графика показват недостатъчна ефективност на наложените специфични задължения на БТК. Също така предприятието посочва, че въпреки наличието на значителен брой алтернативни предприятия, техният общ пазарен дял, изчислен въз основа на общия брой телефонни постове в страната е по-малък от 20%. Въз основа на горното „Мобилтел” ЕАД коментира, че при категоричността на данните, вместо да обоснове наличие на*

[2] *Предприятието разпределя разходите си по услуги по методология за пълното им разпределяне (FDC)*

неефективност на наложените мерки, КРС прави извод, че броят на постовете на конкурентните предприятия се увеличава в абсолютно и относително изражение. В допълнение, според предприятието подобен подход свидетелства за недостатъчна обективност от страна на комисията, за неефективност на наложените специфични задължения, както и на тяхната годност да преодолеят установените конкурентни проблеми.

Становище на КРС

Във връзка с твърдението на „Мобилтел" ЕАД, *„че при категоричността на данните, вместо да обоснове наличие на неефективност на наложените мерки, КРС прави извод, че броят на постовете на конкурентните предприятия се увеличава в абсолютно и относително изражение"* КРС подчертава, че Раздел III от анализа – „Състояние на българския пазар на обществени телефонни услуги, предоставяни в определено местоположение" не цели да прави оценка на изпълнението на наложените мерки, а да представи информация за участниците на пазара, както и за развитието на основни негови индикатори, която да послужи за анализ и оценка в следващите раздели, както е и направено.

По отношение на представената от „Мобилтел" ЕАД информация за средната стойност на пазарните дялове на историческите предприятия (фиг. 1, стр. 3 от становището), КРС подчертава следното:

- В края на 2002 г., четири години след приемането на Европейската правна и регулаторна рамка от 1998 година, целта на която беше да се осигури преход от монопол към свободен пазар, както и да се въведе прилагането на правилата за конкуренция от Договора за Европейската общност в сектора и нейното прилагане в страните-членки от ЕС, средната стойност на пазарния дял на историческите предприятия в ЕС е между 62,2% и 80,9%, в зависимост от показателя, за който е била изчислена (приходи от селищни, междуселищни или международни повиквания)[3], докато пазарният дял на БТК е 100%.
- Процесът на либерализация на пазара на електронни съобщения в България, реално стартира в началото на 2003 г., след отпадане на монопола на БТК, установен с параграф 10, ал. 1 от ПЗР на ЗД (отм) – пет години по-късно от започналия процес на либерализация в държавите-членки на ЕС. За периода 2003 – 2009 г. пазарният дял на историческото предприятие, изчислен на база приходи от услуги на дребно[4] от 100% е намалял със 7,5 процентни пункта като достига 92,5%. През 2010 г. пазарният дял на БТК, изчислен на база приходи на дребно е намалял с 4 процентни пункта спрямо 2009 г.

КРС отбелязва също така, че незабавен ефект на пазара не би могъл да се очаква, като се отчита възприетият от КРС подход за плавно намаление на цените за терминиране, при отчитане на становищата на мобилните предприятия в началото на 2008 г.[5] Като взема предвид и ефекта от наложените ценови ограничения на „Мобилтел" ЕАД, посочен в т. 2 по-долу (цени на едро), КРС изразява несъгласие с позицията на предприятието относно липсата на ефективност от наложените мерки.

Цени на едро

2. *„Мобилтел" ЕАД счита, че направеният извод от КРС, че „...цените за терминиране в мрежата на историческото предприятие в България към 01.10.2010 г. са*

---

[3] *European electronic communications regulation and markets 2004 (10th report)*

[4] *Приходите, които са използвани за изчисляване на пазарния дял включват: приходи от селищни и междуселищни разговори, приходи от разговори към мобилни наземни мрежи, към мрежи за широколентов безжичен достъп (BWA)/неподвижен безжичен достъп (FWA) с национален код за достъп и към негеографски номера, и приходи от международни разговори.*

[5] *Решение на КРС № 2/03.01.2008 г*

около средната цена за терминиране в страните от ЕС", следва да се прецизира. Предприятието посочва, че понастоящем цените за терминиране в двоен сегмент на фиксирана мрежа са с 0,043 лв. или 28% по-високи от средноевропейските, а цените за локален сегмент с 0,014 лв. или 15% по-високи (графики, стр. 4 от становището). Също така „Мобилтел" ЕАД смята, че посочените по-горе данни са от значение, тъй като през 2011 г. 92% от трафика от мобилната мрежа на „Мобилтел" ЕАД към фиксираната мрежа на БТК се заплаща на цени за терминиране, които са значително по-високи от средноевропейските. „Мобилтел" ЕАД смята, че подобна ситуация по никакъв начин не кореспондира с наличието на конкуренция на фиксирания пазар.

„Мобилтел" ЕАД изтъква, че КРС е посочила некоректно в т. III.3.4.1 от настоящия документ, че мобилните предприятия продължават да използват изграденото с мрежата на историческото предприятие свързване на двоен сегмент, въпреки че с Решение № 237/17-03-2009 г. БТК е задължено да осигури възможност на предприятията, предоставящи обществена телефонна услуга чрез мобилни мрежи за терминиране на трафик във всички сегменти. В подкрепа на своето твърдение, „Мобилтел" ЕАД посочва, че такава възможност е била предоставена на предприятието едва след като е било принудено да сключи допълнително споразумение съгласно изменение в Типовото предложение на БТК, без това изменение да е било одобрено от КРС. Също така, „Мобилтел" ЕАД посочва, че до голяма степен забавянето в одобряването на Типовото предложение се дължи и на КРС.

„Мобилтел" ЕАД коментира че, КРС не е анализирала разпределението на трафика терминиран от мобилни мрежи във фиксираната мрежа на БТК по сегменти. Дружеството намира този пропуск за съществен, предвид обстоятелството, че независимо от предоставената възможност за терминиране на трафика в различни сегменти, голяма част от трафика от мобилната мрежа на „Мобилтел" ЕАД се терминира в двоен сегмент, където цените на БТК продължават да бъдат над средноевропейските нива.

Становище на КРС

КРС възприема посочената бележка от „Мобилтел" ЕАД, че цените за терминиране в локален и двоен сегмент на БТК са над средните нива на цените в ЕС, като е направена съответна редакция на систематичното място в текста с оглед прецизирането му.

Все пак КРС счита, че следва да се отбележи, че в резултат на наложените специфични задължения на БТК след първия кръг от анализи, за по-малко от година се наблюдава значителна промяна в структурата на трафика, терминиран във фиксираната мрежа на БТК, произхождащ от мобилни мрежи в страната, в т.ч. и от мобилната мрежа на „Мобилтел" ЕАД. Ако през 2010 г. ……(търговска тайна) от трафика на „Мобилтел" ЕАД се терминира в мрежата на БТК в двоен сегмент, то през 2011 г. този процент е ……(търговска тайна), както посочва предприятието в своето становище, което означава че не малка част от трафика, произхождащ от мобилната мрежа на „Мобилтел" ЕАД, вече се терминира в локален сегмент.

Доказателство за осезаемия ефект от наложените на БТК специфични задължения са и направените изчисления от страна на КРС за стойността на 1000 единици трафик, произхождащ от мобилната мрежа на „Мобилтел" ЕАД и терминиран в мрежата на историческото предприятие, при положение че се запазва разпределението на трафика в часове на силен и слаб трафик, съгласно данните, подадени от предприятието, на основание на Решение № 314 от 24.03.2011 г. на КРС.

В резултат от извършените изчисления, общият разход на „Мобилтел" ЕАД за 1000 единици трафик, терминиран в мрежата на БТК през 2011 г. е с 5,58 лв. (29,09%) по-нисък в сравнение с 2010 г. Следователно, твърдението на предприятието за липса на

ефективност от наложените на БТК специфични задължения, се оборва от собствените му твърдения, от които е видно, че с намаляване на цените за терминиране се създават по-благоприятни условия за развитие на конкуренцията.

КРС намира за правилна и бележката на „Мобилтел" ЕАД за непрецизност на текста в посочената т. III.3.4.1 от настоящия документ и е направена съответна редакция, която отчита измененията в договорите за взаимно свързване.

По отношение на забавата на КРС за приемане на изменено Типово предложение за взаимно свързване, подробните мотиви на комисията са изложени на систематичното им място по-долу.

По отношение бележката относно разпределението на трафика, терминиран от мобилни мрежи във фиксираната мрежа, КРС отбелязва, че структурата по сегменти на терминирания трафик на дадено предприятие на пазара в мрежата на БТК зависи, както от състоянието на конкуренцията и на неговото положение на пазара, така и от броя на организираните точки на взаимно свързване с мрежата на БТК. Нормално е, колкото е по-ограничен броят на точките на взаимно свързване, толкова по-висок да е делът на терминирания трафик в двоен сегмент. Както е посочено по-горе, през 2011 г. делът на терминирания трафик в двоен сегмент в мрежата на БТК от мобилната мрежа на „Мобилтел" ЕАД, е намалял с 29 процентни пункта, спрямо 2010 г., което е показателно, че не малка част от трафика, произхождащ от мобилната мрежа на „Мобилтел" ЕАД вече се терминира в локален сегмент, където цените за терминиране са значително по-ниски.

Цени на дребно

3. *Според „Мобилтел" ЕАД представената осреднена информация за средните цени на повиквания към други фиксирани и към мобилни мрежи не дава ясна представа как намалението в цените за терминиране във фиксираните мрежи се е отразило на средната цена на дребно, предлагана от БТК. „Мобилтел" ЕАД счита, че поради високия пазарен дял на БТК, както и поради големия брой минути, включени в месечната такса, в рамките на пакетните услуги на дружеството, е следвало да бъдат подробно анализирани и средните цени на дребно на дружеството за повиквания към други фиксирани и мобилни мрежи, независимо от факта, че с Решение № 650 от 25.06.2009 г. КРС е наложила на историческото предприятие задължение за разходоориентираност на цените на дребно в рамките на собствената мрежа и задължение за симетричност между цените към други фиксирани мрежи и тези, прилагани за повиквания в собствената мрежа, както и ценови таван за повиквания към мобилни мрежи в съответствие с формула, в която елемент е цената на едро за терминиране в индивидуални мобилни мрежи.*

Във връзка с пропуска на КРС да анализира средните цени на дребно за повиквания от фиксираната мрежа на БТК към други фиксирани мрежи, в становището си „Мобилтел" ЕАД обръща внимание на засиления интерес от страна на потребителите към пакетните услуги (най-вече тези с включена фиксирана услуга от БТК) и посочва, че независимо от тенденцията за намаляване на абонатите на фиксирана гласова телефонна услуга и на приходите от нейното предоставяне, данните следва да се анализират в тяхната съвкупност и да се отчете сериозният ръст на абонатите на пакетни услуги, включващи фиксирани телефонни услуги. Също така предприятието посочва, че с Решение 1195 от 27.10.2010 г. БТК е задължено да преработи пакетната услуга Vivacom Duo (включваща мобилна и фиксирана услуга), както и да предостави информация за пакетите Vivacom Home (включващи фиксирана услуга и достъп до интернет), Vivacom Duo и Vivacom Trio (включващи фиксирана услуга, мобилна услуга и достъп до интернет), тъй като в тези пакети се съдържа потребление в обем превишаващ значително прогнозираното от БТК потребление.

Становище на КРС

КРС счита, че извършването на подробен анализ за изменението на цените на дребно на пазара на обществени телефонни услуги е относимо към анализа и оценката на съответните пазари на дребно и в този смисъл комисията не споделя становището на предприятието, относно необходимостта от по-подробна информация за посочените цени на дребно в рамките на анализа и оценката на разгледаните пазари на едро. В допълнение КРС се съгласява, че с Решение № 650 от 25.06.2009 г. на БТК е наложено задължение за разходоориентираност на цените на дребно в рамките на собствената мрежа и задължение за симетричност между цените към други фиксирани мрежи и тези, прилагани за повиквания в собствената мрежа. Както правилно е посочено в становището на „Мобилтел" ЕАД, за повиквания към мобилни мрежи КРС е наложила ценови таван в съответствие с формула, в която елемент е цената на едро за терминиране в индивидуални мобилни мрежи. Чрез посочената мярка намалението в цените за терминиране пряко се отразява в крайната потребителска цена.

Относно забележката на „Мобилтел" ЕАД, че *„…данните следва да се анализират в тяхната съвкупност и да се отчете сериозният ръст на абонатите на пакетни услуги, включващи фиксирани телефонни услуги."*, КРС е изразила своето мнение по въпроса, по-горе в т. 1, А. Общи бележки по Проекта.

В. Относно определяне на съответния пазар за терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи

Критерии, използвани при анализа на ефективността на конкуренцията и определяне на предприятия със значително въздействие върху съответния пазар

1. *„Мобилтел" ЕАД в становището си по отношение на критерия „Пазарен дял на предприятието", посочва че освен пазарния дял от 100%, който всяко от предприятията притежава на съответния пазар на терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи, КРС следва да вземе предвид и общия пазарен дял на всяко от предприятията, участници на пазара. Позовавайки се на чл. 33 от Методиката, предприятието счита за необходимо КРС да разгледа динамиката в размера на пазарните дялове за периода (2008-2010 г.) и потенциалните възможности за изменение до две години напред. В допълнение, „Мобилтел" ЕАД счита че трябва да бъде отчетен факта, че БТК е запазила високия си пазарен дял, включително и по отношение на общ брой терминирани минути и общ реализиран изходящ трафик, независимо от наложените специфични задължения, което е доказателство за недостатъчна ефективност на специфичните задължения.*

Становище на КРС

Както е посочено в настоящия документ, разглежданият пазар на едро на терминиране е уникален със своя монополистичен характер и всяка обществена телефонна мрежа, в която се терминират повиквания, се разглежда като отделен пазар (Раздел VI, т. 1.3. Съответен географски пазар). Това означава, че всяко предприятие има 100% пазарен дял на съответния пазар на терминиране на повиквания в собствената му обществена телефонна мрежа. В тази връзка е важно да се отбележи, че съгласно Разяснителната бележка към Препоръката на ЕК, по отношение на пазара на терминиране в определено местоположение, определянето на предприятия със значително въздействие на пазара на терминиране зависи до голяма степен от анализа на критерия недостатъчна или слаба покупателна способност. При изследването на този критерий (т. 2.2.3. от Раздел VI) КРС доказа, че няма участник, който може да влияе

върху условията за терминиране на трафик в определена мрежа, от което може да се заключи, че всички предприятия следват поведение, независимо от своите конкуренти.

КРС не приема бележката на „Мобилтел" ЕАД, че в хода на анализа не е взет предвид общия пазарен дял на всяко от предприятията, участници на пазара. В Раздел III, т. 3.3. е представена таблица 2, в която са изведени пазарните дялове на двадесетте участници на пазара, изчислени според общия брой телефонни постове, приходите от услуги на дребно и на едро, общия реализиран изходящ трафик, общия брой терминирани минути и общите приходи от терминиране, както и тяхната динамика за разглеждания период (2008 – 2010 г.). Пак там е направен извод, че пазарът на обществени телефонни услуги, предоставяни в определено местоположение, продължава да е силно концентриран и относителните дялове на историческото предприятие продължават да бъдат високи, независимо, че се наблюдава спад в показателя „общ реализиран изходящ трафик". КРС допълва, че забелязаното увеличение в показателя „общ брой терминирани минути" на БТК се дължи на нарасналия брой абонати на конкурентните предприятия и на по-големия брой терминирани минути, генерирани от мрежи извън страната.

КРС не може да се съгласи с твърдението, че наложените задължения при първия кръг на анализа са недостатъчно ефективни и припомня изводите, направени в Раздел VII, т.4.2.1.1., че намаляването на цените за терминиране съгласно Решение на КРС № 237 от 17.03.2009 г. дава отражение върху обема на терминираните минути. За периода 2008-2010 г. се забелязва ръст в броя на терминираните минути в мрежите на конкурентните предприятия с 39,84%. За сравнение за същия период терминираните минути в мрежата на историческото предприятие се увеличават с 7,4%.

***2.** „Мобилтел" ЕАД счита, че при анализа на състоянието на конкуренцията на пазара за терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи, КРС не е взела предвид всички критерии, относими към този анализ.*

В становището си „Мобилтел" ЕАД не приема направения извод от КРС, че с оглед монополистичния характер на пазара и за установяване наличието на значително въздействие върху пазара, не е релевантно да се използват всички критерии в Насоките, в ЗЕС и в Методиката. Според предприятието, изследването на повече от три от критериите, посочени в чл. 156, ал. 3 от ЗЕС и в чл. 35 от Методиката, ще даде по-пълна картина на реалното състояние на пазара и пазарната сила на всеки от участниците, като това ще спомогне за налагане на обективни и пропорционални специфични задължения. „Мобилтел" ЕАД изтъква, че изследването само на три от посочените критерии води до непълнота и едностранчивост на анализа, и погрешно налагане на специфични задължения в ограничен обем. За да се обхванат всички установени конкурентни проблеми и да бъдат наложени пропорционални специфични задължения, КРС би следвало да анализира повече критерии от Методиката. Според „Мобилтел" ЕАД подходът на КРС е в разрез с практиката на европейските страни по анализиране на пазарите на електронни съобщителни мрежи и/или услуги и в частност на пазарите за терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи. В тази връзка, с оглед пълнота и обоснованост на анализа и за да бъдат определени пропорционални мерки, КРС би следвало да анализира и критериите:

- Цени и ценова политика на БТК;

- Вертикална интеграция;

- Общ размер на предприятието;

- Лесен или привилегирован достъп до капиталови пазари и/или финансови ресурси;

- Наличие на продуктово разнообразие (например свързано предлагане на продукти и/или услуги).

„Мобилтел" ЕАД счита, че комисията следва да преосмисли своя подход, да предвиди надеждни гаранции за защита на интересите на участниците на пазара и да наложи на историческото предприятие специфични мерки за въздействие, пропорционални на установените конкурентни проблеми.

Становище на КРС

Поради факта, че разглежданият пазар на едро за терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи е уникален със своя монополистичен характер, разглеждането само на три критерия – пазарен дял, наличие на бариери за навлизане и разширяване на съответния пазар и недостатъчна или слаба покупателна способност е напълно достатъчно, за да се направи изводът, че предприятията, обект на този пазарен анализ, притежават значително въздействие върху пазара на терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи, включващ собствените им мрежи. Изследването на други критерии (включително критериите, споменати от „Мобилтел" ЕАД и посочени по-горе) при повторното разглеждане на пазара на терминиране не би променило по никакъв начин заключенията относно това доколко предприятията имат или не значително въздействие върху съответните пазари. Трябва да се отбележи, че съгласно чл. 77 от Насоките и чл. 29 от Методиката КРС следва да прецени кои от изброените в чл. 78 от Насоките, чл. 156, ал. 3 и 4 от ЗЕС и чл. 35 и чл. 36 от Методиката критерии да бъдат анализирани. По тази причина КРС категорично отхвърля отправените критики за непълнота и едностранчивост по отношение на настоящия анализ.

КРС не приема изказаното твърдение от „Мобилтел" ЕАД, че възприетият подход при избор на критериите, използвани при анализа на ефективността на конкуренцията и определяне на предприятия със значително въздействие върху съответния пазар е в разрез с практиката на европейските страни по анализиране на пазарите на електронни съобщителни мрежи и/или услуги и в частност на пазарите за терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи, тъй като изборът на критерии и тежестта на всеки един от тях в общата оценка на пазара зависи от особеностите на разглеждания пазар. КРС обръща внимание, че пазарът на терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи е монополистичен по своя характер, като всеки участник има 100% пазарен дял и пълен контрол върху собствената си мрежа.

По отношение на бележката на предприятието, че цените и ценовата политика не са анализирани в документа, обръщаме внимание, че в Раздел III от анализа „Състояние на пазара на обществени телефонни услуги, предоставяни в определено местоположение", точка 3.4. „Цени", са разгледани и анализирани както цените на дребно, така и цените на едро за терминиране на повиквания, отчетена е и тяхната динамика в периода 2008-2010 г.

Не на последно място КРС изразява несъгласие с констатацията на „Мобилтел" ЕАД, че кратките коментари и оценка само на три от изброените неизчерпателно 12 критерия в Методиката водят до непълнота и едностранчивост на анализа и погрешно налагане на специфични задължения в ограничен обем. Следва да се има предвид, че по отношение на БТК е предложен пълният обем от специфични задължения, като те са съобразени с конкурентните проблеми на съответния пазар и в този смисъл, бележката на „Мобилтел" ЕАД се явява необоснована.

КРС не е съгласна с твърдението, че следва да преосмисли своя подход при анализа на конкуренцията на този съответен пазар, тъй като той не е променил по същество своя характер през периода 2008 – 2010 г. и не се очаква този характер да бъде променен в бъдещия период, обхванат от настоящия анализ. В допълнение, комисията

подчертава, че при налагане на съответните специфични задължения върху предприятията със значително въздействие върху пазарите на терминиране на повиквания в определено местоположение се съобразява в най-голяма степен с идентифицираните и потенциални конкурентни проблеми на съответния пазар в съответствие с Общата позиция на Групата на европейските регулатори[6] (ГЕР) относно подхода при определяне на подходящи специфични задължения.

Определяне на предприятие със значително въздействие върху пазара

3. *В становището на „Мобилтел" ЕАД се посочва, че КРС определя за предприятия със значително въздействие на пазара, 20 активни към момента на извършване на анализа предприятия, предоставящи услугата терминиране в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи. Същевременно извън обхвата на анализа остават предприятия, които не осъществяват дейност на разглеждания пазар или които не са осъществявали такава дейност към 31.12.2010 г., но притежават Разрешение за ползване на индивидуално определен ограничен ресурс – номера за осъществяване на електронни съобщения чрез електронна съобщителна мрежа и предоставяне на фиксирана телефонна услуга, и в този смисъл не съществуват пречки да навлязат на съответния пазар. Подчертавайки, че анализът за наличието на ефективна конкуренция следва да отчита и бъдещото развитие в перспектива на следващите две години, предприятието настоява всички предприятия, притежаващи Разрешение за ползване на индивидуално определен ограничен ресурс – номера за осъществяване на електронни съобщения чрез електронна съобщителна мрежа и предоставяне на фиксирана телефонна услуга да бъдат включени в обхвата на пазара и да им бъдат наложени специфични задължения. „Мобилтел" ЕАД напомня, че ако на предприятията, останали извън обхвата на анализа не бъдат наложени задължения, дори преди да започнат да осъществяват дейност на пазара на терминиране в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи ще се стигне до наличие на асиметрично регулиране по отношение на голяма част от участниците. Не на последно място, ако тези предприятия не бъдат адресати на проекта на решение и същевременно осъществяват дейност, към месец януари 2013 г., това би било нарушение на Препоръката на Комисията от 7 май 2009 г. относно подхода за регулиране на цените за терминиране на фиксирана и мобилна връзка в ЕС.*

Становище на КРС

Във връзка с определяне, анализ и оценка на пазарите на генериране на повиквания от определено местоположение на обществени телефонни мрежи и терминиране на повиквания в определено местоположение на обществени индивидуални телефонни мрежи, с Решение № 314 от 24.03.2011 г. КРС изиска от предприятията, оторизирани да осъществяват дейност по предоставяне на гласови телефонни услуги в определено местоположение, да предоставят информация за дейността си през 2010 г. Получената информация показа, че предприятията, които през 2010 г. са осъществявали дейност, т.е. реално са предоставяли гласови телефонни услуги в определено местоположение в България, са 20 на брой.

Предвид обстоятелството, че пазарът на терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи е специфичен и с монополистичен характер - услугата терминиране на гласови повиквания се предоставя от предприятията само и единствено в собствената им мрежа. Всяко едно предприятие, което в периода, обхванат от анализа е декларирало пред комисията, че притежава индивидуална обществена телефонна мрежа и предоставя терминиране на повиквания в

[6] *Обща позиция на ГЕР относно подхода при определяне на подходящи специфични задължения – ERG (06) 33 final version – стр.25*

тази мрежа, формира самостоятелно обособен продуктов пазар на терминиране и е определено за предприятие със значително въздействие върху съответния пазар. В тази връзка, притежанието на разрешение за ползване на индивидуално определен ограничен ресурс – номера за осъществяване на електронни съобщения чрез електронна съобщителна мрежа и предоставяне на фиксирана телефонна услуга, само по себе си не предполага определянето на дадено предприятие за предприятие със значително въздействие върху съответния пазар, тъй като на практика е възможно то да не предоставя услугата терминиране и следователно да липсва съответен пазар.

Както вече е посочено в т.1.4. на Раздел VI от анализа „*в случай на поява на ново предприятие, осъществяващо електронни съобщения, посредством обществена телефонна мрежа и предоставящо фиксирани мрежи и/или услуги, ще се формира нов обособен пазар на едро, включващ предоставяните от предприятието услуги за терминиране*", вследствие на което следва да бъдат наложени съответни специфични задължения.

Г. По отношение на дефинираните конкурентни проблеми и предложените специфични задължения на съответния пазар на генериране от определено местоположение на обществени телефонни мрежи

Общи бележки

1. *БТК изразява своето становище относно липсата на пропорционалност между предложените от КРС мерки на анализираните съответни пазари и установените от комисията конкурентни проблеми. В подкрепа на тази теза, БТК счита, че при определяне на специфичните задължения трябва да бъдат отчетени следните обстоятелства:*

1.1. *БТК твърди, че оценката на пазарното поведение на предприятието показва, че то не се възползва от доминиращото си положение на разглежданите пазари и не възпрепятства навлизането на нови участници на пазара, предвид следното.*

- *Меморандум, подписан между БТК и Сдружението за електронни комуникации*

По отношение на оценката на въздействието на наложените специфични задължения на предприятията със значително въздействие върху съответния пазар, БТК изтъква, че направеният от КРС подробен анализ на състоянието на пазара в рамките на двугодишния период, обхванат в първи кръг на анализите, е установил по отношение на БТК наличие на промени в мрежата на дружеството, които обосновават промени в начина на реализиране на взаимното свързване. Констатациите на КРС се основават на представена от БТК информация и на подписания между БТК и алтернативните предприятия Меморандум, като – според БТК, с последният е постигнато пълно съгласие относно техническата реализация на взаимното свързване с мрежата му, приложимият брой точки на взаимно свързване и сегменти за терминиране на трафик в мрежите на алтернативните предприятия, които са намерили отражение в подписаните индивидуални договори. БТК твърди, че с Меморандума е предложила по-благоприятни условия на контрагентите си, като е дала възможност за терминиране в мрежата му и на трафик, постъпващ като транзитиран през други мрежи. Според БТК, от тази фактическа обстановка може да бъде направен извод, че предприятието не поставя необосновани ограничения при предоставянето на достъп, а напротив – при настъпване на технически промени, БТК едностранно и без регулаторна намеса е инициирало необходимите промени. БТК твърди, че е предложило взаимноизгодни условия, които са възприети от сектора, което показва, че предприятието не се възползва от позицията си на предприятие със

значително въздействие върху съответния пазар при осъществяване на своята дейност.

- *Спор между БТК и „Кейбълтел" ЕАД*

По отношение на възникналия спор между БТК и „Кейбълтел" ЕАД (изложен в т.VII.4.3.3 от настоящия документ), относно прилагането на цени за терминиране по Решение на КРС № 237 от 17.03.2009 г., БТК изтъква, че този спор е провокиран от необходимостта да се изясни волята на комисията при налагане на мерките на съответните пазари на едро и на дребно, т.е. от практическото прилагане на приетите от КРС решения. Предвид това, БТК твърди, че в този спор не е налице умишлено антиконкурентно поведение от страна на предприятието и че то е предприело всички необходими действия за изпълнение на задълженията, определени с решение № 237 от 17.03.2009 г. Забавянето на процеса на въвеждане на мерките се дължи, според БТК, на необходимостта от тяхното допълнително тълкуване от страна на КРС. БТК изтъква, че този факт следва да бъде взет предвид при изследване на потенциалните конкурентни проблеми, на основата на които се определят специфичните задължения на предприятието със значително въздействие върху съответния пазар. Според БТК, обстоятелството, че в рамките на разглеждания период не са възникнали спорове, които са провокирани от антиконкурентно поведение на предприятието, е основание да облекчаване на регулаторната намеса спрямо него, като в допълнение е изтъкнато, че ЗЕС предоставя силен инструмент за намеса на КРС, с предвидено незабавно изпълнение на решенията на регулатора, в случай на възникнал спор

***1.2.** БТК счита, най-вече във връзка с наложените задължения за терминиране на международен трафик, че оценката на пазарното поведение на БТК, показва, че КРС няма основания за налагане на по-тежки задължения на предприятието спрямо наложените в първи кръг на анализа на съответните пазари.*

Според дружеството, КРС е наложила нови задължения на БТК, без да е налице промяна в правната и фактическата обстановка, която да налага засилена регулаторна намеса. По мнение на БТК, промяната в регулаторния подход между двата кръга на анализ на съответните пазари може да бъде обоснована само, ако в този период са възникнали сериозни проблеми, които съществено застрашават конкуренцията. БТК подчертава, че в този период между предприятията не са възникнали спорове относно цените за терминиране на международен трафик, което сочи, че постигнатите договорености отговарят на техните търговски интереси и, в тази връзка, регулаторната намеса може да доведе до необосновано засягане на нормалната търговска дейност на предприятията.

***1.3.** БТК твърди, че при анализ на предложените от КРС мерки се установява, че те не са съобразени с правилата, определени в чл. 157 от ЗЕС, изискващи наложените мерки да бъдат определени при спазване на принципите на обективност и пропорционалност, което налага тяхното изменение.*

Според БТК, КРС е посочила, че при определяне на конкурентните проблеми ще се съобразява в максимална степен с Общата позиция на ГЕР за мерките, като в този подход на комисията няма промяна спрямо първия кръг на анализи на съответните пазари и конкурентните проблеми се разглеждат при допускането, че регулаторната намеса бъде оттеглена. БТК изтъква, че освен това КРС следва да се съобразява и с правилата, определени в чл. 157 от ЗЕС, като посочената разпоредба изисква наложените мерки да бъдат определени при спазване на принципите на обективност и пропорционалност. БТК коментира, че обосновани са мерките, които отговарят на действащите нормативни изисквания. Принципът на пропорционалност се изпълнява, според БТК, когато тежестта на задължението са съобразени с целения резултат, като КРС следва да посочи причините за налагане на специфични мерки за всяко

предприятие. По мнението на предприятието, наличието на по-голям пазарен дял на съответен пазар не е достатъчна причина за налагането на пропорционални мерки.

Според БТК, спазването на изискванията за пропорционалност и обоснованост предполага определяне на задължения, които не създават необоснована икономическа тежест за предприятията, пропорционални са на съществуващите проблеми на пазара и са в съответствие с нормативната уредба.

Предвид изложеното, БТК твърди, че при анализ на предложените от КРС мерки се установява, че те не са съобразени с посочените принципи и правила, което налага тяхното изменение, като БТК е предложило конкретни предложения и аргументи в този смисъл по отношение на съответни специфични задължения.

Становище на КРС

1. Относно твърдението на БТК, че оценката на пазарното поведение на предприятието показва, че същото не се възползва от доминиращото си положение на разглежданите пазари и не препятства навлизането на нови участници на пазара.

КРС не споделя представените от БТК аргументи за облекчаване на наложените на предприятието специфични задължения, както следва:

- По отношение на подписания между БТК и членовете на СЕК меморандум

КРС счита, че заключението относно това, дали БТК се възползва от позицията си на предприятие със значително въздействие върху съответния пазар или не, не може да се основава единствено на сключения Меморандум между предприятието и членовете на СЕК, с който се въвеждат изменения в условията на взаимно свързване. При ex-ante регулирането, което се основава на определяне, анализ и оценка на съответен пазар, се изследват състоянието на конкуренцията и потенциалните конкурентни проблеми, които биха могли да възникнат в резултат на евентуално антиконкурентно поведение на предприятието със значително въздействие върху този пазар. В съответствие с това изследване и с оглед постигане на целите, предвидени в чл. 4 от ЗЕС, КРС следва да наложи обосновани и пропорционални на установените конкурентни проблеми мерки. С оглед посоченото, комисията е на мнение, че предложените мерки не засягат необосновано БТК и са насочени към създаване на условия за устойчива конкуренция на съответния пазар.

- По отношение на възникналия спор между БТК и „Кейбълтел" ЕАД

КРС е взела предвид изложеното от БТК при изследването на потенциалните конкурентни проблеми. Същевременно, комисията изтъква отново, че отсъствието на спорове, в които страна е БТК, не може да се разглежда като ключово основание за липса на възможност предприятието със значително въздействие върху съответните пазари да следва антиконкурентно поведение, както и за облекчаване на наложените му мерки. По отношение на изтъкнатото от БТК, че обжалването на решения на комисията по спорове между предприятия не спира тяхното изпълнение, освен когато съдът постанови друго (чл. 35, ал. 6 от ЗЕС), КРС отбелязва, че това не е относимо към налагането на специфични задължения след анализ на съответния пазар, което е отделно правомощие на КРС.

2. Относно липсата на пропорционалност между предложените от КРС мерки и констатираните конкурентни проблеми на съответните пазари

На първо място, КРС отбелязва, че промяната на позицията на регулатора е обоснована от необходимостта наложените мерки да съответстват на дефиницията на съответния пазар. Както е посочено в проекта *„Услугата терминиране се изразява в пренос на входящо повикване от точката на взаимно свързване на предприятието на викащия потребител до крайна точка на индивидуалната обществена телефонна мрежа, в която се намира викания потребител. Произходът на трафика няма значение при дефиниране на услугата терминиране на повиквания в индивидуални обществени*

телефонни мрежи. Тя се предоставя винаги, когато е налице постъпване на входящо повикване в мрежата на съответното предприятие от друга мрежа. Предвид гореизложеното и с оглед извършения анализ и установени конкурентни проблеми на съответния пазар, КРС пояснява, че географският обхват на съответния пазар не е основание да се ограничава вида на трафика, терминиран в определено местоположение на индивидуална обществена мрежа, на база на неговия произход."

На следващо място, КРС не приема становището на БТК, че при определяне на задължението за предоставяне на достъп с оглед осигуряване на взаимно свързване и предоставяне на услугата терминиране на повиквания в определено местоположение, без поставяне на ограничения в зависимост от произхода на повикванията, предвидено в т. X.1.1., буква „б" от проекта на решение, комисията не е отчела наличието на сериозни проблеми, които застрашават конкуренцията. В т.VII.5.2.2 на настоящия документ, КРС е направила подробно изследване на прилагането на прекалено високи цени по отношение на терминирането на международни повиквания в определено местоположение в мрежите на българските предприятия, като конкурентен проблем, свързан с прехвърляне на ценови вертикални предимства. Както е отбелязано (стр. 259 до стр. 264), от изследването може да се направи заключение, че при липса на регулаторна намеса цените за терминиране на международни повиквания бележат ясно изразена тенденция на нарастване, като за периода 2008 г. – 2010 г. средно-претеглените цени на БТК за терминиране на тези повиквания са се повишили със 78%, а на останалите предприятия, действащи на съответния пазар – с 95%. Предвид и отбелязаната нееластичност на търсенето (терминираният трафик нараства, независимо от отбелязания ръст на цените), КРС е направила заключение, че без регулаторна намеса установеният конкурентен проблем няма да бъде преодолян, доколкото той е следствие от значителното въздействие на предприятията на съответния пазар.

КРС подчертава, че предвид заключенията от изследването е наложила съответна обоснована и пропорционална мярка с оглед осигуряване на ex-ante регулиране, насочено към преодоляване на отбелязания конкурентен проблем. В тази връзка, КРС счита, че отбелязаното от БТК отсъствие на спорове между предприятията във връзка с цените за терминиране на международни повиквания, както и липсата на промени в правната и фактическа обстановка, са неотносими към констатирания конкурентен проблем, който е основание за определяне на регулаторните мерки.

3. По отношение на необходимостта от прецизиране на наложените мерки с цел спазване на изискванията на закона и, по-точно, на чл. 157 от ЗЕС за определяне на обективни и пропорционални мерки

КРС не приема изложеното от БТК становище. Комисията изтъква, че на съответните систематични места в настоящия документ е мотивирала и обосновала както необходимостта, така и тежестта на всяка от предложените мерки, предвид характера и сериозността на установените конкурентни проблеми на съответния пазар, водещи до неефективна конкуренция, както и предвид целения резултат. Освен това, КРС е определила тези мерки при съобразяване с действащата нормативна уредба, с приложимите принципи на конкурентното правото, както и с практиката на регулаторните органи от държавите-членки на ЕС. На съответното систематично място, комисията е представила своето становище по бележките на БТК относно конкретни специфични задължения.

***2.** „Мобилтел" ЕАД счита, че проектът на решение относно определяне, анализ и оценка на съответните пазари на генериране на повиквания от определено местоположение на обществени телефонни мрежи и на пазара на терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи не е отчетен фактът, че наложените на БТК специфични задължения не са*

довели до съществено подобряване на конкурентната среда след първия кръг на анализи на съответните пазари.

Според предприятието, въпреки че е отчетено намалението на пазарния дял на БТК в периода 2008 г. – 2010 г. на пазара на дребно, не е отбелязано, че този дял продължава да разкрива де факто монополното положение на историческото предприятие на пазара, тъй като съставлява над 80% - на база брой телефонни постове, и над 90% - на база приходи от услуги на дребно и едро. Предприятието изтъква, че пазарният дял на БТК на пазара на дребно продължава да е значително по-висок от пазарните дялове на историческите предприятия в останалите държави-членки на ЕС. „Мобилтел" ЕАД счита, че това е доказателство за неефективността на прилаганите към момента мерки за ex-ante регулиране и е недвусмислено основание за налагане на засилени, пропорционални и обективни специфични задължения на БТК.

Становище на КРС

Комисията не приема бележката на „Мобилтел" ЕАД. Видно от изложеното в становището на предприятието и от обсъждания проект на анализ на съответните пазари (т. III.3.3, т. VII.4 и на други систематични места), КРС е отчела изложените от „Мобилтел" ЕАД аргументи. По отношение на БТК са предвидени по-тежки задължения от тези на останалите предприятия със значително въздействие върху пазара на терминиране на гласови повиквания в индивидуални обществени телефонни мрежи.

***3.** „Мобилтел" ЕАД отбелязва, че в проекта липсва анализ на ефективността от налагането на отделни специфични задължения на БТК и сочи като пример задължението за изготвяне и публикуване на Типово предложение за взаимно свързване.*

Предприятието изтъква, че две години след продължаване, с Решение на КРС № 237 от 17.03.2009 г., на задължението на БТК за изготвяне и публикуване на Типово предложение, това задължение не е изпълнено. „Мобилтел" ЕАД отбелязва и забавата на КРС, която е приела с близо една година закъснение резултатите от първоначално проведените обществени консултации, като е открила и нова процедура за обществени консултации със задължителни указания за изменение на внесения от БТК проект на Типово предложение, резултатите от които са приети с Решение на КРС № 375 от 14.04.2011 г.

„Мобилтел" ЕАД счита, че при оценката на въздействието на посоченото задължение на БТК, комисията е изброила хронологично отделни факти, без да направи извода, че задължителните указания, приети с Решение на КРС № 375 от 14.04.2011г., не са изпълнени, като по този начин не е постигнат очакваният от комисията резултат. Според „Мобилтел" ЕАД причината се дължи и на близо едногодишното закъснение в работата на КРС, тъй като резултатите от проведените през месец декември 2009 г. обществени консултации са приети чак през месец декември 2010 г.

Становище на КРС

КРС не може да се съгласи с констатацията на „Мобилтел" ЕАД, че в проекта не е изтъкнато неизпълнението от страна на БТК на задължението му за изготвяне и публикуване на Типово предложение за взаимно свързване. Видно от настоящия документ (т.VII.6.4.1.1.), комисията ясно е посочила, че БТК е отказало да изпълни в цялост решението на регулатора, поради което са предприети стъпки за принудително изпълнение на Решение на КРС № 375 от 17.04.2011 г., като към момента е налице спор пред компетентния съд и относно изпълнителното производство по отношение на решението.

По отношение на отбелязаната от „Мобилтел" ЕАД забава на комисията, следва да бъде изтъкнато, че обществените консултации, които бяха проведени в съответствие с Решение на КРС № 1477 от 17.12.2009 г. имаха за цел да изяснят в максимална степен

позицията на заинтересованите предприятия по отношение на проект на Типово предложение, внесен от БТК на основание на постигнатите договорености в сектора с Меморандума, подписан с членовете на СЕК. Предвид факта, че КРС не е участвала в процеса на договаряне на Меморандума, с тези консултации и поставените на тях общи въпроси, регулаторът целеше да получи становища от всички заинтересовани лица в сектора дали договорените с Меморандума изменения по отношение на броя на точките и организацията на физическата свързаност, както и сегментите на обслужване на трафика при взаимното свързване, са отразени в достатъчна степен във внесения от БТК проект на Типово предложение, включително по отношение на приложимите стандартизационни документи и технически спецификации, спазването на принципите на маршрутизиране на трафика и други условия, включени в Приложения № 5 и № 6 към него. Същото се отнасяше и за съществените изменения, въведени от БТК по отношение на предоставянето на услугата „избор на оператор". Очевидно, тези консултации имаха характер на предварително допитване до сектора, така че КРС да съобрази степента и насоката на своята регулаторна намеса, предвид широката база на постигната договореност между заинтересованите страни.

В становищата си предприятията направиха редица съществени бележки по отношение на внесения от БТК проект, които основно касаеха несъобразяване на проекта с изискванията на Наредба № 1 от 19.12.2008 г. за условията и реда за осъществяване на достъп и/или взаимно свързване, със специфичните задължения на БТК, наложени с Решение на КРС № 237 от 17.03.2009 г., както и наличието на редица неравноправни и ограничаващи условия, тромава и бавна процедура за прогнозиране и заявяване на изменения в капацитета на точките на взаимно свързване, неясноти по отношение на разплащанията относно организирането и поддържането на физическа свързаност и др. Постъпилите бележки от предприятията и становището на КРС по тях са изложени в таблицата на Приложение № I към Решение на КРС № 1600 от 09.12.2010 г., с което комисията откри и обществени консултации по същество относно проекта на Типово предложение, с предложени задължителни указания за неговото изменение.

Освен това, във връзка с изясняване на реалните отношения между предприятията, КРС поиска междувременно и информация (изх. № 12-01-4969/14.07.2010 г.) от заинтересованите лица относно реално приложимите разплащания по организирането и поддържането на физическа свързаност (линии под наем и портове), както и по отношение на използването на услуги за съвместно разполагане в случаите на взаимно свързване при БТК или при неговия контрагент. В допълнение, както е изтъкнато в настоящия документ, КРС следваше да предприеме и изменение на чл. 6 от Правилата за условията и реда за предоставяне на услугата „избор на оператор" (обн. ДВ, бр.98 от 14.11.2008 г.). Следва да бъде отбелязан и факта, че въведените съществени изменения в опорната мрежа на БТК (като изцяло IP-базирана мрежа) и в организацията на точките на взаимно свързване към медиен шлюз (UMG) не са намерили никакво отражение н Приложение № 5 „Технически наръчник" и в Приложение № 6 „Наръчник по експлоатация и поддържане".

Предвид изложеното, на КРС бе необходимо значително време за основен преглед на внесения от БТК проект на Типово предложение, така че той да бъде приведен в съответствие с действащата нормативна уредба, наложените на предприятието специфични задължения с Решение № 237 от 17.03.2009 г., както и с измененията в мрежата на предприятието. Стремежът на комисията бе да упражни пропорционална и обоснована регулаторна намеса, съобразена и с реалната обстановка по отношение на взаимното свързване на обществените телефонни мрежи в сектора. КРС изтъква, освен това, че БТК също е допринесло за значителната забава в произнасянето на регулатора предвид несвоевременното и непълно предоставяне на необходимата и поискана информация за достигнатата степен на развитие на мрежата му. В това отношение може да бъде отбелязано, че БТК внесе едва в хода на обществените консултации по Решение

на КРС № 1600 от 09.12.2010 г. ясна информация за неприложимостта на чл. 6, ал. 6 на Наредба № 1 от 19.12.2008 г. за условията и реда за осъществяване на достъп и/или взаимно свързване по отношение на определянето на сегментите за генериране и терминиране на трафик в мрежата му, предвид изградената му изцяло върху Интернет протокол (IP) опорна мрежа. В отговора си (вх. № 04-04-564/24.09.2009 г.) на поставени от КРС въпроси, с Решение № 633/16.06.2009 г., относно развитието на мрежата му, БТК внесе с повече от три месеца закъснение информация, от която бе видно, че Системата за сигнализация по общ канал № 7 (SS7) продължава да се използва в цялата му мрежа, на основата на което КРС обосновано заключи, че йерархичната структура на мрежата на БТК е все още запазена, независимо от нейния преход към изцяло базирана на IP мрежа от следващо поколение. В резултат на представената по-подробна информация от БТК в хода на обществените консултации по Решение на КРС № 1600 от 09.12.2010 г., се наложи да бъдат направени промени в проекто-указанията за изменение на Типово предложение, които да са съобразени с изцяло IP-базираната опорна мрежа на БТК.

В заключение, КРС отбелязва, че при определяне на мерките на предприятията със значително въздействие върху съответните пазари, е взела предвид и тяхното поведение по отношение на предоставянето на необходимата информация на комисията с оглед невъзпрепятстване на осъществяването на регулаторните й функции и спазване на принципите на предвидимост, пропорционалност и обоснованост на регулаторната намеса.

Задължение за достъп до и ползване на необходими мрежови средства и съоръжения

1. *БТК предлага т. IX.1.1, буква „в" от проекта на решение, с която се налага задължение за осигуряване на сигнализационно обслужване на маршрутизацията на трафика във всички точки на взаимно свързване (ТВС), да отпадне, тъй като противоречи на разпоредбата на чл. 175, т. 2 от ЗЕС. Според БТК, подобна мярка може да е обоснована само в случаи на промяна в нормативната уредба и възникване на съществени проблеми или спорове между предприятията, които създават бариери за навлизане на пазара. Поради липсата на тези обстоятелства, както и предвид нормативната уредба за националния характер на мрежите и дефинирането на съответните пазари „с национален обхват", БТК счита налагането на тази мярка за необосновано и непропорционално.*

- ***По отношение на противоречието на мярката на чл. 175, т.2 от ЗЕС***

БТК счита, по отношение на задължението, предвидено в в т. IX.1.4, буква „в" от проекта на решение, че то е наложено в противоречие с разпоредбата на чл. 175, т. 2 от ЗЕС, в съответствие с която КРС следва да вземе предвид възможностите за предоставяне на достъп с оглед на наличния капацитет, като се съобрази с развитието на мрежата на предприятието, така че задълженията за достъп да не доведат до необходимост от възникване на допълнителни разходи за дружеството.

БТК изтъква, че и досега изграждането на физическа сигнализационна свързаност се осъществява само в три града – София, Пловдив и Варна. При въвеждане на преносимостта на номерата във фиксирани мрежи, физическата свързаност е изместена от TDM централите към сигнални шлюзове, като всяка от предлаганите ТВС поддържа сигнализационна функционалност, но физическата реализация е била винаги в трите града. БТК изтъква, че този принцип се прилага още от първото одобряване на Типово предложение за взаимно свързване (Типово предложение) с Решение на КРС № 572 от 30.03.2006 г., съгласно Приложение № 2 на което STP функционалност на национално ниво изпълняват следните централи: ЦАМТЦ София А, ЦАМТЦ София Б, ЦАМТЦ Варна и ЦАМТЦ Пловдив.

- ***По отношение на липсата на промени в нормативната уредба и отсъствието на съществени проблеми и спорове между предприятията във връзка с***

реализиране на взаимното свързване на национално ниво, включително от гледна точка на националния характер на мрежите и дефинирането на съответните пазари в географски аспект като „с национален обхват”

Предвид изложеното, БТК счита, че налагането на задължение за промяна в приложимата организация на взаимно свързване може да бъде обоснована само в два случая – промяна в нормативната уредба или възникване на съществени проблеми между предприятията, които създават бариери за навлизане на участници на пазара и създават възможности за увреждане на конкуренцията.

БТК изтъква, че в нормативната уредба не са настъпили промени и, съгласно чл. 5, ал. 5 от Наредба № 1 от 19.12.2008 г. за условията и реда за осъществяване на достъп и/или взаимно свързване (Наредба № 1) техническите и програмни средства в мрежите, необходими за реализиране на взаимното свързване се осигуряват от съответните предприятия. Предвид тази разпоредба, БТК счита, че всяко предприятие има самостоятелен избор относно логическото и физическо обслужване на трафика от и към други мрежи. Поради факта, че в нормативната уредба не са настъпили промени, БТК е на мнение, че няма основания за регулаторна намеса във вече установените правила за сигнализационно обслужване на трафика.

По отношение на наличието на потенциална възможност за увреждане на конкуренцията, БТК счита, че аргументът на КРС относно осигуряването на възможност за развитие на дейност от страна на регионални оператори противоречи на действащата нормативна уредба и приетите към момента регулаторни актове на комисията. В мотивите си предприятието отбелязва, че съгласно приетото от КРС типово разрешение за предоставяне и ползване на номерационен ресурс, такива разрешения се издават единствено и само за мрежи с национален обхват. Освен това, според БТК, разглежданият пазар, обхващащ мрежите на всяко едно от предприятията, е дефиниран с национален географски обхват. Предвид тези съображения, предприятието счита, че обсъждането на регионални мрежи в пазарния анализ противоречи както на действащите регулаторни правила, така и на пазарната дефиниция.

БТК представя като допълнителен мотив, че специфичните му задължения да осигурява взаимно свързване изискват от предприятието да направи необходимите инвестиции и да поддържа мрежата си по начин, който позволява да се отговори на всички изисквания за взаимно свързване както от страна на действащи, така и на потенциални участници на пазара. В тази връзка, организирането на мрежата на БТК следва да се основава на ясни правила, които гарантират предвидимост и които ще дадат възможност за адекватно планиране на мрежата. БТК счита, че при условие че действащата нормативна уредба и дефиницията на съответните пазари предвиждат предприятията да осъществяват дейност чрез национални мрежи, налагането на задължения с презумпцията за възникване на регионални мрежи е необоснована и непропорционална.

БТК твърди, овен това, че не са налице и спорове между предприятията, които да обосновават регулаторна намеса, както и потенциална възможност за възникване на подобни спорове. Според предприятието, то е предложило техническа възможност за организация на взаимното свързване, която отговаря на нивото на развитие на мрежите, т.е. мрежи с национален обхват, което е изтъкнато и в проекта на анализа. В допълнение, БТК изтъква, че КРС е одобрила предложената от предприятието организация, която дава възможност за реализиране на взаимно свързване на национално ниво.

Предвид изложените аргументи, БТК заключава, че съществуващите към момента условия за реализиране на взаимно свързване отговарят на действащата правна уредба и на дефиницията на съответния пазар и, в тази връзка, регулаторната

намеса на КРС се явява непропорционална и необоснована, поради което предлага т. IX.1.1, буква „в" да отпадне от проекта на решение на КРС.

Становище на КРС

По отношение на противоречието на мярката на чл. 175, т.2 от ЗЕС

На първо място, КРС отбелязва, че при налагане на по т. IX.1.1, буква „в" от проекта на решение очевидно се е съобразила с развитието на мрежата на БТК, предвид изложеното в т. III.2.1 и на други систематични места в настоящия документ. По отношение на съобразяването на възможността за предоставяне на достъп с оглед наличния капацитет, т.е. относно отчитането от страна на КРС на разпоредбата на чл. 175, т. 2 от ЗЕС, КРС изтъква, че предвид условията на Типовото предложение за взаимно свързване на БТК (Приложение № 6 към него), капацитетът на линиите за взаимно свързване, включително на линиите за сигнализация за обслужване на маршрутизацията на трафика, е динамична величина, която се променя в съответствие с обменяни между предприятията периодични прогнози. Предвид това, КРС няма възможност и не би следвало да се съобрази с този фактор при налагане на задължението по т. IX.1.1, буква „в" от проекта на решение, тъй като обратното би означавало неприложимост на мярката. КРС отбелязва, че освен това е взела предвид и разпоредбите на чл. 16 от Наредба № 1, допускащи временно ограничение на предоставянето на взаимно свързване, във връзка с чл. 19 от същата, допустимите причини за такова ограничаване. Определените в т. IX.1.1, буква „в", респективно в т. X.1.1., буква „в" от проекта на решение задължения на БТК произтичат и от условието на т. 1.1.3 от Приложение № 4 на Типовото предложение, в съответствие с която „*Сигнализацията по общ канал № 7 (CCS7) се пренася по линиите за взаимно свързване*". Освен това, никъде в Типовото предложение няма изрично наложено ограничение за организиране на линии за сигнализация единствено към UMG в посочените от БТК градове София, Пловдив и Варна, което да е одобрено от регулатора. Нещо повече, цитираните текстове на Типовото предложение са предложени от БТК и би следвало да са съобразени с техническите възможности на мрежата.

На второ място, по отношение на аргумента на БТК, че и досега изграждането на физическа сигнализационна свързаност се е осъществявало само в градовете София, Пловдив и Варна, КРС счита, че този въпрос може да се коментира единствено от гледна точка на вече несъществуващата TDM опорна мрежа на предприятието, в която се използваше системата за сигнализация по общ канал № 7 (CCS7). В съответствие с представена от БТК информация (т. II.19 на писмо с вх. № 04-04-564/24.09.2009 г.), БТК използва в мрежата Quasi-Associated Mode сигнализация, като „*маршрутизацията се извършва от съоръженията, през които преминава повикването (и които имат маршрутизиращи функции), чрез локална таблица маршрутизираща на база на префикс на викания номер*". Предвид изложеното, всички TDM централи, към които БТК организираше ТВС, които в таблицата по Приложение № 2 от Типовото предложение за взаимно свързване са посочени като точки на сигнализация (SP) са разполагали с функционалност SSP (Service Switching Point), респективно с функции да организират, поддържат и освобождават гласовите канали за пренос на повиквания. Следва да се има предвид, че функционалността на STP точките се използва от SP само за обмен на съобщения с оглед изграждане на връзка, когато дестинацията е неизвестна, т.е. в таблицата за маршрутизиране на съответната SSP точка липсва адрес на SSP точката на дестинацията. В таблиците на бившите TDM централи с транзитни функции в мрежата на БТК, към които исторически се изграждаха ТВС, би следвало да са определени адресите на всички SSP точки в мрежата му. Предвид изложеното, КРС счита, че STP функционалността на посочените от БТК ЦАМТЦ по никакъв начин не може да се счита за ограничаващо технологично условие, което определя необходимост от изграждане на линии за сигнализация и, съответно, за обслужване на сигнализацията само в ТВС в

посочените градове – София, Пловдив и Варна. От тази гледна точка, КРС счита, че очевидно конкретното изграждане на физическите връзки за сигнализация за обслужване на маршрутизацията на трафика по взаимно свързване следва да се разглежда като зависещо от волята на двете страни, отразена в индивидуалните договори за взаимно свързване. Тази воля зависи и от насрещната страна по договора, която може да определи по свои съображения броя на изградените от нейна страна линии за сигнализация, предвид използваните ТВС. В този случай, с цел намаляване на разходите за изграждане на сигнализационни връзки към всяка ТВС, контрагентите на БТК очевидно са предпочели да ги изграждат само към ТВС в посочените три града или дори само в някой от тях. Това, обаче, по никакъв начин не може да се счита за правило, относимо към всички ТВС или за принцип, приложим към Типовото предложение за взаимно свързване.

В допълнение, КРС изтъква, както е отбелязано и в т.5.1.1.2 и в т. 6.4.1.1 от настоящия документ, че счита за конкурентен проблем непредоставянето на сигнализационно обслужване за ТВС, когато БТК е получило заявка от заинтересовано лице в този смисъл, като с оглед неговото избягване е наложила съответна обективна и пропорционална мярка.

Независимо от изложеното, с оглед избягване на неправилно тълкуване, че мярката следва да се прилага и по отношение на вече сключени индивидуални договори за взаимно свързване, в съответствие с които сигнализационните връзки по взаимното свързване са вече договорени и фактически реализирани, и без заявка на насрещната страна по договора, КРС счита, че предложените по отношение на БТК задължения за сигнализационно обслужване следва да бъдат изменени в посока, че сигнализационно обслужване на маршрутизацията на трафика следва да бъде осигурявано в случай на постъпило заявление в този смисъл от предприятие, което е поискало или вече реализирало взаимно свързване с мрежата на БТК и то само за случаите, когато предприятието няма и не планира свързаност в ТВС в София, Пловдив и Варна.

По отношение на твърдяната от БТК липса на промени в нормативната уредба и отсъствието на съществени проблеми и спорове между предприятията във връзка с реализиране на взаимното свързване на национално ниво, включително от гледна точка на националния характер на мрежите и дефинирането на съответните пазари в географски аспект като „с национален обхват"

КРС не може да се съгласи със становището на БТК, че определянето на условия по отношение на организацията на взаимното свързване е обусловено единствено от промени в нормативната уредба, или наличие на проблеми или спорове между предприятията във връзка с това. Както е отбелязано в настоящия документ, налагането на специфични задължения и условия за достъп с оглед осигуряване на взаимно свързване и предоставяне на услугите генериране и терминиране, се обосновава преди всичко с установените конкурентни проблеми. Такива проблеми, свързани предимно с прехвърляне на неценови вертикални предимства, са изложени от КРС в т. VII.5 на настоящия документ.

КРС не може да се приеме и становището на БТК, че осигуряването на възможност за алтернативните предприятия за развитие на дейност на част от територията на страната противоречи на действащата нормативна уредба и, по-точно, на приетото от КРС типово разрешение за предоставяне и ползване на номерационен ресурс. Видно от публикуваното разрешение[7], то се издава за ползване на индивидуално определен ограничен ресурс – номера и адреси, с оглед осъществяване на електронни съобщения чрез съответна електронна съобщителна мрежа и предоставяне на обществена телефонна услуга „*на територията на Република България*". От тази формулировка по никакъв начин не може да бъде направен извод, че предприятието, на което е издадено

[7] http://www.crc.bg/files/_bg/Razreshenie_Fixed-2008.pdf

такова разрешение има задължението да изгражда мрежа с национален обхват. Нормативната уредба не предвижда задължение за изграждане на обществена фиксирана телефонна мрежа с национален обхват, като географския обхват на дейност на съответно предприятие зависи от географските кодове, в които се обслужват собствени абонати. Предвид изложеното, КРС счита, че становището на БТК е необосновано.

КРС не може да се съгласи и с мнението на БТК, че разглеждането на регионални мрежи противоречи на дефинирането на разглежданите в настоящия документ съответни пазари като пазари „*с национален географски обхват*". Пазарът на генериране на повиквания от определено местоположение на обществени телефонни мрежи обхваща мрежите, респективно предоставяните чрез тях услуги, на всички участници на пазара. Предвид това и поради констатирането на еднакви конкурентни условия (т. V.1.3 от настоящия документ), комисията е определила географския обхват на този пазар с национално измерение.

По отношение на пазара на терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуалните обществени телефонни мрежи, КРС вземайки предвид, че всяка такава мрежа съставлява отделен продуктов пазар, е определила всеки от тези пазари с териториален обхват в рамките на Република България. Това определение на КРС, включително изтъкнатото, че разрешенията за предоставяне на индивидуално определен ресурс – номера, се издават за същия териториален обхват, не означава нито че мрежите на всички участници на пазара имат реализирано национално покритие, нито – както бе изтъкнато по-горе, че имат такова задължение. Предвид дефиницията за географски обхват на пазара, предприятието, което има национално покритие на мрежата си, обаче, не следва да създава различни условия за достъп до и взаимно свързване на регионален принцип. В случаите, когато дадено предприятие – новонавлизащо или с ограничена като обхват дейност заявява или ползва взаимно свързване от БТК, то не следва да бъде поставяно в по-неблагоприятно положение, поради това, че не осъществява дейност на територията на една от трите точки – София, Пловдив и Варна. Предвид изложеното, КРС счита за необосновани изложените от БТК аргументи по отношение на нормативната уредба, касаеща мрежи с национален обхват, и по отношение на дефинирането на географските аспекти на съответните пазари.

По отношение на твърдението на БТК, че не са налице спорове между предприятията, които да обосновават регулаторна намеса, КРС изтъква, че ex ante регулирането има за цел да направи прогноза занапред за развитите на съответен пазар и да препятства възникването на фактори, които да ограничат или застрашат конкуренцията, респективно да породят спорове между предприятията.. Както бе отбелязано и по-горе, както и в т.5.1.1.2 и в т. 6.4.1.1 от настоящия документ, КРС е заключила, че непредоставянето на сигнализационно обслужване за ТВС, когато БТК това е получило заявка от заинтересовано лице, представлява конкурентен проблем, като с оглед неговото избягване е предложила съответна обективна и пропорционална мярка.

КРС се съгласява с твърдението на БТК, че е одобрила предложената от предприятието организация, която дава възможност за реализиране на взаимно свързване на ***национално ниво***. КРС изтъква, обаче, че това не означава да има ограничения по отношение на взаимното свързване в определени точки. Нещо повече, в приложения към индивидуалните договори се описват географските кодове, обслужвани по всеки от тях, в съответствие със заявения номерационен ресурс от предприятието, което е страна по договора, като измененията на тези договори в случай на промяна на разрешенията се представят в КРС. В този смисъл, няма пречки и предприятия, които имат дейност само на част от територията на Република България да реализират взаимно свързване с мрежата на БТК, като има и примери в това отношение. Поставеното от БТК условие за изграждане на сигнализационна свързаност само към медийните шлюзове в София, Пловдив и Варна не е породило проблеми до момента, тъй като тези мрежи са развити във Варна, а не в части на страната извън посочените три области.

В заключение, КРС отбелязва, че БТК не следва да се позовава на разпоредба на чл. 5, ал. 5 от Наредба № 1, доколкото тази разпоредба се отнася до организиране на ТВС, т.е. за поемане на разходи от точки на присъствие на всяко едно от предприятията до ТВС. Наложеното от БТК изискване за изграждане на наета линия от ТВС, разположена извън градовете София, Пловдив и Варна, и изграждане на допълнителна ТВС в някой от тези три града с единствената цел осигуряване на физическа сигнализационна връзка, може да се приравни с налагане на изискване на търсещото взаимно свързване предприятие да осъществи изграждане, вътре в мрежата на БТК, на връзка до съответен сигнализационен шлюз на БТК, разположен в някой от тези три града. Налагането на такова изискване е недопустимо, предвид т. 2.7.2[8] от Приложение № 4 на Типовото предложение на БТК, в съответствие с която „*Цените, по които ОП заплаща на БТК за услугите за трафик са включени в Приложение № 8. В цените се включва и обслужване на сигнализационните съобщения.*". Следователно, БТК е задължено да поема за вътрешно-мрежовото обслужване на сигнализационния трафик, включително чрез изграждане на необходимите сигнализационни връзки.

2. *СЕК приветства наложеното на БТК, в раздел IX, т.1.1., буква „г" от проекта на решение на КРС, задължение за прилагане от 01.01.2012г. на два сегмента за генериране на повиквания от определено местоположение – локален и национален, като същевременно изтъква, че то не е съобразено с действащите правила на Наредба № 1 от 19.12.2008 г. за условията и реда за осъществяване на достъп и/или взаимно свързване (Наредба № 1).*

СЕК изтъква, че Наредба № 1 предвижда, че в случаите, когато структурата и йерархията на обществена електронна съобщителна мрежа с фиксирани крайни точки позволява използването на различни нива за осъществяване на взаимно свързване, различните мрежови услуги следва да се предлагат в национални точки на взаимно свързване в локален, единичен или двоен сегмент, а не в локален или национален сегмент. В тази връзка, СЕК счита, че за да бъде издаденото от КРС решение законосъобразно, е наложително преди това в Наредба № 1 да бъдат внесени съответни изменения. В противен случай, евентуално обжалване на решението на КРС в тази му част би могло да предотврати настъпването на положителните последици от извършения пазарен анализ и да спъне развитието на конкуренцията.

Становище на КРС

КРС не приема становището на СЕК. Видно от разпоредбата на чл. 6, ал. 6 от Наредба № 1, същата е приложима, когато структурата и йерархията на обществената електронна съобщителна мрежа позволява взаимно свързване на нивата, определени в посочената норма. Разпоредбата на чл. 6, ал. 6 от наредбата е приложима към TDM йерархични структури, каквато структура имаше обществената телефонна мрежа на БТК доскоро, с изричното регламентиране на точки на взаимно свързване (ТВС), организирани в „локални комутационни възли", като обслужващи крайния потребител, и в комутационни възли от по-горно йерархично ниво спрямо този възел като отправна точка за определяне на сегментите, в които се таксува преминаващия през тези ТВС трафик. Видно от настоящия документ (т. III.2.1), БТК вече е изградило IP опорна мрежа, в която единствено медийните шлюзове (UMG) могат да се считат за мрежови съоръжения, определящи интерфейса между IP опорната мрежа на предприятието и локалната (абонатна) част на мрежата, доколкото към тях са свързани и от тях се обслужват всички все още използвани TDM комутационни съоръжения (TDM централите с локални функции). Освен това, както е изтъкнато в настоящия документ (т. III.2.1), голяма част от абонатите на БТК вече се обслужват от

[8] *Преномерираната т. 2.1.8.2 от Приложение № 4 на проекта на Типово предложение на БТК, в съответствие с указанията на КРС по т. VI.21 от Приложение № II към Решение на КРС № 375 от 14.04.2011 г. за приемане на Типовото предложение на БТК със задължителни указания за изменение.*

мултисервизни възли за достъп (MSAN), които не разполагат с възможности за взаимно свързване и са директно свързани към опорната мрежа на предприятието посредством поне един маршрутизатор и множество пакетни комутатори. Както БТК изтъква, предприятието възнамерява в бъдеще да замени всички локални TDM централи с MSAN възли. По тази причина, не може да бъде определен локален комутационен възел, който обслужва определена група абонати и разполага с възможности за организиране на ТВС. Предвид изложеното, при общественото обсъждане на проекта на Типово предложение на БТК, КРС установи, че нормата на чл. 6, ал. 6 от наредбата е неприложима и тази позиция на комисията е видна както в резултатите от общественото обсъждане на проекта, така и от указанията на регулатора във връзка с проекта на Типово предложение на БТК. Предвид изложеното, комисията счита, че не е налице противоречие с Наредба № 1, доколкото чл. 6, ал. 6 се явява мъртва норма.

КРС отбелязва и факта, че предвид именно на практическата неприложимост на тази разпоредба, между членовете на СЕК и БТК бе подписан Меморандум за преминаване, от 01.01.2010 г., на ТВС от транзитните TDM централи на БТК към тяхното организиране към медиен шлюз, като в него прилагането на локален, единичен и двоен сегмент бе определено на основата на географски кодове за съответна административна област. На основата на договорeностите по Меморандума са изменени индивидуалните договори за взаимно свързване.

С оглед изложеното, настоящата мярка само потвърждава постигнатите в сектора договорености, като единствената промяна е обединяването на досега таксуваните „локален" и „единичен" сегмент в „локалния" сегмент.

3. *БТК счита, че в т. IX.1.1., буква „г" от проекта на решение е допусната фактическа грешка по отношение на наложеното му задължение за прилагане от 01.01.2012 г. на два сегмента за генериране на повиквания от определено местоположение на обществената телефонна мрежа на БТК, и предлага преди приемане на окончателното решение да бъде проведено ново обществено обсъждане на предложен от предприятието заместващ текст, както следва:*

„г) прилагане от 01.01.2012 г. на два сегмента за генериране на повиквания от определено местоположение на обществената телефонна мрежа на „Българска телекомуникационна компания" АД, както следва:

- локален сегмент – прилага се за повиквания, за които преди влизане в сила на настоящото решение се прилага генериране в локален и единичен сегмент;

- национален сегмент – прилага се за повиквания, за които преди влизане в сила на настоящото решение се прилага генериране в двоен сегмент."

Според посоченото в мотивите му по отношение на предложеното изменение на т. IX.1.1.г., БТК счита, че КРС е допуснала фактическа грешка при формулиране на това задължение в проекта на решение, който извод се налага от волята на КРС, изразена в приложението към решението, където е посочено, че при запазване на единичен сегмент след 01.01.2012 г. за него следва да бъдат прилагани цени за локален сегмент. В тази връзка, БТК счита, че е необходимо да бъдат направени предложените промени в дефинициите на локален и национален сегмент, тъй като те са от съществено значение за реализиране на взаимното свързване предвид факта, че са в основата на техническата организация на взаимното свързване и са пряко относими към регламентирането на ценовите условия за ползване на мрежовите услуги. В тази връзка, БТК счита, че преди приемане на окончателно решение относно дефинициите на тези сегменти, е необходимо да бъде проведено ново обществено обсъждане с предприятията.

БТК изтъква, освен това, че предложеното изменение на дефинициите на локален и национален сегмент отговаря в максимална степен на изискванията на закона и на целите, които си поставя КРС при неговото налагане, като същевременно се

изпълнява изискването за разходоориентираност на прилаганите от предприятието цени. БТК твърди, че КРС не е отчела различните разходи, които възникват за предприятието при обслужване на повиквания в различни нива на мрежата, независимо от факта, че комисията е отчела наличието на две нива в мрежата на предприятието. В подкрепа на това твърдение, БТК дава следният пример на прилагане на предложените от КРС дефиниции на локален и национален сегмент: (i) повикване към абонат в гр. Видин, постъпващо през точка на взаимно свързване (ТВС) в гр. София, ще се таксува в локален сегмент на терминиране; (ii) повикване към абонат в гр. Видин, постъпващо през ТВС в гр. Видин също ще бъде таксувано в локален сегмент на терминиране. Според БТК, обслужването на повикването в първия случай ангажира по-голям брой комутационни съоръжения в сравнение с обслужването на повикването във втория случай, което е предпоставка за различните разходи, които възникват за БТК и които следва да бъдат отчетени при определяне на дефинициите на приложимите сегменти и нива на терминиране на трафик в мрежата на БТК.

Становище на КРС

КРС приема бележката на БТК, че формулировката на т. IX.1.1., буква „г" от проекта на решение не е ясна и може да се тълкува в смисъла, посочен от БТК, а именно, че локален сегмент ще се таксува за всички географски кодове, обслужвани на най-горно йерархично ниво в мрежата, където са разположени софтуерните комутатори (в градовете София, Пловдив и Варна), ако към медиен шлюз в тези градове е организирана точка на взаимно свързване (ТВС). Както БТК правилно посочва, такова тълкуване би разширило необосновано обхвата на прилагане на локален сегмент. КРС отбелязва, че волята на регулатора е била именно изразеното от БТК обединяване на сега действащите по договори за взаимно свързване локален и единичен сегмент, която е заявена в т. VII.6.4.1.1. от приложението към проекта на решение, а именно: „*По този начин, в локален сегмент ще се обслужват и повикванията, които в момента се таксуват като генерирани/терминирани от/към мрежата на БТК в единичен сегмент.*." При използване на този принцип (административно делене на страната и съответни кодове от ННП) са формулирани сегментите и в подписания между БТК и СЕК Меморандум, на основата на който в сектора са подписани изменения на индивидуалните договори между БТК и всички заинтересовани лица.

КРС изтъква, обаче, че с постигнатите с Меморандума договорености се ограничава приложимостта на локалния сегмент, който е икономически най-изгоден за конкурентните предприятия. Предвид това и факта, че в TDM локалните централи в мрежата на БТК няма организирани ТВС и че не може да се очаква такива да бъдат заявени предвид миграцията на мрежата на БТК към мрежа от следващо поколение, КРС счита, че локален и единичен сегмент, така както са договорени с Меморандума и в действащите индивидуални договори, следва да бъдат обединени.

Предвид изложеното, КРС е направила съответни корекции на систематичните им места в т. VII.6.4 на настоящия документ, както и в т. IX.1.1., буква „г" от проекта на решение.

КРС изразява становище, че ново обществено обсъждане не е необходимо, тъй като се касае за редакционни корекции в предложената мярка, които отразяват коректно действителната воля на регулатора, която е видна и от публикувания за обществено обсъждане проект.

***4.** СЕК приветства предвиденото въвеждане на IP-базирано взаимно свързване, но счита че в проекта на решение следва да бъдат въведени уточнения с оглед осигуряване на яснота и предвидимост, независимо от предвидената консултативна структура в раздел XI от проекта на решение.*

Според СЕК, следва да бъде изяснен въпросът дали след 01.07.2013 г. БТК ще бъде задължено да предлага IP взаимно свързване навсякъде, където може да бъде създадена точка на взаимно свързване (ТВС), или само в конкретно определени места. Друг въпрос, на който следва да бъде даден отговор е дали, след тази дата, БТК ще е задължено да предоставя само IP взаимно свързване или паралелно ще продължава да предоставя взаимно свързване към мрежата му и посредством използваните към момента технологии. За членовете на СЕК не е ясно и дали вече изградените ТВС следва да бъдат изменени с оглед мигриране към IP взаимно свързване. СЕК подчертава, освен това, че е необходимо да бъдат отчетени всички възможни проблеми, свързани с качеството на телефонните услуги, предлагани на дребно, предвид новите технологични изисквания. С оглед избягване на последващи спорове, СЕК намира за необходимо в проекта на решение да бъдат изяснени тези въпроси, които касаят наличието или липсата на конкретни задължения на БТК и/или на алтернативните предприятия, независимо от предвидената консултативна структура в раздел XI от проекта на решение.

Становище на КРС

Както е видно от становището, СЕК повдига съществени въпроси относно протичането на процеса на миграция към IP взаимно свързване. В допълнение се изтъква, че следва да бъдат решени и въпросите с минимално изискуемото ниво на качество на гласовите услуги при преминаване към тази по-икономична форма на взаимно свързване.

КРС се съгласява, че с оглед осигуряване на оперативна съвместимост на услугите и ефективен преход към IP взаимно свързване, повдигнатите от СЕК въпроси следва да намерят своето решение преди започване на процеса на миграция към IP взаимно свързване. По тази причина, КРС счита, че следва да измени предложената мярка с т. IX.1.1., буква „з" от проекта на решение, като повдигнатите от СЕК въпроси ще намерят разрешение в рамките на консултативната структура, чието създаване е предвидено в т. XI от проекта на решение и която следва да приключи работата си до 01.07.2013 г. След изясняване на всички въпроси, относими към IP взаимното свързване, включително минималното ниво на качество на услугите, комисията ще се произнесе с допълнително решение относно конкретния срок и процеса на миграция към IP взаимно свързване.

***5.** БТК счита, че задължението, което му е наложено с т. IX.1.1., буква „з" от проекта на решение, е в противоречие с нормативната уредба, непропорционално и необосновано и, по тази причина, то следва да отпадне.*

В подкрепа на становището си за отпадане на наложеното му задължение в т. IX.1.1., буква „з" от проекта на решение за предоставяне на взаимно свързване, базирано на интернет протокол (IP), БТК излага следните аргументи:

- ***Липса на изложени от КРС аргументи за наличие на потенциални проблеми, които могат да възникнат, ако не бъде въведено IP взаимно свързване, както и на конкретни правила за неговото въвеждане.***

Според проекта, конкретните условия за реализиране на взаимното свързване чрез интернет протокол (IP взаимно свързване) ще бъдат определени след провеждане на консултации със заинтересованите предприятия. Според БТК, тази позиция на регулатора показва липса на анализ относно технологичното ниво на развитие на мрежите в България и конкретните стъпки, които следва да бъдат предприети, за да се уеднакви подходът при реализиране на взаимното свързване. По мнение на БТК, при отсъствие на такъв анализ не е ясно какви са аргументите на КРС за наличие на потенциални проблеми, които могат да възникнат, ако не бъде въведено IP взаимно свързване, както и какви са конкретните правила за неговото прилагане, така че да бъде извършена оценка на въздействието от предложената мярка. При липсата на такава оценка, според БТК, мярката е необоснована и непропорционална и може, освен това, да засегне нормалното развитие на пазара;

- ***Промените в мрежата на БТК са намерили отражение в Меморандума, подписан с членовете на СЕК и в индивидуалните договори, при отсъствие на спорове между предприятията***

БТК счита, че изложеният от КРС мотив относно техническото развитие на мрежата на БТК вече е намерил отражение в договорите за взаимно свързване, сключени въз основа на подписания със СЕК меморандум, при което е запазено използването на система за сигнализация по общ канал № 7 (SS7). В тази връзка, намеса от страна на регулатора при липса на спорове между предприятията, според БТК, е необоснована;

- ***Взаимното свързване, базирано на IP, ще постави рискове от влошаване на качеството на услугите***

Според БТК, налагането на задължение за IP-базирано взаимно свързване ще засегне нормалното предоставяне на услуги между мрежите, доколкото SS7 е стандартизиран протокол на международно ниво, който може да се използва във всички мрежи, при което дава гарантирано качество на услугата, докато използването на интернет протоколи поставя рискове от влошаване на качеството, които следва да бъдат отчетени от КРС при окончателно определяне на мярката. БТК изтъква и конкретни аргументи в тази посока относно: (i) VoIP протоколи с централизирано управление от типа Master-Slave (H.248, MGCP), които не са предназначени за изграждане на директно взаимно свързване между мрежи; (ii) VoIP протокол с разпределено управление (H.323), при който не могат да се гарантират факс/модемни комуникации и който е морално остарял протокол с отмираща употреба; (iii) SIP протокол за VoIP сигнализация, който все още има редица недостатъци (наличие на голям брой сигнални съобщения за осъществяване на един разговор – до 30 в IMS мрежи, производителите използват различни версии на SIP, което води до проблеми при свързването на мрежовите устройства (като пример е посочено, че Overlap signaling не се поддържа от всички производители), проблеми при изграждане на факс/модем комуникации. Допълнителни обяснения на БТК относно други технически аргументи са представени в публикуваното становище на предприятието (стр. 21).

Становище на КРС

По отношение на твърдението на БТК за липса на аргументи за наличие на потенциални проблеми, които могат да възникнат, ако не бъде въведено IP взаимно свързване, както и на конкретни правила за неговото въвеждане.

КРС не може да се съгласи с БТК, че при налагане на мярката регулаторът не е взел предвид развитието на националните електронни съобщителни мрежи. В т. III.2 на настоящия документ е представена достатъчно подробна информация относно развитието както на мрежата на БТК, така и на мрежите на конкурентите му на разглеждания пазар. Както е отбелязано в този раздел на документа, алтернативните предприятия имат изградени IP-базирани опорни мрежи, а мрежата на БТК е в преход към мрежа от следващо поколение, с напълно изградена IP-базирана опорна мрежа. Освен това, в т. IV.2.2. на настоящия документ е посочено, че най-често използваните протоколи за взаимно свързване между алтернативните фиксирани мрежи са SIP и H.323. Предвид изложеното, КРС счита, че Ethernet/IP технологията е вече достатъчно широко използвана в националните мрежи и следва да бъдат предприети своевременни стъпки за преход към адекватно на това развитие IP взаимно свързване.

В допълнение, в т. VII.5.1.1.2 на настоящия документ КРС е описала потенциалните неценови конкурентни проблеми - дискриминационно използване или непредоставяне на информация, умишлено забавяне или отлагане, прекомерни изисквания и стратегическо планиране на продуктовите характеристики. Тези конкурентни проблеми могат да възникнат вследствие поведение на предприятието със значително въздействие върху пазара, целящо постигане на предимството на първия

навлизащ, или насочено към изтласкване на конкурентите от пазара на дребно, като възпрепятстват прилагането от тяхна страна на сравними алтернативни услуги на дребно и водят до повишаване на разходите им. Освен това, видно от представената в настоящия документ информация, процесът на договаряне на IP взаимно свързване вече е започнал, включително между фиксирани и мобилни мрежи с оглед предоставяне на терминиране в определено местоположение на обществени телефонни мрежи.

Както бе посочено по-горе КРС споделя бележките на сектора за необходимостта от предварителни консултации относно миграцията към IP взаимно свързване. Предвид изложеното, комисията намира за необходимо да измени мярката съобразно посоченото в горната бележка, като конкретният срок и процес на миграция ще бъдат определени с отделен акт на КРС.

По отношение на становището, че промените в мрежата на БТК са намерили вече отражение в Меморандума, подписан с членовете на СЕК и в индивидуалните договори, при отсъствие на спорове между предприятията

КРС счита, че включените в Меморандума договорености не са пречка за развитие на взаимното свързване в посока миграция към IP взаимно свързване.

КРС отбелязва отново, че регулаторната намеса чрез определяне на обективни и пропорционални мерки се основава на установените със съответния пазарен анализ конкурентни проблеми, а не само на наличието или отсъствието на възникнали спорове между предприятията. Предвид изложеното, КРС счита мярката за обоснована, като се отчита и предвиденото й изменение, с оглед провеждане на предварителни консултации с предприятията с цел постигане на оперативна съвместимост на услугите по IP взаимното свързване и определяне на ефективен миграционния процес.

По отношение на становището на БТК, според което взаимното свързване, базирано на IP, ще постави рискове от влошаване на качеството на услугите

КРС не може да се съгласи със становището на БТК, че въвеждането на IP взаимно свързване и използването на посочените от предприятието VoIP протоколи поставя рискове от влошаване на качеството, доколкото самото БТК използва такива протоколи в собствената си IP-базирана опорна мрежа.

Както бе отбелязано, обаче, предвид общо поддържаното мнение в постъпилите становища от предприятията в хода на общественото обсъждане, относно недостатъчната определеност на мярката, КРС намира за основателно да въведе изменения в същата, съобразно посоченото по-горе. В тази връзка БТК, както и всички заинтересовани предприятия, в рамките на консултативната структура, ще имат възможност да обсъдят с комисията всички аспекти на процеса по преминаване към IP взаимно свързване с оглед постигане на оперативна съвместимост между услугите на национално ниво.

6. *БТК счита, по отношение на предвиденото в т. XI от проекта на решение създаване на консултативна структура по въпросите на IP взаимното свързване, че преди окончателното приемане на пазарния анализ е необходимо да бъдат проведени консултации с предприятията по конкретните условия и правила на реализиране и прилагане на взаимното свързване, базирано на Интернет протокол, при условие, че КРС не приеме предложеното от БТК отпадне на задължението за IP взаимно свързване по изложените от предприятието мотиви в тази връзка.*

БТК счита, че предвиденото в т. XI от проекта на решение създаване на консултативна структура по въпросите на IP взаимното свързване означава, че конкретните условия за това ще бъдат определени на следващ етап, след приемане на настоящия пазарен анализ. Предприятието счита този подход за пряко противоречащ на действащата нормативна уредба, която регламентира реда за налагане на специфични задължения. БТК изтъква, че КРС е посочила чл. 174 от ЗЕС като основание за налагане на това задължение, като - според предприятието, тази разпоредба определя, че при налагане на специфично задължение за достъп КРС може

да определи и конкретни изисквания във връзка с изпълнението на това задължение. БТК изтъква, че правилното приложение на чл. 174 от ЗЕС предполага комисията да определи конкретни изисквания към предприятията едновременно с решението, с което се налага или продължава дадено специфично задължение, тъй като ефективност на мярката може да се постигне само ако с налагане на задължението се определят и конкретните изисквания за осигуряване на достъпа. Противно тълкуване, според БТК, ще обезсмисли разпоредбата на чл. 174 от ЗЕС.

БТК счита, че необходимостта от провеждане на консултации преди окончателно приемане на настоящия анализ се налага и от определените съпътстващи задължения за предприятията във връзка с въвеждане на IP взаимно свързване, определени в т. IX.1.3, т. X.1.3 и т. X.1.5 от проекта на решение, относно предоставяне на информация – в срок до 3 месеца от приемане на окончателното решение, за възможностите и необходимите промени в мрежите им с оглед осигуряване на IP взаимно свързване. БТК изтъква, че в проекта липсва яснота за конкретните изисквания на КРС във връзка с прилагането на Интернет протокол при взаимното свързване. В тази връзка, според БТК, без предварително определяне на конкретни правила за осъществяване на IP взаимно свързване изпълнението на задължението е практически неприложимо. Определянето на такива правила се счита от предприятието за необходимо условие и за да бъде направена оценка на въздействието на наложената мярка предвид изискването на чл. 157, т. 1 от ЗЕС. Според БТК, тази оценка следва да бъде изложена в т. VII.7 от приложението към проекта, където следва да се анализират последиците от налагане на това специфично задължение.

БТК заключава, че предвид изложеното и с оглед осигуряване на законосъобразно въвеждане на изискване за IP взаимно свързване е необходимо провеждане на предварителни консултации с предприятията по конкретните условия и правила за неговото реализиране и прилагане, преди окончателно приемане на анализа.

Становище на КРС

КРС приема бележката на БТК, че е необходимо да бъдат проведени консултации с предприятията относно миграционния процес към IP взаимно свързване, както и по отношение на всички останали технически и икономически аспекти, определяне на минимално ниво на качество на гласовите услуги и др. Комисията обаче отбелязва, че не са налице правни пречки подробното описание на мярката да бъде допълнително определено с отделен акт на регулатора след провеждане на необходимите консултации с предприятията. Посоченият подход вече е прилаган по отношение на налагани на предприятията специфични задължения и същия е потвърден от компетентния съд като съответстващ на материалния закон. Нещо повече, този подход не създава необосновани пречки или затруднения за дейността на предприятия, доколкото последните не са задължени да предоставят определен достъп и взаимно свързване до приемане на последващия акт на регулатора.

КРС приема бележката на БТК и по отношение на необходимостта да бъде разписано очакваното въздействие на мярката.

***7.** В становището на СЕК се посочва, че с оглед постигането на по-голяма яснота и прецизност на Решението, както и с оглед уточняване на специфичните задължения, наложени с раздел IX, в раздел II на проекта на решение КРС трябва да посочи и какви услуги се осъществяват чрез генериране на повиквания от определено местоположение. В тази връзка СЕК счита, че без посочване на услугите, които съставляват пазара на генериране на повиквания от определено местоположение на обществени телефонни мрежи, задълженията, наложени на БТК по раздел IX, остават неконкретизирани и без ясно съдържание.*

Становище на КРС

КРС не приема предложението на СЕК. Както е видно, настоящият документ е неразделна част, т.е. приложение към проекта на решение на КРС за определяне, анализ и оценка на пазарите на генериране на повиквания от определено местоположение на обществени телефонни мрежи и на терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи. В тази връзка, КРС счита, че продуктовият обхват на пазара на генериране на повиквания от определено местоположение на обществени телефонни мрежи е определен напълно изчерпателно в настоящия документ и не следва в проекта на решение изрично да се изброяват конкретните повиквания, които се включват в неговия обхват. По отношение видът на повикванията, които са приложими по отношение на услугата „избор на оператор", за която се използва мрежовата услуга „генериране", КРС отбелязва, че те са уредени в правилата, предвидени в разпоредбата на чл. 135, ал. 3 от ЗЕС.

Задължение за прозрачност

„Мобилтел" ЕАД предлага да бъде изрично уточнено, че действието на задължението за прозрачност е продължено, като същото е изменено съгласно решението.

Становище на КРС

По отношение на уточнението, че задължението за прозрачност е продължено и съответно изменено, КРС приема направената бележка и прави изменения в проекта.

Задължение за равнопоставеност

1. „Мобилтел" ЕАД изразява становище, че е необходимо изрично да бъде уточнено, че действието на задължението за равнопоставеност е изменено с оглед изискванията на чл. 166, ал. 1 от ЗЕС. На следващо място, предприятието предлага предложеното задължение да се редактира в съответствие с чл. 168 от ЗЕС, защото според предприятието предложеният от КРС текст не съответства на текста на чл. 168 от ЗЕС. В допълнение предприятието счита, че комисията необосновано е разширила обхвата на задължението за равнопоставеност и по отношение на обособени отделни дейности за отделното предприятие

Алтернативно, предприятието предлага да бъде изменено задължението за равнопоставеност като изрично се посочи, че същото се прилага по отношение на всички условия – ценови и неценови.

Становище на КРС

КРС счита, че не следва да се приема предложението за изменение на действащото задължение за равнопоставеност на предприятията. Видно от проекта, КРС предлага продължаване на текущите задължения за равнопоставеност, наложено с Решение № 237 от 2009 г. на комисията. По отношение на твърденията, че задължението не е в съответствие с изискванията на чл. 168 от ЗЕС, същите не се споделят от комисията, която обръща внимание, че този извод на регулатора е потвърден и с окончателен съдебен акт на ВАС с оглед преглед за законосъобразност на Решение № 237 от 2009 г. на комисията.

По отношение на предложението за редакция на текстовете в частта изрично посочване, че задължението се прилага за всички условия – ценови и неценови, същото се приема и е направена съответна корекция в проекта.

2. *СЕК изразява становище, че е необходимо да бъде допълнено задължението за равнопоставеност чрез налагане на задължение за необвързване на допълнителни услуги (наета линия, колокиране и пр.) с ползване на услугите по генериране и терминиране. СЕК счита, че е необходимо да се наложи на БТК специфично задължение да не обвързва офертите си за терминиране и генериране на трафик със задължително ползване на наети линии и колокиране при БТК, вкл. с налагане на минимални срокове за ползване на услугите.*

По мнението на СЕК подобно обвързване може да има за ефект повишаване на разходите на конкурентните предприятия и ограничаване на техните продажби на пазара на дребно, както и ценова преса.

Становище на КРС

В чл. 167, ал. 5 от ЗЕС е залегнало принципното положение, че услугите по взаимното свързване следва да бъдат с цени, които да позволяват заплащане само за услугата, искана от предприятието, предоставящо обществени електронни съобщителни мрежи, когато исканата услуга може да бъде предоставена самостоятелно. В този смисъл, услугите за генериране и терминиране се заплащат отделно и независимо от допълнителни услуги по взаимното свързване и се гарантира, че цените са с необвързана структура. Това е изрично посочено и в чл. 14, ал. 2 от Наредба № 1 от 19 декември 2008 г. за условията и реда за осъществяване на достъп и/или взаимно свързване, съгласно който предприятие със значително въздействие върху пазара, на което е наложено задължение за предоставяне на достъп и/или взаимно свързване, следва да не обвързва ползването на допълнителни услуги по взаимно свързване и достъп с основните услуги. С оглед на тези разпоредби, въвеждането на изрично задължение по предложения от СЕК начин не е необходимо.

Задължение за изготвяне и публикуване на Типово предложение за взаимно свързване

1. *БТК счита, че предвиденото в проекта на решение задължение по т. IX.4.3 относно включване в Типовото предложение на условия за предоставяне на взаимно свързване, базирано на Интернет протокол, следва да отпадне.*

Предприятието обвързва това предложение със становището си относно задължението за предоставяне на взаимно свързване, базирано на Интернет протокол по т. IX.1.1, буква „з" от проекта на решение и предложението си за отпадане на последното като непропорционална и необоснована мярка.

Становище на КРС

КРС приема забележката и с оглед на измененията в първоначалния проект на решение комисията счита, че към настоящия момент не е обосновано да се изисква изменение на Типовото предложение. Условията и сроковете за въвеждане на взаимно свързване, базирано на Интернет протокол, ще бъдат определени с отделно решение на КРС.

2. *БТК предлага да отпадне т. IX.4. от проекта на решение, с която се предвижда продължаване на действието на наложеното на БТК задължение за изготвяне и публикуване на Типово предложение за взаимно свързване, като в раздел IX на този проект се създаде нова т. 6.4, както следва:*

„6.4. Отменя се наложеното на „Българска телекомуникационна компания" АД задължение за изготвяне и публикуване на Типово предложение за взаимно свързване."

В подкрепа на становището си за отпадане на наложеното му задължение в т. IX.4. от проекта на решение и включване в раздел IX на нова т. 6.4, БТК излага следните аргументи:

- ***Предложението е основателно с оглед изводите от извършения пазарен анализ, както и с оглед установените конкурентни проблеми на пазара***

БТК излага аргументи в подкрепа на предложението си, които касаят основно анализа на съответните пазари на терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи (пазар 3), независимо, че предлага отмяна на мярка, която му е наложена с решение на КРС № 237 от 17.03.2009 г на пазара на генериране на повиквания от определено местоположение на обществени телефонни мрежи (пазар 2). Според БТК, изводите от анализа на пазар 3 сочат еднакви възможности на всяко от предприятията да окаже натиск върху възможностите за ефективна конкуренция, както и за пълен контрол върху достъпа до крайните му потребители. БТК изтъква, че изследването на критерия „недостатъчна или слаба покупателна способност" за пазар 3 показва, че няма участник на пазара, който може да окаже натиск върху другите предприятия в посока промяна на техните условия за взаимно свързване. В тази връзка, според БТК, може да се направи заключение, че разглежданите потенциални конкурентни проблеми са относими за всяко предприятие със значително въздействие върху пазар 3, от което следва, че липсват обективни основания за диференциране на наложените задължения и за налагане на по-тежки мерки спрямо БТК.

- ***Предложението е основателно предвид поведението на предприятието след налагане на мерките при първия кръг на пазарни анализи***

БТК счита, че при продължаване на това негово задължение, КРС следва да отчете поведението на предприятието след налагане на мерките при първия кръг на пазарни анализи и факта, че в съответствие с изводите на комисията относно оценката на въздействието на наложените мерки, БТК не е следвало поведение, което цели изтласкване на участниците от пазара. Предприятието привежда и следните доказателства в подкрепа на това свое твърдение:

(i) БТК е инициатор на предложение за изменение в условията на взаимното свързване, които са станали необходими с оглед на въведените в мрежата му промени, в резултат на което – без регулаторна намеса, е подписан Меморандум с членовете на СЕК, както и изменения на индивидуалните договори, които БТК счита за взаимно изгодни за страните. БТК допълва, че това сочи, че предприятието не се възползва от положението си на пазара, не поставя необосновани икономически и технически ограничения спрямо останалите предприятия и не прилага тактики на забава, а своевременно прилага изменения в условията на взаимно свързване, когато това се налага от настъпили промени в мрежите.

(ii) Според БТК, КРС е наложила ефективни санкции за неизпълнение на наложени мерки само по отношение на „Мобилтел" ЕАД и „Космо България Мобайл" ЕАД, което сочи, че тези предприятия прилагат тактики на забава и на налагане на прекомерни изисквания, които възпрепятстват реализирането на взаимното свързване. БТК изтъква, че въпреки това, КРС не е наложила задължение на тези предприятия да изготвят и публикуват Типово предложение за взаимно свързване на пазара на терминиране на гласови повиквания в индивидуални мобилни мрежи. Задължението на БТК, обаче, е продължено, въпреки че на предприятието не са налагани санкции за неизпълнение на наложени задължения, нито са възникнали спорове в рамките на периода след първия кръг на анализи.

- ***Отмяната на задължението на БТК за изготвяне и публикуване на Типово предложение за взаимно свързване няма да има негативен ефект върху конкуренцията***

По мнение на БТК, отмяната на задължението му за изготвяне и публикуване на Типово предложение за взаимно свързване няма да има негативен ефект върху конкуренцията. В подкрепа на това, предприятието излага аргумент, че продължените задължения за прозрачност и равнопоставеност, в комбинация с наличието на вече

подписани договори за взаимно свързване, с подробно регламентирани правила, на практика няма да позволят да се стигне до влошаване на условията за новонавлизащите предприятия. Според БТК, предвид посочените две специфични задължения, БТК няма възможност да поставя дискриминационни условия спрямо участниците на пазара, като в допълнение КРС разполага и с възможности за ефективен контрол, които са гарантирани с условията на т.IX.2.3 и X.2.3 от проекта на решение.

Становище на КРС

По отношение на основателността на предложението на БТК с оглед изводите от извършения пазарен анализ, както и с оглед установените конкурентни проблеми на пазара

КРС изтъква, че БТК излага аргументи за предложението си, които са относими само към пазара на терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи (пазар 3), а предлага отмяна на мярка, която е наложена на БТК във връзка с определянето му като предприятие със значително въздействие върху пазара на генериране на повиквания от определено местоположение на обществени телефонни мрежи (пазар 2). Независимо от това, КРС не може да се съгласи с мнението на БТК, че възможностите на всички предприятия със значително въздействие върху пазар 3 за възпрепятстване на конкуренцията на вертикално свързаните пазари на дребно са еднакви, въпреки наличието на пълен контрол върху достъпа до крайните им потребители. БТК тълкува погрешно изводите на регулатора, направени в т. VI.2.2.3. от настоящия документ относно изследвания критерий „недостатъчна или слаба покупателна способност". Както е отбелязано в посочения раздел БТК, както и „Мобилтел" ЕАД и „Космо България Мобайл" ЕАД, имат възможност теоретично да окажат въздействие върху предлаганите от конкурентите цени за терминиране на гласови повиквания, предвид силната им позиция за водене на преговори от гледна точка на големия закупуван от тях дял от тези услуги. Практическата възможност за реализиране на наличната значителна покупателна способност, обаче, е ограничена от регулаторната намеса по отношение на определянето на цените на едро за терминиране, както и от законовото задължение за договаряне на взаимно свързване с други електронни съобщителни мрежи.

КРС се съгласява с БТК, че изследваните конкурентни проблеми са относими към всички предприятия със значително въздействие върху пазар 3, но не може да приеме, че липсват обективни основания за диференциране на наложените на тези предприятия задължения. Тези основания са изложени в т.VII.5.2.1.1. от настоящия документ, където КРС е изтъкнала, че отказът на достъп от страна на конкурентните предприятия също би довел до ограничаване на комуникационните възможности на крайните потребители, но за да съставлява този отказ заплаха за ефективната конкуренция, той трябва да води до съществено отслабване на конкурентния натиск на вертикално свързания пазар на дребно. КРС поддържа позицията си, че предвид мрежовия ефект и значителния дял от 87,5% на БТК в общия обем на терминирани минути в индивидуалните обществени фиксирани телефонни мрежи и предвид пазарният му дял от 80,52% (на база брой телефонни постове) на пазара на дребно през 2010 г., предприятието може успешно да осъществява дейността си и при липса или ограничено взаимно свързване с мрежите на конкурентите му на пазара на дребно, поради факта че те имат значително по-малък сумарен брой крайни потребители и, съответно, пазарна мощ. Обратно, за конкурентите на БТК на пазара на дребно, взаимното свързване с мрежата на БТК е от изключително значение и отказът или забавата в неговото предоставяне би довел до съществено увреждане на конкуренцията на пазара на дребно, който е във вреда на крайните потребители в дългосрочен аспект. В тази връзка, КРС е преценила, че при определяне на задължението за равнопоставеност и прозрачност следва да наложи на останалите

участници на пазара по-леки мерки, т.е. да не им налага задължение за изготвяне и публикуване на Типово предложение за взаимно свързване.

По отношение на основателността на предложението на БТК предвид поведението на предприятието след налагане на мерките при първия кръг на пазарни анализи

КРС изтъква, че при продължаване на мярката е взела предвид и поведението на БТК на разглежданите съответни пазари. Както бе изтъкнато, водещо основание за продължаване на мярката са установените на тези пазари конкурентни проблеми и негативното отражение, което евентуално антиконкурентно поведение на БТК може да има върху състоянието на конкуренцията на вертикално свързаните пазари на дребно.

При продължаване на задължението за изготвяне и публикуване на Типово предложение за взаимно свързване, КРС се е съобразила и с предвидените изменения в задължението за достъп на БТК, които следва да намерят отражение в Типовото предложение. Както бе изтъкнато във връзка с предходна бележка на БТК и в т.5.1.1.2 и в т. 6.4.1.1 от настоящия документ, КРС счита, че непредоставянето на сигнализационно обслужване за ТВС, когато БТК е получило заявка от заинтересовано лице в този смисъл, представлява конкурентен проблем, като с оглед неговото избягване е наложила съответна обективна и пропорционална мярка. Освен това, след определяне на срок за въвеждане на IP взаимно свързване, в съответствие с предложеното от КРС изменение на тази мярка, БТК следва да включи и условията за неговото предоставяне в Типовото предложение.

По отношение на повдигнатия от БТК въпрос, че КРС е предложила продължаване на наложените на „Мобилтел" ЕАД и на „Космо България Мобайл" ЕАД задължения за прозрачност и равнопоставеност, в качеството им на предприятия със значително пазарно въздействие върху пазара на терминиране на гласови повиквания в индивидуални мобилни мрежи, но не им е наложила задължения за изготвяне и публикуване на Типово предложение за взаимно свързване, комисията отбелязва, че обосновка за това решение е изложена на съответното систематично място в приложението към проекта на решение, поставен на обществено обсъждане с Решение на КРС № 858 от 01.09.2011 г.

По отношение на твърдението на БТК, че отмяната на задължението му за изготвяне и публикуване на Типово предложение за взаимно свързване няма да има негативен ефект върху конкуренцията

Предвид изложените по-горе аргументи, КРС счита, че наличието на подписани договори за взаимно свързване, с подробно регламентирани правила, в комбинация с продължаване на задълженията за прозрачност и равнопоставеност на БТК, не може да се счита за достатъчно и пропорционално, така че предвид идентифицираните конкурентни проблеми, да се предотвратят тактики на забавяне или отлагане на предоставянето на заявено взаимно свързване в ущърб на развитието на конкуренцията на вертикално свързаните пазари на дребно. Както е изтъкнато в настоящия документ, КРС счита, че предварителното одобряване на условията за взаимно свързване от страна на регулатора са гаранция за постигане на максимално добри условия за развитие на конкуренцията, както и за навременна оценка на коректността на изпълнението на задължението за равнопоставеност (т. VII.6.4.1.4 и т. VII. 6.4.2.4 от настоящия документ).

***3.** БТК предлага да отпадне изискването за изменение на Типовото предложение за взаимно свързване в съответствие с указанията на КРС, дадени с решение № 375 от 14.04.2011 г.*

БТК счита, въз основа на заключенията от анализа на съответните пазари, направени в проекта от КРС, че са налице основания за оттегляне на Решение на КРС № 375 от 14.04.2011 г., като излага аргумент, че указанието на това решение за разширяване на броя на локалните централи в обхвата на Типовото предложение е в

противоречие с тенденцията, заложена в анализа, за редуциране на броя на точките за взаимно свързване, предвид изравняването на цените в сегментите. БТК изтъква, освен това, че при запазване на посоченото решение на КРС, БТК ще бъде задължено да инвестира в изграждане на точки, чието ползване се обезсмисля предвид наложените с проекта ценови мерки, както и с оглед техническите възможности за предоставяне на пълен пакет от услуги на потребителите. В допълнение, БТК отбелязва, че между предприятията не са възникнали спорове относно приложимите условия на взаимно свързване и че условията по сключените договори за взаимно свързване не създават проблеми на пазара, нито са предпоставка за възникване на потенциални такива. Според БТК, при тази фактическа обстановка указанията за цялостна преработка на Типовото предложение, направени с Решение на КРС № 375 от 14.04.2011 г., се явяват непропорционална мярка, тъй като в проекта на пазарен анализ не са констатирани конкурентни проблеми, които са провокирани от текстове в него. БТК изтъква, че постигнатите договорености между него и предприятията показват, че евентуалните неточности в съдържанието на определени текстове на Типовото предложение не са довели до проблеми при осъществяване на взаимното свързване.

Становище на КРС

С Решение № 375 от 14.04.2011 г. КРС одобри внесения с писмо вх. № 04-04-564/28.09.2009 г. от БТК проект на Типово предложение за взаимно свързване със задължителни указания за неговото изменение, посочени в Приложение № II към решението. БТК бе задължено да включи в Приложение № 2 към Типовото предложение всички локални цифрови комутационни възли в мрежата му, които разполагат с възможности за организиране на точки на взаимно свързване (ТВС) и които са разположени извън населените места, където ТВС се изгражда към медиен шлюз. Това указание бе дадено с оглед осигуряване на по-широко приложение на локален сегмент на генериране и терминиране, чието използване с подписания Меморандум между БТК и СЕК бе ограничено само в рамките на 27-те областни града, където са разположени медийните шлюзове. Волята на КРС беше обусловена от създаването на възможност за конкурентите на БТК, предвид прилагането на три сегмента на генериране и терминиране, да използват в по-голяма степен локален сегмент на генериране и терминиране.

В т. VII.6.4.1.1. и т. VII. 6.4.2.1 на настоящия документ, КРС е посочила, че поради достигнатата степен на технологично развитие на мрежата на БТК (изцяло изградена IP-базирана опорна мрежа), чл. 6, ал. 6 от Наредба № 1 от 28.12.2008 г. за условията и реда за осъществяване на достъп и/или взаимно свързване е неприложим и, предвид това, могат да се направят изводи, че необходимостта от разпределение на ТВС на локални и регионални е отпаднала и сегментите за генериране и терминиране на повиквания от/към мрежата на БТК могат да бъдат сведени до два.

Предвид изложеното, КРС се съгласява с БТК, че указанията, дадени в т. IV.4 от Приложение № II към Решение на КРС № 375 от 14.04.2011 г., както и т. III.1.11 и т. III.1.20, дефиниращи локална и регионална ТВС, доколкото с наложеното задължение на БТК по т. IX.1.1.„ буква „г” и т. X.1.1.„ буква „г” се явяват регулаторно необосновани, тъй като регулаторната цел на КРС за разширяване на прилагането на локален сегмент на генериране и терминиране ще бъде постигната с предвидените изменения на мерките в настоящия проект. В тази връзка, изискването на изпълнение на посочените указания в Решение № 375/2011 г. не е наложително и не би постигнало целените с него резултати.

КРС не може да приеме предложението на БТК за оттегляне на останалите указания за изменение на внесения от БТК с писмо вх. № 04-04-564/28.09.2009 г. проект на Типово предложение за взаимно свързване, които са приети с Решение на КРС № 375 от 14.04.2011 г. КРС счита, че с изключение на посочените по-горе, указанията на комисията по това решение са обосновани и пропорционални, с оглед изложените

мотиви при тяхното определяне. КРС изтъква в допълнение, че видно от Приложение № II към Решение на КРС № 375 от 14.04.2011 г., указанията на комисията не са насочени към отстраняване на „*евентуални неточности в съдържанието на определени текстове на Типовото предложение*", а към неговото привеждане в съответствие с действащата нормативна уредба, наложените на БТК специфични задължения, както и с измененията в мрежата му. Те касаят съществени проблеми, относими към осъществяване на взаимното свързване, като тромавата, тежка и неясна процедура за заявяване и изменение на капацитета на ТВС, реализирането на разплащания между контрагентите по договори за взаимно свързване за предлаганите услуги, включително за физическа свързаност при двете форми на нейното реализиране – при БТК или при неговия контрагент, въвеждане на изменения, целящи постигане на равнопоставеност на правата и задълженията на страните и др. Предвид изложеното, КРС счита, че останалите указанията за изменение на внесения от БТК проект на Типово предложение, които са дадени от КРС с Решение № 375 от 14.04.2011 г. са съобразени с нормативната уредба, действащите задължения на БТК и представляват пропорционална мярка, доколкото са изцяло мотивирани и съобразени и със становищата на заинтересованите лица от сектора.

4. *„Мобилтел" ЕАД счита, че предвиденото в проекта на решение съдържание на Типовото предложение за взаимно свързване съответства на това, определено с Решение на КРС № 237 от 17.03.2009 г. Предвид това, „Мобилтел" ЕАД счита, че то трябва да бъде прецизирано, така че да съответства на указанията, дадени с Решение на КРС № 375/14.04.2011г., както и с предвидените в проекта на решение нови задължения на БТК за задължение за достъп до и ползване на необходими мрежови средства и съоръжения. Предвид това, „Мобилтел" ЕАД предлага нова редакция на т. IX.4.1. и X. 4.1. и т. IX.4.2. и X.4.2. от проекта на решение, както следва:*

„4.1. Продължава действието на наложеното на „Българска телекомуникационна компания" АД задължение за изготвяне и публикуване на Типово предложение за взаимно свързване в обема и обхвата съгласно раздел X, т. 4.1. от Решение № 237/17.03.2009 г."

„4.2. Задължава „Българска телекомуникационна компания" АД да внесе изменение на Типовото предложение за взаимно свързване във връзка с измененото задължение за достъп до и ползване на необходими мрежови средства и съоръжения, и наложените ценови ограничения с настоящото решение, а именно:

4.2.1. Прилагане от 01.01.2012 г. на два сегмента за терминиране на гласови повиквания в определено местоположение на обществената телефонна мрежа на „Българска телекомуникационна компания" АД, както следва:

- локален сегмент, в който се терминират повиквания, насочени към номера след географските кодове на населените места, обслужвани от медиен шлюз, в който е организирана съответната точка на взаимно свързване;

- национален сегмент, в който се терминират повиквания, насочени към номера след географските кодове на населени места, обслужвани от медийни шлюзове, различни от медийния шлюз, в който е организирана съответната точка на взаимно свързване.

4.2.2. Цени и механизъм за калкулиране на цените за всяка от услугите – цените и ценовите условия са съгласно определените по т. 5 от настоящото решение.

„Българска телекомуникационна компания" АД се задължава да внесе измененията в срок до един месец от уведомяване за решението."

„Мобилтел" ЕАД отбелязва, във връзка със задължението на БТК за изготвяне и публикуване на Типово предложение за взаимно свързване, продължено с проекта на решение, че указанията за изменение на проекта на Типово предложение за взаимно свързване, дадени на БТК с Решение на КРС № 375/14.04.2011г., не са изпълнени, което

означава, че очакваният от комисията резултат от налагане на това задължение с Решение на КРС № 237/17.03.2009 г. не е постигнат.

В този смисъл, „Мобилтел" ЕАД счита, че КРС следва да анализира подробно кои задължителни указания са изпълнени и кои не, за да може съответно да бъде изменено действащото към момента задължение. Предвид липсата на ефективно изпълнение на наложеното задължение, предприятието счита, че КРС не може да направи оценка на въздействието на тази мярка върху конкурентната среда. „Мобилтел" ЕАД счита, че задължението за изготвяне и публикуване на Типово предложение следва не само да бъде продължено, но и изменено при съответно прецизиране на датите на неговото въвеждане.

Предприятието изтъква, че съгласно проекта на решение БТК следва да внесе изменение на Типовото предложение, съобразено с неговите изисквания, в срок до един месец, считано от уведомяване за решението. Предвид факта, че БТК все още не е изпълнило указанията на КРС по Решение № 375/14.04.2011 г., „Мобилтел" ЕАД счита, че определянето отново на срок, в рамките на който БТК ще е задължено да внесе изцяло ново Типово предложение е необосновано. Според „Мобилтел" ЕАД следва ясно да бъде посочено, че действието на наложеното задължение за публикуване на Типово предложение е продължено и предвид факта, че то не е изпълнено към настоящия момент, независимо от това, че е наложено с Решение на КРС № 237/17.03.2009 г. Предприятието счита, че е необходимо да се прецизира не само, че това задължение е продължено, но и да се укаже ясно кои изменения на Типовото предложение следва да бъдат внесени в срок до един месец от уведомяване за решението, така че да бъде избегнато внасянето на изцяло ново Типово предложение от страна на БТК и стартиране отново на процедурата.

Становище на КРС

Следва да бъде отбелязано, че с предвиденото в проекта на решение комисията предлага продължаване на текущото задължение на БТК за изготвяне и публикуване на Типово предложение за взаимно свързване, като в обхвата на съдържанието на Типовото предложение следва да бъдат включени и нови условия, предвид изменения в специфичните задължения на предприятието. Комисията счита, че указанията по Решение № 375 от 2011 г. не налагат изменение на съдържанието на Типовото предложение, както е определено към момента.

КРС е изходила от аналогични съображения, като изтъкнатите от „Мобилтел" ЕАД, като в настоящия документ (т. VII.6.4.1.4. и т. VII.6.4.2.4.) е отбелязано: „*С оглед осигуряване на изпълнението на това задължение, в срок до един месец, считано от получаване на настоящото решение, БТК следва да представи в КРС проект на изменение на Типовото предложение за взаимно свързване, съобразен с наложените с настоящото решение специфични задължения, както и с проекта на Типово предложение за взаимно свързване, одобрен с Решение № 375 от 14.04.2011 г. на КРС.*"

Независимо от изложеното, КРС приема бележката на „Мобилтел" ЕАД за прецизиране на текста на задълженията на БТК по т. IX.4.2. и т. X.4.2. от проекта на решение. Предвид това, КРС въвежда изменения в т. IX.4.2. и т. X.4.2. от проекта на решение в посока на включване на изискване за съответствие на съдържанието на Типовото предложение за взаимно свързване с указанията на КРС, приети с Решение на КРС № 375 от 14.04.2011 г.

Задължение за прилагане на ценови ограничения, включително задължение за прилагане на разходоориентирани цени

Задължение за въвеждане и прилагане на разделно счетоводство

1. *„Мобилтел” ЕАД отбелязва, че КРС намира за необходимо задължението на БТК за водене на разделно счетоводство да бъде продължено, като съдържанието на задължението се изменя съобразно изискванията, определени в Анекса от приложението към проекта на решение. Дружеството обръща внимание, че към проекта на решение не е приложен анекс, който да посочва съдържанието на това задължение. Същевременно, цитирайки предложената от КРС редакция на задължението за разделно счетоводство на пазара за терминиране в индивидуални мобилни мрежи, „Мобилтел” ЕАД отбелязва, че редакцията на горното задължение е формулирано по различен начин на двата пазара. В тази връзка, предприятието предлага задължението за разделно счетоводство по т. IX от проекта на решение, което да бъде наложено на БТК да бъде формулирано по следния начин:*

*„5.1.1. Задължава „Българска телекомуникационна компания“ АД да води разделно счетоводство****, което обхваща цялостната дейност на предприятието на всички пазари на които осъществява дейност и предоставя услуги, съобразно изискванията*** *към методологията за въвеждане на разделно счетоводство и формите за представяне на регулаторни счетоводни отчети определени в отделен акт на комисията след провеждане на консултации с „Българска телекомуникационна компания“ АД.“*

Горната редакция „Мобилтел” ЕАД мотивира с възможностите за противоречиво ограничително тълкуване на съдържанието на задължението, включително, че то е относимо само към дейността, за която е наложено в рамките на съответния пазар, и с оглед привеждане в съответствие с аналогичното задължение, наложено на пазара на терминиране на гласови повиквания в индивидуални мобилни мрежи. Поради това дружеството счита, че задължението следва бъде конкретизирано, като бъде посочено, че то обхваща цялостната дейност на предприятието на всички пазари, на които осъществява дейност и предоставя услуги. Според „Мобилтел” ЕАД по този начин се постига съответствие и с мотивите, включени в анализа към проекта на решение, както и към проекта на решение за анализ на пазара на терминиране в индивидуални мобилни мрежи.

Становище на КРС

КРС не намира пречки да бъде прието предложението на „Мобилтел” ЕАД за уеднаквяване на формулировките на задължението на БТК за разделно счетоводство на пазарите на генериране на повиквания от определено местоположение на обществени телефонни мрежи и на терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи, със същото задължение, което се предлага да бъде наложено на „Мобилтел” ЕАД и на „Космо България Мобайл” ЕАД на пазара на терминиране в индивидуални мобилни мрежи в решението към съответните анализи.

Основателна е бележката на предприятието, че в проекта на решение е налице препратка към анекс, който не е приложен. В тази връзка КРС счита за необходимо да поясни, че въпросната препратка, която визира анекса към решение на КРС № 237 от 17.03.2009 г. е техническа грешка, която ще се отстрани с уеднаквяване на формулировките на задължението за разделно счетоводство на двата пазара.

Същевременно КРС отбелязва, че анекса към решение на КРС № 237 от 17.03.2009 г. е изпълнил своята функция, предвид постъпилите от предприятията становища по него. Постъпилите становища са взети предвид при изготвяне на проекта на документа „Форма и методология за въвеждане и прилагане на разделно счетоводство”, като задълженията, произтичащи от посочения документ ще бъдат предмет на отделен акт, който КРС ще приеме след провеждане на консултации.

Що се отнася до евентуални възможности да се тълкува, че предложението за продължаване на задължението за разделно счетоводство на БТК би се отнасяло само до съответния пазар, то КРС отбелязва, че анализът на съответните пазари е приложение,

неразделна част от Решението на КРС за съответните пазари. В анализа, както правилно отбелязва „Мобилтел" ЕАД, е посочен обхвата на задължението, чието действие се продължава, предвид което е ясно, че то обхваща цялостната дейност на задълженото предприятие, включително и на пазарите, на които не е определено като предприятие със значително пазарно въздействие, в съответствие с § 5 от преамбюла и чл. 4 на Препоръката[9] от 2005 г.

В допълнение, с оглед равнопоставено третиране на предприятията и като взема предвид бележките на предприятията, постъпили в рамките на общественото обсъждане на пазара на терминиране в индивидуални мобилни мрежи относно краткия срок за въвеждане и прилагане на разделно счетоводство, КРС счита за необходимо да удължи този срок на шест месеца, като въвежда съответните изменения в решението.

Задължение за разходоориентираност

1. *СЕК счита, че избраният от комисията начин за изготвяне на LRIC-базирана система за определяне на разходите, чрез възлагане на обществена поръчка и директно прилагане на резултатите от нея, не предоставя възможност на предприятията да се запознаят с параметрите на системата и да предвидят резултатите от тяхното приложение, нито да представят свои становища и аргументи във връзка с тях. Според Сдружението, подобен подход противоречи на принципа на прозрачност, който КРС следва да прилага при осъществяване на регулаторната си дейност. СЕК предлага КРС да предвиди формат, в рамките на който да се даде възможност на всички участници на пазара на предоставяне на електронни съобщителни мрежи и/или услуги да представят своите виждания по проект на LRIC-базирана система на комисията, които окончателният вариант на системата да отрази.*

Становище на КРС

По силата на чл. 5 от ЗЕС, КРС в качеството си на държавен орган, прилагащ закона има задължение да спазва принципите на законоустановеност, предвидимост, прозрачност, публичност, консултативност, равнопоставеност, пропорционалност, технологична неутралност по отношение на мрежите при предоставянето от предприятията на електронни съобщителни услуги и свеждане на регулаторната намеса до минимално необходимото. Придържайки се в дейността си към посочените принципи, Комисията подчертава, че моделите за определяне на разходоориентирани цени, изчислени въз основа на дългосрочните допълнителни (инкрементални) разходи (Long Run Incremental Costs – LRIC) на ефективен оператор, моделирани при подхода „отдолу нагоре" (Bottom Up - BU), работата по които е в ход, ще бъдат обект на консултации, преди КРС с отделен акт да вземе окончателно решение за тяхното приемане.

Ценови ограничения

1. *СЕК счита за необходимо при разглеждането на ценовите ограничения, да се предвиди изрично, че разходите за осъществяване на взаимно свързване за целите на генериране на повиквания ще бъдат разделяни от страните по равно.*

Становище на КРС

Въпросът за поделяне на разходите при взаимно свързване е уреден в наредбата по чл. 164 от ЗЕС.

2. *СЕК предлага изрично да се посочи, че цените за генериране за услугата „избор на оператор" следва да се отнасят както за закупуването на генериране за*

[9] *Commission Recommendation of 19 September 2005 on accounting separation and cost accounting systems under the regulatory framework for electronic communications (2005/698/EC)*

предоставяне на услугата „избор на оператор за всяко повикване", така и за закупуването на генериране на трафик за целите на предоставяне на услугата „избор на оператор на абонаментна основа".

Становище на КРС

КРС пояснява, че в Проекта на анализ се третира услугата „избор на оператор" като събирателно понятие, включващо и двете възможности за реализация. В тази връзка ценовите ограничения се отнасят както за избор на оператор на всяко повикване, така и за избор на оператор на абонаментна основа, което не променя смисъла на задължението и не налага изрично посочване, предложено от СЕК.

3. *СЕК счита за неприемливо Решението на КРС до определяне на разходоориентирани цени за достъп до мрежови съоръжения и елементи, необходими за реализиране на достъп до мрежата, включително предоставяне на съвместно разполагане и други форми на съвместно ползване, БТК да прилага цени съгласно одобреното от КРС Типово предложение за взаимно свързване. Сдружението счита, че при тенденция за ежегодно намаляване на цените и на дребно, и на едро в сектора на електронните комуникации, е необяснимо защо цените за достъп и съвместно ползване трябва да останат непроменени повече от 5 години. СЕК изрично посочва, че е необходимо да претърпят промяна в посока тяхното съществено редуциране, поради което предлага да се предвидят осъвременени ценови нива за достъп до мрежови съоръжения и елементи, които да се прилагат до определяне на разходоориентирани цени.*

Становище на КРС

КРС счита за неприемлива забележката поради следните мотиви:

В изпълнение на предложените от КРС специфични задължения в настоящия Проект на решение и приложението му, БТК следва да прилага разходоориентирани цени за услугите за достъп до мрежови съоръжения и елементи, необходими за реализиране на достъп до мрежата, включително предоставяне на съвместно разполагане и други форми на съвместно ползване, като въведе необходимите промени в действащата система за определяне на разходите с оглед измененото разделното счетоводство, съгласно Раздел IX, т. 5.1.2. и Раздел X, т. 5.1.2. от проекта на решение. До определяне на разходоориентирани цени, КРС е наложила ценови ограничения, като БТК следва да прилага цени, съгласно одобреното от КРС Типово предложение за взаимно свързване.

В допълнение, по отношение на цените за колокиране КРС отбелязва, че докато цената за наемни площи е намаляла няколкократно, то цената за електроенергия, като един от основните разходни компоненти, е нараснала неколкократно. Предвид посоченото и като отчита, че няма постъпили бележки от общественото обсъждане на Типовото предложение за взаимно свързване на БТК, касаещи цените за достъп, КРС счита, че не е необходимо изменение на наложените ограничения на цените за съвместно разполагане и други форми на съвместно ползване, до определяне на разходоориентирани цени за услугите за достъп до мрежови съоръжения и елементи, необходими за реализиране на достъп до мрежата, включително предоставяне на съвместно разполагане и други форми на съвместно ползване.

Становища на предприятията относно налагане на ценови ограничения въз основа на сравнение (benchmarking)

4. *„Мобилтел" ЕАД и „Космо България Мобайл" ЕАД са на мнение, че КРС прилага различни подходи при определяне на ценовите ограничения на пазара на терминиране на повиквания в определено местоположение в обществени телефонни*

мрежи и на пазара на терминиране на повиквания в индивидуални мобилни мрежи, докато БТК посочва, че е налице различна интерпретация на приложения в рамките на двата анализа сравнителен подход при определяне на ценовите ограничения.

Като изразяват своето несъгласие БТК, „Мобилтел" ЕАД и „Космо България Мобайл" ЕАД считат, че комисията следва да използва идентични подходи при определяне на цените за терминиране на повиквания на пазарите на фиксирани и на мобилни услуги, изтъквайки различни мотиви. В допълнение БТК и „Мобилтел" ЕАД са предложили и конкретни варианти на ценови ограничения.

4.1. Мотиви на „Мобилтел" ЕАД

В подкрепа на своето становище предприятието посочва, че в резултат от различните подходи процентното намаление на цените за терминиране в мобилни наземни мрежи е драстично по-високо от намалението на цените за терминиране във фиксирани мрежи, както и че цените за терминиране във фиксирани мрежи се определят на значително по-високи нива от тези в избраната за сравнение държава. Дружеството представя процентната разлика между ценовите нива, до които се достига в България в сравнение с избраната референтната страна – Холандия, а именно:

Национален сегмент – 23% по-високи цени в България, отколкото в Холандия при първата стъпка на намаление; 24 % по-високи цени в България, отколкото в Холандия при втората стъпка на намаление; 10 % по-високи цени в България, отколкото в Холандия при третата стъпка на намаление в края на периода.

Локален сегмент - 8% по-високи цени в България, отколкото в Холандия при втората стъпка на намаление; 10 % по-високи цени в България, отколкото в Холандия при третата стъпка на намаление в края на периода.

На следващо място „Мобилтел" ЕАД отбелязва, че още към месец януари 2012 г. цените за терминиране в мобилни мрежи ще съответстват на средната цена за терминиране в шестте държави с pure LRIC (видно от фигура 24 на стр. 102 от анализа на пазара на терминиране на повиквания в индивидуални мобилни мрежи), докато по отношение на цената за терминиране във фиксирана мрежи дори към 01.01.2013 г. тя ще е по-висока в сравнение с цената за терминиране в Холандия при всички стъпки на намаление за национален сегмент и при последните две стъпки за локален.

„Мобилтел" ЕАД предлага да се измени подхода при определяне на ценовите ограничения по отношение на терминиране на трафик в определено местоположение, като се приложи същото процентно намаление, приложено спрямо цените на пазара на терминиране в индивидуални мобилни мрежи. В случай, че комисията не възприеме този подход, дружеството счита, че цените за терминиране във фиксирана мрежа трябва да се изравнят поне с ценовите нива в избраната референтна държава още с първата стъпка на намаление от 01.01.2012 г., така както това е направено с проекта на решение, с което се налагат специфични задължения на пазара на терминиране на повиквания в индивидуални мобилни мрежи.

„Мобилтел" ЕАД, предлага следния план за поетапно намаление на цените:

Дата на влизане в сила:	Цени за терминиране – локален сегмент			
	силен трафик лв./мин.	слаб трафик лв./мин.	средна стойност лв./мин.	средна стойност в евро/мин.
01.01.2012 г.	0.0095	0.0080	0.0088	0.0045
01.07.2012 г.	0.0083	0.0070	0.0077	0.0039
01.01.2013 г.	0.0077	0.0064	0.0071	0.0036

Дата на влизане в сила:	Цени за терминиране – национален сегмент			
	силен трафик лв./мин.	слаб трафик лв./мин.	средна стойност лв./мин.	средна стойност в евро/мин.
01.01.2012 г.	0.0114	0.0097	0.0106	0.0054
01.07.2012 г.	0.0089	0.0075	0.0082	0.0042
01.01.2013 г.	0.0077	0.0064	0.0071	0.0036

В случай, че първият предложен от „Мобилтел" ЕАД подход за определяне на ценови ограничения не се споделя от комисията, то дружеството предлага като сравнима държава да бъде избрана Франция, където цените за терминиране също са определени въз основа на BULRIC модела.

Франция	Дата на влизане в сила:	Цени за терминиране – локален сегмент
		цена в евро/мин.
	01.10.2011 г.	**0.0030**
	01.07.2012 г.	**0.0015**
	01.01.2013 г.	**0.0008**

С оглед обстоятелството, че във Франция съществува само един сегмент - локален, „Мобилтел" ЕАД предлага ценовите ограничения за терминиране в локален сегмент на БТК да съответстват на ценовите ограничения във Франция, а ценовите ограничения за терминиране в национален сегмент да бъдат определени като се вземат за отправна точка цените за терминиране в локален сегмент и спрямо тях се приложат съотношенията между цените за терминиране в локален и национален сегмент, съгласно предложението за поетапно намаляване на комисията.

Дружеството предлага следния план за поетапно намаление на цените за терминиране:

Дата на влизане в сила:	Цени за терминиране – локален сегмент			
	силен трафик лв./мин.	слаб трафик лв./мин.	средна стойност лв./мин.	средна стойност в евро/мин.
01.01.2012 г.	0.0063	0.0054	0.0059	0.0030
01.07.2012 г.	0.0032	0.0027	0.0030	0.0015
01.01.2013 г.	0.0017	0.0014	0.0016	0.0008

Дата на влизане в сила:	Цени за терминиране – национален сегмент			
	силен трафик лв./мин.	слаб трафик лв./мин.	средна стойност лв./мин.	средна стойност в евро/мин.
01.01.2012 г.	0.0093	0.0080	0.0087	0.0044
01.07.2012 г.	0.0039	0.0033	0.0036	0.0018
01.01.2013 г.	0.0017	0.0014	0.0016	0.0008

4.2. Мотиви на „Космо България Мобайл" ЕАД:

Предприятието отбелязва, че при определяне на ценовите ограничения КРС използва сравнение с държави, въвели BULRIC модели и докато за мобилните услуги има няколко такива държави, за фиксирани това е само Холандия, но КРС посочва, че директното сравняване с Холандия не е най-подходящото, защото има твърде много различия от икономическа гледна точка.

В становището на дружеството се посочва, че преходът по намаляването на цените за терминиране в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи, се прави плавно за България и те дори не достигат до холандските нива. В същото време при мобилните услуги в България се наблюдава рязко настъпващо ограничение с всяка следваща година, като се достига до нивото, поставено от западно-европейските държави-членки.

Според „Космо България Мобайл" ЕАД тази разлика в подходите при определянето на цените за терминиране на фиксирани с тези на мобилни разговори е напълно необяснима и нелогична. В допълнение дружеството посочва, че пазарът на фиксираните услуги е с категорично наложена доминантна позиция в лицето на БТК (90% пазарен дял) и се нуждае от по-строги мерки и по-прецизен анализ при налагането на ценови таван с цел да се улесни навлизането на нови оператори на пазара и да се стимулира конкуренцията, която, десет години след въвеждането на либерализацията, е все още е изключително слабо изразена. Според „Космо България Мобайл" ЕАД е налице неравнопоставено третиране на фиксираните и мобилните оператори и изложените в анализите аргументи са свидетелство, че Комисията не е напълно наясно по какъв начин следва да се поставят ценови ограничения, което определено предполага повече вреди, отколкото ползи за пазара на телекомуникационни услуги. Мнението на „Космо България Мобайл" ЕАД е, че пазарът в България е твърде специфичен, комплексен и зависещ от различни фактори, за да могат да се наложат мерки само чрез сравнение със западноевропейски модели на страни с много по-висок стандарт на развитие (при мобилните мрежи) или чрез свободно избран и неаргументиран метод (при фиксираните мрежи), като и в двата случая мерките впоследствие могат да се окажат неправилни и неточни. Според дружеството горното е доказателство за наличие на различен подход на КРС при определянето на цените за терминиране на фиксирани и мобилни разговори.

***4.3. Мотиви на БТК**:*

В своето становище предприятието посочва, че като цяло подкрепя предложеният от КРС подход по отношение на определянето на ценовите ограничения на цените за терминиране във фиксирани и мобилни мрежи, като счита, че това е най-адекватния начин за постигане на резултат, който в максимална степен се доближава до целения на ниво Общност.

*В същото време, предприятието **изразява несъгласие с различната интерпретация на приложения в рамките на двата анализа подход като излага следното:***

В настоящия анализ, при определяне на нивата за ценовите ограничения, КРС е идентифицирала като съпоставим пазар този на Холандия, като единствената държава–членка определила цени въз основа на BULRIC модел. На база на определените въз основа на този модел цени, КРС е определила темповете на изменение на цените за терминиране преди и след въвеждане на BULRIC модел и съответно е приложила тези темпове спрямо действащите у нас цени. Следвайки този алгоритъм, КРС формира нивата на ценовите ограничения.

В същото време в рамките на анализа на пазара на терминиране в мобилни мрежи, при определяне нивата на ценовите ограничения, КРС е приложила модифициран подход, изразяващ се в изследване на темповете на поетапно намаление на цените в шестте държави-членки на ЕС, които ползват pure BULRIC модел (Белгия, Великобритания, Италия, Словения, Франция, Холандия) преди въвеждането на BULRIC модели, без да бъде отчитана ситуацията след това. Според БТК липсват ясни мотиви относно използвания от КРС алгоритъм за определяне на ценовите нива.

От страна на БТК е извършен експертен анализ, на чиято база е установен както използвания от КРС подход, така и фактът, че този подход е приложен в

модифициран вариант спрямо пазара на терминиране на повиквания в определено местоположение. Предприятието застъпва мнението, че тази модификация на метода за сравнение на цените е причина за установяване на по-високи нива на ценовите ограничения на пазара за терминиране на трафик в мобилни мрежи в сравнение със същите, които биха били получени чрез прилагане на идентичен на използвания във фиксирания анализ алгоритъм.

Дружеството сочи, че в анализа на пазара на терминиране в мобилни мрежи КРС е реферирала към данни за средната цена за терминиране в шестте държави-членки, ползващи BULRIC модели, валидни към месеци януари за периода 2011 г.-2013 г., като според БТК източникът на тези данни не е посочен.

В своя анализ БТК изследва измененията в цените за терминиране у нас и в шестте държави-членки, ползващи BULRIC модели, като се позовава на данни от BEREC. ***Според БТК резултатите от извършената от тях оценка отчитат, че така определените нива на цените за терминиране в мобилни мрежи са по-високи от нивата, които биха се достигнали, ако КРС използва подход, идентичен с приложения на пазара на терминиране на повиквания в определено местоположение.***

В резултат на направения анализ дружеството е установило, че процентното отношение на цената за терминиране в мобилни мрежи към месеците януари 2012 г. и януари 2013 г. спрямо средната цена за терминиране в шестте държави-членки, ***след въвеждане на BULRIC модели,*** *е по-високо съответно с 149% и 73%. Отчитайки последното БТК е на мнение, че КРС следва да определи нива на ценовите ограничения за терминиране във фиксирани мрежи, като приложи цитираните в предходното изречение процентни отношения спрямо средната цена за терминиране във фиксирани мрежи в държави-членки след въвеждането на BULRIC модели. Ефектът от такова прецизиране на подхода, според БТК би се изразил във формирането на нива на ценовите ограничения за терминиране във фиксирани мрежи съгласно посочените по-долу:*

Национален сегмент	***януари 2012***	***юли 2012***	***януари 2013***
силен трафик, лв./мин.	*0.022*	*0.0178*	*0.012*
слаб трафик лв./мин.	*0.0176*	*0.0143*	*0.0098*

Локален сегмент	***януари 2012***	***юли 2012***	***януари 2013***
силен трафик, лв./мин.	*0.016*	*0.0155*	*0.012*
слаб трафик, лв./мин.	*0.0137*	*0.0128*	*0.0098*

Становище на КРС

На първо място КРС акцентира върху факта, че едновременното стартиране на обществените консултации на анализите на пазара на терминиране на повиквания в индивидуални мобилни мрежи и на пазарите на генериране и на терминиране на повиквания от/в определено местоположение във фиксирани обществени телефонни мрежи не означава тъждественост на мерките, свързани с предоставяне на услугите терминиране, в това число на ценовите такива. Ето защо, КРС не може да приеме, че следва да е налице равнопоставеност при третиране на предприятията в рамките на така определените различни съответни пазари за терминиране, както това е посочено в становището на „Космо България Мобайл" ЕАД, най-малкото поради факта, че

адресатите на предложените ценови мерки са различни.

На второ място КРС не приема твърденията на предприятията за различия в подхода при формиране на ценовите ограничения на пазара на терминиране на гласови повиквания в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи и на пазара на терминиране на гласови повиквания в индивидуални мобилни мрежи. Регулаторният подход, използван от КРС при определяне на цените за терминиране на гласови повиквания във фиксирана и в мобилна мрежи, не се различава от ползвания на първия кръг от анализите на съответните пазари, а именно прилагане на план за постепенно намаление на цените за терминиране до определяне на разходоориентирани цени. Както при първия кръг на анализите на пазарите за терминиране (във фиксирани и в мобилни мрежи), така и в настоящия проект на анализ на съответните пазари определянето на ценовите ограничения преминава през следните стъпки:

- ✓ Избира се периода за прилагане на ценовите ограничения – начална дата и крайна дата на периода;
- ✓ Определя се интервалът между стъпките в графика – задава се период, в рамките на който да се прилага дадена цена; Определят се цените за терминиране на първа стъпка и на последна стъпка, като обичайно това са средни цени на сравними пазари. Определят се цените на стъпките между първата и последната стъпки от графика за намаление на цените за терминиране, като обичайно се ползва един и същи процент на намаление, съобразен с тенденцията за изменение на средната цена за избраните държави.

Следва да се посочи, че в настоящия проект на анализ, използваният от КРС подход е съобразен с Препоръката на ЕК от 7 май 2009 година, като цените за терминиране на последна стъпка от плана са ориентирани към цените определени въз основа на разходите на ефективен оператор. КРС обръща внимание върху факта, че различен брой държави бяха определили цени на ефективен оператор на пазара на терминиране на повиквания в индивидуални мобилни мрежи – 6 бр. и на пазарите на генериране и на терминиране на повиквания от/в определено местоположение във фиксирани обществени телефонни мрежи – 1 бр., към момента на изготвяне на анализите от страна на българския регулатор. Различният брой държави, определили цени за терминиране въз основа на разходите на ефективен оператор, се отразява върху формирането на тенденцията за изменение на цената в избраните държави.

Изборът на сравнимите пазари досега е винаги критерият за прилагане на най-ефективна ценова регулация на принципа на разходоориентираност на цените – на първи кръг са избрани държави, които прилагат LRIC модели за формиране на цените, а на втори кръг са избрани държавите, нотифицирали ЕК за формиране на цени въз основа на pure BULRIC модел.

Както вече беше посочено по-горе, при избора на мярка и определянето на цените за терминиране, КРС избира като критерий за сравними пазари наличие на pure BULRIC модел, въз основа на който са определени цени за терминиране, нотифицирани от държавите-членки. Отчитайки факта, че към момента на изготвяне на анализа само една държава-членка (Холандия) беше определила цени въз основа на pure BULRIC модел, то не би могло да се получи усредняване на цени. Цената, получена въз основа на конкретен BULRIC модел, принципно се базира на икономическите и пазарните условия, както и на географските особености в дадената държава. Целта на сравнението в проекта на КРС обаче е да се приложи най-ефективна ценова регулация, като се елиминират особеностите в дадената държава. Отчитайки конкретните обстоятелства, КРС приема за съпоставими данните за темповете на изменение на цените за терминиране на регионално ниво, прилагани преди и след използване на pure BULRIC модела на Холандия, като внася съответни изменения в проекта на анализа.

По отношение на предложеният от БТК план за намаление на цените за

терминиране следва да се отбележи, че предприятието предлага изчисления за определяне на средни цени, като не прилага подхода на комисията за формиране на ценови ограничения. Както в първия кръг, така и в проекта на настоящия анализ за терминиране на повиквания в индивидуални мобилни мрежи, КРС формира ценовите ограничения въз основа на средните цени и темповете на тяхното изменение, прилагани в избраните държави-членки. Промяната на подхода при изчисленията, предложени от БТК, обективно води до различен краен резултат. Поради тази причина са възможни множество интерпретации на данните за средни цени и тенденции на изменение на цените (процент на намаление).

На следващо място КРС не би могла да приеме предложението на „Мобилтел" ЕАД за приемане на съпоставим пазар пазара за терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи във Франция по следните мотиви:

Предложените от френския регулаторен орган ценови ограничения не отговарят на застъпената в проекта на анализ позиция на КРС относно реципрочността между цените за генериране и терминиране, която видно от постъпилите от предприятията становища не се оспорва. Поради асиметричността на цените за генериране и терминиране, произтичаща от начинът на отнасяне на общите разходи към цените за генериране и за терминиране в BULRIC модела, становището на ЕК е, че френският регулатор следва да преработи цените до края на настоящата 2011 година.

Въз основа на изложеното дотук, КРС счита, че предложените ценови ограничения са съобразени с нормативните изисквания и с конкурентните проблеми, разгледани в анализа на съответните пазари. Вземайки предвид, обаче времето необходимо за нотифициране на анализа на съответните пазари, регулаторът отчита, че предложените ценови ограничения могат да влязат в сила след 1 януари 2012 година. С оглед избягване на подобен риск и с цел осигуряване на предвидимост по отношение на предложените мерки КРС внася изменение в ценовите ограничения по отношение на цените и срокът за тяхното влизане в сила, както и уточнение, че при терминиране на международни повиквания се прилагат определените цени за силен трафик.

5. БТК, „Мобилтел" ЕАД и „Космо България Мобайл" ЕАД, правят коментари по отношение отмяната на ценовите ограничения, определени от националния регулаторен орган в Холандия:

БТК в своето становище посочва, че според информация от Cullen International решението на холандския регулатор (OPTA) е отменено, включително по отношение наложените ценови ограничения[10] и счита, че КРС следва да отложи определянето на окончателни ценови ограничения на пазарите на генериране на повиквания от определено местоположение на обществени телефонни мрежи и на пазара на терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи.

Според „Мобилтел" ЕАД независимо от факта, че решението на регулаторния орган в Холандия е отменено от съда на 31.08.2011 г., в частта му относно избрания BULRIC модел и определените ценови ограничения, предприятието счита, че ценовите ограничения в Холандия, определени от 01.01.2012 г. продължават да бъдат относими и спрямо тях е обосновано да бъдат определени и ценовите ограничения на пазара на терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи. Причината е, че холандският съд е отменил решението на Регулатора, не защото ценовите ограничения са неправилно определени, а тъй като

[10] *Revoked by the Dutch Trade and Industry Tribunal (use of pure LRIC disproportional and to be changed to LRIC+ with mark up for non-incremental fixed costs including licence fees for VoIP platform software, OPTA to take a new decision before end 2011) - http://www.cullen-international.com/cullen/telecom/europe/states/markanalv2/market3_2007.htm*

BULRIC моделът не е пропорционален спрямо установите конкурентни проблеми на съответния пазар.

В своето становище „Космо България Мобайл" ЕАД изтъква, че на 31 август Холандският апелативен съд се е произнесъл с решение, което анулира решението на холандският регулатор относно определянето на разходоориентирани цени на базата на BULRIC модел. Според предприятието основното послание на решението на апелативния съд се крие в това, че pure BULRIC моделът е счетен за неподходящ, както и за непропорционален начин за налагане на тарифно задължение.

По нататък в становището се сочи, че според Холандският апелативен съд фактът, че pure BULRIC като ценови модел произтича от Препоръката на Европейската комисия относно мобилните и фиксирани цени за терминиране, и това че холандският регулатор следва Препоръката, не го освобождава от задължението да не се съобразява с ценови модели, които са в разрез с Холандския закон. Основното правило, което се установява от случаят в Холандия е, че на първо място се взима под внимание телекомуникационният закон за съответната държава, и след това идва Препоръката на ЕК. Съгласно чл. 170, ал. 4 от ЗЕС, при налагане на ценовите ограничения КРС сравнява определените цени с цените за същите услуги на съпоставими пазари на други държави-членки на ЕС. КРС е преценила, че е обосновано да се изберат като сравними пазари пазарите на държавите-членки, които определят цените за терминиране въз основа pure BULRIC модел. Тъй като към август 2011 г. само една държава-членка е определила цени за терминиране, въз основа на pure BULRIC модел - Холандия, КРС счита, че директното сравнение с цените на посочената държава е неподходящо, тъй като при този подход не биха се отчели различията в икономическите и пазарните условия. Предвид това определя ценови ограничения на базата на необосновани по никакъв начин преизчисления, направени на базата на съпоставянето на цените в Холандия преди и след въвеждането на BULRIC модела. Така, от една страна, КРС определя цените на базата на benchmark с държава, с която единствения изтъкнат сравнителен критерий е въведения pure BULRIC модел, който впоследствие е отменен, а от друга излиза извън законоустановения метод за определянето на цените, съобразно съпоставимите пазари, като налага ценови ограничения, изчислени на базата на абсолютно неясни съображения.

Накрая предприятието заключава, че КРС незаконосъобразно и в пълно противоречие с принципите за прозрачност и предвидимост определя ценови ограничения, които облагодетелстват историческия оператор и няма да допринесат за развитието на конкуренцията на този пазар.

Становище на КРС

С решението на холандския съд е отменено решението на холандския регулатор OPTA в частта определяне на специфични задължения чрез pure BULRIC като непропорционално, несъответстващо на идентифицираните конкурентни проблеми и в противоречие с холандския закон. Решението на съда не се основава нито на точността, нито на верността на Pure BU LRIC модела. Направените от съда заключения не са директно относими към настоящия проект на решение на КРС.

КРС споделя становището, застъпено от „Мобилтел" ЕАД, като отбелязва, че макар холандският съд да отменя решението на OPTA в тази част, самият модел (pure BULRIC) не е отменен и следователно изчисленото ценово ниво чрез pure BULRIC е принципно валидно. На българският регулатор е известно, че към момента на изготвяне на настоящото сравнение холандският регулатор е отчел препоръките на националния съд и е изменил цената за терминиране, като определената въз основа на BULRIC + цена възлиза на 0,37 евроцента/мин. (0,007237 лв./мин.), докато цената определена въз основа на разходите на ефективен оператор възлиза на 0,16 евроцента/мин. (0,00313 лв./мин.). Към настоящия момент тече процедура по обществено обсъждане на коригираните в

резултат на указанията на холандския съд цени за терминиране във фиксирани мрежи. Въпреки това КРС запазва цената на последната стъпка от постепенното намаляване непроменена, тъй като цената за терминиране от 0,36 евроцента/мин. (0,00704 лв./мин.), е определена въз основа на pure BULRIC модел, който е в съответствие с изискванията на Препоръката от 7 май 2009 година и не противоречи на регулаторната рамка, което се доказва и от приетата от ЕК нотификация. В допълнение КРС отбелязва, че процедурата по обществено обсъждане не е приключила и няма гаранции коя ще бъде окончателната цена, която ще наложи холандския регулатор. В случай на запазване на цената за терминиране, определена въз основа на BULRIC+ модел в размер на 0,37 евроцента/мин., без изменение, след приключване на общественото обсъждане, следва да се подчертае, че тя няма да отговаря на изискванията на Препоръката от 7 май 2009 година КРС отбелязва, че няма достъп до модела въз основа на който ОРТА определя цените за терминиране, поради което не може да се позове на цената от 0,16 евроцента/мин., която според холандския регулатор отразява разходите на ефективен оператор.

Избраният подход от КРС е в рамките на нейната оперативна самостоятелност, при съобразяване на изискванията на закона и с оглед постигането на крайната цел на определяне на разходоориентирани цени чрез pure BULRIC.

6. *СЕК намира за необходимо в решението и приложението към него да се включи указание, че достигнатите към 01.01.2013 г. максимални ценови нива за генериране ще се прилагат до определянето на разходоориентирани цени чрез прилагане на BULRIC система или, в случай, че последните се окажат по-високи - до коригиране на параметрите на изготвената система или изготвяне на нова LRIC-базирана система.*

СЕК счита, че винаги съществува възможност предварително определеният срок за разработка на BULRIC системата да се окаже недостатъчен и е необходимо с Решението да се определи какви цени следва да бъдат прилагани след 30.06.2013 г. в случай, че към този момент все още не е налице напълно разработена BULRIC система и прилагането на разходоориентирани цени не може да започне ефективно от 01.07.2013 г. Сдружението намира за логично в този случай до ефективното приложение на разходоориентираните цени да продължи да се прилага, последното достигнато при прилагане на графика за постепенно намаление, ценово ограничение, като с оглед избягване на противоречиви тълкувания това следва да се отрази не само в текста на Решението, а и на съответните места от Приложението към него. Според СЕК в противен случай, при евентуално забавяне в разработването на BULRIC модела на КРС би възникнал период от време, през който не са налице действащи ценови ограничения, а това би отворило възможност за злоупотреби и прекомерно завишаваме на цените в ущърб на конкуренцията.

СЕК счита, че описаният, по-горе подход би бил удачен и в още един случай, а именно - при положение, че достигнатите в резултат на прилагане на разработената BULRIC система разходоориентирани цени се окажат по-високи от приложимите преди този момент максимални ценови нива. Сдружението е на мнение, че в такава ситуация запазването на по-ниските цени би било оправдано, доколкото евентуалното определяне чрез BULRIC система на цени, които са по-високи от прилагания до онзи момент ценови таван, би било индикация за неправилно разработване или прилагане на тази система и следователно така определените цени на практика не биха отговаряли на изискването за разходоориентираност. Според СЕК несъобразяването с подобна индикация би било свързано с повишаване на цените на едро за услугата генериране, без това да е продиктувано от действително нараснали разходи за предоставянето ѝ, и следователно би било нецелесъобразно и противоречащо на логиката на развитие на пазара.

Становище на КРС

КРС не приема предложението на СЕК, тъй като видно от проекта изрично е посочено, че ценовите ограничения се прилагат до определяне на разходоориентирани цени.

Д. По отношение на дефинираните конкурентни проблеми и предложените специфични задължения на съответния пазар на терминиране в определено местоположение на обществена телефонна мрежа

Общи бележки

1. *„Мобилтел" ЕАД отбелязва, че по-късното налагане, с проекта на решение, на мерки на предприятията със значително въздействие върху пазара на терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи, предвид отбелязаното като конкурентен проблем прилагане на прекалено високи цени за терминиране на международни повиквания, представлява неравнопоставено третиране на предприятията в зависимост от осъществяваната от тях дейност, като се имат предвид наложените с Решение на КРС № 320 от 24.03.2011 г. аналогични мерки на предприятията със значително въздействие върху пазара на терминиране на гласови повиквания в индивидуални мобилни мрежи преди втори кръг на анализ на този съответен пазар. С оглед постигане на равнопоставено третиране, „Мобилтел" ЕАД предлага КРС да оттегли Решение № 320 от 24.03.2011г. „Мобилтел" ЕАД счита, че КРС следва да отложи влизането в сила на регулирани цени за терминиране на международни гласови повиквания както в мобилни, така и във фиксирани мрежи.*

- *„Мобилтел" ЕАД изтъква посоченото в проекта нарастване, за периода 2008 г. – 2010 г., на обема на терминираните входящи международни повиквания в мрежата на историческото предприятие от 332%, съпоставено с една 15% нарастване на този обем при конкурентните предприятия, както и високият дял на тези повиквания в структурата на терминирания трафик и в структурата на приходите от услугата терминиране, формирани при отчитане на произхода на повикванията (респективно 56,11% и 79,76% за 2010 г.). Цитирайки заключението на КРС, че без регулаторна намеса този конкурентен проблем няма да може да бъде преодолян, „Мобилтел" ЕАД отбелязва, че със свое Решение № 320 от 24.03.2011 г. комисията е установила аналогичен проблем на пазара на терминиране на гласови повиквания в индивидуални мобилни мрежи. В съответствие с това, КРС е наложила с решението на предприятията със значително въздействие върху този пазар да прилагат еднакви цени за терминиране на повиквания в мобилните си мрежи, без оглед на произхода на повикването (респективно цена за терминиране в размер на 0,13 лв./мин.), считано от 01.04.2011 г. Предприятието сочи, че с това решение са наложени и задължения за предоставяне на достъп с оглед терминиране на международен трафик, и прозрачност и равнопоставеност, приложими съобразно Решение № 236/17.03.2009 г. до следващо определяне, анализ и оценка на съответните пазари на терминиране на гласови повиквания в индивидуални мобилни мрежи.*

„Мобилтел" ЕАД изтъква, че КРС не е предприела аналогични действия по отношение на терминирането в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи, независимо от отбелязания ръст за периода 2008 – 2010 г. от над 300% на терминираните входящите международни повиквания в мрежата на историческото предприятие и увеличението над 6 пъти на приходите общо за предприятията, предоставящи фиксирани телефонни услуги. Сочи се, че комисията не е счела, че Решение № 237 от 17.03.2009 г. е относимо и към

предоставянето на услугата терминиране за международни гласови повиквания, както това е направено с Решение № 320 от 24.03.2011 г. по отношение на мобилните гласови услуги. „Мобилтел" ЕАД отбелязва, че това е доказателство за неравнопоставено третиране на предприятията в зависимост от осъществяваната от тях дейност и прилагане на субективен подход, независимо от констатираният от КРС очевиден конкурентен проблем. Предприятието счита, че при липса на основания за различно третиране на предприятията, действията на КРС са в противоречие с целите и принципите на ЗЕС и, по-конкретно, с целта за насърчаване на конкуренцията в сектора чрез предотвратяване на нейното изкривяване или ограничаване и с принципа за равнопоставено третиране на предприятията, осъществяващи електронни съобщения, при наличие на еднакви условия. „Мобилтел" ЕАД отбелязва и факта, че съгласно сключения с БТК договор за терминиране на международни повиквания и такива без идентификация на линията на викащия от 01.07.2009 г., БТК има право да променя едностранно (с едномесечно писмено предизвестие) цените за терминиране, като няма никакви пречки за тяхното увеличаване.

Предвид изложеното, „Мобилтел" ЕАД счита, че ако се възприеме подходът за регулиране на цените за терминиране на входящи международни повиквания, той следва да бъде прилаган равнопоставено, включително по отношение на началния момента на налагане на специфичните задължения както на пазара на терминиране на повиквания в определено местоположение на обществени телефонни мрежи, така и на пазара на терминиране на повиквания в индивидуални мобилни мрежи. В този смисъл, „Мобилтел" ЕАД предлага КРС да оттегли Решение № 320 от 24.03.2011 г., като по този начин ще бъде осигурено равнопоставено третиране на предприятията с оглед установения конкурентен проблем. В случай, че КРС не оттегли това свое решение, предприятието предлага използваният в него подход да бъде използван и по отношение на терминирането на международни повиквания в определено местоположение на обществени телефонни мрежи.

- *„Мобилтел" ЕАД счита, че КРС следва да отложи влизането в сила на регулирани цени за терминиране на международни гласови повиквания както в мобилни, така и във фиксирани мрежи, за да даде възможност на предприятията да съобразят своята търговски политика с мерките за ценови контрол. Според „Мобилтел" ЕАД, това отлагане е необходимо, тъй като намаляването на цените за терминиране на тези повиквания от 01.01.2012 г. изправя българските предприятия пред сериозни финансови трудности, както и пред необходимостта от множество технически промени, свързани с въвеждане на изцяло нов подход при отчитане и разплащане на международния трафик (въвеждане на промени в системите за билинг, наблюдение и контрол на качеството на международните повиквания както във фиксираните, така и в мобилните мрежи). Предприятието счита, че за извършване на тези промени са необходими между 3 и 6 месеца, поради което предлага налагането на това задължение да бъде отложено във времето. „Мобилтел" ЕАД изтъква, освен това, че във връзка с предложеното разграничение в регулаторния подход към терминиране на входящи повиквания, постъпващи от държави – членки на ЕС, и от други международни дестинации, на предприятията ще бъде необходимо допълнително време за посочените мрежови изменения. Предприятието твърди и че е необходимо време за изменение на договорите за взаимно свързване, като до приемане на окончателното решение на КРС не би могло да предприеме действия в тази посока.*

Становище на КРС

КРС обръща внимание, че при обсъждане на необходимостта от равнопоставено третиране на предприятията, следва да бъдат разграничавани отделните правомощия на КРС и респективно законовите процедури за регулаторна намеса.

Разпоредбата на чл. 4, ал. 1, т. 2, б. „в" вменява задължение за КРС да третира предприятията при наличие на **еднакви условия.** Видно от правната и фактическа обстановка към момента, не са налице еднакви условия за намесата на регулатора по отношение на терминирането на международни повиквания в мобилни и фиксирани мрежи.

Решение № 320 от 2011 г. е акт, приет при изпълнение на правомощията на комисията по чл. 49, ал. 2 от ЗЕС, съгласно който КРС може, **в изключителни случаи,** при условията на разпоредбата, да налага обосновани, пропорционални и временни специфични задължения.

Както е посочено в Решение № 320 от 2011 г., пред комисията бе поставен за разглеждане спор, инициран от „Уинд Хелас Комюникейшънс" АД (WIND Hellas Telecommunications S.A.) (Уинд Хелас). Уинд Хелас е предприятие, което осъществява дейност на територията на държава-членка на ЕС. При произнасянето си по посочения спор КРС отчете, че искането на Уинд Хелас на практика няма за предмет разрешаване на конкретен спор, а се отнася до искане за налагане на специфични задължения. С оглед посоченото КРС установи, че не са налице правни основания за приемане на регулаторно решение в рамките на процедурата по разглеждане на спора. В същото време, **поставеният спор даде основания на КРС да предприеме действия в посока изследване на пазарната ситуация при предоставяне на услугата „терминиране на международен трафик".**

Резултатите от анализа, посочени подробно в решението, дадоха основание на КРС да мотивира **необходимост от спешна регулаторна намеса по отношение на терминирането на международни повиквания в мобилни мрежи.** Тази намеса на КРС е в съответствие с европейската регулаторна рамка, по-специално с една от основните и цели, а именно създаване на условия за устойчива конкуренция на ниво общност.

Същевременно на съответния пазар на терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи не са възникнали обстоятелства които да обосноват намесата на КРС чрез налагане на временни специфични задължения и съответно не може да бъде приета бележката на предприятието, че е налице неравнопоставено третиране на предприятията в зависимост от осъществяваната от тях дейност. Нещо повече, КРС обръща внимание, че и към момента трите мобилни предприятия отказват да изпълнят Решение № 320 от 2011 г.

При втори кръг анализ на съответния пазар на терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи КРС е извършила съответен анализ на пазарната ситуация по отношение на терминирането на международни повиквания и е установила прилагането на прекомерно високи цени, както и липсата на инициатива в предприятията да намалят същите до нивата на цените за терминиране на трафик, генериран на територията на Република България. В тази връзка с обсъждания проект КРС е предложила налагането на пропорционални и обосновани специфични задължения.

Предвид изложеното, комисията счита, че не са налице основания за оттегляне на Решение № 320 от 2011 г.

КРС не намира за правно и регулаторно обосновано предложението на „Мобилтел" ЕАД, в случай, че КРС не оттегли Решение № 320 от 2011 г., използваният в решението подход да бъде използван и по отношение на терминирането на международни повиквания в определено местоположение на обществени телефонни мрежи. На първо място, за да бъде използван същия подход следва да бъдат налице условията за налагане на временни специфични задължения. На следващо място, при положение, че към момента комисията извършва втори кръг пазарен анализ, остава неясно какви са мотивите на предприятието да иска налагане на временни специфични задължения. И не на последно място, следва да се отбележи, че не е налице механизъм да се налагат специфични задължения с обратна сила.

По отношение на посоченото от „Мобилтел” ЕАД, че въвеждането на мярката ще изправи българските предприятия пред сериозни финансови трудности, КРС отбелязва, че задължението за прилагане на разходоориентирани цени и ценови ограничения при взаимно свързване се прилага с цел осигуряване на ефективна и устойчива конкуренция и максимална полза за потребителите. Ценовата регулация се прилага, когато КРС установи, че предприятие със значително въздействие може да поддържа прекалено високи цени във вреда на контрагентите си и крайните потребители. Анализът на съответните пазари на терминиране, както и Решение № 320 от 2011 г., показват по безспорен начин, че терминирането на международни повиквания се извършва на цени, които надвишават значително разходите за предоставяне на услугата.

По отношение на посочените мотиви за отлагане на прилагането на мярката, КРС не приема предложението на „Мобилтел” ЕАД. Следва да се отбележи, че посоченото задължение вече е наложено на предприятията със значително въздействие върху пазара на терминиране на гласови повиквания в индивидуални мобилни мрежи с Решение на КРС № 320 от 24.03.2011 г., което не се изпълнява от предприятията към момента на обсъждане на настоящия проект. Предвид изтеклия срок от приемане на това решение, предприятията са имали достатъчно време, за да приведат търговската си дейност в съответствие с наложените им задължения по отношение на терминирането на международни повиквания в мобилните мрежи.

Същевременно в рамките на настоящото обсъждане не са представени доказателства, които да подкрепят тезата на предприятията, че се нуждаят от технологично време за въвеждане на предложената мярка по отношение на терминирането на международни повиквания във фиксираните мрежи. По отношение на необективността на искания отлагателен срок за въвеждане на мярката на основание на необходимото време за въвеждане на промени в системите за билинг на предприятията, КРС е изложила подробни мотиви в настоящия документ в отговор на други аналогични бележки на предприятията.

По отношение на възражението за изменението на индивидуалните договори за взаимно свързване следва да се отбележи, че няма правна пречка същите да бъдат изменени, като въведените ценови ограничения се прилагат, считано от определената от регулатора дата. Не съществуват правни пречки и дължимите плащания да бъдат уредени по пътя на прихващането в случай, че това се налага.

Задължение за достъп до и ползване на необходими мрежови средства и съоръжения

1. *„Мобилтел” ЕАД предлага в текста на т. 1.1. от раздел Х на проекта на решение думата „определя” да бъде заменена с „изменя”, като по аналогичен начин бъдат прецизирани и други текстове в проекта на решение, относими към специфични задължения, чието действие е продължено.*

Предприятието се позовава на разпоредбата на чл. 166, ал. 1 от ЗЕС, според която комисията може „да налага, продължава, изменя или отменя” специфични задължения на предприятия със значително въздействие върху съответния пазар. „Мобилтел” ЕАД счита, че след като задължението за достъп до и ползване на необходими мрежови средства и съоръжения вече е наложено, то следва да бъде „изменено”, а не „определено”. Според предприятието, в случай, че текстовете в проекта на решение не бъдат прецизирани в този смисъл, може да възникне объркване дали следва да бъдат изпълнявани задълженията, наложени с Решение на КРС № 237 от 17.03.2009 г., чието действие е продължено с проекта на решение, но не са изрично отменени. Като относим пример „Мобилтел” ЕАД посочва задължението на БТК, по т. Х.1.2.3. от Решение на КРС № 237 от 17.03.2009 г., да предоставя достъп с цел терминиране на международен трафик.

Становище на КРС

КРС не счита, че се налага подобна техническа корекция на проекта. Волята на регулатора е видна, а именно, че определя съдържанието на задължението. Доколко е налице изменение спрямо текущото задължение е видно от определеното съдържание на съответното продължено задължение.

2. *„Мобилтел" ЕАД предлага текстът на т. Х.1.1., буква „б" от проекта на решение, да бъде изменен, както следва:*

„б) предоставяне ***при обосновано искане*** *на достъп с оглед осигуряване на взаимно свързване и предоставяне на услугата терминиране на повиквания, без поставяне на ограничения в зависимост от произхода на повикванията,* ***които терминират*** *в определено местоположение на обществената телефонна мрежа на „Българска телекомуникационна компания" АД"*

„Мобилтел" ЕАД предлага аналогично изменение да бъде въведено и в т. Х.1.4., буква „б", както и в т. IX.1.1., буква „б" от проекта на решение, предвид бележка на предприятието, че становищата му относно задължения на БТК, предвидени в проекта на решение по отношение на пазар 3, са валидни и за аналогични задължения на БТК, предвидени в проекта на решение по отношение на пазар 2.

*„Мобилтел" ЕАД изтъква, че допълването на израза „****при обосновано искане****" като условие за валидност на задължението за предоставяне на достъп, е продиктувано от практиката на регулаторните органи в редица държави – членки на ЕС, като Австрия, Белгия, Дания, Финландия, Великобритания, Швеция, Норвегия. Предприятието счита, че уточнението за обоснованост на искането е пропорционално и разумно, с оглед гарантиране и запазване на интересите на предприятията, предоставящи обществени електронни съобщителни мрежи. „Мобилтел" ЕАД отбелязва, че е обосновано всяко искане за взаимно свързване да е подкрепено със съответно конкретно съдържание (точки на присъствие, трафични прогнози и др.), предвид включването на изрично заявените услуги в предмета на договора за взаимно свързване, който е част от неговото минимално съдържание. Предприятието обръща внимание и на възникналите в практиката случаи на незаплащане на задължения за взаимно свързване, които увреждат интересите на изправните страни по договори за взаимно свързване. „Мобилтел" ЕАД дава конкретен пример от своята практика за претърпени от него загуби за организиране на взаимно свързване с мрежата на предприятие, на което КРС е издала разрешение за ползване на номерационен ресурс и което се е отказало от взаимното свързване, без да заплати вече направените разходи, непосредствено след сключване на договора.*

Становище на КРС

По отношение на аргументите на предприятието, свързани с обоснованост на искането за взаимно свързване, КРС е на мнение, че същите принципно са правилни. Независимо, че проекта не съдържа изрично посочване на условието за обоснованост на искането на взаимно свързване, безспорно едно искане за осъществяване на свързване следва да съдържа поне параметрите на искания капацитет с оглед прогнозиран обем на трафика. Комисията счита, че наложеното задължение за осигуряване на взаимно свързване при регулирани условия не следва да бъде затрудняващо нормалното осъществяване на дейността на предприятията със значително въздействие на съответния пазар. В тази връзка няма пречка да бъде изисквано от предприятията, поискали взаимно свързване предоставяне на описание на параметрите на исканото свързване. Предприятията имат възможност да уредят тези отношения чрез публикуваните на страниците си в интернет на съответни форми за заявяване на услуги по взаимно свързване. Следва обаче да се има предвид, че основанията за отказ или ограничаване

на взаимно свързване са определени съгласно разпоредбите на Наредба № 1 и наложените специфични задължения.

3. *СЕК приветства въвеждането на задължение за предприятия със значително въздействие върху пазара на терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи да предоставят достъп до необходимите мрежови елементи и съоръжения и да терминират в мрежите си всички повиквания, независимо от техния произход. СЕК счита, обаче, че в проекта на решение следва изрично да се укаже, че това задължение се отнася и за повиквания, които са генерирани при предоставяне на услугата „избор на оператор", както и за международни повиквания, постъпващи за терминиране като транзитен трафик през други национални мрежи. СЕК счита, че това уточнение следва да бъде въведено и в проекта на решение, а не само в мотивите към неговото приложение с оглед избягване на всякакви съмнения относно същността на наложеното задължение.*

Становище на КРС

КРС принципно се съгласява със СЕК, че задължението за терминиране на трафик в мрежите на предприятията със значително въздействие върху пазара на терминиране на повиквания в индивидуални обществени телефонни мрежи обхваща и терминиране на трафик, който е генериран при използване на услугата „избор на оператор", както и генериран в други държави и постъпващ за терминиране пряко или като транзитиран през други национални мрежи. КРС не счита, обаче, че това следва изрично да бъде указано при определяне на специфичното задължение, тъй като изразът „без поставяне на ограничения в зависимост от произхода на повикванията" е достатъчно изчерпателен и обхваща и изложените от СЕК конкретни хипотези.

4. *БТК предлага т. Х.1.1, буква „в" от проекта на решение, с която се налага задължение за осигуряване на сигнализационно обслужване на маршрутизацията на трафика във всички точки на взаимно свързване, да отпадне, тъй като противоречи на разпоредбата на чл. 175, т. 2 от ЗЕС. Според БТК, подобна мярка може да е обоснована само в случаи на промяна в нормативната уредба и възникване на съществени проблеми или спорове между предприятията, които създават бариери за навлизане на пазара. Поради липсата на тези обстоятелства, както и предвид нормативната уредба за националния характер на мрежите и дефинирането на съответните пазари „с национален обхват", БТК счита налагането на тази мярка за необосновано и непропорционално.*

Подробните мотиви на БТК по отношение на противоречието на мярката на чл. 175, т. 2 от ЗЕС, както и по отношение на липсата на промени в нормативната уредба и отсъствието на съществени проблеми и спорове между предприятията във връзка с реализиране на взаимното свързване на национално ниво, включително от гледна точка на националния характер на мрежите и дефинирането на съответните пазари в географски аспект като „с национален обхват", са изложени в съответната точка по-горе.

Становище на КРС

КРС не приема предложението на БТК, съобразно мотивите изложени по-горе.

5. *СЕК приветства наложеното на БТК, в раздел Х.1.1.г от проекта на решение на КРС, задължение за прилагане от 01.01.2012 г. на два сегмента за терминиране на повиквания в определено местоположение – локален и национален, като същевременно изтъква, че то не е съобразено с действащите правила на Наредба № 1 от 19.12.2008 г. за условията и реда за осъществяване на достъп и/или взаимно свързване.*

СЕК изтъква, че Наредба № 1 предвижда, че в случаите, когато структурата и йерархията на обществена електронна съобщителна мрежа с фиксирани крайни точки позволява използването на различни нива за осъществяване на взаимно свързване, различните мрежови услуги следва да се предлагат в национални точки на взаимно свързване в локален, единичен или двоен сегмент, а не в локален или национален сегмент. В тази връзка, СЕК счита, че за да бъде издаденото от КРС решение законосъобразно, е наложително преди това в Наредба № 1 да бъдат внесени съответни изменения. В противен случай, евентуално обжалване на решението на КРС в тази му част би могло да предотврати настъпването на положителните последици от извършения пазарен анализ и да спъне развитието на конкуренцията.

Становище на КРС

КРС не приема становището на СЕК, съобразно мотивите изложени по-горе.

6. *„Мобилтел" ЕАД изтъква, че предвидените два сегмента за терминиране на повиквания в наложеното на БТК задължение по т. Х.1.1.г от проекта на решение не съответстват на определените сегменти за терминиране в Наредба № 1 от 19 декември 2008 г. за условията и реда за осъществяване на достъп и/или взаимно свързване (Наредба № 1). Предприятието счита за недопустимо с решение на КРС да се налагат задължения, които не съответстват на действащата нормативна уредба.*

Във връзка с наложеното на БТК задължение, съгласно т. Х.1.1.г от проекта на решение, за прилагане от 01.01.2012 г. на два сегмента за терминиране на повиквания в обществената му телефонна мрежа, „Мобилтел" ЕАД изтъква, че така определените сегменти се различават от предвидените в Наредба № 1. Предвид това, предприятието счита за недопустимо с решение на КРС да се налагат задължения, които не съответстват на действащата нормативна уредба, особено от гледна точка на факта, че посоченият нормативен акт се издава и изменя от самата комисия.

Това становище на „Мобилтел" ЕАД е относимо и към т.IX.1.1.г от проекта на решение на КРС, предвид бележка на предприятието, че становищата му относно задължения на БТК, предвидени в проекта на решение по отношение на пазар на терминиране на повиквания в определено местоположение, са валидни и за аналогични задължения на БТК, предвидени в проекта на решение по отношение на пазара на генериране на повиквания от определено местоположение.

Становище на КРС

КРС принципно се съгласява с бележката на „Мобилтел" ЕАД, че определените сегменти на терминиране в задължението на БТК по т. Х.1.1., от проекта на решение не съответстват на дефинираните в чл. 6, ал. 6 на Наредба № 1. По мотивите, изложени по-горе, КРС счита, че не е налице противоречие с посочения нормативен акт и съответно не са налице правни пречки за приемане на решение на комисията. Нещо повече, самото предприятие вече е подписало договор за взаимно свързване с БТК, при условия които формално не отговорят на нормативната уредба и в случай, че е „Мобилтел" ЕАД е считало, че са налице противоречия с нормативната уредба, по отношение на описанието на сегментите, остава неясно защо дружеството е подписало такъв договор.

7. *БТК счита, че в т. Х.1.1.г от проекта на решение е допусната техническа грешка по отношение на наложеното му задължение за прилагане от 01.01.2012 г. на два сегмента за терминиране на повиквания в определено местоположение на обществената телефонна мрежа на БТК, и предлага преди приемане на окончателното решение да бъде проведено ново обществено обсъждане на предложен от предприятието заместващ текст, както следва:*

„г) прилагане от 01.01.2012 г. на два сегмента за терминиране на гласови повиквания в определено местоположение на обществената телефонна мрежа на „Българска телекомуникационна компания” АД, както следва:

- локален сегмент – прилага се за повиквания, за които преди влизане в сила на настоящото решение се прилага терминиране в локален и единичен сегмент;

- национален сегмент – прилага се за повиквания, за които преди влизане в сила на настоящото решение се прилага терминиране в двоен сегмент.”

Мотивите на БТК относно предложеното изменение са изложени по-горе, във връзка с предложено от предприятието аналогично изменение на т. Х.1.1.г от проекта на решение

Становище на КРС

КРС приема бележката на БТК съобразно мотивите изложени по-горе във връзка с аналогична бележка на БТК относно наложеното му задължение в т. IX.1.1г от проекта на решение.

Предвид това, КРС е направила съответни корекции на систематичните им места в т. VII.6.4 на настоящия документ, както и в т. Х.1.1.г от проекта на решение с оглед ясно формулиране на волята на комисията.

8. *БТК счита, че задължението, което му е наложено с т. Х.1.1.з от проекта на решение, е в противоречие с нормативната уредба, непропорционално и необосновано и, по тази причина, то следва да отпадне.*

В подкрепа на становището си, БТК излага аргументи, че КРС не е представила аргументи за наличие на потенциални проблеми, които могат да възникнат, ако не бъде въведено IP взаимно свързване и не е определила конкретни правила за неговото въвеждане, че промените в мрежата на БТК са намерили отражение в подписания между БТК и СЕК Меморандум, както и че IP взаимното свързване ще постави рискове от влошаване на качеството на услугите. Подробните мотиви на БТК в подкрепа на предложението му за отпадане на т. Х.1.1., буква „з” от проекта на решение са изложени по-горе във връзка с аналогично предложение на предприятието за отпадане на т. IX.1.1.з от проекта на решение.

Становище на КРС

КРС не е съгласна със становището на БТК, че комисията не е представила аргументи за наличие на потенциални проблеми, които могат да възникнат, ако не бъде въведено IP взаимно свързване. КРС е мотивирала подробно тази своя позиция изложена, по-горе във връзка с предложеното от БТК отпадане на т. IX.1.1.з от проекта на решение. По мотивите изложени в същата точка, КРС не може да се съгласи със становището на БТК, че договореното с Меморандума между БТК и СЕК е пречка за развитие на взаимното свързване в посока миграция към IP взаимно свързване, както и че IP взаимното свързване и използването на VoIP протоколи поставя рискове от влошаване на качеството на услугите.

Предвид общо поддържаното мнение в постъпилите становища от предприятията в хода на общественото обсъждане относно недостатъчната определеност на мярката по т. Х.1.1.з и по т. Х.1.4.г от проекта на решение, КРС намира за основателно да въведе изменения в същата. КРС се съгласява, че с оглед осигуряване на оперативна съвместимост на услугите и ефективен преход към IP взаимно свързване, повдигнатите както от БТК, така и от предприятията въпроси, следва да намерят своето решение преди окончателното определяне на нейния обем с отделно решение на КРС, в което ще бъде определен и процеса на миграция към IP взаимно свързване. По тази причина, КРС счита, че следва да измени предложената мярка с т. Х.1.1.з и с т. Х.1.4.г от проекта на решение, като повдигнатите проблемни въпроси в хода на общественото обсъждане, както и други относими въпроси, ще намерят разрешение в рамките на консултативната

структура, която следва да приключи работата си до 01.07.2013 г. След приключване на работата на консултативната структура, комисията ще се произнесе с допълнително решение относно конкретния срок и процеса на миграция към IP взаимно свързване. Комисията, вземайки предвид становищата от тези обществени консултации, както и информацията, получена от предприятията във връзка с предвиденото задължение по т. Х.1.3 и по т. Х.1.5 от проекта на решение, ще определи функциите, задачите и редът за осъществяване на дейността на консултативната структура. БТК, както и всички предприятия със значително въздействие върху пазара ще имат възможност, в рамките на консултативната структура, да направят свои предложения и да обсъдят с комисията всички аспекти на процеса на миграция към IP взаимно свързване с оглед постигане на оперативна съвместимост между услугите на национално ниво, както и минимално качество на предоставяните на крайните потребители услуги.

9. *„Космо България Мобайл" ЕАД принципно приветства наложеното задължение за предоставяне на взаимно свързване, базирано на Интернет протокол от 01.07.2013 г., доколкото в дългосрочен план навлизането на тази технология е световна тенденция*

. Предприятието счита, обаче, че налагането на това задължение в предвидения изключително кратък срок ще бъде незаконосъобразно, тъй като противоречи на целите на ЗЕС по чл. 4, ал. 1, т. 1, на чл. 4, ал. 2 от ЗЕС, изискващ налагането на мерките да е в обем и срокове, пропорционални на съответната цел, както и на чл. 175, т.1 от ЗЕС. Предприятието възразява срещу изключително краткия срок за имплементиране на задължението предвид неизяснените въпроси на миграцията към IP взаимно свързване, като технически и технологични пречки, необходимите инвестиции, качеството на предоставяните услуги, защитата на съобщенията, сценариите и процедурите за преход към осъществяване на IP взаимно свързване, необходимият оптимален брой точки на взаимно свързване (ТВС), приложимите стандарти, протоколи, технически изисквания и др. В тази връзка, „Космо България Мобайл" ЕАД счита, че при налагане на това задължение КРС следва да се съобрази с принципа на предвидимост.

В становището се изтъква, че в Европейския съюз няма оператор, който да осъществява IP взаимно свързване чрез мобилната си мрежа, и че само в Италия регулаторният орган е наложил задължение за осъществяване на IP взаимно свързване по отношение на фиксираните мрежи. Според мнението на „Космо България Мобайл" ЕАД, това се дължи на факта, че все още липсва добре разработена стандартизационна среда, особено по отношение на качеството на предоставяните гласови услуги, защита на съобщенията, преносната среда и транскодирането.

„Космо България Мобайл" ЕАД изтъква, че миграцията към IP технология следва да се извърши при добре разработени нормативни документи на национално ниво, по подобие на стандартизацията за TDM/SS7 сигнализацията. Предприятието не намира за достатъчно обосновано становището на КРС, че за миграцията не съществуват технически и технологични пречки и че необходимите инвестиции са относително малки и поносими и няма да доведат до промени в икономическите и технически условия на взаимното свързване. „Космо България Мобайл" ЕАД изтъква, че предприятието, предоставило IP взаимно свързване на основата на SIP протокол за сигнализация за терминиране на повиквания към географски номера, обслужвани в мобилната му мрежа, се е съобразило с незначителните трафични потоци, обменяни с мрежите на алтернативните предприятия, и в тази връзка – с относително лесното контролиране на качеството на предоставяните услуги и предотвратяването на злоупотреби.

Предприятието изтъква, че КРС предвижда създаване на консултативна структура в съответствие с чл.39 от ЗЕС, като с това самата комисия признава за свързаните с миграцията към IP взаимно свързване трудности и неясноти по отношение на сценариите и процедурите за преход и предоставяне на IP взаимно свързване, необходимият оптимален брой ТВС, определяне на минималните функционални и технически изисквания приложими

стандарти, протоколи и др., за които следва да бъде намерено оптимално решение с медиацията на КРС. Според „Космо България Мобайл" ЕАД всички тези въпроси следва да бъдат обсъдени и разрешени преди прибързано да бъде налагано задължение на предприятията, което може да се окаже непосилно за изпълнение в предвидения срок и при тотално несигурна и непредвидима нормативна и фактическа обстановка. В допълнение, предприятието изтъква, че с налагане на задължението за преминаване към IP взаимно свързване КРС ще наруши чл. 175, т. 1 от ЗЕС, тъй като към настоящия момент няма категорична яснота относно отражението, което изпълнението на задължението би могло да предизвика на разглежданите пазари. „Космо България Мобайл" ЕАД счита, че предвид целите по чл. 4, ал. 1, т. 1 букви „а", „б" и „в" от ЗЕС, регулацията на миграцията към IP взаимно свързване следва да бъде съобразена с нейното отражение върху пазарите на телекомуникационни услуги и върху пазарната сила, притежавана към момента от предприятията, тъй като – според предприятието, IP технологията коренно ще измени действащите към момента пазарни принципи и начина на предоставяне на съответните услуги. По тази причина, според „Космо България Мобайл" ЕАД, не може да бъде направен извод по какъв начин налагането на такова задължение ще се отрази както на конкуренцията, така и на потребителите, и че правилната регулаторна реакция следва да бъде внимателна преценка при съобразяване с ***принципа на предвидимост****.*

На основата на изложените аргументи, „Космо България Мобайл" ЕАД счита, че налагането на задължение за IP взаимно свързване, в предвидения в проекта срок, освен че е незаконосъобразно, може да предизвика такива изменения в регулираните пазари, които биха могли да нанесат вреди както на потребителите, така и на предприятията, работещи на тези пазари. Предвид изложеното, предприятието счита наложеното му задължение за IP взаимно свързване за преждевременно и с възможни непредвидими последици на телекомуникационните пазари.

Становище на КРС

КРС приема бележките на „Космо България Мобайл" ЕАД по отношение на изключително краткия срок за въвеждане на мярката за предоставяне на IP взаимно свързване и изложените във връзка с това съображения на предприятието относно неизяснените въпроси, свързани с технически и технологични пречки, необходимите инвестиции, качеството на предоставяните услуги, защитата на съобщенията, сценариите и процедурите за миграция към IP взаимно свързване, необходимият оптимален брой ТВС, приложимите стандарти, протоколи, технически изисквания и др. Предвид изложеното, мярката е коригирана, съобразно посоченото по-горе.

10*. „Мобилтел" ЕАД счита, че налагането на задължение за IP взаимно свързване е необосновано, предвид противоречието в мотивите на КРС при налагане на тази мярка на съответните пазари от една страна и на пазара на терминиране на гласови повиквания в индивидуални мобилни мрежи. Предприятието счита, че тази мярка е и незаконосъобразна, тъй като противоречи на разпоредби на Наредба № 1 за условията и реда за осъществяване на достъп и/или взаимно свързване, излиза извън обхвата на чл. 166, ал. 2 и на чл. 173 от ЗЕС, както и предвид непълното изследване на състава на чл. 175 от ЗЕС. Предвид това, „Мобилтел" ЕАД предлага относимите към това задължение т. Х.1.1.з, т. Х.1.3., т. Х.1.4.г и т. Х.1.5 от проекта на решение да бъдат заличени, или алтернативно, т. Х.1.1.з, респективно и аналогично т. Х.1.4.г, от проекта на решение да бъде формулирана, както следва:*

„з) от 01.07.2013 г. осигуряване на възможност за взаимно свързване, базирано на Интернет протокол (IP) при наличие на изрично обосновано искане."

„Мобилтел" ЕАД изтъква, по отношение на задълженията за предоставяне от 01.07.2013 г. на взаимно свързване, базирано на интернет протокол (IP), както и за

предоставяне на КРС на информация относно възможностите и необходимите промени в мрежите на предприятията с оглед осигуряване на IP взаимно свързване, наложени с т. Х.1.1.з, т. Х.1.3., т. Х.1.4.г и т. Х.1.5 от проекта на решение, че КРС е обосновала тези задължения с това, че запазването на изискване за маршрутизация на повикванията през точка на взаимно свързване, при използване на SS7 като протокол на сигнализация, води до повишаване на разходите на конкурентните предприятия за закупуване и поддържане на съответни конвертиращи шлюзови съоръжения в мрежите им.

Предприятието отбелязва, че при налагане на аналогично задължение с проект на анализ на КРС на пазара на терминиране на гласови повиквания в индивидуални мобилни мрежи, комисията е направила извод, че не съществуват технически и технологични пречки за осигуряване на IP взаимно свързване предвид реалното му предоставяне от едно от предприятията за терминиране на повиквания към фиксирани номера в мобилната му мрежа и предвид факта, че управлението на трафика от/към фиксирани и мобилни номера в мобилните мрежи се осъществява при използване на едни и същи комутационни и мрежови съоръжения. „Мобилтел" ЕАД цитира и заключението на КРС от проекта на анализ на пазара на терминиране на гласови повиквания в индивидуални мобилни мрежи, че необходимите инвестиции за осигуряване на IP взаимно свързване ще са сравнително малки и поносими за мобилните предприятия и няма да доведат до промени в икономическите и технически условия на предоставяне на мобилни услуги на пазара на дребно. Предвид изложеното, „Мобилтел" ЕАД изтъква, че ако налагането на задължението за предоставяне на IP взаимно свързване на пазара на терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи е продиктувано от повишаване на разходите на конкурентните предприятия (т.е. от отбелязан конкурентен проблем), то аналогичното задължение на пазара на терминиране на повиквания в индивидуални мобилни мрежи е обосновано с поносимост на необходимите инвестиции, при условие че размерът на тези инвестиции не е изследван към момента на публикуване на проекта на анализа за обществено обсъждане. Предвид очевидното противоречие в мотивите на КРС, „Мобилтел" ЕАД счита, че наложеното задължение е необосновано.

„Мобилтел" ЕАД обръща внимание, освен това, че съгласно чл. 6, ал. 4 и чл. 19, ал. 2, т. 4 от Наредба № 1 от 19.12.2008 г. за условията и реда за осъществяване на достъп и/или взаимно свързване, маршрутизацията към точките на взаимно свързване се извършва съобразно определените в договорите за взаимно свързване протоколи за сигнализация, от където следва, че те са предмет на свободно търговско договаряне и че КРС няма правомощия да ги налага, още по-малко като специфично задължение в резултат на пазарен анализ. В допълнение, предприятието изтъква, че до момента не е бил налице и спор относно използваните протоколи за сигнализация и, следователно, не е налице конкурентен проблем, чието разрешаване да налага въвеждане на подобно задължение. „Мобилтел" ЕАД счита, че задължението за предоставяне на IP взаимно свързване противоречи и излиза от обхвата на разпоредбите на чл. 166, ал. 2 от ЗЕС, където са определени специфичните задължения, които КРС може да налага (прозрачност, равнопоставеност, разделно счетоводство, достъп до и ползване на необходими мрежови средства и съоръжения, ценови ограничения, включително задължения за разходоориентираност), както и на чл. 173 от ЗЕС, където е определено съдържанието и елементите на задължението за достъп.

Според „Мобилтел" ЕАД, КРС не е изследвала подробно и задълбочено предвидените в чл. 175 от ЗЕС реквизити с оглед прилагане на принципа на пропорционалност при налагане на специфичното задължение за достъп до и ползване на необходими мрежови средства и съоръжения (възможност за предоставяне на достъп с оглед наличния капацитет, направени първоначални инвестиции и свързания с

тях риск, запазване на конкуренцията в дългосрочен аспект и др.). „Мобилтел" ЕАД мотивира това свое заключение с предвиденото от КРС създаване на консултативна структура по въпросите на IP взаимното свързване в перспектива, след налагане на специфичното задължение, и без да се отчетат резултатите от работата на тази структура и без да се направи анализ на възможностите за предоставяне на достъп с оглед наличния капацитет. Предприятието счита, че анализът на необходимите промени в мрежите, включително наличния капацитет и използвания протокол, следва да бъде извършен преди налагане на задължението, тъй като те са определящи за финансовото изражение на тези промени. В допълнение, „Мобилтел" ЕАД изтъква, че КРС е наложила задължението считано от 01.07.2013 г., когато несъмнено ще са променени икономическите условия, степента на развитите на пазара и на мрежите, и не на последно място условията за взаимно свързване. На следващо място, „Мобилтел" ЕАД изтъква, че от редакцията на задължението за IP взаимно свързване не става ясно дали то предполага предоставяне на взаимно свързване единствено по IP протокол, без използване на други протоколи, включително и по отношение на вече сключените договори, или предоставяне на взаимно свързване, базирано на IP протокол само по отношение на предприятията, които са отправили изрично такова искане и с които е постигната договореност.

Становище на КРС

По отношение на проекто-мярката на пазара на терминиране на повиквания в индивидуални мобилни мрежи за въвеждане на IP взаимно свързване, КРС е отбелязала в съответния документ, че е приела за основателни част от възраженията на предприятията и е оттеглила своето предложение за налагане на мярката, тъй като същата не се явява обоснована и пропорционална в достатъчна степен.

По мотивите, подробно изложени по-горе, КРС счита, че мярката следва да остане на разглежданите в настоящия документ пазари. Комисията не може да се съгласи със становището на „Мобилтел" ЕАД, че с налагане на задължението за IP взаимно свързване комисията излиза извън правомощията си, като налага изисквания относно използваните протоколи за сигнализация, интерфейсите за взаимно свързване и техническите изисквания, които според предприятието следва да са предмет на свободно търговско договаряне по силата на чл. 6, ал. 4 и чл. 19, ал. 2, т. 1 от Наредба № 1. КРС обръща внимание, че IP е технология, а не протокол за сигнализация, каквито са протоколите H.248, MGCP, H.323 и SIP. В тази връзка, предприятията могат да договарят свободно тези протоколи.

КРС изтъква, че предприятията със значително въздействие върху съответните пазари е определено задължение за предоставяне на отворен достъп до технически интерфейси, ***протоколи или други възлови технологии***, необходими за оперативна съвместимост на услугите, съобразно разпоредбата на чл. 174, ал. 1, т. 5 от ЗЕС. Предвид посоченото от комисията (т. III.2 от настоящия документ) широко навлизане на оптично-базираните Ethernet/IP технологии в мрежите на национално ниво и идентифицираните конкурентни проблеми на съответните пазари КРС счита за необосновано твърдението на „Мобилтел" ЕАД, че КРС е превишила правомощията си по отношение на определяне на специфични задължения.

КРС приема бележките на „Мобилтел" ЕАД по отношение на недостатъчната яснота на мярката и, по тази причина, счита за необходимо да я измени, както е изложено по-горе във връзка с аналогични бележки на СЕК, БТК и „Космо България Мобайл" ЕАД.

Задължение за прозрачност

1. *Становището на „Мобилтел” ЕАД относно задължението за прозрачност е посочено на систематичното му място в бележките по пазара на генериране на повиквания от определено местоположение на обществени телефонни мрежи. В настоящия раздел е посочено становището на „Мобилтел” ЕАД, съобразно което е необходимо изрично да бъде уточнено, че действието на задължението за равнопоставеност на съответния пазар на терминиране е изменено с оглед изискванията на чл. 166, ал. 1 от ЗЕС.*

На следващо място, предприятието предлага в задължението за прозрачност на БТК след думите „независимо от техния произход“ да се добавят думите „включително и по отношение на терминирането на международен трафик“. Според предприятието предложението е редакционно и съответства на мотивите на КРС, изложени в пазарния анализ.

Становище на КРС

По отношение на предложението за изрично уточняване, че е налице изменение на задължението за прозрачност, същото се приема и е направена корекция на систематичното й място.

По отношение на второто предложение на предприятието за добавяне на думите *„включително и по отношение на терминирането на международен трафик“ в* задължението по т. X.2.1.2 от проекта на решение, същото не се приема. Комисията счита за излишна предложената редакционна корекция, доколкото е налице яснота от проекта, че задължението се отнася за прозрачност на цените за всички повиквания, независимо от техния произход. С посочената корекция не се постига уеднаквяване и с проекта на решение на комисията по отношение на пазара на терминиране на повиквания в индивидуални мобилни мрежи, като реципрочното задължение на този съответен пазар (напр. по отношение на „Мобилтел” ЕАД – т. V.2.1.2. от проекта на решение) е идентична с предложената редакция на задължението на разглеждания пазар.

Във връзка с бележката на „Мобилтел” ЕАД обаче КРС счита, че са налице основания да бъде коригиран текста на т. X.2.4. от проекта на решение, тъй като именно там липсва изрично уточняване, че задължението за прозрачност обхваща и терминирането на международни повиквания, което е видно от мотивите на комисията в проекта и съответно от описанието на обхвата на задължението за прозрачност.

Задължение за равнопоставеност

1*.„Мобилтел” ЕАД изразява становище, че е необходимо изрично да бъде уточнено, че действието на задължението за равнопоставеност е изменено с оглед изискванията на чл. 166, ал. 1 от ЗЕС. На следващо място предприятието предлага задължението да се редактира в съответствие с чл. 168 от ЗЕС, защото според предприятието предложенията от КРС текста не съответства на текста на чл. 168 от ЗЕС. В допълнение предприятието счита, че комисията необосновано е разширила обхвата на задължението за равнопоставеност и по отношение на обособени отделни дейности за отделното предприятие. Алтернативно, предприятието предлага да бъде изменено задължението за равнопоставеност като изрично се посочи, че същото се прилага по отношение на всички условия – ценови и неценови.*

Становище на КРС

КРС поддържа мотивите си, изложени по горе по идентична бележка на „Мобилтел” ЕАД на съответния пазар на генериране на повиквания от определено местоположение на обществени телефонни мрежи.

2. *СЕК изразява становище, че е необходимо да бъде допълнено задължението за равнопоставеност чрез налагане на задължение за необвързване на допълнителни услуги (наета линия, колокиране и пр.) с ползване на услугите по генериране и терминиране. СЕК счита, че е необходимо да се наложи на БТК специфично задължение да не обвързва офертите си за терминиране и генериране на трафик със задължително ползване на наети линии и колокиране при БТК, вкл. с налагане на минимални срокове за ползване на услугите.*

Становище на КРС

КРС поддържа мотивите си, изложени по горе по идентична бележка на СЕК на съответния пазар на генериране на повиквания от определено местоположение на обществени телефонни мрежи.

Относно задължението за изготвяне и публикуване на Типово предложение за взаимно свързване

1. *БТК счита, че предвиденото в проекта на решение задължение по т. Х.4.3 относно включване в Типовото предложение на условия за предоставяне на взаимно свързване, базирано на Интернет протокол, следва да отпадне. Предприятието обвързва това предложение със становището си относно задължението за предоставяне на взаимно свързване, базирано на Интернет протокол по т. Х.1.1, буква „з" от проекта на решение, изложено по-горе, и предложението си за отпадане на последното като непропорционална и необоснована мярка.*

Становище на КРС

КРС поддържа мотивите си по отношение на посочената мярка, изложени по-горе във връзка с аналогична бележка на БТК.

2. *БТК предлага да отпадне т. Х.4. от проекта на решение, с която се предвижда продължаване на действието на наложеното на БТК задължение за изготвяне и публикуване на Типово предложение за взаимно свързване, като в раздел Х на този проект се създаде нова т. 6.6, както следва:*

„6.6. Отменя се наложеното на „Българска телекомуникационна компания" АД задължение за изготвяне и публикуване на Типово предложение за взаимно свързване."

В подкрепа на становището си за отпадане на наложеното му задължение в т. Х.4. от проекта на решение и включване в раздел Х на нова т. 6.4, БТК излага аргументи, че то е основателно с оглед изводите на извършения пазарен анализ и с установените конкурентни проблеми на пазара, както и предвид поведението на предприятието след налагане на мерките при първия кръг на пазарни анализи. В допълнение БТК твърди, че отмяната на задължението му за изготвяне и публикуване на Типово предложение за взаимно свързване няма да има негативен ефект върху конкуренцията. Аргументите на БТК са аналогични на подробно изложените по-горе по отношение на предложението на предприятието за отпадане на т. IX.4. от проекта на решение и за въвеждане на нова т. 6.4 в раздел IX на този проект.

Становище на КРС

КРС не приема предложението на БТК предвид мотивите, изложени по-горе.

3. *Както е описано подробно по-горе, по отношение предложенията на предприятията по специфичните задължения на съответния пазар на генериране,*

„Мобилтел” ЕАД счита, че наложеното на БТК задължение за изготвяне и публикуване на Типово предложение за взаимно свързване следва да бъде прецизирано с оглед отразяване на дадените до момента от КРС задължителни указания на БТК с Решение на КРС № 375 от 14.04.2011 г., както и новите задължения, които налагат изменения в Типовото предложение от гледна точка на задължения, които не са включени в обхвата на Решение на КРС № 237 от 17.03.2009 г. Подробните аргументите на предприятието са относими и към мярката, предложена на съответния пазар на терминиране.

Становище на КРС

Комисията поддържа становището си, изложено по-горе по идентичната бележка на „Мобилтел” ЕАД.

Задължение за прилагане на ценови ограничения, включително задължение за прилагане на разходоориентирани цени

Задължение за въвеждане и прилагане на разделно счетоводство

1. *„Мобилтел” ЕАД отбелязва, че КРС намира за необходимо задължението на БТК за водене на разделно счетоводство да бъде продължено, като съдържанието на задължението се изменя съобразно изискванията, определени в Анекса от приложението към проекта на решение. Дружеството обръща внимание, че към проекта на решение не е приложен анекс, който да посочва съдържанието на това задължение. Същевременно, цитирайки предложената от КРС редакция на задължението за разделно счетоводство на пазара за терминиране в индивидуални мобилни мрежи, „Мобилтел” ЕАД отбелязва, че редакцията на горното задължение е формулиране по различен начин на двата пазара. В този връзка предприятието предлага задължението за разделно счетоводство по т. X от проекта на решение, което да бъде наложено на БТК да бъде формулирано по следния начин:*

*„5.1.1. Задължава „Българска телекомуникационна компания“ АД да води разделно счетоводство****, което обхваща цялостната дейност на предприятието на всички пазари на които осъществява дейност и предоставя услуги, съобразно изискванията*** *към методологията за въвеждане на разделно счетоводство и формите за представяне на регулаторни счетоводни отчети определени в отделен акт на комисията след провеждане на консултации с „Българска телекомуникационна компания“ АД.“*

Горната редакция „Мобилтел” ЕАД мотивира с възможностите за противоречиво ограничително тълкуване на съдържанието на задължението, включително, че то е относимо само към дейността, за която е наложено в рамките на съответния пазар, и с оглед привеждане в съответствие с аналогичното задължение, наложено на пазара на терминиране на гласови повиквания в индивидуални мобилни мрежи. Поради това дружеството счита, че задължението следва бъде конкретизирано, като бъде посочено, че то обхваща цялостната дейност на предприятието на всички пазари, на които осъществява дейност и предоставя услуги. Според „Мобилтел” ЕАД по този начин се постига съответствие и с мотивите, включени в анализа към проекта на решение, както и към проекта на решение за анализ на пазара на терминиране в индивидуални мобилни мрежи.

Становище на КРС

КРС поддържа мотивите си, посочени на съответния пазар на генериране на повиквания от определено местоположение на обществени телефонни мрежи по идентична бележка на „Мобилтел" ЕАД.

Задължение за разходоориентираност

1. *СЕК счита, че избраният от комисията начин за изготвяне на LRIC -базирана система за определяне на разходите, чрез възлагане на обществена поръчка и директно прилагане на резултатите от нея, не предоставя възможност на предприятията да се запознаят с параметрите на системата и да предвидят резултатите от тяхното приложение, нито да представят свои становища и аргументи във връзка с тях. Според Сдружението, подобен подход противоречи на принципа на прозрачност, който КРС следва да прилага при осъществяване на регулаторната си дейност. СЕК предлага КРС да предвиди формат, в рамките на който да се даде възможност на всички участници на пазара на предоставяне на електронни съобщителни мрежи и/или услуги да представят своите виждания по проект на LRIC - базирана система на комисията, които окончателният вариант на системата да отрази.*

Становище на КРС

Комисията поддържа изложеното на съответния пазар на генериране на повиквания от определено местоположение на обществени телефонни мрежи, по идентична бележка на СЕК.

2. *СЕК счита, че наложеното на конкурентните оператори на БТК задължение за разходоориентираност на цените за терминиране на повиквания в определено местоположение на обществени телефонни мрежи е непропорционална мярка. В подкрепа на становището си Сдружението се мотивира, като отчита ниските стойности на общият пазарен дял на конкурентните оператори през 2010 г. на пазара на предоставяне на фиксирани телефонни услуги на дребно. Според СЕК е видно, че пазарната мощ на всички тези предприятия взети заедно е твърде малка, за да позволява оказване негативно въздействие върху развитието на пазара и конкуренцията, особено в рамките на двегодишния период до следващото анализиране на съответния пазар, което прави задължението за разходоориентираност непропорционално тежко.*

В подкрепа на горното СЕК отбелязва, че по данни на Cullen International задължение за разходоориентираност при прилагане на LRIC-базирана система за определяне на разходите не е наложено на алтернативните предприятия в редица европейски държави: Австрия, Кипър, Гърция, Ирландия, Норвегия, Полша, Словакия, Швеция, Испания, Португалия, Белгия и Великобритания. В някои от тези държави не е предвидено и изискване за реципрочност на приложимите от алтернативните оператори цени с тези на историческия оператор.

Становище на КРС

КРС не приема бележката на СЕК.

Както в предходния кръг на анализа, така и в настоящия, при определяне на ценови задължения по отношение на по-малките предприятия на пазара на терминиране в определено местоположение на обществени телефонни мрежи, КРС изцяло се е съобразила с Общата позиция на ГЕР относно симетричността на цените за терминиране във фиксирани и в мобилни мрежи[11], където е посочено следното:

[11] *ERG's Common Position on symmetry of fixed call termination rates and symmetry of mobile call termination rates ERG(07)83 final 080312*

• предприятията, предоставящи фиксирана гласова услуга са свободни да навлязат на пазара в избрани от тях потенциално по-печеливши територии и да прилагат всяка една технология, която според тях е по-ефективна. Предвид посоченото, едно малко предприятие, опериращо в определен регион, използващо нови технологии и оптимизиране на мрежата си може да постигне ефективност за относително кратки срокове. На тези основания ГЕР счита, че не е съвсем ясно дали малките предприятия на този пазар търпят загуби от икономии от мащаба на историческото предприятие;

• налагането на цени за терминиране във фиксирани мрежи не трябва да отслабва натиска за постигане на ефективна конкуренция на ниво на дребно, предвид наличието на външни фактори като ефекта на мрежата. На пазара на терминиране възниква посочения проблем, предвид факта, че цените за терминиране на повикване са разход за предприятието, от чиято мрежа се генерира повикването и се отразяват в цената на дребно, която се заплаща от викащата страна, а не от викания. В тази връзка предприятията имат стимули да прилагат високи цени за терминиране, което на практика води до повишаване на разходите на конкурентите им, което се отразява на потребителите им;

• Друго предимство на симетричните цени е, че чрез прилагането им се съкращават разходите за многобройните преговори между предприятията от една страна, а от друга страна се съкращават разходите на регулатора за оценка на индивидуалните предложения за цени за терминиране на всяко предприятие при наложен ценови контрол или в случай на конфликт.

Предвид посоченото, ЕК застъпва становище за предприемане на мерки от регулаторните органи, с оглед прилагане на симетрични цени за терминиране, под които се разбира наличие на единна цена за терминиране за всички предприятия на този пазар.

КРС е на мнение, че прилагането на реципрочни/еднакви цени за терминиране от по-малките предприятия е разумна и пропорционална мярка, съответстваща както на пазарната ситуация у нас, така и на Общата позиция на ГЕР относно симетричността на цените за терминиране във фиксирани и в мобилни мрежи.

В допълнение, КРС счита за необходимо да отбележи, че задължението за прилагане на BULRIC модел (в съответствие с изискванията на Препоръка на Комисията от 7 май 2009 година) за определяне на цените за терминиране във фиксирани мрежи е относимо към всички предприятия със значително въздействие на съответния пазар;

Отчитайки, че ползването на мрежите на конкурентните предприятия, които съответстват на най-съвременните технологии за изграждането им - IP-базирани мрежи от следващо поколение, генерира разходи, близки до нула, както това е посочено в становището на СЕК, то прилагането цени за терминиране изчислени чрез BULRIC модел на регулатора, гарантира възстановяване на ефективни разходи, което не следва да води до утежняване на икономическите условия за развитието на конкурентните предприятия, освен ако разходите на предприятията са неефективни.

Във връзка с посочените от СЕК данни за държави, в които не е наложено задължение за разходоориентираност на алтернативните предприятия, КРС отбелязва, че по данни на Cullen International към месец ноември 2011 г. симетричност на цените за терминиране на повиквания във фиксирани мрежи са наложени в Австрия, Кипър, Норвегия, Полша, Словакия, Швеция, Великобритания и Португалия (последната налага двугодишен лаг преди въвеждане на симетричност). В Гърция, Испания, и Белгия цените на алтернативните предприятия са обвързани в различна степен с цените на историческото предприятие.

Ценови ограничения

1. *СЕК счита за неприемливо решението на КРС до определяне на разходоориентирани цени за достъп до мрежови съоръжения и елементи, необходими*

за реализиране на достъп до мрежата, включително предоставяне на съвместно разполагане и други форми на съвместно ползване, БТК да прилага цени съгласно одобреното от КРС Типово предложение за взаимно свързване. Сдружението счита, че при тенденция за ежегодно намаляване на цените и на дребно, и на едро в сектора на електронните комуникации, е необяснимо защо цените за достъп и съвместно ползване трябва да останат непроменени повече от 5 години. СЕК изрично посочва, че е необходимо да претърпят промяна в посока тяхното съществено редуциране, поради което предлага да се предвидят осъвременени ценови нива за достъп до мрежови съоръжения и елементи, които да се прилагат до определяне на разходоориентирани цени.

Становище на КРС

КРС поддържа мотивите си, изложени систематично по-горе на съответния пазар на генериране на повиквания от определено местоположение на обществени телефонни мрежи по бележката на СЕК.

Становища на предприятията относно налагане на ценови ограничения въз основа на сравнение (benchmarking)

2. *„Мобилтел" ЕАД и „Космо България Мобайл" ЕАД са на мнение, че КРС прилага различни подходи при определяне на ценовите ограничения на пазара на терминиране на повиквания в определено местоположение в обществени телефонни мрежи и на пазара на терминиране на повиквания в индивидуални мобилни мрежи, докато БТК посочва, че е налице различна интерпретация на приложения в рамките на двата анализа сравнителен подход при определяне на ценовите ограничения.*

Като изразяват своето несъгласие БТК, „Мобилтел" ЕАД и „Космо България Мобайл" ЕАД считат, че комисията следва да използва идентични подходи при определяне на цените за терминиране на повиквания на пазарите на фиксирани и на мобилни услуги, изтъквайки различни мотиви. В допълнение БТК и „Мобилтел" ЕАД са предложили и конкретни варианти на ценови ограничения.

2.1. Мотиви на „Мобилтел" ЕАД

В подкрепа на своето становище предприятието посочва, че в резултат от различните подходи процентното намаление на цените за терминиране в мобилни наземни мрежи е драстично по-високо от намалението на цените за терминиране във фиксирани мрежи, както и че цените за терминиране във фиксирани мрежи се определят на значително по-високи нива от тези в избраната за сравнение държава. Дружеството представя процентната разлика между ценовите нива, до които се достига в България в сравнение с избраната референтната страна – Холандия, а именно:

Национален сегмент – 23% по-високи цени в България, отколкото в Холандия при първата стъпка на намаление; 24 % по-високи цени в България, отколкото в Холандия при втората стъпка на намаление; 10 % по-високи цени в България, отколкото в Холандия при третата стъпка на намаление в края на периода.

Локален сегмент - 8% по-високи цени в България, отколкото в Холандия при втората стъпка на намаление; 10 % по-високи цени в България, отколкото в Холандия при третата стъпка на намаление в края на периода.

На следващо място „Мобилтел" ЕАД отбелязва, че още към месец януари 2012 г. цените за терминиране в мобилни мрежи ще съответстват на средната цена за терминиране в шестте държави с pure LRIC (видно от фигура 24 на стр. 102 от анализа на пазара на терминиране на повиквания в индивидуални мобилни мрежи),

докато по отношение на цената за терминиране във фиксирана мрежи дори към 01.01.2013 г. тя ще е по-висока в сравнение с цената за терминиране в Холандия при всички стъпки на намаление за национален сегмент и при последните две стъпки за локален.

„Мобилтел" ЕАД предлага да се измени подхода при определяне на ценовите ограничения по отношение на терминиране на трафик в определено местоположение, като се приложи същото процентно намаление, приложено спрямо цените на пазара на терминиране в индивидуални мобилни мрежи. В случай, че комисията не възприеме този подход, дружеството счита, че цените за терминиране във фиксирана мрежа трябва да се изравнят поне с ценовите нива в избраната референтна държава още с първата стъпка на намаление от 01.01.2012 г., така както това е направено с проекта на решение, с което се налагат специфични задължения на пазара на терминиране на повиквания в индивидуални мобилни мрежи.

„Мобилтел" ЕАД, предлага следния план за поетапно намаление на цените:

Дата на влизане в сила:	Цени за терминиране – локален сегмент			
	силен трафик лв./мин.	слаб трафик лв./мин.	средна стойност лв./мин.	средна стойност в евро/мин.
01.01.2012 г.	0.0095	0.0080	0.0088	0.0045
01.07.2012 г.	0.0083	0.0070	0.0077	0.0039
01.01.2013 г.	0.0077	0.0064	0.0071	0.0036

Дата на влизане в сила:	Цени за терминиране – национален сегмент			
	силен трафик лв./мин.	слаб трафик лв./мин.	средна стойност лв./мин.	средна стойност в евро/мин.
01.01.2012 г.	0.0114	0.0097	0.0106	0.0054
01.07.2012 г.	0.0089	0.0075	0.0082	0.0042
01.01.2013 г.	0.0077	0.0064	0.0071	0.0036

В случай, че първият предложен от „Мобилтел" ЕАД подход за определяне на ценови ограничения не се споделя от комисията, то дружеството предлага като сравнима държава да бъде избрана Франция, където цените за терминиране също са определени въз основа на BULRIC модела.

	Дата на влизане в сила:	Цени за терминиране – локален сегмент
		цена в евро/мин.
Франция	01.10.2011 г.	**0.0030**
	01.07.2012 г.	**0.0015**
	01.01.2013 г.	**0.0008**

С оглед обстоятелството, че във Франция съществува само един сегмент - локален, „Мобилтел" ЕАД предлага ценовите ограничения за терминиране в локален сегмент на БТК да съответстват на ценовите ограничения във Франция, а ценовите ограничения за терминиране в национален сегмент да бъдат определени като се вземат за отправна точка цените за терминиране в локален сегмент и спрямо тях се приложат съотношенията между цените за терминиране в локален и национален сегмент, съгласно предложението за поетапно намаляване на комисията.

Дружеството предлага следния план за поетапно намаление на цените за терминиране:

Дата на влизане в сила:	Цени за терминиране – локален сегмент			
	силен трафик лв./мин.	слаб трафик лв./мин.	средна стойност лв./мин.	средна стойност в евро/мин.
01.01.2012 г.	0.0063	0.0054	0.0059	0.0030
01.07.2012 г.	0.0032	0.0027	0.0030	0.0015
01.01.2013 г.	0.0017	0.0014	0.0016	0.0008

Дата на влизане в сила:	Цени за терминиране – национален сегмент			
	силен трафик лв./мин.	слаб трафик лв./мин.	средна стойност лв./мин.	средна стойност в евро/мин.
01.01.2012 г.	0.0093	0.0080	0.0087	0.0044
01.07.2012 г.	0.0039	0.0033	0.0036	0.0018
01.01.2013 г.	0.0017	0.0014	0.0016	0.0008

2.2. Мотиви на „Космо България Мобайл" ЕАД:

Предприятието отбелязва, че при определяне на ценовите ограничения КРС използва сравнение с държави, въвели BULRIC модели и докато за мобилните услуги има няколко такива държави, за фиксирани това е само Холандия, но КРС посочва, че директното сравняване с Холандия не е най-подходящото, защото има твърде много различия от икономическа гледна точка.

В становището на дружеството се посочва, че преходът по намаляването на цените за терминиране в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи, се прави плавно за България и те дори не достигат до холандските нива. В същото време при мобилните услуги в България се наблюдава рязко настъпващо ограничение с всяка следваща година, като се достига до нивото, поставено от западно-европейските държави-членки.

Според „Космо България Мобайл" ЕАД тази разлика в подходите при определянето на цените за терминиране на фиксирани с тези на мобилни разговори е напълно необяснима и нелогична. В допълнение дружеството посочва, че пазарът на фиксираните услуги е с категорично наложена доминантна позиция в лицето на БТК (90% пазарен дял) и се нуждае от по-строги мерки и по-прецизен анализ при налагането на ценови таван с цел да се улесни навлизането на нови оператори на пазара и да се стимулира конкуренцията, която, десет години след въвеждането на либерализацията, е все още е изключително слабо изразена. Според „Космо България Мобайл" ЕАД е налице неравнопоставено третиране на фиксираните и мобилните оператори и изложените в анализите аргументи са свидетелство, че Комисията не е напълно наясно по какъв начин следва да се поставят ценови ограничения, което определено предполага повече вреди, отколкото ползи за пазара на телекомуникационни услуги. Мнението на „Космо България Мобайл" ЕАД е, че пазарът в България е твърде специфичен, комплексен и зависещ от различни фактори, за да могат да се наложат мерки само чрез сравнение със западноевропейски модели на страни с много по-висок стандарт на развитие (при мобилните мрежи) или чрез свободно избран и неаргументиран метод (при фиксираните мрежи), като и в двата случая мерките впоследствие могат да се окажат неправилни и неточни. Според дружеството горното е доказателство за наличие на различен подход на КРС при определянето на цените за терминиране на фиксирани и мобилни разговори.

***2.3. Мотиви на БТК**:*

В своето становище предприятието посочва, че като цяло подкрепя предложеният от КРС подход по отношение на определянето на ценовите ограничения на цените за терминиране във фиксирани и мобилни мрежи, като счита, че това е най-

адекватния начин за постигане на резултат, който в максимална степен се доближава до целения на ниво Общност.

В същото време, предприятието ***изразява несъгласие с различната интерпретация на приложения в рамките на двата анализа подход като излага следното:***

В настоящия анализ, при определяне на нивата за ценовите ограничения, КРС е идентифицирала като съпоставим пазар този на Холандия, като единствената държава–членка определила цени въз основа на BULRIC модел. На база на определените въз основа на този модел цени, КРС е определила темповете на изменение на цените за терминиране преди и след въвеждане на BULRIC модел и съответно е приложила тези темпове спрямо действащите у нас цени. Следвайки този алгоритъм, КРС формира нивата на ценовите ограничения.

В същото време в рамките на анализа на пазара на терминиране в мобилни мрежи, при определяне нивата на ценовите ограничения, КРС е приложила модифициран подход, изразяващ се в изследване на темповете на поетапно намаление на цените в шестте държави-членки на ЕС, които ползват pure BULRIC модел (Белгия, Великобритания, Италия, Словения, Франция, Холандия) преди въвеждането на BULRIC модели, без да бъде отчитана ситуацията след това. Според БТК липсват ясни мотиви относно използвания от КРС алгоритъм за определяне на ценовите нива.

От страна на БТК е извършен експертен анализ, на чиято база е установен както използвания от КРС подход, така и фактът, че този подход е приложен в модифициран вариант спрямо пазара на терминиране на повиквания в определено местоположение. Предприятието застъпва мнението, че тази модификация на метода за сравнение на цените е причина за установяване на по-високи нива на ценовите ограничения на пазара за терминиране на трафик в мобилни мрежи в сравнение със същите, които биха били получени чрез прилагане на идентичен на използвания във фиксирания анализ алгоритъм.

Дружеството сочи, че в анализа на пазара на терминиране в мобилни мрежи КРС е реферирала към данни за средната цена за терминиране в шестте държави-членки, ползващи BULRIC модели, валидни към месеци януари за периода 2011 г.-2013 г., като според БТК източникът на тези данни не е посочен.

В своя анализ БТК изследва измененията в цените за терминиране у нас и в шестте държави-членки, ползващи BULRIC модели, като се позовава на данни от BEREC. ***Според БТК резултатите от извършената от тях оценка отчитат, че така определените нива на цените за терминиране в мобилни мрежи са по-високи от нивата, които биха се достигнали, ако КРС използва подход, идентичен с приложения на пазара на терминиране на повиквания в определено местоположение.***

В резултат на направения анализ дружеството е установило, че процентното отношение на цената за терминиране в мобилни мрежи към месеците януари 2012 г. и януари 2013 г. спрямо средната цена за терминиране в шестте държави-членки, ***след въвеждане на BULRIC модели,*** *е по-високо съответно с 149% и 73%. Отчитайки последното БТК е на мнение, че КРС следва да определи нива на ценовите ограничения за терминиране във фиксирани мрежи, като приложи цитираните в предходното изречение процентни отношения спрямо средната цена за терминиране във фиксирани мрежи в държави-членки след въвеждането на BULRIC модели. Ефектът от такова прецизиране на подхода, според БТК би се изразил във формирането на нива на ценовите ограничения за терминиране във фиксирани мрежи съгласно посочените по-долу:*

Национален сегмент	***януари 2012***	***юли 2012***	***януари 2013***
силен трафик, лв./мин.	*0.022*	*0.0178*	*0.012*
слаб трафик лв./мин.	*0.0176*	*0.0143*	*0.0098*

Локален сегмент	***януари 2012***	***юли 2012***	***януари 2013***
силен трафик, лв./мин.	*0.016*	*0.0155*	*0.012*
слаб трафик, лв./мин.	*0.0137*	*0.0128*	*0.0098*

Становище на КРС

КРС поддържа мотивите си, изложени систематично по-горе на съответния пазар на генериране на повиквания от определено местоположение на обществени телефонни мрежи. В допълнение, КРС отбелязва, че предложените мерки на съответните пазари са пропорционални на установените конкурентните проблеми.

3. *БТК счита за необходимо КРС да прецизира предложените ценови ограничения, като се съобрази с разходите на БТК за предоставяне на услугите, предмет на регулация. Дружеството отчита, че в качеството си на задължено предприятие регулярно предоставя информация във връзка с осъществяваната дейност, в т.ч. и за разходите. Дружеството предоставя данни (търговска тайна), от които, според предприятието, се вижда, че наложените му ценови ограничения ще доведат до предоставяне на услуги под нивото на разходите за тяхното предоставяне.*

БТК е на мнение, че оценката за разходите е от съществено значение при определяне ценовите ограничения доколкото ще изключи вероятността до определянето на цени на база на BULRIC модел, прилаганите ценови ограничения да поставят БТК в ситуация да предлага услуги под нивото на разходите за тях. Според дружеството в решението на КРС такава оценка липсва и наложените ценови ограничения са наложени при нарушаване на чл. 175, т.1 от ЗЕС, по специално относно изискването да не се засяга икономическата жизнеспособност на предприятието.

Становище на КРС

КРС не приема отправената бележка на БТК, като отбелязва, че предприятието предоставя информация за разходите за предоставяне на услугите, предмет на регулация, но тези разходи са определени въз основа на съществуващата система за определяне на разходите, която се базира на пълно разпределение на разходите (Fully allocated costs). Това означава, че в посочените разходи са разпределени и общите разходи, които съгласно изискванията на Препоръката на ЕК от 7 май 2009 година, следва да бъдат изключени при определяне цените за терминиране. В допълнение следва да се отбележи, че от представените от дружеството данни е видно, че общите разходи варират в рамките на ……(търговска тайна) от разходите, включени в пълната себестойност на услугата. Следователно, за да съответстват на изискванията на препоръката посочените от БТК разходи следва да се редуцират в рамките на посочените проценти, ако би могло да се приеме, че нивото на разходите ще остане непроменено за периода до определяне на цени в съответствие с разходите на ефективен оператор. КРС обаче обръща внимание, че подобно допускане е неприемливо, тъй като разходите представени от БТК не са изчислени въз основа на дългосрочните допълнителни (инкрементални) разходи (Long Run Incremental Costs – LRIC), предвид което няма и не би могла да има взаимовръзка

между цените на ефективен оператор, определени въз основа на BULRIC модел и разходите, базирани на исторически данни, представени от предприятието.

На следващо място КРС, счита за необходимо да отбележи, че представените от дружеството стойности на разходите за услугата „терминиране" са относими за 2010 г. а определените цени в плана за поетапно намаление се отнасят за периода 2012 – 2013 г., като дружеството, не е представило прогнозни стойности, които следва да отразяват развитието на мрежата му към по-ефективни технологии, нито по някакъв начин е доказало, че посочените разходи ще запазят стойностите си за периода 2012 – 2013 г.

В допълнение към горното КРС отбелязва, че сравнението на разходите, с оглед наличие на взаимовръзка между разходи на едро и цена, следва да бъде извършено в съответствие с т. 3 на Препоръката на Комисията от 7 май 2009 година, където е отбелязано, че регулаторът може да сравнява резултатите от подхода по модела „отдолу нагоре" (BU) с тези от модела „отгоре надолу" (TD), при който се използват данни, преминали през одит, с оглед да се провери и подобри качеството на резултатите и могат да се направят съответни корекции. Посочената възможност фигурира в анализа на съответните пазари.

4. *БТК, „Мобилтел" ЕАД и „Космо България Мобайл" ЕАД, правят коментари по отношение отмяната на ценовите ограничения, определени от националния регулаторен орган в Холандия:*

БТК в своето становище посочва, че според информация от Cullen International решението на холандския регулатор (OPTA) е отменено, включително по отношение наложените ценови ограничения[12] и счита, че КРС следва да отложи определянето на окончателни ценови ограничения на пазарите на генериране на повиквания от определено местоположение на обществени телефонни мрежи и на пазара на терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи.

Според „Мобилтел" ЕАД независимо от факта, че решението на регулаторния орган в Холандия е отменено от съда на 31.08.2011 г., в частта му относно избрания BULRIC модел и определените ценови ограничения, предприятието счита, че ценовите ограничения в Холандия, определени от 01.01.2012 г. продължават да бъдат относими и спрямо тях е обосновано да бъдат определени и ценовите ограничения на пазара на терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи. Причината е, че холандският съд е отменил решението на Регулатора, не защото ценовите ограничения са неправилно определени, а тъй като BULRIC моделът не е пропорционален спрямо установите конкурентни проблеми на съответния пазар.

В своето становище „Космо България Мобайл" ЕАД изтъква, че на 31 август Холандският апелативен съд се е произнесъл с решение, което анулира решението на холандският регулатор относно определянето на разходоориентирани цени на базата на BULRIC модел. Според предприятието основното послание на решението на апелативния съд се крие в това, че pure BULRIC моделът е счетен за неподходящ, както и за непропорционален начин за налагане на тарифно задължение.

По нататък в становището се сочи, че според Холандският апелативен съд фактът, че pure BULRIC като ценови модел произтича от Препоръката на Европейската комисия относно мобилните и фиксирани цени за терминиране, и това че холандският регулатор следва Препоръката, не го освобождава от задължението да не се съобразява с ценови модели, които са в разрез с Холандския закон. Основното

---

[12] Revoked by the Dutch Trade and Industry Tribunal (use of pure LRIC disproportional and to be changed to LRIC+ with mark up for non-incremental fixed costs including licence fees for VoIP platform software, OPTA to take a new decision before end 2011) - http://www.cullen-international.com/cullen/telecom/europe/states/markanalv2/market3_2007.htm

правило, което се установява от случаят в Холандия е, че на първо място се взима под внимание телекомуникационният закон за съответната държава, и след това идва Препоръката на ЕК. Съгласно чл. 170, ал. 4 от ЗЕС, при налагане на ценовите ограничения КРС сравнява определените цени с цените за същите услуги на съпоставими пазари на други държави-членки на ЕС. КРС е преценила, че е обосновано да се изберат като сравними пазари пазарите на държавите-членки, които определят цените за терминиране въз основа pure BULRIC модел. Тъй като към август 2011 г. само една държава-членка е определила цени за терминиране, въз основа на pure BULRIC модел - Холандия, КРС счита, че директното сравнение с цените на посочената държава е неподходящо, тъй като при този подход не биха се отчели различията в икономическите и пазарните условия. Предвид това определя ценови ограничения на базата на необосновани по никакъв начин преизчисления, направени на базата на съпоставянето на цените в Холандия преди и след въвеждането на BULRIC модела. Така, от една страна, КРС определя цените на базата на benchmark с държава, с която единствения изтъкнат сравнителен критерий е въведения pure BULRIC модел, който впоследствие е отменен, а от друга излиза извън законоустановения метод за определянето на цените, съобразно съпоставимите пазари, като налага ценови ограничения, изчислени на базата на абсолютно неясни съображения.

Накрая предприятието заключава, че КРС незаконосъобразно и в пълно противоречие с принципите за прозрачност и предвидимост определя ценови ограничения, които облагодетелстват историческия оператор и няма да допринесат за развитието на конкуренцията на този пазар.

Становище на КРС

КРС поддържа мотивите си, изложени систематично по-горе на съответния пазар на генериране на повиквания от определено местоположение на обществени телефонни мрежи.

***4.** СЕК намира за необходимо в решението и приложението към него да се включи указание, че достигнатите към 01.01.2013 г. максимални ценови нива за терминиране ще се прилагат до определянето на разходоориентирани цени чрез прилагане на BULRIC система или, в случай, че последните се окажат по-високи - до коригиране на параметрите на изготвената система или изготвяне на нова LRIC-базирана система.*

СЕК счита, че винаги съществува възможност предварително определеният срок за разработка на BULRIC системата да се окаже недостатъчен и е необходимо с Решението да се определи какви цени следва да бъдат прилагани след 30.06.2013 г. в случай, че към този момент все още не е налице напълно разработена BULRIC система и прилагането на разходоориентирани цени не може да започне ефективно от 01.07.2013 г. Сдружението намира за логично в този случай до ефективното приложение на разходоориентираните цени да продължи да се прилага последното достигнато при прилагане на графика за постепенно намаление, ценово ограничение, като с оглед избягване на противоречиви тълкувания това следва да се отрази не само в текста на Решението, а и на съответните места от Приложението към него.

Според СЕК в противен случай, при евентуално забавяне в разработването на BULRIC модела на КРС би възникнал период от време, през който не са налице действащи ценови ограничения, а това би отворило възможност за злоупотреби и прекомерно завишаване на цените в ущърб на конкуренцията.

СЕК счита, че описаният, по-горе подход би бил удачен и в още един случай, а именно - при положение, че достигнатите в резултат на прилагане на разработената BULRIC система разходоориентирани цени се окажат по-високи от приложимите преди този момент максимални ценови нива. Сдружението е на мнение, че в такава

ситуация запазването на по-ниските цени би било оправдано, доколкото евентуалното определяне чрез BULRIC система на цени, които са по-високи от прилагания до онзи момент ценови таван, би било индикация за неправилно разработване или прилагане на тази система и следователно така определените цени на практика не биха отговаряли на изискването за разходоориентираност. Според СЕК несъобразяването с подобна индикация би било свързано с повишаване на цените на едро за услугата терминиране, без това да е продиктувано от действително нараснали разходи за предоставянето ѝ, и следователно би било нецелесъобразно и противоречащо на логиката на развитие на пазара.

Становище на КРС

КРС поддържа мотивите си, изложени систематично по-горе на съответния пазар на генериране на повиквания от определено местоположение на обществени телефонни мрежи.

***5. БТК** счита, че наложените ценови ограничения на алтернативните предприятия следва да бъдат изменени, като се предвиди и прилагане на цени за терминиране в локален сегмент с оглед запазване на симетричността (еднаквостта) на цените за терминиране във фиксираната мрежа на БТК и във фиксираната мрежа на останалите предприятия. В подкрепа на своето становище, дружеството отбелязва следните аргументи:*

- ✓ *Наложените с Решение № 650 от 25.06.2009 г. ценови ограничения на дребно са пряко свързани с прилагането на симетрични цени за терминиране на трафик в мрежата на БТК и в мрежите на алтернативните оператори. Според дружеството всяка промяна в условията на едро за терминиране на трафик в мрежите на алтернативните предприятия трябва да се предхожда от изменение на наложените на БТК мерки на пазарите на дребно. Предвид факта, че такава промяна към момента липсва, не са налице правни и фактически основания за промяна на задълженията на алтернативните предприятия като се премахне възможността за терминиране на трафик в локален сегмент.*
- ✓ *Определените от КРС задължения противоречат на вече постигнатите договорености между предприятията. Съгласно подписания между БТК и алтернативните предприятия Меморандум, страните са възприели да прилагат симетрични цени за терминиране на трафик в собствените мрежи. В тази връзка, регулаторна намеса във вече постигнатите договорености ще има негативен ефект върху развитието на пазара.*

Становище на КРС

КРС приема забележката като е направила необходимите корекции в текста на документа.

***6. БТК, „Космо България Мобайл" ЕАД и СЕК** изразяват несъгласие с предвидените ценови ограничения за терминиране на трафик, генериран от мрежи извън територията на страната, като БТК и „Космо България Мобайл" ЕАД считат, че ако се възприеме подобна регулация то тя не следва да се прилага относно терминиране на повиквания, генерирани извън територията на държавата - членка на ЕС*

***6.1. БТК** в подкрепа на позицията си, да не се налагат ценови ограничения по отношение на терминиране на трафик, генериран от мрежи извън територията на страната, привежда следните доводи:*

✓ *С решение № 237 КРС определя специфични задължения за БТК, като в т.Х.1.2.3. е посочено, че достъпа с цел терминиране на международен трафик се реализира на свободно търговско договаряне. Същото решение е влязло в законна сила и е потвърдено изцяло като законосъобразно от компетентния съд, което според БТК означава, че наложените регулаторни мерки с това решение са в съответствие с изискванията на закона. В тази връзка дружеството счита, че при липса на промени в приложимото законодателство, не са налице основания за КРС да променя възприетия подход при регулиране на цените за терминиране на трафик, генериран извън рамките на Република България.*

✓ *Не са възникнали сериозни проблеми на пазара, които съществено застрашават конкуренцията в периода след първия кръг на анализи. Още повече изследваните конкурентни проблеми в настоящия проект и изводите от този анализ не се отличават от изводите на КРС, направени при първия кръг на пазарни анализ*

✓ *В този анализ не са установени реални проблеми между предприятията, възникнали във връзка с терминирането на международен трафик. Според дружеството, липсата на спорове показва, че между предприятията са постигнати договорености относно цените за терминиране на международен трафик, като тези цени са взаимноизгодни за страните.*

Според предприятието, ако КРС не приеме горепосочените аргументи, то БТК предлага да бъде направена следната промяна в проекта на Решение:

В Раздел Х настоящата т.6 да стане т.7 и да се създаде нова т. 6, както следва:

***„6.1.** Задълженията, определени в настоящия раздел Х, не се прилагат по отношение на терминирането на трафик, генериран в държави извън рамките на Европейския съюз, както и при терминиране на трафик, транзитиран през мрежи на предприятия, установени извън рамките на Европейския съюз.*

***6.2.** Ценовите ограничения за терминиране на международен трафик се прилагат от въвеждане на изменение в таксуващите системи на предприятията, което ще позволи разграничаване на международния трафик от и извън рамките на Европейския съюз, но не по-късно от шест месеца от уведомяване за настоящото решение."*

Предприятието излага пространни мотиви в подкрепа на направеното предложение, изразяващи се в постигането на пълно съответствие на административния акт с изисквания на закона, като се превенира възможността КРС да излезе извън правомощията си при налагане на специфични задължения. Също така предприятието сочи, че налагането на мерки, които имат за цел подобряване на пазарните условия извън рамките на Европейския съюз, не могат да бъдат предмет на регулаторно решение на КРС, прието по реда на ЗЕС; че налагането на мерки, които се отнасят до трафик, генериран извън Европейския съюз, води до облагодетелстване на предприятията извън рамките на Общността, като в същото време, не са налице правни механизми за въздействие в случаите, когато предприятията извън рамките на ЕС предлагат условия, които се отразяват негативно на българските предприятия

Според БТК предложената мярка е едностранно и утежняващо задължение, което ще доведе до положителен ефект единствено и само за потребителите извън рамките на Европейския съюз, без да са налице възможности за подобряване на условията за абонатите на български предприятия, които осъществяват повиквания към държави извън рамките на ЕС.

По този начин ще се позволи на предприятията извън ЕС да увеличават пазарната си сила за сметка на БТК без възможност за преговори или регулаторна намеса при спор.

Предприятието счита, че освен като наложено извън рамките на закона, задължението се явява и непропорционално от гледна точка на резултатите, които следва да постигне регулаторната рамка.

6.2. „Космо България Мобайл" ЕАД *изтъква, че налагането на предвидените ценови ограничения за терминиране на трафик генериран от мрежи извън територията на страната би довело до следните негативни последици:*

- ✓ *Намаление на приходите на пазара на електронни съобщения в България, което от своя страна би довело до свиване на възможностите за по нататъшно инвестиране и модернизиране на електронните съобщителни мрежи, както и на възможностите за развитие и внедряване на нови технологии;*
- ✓ *Намаляването на цените на едро за терминиране на входящи международни повиквания не би се отразило върху цената на дребно, тъй като чуждестранните оператори не могат да бъдат задължени да намалят цените на дребно, които заплащат крайните потребители;*
- ✓ *Преразпределение на приходи в полза на чуждестранни оператори за сметка на българските оператори, както и до преразпределение на постъпления в бюджета на други държави за сметка на постъпленията под формата на данъци в българския бюджет.*

„Космо България Мобайл" ЕАД счита, че подобна регулация не следва да се прилага по отношение на цените за терминиране на повиквания, генерирани извън територията на държави- членки на ЕС, като противното, според дружеството, би довело до увреждане на конкуренцията в ущърб на националните предприятия, тъй като ще ги постави в неравнопоставено положение спрямо предприятия в държави, в които не действат европейските регулации, тъй като въпросните предприятия разполагат с възможност самостоятелно да определят цените, на които предоставят услугата терминиране на входящ международен трафик.

Също така „Космо България Мобайл" ЕАД счита, че ако бъдат наложени ограничения върху цените за терминиране на входящи международни повиквания, КРС следва да изключи от обхвата на регулацията терминирането на транзитен международен трафик т.к. резултатът от такава регулаторна политика няма да бъде подобряване на условията за крайните потребители и оптимизиране на пазара на терминиране на гласови повиквания, а единствено преразпределение на приходи между търговски субекти, от което отново ще бъдат ощетени българските предприятия.

6.3. СЕК *изразява несъгласие с предвидената с проекта на решение реципрочност на ценовите ограничения за терминиране на трафик, генериран в страната и трафик, генериран в чужбина, като изтъква следните съображения:*

В подкрепа на горната позиция сдружението посочва, че следва да се отчита размера на разходите, необходими за да се осъществи терминиране на генериран в чужбина трафик, в съответствие с вида на използваната технология за взаимно свързване, и по-конкретно - дали се касае за взаимно свързване посредством интернет протокол (IP) или за CCS7 взаимно свързване. При първото може да се приеме, че цената за осъществяването му е близка до нула, тъй като предприятията разполагат с голям IP ресурс, закупен за покриването на други техни потребности. Според СЕК при осъществяване на взаимно свързване за целите на терминиране или транзит на международен трафик с оглед постигане на максимално качество на услугите изискване на международните доставчици е използването на протокол SS7, при който е необходимо да има физическа точка на взаимно свързване за вход в мрежата, като според Сдружението такива точки на взаимно свързване се намират най-често извън територията на страната и за поддържането им се изразходват определени средства - за линии, портове и колокиране на оборудване в друга държава.

В тази връзка СЕК отбелязва, че при разглеждане на въпроса относно наличието или липсата на необходимост от налагане на регулация по отношение на цените за терминиране на генериран извън България трафик и каква да бъде тя, следва да се

разгледа и въпросът за границите на географския пазар на предоставяне на подобни услуги, което според Сдружението не е направено с Анализа. СЕК счита, че не всички оператори имат международни физически точки на взаимно свързване, тъй като трафикът е малък и липсва икономическа логика за поддържането им, като отбелязва, че дори някои точки на международно взаимно свързване с определени доставчици да бъдат разположени на територията на страната, те също изискват разходи. Сдружението отчита, за сравнение, че взаимното свързване на мрежите на повечето предприятия, предоставящи фиксирани телефонни услуги в страната се осъществява посредством интернет протокол, поради което разходите за поддържане на физическо взаимно свързване и съответно цените за пренос на повиквания до България, не следва да се разглеждат като равни на тези за терминиране на национален трафик.

Поради високите разходи за физическо свързване и малкият обем на трафика, генериран извън България, част от предприятията използват услугата транзит, предоставяна от предприятия, които поддържат международни точки на взаимно свързване. СЕК счита, че ако КРС приеме, че терминирането на международен трафик е равно по цена с терминирането на трафик в страната, това ще постави предприятията, предоставящи международни транзитни услуги, в неравностойно положение спрямо БТК, като това следва от факта, че огромната част от международния трафик е насочен именно към мрежата на историческото предприятие. Според Сдружението, налагането на реципрочност на цените за терминиране на международен трафик към национални и международни оператори е предпоставка целият международен трафик, насочен към мрежата на БТК, да се терминира директно в нея, без използване на услугата транзит на други предприятия, които поради реципрочността на цените не биха могли да предоставят на чуждестранните предприятия конкурентни условия за пренасяне на повикването до България. На следващо място СЕК отбелязва, че при международното терминиране операторът, който подава трафик към България, го прави по направление „359" без значение от номерата, които стоят след него, и той всъщност не прави разлика към мрежата на кое от предприятията в България е насочено повикването, особено след въвеждане и на преносимостта на номерата, което от своя страна означава или всеки оператор да има взаимно свързване с международни доставчици или, че цената за терминиране на повикването в България, която бъде предложена на този чуждестранен оператор, трябва да включва и компонента „транзит", ако евентуално се налага повикването да не бъде терминирано в мрежата на предприятието, което е осъществило взаимно свързване с него, а да бъде пренесено до мрежата на друг оператор, за който е предназначено. Според СЕК в предложената с Проекта регулация обаче компонентата „транзит" няма да бъде платена от международния доставчик, тъй като цената за терминиране, която би могла да му бъде предложена, не би следвало да надвишава цената за терминиране, която транзитиращото предприятие след това следва да заплати на предприятието, за чиято мрежа е предназначено повикването, като по този начин би се стигнало до практическо поемане на разходите за транзит от осъществилото го предприятие, а не от викащото предприятие, което е против логиката на разплащане приета в България и ЕС, а именно - че викащият заплаща повикването. В резултат на горното Сдружението счита, че това операторът който приема международния трафик за терминиране, би следвало или да извършва транзита на загуба, или да спира трафика в ущърб на крайните потребители и предприятията, чиито услуги те използват, което в България вече се е случвало.

Според СЕК при отпадане на свързаността между местен оператор и БТК или при проблеми между БТК и международните доставчици, няма да има алтернативен маршрут, по който да премине обаждането, а това ще доведе до невъзможност за реализиране на повиквания от чужбина към мрежата на съответното алтернативно предприятие.

В заключение СЕК счита, че като цяло от въвеждането на реципрочни ценови ограничения за терминиране на национален и международен трафик полза биха имали най-вече големите международни компании за пренос на международен трафик, които могат да реализират големи икономии от мащаба транзитирайки големи обеми минути и имат свободно договаряне за цени на услугите, които предоставят. Това означава, че българските телекомуникационни оператори биха се оказали лишени от ценни приходи в полза на големите чуждестранни компании. Сдружението отбелязва, че в анализа не е направена оценка нито на начина на реализация на услугата, нито на ефекта, който ще се постигне с така наложеното задължение и изразява мнение, че ефектът от прилагане на предвижданите ценови ограничения за терминиране на международен трафик ще бъде негативен, като ще срине пазара на предоставяне на услуги за пренос на международни повиквания до викания потребител в страната и може да доведе до проблеми и невъзможност за предоставяне на услугата международна свързаност. Сдружението счита, че е необходимо комисията при налагане на това задължение да обмисли детайлно както проблема, който смята че решава, така и резултата, който ще постигне, прилагайки този вид регулация.

СЕК счита че ако изложените по-горе аргументи за отпадане на планираното уеднаквяване на цените за терминиране на национален и международен трафик не бъдат възприети, е необходимо ***задължението за ценово ограничение, което бъде наложено, да бъде изрично предвидено и по отношение на БТК в*** *раздел X, т. 5.2.2., така както това е направено в т. 5.3. по отношение на алтернативните предприятия, като изричното посочване на задължението на БТК в текста на Решението, а не само в Приложението (стр. 146), е наложително, тъй като специфичните задължения за предприятията, определени за такива със значително въздействие на пазара, се налагат именно с решението на КРС, а не с приложението към него.*

6.4. „Мобилтел" ЕАД *също предлага в проекта на решение да се направят следните изменения:*

- В т. X.5.2.1. от проекта на решение след думите „терминиране на повиквания" да се добавят думите „без оглед на техния произход".

- В т. X.5.2.3. от проекта на решение да бъде допълнена по следния начин:

„5.2.3. Налага на „Българска телекомуникационна компания" АД ценови ограничения на цените за терминиране на повиквания ***без оглед на техния произход****, съгласно посоченото в приложението към настоящото решение. Ценовите ограничения се прилагат до определяне на разходоориентирани цени, съобразно т.* ***5.2.1. и 5.2.2. „***

Според дружеството, предложените изменения се налагат с оглед привеждане в съответствие с посочения текст от проекта на решението с анализа. След като изводите на комисията последователно и недвусмислено сочат, че ценовите ограничения наложени на БТК следва да се прилагат за терминиране на трафик, независимо от произхода на трафика, то редакцията на задължението за равнопоставеност трябва да съдържа изрично уточнение, че ценовите ограничения за терминиране на повиквания следва да се прилагат без значение произхода на повикването. Според „Мобилтел" ЕАД предложението съответства и на наложените задължения на пазара за терминиране в индивидуални мобилни мрежи.

Становище на КРС

КРС изразява несъгласие с предложенията и мотивите, изложени от предприятията по отношение на терминирането на международни повиквания. Следва да се отбележи, че дефиницията на продуктовия и географски пазар, която не се оспорва, предполага еднакви разходи за терминиране на трафик в мрежата на предприятието, независимо от произхода му – преносът на трафик се осъществява от точката на взаимно свързване на територията на страната до крайната точка на мрежата (абоната). В тази връзка КРС е на

мнение, че не следва да изменя обхвата на проекто-мярката по отношение на терминирането на международни повиквания.

Комисията отбелязва, че когато българските предприятия имат взаимно свързване в обществени точки на присъствие извън територията на Република България, те могат да определят допълнителна цена за пренос на трафика до страната, но тази цена следва да е ясно разграничена от цената за терминиране, спрямо която е налице ценова регулация.

По отношение предложенията на СЕК и „Мобилтел" ЕАД относно прецизиране на задълженията на БТК за прилагане на разходоориентирани цени и ценови ограничения на БТК, същите са коректни и КРС е направила съответни корекции в текстовете.

*7. В становищата си **„Мобилтел" ЕАД** и **БТК** отбелязват, че е необходим отлагателен период, във връзка с налагането на ценовите ограничения по отношение терминирането на международен трафик.*

***7.1. „Мобилтел" ЕАД** счита, че КРС следва да отложи влизането в сила на регулирани цени за терминиране на международни гласови повиквания както в мобилни, така и във фиксирани мрежи, за да даде възможност на предприятията да съобразят своята търговски политика с мерките за ценови контрол. Според „Мобилтел" ЕАД, това отлагане е необходимо, тъй като намаляването на цените за терминиране на тези повиквания от 01.01.2012 г. изправя българските предприятия пред сериозни финансови трудности, както и пред необходимостта от множество технически промени, свързани с въвеждане на изцяло нов подход при отчитане и разплащане на международния трафик (въвеждане на промени в системите за билинг, наблюдение и контрол на качеството на международните повиквания както във фиксираните, така и в мобилните мрежи). Предприятието счита, че за извършване на тези промени са необходими между 3 и 6 месеца, поради което предлага налагането на това задължение да бъде отложено във времето. „Мобилтел" ЕАД изтъква, освен това, че във връзка с предложеното разграничение в регулаторния подход към терминиране на входящи повиквания, постъпващи от държави – членки на ЕС, и от други международни дестинации, на предприятията ще бъде необходимо допълнително време за посочените мрежови изменения. Предприятието твърди и че е необходимо време за изменение на договорите за взаимно свързване, като до приемане на окончателното решение на КРС не би могло да предприеме действия в тази посока.*

„Мобилтел" ЕАД счита, че с оглед съображенията относно отложеното действие на ценовите ограничения на цените за терминиране на международни повиквания, следва да се създаде т. 5.5. със следното съдържание:

„Ценовите ограничения за терминиране на международни повиквания, наложени на предприятията, посочени в Х.5.2.3. и Х.5.4. се прилагат от 01.07.2012 г."

***7.2. БТК** в подкрепа на предложеното отлагане за въвеждането на задължението за прилагане на еднакви цени за терминиране на повикване, без оглед на произхода, се мотивира, като отчита нуждата от технологичното време, необходимо за въвеждане на промени в таксуващите системи с цел да се направи разграничение в терминирания международен трафик. БТК отбелязва, че таксуващата й система е разработена и се поддържа от външен изпълнител. Поради това е необходимо технологично време за изготвяне на задание към изпълнителя, както и време за извършване на промените в системата и провеждане на тестови изпитания. Също така, съгласно т. 9.3 от Приложение 7 към типовото предложение за взаимно свързване, при промяна в билинг системата се изисква предварително уведомяване на другата страна по договора най-малко 3 месеца преди прилагане на промяната. Така описаните технически и договорни изисквания, налагат въвеждането на отлагателен период във връзка с прилагане на ценовите ограничения по отношение терминирането на международен трафик.*

Становище на КРС

Във връзка с искания отлагателен срок от страна на „Мобилтел" ЕАД и на БТК следва да се има предвид факта, че осъществяването на разплащанията за терминирания международен трафик се извършва през месеца, следващ този, през който са осъществени самите повиквания. В тази връзка, предприятията имат срок от 1 месец, през който да извършват дейностите по отношение на промяна на цените за терминиране на международни повиквания в системите за билинг.

КРС изтъква, че предприятията не са предоставили изчерпателна информация относно дейностите, които е необходимо да извършат в билинг системите си, които налагат искания отлагателен срок от 3 до 6 месеца. Следва да се има предвид, че очакваните промени в тези системи са свързани само с въвеждането на новите цени, а не на промени или надстройки на програмните продукти, породени от промени в начина на таксуване, които изискват значително по-голям срок за реализация. По отношение на цитираната от БТК т. 9.3 от Приложение № 7 към Типовото предложение за взаимно свързване, съгласно която при промяна в билинг системата се изисква предварително уведомяване на другата страна по договора най-малко 3 месеца преди прилагане на промяната, КРС счита, че тя се отнася именно до надстройка или промяна на програмното осигуряване, която не е относима към промяна на цените за терминиране както на национален, така и на международен трафик.

По отношение на посоченото от „Мобилтел" ЕАД, че въвеждането на мярката ще изправи българските предприятия пред сериозни финансови трудности, КРС отбелязва, че задължението за прилагане на разходоориентирани цени и ценови ограничения при взаимно свързване се прилага с цел осигуряване на ефективна и устойчива конкуренция и максимална полза за потребителите. Ценовата регулация се прилага, когато КРС установи, че предприятие със значително въздействие може да поддържа прекалено високи цени във вреда на контрагентите си и крайните потребители. Анализът на съответните пазари на терминиране, както и Решение № 320 от 2011 г., показват по безспорен начин, че терминирането на международни повиквания се извършва на цени, които надвишават значително разходите за предоставяне на услугата.

По отношение на посочените мотиви за отлагане на прилагането на мярката, КРС не приема предложението на „Мобилтел" ЕАД. Следва да се отбележи, че посоченото задължение вече е наложено на предприятията със значително въздействие върху пазара на терминиране на гласови повиквания в индивидуални мобилни мрежи с Решение на КРС № 320 от 24.03.2011 г., което не се изпълнява от предприятията към момента на обсъждане на настоящия проект. Предвид изтеклия срок от приемане на това решение, предприятията са имали достатъчно време, за да приведат търговската си дейност в съответствие с наложените им задължения по отношение на терминирането на международни повиквания в мобилните мрежи.

По отношение на изложеното от БТК, че билинг системата му се поддържа от външен изпълнител, КРС счита, че очевидно БТК има сключен договор в това отношение, в който следва да са уредени процедури и срокове за въвеждане на настройки в системата, които не са посочени от предприятието. В този смисъл, КРС счита, че БТК може да изготви задание за изменение на цените в билинг системата в изключително кратък срок.

Освен това, в съответствие с т. 2 от Приложение № 7 на Типовото предложение за взаимно свързване, всяка от страните събира трафични данни за разчитане (основни и контролни данни), като в тях следва да се съдържа цялата информация, необходима за фактуриране. Трафичните данни се събират както чрез таксуващите системи, така и чрез електронно събиране или други методи.

По отношение на възражението за изменението на индивидуалните договори за взаимно свързване следва да се отбележи, че няма правна пречка същите да бъдат

изменени, като въведените ценови ограничения се прилагат, считано от определената от регулатора дата. Не съществуват правни пречки и дължимите плащания да бъдат уредени по пътя на прихващането в случай, че това се налага.

***8. СЕК** в своето становище коментира следният текст от раздел VII, т. 7.2. от Анализа, който според Сдружението буди известна неяснота:*

*„С намалението на цените за терминиране ще е налице възможност, но не и задължение, фиксираните предприятия да намалят цените на дребно, както конкурентните предприятия, така и БТК, в **случай че отпадане наложено с Решение № 650 от 25.06.2009 г. на КРС задължение за разходоориентираност”***

Според СЕК подобен текст изразява готовност за евентуално отпадане на наложени в резултат на извършен пазарен анализ задължения, които са от важно значение за предприятията, предоставящи електронни съобщителни услуги. Сдружението намира за необходимо Комисията да уточни какви съображения стоят зад цитираната възможност за отпадане на наложеното с Решение № 650 от 25.06.2009 г. задължение за разходоориентираност.

Становище на КРС

Посоченият текст от проекта визира обвързаността на наложените мерки на вертикално свързаните пазари на едро и на дребно по отношение на БТК, които мерки гарантират намаление на цените на дребно, като резултат от намалението на цените на едро. Както е известно такава обвързаност на мерките е налице, предвид наложените на БТК, в качеството му на предприятие със значително въздействие на пазарите на достъп до обществена телефонна мрежа в определено местоположение и обществено достъпни телефонни услуги, предоставяни в определено местоположение, задължения, произтичащи от Решение №650 от 25.06.2009 г. на КРС.

Същевременно КРС обръща внимание, че съгласно нормативната уредба регулатора периодично определя и анализира съответните пазари на обществени електронни съобщителни мрежи и/или услуги, подлежащи на ex-ante регулиране, проучва, анализира и оценява нивото на конкуренция на съответните пазари и при установяване липсата на ефективна конкуренция определя предприятия със значително въздействие върху съответния пазар, както и налага, продължава, променя или отменя специфични задължения на предприятията със значително въздействие върху пазара.

Предвид гореизложеното, налагането, продължаването, промяната или отмяната на специфични задължения на предприятията определени като такива, със значително въздействие върху пазара е резултат на изготвен от КРС анализ на съответния пазар на обществени електронни съобщителни мрежи и/или услуги, подлежащ на ex-ante регулиране.

Е. Други бележки по проекта

***1.** СЕК посочва в становището си, че най-вероятно вследствие на техническа грешка в проекта на Решение, раздел XII е посочена датата 01.12.2012 г. във връзка със задължение за изменение на договорите за взаимно свързване съобразно наложените с настоящото решение специфични задължения.*

Становище на КРС

КРС приема направената забележка като внася съответни корекции.

***2.** „Мобилтел” ЕАД посочва, че задълженията, чието действие не е продължено изрично в съответствие с предложеното изменение от Комисията, следва да се считат за отменени. Алтернативно, ако Комисията възприеме подхода на изрична*

отмяна, тя следва да изчерпателно да посочи, че се отменят всички задължения, които не са продължени или изменени, а не само посочените в раздел Х, т.6 от проекта на решение. В противен случай няма да е налице яснота по отношение действието на задълженията, които не са отменени изрично.

Становище на КРС

В решението са посочени конкретно кои задължения са наложени, продължени, изменени или отменени, с оглед на което КРС счита, че изрична разпоредба в този смисъл не е необходима.

3. *„Мобилтел" ЕАД предлага т. XII от проекта на решение да придобие следната редакция:*

„XII. 1. Задължава предприятията по т. VI и т. VIII да предприемат необходимите действия по изменение на сключените договори за взаимно свързване с оглед включването на условия съобразно наложените с настоящото решение специфични задължения. Изменените ценови условия съобразно наложените ценови ограничения по т. IX. 5.2.3., както и по т. Х. 5.2.3 и т. Х. 5.4. във връзка с т. Х.3.2. следва да се прилагат считано от ***01.01.2012*** *г.*

2. Необходимите действия по изменение на договорите следва да бъдат предприети от предприятията в срок до 1 месец, считано от уведомяването за настоящото решение."

Предприятието счита, че така задължението се прецизира с оглед проекта на симетричното задължение на пазара на терминиране на повиквания в индивидуални мобилни мрежи, предвидено в т. VI от проекта на решение за определяне на предприятия със значително въздействие на този пазар и налагане на специфично задължение. Предложението отчита и факта, че на предприятията може да бъде наложено задължение да предприемат съответните действия за изменение на сключените договори, но не и задължение да изменят договорите, тъй като става въпрос за двустранни отношения, а никой не може да бъде отговорен за евентуално бездействие на насрещната страна. Коригирана е и техническата грешка в проекта на КРС относно началния срок на изпълнение на задължението относно ценовите условия.

„Мобилтел" ЕАД предлага задължението за незабавно уведомяване на комисията за предприетите действия по изменение на сключените договори за взаимно свързване да отпадне, тъй като КРС няма правомощие да налага подобно специфично задължение съгласно чл. 166, ал. 2 от ЗЕС и налагането му е незаконосъобразно.

Становище на КРС

КРС приема направената бележка и коригира съответната част от решението.

КРС счита, че с оглед равнопоставено третиране на предприятията е необходимо да се допълни задължението с изискване за незабавно уведомяване на комисията за предприетите действия по изменение на сключените договори за взаимно свързване. С посоченото изискване ще се гарантира своевременно получаване на информация в регулатора по отношение на изпълнение на специфичните задължения на предприятията.

4. *„Мобилтел" ЕАД предлага да бъдат създадени и следните разпоредби в проекта на решение:*

„XIII. 1. Задължава „Българска телекомуникационна компания" АД да предприеме необходимите действия по изменение на сключените договори за взаимно свързване като въведе считано от 01.01.2012г. ценовите ограничения за локален и национален сегмент съгласно настоящото решение. До въвеждане на новите сегменти и съответно изменение на Типовото предложение за взаимно свързване, считано от 01.01.2012 г. „Българска телекомуникационна компания" АД ще терминира/генерира в

условия на единичен сегмент по цени съгласно ценовите ограничения за локален сегмент, а ценовите ограничения за терминиране в национален сегмент ще се прилагат за терминиране в двоен сегмент,

2. Задължава „Българска телекомуникационна компания“ АД да предприеме необходимите действия по изменение на договорите, съгласно т. XIII.1 в срок до 1 месец считано от уведомяването за настоящото решение.

Мотиви на предприятието са, че по този начин БТК ще бъде задължена да предприеме необходимите действия по изменението на сключените договори за взаимно свързване в срок до един месец от уведомяването за решението. По този начин ще се избегне отново забавяне при сключването на допълнителни споразумения по договорите за взаимно свързване с БТК предвид факта, че причината за забавянето е именно обстоятелството, че БТК изчаква Комисията да одобри измененията в ТПВС преди да пристъпи към подписване на измененията в споразуменията. Същевременно с предложените текстове БТК ще бъде задължена да прилага ефективно ценовите ограничения.

Становище на КРС

КРС счита, че подобна конкретизация на задължението на БТК да измени договорите не е необходима. Предвиденото общо задължение за изменение на договорите се отнася и до БТК като това задължение се прилага независимо от задължението за изготвяне и публикуване на Типово предложение.

По отношение на предложеното задължение до въвеждане на новите сегменти и съответно изменение на типовото предложение за взаимно свързване БТК да терминира/генерира в условия на единичен сегмент по цени съгласно ценовите ограничения за локален сегмент, а ценовите ограничения за терминиране в национален сегмент ще се прилагат за терминиране в двоен сегмент, КРС счита същото за излишно, защото решението предвижда задължения за предоставяне на трафични услуги в локален и национален сегмент от БТК и това задължение се прилага независимо от задължението за изменение на Типовото предложение.

Ж. Становище на Комисията за защита на конкуренцията

В становището си КЗК представя законовите правомощия, които двата регулаторни органа (секторния регулатор КРС и КЗК) притежават при определяне, анализ и оценка на съответните пазари на електронни съобщителни мрежи или услуги, като в тази връзка КЗК посочва, че нейната намеса в процедурата по съгласуване на изготвените от КРС пазарни анализи следва да бъде съсредоточена в тази част от работата на секторния регулатор, която изисква съобразяване с принципите на правото на конкуренцията. КЗК посочва още, че следва да бъде консултирана, когато КРС определя, анализира и оценява съответните пазари на електронни съобщителни мрежи и услуги относно наличието на ефективна конкуренция, а при налагане, продължаване, промяна или отмяна на специфични задължения на предприятията, секторният регулатор действа в условията на оперативна самостоятелност.

КЗК няма забележки относно дефинирането на съответните пазари, като отчита и обстоятелството, че КРС е преразгледала позицията си по отношение на терминирането на международни повиквания в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи в сравнение с първия кръг пазарни анализи.

Във връзка с анализа на разглежданите пазари на едро и по-конкретно с анализа по т. 1.5.3 „Недостатъчна ефективност на конкурентното право” на Раздел V и Раздел VI на проекта, КЗК обръща внимание на факта, че налагането на имуществени санкции от конкурентния регулатор за вече извършени нарушения не е единственият

механизъм за предотвратяване ограничаването на конкуренцията. При установяване на нарушение на Закона за защита на конкуренцията, КЗК с решение може да постанови прекратяване на нарушението, включително като наложи подходящи поведенчески и/или структурни мерки за възстановяване на конкуренцията (чл. 77, ал.1, т.4 от ЗЗК). Освен това се отбелязва, че в рамките на ex-post контрола, КЗК е оправомощена в случай, че при проучването има достатъчно данни за наличие на нарушение, в неотложни случаи, поради риск от сериозни и непоправими вреди за конкуренцията, да наложи незабавно прекратяване на практиката от предприятието или да наложи други мерки, които са необходими с оглед целите на закона (чл. 56 от ЗЗК). ЗЗК предвижда и възможността Комисията да одобри с решение поемането на задължения, с които да се постигне преустановяване на антиконкурентното поведение (чл. 75 от ЗЗК).

КЗК подкрепя принципното положение, че ex-ante регулирането следва да се прилага тогава, когато ex-post контролът би бил значително по-неефективен и доколкото е необходимо за създаване на условия за разгръщане на ефективна конкуренция на пазара на електронни съобщения.

Според КЗК е важно да се отбележи, че доколкото обжалването на решенията отлага влизането им в сила до приключване на съдебното производство и по този начин се отлага реалното налагане на имуществени санкции за извършени нарушения е налице известна неефективност на правото на конкуренция. В тази връзка, КЗК е на мнение, че чрез прилагането на ex-ante регулиране секторният регулатор би могъл да се справи по-ефективно с премахването на съществуващите бариери пред свободната конкуренция в сектора на електронните съобщения и да даде възможност за нейното развитие и стимулиране, но предлага текстовете на Раздел V, т. 1.5.3. и Раздел VI, т. 1.5.3 „Недостатъчна ефективност на конкурентното право" да бъдат прецизирани с оглед коректното отразяване на правомощията на КЗК.

Становище на КРС

КРС приема забележката от страна на КЗК по отношение на необходимостта от прецизиране на т. 1.5.3 от Раздел V и на т. 1.5.3. от Раздел VI на проекта с оглед коректното отразяване на правомощията на КЗК и същото е направено на систематичното място в документа.

2. В съответствие с изискването на чл. 151, ал. 2 от ЗЕС с Решение № 1114 от 07.12.2011 г. КРС откри процедура на второ обществено обсъждане на проекта на решение на комисията за определяне, анализ и оценка на пазара на генериране на повиквания от определено местоположение на обществени телефонни мрежи и на пазара на терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи.

В рамките на второто обществено обсъждане постъпиха становища от БТК, „Космо България Мобайл" ЕАД, „Мобилтел" ЕАД и СЕК. Изготвеният проект е съгласуван от КЗК.

Становищата в цялост са в Приложение № 2 към анализа, тъй като са част от процедурата по приемане на окончателния текст на анализа.

В настоящото изложение КРС е обединила становищата, изразени в рамките на общественото обсъждане, според засегнатите въпроси и съответните части на анализа, които засягат, като е изразила общата си позиция по тях. В случаите, когато конкретни въпроси са засягани на няколко места в становището на дадено предприятие, КРС е обединила бележките на предприятието по съответния въпрос и е изложила цялостното си виждане по изложените аргументи. В случаите, когато е било възможно, КРС е

посочвала и конкретното място от становището, където е направена забележката и са посочени аргументите.

Становището на КЗК е отразено в края на настоящата точка.

А. Общи бележки по Проекта

1. „Космо България Мобайл" ЕАД изцяло поддържа становището и аргументите си, изложени пред КРС при първото обществено обсъждане. Същевременно, предприятието не споделя подхода на комисията за обосноваване провеждането на второ обществено обсъждане с невъзможността на КРС да съблюдава законоустановените срокове, необходими за приемане на анализа, при което самият анализ би бил приет след датата, определена за начало за новото поетапно намаление на цените. Предприятието е на мнение, че анализът в новия си вид не съдържа съществени промени (така както посочва комисията), приет е в нарушение на законоустановената процедура, не е мотивиран, не отразява становищата на предприятията, предоставени в рамките на първото обществено обсъждане, и цели единствено отстраняване на пропуски в първоначалния вариант на анализа. „Космо България Мобайл" ЕАД счита за незаконосъобразно формалистичното отхвърляне на предложенията и обосновките, направени от предприятието при предходното обществено обсъждане.

Становище на КРС

КРС изразява несъгласие с посоченото от „Космо България Мобайл" ЕАД.

Видно от настоящия документ, комисията е дала своето подробно и аргументирано становище по всяка една част от предложенията и бележките на предприятията. Не може да бъде споделено виждането, че комисията отчита бележките на предприятията само ако същите бъдат приети от регулатора. Комисията е разгледала подробно постъпилите предложения и съответно е приела тези, които е счела за основателни и обосновани. В тази посока могат да бъдат посочени изменението на мерките за предоставяне на взаимно свързване, базирано на интернет протокол (IP), на определенията за локален и национален сегмент на генериране и терминиране, на задълженията за сигнализационно обслужване на маршрутизацията на повикванията, както и значително увеличаване на срока за въвеждане на разделното счетоводство.

На следващо място, комисията не приема, че е налице съществено процедурно нарушение с оглед неспазването на срока по чл. 151, ал. 3 от ЗЕС. Посоченият срок е инструктивен и неговото неспазване не води до опорочаване на процедурата. Както е посочено в Решение № 1114 от 07.12.2011 г. на КРС, разглеждането и обсъждането на постъпилите становища е изискало допълнително технологично време. Обемът на становищата и важността на повдигнатите от предприятията въпроси наложиха допълнителни проучвания, с оглед формиране на позиция по повдигнатите въпроси. Като пример в тази посока може да бъде дадено изследването на основателността и обосноваността на възраженията на предприятията относно проекто-мярката осигуряване на IP взаимно свързване и становищата, свързани с решението на холандския съд, чрез което беше отменено решението на холандския регулатор по отношение цените за терминиране, определени въз основа на разходите на ефективен оператор.

Основна задача пред регулатора е да извърши адекватен анализ на съответен пазар и да избере най-подходящите корективни мерки под формата на специфични задължения за предприятията. Ето защо, удължаването на срока за обработка на постъпилите становища не е засегнало неблагоприятно законните права и интереси на предприятията.

Б. Относно състоянието на българския пазар на обществени телефонни услуги, предоставяни в определено местоположение

В рамките на второто обществено обсъждане по отношение на състоянието на българския пазар на обществени телефонни услуги не са постъпили становища от заинтересованите предприятия.

В. Относно определяне на съответния пазар за терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи

Определяне на предприятие със значително въздействие върху пазара

1. Както в становището си от първото обществено обсъждане, „Мобилтел" ЕАД посочва отново, че извън обхвата на анализа остават предприятия, които не осъществяват дейност на разглеждания пазар или които не са осъществявали такава дейност към 31.12.2010 г., но притежават разрешения за ползване на индивидуално определен ограничен ресурс – номера, за осъществяване на електронни съобщения чрез електронна съобщителна мрежа и предоставяне на фиксирана телефонна услуга и са били в процес на преговори по сключване на договор за взаимно свързване. „Мобилтел" ЕАД посочва, че предприятията „ВиМобайл" АД и „Нет-Кънект Интернет" ЕООД към настоящия момент имат сключени договори за взаимно свързване с „Мобилтел" ЕАД, но не са определени за такива със значително въздействие на пазара на терминиране на повиквания в собствената си мрежа с мотив, че е възможно макар да притежават разрешения, тези предприятия да не предоставят услугата терминиране. В тази връзка, „Мобилтел" ЕАД напомня отново, че ако на предприятия, които осъществяват дейност към настоящия момент или възнамеряват да осъществяват такава дейност в следващите две години, не бъдат наложени задължения ще се стигне до асиметрично регулиране, като това би било в противоречие на Препоръката на Комисията от 7 май 2009 г. относно подхода за регулиране на цените за терминиране на фиксирана и мобилна връзка в ЕС.

Становище на КРС

КРС потвърждава позицията си, изложена в рамките на първото обществено обсъждане на проекта, според която, съгласно посоченото в т. VI.1.4. от настоящия документ „*в случай на поява на ново предприятие, осъществяващо електронни съобщения, посредством обществена телефонна мрежа и предоставящо фиксирани мрежи и/или услуги, ще се формира нов обособен пазар на едро, включващ предоставяните от предприятието услуги за терминиране*", вследствие на което въз основа на анализ следва да бъдат наложени съответни специфични задължения.

Г. Относно дефинираните конкурентни проблеми и предложените специфични задължения на съответния пазар на генериране от определено местоположение на обществени телефонни мрежи

Общи бележки

1. „Мобилтел" ЕАД отбелязва, че на редица места в настоящия документ КРС изразява становище, че твърдението на предприятието за липса на ефективност от наложените на БТК специфични задължения противоречи на други негови становища, изложени по Решение № 859/01.09.2011 г. на КРС. В тази връзка,

„Мобилтел" ЕАД отбелязва, че аргументите му свидетелстват за недостатъчна ефективност на наложените специфични задължения, а не за пълна липса на ефективност, и обосновават налагане на засилени, пропорционални и обективни мерки спрямо БТК. Предприятието посочва, че макар с решение № 237/17.03.2009 г. на КРС да е наложен пълния обем от специфични задължения на БТК, това не е довело до съществено и значително подобрение на конкурентната среда и, въпреки наложените задължения на последното, до този момент пазарният му дял, от над 80% (на база брой телефонни постове) и над 90% (на база приходи от услуги на дребно и едро), продължава да бъде значително по-висок от установения в ЕС за историческите предприятия. „Мобилтел" ЕАД счита, че налагането на засилени мерки с по-голям интензитет, би имало положителен ефект върху развитието на конкуренцията.

Становище на КРС

КРС още веднъж изразява несъгласието си с оценката на „Мобилтел" ЕАД относно „*недостатъчна ефективност от наложените специфични задължения"*, които в настоящото становище предприятието мотивира с пазарния дял на БТК, изчислен на база брой абонати и приходи на свързания пазар на дребно и едро. В допълнение, към аргументите, изложени в предходното обществено обсъждане, КРС отбелязва, че за периода 2008 – 2010 г. средните цени на дребно за повиквания от фиксирана мрежа към други фиксирани и мобилни мрежи бележат спад с 46%.

2. „Мобилтел" ЕАД отбелязва, че предложенията му с оглед специфичните задължения, наложени на БТК като предприятие, определено със значително въздействие на пазара на терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи, следва да се вземат предвид от КРС и по отношение на наложените специфични задължения на БТК като предприятие, определено със значително въздействие на пазара на генериране на повиквания от определено местоположение на обществени телефонни мрежи, предвид обстоятелството че тези задължения са идентични.

Становище на КРС

КРС ще се съобрази с отбелязаното от „Мобилтел" ЕАД при излагането и мотивирането на позицията си по съответните бележки на предприятието, относими към предвидени задължения на БТК като предприятие, определено със значително въздействие на пазара на терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи.

3. *Без да изтъква възражения по изразената от КРС позиция в първото обществено обсъждане и без да представя нови аргументи в становището си, СЕК отново предлага в раздел II на проекта на решение КРС да се посочи и какви услуги се осъществяват чрез генериране на повиквания от определено местоположение. Сдружението преповтаря виждането си, че без посочване на услугите, които съставляват пазара на генериране на повиквания от определено местоположение на обществени телефонни мрежи, задълженията на БТК по раздел IX от проекта на решение остават неконкретизирани и без ясно съдържание.*

Становище на КРС

КРС е изразила отрицателно становище по направеното предложение, подробно аргументирано още в първия кръг на анализа на съответния пазар. Същата позиция е застъпена от комисията и в първото обществено обсъждане, втори кръг на анализа на съответния пазар. Предвид посоченото и липсата на нови аргументи и възражения от

страна на СЕК, комисията поддържа без изменение позицията си, застъпена в първото обществено обсъждане.

Задължение за достъп до и ползване на необходими мрежови елементи и съоръжения

1. БТК предлага задължението, определено с т. IX.1.1.в от проекта на решение, да отпадне, тъй като представените от комисията аргументи, с които се отхвърлят мотивите на предприятието, изложени в рамките на процедурата на първото обществено обсъждане, не обосновават запазване на предложената мярка.

Предвид идентичността на мярката, предвидена по отношение на БТК, като предприятие със значително въздействие върху пазара на терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуалната му обществена телефонна мрежа, предложението на БТК се отнася и за задължението по т. X.1.1.в от проекта на решение.

В подкрепа на предложението и на становището си предприятието излага аргументи, както следва:

1.1. БТК счита, че КРС неоснователно е приела, че принципът за изграждане на физическа сигнализационна свързаност в три точки (само в градовете София, Пловдив и Варна) е бил приложим само при съществуването на TDM опорна мрежа.

БТК изтъква, че КРС не оспорва факта, че и досега сигнализационната свързаност се е осъществявала в три точки на взаимно свързване. В същото време, според БТК, КРС неоснователно е приела, че тази организация на сигнализационната свързаност е относима единствено и само към вече несъществуващата TDM опорна мрежа. БТК твърди, че развитието на мрежата му представлява надграждане на съществуващата инфраструктура и, в тази връзка, заложените принципи за пренос на сигнализационния трафик се запазват. БТК счита, че това обстоятелство е видно от описанието, представено в т. II.19. от писмо вх. № 04-04-564 от 24.09.2009 г., където е представена информация, че в мрежата му се предвиждат три сигнализационни домейна – София, Пловдив и Варна. Според БТК, от така представеното описание е видно, че съществуващия принцип за пренос на сигнализационния трафик в трите точки в София, Пловдив и Варна се запазва без промяна. Предвид посоченото БТК счита за неоснователно твърдението на КРС, че принципът на изграждането физическа сигнализационна свързаност е бил приложим само при съществуването на TDM опорна мрежа.

1.2. БТК счита, че предложената от предприятието организация на сигнализационната свързаност само към ТВС в посочените три града е в пълно съответствие с правилата на Типовото предложение за взаимно свързване.

Според БТК, КРС се е позовала на т. 1.1.3. от Приложение 4 (на Типовото предложение за взаимно свързване), според която сигнализационния канал (64Kbit/s) се пренася по E1 линиите за взаимно свързване (2048Kbit/s). Предприятието изтъква, че предвид възприетата техническа организация, валидна още от първото типово предложение, сигнализационният трафик се пренася по линиите за взаимно свързване в точки, организирани в София, Пловдив и Варна, и че Типовото предложение не е съдържало и не съдържа ограничение относно конкретните ТВС, в които следва да бъде изградена сигнализационната свързаност. БТК твърди, че това правило е в пълно съответствие с приложимите правила за реализиране на взаимно свързване.

1.3. БТК счита за необосновани аргументите на КРС, свързани с приложимостта на мерките спрямо дефинираните пазари.

БТК поддържа изцяло аргументите, представени в рамките на първото обществено обсъждане, като в допълнение, с оглед представеното от КРС становище, изтъква че от формулировката на издаваните разрешения е видно, че техният обхват дава права за осъществяване на електронни съобщения на територията на Република България, т.е. дава се възможност на предприятията да развиват дейността си в национален мащаб. Според БТК, всички предприятия, които са взети предвид при анализа на пазара на генериране от определено местоположение, фигурират и са определени като предприятия със значително въздействие върху пазара на терминиране на повиквания в определено местоположение, като на втория посочен пазар всяко предприятие е определено за такова със 100 % пазарен дял. Причината е, че продуктовият пазар включва мрежата на всяко от предприятия, като съответният географски пазар е определен като национален. В тази връзка, БТК счита за необосновани аргументите на КРС, според които на пазара на генериране не се установява национален обхват на мрежите на алтернативните предприятия предвид обстоятелството, че за целите на пазара на терминиране мрежите на същите тези предприятия са определени като такива с национален обхват. При условие, че за целите на пазара на терминиране мрежите на същите тези предприятия са определени като такива с национален обхват, за БТК не е ясно по какви аргументи на пазара на генериране за същите тези мрежи се презюмира различен географски обхват. Предвид посоченото предприятието счита, че изложените от КРС аргументи са неоснователни. БТК твърди, че от регулаторна гледна точка въвеждането на изискване за осигуряване на сигнализационна свързаност във всяка ТВС е в пряко противоречие с обхвата на разглеждания пазар. Според БТК, обстоятелството, че задължението е ограничено само до случаите на изрично искане от оператор не променя факта, че предприятието на практика е задължено да има готовност да организира сигнализационна свързаност във всяка ТВС.

Становище на КРС

КРС не приема предложението на БТК и поддържа мотивите за налагане на задължението по т. IX.1.1.в от проекта на решение, изложени в настоящия документ. По отношение на изложените допълнителни аргументи от БТК, комисията счита следното:

Относно становището **на БТК, че КРС неоснователно е приела, че принципът за изграждане на физическа сигнализационна свързаност в три точки е бил приложим само при съществуването на TDM опорна мрежа**

КРС не е изразявала в настоящия документ твърдение, че принципът на изграждане на физическа сигнализационна свързаност към точки на взаимно свързване (ТВС), изградени само в трите посочени от БТК градове (София, Пловдив и Варна) е бил относим единствено и само към вече несъществуващата TDM опорна мрежа на предприятието. В отговор на бележка на БТК в т. II.1.Г (стр. 33 и 34) от настоящия документ, КРС е посочила, че за да се оцени дали този принцип на изграждане на физическа сигнализационна свързаност само в три града е бил обоснован от технологични ограничения в миналото, той трябва да се изследва в исторически план, от гледна точка на вече несъществуващата TDM опорна мрежа на предприятието, в която се използваше системата за сигнализация по общ канал № 7 (CCS7). В отговора на същата бележка, КРС подробно е обосновала точно обратното, а именно, че STP функционалността на цитираните от предприятието централи (ЦАМТЦ София А, ЦАМТЦ София Б, ЦАМТЦ Варна и ЦАМТЦ Пловдив) „*по никакъв начин не може да се счита за ограничаващо технологично условие, което определя необходимост от изграждане на линии за сигнализация и, съответно, за обслужване на сигнализацията само в ТВС в посочените градове – София, Пловдив и Варна.*" Както е изтъкнато на същото място, всички TDM централи, към които БТК организираше ТВС, които в таблицата по Приложение № 2 от Типовото предложение за взаимно свързване са

посочени като точки на сигнализация (SP) са разполагали с функционалност SSP (Service Switching Point), респективно с функции да организират, поддържат и освобождават гласовите канали за пренос на повиквания. Следователно, всички ***транзитни*** ЦАТЦ във вече несъществуващата TDM опорна мрежа на БТК, които са били включени като „регионални ТВС" в Приложение № 2 към Типовото предложение за взаимно свързване, одобрено с Решение № 572 от 2006 г. на КРС, са разполагали с възможности, респективно с физическа сигнализационна свързаност (доколкото са обслужвали сигнализационно и вътрешния трафик в опорната мрежа на предприятието) да предлагат и сигнализационно обслужване на трафика през всяка ТВС, организирана към тези ЦАТЦ. Предвид установената липса на технически и технологични основания за ограничаване на сигнализационното обслужване само до ТВС в посочените три града, респективно за изграждане на физическа сигнализационна свързаност към тях, КРС е заключила в отговор на цитираната бележка на БТК, че „*очевидно конкретното изграждане на физическите връзки за сигнализация за обслужване на маршрутизацията на трафика по взаимно свързване следва да се разглежда като зависещо от волята на двете страни, отразена в индивидуалните договори за взаимно свързване*". Както КРС е отбелязала на същото място, съображенията на контрагентите на БТК по индивидуални договори за взаимно свързване относно необходимия брой сигнализационни връзки от страна на техните мрежи до съответния брой изградени ТВС с мрежата на БТК, „*по никакъв начин не може да се счита за правило, относимо към всички ТВС, или за принцип, приложим към Типовото предложение за взаимно свързване*."

КРС не може да се съгласи с твърдението на БТК, че от представената информация (т.II.19. от писмо вх.№ 04-04-564 от 24.09.2009 г. на БТК) може да бъде направен извод, че посоченият принцип за пренос на сигнализационен трафик само през ТВС в София, Пловдив и Варна се запазва без промяна. В т. VII.6.4.1.1. от настоящия документ, комисията сочи, че независимо от указанията по т. IV.3 от Приложение № II към Решение № 375 от 14.04.2011 г. на КРС, БТК не е представило информация за промените в точките за сигнализация след преминаване към организиране на ТВС към медийни шлюзове предвид настъпилите технологични промени в опорната му мрежа. В същата точка на настоящия документ, КРС е направила извод, че не съществуват технически и технологични пречки БТК да обслужва сигнализационно маршрутизацията на постъпващи и изходящи от мрежата му повиквания през всички ТВС, които са организирани към медийни шлюзове. До момента БТК не е представило информация в КРС, която опровергава това становище на комисията.

Относно твърдението на БТК, че предложената от предприятието организация на сигнализационната свързаност само към ТВС в посочените три града е в пълно съответствие с правилата на Типовото предложение за взаимно свързване

Конкретният текст на т.1.1.3 от Приложение № 4 на Типовото предложение за взаимно свързване, одобрено с Решение на № 375 от 14.04.2011 г. на КРС (Типовото предложение), е както следва:

„1.1.3. Сигнализацията по общ канал №7 (CCS7) се пренася по линиите за взаимно свързване."

КРС отбелязва, че изпълнението на допълнително посоченото от БТК в текста, а именно, че „*сигнализационният канал (64 Kbit/s) се пренася по E1 линиите за взаимно свързване (2048 Kbit/s)*" е технически и технологично реализуемо във всички изградени ТВС с мрежата на БТК, включително при ТВС организирани към медиен шлюз, доколкото и при тази организация се използва система за сигнализация по общ канал № 7 (CCS7). Това е видно от т. 3.1 на Приложение № 5 на Типовото предложение на БТК, в която е регламентирано, че „*Мрежата CSS7 използва цифрови 64 Kbit/s E1/G.703/G.704*

канали. Комуникация към външни системи трябва да се извършва в съответствие със сигналните процедури по CSS7." В съответствие с представените в Приложение № 5 на Типовото предложение препоръки на ITU-T и стандарти на ETSI, на които отговаря използваната CCS7 система на БТК, между точките на присъствие на мрежите на двете взаимно свързани мрежи може да се реализира връзка, като в E1 линия за взаимно свързване може да бъде организиран 64 Kbit/s канал за пренос на сигнализационния трафик. Предвид установената липса на технологични ограничения и с оглед задължението на БТК за равнопоставеност, предприятието следва да предоставя сигнализационно обслужване в ТВС, така както го осигурява за себе си в собствената си мрежа.

Предвид изложеното, КРС не приема аргументите на БТК, че съществуват технически и технологични ограничения, които да възпрепятстват изграждането на сигнализационни връзки към и преноса на сигнализационен трафик през всички ТВС, организирани с мрежата на предприятието, когато това е изрично заявено от контрагент на БТК. Във връзка с гореизложеното, КРС не приема и твърдението на БТК, че ограничението за сигнализационно обслужване на трафика при взаимно свързване само в ТВС в София, Пловдив и Варна е в пълно съответствие с правилата на Типовото предложение. По тази причина, КРС отбелязва, че Типовото предложение не е съдържало и не съдържа ограничения относно конкретните ТВС, в които следва да бъде изградена свързаност за обслужване на сигнализационния трафик.

Относно становището и мотивите на БТК за необоснованост на аргументите на КРС, свързани с приложимостта на мерките спрямо дефинираните пазари

КРС поддържа позицията, изложена в рамките на първото обществено обсъждане, и не намира противоречие между дефинирания обхват на пазарите и конкретната мярка. Комисията подчертава, че не е разграничила, в смисъла на бележката на БТК, географския обхват на пазарите на генериране и терминиране. Географският обхват на съответните пазари е национален и комисията не е твърдяла обратното в рамките на първото обществено обсъждане. Именно предвид дефиницията за географски обхват на пазара, предприятието, което има национално покритие на мрежата си, обаче, не следва да създава различни условия за достъп до необходими мрежови елементи и съоръжения и взаимно свързване на регионален принцип.

Предвид изложеното, КРС отново не приема становището на БТК и счита, че задължението за осигуряване на сигнализационна свързаност във всяка ТВС, в случай на изрично искане от предприятие, е основателно предвид конкурентните проблеми и напълно съответства на обхвата на разглежданите два пазара на едро.

2. БТК счита, във връзка с предложената от КРС дефиниция за локален и национален сегмент, че от настоящия документ следва да бъдат заличени таблиците, определящи конкретното местоположение на точките на взаимно свързване, а от посочените дефиниции следва да отпаднат препратките към тези таблици. В допълнение, БТК счита, че от настоящия документ трябва да отпадне следният текст: „КРС счита, че е необходимо да постави условия, при които следва да се изпълняват изискванията за достъп. Тези условия могат да бъдат предмет и на изричен акт на КРС, различен от настоящия анализ като произнасяне по условията на Типово предложение, както и по ценови условия."

Бележката на БТК е относима както към дефинициите за локален и национален сегмент за предоставяне на услуги за генериране и терминиране, така и към цитирания текст, които са включени в обхвата на т. VII.6.4.1.1 и на т. VII.6.4.2.1. от настоящия документ.

БТК е на мнение, че с въведените таблици КРС описва конкретните населени места и местоположението на точките на взаимно свързване (ТВС) в мрежата на БТК, което не е предмет на пазарния анализ. Според предприятието, съгласно чл. 167, ал.3, т. 1, б."б" от ЗЕС, както и съгласно т. IX.4.1.б. и т. X.4.1.б. от проекта на решение, определянето на конкретните ТВС е предмет на типовото предложение за взаимно свързване. Според БТК, този принцип се прилага още с първото Типово предложение за взаимно свързване и, в съответствие с него, ТВС се дефинират от предприятието със задължение за предоставяне на достъп. По този начин на задълженото предприятие се дава възможност да определи технологично най-подходящите ТВС, без да се стига до необоснована тежест за предприятието или до опасност от застрашаване качеството на предоставяните услуги. Предвид посоченото, БТК счита, че с описанието на конкретните ТВС в настоящия документ задължението за достъп на предприятието необосновано се разширява.

БТК е на мнение, че предложените от предприятието определения за приложимите сегменти в процедурата на първото обществено обсъждане са достатъчно ясни, за да гарантират и яснота в отношенията между предприятията. Въз основа на предложените определения, които КРС е възприела, нивата на взаимно свързване се определят, като се вземат предвид постигнатите договорености по договорите за взаимно свързване. В тази връзка, всяко предприятие, което реализира взаимно свързване с БТК има яснота относно приложимите сегменти след изменението, направено от КРС. Относно новонавлизащите предприятия, БТК е на мнение, че наложеното му задължение за равнопоставеност гарантира прилагане на условия, идентични с тези, определени във вече сключените договори.

По отношение на предложеното отпадане на цитирания по-горе текст, БТК счита, че основен принцип при налагане на специфични задължения е този за предвидимост при налагане на мерките. Според предприятието, въвеждането на условната възможност за разширяване или изменение на наложените му специфични задължения, посредством тяхната детайлизация в допълнителен акт на КРС, създава сериозна несигурност за задълженото предприятие. БТК е на мнение, че не следва да се допуска възможността за тълкуване на наложените му задължения в посока възможност за тяхното разширяване чрез приемане на допълнителни решения на КРС. В тази връзка БТК счита, че посоченият текст следва да отпадне.

Становище на КРС

КРС не приема становището на БТК, че от настоящия документ следва да бъдат заличени посочените от предприятието таблици (таблицата на стр. 273 в т.VII.6.4.1.1. и таблицата на стр. 288 в т.VII.6.4.2.1. от настоящия документ).

Таблиците са въведени в текста на проекта, за да бъде онагледено описанието на национален и локален сегмент, тъй като видно от проекта дефинициите на тези сегменти са свързани с прилаганите към момента от БТК двоен, единичен и локален сегмент. КРС отбелязва, че населените места, в които се предоставят ТВС от БТК (посочени и в настоящия документ), са определени от самото предприятие в Типовото предложение (одобрено с Решение № 375 от 14.04.2011 г. на КРС), като се съдържат и в сключените индивидуалните договори за взаимно свързване. В този смисъл, комисията не е разширила обхвата на задължението за достъп, а е посочила как се съотнасят прилаганите към момента двоен, единичен и локален сегмент към въведените определения за национален и локален сегмент, като таблицата посочва принципа на определяне на сегментите, а именно административно-териториално деление на страната, в комбинация със съответни географски кодове за направление. Посоченото не означава, че в обхвата на обслужваните от национален и локален сегмент повиквания не може да има последваща промяна поради изменения в нормативната уредба (напр. ННП) или технологично развитите на мрежата на БТК. Комисията подчертава, че наличието на

таблиците е единствено с цел да се опише принципа на обслужване на повикванията през определените с настоящия проект сегменти, като прилаганият досега принцип не се изменя.

КРС не може да се съгласи със становището на БТК, че определенията в настоящия документ на локален сегмент на генериране (като обединяващ прилаганите до момента единичен и локален сегмент) и на национален сегмент на генериране (като прилагания до момента двоен сегмент) са достатъчно ясни и осигуряват прозрачност на прилагане от 01.04.2012 г. на два сегмента (национален и локален) за генериране на повиквания от определено местоположение на обществената телефонна мрежа на БТК. Конкретното описание на двоен, единичен и локален сегмент се съдържа в проекта на Типово предложение за взаимно свързване на БТК, одобрен с Решение № 375 от 14.04.2011 г. на КРС, и в индивидуалните договори за взаимно свързване. Следва да се отчита обаче, че поради неизпълнение в цялост на Решение № 375 от 14.04.2011 г., БТК не е публикувало на страницата си в интернет новото си Типово предложение и, в тази връзка, новонавлизащи предприятия биха били затруднени при намирането на адекватна информация как се прилагат към момента на приемане на окончателното решение на КРС двоен, единичен и локален сегмент. В тази връзка, комисията счита, че е необходимо сегментите да бъдат описани в детайли, с оглед недопускане на противоречиво тълкуване на акта на комисията.

КРС не намира основания да приеме предложението на БТК за отпадане от проекта на цитираният от предприятието текст: *„КРС счита, че е необходимо да постави условия, при които следва да се изпълняват изискванията за достъп. Тези условия могат да бъдат предмет и на изричен акт на КРС, различен от настоящия анализ като произнасяне по условията на Типово предложение, както и по ценови условия.”*. Първото изречение е пряко свързано с наложените условия по чл. 174, ал. 2 от ЗЕС и изразява позицията на комисията за необходимост да постави условия за справедливост, основателност и своевременност във връзка със задължението за достъп. Второто изречение е описателно и изразява принципната възможност за поставяне на условия за основателност, справедливост и своевременност с отделен акт на комисията, като например решение за одобрение на типово предложение за взаимно свързване. Видно от чл. 167, ал. 7 от ЗЕС, КРС може да даде указания за изменение на типовото предложение, което включва възможността КРС да изисква детайлизация на определени условия за достъп до и взаимно свързване, и това не може да бъде тълкувано като изменение или разширение на дадено специфично задължение.

3. СЕК приветства предвиденото в т. IX.1.1.г от проекта на решение задължение за БТК да прилага от 01.04.2012 г. само два сегмента за генериране на повиквания от определено местоположение на своята обществена телефонна мрежа, а именно – генериране в локален и в национален сегмент. Същевременно СЕК препоръчва отново в чл. 6, ал. 6 от Наредба № 1 за условията и реда за осъществяване на достъп и/или взаимно свързване (тук, Наредба № 1) да бъдат въведени съответни изменения, така че посочената разпоредба формално да съответства на формулировката на задължението на БТК.

СЕК отбелязва, че при налагане на подобни задължения следва да се използват понятията на приложимата нормативна уредба, като отново изразява мнение, че проектът не е съобразен с действащата разпоредба на чл. 6, ал. 6 от Наредба № 1, който предвижда, че в случаите, когато структурата и йерархията на обществената електронна съобщителна мрежа с фиксирани крайни точки позволява използването на различни нива за осъществяване на взаимно свързване, различните мрежови услуги следва да се предлагат в национални точки на взаимно свързване в ***локален, единичен или двоен сегмент, а не в локален или национален сегмент****.*

СЕК отбелязва, че независимо, че посочената разпоредба от Наредба № 1 се отнася за предишната структура на мрежата на БТК, доколкото формулировката ѝ е обща и не конкретизира само определена технология, СЕК намира, че при по-формалистично тълкуване е възможно формалната липса на съответствие на приетото от Комисията решение с чл. 6, ал. 6 от Наредба № 1 да бъде основа за евентуално обжалване на решението на КРС в посочената част и така да предотврати настъпването на положителните последици от извършения пазарен анализ и да спъне развитието на конкуренцията на съответните пазари за периода до следващия такъв анализ. В тази връзка, СЕК препоръчва преди приемане на окончателното решение на КРС ***в Наредба № 1 да бъдат внесени съответни изменения****.*

Становище на КРС

КРС поддържа становището си, изложено по идентична бележка на СЕК в рамките на първото обществено обсъждане, отразена в т. II.1 по-горе. Комисията отбелязва отново, че прилаганите към момента по индивидуалните договори за взаимно свързване локален, единичен и двоен сегмент на генериране, определени въз основа на географски кодове на съответните повиквания, също не съответстват на нормата на чл. 6, ал. 6 от Наредба № 1. Както бе изтъкнато, мярката по т. IX.1.1.г от проекта на решение само потвърждава постигнатите в сектора договорености, като единствената промяна е обединяването на досега таксуваните „локален сегмент" и „единичен сегмент" в определения с настоящия документ „локален сегмент", а досега таксувания „двоен сегмент" определя като „национален сегмент". В допълнение, с оглед създаване на яснота, в таблица са определени и географските кодове, приложими за определените със задължението „локален сегмент" и „национален сегмент" за всички повиквания, генерирани от мрежата на БТК, които се пренасят през ТВС, изградена с мрежата на друго предприятие в посочените населени места. Предвид изложеното, КРС не споделя опасенията на СЕК, че е възможно формалната липса на съответствие на задължението по т. IX.1.1.г от проекта на решение с чл. 6, ал. 6 от Наредба № 1 да бъде основа за евентуално обжалване на тази мярка, доколкото в нейната основа са залегнали вече установени договорни отношения между предприятията в сектора.

4. БТК предлага задълженията, определени с т. IX.1.1.з, т. IX.1.2.3. и т. IX.1.2.4 да отпаднат от проекта на решението, тъй като тези точки се отнасят до въвеждане на задължение за осъществяване на IP взаимно свързване и, независимо от направената промяна във формулировка на задължението, БТК счита, че продължават да са налице основания за отпадането на това задължение.

Предвид идентичността на мярката, предвидена по отношение на БТК, като предприятие със значително въздействие върху пазара на терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуалната му обществена телефонна мрежа, предложението на БТК се отнася и за задължението по т. X.1.1.з, т. X.1.2.3. и т. X.1.2.4 от проекта на решение.

БТК поддържа вече изразеното становище за необоснованост и непропорционалност на задължението, като счита, че изразените от КРС мотиви при обсъждане на постъпилите становища потвърждават тази позиция на БТК.

БТК счита, че становището му за липса на яснота относно реалните последици от въвеждане на IP взаимно свързване, както и относно конкретните параметри на мярката, се потвърждава от изрично посоченото от КРС в отговор на постъпили бележки от предприятията, а именно:

„След изясняване на всички въпроси, относими към IP взаимното свързване, включително минималното ниво на качество на услугите, комисията ще се произнесе с

допълнително решение относно конкретния срок и процеса на миграция към IP взаимно свързване. ... КРС споделя бележките на сектора за необходимостта от предварителни консултации относно миграцията към IP взаимно свързване"

Според БТК, формулировката в текста на проекта на решение е насочена към налагане на задължение, а налагането на задължения с неясни параметри противоречи на основните принципи на закона, свързани с предвидимост на предлаганите регулаторни мерки. В тази връзка предприятието счита, че посочените условия следва да отпаднат от проекта на решение, тъй като е недопустимо предварително налагане на задължение, без яснота относно конкретното съдържание на това задължение.

Становище на КРС

КРС не приема твърдението на БТК за необоснованост и непропорционалност на задълженията по т. IX.1.1.з и т. X.1.1.з от проекта на решение по мотивите, изложени в т. II.1 от настоящия документ в отговор на идентична бележка на предприятието, изложена в рамките на първото обществено обсъждане, както и в т. VII.6.4.1.1. и в т. VII.6.4.2.1. по-долу.

В допълнение, КРС отбелязва, че именно с оглед осигуряване на предвидимост и конкретизиране на посочените задължения, комисията счита, че е необходимо не само допълнително събиране на информация (задълженията по т. IX.1.2.3. и т. X.1.2.3. от проекта на решение – по отношение на БТК, и т. X.1.4.1 от проекта на решение – по отношение на алтернативните предприятия), но и провеждане на консултации с представители на заинтересованите предприятия по отношение на повдигнати от самите тях въпроси на IP взаимното свързване. С оглед осигуряване на широкото представителство на всички предприятия КРС е определила, че следва да бъде създадена консултативна структура, като е предвидила задължение за участие на представители на всички задължени предприятия в нея (т. IX.1.2.4 и т. X.1.2.4 от проекта на решение - по отношение на БТК, и по т. X.1.4.2 от проекта на решение – по отношение на алтернативните предприятия), така че при прехода към IP взаимно свързване да бъде постигнато ефикасно взаимно свързване и оперативна съвместимост между услугите в полза на крайните потребители и за стимулиране на ефективната конкуренция. Комисията е изложила подробно в настоящия документ кои са причините да бъде наложено съответното задължение и същото е обосновано и пропорционално с оглед установените на пазарите конкурентни проблеми. КРС счита за обосновано и конкретните условия и срокове за въвеждане на задължението да бъдат определени с отделен акт на комисията, който акт ще бъде приет след консултации с предприятията, като самия проект на този акт ще бъде обект на допълнително обсъждане. В тази връзка, всички предвидени от регулатора действия са единствено и само с оглед спазване на принципите на консултативност и прозрачност и по никакъв начин не засягат правата и законните интереси на предприятията.

Предвид изложеното, неоснователно е становището на БТК, че с формулираното задължение се нарушава принципа на предвидимост на регулаторните задължения. Напротив, с предвидената поредност, която се изразява в принципното решение на КРС да наложи задължение за IP взаимното свързване, събиране на информация, консултации в рамките на формално създадена структура и взимане на информирано решение за конкретните условия, включително срок на въвеждане на задължението, се гарантира предвидимост на мярката. Този механизъм дава възможност на предприятията, включително БТК, да участват активно във всяка стъпка от процеса, който е предварително очертан. Липсата на конкретизация на задължението на този етап не е основание да се твърди, че липсва предвидимост на наложените регулаторни задължения, когато с настоящото решение комисията е определила процедурата, по която ще се конкретизира задължението.

5. СЕК приветства предвиденото с проекта на решение въвеждане на взаимно свързване, базирано на интернет протокол (IP), както и предвидената от КРС процедура за съвместни консултации, в рамките на които да бъдат изчерпателно разгледани и изяснени въпросите за точното съдържание, сроковете и начина на изпълнение на предвиденото задължение в раздел IX.1.1.з. Наред с това, СЕК изразява становище, че в проекта на решение е необходимо да бъде посочен конкретен срок, в рамките на който да започне реалното предоставяне на IP взаимно свързване, като предлага той да бъде определен като 01.07.2013 г.

СЕК приветства и предвидените от КРС въпроси, които следва да бъдат разгледани от консултативната структура, а именно дали БТК ще бъде задължено да предоставя единствено IP свързване или би могло или би било задължено паралелно да продължава да предоставя и взаимно свързване посредством разпространените към момента технологии, дали и в какъв срок вече изградените и функциониращи точки на взаимно свързване между мрежата на БТК и мрежите на други предприятия следва да бъдат заменени с такива, използващи IP свързване, и какви мерки ще се предприемат с оглед гарантиране на качеството на предоставяната телефонна услуга на дребно.

Относно необходимостта в проекта на решение да бъде въведен конкретен срок, в рамките на който да започне реалното предоставяне на IP взаимно свързване, СЕК счита, че по този начин ще се избегне възможността за прекомерно отлагане във времето на предприемането на конкретни стъпки по изпълнение на решението на КРС, прието след приключване на работата на предвидената с проекта консултативна структура. СЕК предлага като удачен срок да се посочи 01.07.2013 г., до когато – съгласно проекта на решение, следва да приключи работата на консултативната структура и да бъдат разрешени всички въпроси, от които зависи въвеждането на IP взаимното свързване.

Становище на КРС

Както СЕК изтъква в бележката си, в хода на работа на консултативната структура следва да бъдат обсъдени множество съществени въпроси както по отношение на осигуряване на качеството на услугите на едро, рефлектиращо върху качеството на предоставяните услуги на дребно, и на постигане на оперативна съвместимост на мрежовите услуги по взаимното свързване, така и чисто организационни и процедурни въпроси на прехода към IP взаимно свързване. Резултатите от работа на консултативната структура, която ще работи с посредничеството на регулатора, до голяма степен ще определят и разумния срок за ефективно въвеждане на взаимно свързване, базирано на интернет протокол (IP). Предвид това, предложеният от СЕК срок (01.07.2013 г.) за ефективно въвеждане в практиката на IP взаимното свързване е неизпълним, доколкото той съвпада с определеният от КРС срок за приключване на работата на консултативната структура, а именно 01.07.2013 г. Освен това, след приключване на работата на консултативната структура е необходимо технологично време за изготвяне и обсъждане на акта на КРС.

Задължение за равнопоставеност

1. СЕК отново изразява становище, че на БТК следва да бъде наложено специфично задължение да не обвързва офертите си за предоставяне на услугата генериране със задължително ползване на линии под наем или съвместно разполагане при БТК, както и с налагане на минимални срокове за ползване на тези услуги.

Според СЕК обвързването на ползването на посочените услуги има ефект на ценова преса, повишаване на разходите на конкурентите и ограничаване на продажбите им на пазарите на дребно. СЕК счита, че ползването на линии под наем и съвместно разполагане следва да е възможност и право, но не и задължение на

алтернативните предприятия при осъществяване на взаимно свързване с БТК. Предвид това, че предвиденото задължение за необвързване на услугите в чл. 167, ал. 5 от ЗЕС, както и в чл. 14, т. 2 от Наредба № 1 за условията и реда за осъществяване на достъп и/или взаимно свързване, не винаги се спазва на практика, СЕК намира за необходимо то да бъде изрично формулирано и като специфично задължение на БТК, с оглед осигуряване на неговото практическо приложение.

Като пример, демонстриращ нуждата от такъв подход, СЕК посочва систематичните откази на БТК да предоставя взаимно свързване на предприятие, в случай, че то желае да осъществи такова чрез съвместно разполагане на нужното оборудване в помещение на БТК, но в шкаф на друго алтернативно предприятие, като не заплаща на БТК за ползване на собствен шкаф в нейно помещение, а уреди отношенията си с алтернативното предприятие, чийто шкаф използва. По този начин дори да е налице физическа и техническа възможност за използване на един шкаф от две предприятия, всяко от тях бива принудено да заплаща за ползването на собствен такъв, при което осъществяването на взаимно свързване и ползването на услугите генериране на БТК винаги се оказват обвързани с ползването на тази допълнителна услуга, независимо, че в конкретни случаи, според СЕК, тя би могла да бъдат предоставяна и самостоятелно.

Становище на КРС

КРС не приема предложението по мотивите, изложени в т. II.1. по-горе в отговор на аналогична бележка на СЕК в рамките на първото обществено обсъждане, а именно, че с оглед на действащата нормативна уредба въвеждането на изрично задължение по предложения от СЕК начин не е необходимо.

По отношение на изложения от СЕК пример, сочещ необходимостта от изрично налагане на посоченото специфично задължение, КРС счита, че той е неудачен. Комисията изтъква, че БТК е длъжно да опазва с грижа на добър стопанин съвместно разположените съоръжения на контрагентите му по договори за взаимно свързване. По силата на наложените му специфични задължения, БТК включва в Типовото си предложение за взаимно свързване, по отношение на услугите за съвместно разполагане, мерки за сигурност и условия за допускане на служители на конкурентни предприятия. В изпълнение на това задължение, в т. 3.2.18 от Приложение № 9 на Типовото предложение за взаимно свързване в задълженията на контрагентите на БТК е включено това да не преотстъпват права по споразумението за съвместно разполагане на трети лица. СЕК и негови членове не са представили становище по отношение на този текст в процедурите за обществени консултации, проведени от КРС във връзка с внесен от БТК проект на Типово предложение за взаимно свързване, който бе одобрен с Решение № 375 от 14.04.2011 г. на КРС. Комисията обръща внимание, освен това, че в съответствие с Типовото предложение е възможно взаимно свързване да се организира при БТК (като в този случай се ползват услуги за съвместно разполагане) и при ОП (като в този случай съвместното разполагане следва да е в помещения на ОП).

Задължение за прилагане на ценови ограничения, включително задължение за прилагане на разходоориентирани цени

Задължение за разходоориентираност

1. Без нови аргументи, СЕК отново излага становище, че избраният от комисията начин за изготвяне на LRIC-базирана система за определяне на разходите, чрез възлагане на обществена поръчка и директно прилагане на резултатите от нея, противоречи на принципа на прозрачност, не предоставя възможност на предприятията да се запознаят с параметрите на системата и да предвидят

резултатите от тяхното приложение, както и да представят свои становища и аргументи във връзка с тях.

Становище на КРС

КРС поддържа позицията си, изложена в рамките на първото обществено обсъждане, предвид липсата на нови аргументи и възражения от страна на СЕК.

Ценови ограничения

1. СЕК поддържа предложението си, изразено в рамките на първото обществено обсъждане относно необходимостта в т. IX.5 от проекта на решение („Разделно счетоводство и ценови ограничения, включително задължения за разходоориентираност") да се предвиди изрично, че разходите за осъществяване на физическа свързаност за целите на генериране на повиквания ще бъдат разделяни от страните по равно, независимо, че това е уредено в чл. 5, ал.5 от Наредба № 1 за условията и реда за осъществяване на достъп и/или взаимно свързване (Наредба № 1)
В допълнение към мотивите от първото обществено обсъждане СЕК посочва, че БТК изисква разходите по осъществяване на взаимно свързване да бъдат заплащани само от алтернативния оператор, поискал взаимно свързване. Според СЕК, последното не е оправдано, доколкото съгласно чл. 158 от Закона за електронните съобщения договарянето на взаимно свързване е задължение на всички доставчици на електронни съобщителни услуги и не би могло тежестите, свързани с изпълнението му, да бъдат понасяни от едната от страните, особено в случаите, когато тя е икономически по-слаба.

Становище на КРС

Комисията поддържа становището си, че на основание на чл. 164 от ЗЕС редът и условията за осъществяване на взаимно свързване се уреждат в наредба, приета от КРС. Разпоредбата на Наредба № 1 изрично урежда предложението на СЕК и, по тази причина, КРС счита, че няма необходимост те да бъдат изрично уредени в специфично задължение.

2. СЕК поддържа становището и аргументите си, изложени в рамките на първото обществено обсъждане на проекта, че е неприемливо до определяне на разходоориентирани цени за достъп до необходими мрежови елементи и съоръжения (физическа свързаност), включително предоставяне на съвместно разполагане и други форми на съвместно ползване, БТК да прилага цени съгласно одобреното от КРС Типово предложение за взаимно свързване. В допълнение към изложените в първото обществено обсъждане аргументи, СЕК счита, че запазването на посочените цени не би могло да се оправдае с повишаване на цените на електроенергията, което да компенсира намалението на другите разходи, тъй като разходите за електроенергия не са решаващи за предоставяне на услугите за достъп до мрежови съоръжения и елементи. Според СЕК, основните разходи, въз основа на които следва да се определят цените на тези услуги, са свързани с амортизации, които в повечето случаи вече са изплатени. Въз основа на горното, СЕК поддържа предложението си, че е необходимо с проекта на анализа да се предвидят осъвременени ценови нива за достъп до мрежови съоръжения и елементи.

Становище на КРС

В съответствие с изразеното от КРС становище в рамките на първото обществено обсъждане промените в ценовите ограничения на цените за достъп до необходими мрежови елементи и съоръжения (физическа свързаност), включително предоставяне на

съвместно разполагане и други форми на съвместно ползване са обвързани с изменения в действащата система на БТК за определяне на разходите, с оглед измененото разделно счетоводство, съгласно т. IX.5.1.2. и т. X.5.1.2. от проекта на решение.

В допълнение, изразяваме несъгласие с бележките, свързани с цените на електроенергията, като отбелязваме, че същите са посочени от КРС единствено във връзка с предоставяне на услугите по съвместно ползване (колокиране). Намираме за неиздържана и бележката, свързвана с изплатените амортизации, като отбелязваме, че съгласно действащата система за определяне на разходите на БТК, амортизациите, свързани с активи, представляващи елементи на мрежата на предприятието се оценяват по съвременен еквивалент.

Налагане на ценови ограничения въз основа на сравнение (benchmarking)

Предвид реципрочността на ценовите задължения, наложени на БТК на пазара на генериране на повиквания от определено местоположение на обществени телефонни мрежи становищата на предприятията, изразени във връзка с налагане на ценови ограничения въз основа на сравнение (benchmarking), както и позицията на КРС по тях са разгледани на систематичното им място на пазара на терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи.

3. Без по същество да внася нови аргументи, СЕК поддържа предложението си, застъпено в рамките на първото обществено обсъждане на проекта, относно необходимостта в проекта на решение и в настоящия документ да бъде включено указание, че достигнатите към 01.01.2013 г. максимални ценови нива за генериране ще се прилагат:
- до определянето на разходоориентирани цени, определени въз основа на BULRIC система, или
- до коригиране на параметрите на изготвената система или изготвяне на нова LRIC-базирана система, в случай, че така определените въз основа на BULRIC системата цени се окажат по-високи от цените за терминиране, определени на последна стъпка от графика за постепенното им намаляване.

Становище на КРС

КРС поддържа без изменение позицията си, изложена в рамките на първото обществено обсъждане, предвид липсата на нови аргументи и бележки от страна на СЕК.

Д. Относно дефинираните конкурентни проблеми и предложените специфични задължения на съответния пазар на терминиране в определено местоположение на обществена телефонна мрежа

Общи бележки

1. „Мобилтел” ЕАД отбелязва, че на редица места в настоящия документ КРС изразява становище, че твърдението на предприятието за липса на ефективност от наложените на БТК специфични задължения противоречи на други негови становища, изложени по Решение № 859/01.09.2011 г. на КРС. В тази връзка, „Мобилтел” ЕАД отбелязва, че аргументите му свидетелстват за недостатъчна ефективност на наложените специфични задължения, а не за пълна липса на ефективност, и обосновават налагане на засилени, пропорционални и обективни мерки спрямо БТК. Предприятието посочва, че макар с решение № 237/17.03.2009 г. на КРС да е наложен пълния обем от специфични задължения на БТК, това не е довело до съществено

и значително подобрение на конкурентната среда и, въпреки наложените задължения на последното, до този момент пазарният му дял, от над 80% (на база брой телефонни постове) и над 90% (на база приходи от услуги на дребно и едро), продължава да бъде значително по-висок от установения в ЕС за историческите предприятия. „Мобилтел" ЕАД счита, че налагането на засилени мерки с по-голям интензитет, би имало положителен ефект върху развитието на конкуренцията.

Становище на КРС

КРС поддържа мотивите си, изложени в т. II.2 по-горе по идентична бележка на „Мобилтел" ЕАД на съответния пазар на генериране на повиквания от определено местоположение на обществени телефонни мрежи.

2. Според „Мобилтел" ЕАД влизането в сила на ЗИД на ЗЕС (обн., ДВ, бр. 105/29.12.2011 г.) налага прецизиране на някои от предложените с проекта на решение специфични задължения на БТК, но същевременно изисква внимателен анализ с оглед евентуалното налагане на нови задължения на дружеството, каквото е задължението за функционално разделяне предвид обстоятелството, че предложената мярка би повлияла благоприятно условията за ефективна конкуренция.

Предприятието посочва, че задължението за функционално разделяне е изключителна мярка, която се налага в случай че наложените специфични задължения не са успели да допринесат за ефективна конкуренция и че са налице съществени и трайно установили се конкурентни проблеми и/или изкривяване на съответни пазари за достъп на едро. В тази връзка, предприятието счита, че предвид констатираните конкурентни проблеми и пазарни характеристики, след действието на мерките от първия кръг на анализи на съответните пазари, налагането на подобно задължение на историческото предприятие е наложително, обективно обосновано и пропорционално. В подкрепа на това, „Мобилтел" ЕАД посочва, че анализът на относителните дялове на БТК и на конкурентните предприятия показва, че пазарът на обществени телефонни услуги, предоставяни в определено местоположение, продължава да е силно концентриран, като пазарният дял на БТК продължава да бъде изключително висок, независимо от наложените специфични задължения и навлизането на нови конкуренти на пазара. Приблизително девет години след либерализирането на пазара и повече от две години след извършване на първия кръг анализи, делът на историческото предприятие продължава да бъде над 80% през 2010 г. по показателя общ брой телефонни постове и общи приходи от терминиране, и над 90 % по показателите приходи от услуги на дребно и едро, и общ реализиран изходящ трафик, което е с повече от 30% над средния пазарен дял на историческите предприятия в ЕС.

Според „Мобилтел" ЕАД, данните от представена от предприятието графика показват недостатъчна ефективност на наложените специфични задължения на БТК, като в подкрепа на този извод е и обстоятелството, че данните за ЕС са за периода 2004-2009 г., като според предприятието е несъмнено, че тенденцията на намаляване на пазарният дял на историческите предприятия в останалите държави-членки на ЕС се запазва и през 2010 г., а в страната пазарният дял на конкурентните предприятия остава нисък. Също така, „Мобилтел" ЕАД посочва, че въпреки наличието на значителен брой алтернативни предприятия, техният общ пазарен дял, изчислен въз основа на общия брой телефонни постове в страната е по-малък от 20% и, че при категоричността на данните, вместо да обоснове наличие на неефективност на наложените мерки, КРС е направила извод, че броят на постовете на конкурентните предприятия се увеличава в абсолютно и относително изражение. Подобен подход, според предприятието, свидетелства за недостатъчна обективност от страна на комисията, за неефективност на наложените специфични задължения, както и на тяхната годност да преодолеят установените конкурентни проблеми.

Във връзка с анализа на цените на едро, в рамките на който КРС посочва, че цените за терминиране в мрежата на историческото предприятие в България към 01.10.2010 г. са около средната цена за терминиране в страните от ЕС, „Мобилтел" ЕАД акцентира върху обстоятелството, че понастоящем тези цени са с 0.043 лв. (28%) по-високи от средноевропейските за двоен сегмент, и с 0.014 лв. (15%) по-високи за локален сегмент. Като доказателство за това твърдение, предприятието прилага графики със съответни данни в своето становище.

Според „Мобилтел" ЕАД, анализът на изпълнението на наложените на БТК, специфични задължения показва, че част от тях не са били достатъчно ефективни и не са имали осезаем ефект на съответния пазар. Като пример в това отношение, предприятието посочва наложените ценови ограничения и задължението за изготвяне и публикуване на Типово предложение за взаимно свързване, в съответствие с дадените в решение № 237/2009 г. указания. Според предприятието, следва да се има предвид и обстоятелството, че независимо от наложените задължения, именно при подписване на споразумения за взаимно свързване с БТК са възниквали и най-често спорове.

В заключение на всичко посочено по-горе, „Мобилтел" ЕАД предлага на комисията да стартира процедура за обществено обсъждане по реда на чл. 36 от ЗЕС, в рамките на която да се обсъдят детайлно предпоставките и необходимостта от налагане на задължение за функционално разделяне на БТК.

Становище на КРС

КРС не намира за обосновано предложението на „Мобилтел" ЕАД за откриване на процедура за обществено обсъждане с оглед налагане на БТК на задължение за функционално разделяне. Според комисията, предвидените с настоящия проект мерки по отношение на БТК са обективно обосновани и отговарят на установените конкурентни проблеми на съответния пазар.

КРС отбелязва, освен това, че при отчитане на тенденциите на изменение на пазарния дял на БТК на вертикално свързаните пазари на дребно, в сравнение с пазарните дялове на историческите предприятия в държавите членки на ЕС, следва да се има предвид значително по-късното либерализиране на българския далекосъобщителен пазар от началото на 2003 г. С оглед съпоставимост, пазарните дялове на последните следва да се отчитат към края на 2006 г., предвид приемането през 1998 г. на първия пакет документи на европейската регулаторната рамка в областта на далекосъобщенията. От Тринадесетия редовен доклад относно развитието на единния европейски пазар на електронните съобщения[13], е видно че над 70% пазарен дял, съпоставим с този на БТК, са имали историческите предприятия в държави като Белгия, Гърция, Испания, Португалия и Холандия.

Комисията счита, освен това, че следва да се съобрази преди всичко с въведените със ЗИД на ЗЕС разпоредби относно възможностите за налагане на задължението за функционално разделяне като изключителна мярка, която може да бъде наложена от регулатора след предварително одобрение от страна на ЕК. На този етап, КРС счита, че не са налице обстоятелства, които да обосновават налагането на подобно специфично задължение.

Задължение за достъп до и ползване на необходими мрежови елементи и съоръжения

1. „Мобилтел" ЕАД предлага в обхвата на предвиденото задължението за достъп до и ползване на необходими мрежови средства и съоръжения на БТК да бъде включено и задължение за предоставяне на свързани услуги.

---

[13] *http://ec.europa.eu/information_society/policy/ecomm/doc/library/annualreports/13th/SEC(2008)356DTSVol1final.pdf*

Във връзка с обща бележка на „Мобилтел” ЕАД в т. II.2.Г по-горе, предложението е относимо и към предвиденото задължение за достъп на БТК на пазара на генериране на повиквания от определено местоположение на обществени телефонни мрежи.

Според „Мобилтел” ЕАД такава възможност е предвидена с приетите промени в чл. 174, ал. 1, т. 10 на ЗЕС. Предприятието счита, че „допълнителните” услуги, споменати в Наредба № 1 за условията и реда за осъществяване на достъп и/или взаимно свързване (Наредба № 1), могат да се третират като „свързани услуги”. В този смисъл, независимо от факта, че терминологията на ЗЕС не съответства на използваната в Наредба № 1, „Мобилтел” ЕАД предлага БТК да бъде задължено да предоставя, при обосновано искане, достъп до свързани услуги при терминиране, каквито според предприятието са услугите „точка на взаимно свързване” и „комутируем порт”.

Становище на КРС

Според „Мобилтел” ЕАД, новата т. 10 в чл. 174, ал. 1 относно „предоставяне на достъп до свързани услуги” е относима към „допълнителните услуги”, споменати в чл. 14, т. 2 от Наредба № 1 за условията и реда за осъществяване на достъп и/или взаимно свързване, като в тях могат да бъдат включени „точка на взаимно свързване” (ТВС) и „комутируем порт”.

КРС счита, че предвид факта, че в ЗЕС не е дадено определение на „свързани услуги” (associated services), съдържанието на тези услуги следва да бъде определено в съответствие с дефиниции, съдържащи се в изменението на европейската регулаторна рамка и, по-конкретно в Директива 2009/140/ЕО[14], изменяща Рамковата директива, Директивата за достъпа и Директива за разрешение. Предвид това, КРС счита за приложим § 2(f) от посочената Директива, в съответствие с който в чл. 2 на Рамковата директива се добавя дефиниция за „свързани услуги”, както следва:

„„„Свързани услуги“ са тези услуги, които са свързани с електронна съобщителна мрежа и/или електронна съобщителна услуга, които правят възможно и/или поддържат предоставянето на услуги посредством тази мрежа и/или услуга или имат потенциал да извършват това, и включват inter alia системи за транслиране на номера или други системи, предоставящи еквивалентна функционалност, системи за условен достъп и електронни програмни ръководства, както и други услуги като услуга за идентифициране, определяне на местоположението и присъствието”[15]

Видно от представената дефиниция, „допълнителните услуги”, споменати в чл. 14, т. 2 от Наредба № 1, към които „Мобилтел” ЕАД причислява ТВС и „комутируем порт”, не могат да бъдат считани за „свързани услуги”.

Нещо повече, следва да се отчита, че по отношение на предприятията със значително въздействие на съответния пазар е наложено задължение за достъп с оглед осигуряване на взаимно свързване и посочените от „Мобилтел” ЕАД услуги, квалифицирани като „свързани услуги” се предоставят именно с оглед осигуряване на взаимно свързване. Също така, тези услуги присъстват както в Типовото предложение на БТК, така и в индивидуалните договори за взаимно свързване на предприятията.

---

[14] *Directive 2009/140/EC of the European Parliament and of the Council of 25 November 2009 amending Directives 2002/21/EC on a common regulatory framework for electronic communications networks and services, 2002/19/EC on access to, and interconnection of, electronic communications networks and associated facilities, and 2002/20/EC on the authorisation of electronic communications networks and services, OB L 337, стр. 37*

[15] *(ea) “associated services” means those services associated with an electronic communications network and/or an electronic communications service which enable and/or support the provision of services via that network and/or service or have the potential to do so and include, inter alia, number translation or systems offering equivalent functionality, conditional access systems and electronic programme guides, as well as other services such as identity, location and presence service;*

2. „Мобилтел” ЕАД отново предлага т. Х.1.1.б от проекта на решение да бъде изменена, както следва:

*„б) предоставяне **при обосновано искане** на достъп с оглед осигуряване на взаимно свързване и предоставяне на услугата терминиране на повиквания, без поставяне на ограничения в зависимост от произхода на повикванията, **които терминират** в определено местоположение на обществената телефонна мрежа на „Българска телекомуникационна компания“ АД”*

Предприятието предлага аналогични изменения да бъдат направени и в т. Х.1.3.б., както и в т. IX.1.1.б от проекта на решение, предвид обща бележка на „Мобилтел” ЕАД в т. II.2.Г по-горе.

*„Мобилтел” ЕАД сочи, че това изменение е предложено и в рамките на първото обществено обсъждане на проекта на решение, открита с Решение № 859 от 01.09.2011 г. на КРС, с мотиви, че задължението за предоставяне на взаимно свързване е формулирано като валидно при наличие на **обосновано искане** в редица държави, като Австрия, Белгия, Дания, Финландия, Великобритания, Швеция, Норвегия. „Мобилтел” ЕАД счита, освен това, че с оглед запазване на гарантиране на интересите на предприятията, предоставящи обществени електронни съобщителни мрежи, уточнението за обоснованост на искането е пропорционално и разумно. Предприятието отбелязва, че КРС е приела аргументите на „Мобилтел” ЕАД за принципно правилни, но те не са отразени в проекта на решение.*

Становище на КРС

Както „Мобилтел” ЕАД отбелязва, тези предложения бяха направени от предприятието и в рамките на първото обществено обсъждане на настоящият проект. КРС поддържа мотивите си, изложени в рамките на първото обществено обсъждане и счита, че не е налице необходимост от допълнителни промени в проекто-мярката.

3. СЕК приветства предвидените в проекта на решение задължения за предоставяне на достъп с оглед осигуряване на взаимно свързване и предоставяне на услугата терминиране за всички повиквания, независимо от техния произход. Независимо от това, СЕК отново твърди, че с оглед избягване на всякакви съмнения за същността на налаганите задължения в проекта на решение, а не в приложението към него, изрично следва да бъде посочено, че задължението се отнася за всички видове повиквания, включително генерирани при предоставяне на услугата „избор на оператор”, повиквания към негеографски номера, както и международни повиквания, постъпващи за терминиране като транзитен трафик през други национални мрежи.

Независимо от факта, че КРС е уточнила в настоящия документ, представляващ приложение към проекта на решение, че не са налице основания за различно третиране на отделните видове повиквания от гледна точка на задължението за терминиране в определено местоположение, според СЕК е необходимо посочените уточнения да бъдат въведени в текстовете на проекта на решението, доколкото именно с решението, а не с приложението към него, се налагат специфичните задължения на предприятията, определени за такива със значително въздействие на съответния пазар.

Становище на КРС

КРС изтъква, че настоящият документ представлява неразделна част от проекта на решение и, в този смисъл, двата документа представляват единен акт на регулатора. В тази връзка, необосновано е да се прави заключението, че се налагат задължения с решението, а не с неговото приложение, доколкото това е един и същ акт на регулатора. От тази гледна точка, няма основания за тълкуване дали в обхвата на задължението за

предоставяне на достъп с оглед осигуряване на взаимно свързване и предоставяне на услугата терминиране се включват всички повиквания, независимо от техния произход, включително повиквания, генерирани при използване на услугата „избор на оператор", повиквания към негеографски номера, както и международни повиквания, постъпващи за терминиране пряко или като транзитирани през други национални мрежи.

4. „Мобилтел" ЕАД счита, че разпоредбата на чл. 6, ал. 6 от Наредба № 1 за условията и реда за осъществяване на достъп и/или взаимно свързване[16] (Наредба № 1) следва да бъде изрично отменена. Предприятието мотивира становището си с определенията на КРС на локален и национален сегмент в задължението на БТК (по т. Х.1.1.г. и по т. IX.1.1.г, предвид общата бележка на „Мобилтел" ЕАД в т. II.2.Г по-горе), както и със становището на комисията, че нормата на чл. 6, ал. 6 от Наредба № 1 е неприложима към посочените задължения на БТК.

В подкрепа на становището си, „Мобилтел" ЕАД цитира определенията на локален и национален сегмент на терминиране от приложението към проекта на решение, както следва:

„- в национален сегмент се обслужват повикванията, за които до приемане на настоящото решение, е прилаган двоен сегмент.

- в локален сегмент се обслужват повикванията, за които до приемане на настоящото решение, са прилагани единичен и локален сегмент."

Предприятието сочи, също така, че в допълнение в приложението към проекта на решение по отношение на така определените два сегмента са посочени и географските кодове, за които те се прилагат.

„Мобилтел" ЕАД цитира и становището на КРС, че посочените по-горе определения на локален и национален сегмент на терминиране не противоречат на разпоредбата на чл. 6, ал. 6 от Наредба № 1, тъй като тази разпоредба представлява „мъртва норма", която според регулаторът е приложима „когато структурата и йерархията на обществената електронна съобщителна мрежа позволява взаимно свързване на нивата, определени в посочената норма. Разпоредбата на чл. 6, ал. 6 от наредбата е приложима към TDM йерархични структури, каквато структура имаше обществената телефонна мрежа на БТК доскоро ...".

Предвид позицията на КРС, че нормата на чл. 6, ал. 6 от Наредба № 1 е неприложима, „Мобилтел" ЕАД счита, че тази разпоредба на Наредба № 1 следва да бъде изрично отменена, тъй като нейното съществуване ще породи колизия с предвиденото специфично задължение на БТК, за което свидетелства и текстът на цитираната разпоредба.

Становище на КРС

КРС поддържа становището си, изложено в рамките на първото обществено обсъждане, а именно, че няма противоречие с разпоредба на Наредба № 1, защото нормата е неприложима към структурата и йерархията на мрежата на БТК. Комисията подкрепя становището на „Мобилтел" ЕАД, че нормата следва да бъда отменена, като КРС предвижда изменение и допълнение на Наредба № 1, което ще засегне и въпроса за необходимите изменения на чл. 6, ал. 6.

5. СЕК отново предлага преди окончателното приемане на задължението на БТК по т. Х.1.1.г от проекта на решение, да бъдат въведени съответни изменения в Наредба

[16] *Наредба № 1 за условията и реда за осъществяване на достъп и/или взаимно свързване, приета с Решение № 2425 от 19.12.2008 г. на КРС (обн., ДВ, бр. 5 от 20.01.2009 г.)*

№ 1 за условията и реда за осъществяване на достъп и/или взаимно свързване, които да позволят налагането на това изменено задължение.

Конкретните съображения на СЕК са свързани с неприложимостта на нормата на чл. 6, ал. 6 от посочената Наредба № 1 и въвеждането на изменения в нея, така че посочената разпоредба формално да съответства на задължението на БТК и да не създава основания за евентуално обжалване на решението на КРС в посочената част, като по този начин се предотврати настъпването на положителни последици от налагането на мярката и да се създадат условия за спъване развитието на конкуренцията. Конкретните мотиви на СЕК са изложени в т. II.2.Г по-горе във връзка с аналогична бележка относно задължението на БТК за достъп до и ползване на необходими мрежови средства и съоръжения по т. IX.1.1.г от проекта на решение.

Становище на КРС

КРС поддържа становището си по мотивите, изложени в т. II.2.Г. по-горе в отговор на идентична бележка на СЕК във връзка със задълженията на БТК за достъп до и ползване на необходими мрежови елементи и съоръжения. Комисията не споделя опасенията на СЕК, че е възможно формалната липса на съответствие на задължението по т. X.1.1.г от проекта на решение с чл. 6, ал. 6 от Наредба № 1 да бъде основа за евентуално обжалване на тази мярка, доколкото в нейната основа са залегнали вече установени договорни отношения между предприятията в сектора.

КРС отбелязва, освен това, че във връзка със значителните изменения, въведени в ЗЕС с приемането на ЗИД на ЗЕС (обн., ДВ, бр. 105 от 29.12.2011 г.), предстои привеждането на подзаконовите актове по приложението на закона в съответствие с тези изменения. Предвид това обстоятелство, КРС счита за целесъобразно посоченото от СЕК изменение да бъде направено в хода на цялостния преглед на Наредба № 1 и привеждането ѝ в съответствие с измененията на регулаторната рамка, относими към нейния предмет.

6. „Мобилтел" ЕАД счита, че налагането от КРС на задължението по т.X.1.3.д от проекта на решение за предоставяне на IP взаимно свързване, на основата на правомощията ѝ по чл. 174, ал. 1, т. 5 от ЗЕС, е в противоречие с чл. 175 от ЗЕС, поради което задължението е необосновано и незаконосъобразно. Предвид това, „Мобилтел" ЕАД предлага задължението по т. X.1.3.д от проекта на решение да отпадне. В случай, че КРС не приеме предложението за отпадане на посоченото задължение, „Мобилтел" ЕАД предлага то да бъде формулирано, както следва:

„д) предоставяне на взаимно свързване, базирано на Интернет протокол (IP) ***при наличие на обосновано искане и*** *при спазване на изискванията и сроковете, определени в решение на комисията, прието след провеждане на консултации със заинтересованите предприятия"*

„Мобилтел" ЕАД отбелязва, че КРС е обосновала налагането на посоченото задължение с правомощията си по чл. 174, ал. 1, т. 5 от ЗЕС, която предвижда предоставяне на отворен достъп до технически интерфейси, протоколи или други възлови технологии, необходими за оперативна съвместимост на услугите или за предоставяне на услуги чрез виртуални мрежи. Предприятието счита, че разширителното тълкуване на комисията е в противоречие с чл. 175 от ЗЕС, където е предвидено, че при налагане на задължението за предоставяне на достъп до и ползване на необходими мрежови елементи и/или съоръжение следва да се вземат предвид:

- техническата и икономическата жизнеспособност на ползването или инсталирането на съоръжения от конкурентни предприятия, предоставящи обществени електронни съобщителни мрежи и/или услуги, с оглед развитието на пазара и характера и вида на използваното взаимно свързване и достъп;

- възможност за предоставяне на достъп с оглед наличния капацитет;

- направени първоначални инвестиции от собственика на инфраструктурата, отчитайки всички направени публични инвестиции и свързаните с тях рискове и др.

„Мобилтел" ЕАД счита, че КРС не само не е направила такъв анализ, но е посочила, че той ще бъде направен в хода на следваща процедура на обществено обсъждане. Предвид това, предприятието е на мнение, че налагането на посоченото задължение с проекта на решение е необосновано и незаконосъобразно. Според „Мобилтел" ЕАД, при липса на яснота какви ще са резултатите от общественото обсъждане във връзка с въвеждането на IP взаимно свързване и дали ще са налице необходимите предпоставки за неговото налагане, остават неясни мотивите защо то ще се въвежда преди този анализ.

На следващо място, „Мобилтел" ЕАД отново посочва, че от редакцията на задължението не става ясно дали то предполага предоставяне на взаимно свързване единствено по IP протокол, без използване на други протоколи, включително и по отношение на вече сключените договори, или предоставяне на взаимно свързване, базирано на IP протокол, само по отношение на предприятията, които са отправили изрично такова искане и с които е постигната договореност. В допълнение, предприятието отново напомня, че към момента не е бил налице и спор относно протоколите за сигнализация или технологиите за осъществяване на взаимно свързване, по който страна да е било „Мобилтел" ЕАД, следователно не може да се твърди, че е налице конкурентен проблем, чието разрешаване да налага въвеждането на подобно задължение.

С оглед изложеното, „Мобилтел" ЕАД предлага задължението по т. Х.1.3.д да отпадне или, в случай че КРС не приеме предложението за отпадане, задължението да бъде формулирано както е посочено по-горе.

Становище на КРС

КРС не приема твърденията на „Мобилтел" ЕАД, че налагайки задължението по т. Х.1.3.д комисията е направила разширително тълкуване на чл. 174, ал. 1, т. 5 от ЗЕС в противоречие с чл. 175 от ЗЕС . КРС е направила оценка на техническата и икономическа жизнеспособност на ползването и инсталирането на съоръжения от конкурентни предприятия, предоставящи електронни съобщителни услуги на разглеждания съответен пазар, с оглед неговото развитие и характера и вида на използваното взаимно свързване и достъп на редица места в настоящия документ. В т. III.2 е представена подробна информация относно развитието на мрежата на БТК и на мрежите на конкурентите му на вертикално свързания пазар на дребно, които предоставят услугата терминиране. Резултатите от представеното изследване сочат, че опорните мрежи както на алтернативните предприятия, така и на БТК са IP-базирани, а мрежата на историческото предприятие е в преход към мрежа от следващо поколение. В допълнение, относно характера на взаимното свързване, в т. IV.2.2. на настоящия документ е посочено, че най-често използваните протоколи за взаимно свързване между мрежите на алтернативните предприятия са SIP и H.323. Предвид направеният анализ, КРС е заключила, че IP технологията вече е достатъчно широко използвана в националните мрежи и следва да бъдат предприети своевременни стъпи за преход към адекватно на това развитие IP взаимно свързване. КРС счита, че съобразявайки се с резултатите от направения анализ на развитието на националните електронни съобщителни мрежи, предоставящи услуги на разглеждания пазар, както и на характера на взаимното свързване между тях, комисията се е съобразила и с инвестициите на тези предприятия в собствена инфраструктура. Що се отнася до публичните инвестиции и свързаните с тях рискове, в КРС не е постъпила информация за използвани публични инвестиции от предприятията в изграждането на техните мрежи. По отношение на отчитане на възможностите за предоставяне на достъп

с оглед наличния капацитет, КРС обръща внимание, че по отношение на планиране, изграждане и разширяване на капацитета на мрежите на предприятията, комисията не само не разполага с достатъчна информация, но и не би следвало да прилага регулаторна намеса, тъй като това е изцяло в прерогативите на съответните предприятия като търговски субекти. Относно капацитета на взаимното свързване, комисията счита, че той е динамична величина, която се променя в съответствие с обменяните между мрежите трафични потоци и изменението на този капацитет би следвало да се урежда в съответствие със сключените договори между предприятията, включително с размяна на прогнози между тях, когато това е предвидено в тях или уредено в Типово предложение. Предвид това, КРС няма възможност и не би следвало да се намесва в определянето на капацитета на взаимно свързване, с изключение на случаите на спор между предприятията, както и не би следвало да се съобрази с този фактор при налагане на задължението по т. Х.1.3.д. от проекта на решение.

Предвид изложеното, КРС не приема, че налагането на задължението по т. Х.1.3.д. е необосновано и незаконосъобразно. Комисията счита, че от проведените две обществени обсъждания е ясно, че преобладаващата част от задължените предприятия го подкрепят. В този смисъл, твърдението на „Мобилтел" ЕАД, че задължението е предвидено при неясни резултати от обществено обсъждане са несъстоятелни. Анализът на състоянието на взаимното свързване на националните мрежи сочи, че са налице предпоставки за налагане на задължението за IP взаимно свързване, което е подкрепено и от изследването на конкурентните проблеми в т. VII.5.2 на настоящия документ.

По отношение на изложените от „Мобилтел" ЕАД неразрешени въпроси, КРС се е съобразила със становищата на заинтересованите предприятия, изложени в рамките на първото обществено обсъждане, като е изменила задължението в съответствие с изложеното в т. VII.6.4.2.1. по-долу, както и в проекта на решение. Предвиденото изменение цели постигане на съгласие между задължените предприятия по всеки от тях, с посредничеството на регулатора, така че да се осигури максимална оперативна съвместимост на услугите и разумен преход към реално въвеждане на IP взаимното свързване.

По отношение на твърдението на „Мобилтел" ЕАД, че към момента не е налице спор относно протоколите за сигнализация или технологиите за осъществяване на взаимното свързване с мрежата му, по който предприятието да е страна, КРС изтъква, че ex ante регулирането има за цел да анализира развитието на съответния пазар в бъдеще и да препятства възникването на обстоятелства, които да ограничават или застрашават конкуренцията. В този смисъл, при налагане на задължението по т. Х.1.3.д. комисията максимално се е съобразила както с констатираните конкурентни проблеми на съответния пазар и с неговото обективно състояние, така и с целите, които регулаторът следва да си поставя при определянето на специфични задължения на съответен пазар, посочени в чл. 166, ал. 1 от ЗЕС.

7. „Космо България Мобайл" ЕАД изразява положителното си отношение към обстоятелството, че КРС се е съобразила с изразеното от предприятието мнение относно изключително краткия срок за въвеждане на мярката за предоставяне на IP взаимно свързване и относно неизяснените въпроси, които следва да намерят решение преди преминаване към IP взаимно свързване.

Според „Космо България Мобайл" ЕАД, при преминаване към IP взаимно свързване регулацията следва да бъде внимателно съобразена с предизвикателствата, които тази миграция ще създаде на пазарите на телекомуникационни услуги. Предприятието отново сочи сред множеството неизяснени към настоящия момент въпроси тези, които са свързани с технически и технологични пречки, с оценка на необходимите инвестиции, качеството на предоставяните услуги, защитата на съобщенията, сценариите и

процедурите за миграция към IP взаимно свързване, приложимите стандарти, протоколи и технически изисквания.

Становище на КРС

Видно от изложеното в т. VII.6.4.2.1. от настоящия документ, КРС се е съобразила със становището на „Космо България Мобайл" ЕАД, представено в рамките на първото обществено обсъждане, като сред проблемите, които комисията счита за необходимо да бъдат обсъдени в хода на работа на предвидената консултативна структура, са и посочените от предприятието въпроси. Всички те са относими към предизвикателствата, които миграцията към IP взаимно свързване поставя пред заинтересованите предприятия. В този смисъл, намирането на решение относно посочените въпроси, чрез сътрудничеството и постигане на висока степен на съгласие между заинтересованите лица в хода на работа на консултативната структура, ще допринесе за избягване или минимизиране на отрицателните последици от тези предизвикателства.

Задължение за равнопоставеност

1. СЕК отново изразява становище, че на БТК следва да бъде наложено специфично задължение да не обвързва офертите си за предоставяне на услугата терминиране със задължително ползване на линии под наем или съвместно разполагане при БТК, както и с налагане на минимални срокове за ползване на последните две услуги.

Според СЕК обвързването на ползването на посочените услуги има ефект на ценова преса, повишаване на разходите на конкурентите и ограничаване на продажбите им на пазарите на дребно. СЕК счита, че ползването на линии под наем и съвместно разполагане следва да е възможност и право, но не и задължение на алтернативните предприятия при осъществяване на взаимно свързване с БТК.

Допълнителните мотиви на СЕК са изложени в т. II.2.Г по-горе във връзка с идентична бележка на СЕК, свързана с предложение за налагане на аналогично задължение на БТК, като предприятие, определено със значително въздействие върху пазара на генериране на повиквания от определено местоположение на обществени телефонни мрежи.

Становище на КРС

КРС не приема предложението предвид мотивите, изложени по-горе в т. II.2.Г във връзка с идентично предложение на СЕК по отношение на задължението за равнопоставеност на БТК на пазара на генериране на повиквания от определено местоположение на обществени телефонни мрежи.

Задължение за прозрачност

1. „Мобилтел" ЕАД предлага т. X.2.1.1. от проекта на решение относно задължението за прозрачност да бъде редактирана по следния начин:

„2.1.1. Задължава „Българска телекомуникационна компания" АД да публикува и актуализира на страницата си в Интернет информация за цените и условията за терминиране на повиквания, независимо от техния произход, ***включително и по отношение на терминирането на международни повиквания*** *и за осигуряване на необходимия за реализиране на взаимното свързване достъп,* ***включително и условия ограничаващи достъпа****, приложими към трети лица, свързани с предприятието, както и при осъществяване на взаимно свързване с мобилната мрежа на „Българска телекомуникационна компания" АД."*

Предприятието посочва, че предложението цели привеждане в съответствие както с промените в ЗЕС, така и с аналогичното задължение за прозрачност, наложено в т.

Х.2.2. от проекта на решение на алтернативните предприятия, където изрично е уточнено, че то обхваща и терминирането на международни повиквания. В случай, че КРС не приеме предложението, „Мобилтел" ЕАД счита, че задължението на алтернативните предприятия по т. Х.2.2. следва да бъде приведено съответно с редакцията на т. Х.2.1.1. и от съдържанието му да отпадне уточнението във връзка с терминирането на международни повиквания. По този начин, според предприятието, ще се избегнат проблеми при тълкуването и прилагането на наложеното от комисията специфично задължение.

Становище на КРС

По отношение на предложението на предприятието за добавяне на думите *„включително и по отношение на терминирането на международен трафик" в* задължението по т. Х.2.1.1 от проекта на решение, същото не се приема. Комисията счита за излишна предложената редакционна корекция, доколкото е налице яснота от проекта, че задължението се отнася за прозрачност на цените за всички повиквания, независимо от техния произход. По отношение на второто предложение на „Мобилтел" ЕАД за публикуване на условия за ограничаване на достъпа, КРС обръща внимание, че по отношение на БТК е наложено и задължение за изготвяне и публикуване на Типово предложение за взаимно свързване, в което следва да се съдържат всички условия за достъп с оглед осигуряване на взаимно свързване. Също така, основанията за ограничаване и отказ от достъп са и изрично нормативно установени в разпоредбите на Наредба № 1.

Задължение за изготвяне и публикуване на Типово предложение за взаимно свързване

1. „Мобилтел" ЕАД предлага т. Х.4.1. от проекта на решение да бъде изменена, както следва:

„4.1. Продължава действието на наложеното на „Българска телекомуникационна компания" АД задължение аз изготвяне и публикуване на типово предложение за взаимно свързване ***включително и по отношение на терминиране на международни повиквания****, като определя минималното му съдържание както следва:"*

„Мобилтел" ЕАД изтъква, че предложението цели осигуряване на ефективното действие на наложеното на БТК задължение за прозрачност, което не би било гарантирано, ако в Типовото предложение отсъстват условията, приложими при терминиране на международни повиквания. В тази връзка, предприятието напомня, че БТК няма задължение да публикува приложимите условия за терминиране на трафик по отношение на трети страни като част от наложеното задължение за прозрачност.

Становище на КРС

КРС не приема предложението на „Мобилтел" ЕАД, тъй като счита, че подобно уточнение е ненужно, предвид задължението да се терминират повиквания без оглед техния произход. Комисията изтъква, че условията на Типовото предложение за взаимно свързване са приложими към всяко взаимно свързване осъществено на територията на Република България, доколкото това е географският обхват на съответния пазар на терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуалната обществена телефонна мрежа на БТК.

*2. „Мобилтел" ЕАД предлага в т. Х.4.1.з от проекта на решение, тире първо, след „****информация за местата за съвместно разполагане****", да се добави и „****планирани промени****". Във връзка с обща бележка на „Мобилтел" ЕАД в т. II.2.Г от настоящия документ, предложението е относимо и към т. IX.4.1.з, тире първо, от проекта на*

решение. Предложената промяна е редакционна и цели привеждане в съответствие с влезлите в сила промени в ЗЕС.

Становище на КРС

КРС приема предложението на „Мобилтел" ЕАД и ще направи съответни промени в задълженията на БТК по т. IX.4.1.з. и по т. X.4.1.з. с оглед неговото съобразяване с разпоредбите на чл. 167, ал. 3, т. 2, б. „а" от ЗЕС.

3. „Мобилтел" ЕАД предлага т. X.4.1.и от проекта на решение да бъде изменена, както следва:

„и) срокове за отговор на заявките за предоставяне на всяка от услугите, ***срокове за предоставяне на услугите, срокове и*** *процедури за отстраняване на повреди, процедури за възстановяване на услугата и нейното качество;"*

Във връзка с обща бележка на „Мобилтел" ЕАД в т. II.2.Г от настоящия документ, предложението е относимо и към т. IX.4.1.и от проекта на решение.

Предложената промяна е редакционна и цели привеждане в съответствие с влезлите в сила промени в ЗЕС.

Становище на КРС

КРС не приема предложението на „Мобилтел" ЕАД. Видно от т. IX.4.1, б. „а" и т. X.4.1, б. „а", в обхвата на Типовото предложение за взаимно свързване е включено и определянето на условия и срокове за предоставяне на услугите.

4. „Мобилтел" ЕАД предлага т. X.4.2. от проекта на решение да бъде изменена, както следва:

„4.2. Задължава „Българска телекомуникационна компания" АД в срок до един месец от уведомяване за настоящото решение, да внесе в комисията проект на изменение на Типово предложение за взаимно свързване, съобразен с измененията на специфичните задължения на предприятието, ***наложени с настоящото решение****, както и с проекта на Типово предложение за взаимно свързване, одобрен с Решение № 375/14.04.2011 г. на комисията.*

Във връзка с обща бележка на „Мобилтел" ЕАД в т. II.2.Г от настоящия документ, предложението е относимо и към т. IX.4.2 от проекта на решение.

Предложението е редакционно и цели постигане на яснота.

Становище на КРС

КРС не приема предложението на „Мобилтел" ЕАД, тъй като с проекта на решение комисията не само налага, но и продължава, изменя и отменя задължения на БТК.

Задължение за прилагане на ценови ограничения, включително задължение за прилагане на разходоориентирани цени

Задължение за разходоориентираност

1. СЕК отново отбелязва, че избраният от комисията начин за изготвяне на LRIC-базирана система за определяне на разходите, чрез възлагане на обществена поръчка и директно прилагане на резултатите от нея, не предоставя възможност на предприятията да се запознаят с параметрите на системата и да предвидят резултатите от тяхното приложение, нито да представят свои становища и аргументи във връзка с тях. Според Сдружението, подобен подход противоречи на принципа на прозрачност, който КРС следва да прилага при осъществяване на

регулаторната си дейност. СЕК предлага КРС да предвиди формат, в рамките на който да се даде възможност на всички участници на пазара на предоставяне на електронни съобщителни мрежи и/или услуги да представят своите виждания по проекта на LRIC-базирана система на комисията, които окончателният вариант на системата да отрази.

Становище на КРС

КРС поддържа становището си по мотиви, изложени систематично по-горе на съответния пазар на генериране на повиквания от определено местоположение на обществени телефонни мрежи.

2. Без да посочва нови аргументи, СЕК поддържа становището си, в рамките на първото обществено обсъждане, че наложеното на конкурентните оператори на БТК задължение за разходоориентираност на цените за терминиране на повиквания в определено местоположение на обществени телефонни мрежи е непропорционална мярка. В подкрепа на становището си Сдружението отново посочва ниските стойности на общият пазарен дял на конкурентните оператори през 2010 г. на вертикално свързания пазар на дребно за предоставяне на фиксирани телефонни услуги и възможностите за оказване негативно въздействие върху развитието на пазара и на конкуренцията, предвид пазарната мощ на предприятията..Също така, СЕК отново отбелязвана, че по данни на Cullen International, към настоящия момент в някои европейски държави няма наложено задължение за разходоориентираност и реципрочност на цените за терминиране, прилагани от алтернативните предприятия.

Становище на КРС

КРС поддържа без изменение становището си, изложено в рамките на първото обществено обсъждане предвид обстоятелството, че СЕК не е посочило нови аргументи и мотиви към бележката си.

3. „Мобилтел" ЕАД в становището си посочва, че в т. Х. 5.3. от проекта на решение, е предвидено задължение за алтернативните предприятия за прилагане на разходоориентирани цени за терминиране на повиквания, без оглед на техния произход, в собствените обществени фиксирани мрежи считано от 01.07.2013 г., а в т. Х.5.4. от проекто-решението е уточнено, че разходоориентираните цени за терминиране на повиквания ще се определят съгласно Препоръката на Европейската комисия от 07.05.2009 г. относно подхода за регулиране на цените за терминиране на фиксирана и мобилна връзка в Европейския съюз (2009/396/ЕО), ***въз основа на разходите на ефективен оператор и изчислени чрез BULRIC модел на комисията****.*

*В тази връзка предприятието посочва, че КРС няма правомощия да определя самостоятелно модела за разходоориентираните цени, на базата на който да се определят тези цени. Според „Мобилтел" ЕАД редакцията на текста на т. Х.5.4. не е съобразена с разпоредбите на ЗЕС относно обхвата на съдържанието на задължението за разходоориентираност, което се изпълнява посредством система за определяне на разходите, разработена от самите предприятия. Предприятието посочва, че съгласно чл. 170, ал. 1 от ЗЕС, задължението за разходоориентираност при определени видове достъп и/или взаимно свързване включва определяне на цени въз основа на разходите пр****и прилагане на система за определяне на разходите*** *с цел осигуряване на ефективна и устойчива конкуренция и максимална полза за потребителите.*

В подкрепа на своите твърдения „Мобилтел" ЕАД коментира становище на комисията по повод наложено аналогично задължение на пазара на терминиране на гласови повиквания в индивидуални мобилни мрежи, според което становище „Мобилтел"

ЕАД е цитирало непълно нормата на чл. 220, ал.3 от ЗЕС в представеното становище. Предприятието коментира, че КРС се е позовала на разпоредбата на чл. 136, ал. 1, т. 2 от ЗЕС, според която цените за взаимно свързване, относими към процеса на осъществяване преносимост, се определят при спазване на принципа на разходоориентираност, като според КРС, видно от посоченото, съществуват и законови хипотези на определяне и прилагане на разходоориентирани цени и без прилагане на система за определяне на разходите.

„Мобилтел" ЕАД е на мнение, че бележката на КРС, в рамките на първото обществено обсъждане, въпреки че касае аналогично задължение, но на друг пазар, не е относима към чл. 136, ал. 1, т. 2 от ЗЕС, тъй като посочената разпоредба препраща към спазване на принципа на разходоориентираност, т.е. не става дума за определяне на разходоориентирана цена. В подкрепа на твърдението си предприятието цитира разпоредбата на чл. 217, ал. 2 от ЗЕС (в сила от 29.12.2011 г.)

Според „Мобилтел" ЕАД, видно от цитираната разпоредба, която внася яснота в действителната воля на законодателя, КРС няма правомощие да определи сама разходоориентирани цени, а единствено да приложи други методи за ценови контрол.

„Мобилтел" ЕАД цитира и разпоредбата на чл. 220 от ЗЕС, където в ал. 1, според предприятието, са уредени правомощията на КРС, а в ал. 2 и ал. 3 на същата разпоредба е определено как се изпълняват те.

Изводът, според „Мобилтел" ЕАД, би могъл да е единствено, че ако КРС налага изисквания за разходоориентираност, тяхното изпълнение се извършва съобразно чл. 220, ал. 3 от ЗЕС.

Според „Мобилтел" ЕАД видно от разпоредбата на чл. 217, ал. 1 от ЗЕС, КРС може да наложи на предприятията да разработят система за определяне на разходите или не, но никъде в закона не е дадено правото на КРС да разработва такава система. Предприятието посочва, че ако КРС не наложи задължение за система за определяне на разходите, не може да се наложи задължението за разходоориентираност по смисъла на чл. 170 от ЗЕС . Изводите, направени по-горе се подкрепят, според дружеството, и от новите редакции на разпоредбите на чл. 171 и чл. 172 от ЗЕС, които разглеждат единствено случая на разработване на система за определяне на разходите от предприятията, но не и от КРС.

От направения анализ на законовите разпоредби, „Мобилтел" ЕАД прави заключението, че налагането на задължение за разходоориентираност включва и налагане на задължение за прилагане на система за определяне на разходите. Също така, е недвусмислено ясно, според „Мобилтел" ЕАД, че предприятията следва да представят проект на система в шестмесечен срок след налагане на задължението, т.е. в шестмесечен срок след влизане на задължението в сила.

В допълнение, „Мобилтел" ЕАД отново изразява позицията, че задължението, наложено на предприятието е поставено под условие, като се предвижда комисията да определи BULRIC модел. Не е определено какво ще се случи, ако КРС не разработи този модел в срока, в който „Мобилтел" ЕАД следва да изпълни задължението си. Поради тази причина, според „Мобилтел" ЕАД, не би могло на предприятията да се наложи задължение за прилагане на разходоориентирани цени за терминиране на повиквания, считано от 01.07.2013 г., най-малко поради следните съображения:

- *Изпълнението на това задължение е обвързано с действия на КРС, върху които предприятията нямат контрол;*

- *Задължението не е съобразено с разпоредбите на ЗЕС за обхвата на съдържанието на задължението за разходоориентираност, което се изпълнява посредством система за определяне на разходите, разработена от самите предприятия;*

- *Фактът, че КРС е предвидила дата, от която следва да се прилагат цените, не променя изводите, че изпълнението му е поставено в зависимост от условия, които не са в контрола на предприятията.*

В заключение на изложеното, „Мобилтел" ЕАД предлага по отношение на наложеното му задължение за разделно счетоводство на пазара на терминиране на гласови повиквания в индивидуални мобилни мрежи, да бъде предвидено, че системата за определяне на разходите във връзка с цените за терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуалната обществена телефонна мрежа се разработва от съответното предприятие въз основа на модел на комисията, след въвеждане на разделното счетоводство.

Становище на КРС

Комисията напълно споделя разсъжденията на „Мобилтел" ЕАД във връзка с изменението на чл. 170, ал. 1 от ЗЕС, а именно, че специфично задължение за разходоориентираност е свързано с прилагане на система за определяне на разходите.

КРС счита, че наложеното задължение за разходоориентираност с Решение № 237 от 17.03.2009 г. на комисията, както и настоящият проект определят именно такова задължение – прилагане на разходоориентирани цени, определени на база на система за определяне на разходите на ефективен оператор, разработена от регулатора.

Цитираната от предприятието разпоредба на чл. 220, ал. 3 от ЗЕС посочва, че предприятията определят разходоориентирани цени в съответствие със система за разходи. Никъде обаче в нормите на чл. 170, ал. 1 и чл. 220, ал. 1 от ЗЕС не се посочва, че системата се разработва винаги от предприятията.

В тази връзка, важно е да се отбележат новите редакции на разпоредбите на чл. 171, ал. 1 и чл. 172, ал. 1 от ЗЕС, тъй като КРС намира за неправилно тълкуването на същите от страна на „Мобилтел" ЕАД:

Чл. 171. (1) (Изм. - ДВ, бр. 105 от 2011 г., в сила от 29.12.2011 г.) Когато на предприятие, предоставящо обществени електронни съобщителни мрежи, е наложено задължението за разходоориентираност на цените при прилагане на разработена от него система за определяне на разходите, предприятието доказва, че определените от него цени произтичат от разходите, включително разумна възвръщаемост на инвестициите.

Чл. 172. (1) (Изм. - ДВ, бр. 105 от 2011 г., в сила от 29.12.2011 г.) Предприятие, на което е наложено задължение за разработване и прилагане на система за определяне на разходите, осигурява публична достъпност на нейното описание, което съдържа най-малко основните категории, по които са групирани разходите, и правилата за тяхното разпределение.

Видно от цитираните разпоредби законодателят ясно е определил, че предприятие доказва разходоориентираност на цените си само ако му е наложено задължение да разработва и прилага собствена система за разходите, тъй като очевидно дадено предприятие обективно не би могло да доказва разходоориентираност на цените си ако системата се разработва от регулатора. В случай, че е вярно твърдението на „Мобилтел" ЕАД, че задължението за разходоориентираност винаги включва система, разработена от предприятието, то остава неясно защо има нормативно диференциране на случаите когато има задължение за предприятието да доказва разходоориентираност на цените си и то само в хипотезата, ако му е наложено задължение за разработване и прилагане на собствена система за определяне на разходите. Ако е налице правило системата да е винаги и само на предприятията, то законодателят не би въвел тези уточнения в нормата, тъй като същите биха били ненужни и водещи до противоречиво тълкуване.

КРС отново обръща внимание на разпоредбата на чл. 222, ал. 1 от ЗЕС, където е определено, че комисията може да изисква от предприятията по чл. 217, ал. 1 (тези с наложено специфично задължение за разходоориентираност на цените) да разработят и приложат система за определяне на разходите, когато това е необходимо за постигане на

целите по чл. 4 и при спазване на принципите по чл. 5 от ЗЕС. Видно от законовата разпоредба КРС може да наложи на предприятията разработване на система за определяне на разходите.

Предвид гореизложеното, при систематичния прочит на чл. 170, ал. 1, чл. 217, ал. 1, чл. 220, ал. 3, чл. 222, ал. 1 и чл. 171, ал. 1 от ЗЕС може да бъде направен безспорния извод, че задължението за разходоориентираност включва винаги прилагане на система за определяне на разходите и тази система може да бъде разработена и прилагана от задълженото предприятие, ако това е наложено с решение на КРС. Няма правна пречка, обаче, КРС да избере и друг подход за разработване на системата за определяне на разходите и никъде в нормативната уредба няма задължение КРС да изисква винаги от предприятията да разработват собствена система, когато им е наложено задължение за разходоориентираност. Ако последното беше вярно, както твърди „Мобилтел" ЕАД, остава неясно защо в нормата на чл. 222, ал. 1 от ЗЕС е посочена думата „може", при условие, че в чл. 170, ал. 1 от ЗЕС се посочва, че разходоориентираните цени се определят винаги при прилагане на система за разходите. Според КРС изводът от анализа на нормативната уредба е кристално ясен и в правомощията на комисията е да избере подхода за разработване на системата за определяне на разходите.

Свободата на националните регулаторни органи да използват методология или определен модел на разходите е ограничена единствено от чл. 8 от Директива 2002/21/ЕО, общото конкурентно право и изискването методологията или разходният модел да промотира ефективност, стабилна конкуренция и да максимизира ползите за потребителите.[17] Оставяйки на регулираните предприятия избора на методологията, ще ограничи ефекта на задължението за разходоориентираност на цените за достъп, ползите за потребителите, развитието на конкуренцията и вътрешния пазар.[18] Също така, определянето на методологията или модела за определяне на разходите от регулатора гарантира достатъчна прозрачност при определянето на разходоориентирани цени и правна сигурност за всички пазарни играчи.[19] В тази връзка, използването на аналитични модели, разработени от регулаторите, за определяне на разходоориентирани цени е в съответствие и с практиката на Европейския съд във връзка с приложението на секторното европейско законодателство, който в редица свои решения потвърждава, че националните регулаторни органи не са ограничени в избора на методология.[20]

С оглед изложеното, комисията не приема за обосновани твърденията за незаконосъобразност на задължението по Раздел X, т.5.3. от проекта на решение, тъй като същото не противоречи на разпоредбите на ЗЕС.

Предприятието има задължение да прилага разходоориентирани цени, които ще бъдат определени въз основа на BULRIC модел на КРС, и именно този модел е система за определяне на разходите. Считаме, че от проекта в неговата цялост (включително от приложението към проекта на решение) е пределно ясно, че предприятията нямат задължение за изработване на система за определяне на разходите. В допълнение обръщаме внимание, че в настоящия документ е посочено, че според т. 3 на Препоръката 2009/396/ЕО, регулаторът може да сравнява резултатите от подхода по модела „отдолу нагоре" (BU) с тези от модела „отгоре надолу" (TD), при който се използват данни, преминали през одит, с оглед да се провери и подобри качеството на резултатите и могат да направят съответни корекции. В тази връзка КРС счита, че предприятията могат, ако счетат за подходящо, да предоставят резултати от свои модели, основаващи се на подход на моделиране „отгоре надолу", използващи дългосрочни допълнителни

---

[17] European Regulators Group. Revised ERG Common Position on the approach to appropriate remedies in the ECNS regulatory framework, p. 47.

[18] European Commission. Comments in Cases FI/2003/0028-0029, p. 3. Също и в Comments in Case FI/2003/0031, p. 5.

[19] European Commission. Comments in Case SK/2005/0136, p. 2.

[20] Вж. по-специално C-55/06 Arcor, ECR 2008 p. I-2931, par. 131.

(инкрементални) разходи, и одитирани от независим одитор, в рамките на процедурата по консултации за приемане на BULRIC модела на регулатора.

Видно от посоченото, предприятията имат право да разработват свои системи, но не и задължение. При избора на специфичните задължения КРС спазва принципите на обективност, прозрачност, пропорционалност и равнопоставеност, като при съобразяване на пропорционалността на задължението отчита и изискването за свеждане на регулаторната намеса до минимално необходимото. Изхождайки от факта, че проекто-мярката за разходоориентираност предвижда предприятията да прилагат разходоориентирани цени, определени въз основа на BULRIC модел на КРС, регулаторът е на мнение, че не следва да налага, на предприятията със значително въздействие на пазара на терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи, задължение за прилагане на система за определяне на разходите. Подобно задължение би могло да се приеме за свръхрегулация.

По отношение на твърдяното от „Мобилтел" ЕАД съществуване на задължение за прилагане на разходоориентирани цени под условие обръщаме внимание, че КРС е определила дата, считано от която ще се прилагат разходоориентираните цени. Видно е от мотивите на комисията, че до тази дата BULRIC модела на комисията следва да е консултиран с предприятията и приет с отделен акт на регулатора.

Ценови ограничения

1. По мотиви, аналогични на изложените в т. II.2.Г по-горе в идентична бележка, СЕК поддържа предложенията си за осъвременяване на нивата на цените за достъп до мрежови съоръжения и елементи (физическа свързаност) и за поделяне на разходите за осъществяване на взаимно свързване за целите на терминиране на повиквания.

Становище на КРС

КРС поддържа становището си във връзка с горните предложения, по мотиви, изложени систематично по-горе в т. II.2.Г във връзка с посочената идентична бележка на СЕК.

Налагане на ценови ограничения въз основа на сравнение (benchmarking)

2. БТК, „Мобилтел" ЕАД и „Космо България Мобайл" ЕАД отново възразяват срещу ценовите ограничения, определени въз основа на сравнение (benchmarking), както следва:

2.1. В своето становище БТК изразява несъгласие с позицията на КРС за това, че регулаторът не следва да третира равнопоставено предприятията при определяне на ценовите мерки на пазара на терминиране на трафик в мобилни мрежи и на пазара на терминиране на трафик в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи. Според БТК, регулаторният подход при определяне на ценови ограничения следва да бъде еднакъв, независимо от факта, че комисията се произнася с отделни административни актове, предвид идентичните конкурентни проблеми на двата пазара. Предприятието счита, че модификацията в подхода има за следствие налагането на по-тежки мерки на пазара на терминиране във фиксирани мрежи, въпреки че този пазар се отличава с по-слабо изразени конкурентни проблеми в сравнение с пазара на терминиране в мобилни мрежи. Предприятието отбелязва, че налагането на мерки на разглежданите пазари, които са обратно пропорционални на установените конкурентни проблеми, ще внесе изкривявания на българския електронно съобщителен пазар като цяло. В този смисъл, предприятието изразява несъгласие

пазарите на терминиране на повиквания във фиксирани и в мобилни мрежи да се разглеждат независимо един от друг.

На следващото място, БТК счита, че КРС е интерпретирала неправилно забележката му относно прилагането на различни модификации на подхода при формиране на плана за постепенно намаляване на цените за терминиране във фиксирани мрежи, допускайки че се отнася за установени различия в регулаторния подход при определяне на цените за терминиране, приложен в рамките на първия кръг пазарни анализи и настоящият втори кръг и в допълнение се конкретизира, че забележката е свързана с определянето на цените на последната стъпка от периода за прилагане на ценовите ограничения, а именно към 01.01.2013 г.

Предприятието е на мнение, че предвид определения период за прилагане на ценовите ограничения и отчитайки изложеното в Препоръката, целта на КРС е да наложи към 1 януари 2013 г. ценови ограничения, съобразени с разходите на ефективен оператор. БТК е на мнение, че приложеният от КРС подход, при определяне на графика за постепенно намаление на цените за терминиране във фиксирани мрежи, осигурява постигането на целения резултат, доколкото към 1 януари 2013 г. тези цени в България ще са съизмерими с разходоорентираните нива на цените в Холандия, определени чрез ползване на BULRIC модел.

В същото време, според БТК, при определянето на график за поетапно намаление на цените за терминиране в мобилни мрежи, при така наложените ценови ограничения, за същия период към 1 януари 2013 г., цените у нас ще превишават средната цена, определена въз основа на BULRIC модели на сравнимите пазари с около 73%. Според предприятието, при определяне на последната стъпка от графика КРС е реферирала не към осреднената стойност на цените за терминиране в страни-членки, определени чрез прилагането на BULRIC модели (0.026 лв/мин)[21], а към стойност, определена на база тенденцията за изменение на цените на сравнимите пазари до въвеждането на BULRIC модели.

В своето становище предприятието изтъква и факта, че модификациите в подхода на двата различни обособени пазара ще забави постигането на очаквания ефект от наложените задължения на пазара на терминиране в индивидуални мобилни мрежи, и ще доведе до налагането на по-тежки ценови ограничения по отношение на цените за терминиране във фиксирани мрежи.

Също така, дружеството отбелязва, че представените от него изчисления в рамките на първите обществени консултации при прилагане на идентичен подход на процента на намаление на двата пазара, не са оспорени от регулатора. Според БТК представените резултати ясно показват, че при прилагане на идентичен подход на двата пазара са възможни само две възможности – повишаване на цените за терминиране във фиксирани мрежи, или редуциране на предложените цени за терминиране в мобилни мрежи.

Предвид гореизложеното, БТК счита че КРС следва да преразгледа предложените ценови ограничения на пазара на терминиране във фиксирани мрежи и да повиши предложените цени, като предвиди достигането на разходоориентирани нива на цените на сравними пазари за същия по-продължителен период от време, както това е предвидено да се случи по отношение на цените за терминиране в мобилни мрежи.

2.2. В своето становище „Мобилтел" ЕАД посочва, че процентното намаление на цените за терминиране в мобилни наземни мрежи е драстично по-високо от

---

[21] Средна стойност на цените за терминиране, определени на базата на BULRIC модели на сравними пазари, както следва: Холандия - 1.2 €cent/min; Белгия - 1.08 €cent/min; Великобритания - 0.78 €cent/min; Италия - 0.98 €cent/min; Словения - 3.0 €cent/min; Франция - 0.8 €cent/min;

намалението на цените за терминиране във фиксирани мрежи, като прилага в становището си съответна графика в подкрепа на това твърдение.

Според предприятието, макар при първата стъпка намалението да е най-голямо както по отношение на цените за терминиране в мобилни мрежи, така и при терминиране във фиксирани мрежи, несъмнено принципът на по-плавен преход е приложен единствено по отношение на цените за терминиране във фиксирани мрежи. „Мобилтел" ЕАД посочва, че по този начин, считано към 01.01.2013 г. кумулативното процентно намаление на цените за терминиране в мобилни мрежи ще е 65%, докато цените за терминиране в национален сегмент ще са намалени с 54%, а в локален - едва с 19%.[22] *В тази връзка, предприятието счита, че има очевидно несъответствие и субективизъм в подхода на комисията и това според „Мобилтел" ЕАД налага отново преразглеждане на предложените мерки. Предприятието счита, че ако КРС не измени подхода си при определяне на ценовите ограничения по отношение на терминиране на трафик в индивидуални мобилни мрежи, то е наложително и обективно обосновано КРС да преразгледа позицията си при определяне на ценовите ограничения по отношение на терминиране на трафик в определено местоположение, като се приложи същото процентно намаление, приложено спрямо цените на пазара на терминиране в индивидуални мобилни мрежи, като с оглед на това, „Мобилтел" ЕАД предлага и следния план за поетапно намаление на цените:*

Дата на влизане в сила:	**Цени за терминиране – локален сегмент**	
	силен трафик лв./мин.	слаб трафик лв./мин.
01.04.2012 г.	0.0049	0.0040
01.07.2012 г.	0.0045	0.0037
01.01.2013 г.	0.0037	0.0031

Дата на влизане в сила:	**Цени за терминиране – национален сегмент**	
	силен трафик лв./мин.	слаб трафик лв./мин.
01.04.2012 г.	0.0093	0.0065
01.07.2012 г.	0.0085	0.0060
01.01.2013 г.	0.0071	0.0050

„Мобилтел" ЕАД посочва, че е необходимо да се има предвид, че цените за терминиране във фиксирани мрежи се определят на значително по-високи нива от тези в избраната държава за сравнение. В тази връзка предприятието представя съответни графики и следните данни за процентната разлика между ценовите нива, до които се достига в България, в сравнение с избраната референтната страна – Холандия:

- *Национален сегмент – 10 % по-високи цени в България, отколкото в Холандия при първата стъпка на намаление; 24 % по-високи цени в България, отколкото в Холандия при втората стъпка на намаление; 10 % по-високи цени в България, отколкото в Холандия при третата стъпка на намаление в края на периода.*
- *Локален сегмент - 8% по-високи цени в България, отколкото в Холандия при втората стъпка на намаление; 10 % по-високи цени в България, отколкото в Холандия при третата стъпка на намаление в края на периода.*

[22] *Изчислението се базира на действащите цени за терминиране към настоящия момент.*

В допълнение, „Мобилтел" ЕАД посочва, че, още към месец април 2012 г. цените за терминиране в мобилни мрежи ще съответстват на средната цена за терминиране в шестте държави с pure LRIC (видно от фигура 25, т. VII.6.4.4.2.2. от проекто-анализа на пазара на терминиране на повиквания в индивидуални мобилни мрежи), докато цената за терминиране във фиксирана мрежи дори към 01.01.2013 г. ще е по-висока в сравнение с цената за терминиране в Холандия, както и при всички стъпки на намаление за национален сегмент, включително и при последните две стъпки за локален, представени по-долу в таблицата:

	Дата на влизане в сила:	Цени за терминиране (евро/мин.)	
		локален сегмент	**регионален** сегмент
Холандия	01.01.2012 г.	**0.0045**	**0.0054**
	01.09.2012 г.	**0.0036**	**0.0036**
	средни за периода 01.07-31.12.2012	**0.0039**	**0.0042**
	към 01.01.2013	**0.0036**	**0.0036**

Според „Мобилтел" ЕАД, при условие, че ценовите ограничения трябва да бъдат определени с оглед осигуряване на развитието на конкуренцията и подобряването на условията за ползване на услуги от крайни потребители, както и в съответствие с установените конкурентни проблеми и нивото на достигната конкуренция на съответния пазар, то КРС следва да възприеме принципа на плавен преход не само по отношение на цените за терминиране във фиксирани мрежи, но и по отношение на цените за терминиране в мобилни мрежи.

Предприятието допълва, че ако подходът при определяне на ценовите ограничения на пазара на терминиране в индивидуални мобилни мрежи не бъде изменен и не бъде прието представеното по-горе предложение на предприятието, то цените за терминиране във фиксирана мрежа трябва да се изравнят поне с ценовите нива в избраната референтна държава още с първата стъпка на намаление от 01.04.2012г., така както това е направено с проекта на решение, с което се налагат специфични задължения на пазара на терминиране на повиквания в индивидуални мобилни мрежи. Според „Мобилтел" ЕАД, КРС не е посочила мотиви, поради които не приема принципните предложения на предприятието в хода на първото обществено обсъждане, като с оглед изложеното, предлага следния план за поетапно намаление на цените:

Дата на влизане в сила:	Цени за терминиране – локален сегмент			
	силен трафик лв./мин.	слаб трафик лв./мин.	средна стойност лв./мин.	средна стойност в евро/мин.
01.04.2012 г.	0.0093	0.0078	0.0086	0.0044
01.07.2012 г.	0.0083	0.0070	0.0077	0.0039
01.01.2013 г.	0.0077	0.0064	0.0071	0.0036

Дата на влизане в сила:	Цени за терминиране – национален сегмент			
	силен трафик лв./мин.	слаб трафик лв./мин.	средна стойност лв./мин.	средна стойност в евро/мин.
01.04.2012 г.	0.0114	0.0097	0.0106	0.0054
01.07.2012 г.	0.0089	0.0075	0.0082	0.0042
01.01.2013 г.	0.0077	0.0064	0.0071	0.0036

2.3. В своето становище, „Космо България Мобайл” ЕАД изразява мнение, че комисията незаконосъобразно и в пълно противоречие с принципите за прозрачност и предвидимост определя ценови ограничения, които облагодетелстват историческия оператор и няма да допринесат за развитието на конкуренцията на този пазар. В подкрепа на своето твърдение предприятието посочва, че КРС определя ценови ограничения на база на необосновани по никакъв начин преизчисления, направени на основата на съпоставянето на цените в Холандия преди и след въвеждането на BULRIC модела, като по този начин, от една страна, КРС определя цените на базата на benchmarking с държава, за която единственият изтъкнат сравнителен критерий е въведеният pure BULRIC модел, който впоследствие е отменен, а от друга страна, излиза извън законоустановения метод за определянето на цените, съобразно съпоставимите пазари, като налага ценови ограничения, изчислени на базата на абсолютно неясни съображения.

Във връзка с аргумента на КРС по отношение решението на холандския съд, с което е отменено наложеното от холандския регулатор ОРТА специфично задължение за pure BULRIC, „Космо България Мобайл” ЕАД отново посочва, че случаят в Холандия показва, че на първо място се взима под внимание телекомуникационният закон за съответната държава и, след това, идва Препоръката на Европейската Комисия.

В противовес на предходното си становище „Космо България Мобайл” ЕАД посочва, че не може да е налице равнопоставеност при третиране на предприятията в рамките на така определените различни съответни пазари за терминиране (предложените ценови мерки са различни). Според предприятието, наличието на безпрецедентно високия пазарен дял на БТК (90% пазарен дял) изисква по-строги мерки и по-прецизен анализ при налагането на ценови таван, с цел да се улесни навлизането на нови оператори на пазара и да се стимулира конкуренцията, която десет години след въвеждането на либерализацията е все още изключително слабо изразена. „Космо България Мобайл” ЕАД посочва, че при определянето на ценовите ограничения не е отразена спецификата на различните пазари и различните адресати.. Според предприятието, комисията е подходила много по-умерено при налагането на задълженията на БТК, отколкото при наложените ценови ограничения на пазара на терминиране на повиквания в индивидуални мобилни мрежи.

„Космо България Мобайл” ЕАД е на мнение, че направеният от КРС извод относно прилагането на най-ефективна ценова регулация чрез съпоставимостта на данните за темповете на изменение на цените за терминиране на регионално ниво, прилагани преди и след използване на pure BULRIC модел на Холандия за изчисляване цената за терминиране, е необоснован.

В допълнение „Космо България Мобайл" ЕАД отбелязва, че в становището си от предходното обществено обсъждане предприятието е изложило подробни аргументи по редица показатели в подкрепа на обстоятелството защо държавите, които прилагат BULRIC модел по отношение на пазара на терминиране на повиквания в мобилни мрежи, а именно Словения, Франция, Белгия, Великобритания, Италия и Холандия не са сравними с българския пазар. Независимо от това, според предприятието, без каквато и да е било аргументация, КРС преценява, че

средноаритметичните цени, наложени в тези държави следва да бъдат прилагани спрямо предприятията, предоставящи мобилни гласови услуги в България.

Според „Космо България Мобайл" ЕАД високият пазарен дял на БТК от гледна точка на приходи от фиксирани услуги и плавните ценови ограничения, предвидени в настоящия проекто-анализ, както и драстичните ограничения на цените за терминиране в мобилни мрежи в България, ще даде възможност на БТК да затвори изцяло трафика в своите две мрежи, като предложи най-ниските цени за разговори между фиксираните и мобилните си абонати. По този начин, БТК не само ще запази пазарния си дял на съответните пазари на фиксирани гласови услуги на дребно, но и значително ще увеличи мобилните си абонати, тъй като те ще имат възможността да говорят с 93% от фиксираните абонати на най-изгодни и преференциални цени.

В заключение, „Космо България Мобайл" ЕАД предлага да бъде преразгледан използваният подход при определянето на ценовите ограничения, като бъде определен по-стръмен glide path, тъй като към настоящия момент доминиращото дружество на пазара на фиксирани гласови услуги на дребно е облагодетелствано двойно - както по отношение на фиксираните, така и по отношение на мобилните услуги.

Становище на КРС

КРС принципно споделя застъпената от БТК позиция относно сходимост и пропорционалност на налаганите специфични задължения при наличие на аналогични конкурентни проблеми на пазарите на терминиране на гласови повиквания във фиксирани и в мобилни мрежи. Независимо от това, КРС не може да приеме, че липсват обективни основания за диференциране на наложените на предприятията на различните пазари специфични задължения, в т. ч. и основания за определяне на различни ценови равнища на цените за терминиране на двата съответни пазара, какъвто е и смисъла на застъпената от КРС позиция в първото обществено обсъждане. КРС пояснява, че въпросната позиция относно равнопоставено третиране на предприятията в рамките на така определените различни съответни пазари, е по повод конкретна бележка на „Космо България Мобайл" ЕАД, касаеща тъждественост на наложените мерки на двата пазара, в това число и на ценовите такива.

На второ място, комисията поддържа становището си, изложено в рамките на първото обществено обсъждане на проекта на анализ на съответните пазари, а именно, че различният брой държави, определили цени за терминиране въз основа на разходите на ефективен оператор, се отразява върху формирането на тенденцията за изменение на цената в избраните държави, както и че в зависимост от различната интерпретация на данните, в рамките на приложения от КРС регулаторен подход, са налице възможности за множество модификации, водещи до различни нива на цените за терминиране, определени на последна стъпка от графика за постепенното им намаление. Застъпеното от КРС становище се потвърждава от представените от БТК и „Мобилтел" ЕАД различни разчетни модификации, въз основа на които БТК твърди, че определените в съответствие с графика за постепенно намаляване на цените за терминиране в мобилни мрежи облагодетелстват мобилните предприятия, докато твърденията на „Мобилтел" ЕАД са в обратна посока.

КРС поддържа без изменение позицията си от първото обществено обсъждане във връзка с повторно застъпените от „Космо България Мобайл" ЕАД виждания за незаконосъобразност и неясни съображения при определяне на ценовите ограничения и необходимост от по-строги мерки и по-прецизен анализ при налагането на ценови таван с цел да се улесни навлизането на нови предприятия на пазара. В допълнение, КРС обръща внимание, че видно от т. III.1 „Състояние на българския пазар на обществени телефонни услуги, предоставяни в определено местоположение" от настоящия документ, ежегодно нараства броят на предприятията, оторизирани да осъществяват дейност по предоставяне на обществена гласова телефонна услуга чрез фиксирана мрежа и/или достъп до

обществена телефонна услуга чрез услугата "избор на оператор". Посоченото опровергава твърденията на „Космо България Мобайл” ЕАД за необходимостта от по-строги мерки, насърчаващи навлизането на нови предприятия на пазара.

Напълно в синхрон с бизнес интересите си, „Мобилтел” ЕАД и „Космо България Мобайл” ЕАД предлагат преразглеждане на ценовите ограничения с оглед редуциране на цените за терминиране във фиксирани мрежи, а предложението на БТК е за преразглеждане на ценовите ограничения и повишаване на цените за терминиране във фиксирани мрежи. КРС не би могла да приеме предложените от „Мобилтел” ЕАД ценови нива, предвид необосноваността им от гледна точка на ефекта им. КРС не би могла да приеме и предложените от БТК ценови нива по аналогични причини – необоснованост на предложените от БТК ценови нива, от гледна точка на отражението им върху развитието на конкуренцията.

В заключение КРС отбелязва, че подходът на регулатора за избор на специфични задължения по отношение на цените за терминиране на съответния пазар е изцяло съобразен както с нормативните изисквания и националните особености, така също и с изискванията на Препоръка 2009/396/ЕО.

3. В становището си БТК отбелязва, че КРС необосновано е отхвърлила аргументите на предприятието, които доказват непропорционалност на ценовите ограничения, като отново отбелязва, че с предложените ценови ограничения дружеството ще бъде принудено да предлага услуги под нивото на разходите, като така определена мярката ще бъде в пряко противоречие с чл. 175, т.1 от ЗЕС.

Според БТК, посоченият от КРС аргумент, че представените разходи не са изчислени на база на методологията, определена в Препоръката на Комисията от 7 май 2009 г. относно подхода за регулиране на цените за терминиране на фиксирана и мобилна връзка в ЕС (Препоръката) е неоснователен. В подкрепа на своето твърдение дружеството отбелязва, че на този етап за БТК не е налице задължение да определя цените за терминиране при съобразяване с принципите, определени в Препоръката, като задължението за определяне на цени на база на BULRIC модел е отложено от самата комисия до 1.07.2013.

На следващо място, според предприятието, доколкото Препоръката говори за модел на оператора, изработен на принципа „отгоре – надолу”, то този модел следва да бъде прилаган за целите на сравнението с резултатите от модела на регулатора. При условие, че прилагането на модела на КРС се отлага до 1.07.2013 г., то следва да се считат за отложени и правилата на Препоръката, които въвеждат изисквания към системата за определяне на разходите, използвана от оператора. Според БТК, избирателното разчитане на принципите и правилата в Препоръката води до неправилното й прилагане, което ще има негативен резултат за сектора.

На следващо място, предприятието отбелязва, че Препоръката като документ с препоръчителен характер, няма приоритет над ЗЕС, като дружеството отбелязва, че разпоредбите на ЗЕС изискват при определяне на ценовите ограничения да бъдат отчитани националните особености. Според предприятието, КРС е отказала да отчете реалните разходи, които се правят от БТК, и да съобрази тези разходи при определяне на ценовите ограничения, което е в пряко противоречие със закона.

Предвид гореизложеното, БТК счита, че КРС следва да преразгледа предложените ценови ограничения, като измени същите в посока тяхното повишаване. Според предприятието, за КРС не са налице правни и фактически основания за определяне на толкова ниски цени за терминиране във фиксираната мрежа на БТК.

Становище на КРС

Без да оспорваме твърдението на предприятието, че от формално правна страна Препоръките на ЕК имат препоръчителен, а не задължителен характер по отношение на държавите-членки на ЕС, отново обръщаме внимание, че Препоръките на ЕК, в които е отразена позиция на ниво ЕС, намират широка практическа приложимост, с оглед постигане на общите цели на развитието на единия вътрешен пазар на ЕС. В този смисъл може да се каже, че Препоръките на ЕК дават необходимите насоки на държавите-членки на ЕС, като посочените документи са изработени след проучване на най-добрите практики за постигане на поставените цели. Нещо повече, практиката сочи, че в конкретния икономически сектор, този на електронните съобщения, наред с Препоръките на ЕК националните регулаторни органи на държавите-членки на ЕС практически прилагат и документи като становища, общи позиции и ръководства, разработени от Групата на европейските регулатори (понастоящем ОЕРЕС) в т.ч. относно хармонизирания подход при налагане на специфични задължения на предприятия със значително въздействие върху съответния пазар, на които документи се позовават и самите предприятия в техните становища. По този начин се гарантира равнопоставено третиране на предприятията в рамките на ЕС, като е налице предвидимост по отношение на регулаторната намеса в различни държави-членки при наличие на сходни пазарни условия.

На следващо място, КРС счита, че в бележката си БТК неоснователно смесва отделни мерки и съответно сроковете за тяхното приложение.

КРС е предвидила налагането на ценови ограничения, които не произтичат системата за разходите на БТК, а от сравнителен анализ. Определените ценови ограничения са с оглед осигуряване на развитието на конкуренцията и подобряването на условията за ползване на услуги от крайни потребители при съобразяване на целите на Препоръка 2009/396/ЕО.

Прилагането на разходоориентирани цени, определени на базата на разходи на ефективен оператор въз основа на BULRIC модел на КРС, ще започне на 01.07.2013 г., а от 01.01.2013 г. (последна стъпка на плана за намаление на цените) до прилагане на тези цени КРС се възползва от възможността да се прилагат цени, близки до цените на ефективен оператор, но определени въз основа на алтернативен подход на BULRIC модел.

Алтернативният подход е заложен в условията на самата Препоръка 2009/396/ЕО, която не допуска нейните правила да се отлагат в зависимост от датата на въвеждане на собствен модел на регулатора. Последното би било вярно, ако Препоръката на въвеждаше изискване към 31.12.2012 г. в рамките на ЕС националните регулаторни органи да определят цени за терминиране въз основа на разходите, направени от ефективен оператор, и да гарантират, че се прилага симетрично равнище на цените съобразно ефективните разходи.

Като поддържа без изменение становището си, изразено в първото обществено обсъждане, КРС изразява несъгласие, че наложените ценови ограничения ще бъдат в пряко противоречие с разпоредбата на чл. 175, т. 1 от ЗЕС, тъй като последната не определя изрично видът на разходите, над които следва да бъдат предлагани услугите.

4. БТК, „Космо България Мобайл" ЕАД и СЕК *отново изразяват несъгласие с предвидените ценови ограничения за терминиране на трафик, генериран от мрежи извън територията на страната, като БТК и „Космо България Мобайл" ЕАД считат, че ако се възприеме подобна регулация то тя не следва да се прилага относно терминиране на повиквания, генерирани извън територията на държавата - членка на ЕС.*

4.1. Според БТК липсват основания за въвеждане на ценови ограничения за терминиране на трафик, генериран от мрежи извън територията на страната.

В становището си, дружеството отбелязва, че КРС не е приела забележките на БТК, представени след предходното обществено обсъждане и, в същото време, не е представила аргументи за тяхното отхвърляне, като КРС се е позовала на географския обхват на пазара и на разглежданите конкуренти проблеми.

Предприятието е на мнение, че позицията на КРС е необоснована, и в подкрепа на своето твърдение привежда следните доводи:

✓ *Дефиницията на съответния пазар, сама по себе си, не води до необходимост от налагане на специфични задължения. За налагането им е необходимо да се докаже антиконкурентно поведение на задълженото предприятие. Според БТК, такива заключения липсват в извършения анализ, като КРС не посочва никакви аргументи, които водят до извод за потенциална опасност от увреждане на конкурентната среда. Според предприятието, констатациите на КРС, че обемът на терминираните входящи международни повиквания бележи съществен скок през 2010 г може да доведе единствено до извода, че не съществуват проблеми при предоставянето на терминиране на международен трафик и, съответно, не са налице конкурентни проблеми, които препятстват възможността на предприятията да терминират международен трафик в мрежата на БТК.*

✓ *Налице е влязло в сила решение на КРС, потвърдено като законосъобразно от компетентния съд, с което терминирането на международен трафик е оставено извън регулация. Дефиницията на пазара, както и идентифицираните конкуренти проблеми, съгласно потвърденото решение, са идентични с установените в разглеждания проект на пазарен анализ. В тази връзка, при липса на каквато и да било промяна в правната и фактическа обстановка, не са налице основания за въвеждане на качествено нови задължения за БТК.*

✓ *Пределите на приложимост на действащото право на ЕС и липсата на компетентност на КРС да налага регулаторни мерки за трафик извън ЕС. Според дружеството, налагането на регулаторни мерки върху терминирането на международен трафик като цяло е в пряко противоречие с приложимата нормативна уредба.*

Предвид гореизложените аргументи, БТК счита, че при приемане на окончателното решение на КРС, следва да отпаднат предвидените задължения за терминиране на международен трафик.

В становището си БТК поддържа направеното предложение в рамките на първото обществено обсъждане, с цел постигане на максимална яснота и преодоляване на възможността от противоречиво тълкуване, да бъде направена следната промяна в проекта на Решение:

В Раздел X настоящата т.6 да стане т.7 и да се създаде нова т. 6, както следва:

„6.1. Задълженията, определени в настоящия раздел X, не се прилагат при терминирането на трафик с А-номера на държави извън ЕС, при терминиране на трафик с А-номера на страни членки на ЕС, но генериран в мрежи извън страни членки на ЕС и при терминиране на трафик с невалидно CLI.

6.2. Ценовите ограничения за терминиране на международен трафик се прилагат от въвеждане на изменение в таксуващите системи на предприятията, което ще позволи разграничаване на международния трафик от и извън рамките на Европейския съюз, но не по-късно от шест месеца от уведомяване за настоящото решение."

4.2. СЕК отново изразява несъгласие с предвидената с проекта на решение реципрочност на ценовите ограничения за терминиране на трафик, генериран в страната и трафик, генериран в чужбина, като изтъква следните съображения:

В подкрепа на горната позиция сдружението посочва, че следва да се отчита размера на разходите, необходими за да се осъществи терминиране на генериран в чужбина трафик, в съответствие с вида на използваната технология за взаимно свързване, и по-конкретно - дали се касае за взаимно свързване посредством интернет протокол (IP) или за CCS7 взаимно свързване. При първото може да се приеме, че цената за осъществяването му е близка до нула, тъй като предприятията разполагат с голям IP ресурс, закупен за покриването на други техни потребности. Според СЕК при осъществяване на взаимно свързване за целите на терминиране или транзит на международен трафик с оглед постигане на максимално качество на услугите изискване на международните доставчици е използването на протокол SS7, при който е необходимо да има физическа точка на взаимно свързване за вход в мрежата, като според Сдружението такива точки на взаимно свързване се намират най-често извън територията на страната и за поддържането им се изразходват определени средства - за линии, портове и колокиране на оборудване в друга държава.

В тази връзка СЕК отбелязва, че при разглеждане на въпроса относно наличието или липсата на необходимост от налагане на регулация по отношение на цените за терминиране на генериран извън България трафик и каква да бъде тя, следва да се разгледа и въпросът за границите на географския пазар на предоставяне на подобни услуги, което според Сдружението не е направено в настоящия документ. СЕК счита, че не всички оператори имат международни физически точки на взаимно свързване, тъй като трафикът е малък и липсва икономическа логика за поддържането им, като отбелязва, че дори някои точки на международно взаимно свързване с определени доставчици да бъдат разположени на територията на страната, те също изискват разходи. Сдружението отчита за сравнение, че взаимното свързване на мрежите на повечето предприятия, предоставящи фиксирани телефонни услуги в страната се осъществява посредством интернет протокол, поради което разходите за поддържане на физическо взаимно свързване и съответно цените за пренос на повиквания до България, не следва да се разглеждат като равни на тези за терминиране на национален трафик.

Поради високите разходи за физическо свързване и малкият обем на трафика, генериран извън България, част от предприятията използват услугата транзит, предоставяна от предприятия, които поддържат международни точки на взаимно свързване. СЕК счита, че ако КРС приеме, че терминирането на международен трафик е равно по цена с терминирането на трафик в страната, това ще постави предприятията, предоставящи международни транзитни услуги, в неравностойно положение спрямо БТК, като това следва от факта, че огромната част от международния трафик е насочен именно към мрежата на историческото предприятие. Според Сдружението, налагането на реципрочност на цените за терминиране на международен трафик към национални и международни оператори е предпоставка целият международен трафик, насочен към мрежата на БТК, да се терминира директно в нея, без използване на услугата транзит на други предприятия, които поради реципрочността на цените не биха могли да предоставят на чуждестранните предприятия конкурентни условия за пренасяне на повикването до България. На следващо място СЕК отбелязва, че при международното терминиране операторът, който подава трафик към България, го прави по направление „359" без значение от номерата, които стоят след него, и той всъщност не прави разлика към мрежата на кое от предприятията в България е насочено повикването, особено след въвеждане и на преносимостта на номерата, което от своя страна означава или всеки оператор да има взаимно свързване с международни доставчици или, че цената за

терминиране на повикването в България, която бъде предложена на този чуждестранен оператор, трябва да включва и компонента „транзит", ако евентуално се налага повикването да не бъде терминирано в мрежата на предприятието, което е осъществило взаимно свързване с него, а да бъде пренесено до мрежата на друг оператор, за който е предназначено. Според СЕК в предложената регулация, обаче, компонентата „транзит" няма да бъде платена от международния доставчик, тъй като цената за терминиране, която би могла да му бъде предложена, не би следвало да надвишава цената за терминиране, която транзитиращото предприятие след това следва да заплати на предприятието, за чиято мрежа е предназначено повикването, като по този начин би се стигнало до практическо поемане на разходите за транзит от осъществилото го предприятие, а не от викащото предприятие, което е против логиката на разплащане приета в България и ЕС, а именно - че викащият заплаща повикването. В резултат на горното СЕК счита, че операторът който приема международния трафик за терминиране, би следвало или да извършва транзита на загуба, или да спира трафика в ущърб на крайните потребители и предприятията, чиито услуги те използват, което в България вече се е случвало.

Според СЕК, при отпадане на свързаността между местен оператор и БТК или при проблеми между БТК и международните доставчици, няма да има алтернативен маршрут, по който да премине обаждането, а това ще доведе до невъзможност за реализиране на повиквания от чужбина към мрежата на съответното алтернативно предприятие.

В заключение СЕК счита, че като цяло от въвеждането на реципрочни ценови ограничения за терминиране на национален и международен трафик полза биха имали най-вече големите международни компании за пренос на международен трафик, които могат да реализират големи икономии от мащаба транзитирайки големи обеми минути и имат свободно договаряне за цени на услугите, които предоставят. Това означава, че българските телекомуникационни оператори биха се оказали лишени от ценни приходи в полза на големите чуждестранни компании. Сдружението отбелязва, че в анализа не е направена оценка нито на начина на реализация на услугата, нито на ефекта, който ще се постигне с така наложеното задължение и изразява мнение, че ефектът от прилагане на предвижданите ценови ограничения за терминиране на международен трафик ще бъде негативен, като ще срине пазара на предоставяне на услуги за пренос на международни повиквания до викания потребител в страната и може да доведе до проблеми и невъзможност за предоставяне на услугата международна свързаност. Сдружението счита, че е необходимо комисията при налагане на това задължение да обмисли детайлно както проблема, който смята че решава, така и резултата, който ще постигне, прилагайки този вид регулация.

4.3. „Космо България Мобайл" ЕАД убедено застава зад изразената вече позиция, относно съображенията и аргументите на предприятието срещу предвидената от страна на Комисията за регулиране на съобщенията регулация на терминирането на международен трафик, в становището си по първия проект на анализа на пазара на терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи.

„Космо България Мобайл" ЕАД отново подчертават, че според тях международните повиквания, генерирани в държави, които не са членки на Европейския съюз изрично трябва да бъдат изключени от обхвата на пазара на терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи. В противен случай би се стигнало до увреждане на конкуренцията в ущърб на националните предприятия, които ще са в неравнопоставено положение спрямо предприятията в държави, в които не действат европейските регулации. В становището си „Космо България Мобайл" ЕАД посочва, че българските потребители

ще заплащат в пъти по-високи цени на дребно за международни разговори към страни, които не са в ЕС, докато предприятията в тези страни ще генерират високи печалби. Според предприятието, твърде вероятно е операторите и потребителите на страни извън ЕС да са поставени в по-благоприятни условия спрямо българските.

„Космо България Мобайл" ЕАД подчертава, че подходът на регулиране на цените за терминиране на международен входящ трафик трябва да бъде по-гъвкав (да се отчитат икономическите и географските особености и специфики на държавите, от които се генерира този международен трафик). Предприятието посочва, също така, че спазването на принципите на равнопоставеност и пропорционалност на регулаторната намеса изисква евентуалното и поетапно налагане на ценови тавани единствено относно трафик, генериран в държави членки на Европейския съюз.

Според предприятието, предвид задължението на националните регулаторни органи, в това число и КРС за спазване принципите на пропорционалност и обоснованост при отчитането на ефектите от наложените задължения, „Космо България Мобайл" ЕАД поддържа становището си, че дори КРС да наложи ограничения върху цените за терминиране на входящи международни повиквания, то от обхвата на това задължение следва да се изключи терминирането на транзитен международен трафик. Според предприятието налагането на подобна регулация няма да бъде подобряване на условията за крайните потребители и оптимизиране на пазара на терминиране на гласови повиквания, а единствено преразпределяне на приходи между търговски субекти, от което отново ще бъдат ощетени българските предприятия.

В заключение Космо България Мобайл ЕАД посочва, че терминирането на международни повиквания, генерирани в държави, които не са членки на Европейския съюз, както и на транзитиран международен трафик следва да бъдат изключени от обхвата на пазара на терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи.

Становище на КРС

КРС поддържа позицията си, че посоченото задължение следва да бъде наложено на предприятията. В допълнение КРС отбелязва следните обстоятелства:

По отношение на обхвата на пазара за терминиране на гласови повиквания в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи, КРС категорично застава зад изложената позиция от първото обществено обсъждане, че дефиницията на продуктовия и географски пазар предполага еднакви разходи за терминиране на трафик в мрежата на предприятието, независимо от произхода му, когато повикванията се терминират на територията на Република България – преносът на трафик се осъществява от точката на взаимно свързване на територията на страната до крайната точка на мрежата (абоната). Именно ако КРС допусне изключване от обхвата на пазара терминирането на гласови повиквания, произхождащи от мрежи извън ЕС, без да са налице категорични различия в услугите, то това ще доведе до дискриминационно отношение към определени предприятия, които закупуват услугата терминиране.

По отношение на прилагането на законодателството на ЕС, КРС смята за неотносими изложените аргументи за териториалното действие на правото на ЕС, защото пазарите, предмет на настоящото решение, ще бъдат регулирани с индивидуален административен акт на КРС. Решенията на КРС са задължителни за всички адресати на проекта на решения като предприятия, осъществяващи дейност на територията на Република България. Никъде действащото законодателство не е ограничило правомощията на комисията да регулира единствено терминирането на повиквания, генерирани от държава в ЕС, или по други критерии, определящи мястото на генериране.

Съгласно чл. 157, т. 1 от ЗЕС при определяне на специфичните задължения, комисията спазва принципа на пропорционалност и причината за установената неефективна конкуренция. Направеният анализ демонстрира, че всяко предприятие има

100 % пазарен дял на пазара за терминиране в своята мрежа и е монополист на тази услуга. Монополистичният характер на съответния пазар оказва влияние спрямо всички терминирани повиквания, независимо от мястото където са генерирани.

За КРС не е ясно кои обстоятелства, посочени в анализа дават основание на „Космо България Мобайл" ЕАД да твърди, че в обхвата на пазара на едро за терминиране на гласови повиквания в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи е включена услугата „транзит". Комисията отбелязва, че когато българските предприятия имат точки на присъствие извън територията на Република България, те могат да определят допълнителна цена за пренос на трафика до страната, но тази цена следва да е ясно разграничена от цената за терминиране, спрямо която е налице ценова регулация. Напълно аналогична е ситуацията, при която българско предприятие пренася входящ международен трафик към мрежа на друго предприятие в страната, чийто абонат реално приема повикването. При всички положения, задълженията, предвидени в настоящото решение се прилагат към всяко повикване, независимо от неговия произход, включително транзитиран международен трафик, когато се терминира чрез точка за взаимно свързване на територията на Република България.

Във връзка с предложението на БТК относимо към терминиране на трафик без CLI, комисията счита, че не е необходимо допълнително изменение в проекто-мярката. Комисията е на мнение, че за случаите, когато постъпването в дадена мрежа на трафик без CLI е в противоречие с нормативни изисквания и договорености по взаимно свързване, предприятията имат възможност да предвидят съответни санкционни мерки в договорите за взаимно свързване.

5. „Мобилтел" ЕАД обръща внимание в становището си, че Комисията продължава неравнопоставения подход във връзка с наложените задължения за ценови ограничения по отношение на терминиране на входящ международен трафик на разглежданите пазари в рамките на настоящия анализ и на пазара на терминиране на гласови повиквания в индивидуални мобилни мрежи. Според предприятието, твърденията на Комисията, че не са налице условия за налагане на временни специфични задължения на БТК, както и че са неясни мотивите на Мобилтел ЕАД при положение, че към момента се извършва втори кръг пазарен анализ защо се иска налагане на временни специфични задължения, са нелогични и се опровергават от представените данни за ръста на обема терминиран международен трафик в мрежата на БТК и приходите от този трафик за историческия оператор, а така също и от установените конкурентни проблеми. Според „Мобилтел" ЕАД има наличие на очевидни конкурентни проблеми и това според предприятието е доказателство за неравнопоставеното третиране на предприятията в зависимост от осъществяваната от тях дейност. Предприятието счита, че КРС неаргументирано прилага различно третиране и действията й са в противоречие с целите и принципите на ЗЕС, а именно равнопоставено третиране на предприятията, осъществяващи електронни съобщения при наличието на еднакви условия, както и предотвратяването на изкривяването или ограничаването на конкуренцията в сектора на електронните съобщения.

В тази връзка „Мобилтел" ЕАД счита, че комисията трябва да оттегли решение № 320/24.03.2011 г., което е предмет на обжалване пред Върховния административен съд на основание чл. 156, ал. 1 от Административно-процесуалния кодекс, като по този начин ще бъде осигурено равнопоставено третиране на предприятията с оглед установените и към настоящия момент конкурентни проблеми. Алтернативно, ако КРС не оттегли решение № 320/24.03.2011 г., то предприятието предлага комисията да възприеме равнопоставен подход по отношение на терминиране на международни повиквания в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи, аналогичен на този използван в решение № 320/24.03.2011 г.

Становище на КРС

КРС поддържа позицията и мотивите си подробно изложени в рамките на първото обществено обсъждане на проекта, като отново потвърждава,, че не са налице основания за оттегляне на Решение № 320 от 2011 г. на комисията. По отношение на терминирането на международни повиквания в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи при регулирани условия, комисията посочва, че съответни специфични задължения за предприятията са предвидени в проекта на решение за определяне, анализ и оценка на съответния пазар. В този смисъл не са налице основания за налагане на временни специфични задължения, доколкото е извършен анализ на съответен пазар и са предвидени корективни мерки на базата на този анализ. Окончателното решение на КРС ще бъде прието в най-скоро време след приключване на консултациите на европейско ниво, поради което няма основание за приемане на задължение за налагане на временни специфични задължения по подобие на Решение № 320 от 2011 г.

6. По мотиви, посочени в раздела относно ценовите задължения на пазара на генериране на повиквания от определено местоположение на обществени телефонни мрежи, СЕК повтаря предложението, изложено пред КРС при първото обществено обсъждане, за необходимостта в решението за приемане на пазарния анализ и в приложението към него да се включи указание, че достигнатите към 01.01.2013 г. максимални ценови нива за терминиране ще се прилагат до определянето на разходоориентирани цени чрез прилагане на BULRIC система или, в случай, че последните се окажат по-високи, последното ниво на ценовото ограничение ще се прилага до коригиране на параметрите на изготвената система или изготвяне на нова система.

Становище на КРС

Спрямо горното предложение КРС поддържа становището си, както и съпътстващите го мотиви, изложени систематично по-горе на съответния пазар на генериране на повиквания от определено местоположение на обществени телефонни мрежи.

7. СЕК поддържа становището си, застъпено в първото обществено обсъждане, че намира за неудачно присъствието на възможност за „отпадане наложеното с Решение № 650 от 25.06.2009 г. на КРС задължение за разходоориентираност" на цените на БТК. Сдружението, намира за тревожно предварителното заявяване от страна на Комисията, че подобно регулаторно развитие би било вероятно в обозримо бъдещ, независимо от факта, че налагането и отмяната на специфични задължения на предприятия със значително въздействие върху съответен пазар може да се извърши след анализ на съответния пазар. Сдружението повтаря, без изменение, виждането си, че евентуалното отпадане на задължението за разходоориентираност на цените на пазарите на дребно, наложено на предприятието със значително въздействие върху съответните пазари възможност би имала пагубно въздействие върху достигнатото до момента развитие на пазара и не би следвало бъде допускано и преповтаря предложението си за отпадане на съответния текст в раздел VII, т.7.2 от анализа.

Становище на КРС

Комисията поддържа, без изменение, своето становище по горната забележка, застъпена при първото обществено обсъждане на Проекта на решение за определяне на

пазара на генериране на повиквания от определено местоположение на обществени телефонни мрежи и пазара на терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи, предвид липсата на нови аргументи или възражения по застъпената от КРС позиция в рамките на първото обществено обсъждане.

Становище на Комисията за защита на конкуренцията

С Решение 1371 от 06.10.2011 г. КЗК се произнесе относно проекта на анализ на пазарите на генериране на повиквания от определено местоположение на обществени телефонни мрежи и терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи (поставен на обществено обсъждане с Решение № 859 от 01.09.2011 г. на КРС), като в становището бе обърнато внимание на раздел V, т. 1.5.3. и раздел VI, т.1.5.3.„Недостатъчна ефективност на конкурентното право" от документа.

В своето Решение № 1792 от 28.12.2011 г. по отношение на публикувания за второ обществено обсъждане проект на анализ КЗК посочва следното:

В настоящата редакция на т.1.5.3. от раздели V и VI се отбелязва, че ex-post регулацията представлява прилагане на последваш контрол и е свързана с предприемане на санкционни мерки за вече извършено нарушение. Във връзка с предложението на КЗК от първото обществено обсъждане, се посочва, че при установяване на нарушение на ЗЗК, конкурентният регулаторен орган постановява прекратяване на нарушението, като същевременно ЗЗК дава възможност на КЗК за налагане на имуществени санкции за вече извършени нарушения, както и за налагане на временни мерки и поемане на ангажименти от страна на предприятията. В същото време се отбелязва, че този принцип на регулиране обаче не дава възможност за налагане на несанкционни мерки като например ценови ограничения на предприятията, чиято ценова политика може да доведе до нарушаване на условията за конкуренцията.

Според КЗК настоящата редакция на т.1.5.3. от раздел V и т. 1.5.3. от раздел VI - „Недостатъчна ефективност на конкурентното право" от пазарния анализ, отразява бележките на КЗК, приети с Решение № 1371 от 06.10.2011 г. на секторния регулатор.

3. В съответствие с изискването на чл. 151, ал. 2 от ЗЕС с Решение № 380 от 01.03.2012 г. КРС откри процедура на трето обществено обсъждане на проекта на решение на комисията за определяне, анализ и оценка на пазара на генериране на повиквания от определено местоположение на обществени телефонни мрежи и на пазара на терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи.

В рамките на третото обществено обсъждане постъпиха становища от БТК, „Космо България Мобайл" ЕАД, „Мобилтел" ЕАД и СЕК. Изготвеният проект е съгласуван от КЗК.

Становища в цялост са посочени в Приложение № 3 към анализа, тъй като са част от процедурата по приемане на окончателния текст на анализа.

В настоящото изложение КРС е обединила становищата, изразени в рамките на общественото обсъждане, според засегнатите въпроси и съответните части на анализа, които засягат, като е изразила общата си позиция по тях. В случаите, когато конкретни въпроси са засягани на няколко места в становището на дадено предприятие, КРС е обединила бележките на предприятието по съответния въпрос и е изложила цялостното си виждане по изложените аргументи. В случаите, когато е било възможно, КРС е

посочвала и конкретното място от становището, където е направена забележката и са посочени аргументите.

А. Общи бележки по Проекта

1. БТК отбелязва, че КРС е поставила на обществено обсъждане целия проект на анализ, без да посочва конкретните промени спрямо предходно проведените обществени обсъждания. Представен по този начин, проектът затруднява изготвянето на аргументирано становище предвид липсата на яснота относно евентуалните промени в позицията на регулатора.

Според КРС в анализа се съдържат текстове, които биха създали възможност за противоречиво тълкуване и приложение на наложените специфични задължения. При тази формулировка може да се предположи, че предмет на обсъждане са редакционни промени в текстове, които регламентират вече предложени и консултирани специфични задължения, като редакциите са с цел да се преодолее противоречивото тълкуване и прилагане на задълженията.

От друга страна предприятието посочва, че КРС определя предоставянето на услугата терминиране на гласови повиквания да се извършва без поставяне на ограничения в зависимост от произхода на повикванията, като националните и международните повиквания се предоставят при еднакви ценови и неценови условия. Според КРС без наличието на регулаторна намеса предприятията могат да се възползват от значителното си въздействие върху пазара и да следват поведение, което да се отрази негативно на конкуренцията. От така формулираната воля на КРС може да се предположи, че с проекта се извършва промяна във вече дефинирани задължения на предприятията.

БТК поддържа изцяло аргументите, представени в първото и във второто обществено обсъждане. Дружеството счита, че доводите на КРС за отхвърляне на забележките на БТК са неоснователни, поради което счита, че предложените задължения следва да бъдат преразгледани и изменени съобразно предложеното от БТК.

Според дружеството поставеният на обществено обсъждане проект не дава яснота относно измененията, направени спрямо предходните обсъждания, което препятства възможността от изготвяне на мотивирано становище по направените промени. Анализът на проекта показва, че не са отстранени неясните текстове, които биха могли да затруднят прилагането на мерките. В тази връзка, целта на проведеното обсъждане на практика не е постигната. Доколкото с настоящия проект КРС има намерение да измени вече определени проекто-мерки в посока утежняване задълженията на предприятията, такова изменение е недопустимо преди да бъдат обсъдени и регулаторните мотиви, обосноваващи промяна в позицията на КРС.

Становище на КРС:

КРС поддържа своите аргументи, изложени в предишните обществени обсъждания по отношение на становището на БТК. Комисията счита, че третото обществено обсъждане е било наложително поради необходимостта от уточняване на текстовете, свързани с терминирането на международни повиквания. Видно от представените становища, разгледани по-долу, за заинтересованите страни не е имало неяснота по отношение на обхвата на задълженията, което потвърждава изводите на комисията.

2. „Мобилтел" ЕАД предлага оценката на състоянието на пазара и нивото на конкуренция на съответните пазари да бъде извършено въз основа на актуални данни, които включват информация за 2011 г. и направена прогноза за бъдещото им развитие

за период от две години напред, а именно 2012-2013 г. В противен случай дружеството отбелязва, че налагането на специфични задължения въз основа на данни за периода 2008 г. – 2010 г. ще представлява сериозно отклонение от изискванията за пропорционалност и обоснованост, предвидени в чл. 157 от Закона за електронните съобщения (ЗЕС). В тази връзка, според предприятието е наложително Комисията да изготви и публикува за обществено обсъждане нов проект на пазарен анализ, в който са залегнали актуални данни за 2011 г. от дейността на предприятията на пазарите на генериране на повиквания от определено местоположение на обществени телефонни мрежи и на терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи.

„Мобилтел" ЕАД посочва, че след приемане на решение № 142/26.01.2012 г. за нотифициране пред Европейската комисия, Органа на европейските регулатори в областта на електронните съобщения и до регулаторните органи на държавите-членки на Европейския съюз окончателен проект на решение за определяне на пазара на генериране на повиквания от определено местоположение на обществени телефонни мрежи и пазара на терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи като съответни пазари, подлежащи на ex-ante регулиране, техният анализ и оценка относно наличието на ефективна конкуренция, определяне на предприятия със значително въздействие и налагане на специфични задължения на тези предприятия, КРС установява, че в приетия за нотифициране проект са налице текстове, които биха създали възможност за противоречиво тълкуване и приложение на предложените специфични задължения и на основание чл. 42б, ал. 10 от ЗЕС проектът се оттегля от КРС с Решение № 233/20.02.2012 г. В тази връзка „Мобилтел" ЕАД отбелязва, че комисията не е изложила конкретните съображения, които са причина за оттеглянето и впоследствие за промяната на предложените задължения за ценови ограничения. Видно от разпоредбата на чл. 35 от Административнопроцесуалния кодекс индивидуалният административен акт се издава, след като се изяснят фактите и обстоятелствата от значение за случая и се обсъдят обясненията и възраженията на заинтересованите граждани и организации. Предприятието счита, че в настоящата процедура не са изяснени всички относими факти и обстоятелства и на заинтересованите лица не е предоставена възможност да формират пълни становища по проекта, поради липса на информация за целта и мотивите, обосноваващи определени действия на Комисията.

Според „Мобилтел" АЕД посоченото е самостоятелно основание за прекратяване на процедурата по приемане на окончателно решение на КРС поради нарушение на административно-производствените правила. Дружеството счита, че с оглед спазване на нормативните изисквания КРС следва да изготви нов проект на пазарен анализ, съдържащ съответни мотиви, относно обоснованост и пропорционалност на предложените мерки.

Не на последно място, „Мобилтел" ЕАД посочва, че поддържа становищата си по проекта на решение и пазарен анализ, представени в хода на предходните обществени обсъждания открити с решение № 859/01.09.2011 г. на КРС и решение № 1114/07.12.2011 г. на КРС в частта, в която не са приети от Комисията. Посочените становища отразяват принципната позиция на дружеството и следва да бъдат отчетени и в хода на настоящата процедура по обществено обсъждане.

Становище на КРС:

В становището на „Мобилтел" ЕАД необосновано се твърди нарушение на административнопроизводствените правила. Именно с провеждането на трето обществено обсъждане КРС е предоставила възможност на всички заинтересовани страни да дадат становище по всяка една стъпка от подготовката на проекта на решение. Противно на твърденията на предприятието, оттеглянето на решението е мотивирано

като са посочени конкретните съображение за това. Именно в настоящата трета процедура по обществено обсъждане „Мобилтел" ЕАД реализира своите права по чл. 35 от Административнопроцесуалния кодекс (АПК) преди приемане на окончателното решение на комисията. Видно от представеното становище по отношение на предвидените ценови задължения във връзка с терминирането на международни повиквания, предприятието е могло да формира достатъчно подробно и мотивирано становище по проекта, поради което всякакви твърдения за нарушение на чл. 35 от АПК са неоснователни.

КРС още веднъж подчертава, че по-голяма част от представената в анализа информация, и по-конкретно тази в Раздел III „Състояние на пазара на обществени телефонни услуги в България", няма за цел извършването на цялостен анализ на ефективността на конкуренцията на пазара на обществени телефонни мрежи и услуги на дребно. Съдържанието на раздела има по-скоро обзорен и въвеждащ характер – да представи изчерпателна информация за пазара на обществени телефонни мрежи и услуги, който КРС отчита, че е тясно свързан с пазарите на едро на генериране и на терминиране на повиквания от/в индивидуални обществени телефонни мрежи. Следва също да се има предвид, че пазарите, обект на този анализ, са пазарите на генериране и на терминиране на повиквания от/в индивидуални обществени телефонни мрежи, а не пазарът на обществени телефонни услуги като цяло или пазара на обществени телефонни мрежи и услуги на дребно.

Действително, в КРС са постъпили въпросници, отчитащи дейността на предприятията за 2011 г., като към настоящия момент някои от предприятията, обхванати в анализа, не са предоставили изисканата от КРС информация. В представените данни са констатирани множество допуснати грешки и неточности, което понастоящем я прави негодна за използване за целите на пазарния анализ. Следва да се подчертае, че на основание чл. 5, ал. 4 от действащите Общите изисквания за осъществяване на обществени телефонни съобщения предприятията имат право да коригират предоставените данни в срок до 15 април 2012 г.

В допълнение, КРС обръща внимание на факта, че един от основните критерии при определяне на предприятията със значително въздействие върху пазарите на генериране и на терминиране на повиквания от/в индивидуални обществени телефонни мрежи във фиксирано местоположение е пазарният дял на всяко предприятие. Отчитайки монополистичния характер на пазара на терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи във фиксирано местоположение и приложимата европейска практика обаждането да се заплаща от викащата страна (Calling Party Pays Principle), то пазарният дял на всяко едно от предприятията на този пазар е 100%.

Във връзка с посоченото, КРС е на мнение, че дори и да бъде обработена и анализирана, изисканата с Решение № 119/19.01.2012 г. информация, то тя няма да окаже влияние върху изводите за състоянието и развитието на конкуренцията на пазара на терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи във фиксирано местоположение, както и върху окончателните изводи за определяне на предприятията със значително въздействие върху съответния пазар и съответно избора и налагането на специфични задължения. Отчитайки анализа на данните на пазара на генериране на повиквания от обществени телефонни мрежи във фиксирано местоположение и произтичащите от това заключения, не би могло да се очаква, че включването на данни от 2011 г. би повлияло върху изводите за състоянието и развитието на конкуренцията, както и върху окончателните изводи за определяне на предприятията със значително въздействие върху съответния пазар и съответно избора и налагането на специфични задължения. В подкрепа на посоченото може да са посочи липсата на бележки от заинтересованите предприятия а по отношение на пазара на

генериране на повиквания от обществени телефонни мрежи във фиксирано местоположение в рамките на третото обществено обсъждане.

С оглед гореизложеното КРС счита за неаргументирано твърдението на „Мобилтел“ ЕАД, *че налагането на специфични задължения въз основа на данни за периода 2008 г. – 2010 г. ще представлява сериозно отклонение от изискванията за пропорционалност и обоснованост, предвидени в чл. 157 от Закона за електронните съобщения (ЗЕС)*.

3. Сдружението за електронни комуникации (СЕК) поддържа изложените в предходните обществени обсъждания и невзприети до момента от КРС позиции.

Становище на КРС

С оглед липсата на формулирана обща бележка по проекта, конкретните съображения на СЕК са разгледани по-долу във връзка с отделните част от анализа.

Б. Относно състоянието на българския пазар на обществени телефонни услуги, предоставяни в определено местоположение

В рамките на третото обществено обсъждане по отношение на състоянието на българския пазар на обществени телефонни услуги не са постъпили становища от заинтересованите предприятия.

В. Относно определяне на съответния пазар за генериране на повиквания от определено местоположение на обществени телефонни мрежи

В рамките на третото обществено обсъждане по отношение на определянето на съответния пазар за генериране на повиквания от определено местоположение на обществени телефонни мрежи не са постъпили становища от заинтересованите предприятия.

Г. Относно дефинираните конкурентни проблеми и предложените специфични задължения на съответния пазар на генериране от определено местоположение на обществени телефонни мрежи

Задължение за достъп до и ползване на необходими мрежови елементи и съоръжения

1. БТК предлага да отпадне на задължението за предоставяне на IP взаимно свързване. Липсата на яснота относно параметрите на наложената мярка не са отстранени с настоящия проект на решение според дружеството. Анализът на проекта показва, че не са направени изменения в предложените мерки, поради което твърдяната от КРС неяснота не е отстранена.

Налагането на задължения с неясни параметри противоречи на основните принципи на закона, свързани с предвидимост на предлаганите регулаторни мерки. В решението на КРС липсва оценка на въздействието на наложената мярка. Не са оценени реалните последици от въвеждане на IP взаимно свързване, както и относно конкретните параметри на мярката. В тази връзка БТК счита, че посочените условия от проекта на решение следва да отпаднат от окончателния текст.

На следващо място предприятието счита, че КРС не е съобразила като цяло позицията на заинтересованите предприятия в рамките на обсъждането. Във всяко от постъпилите становища изрично се засяга въпроса относно липсата на яснота в наложеното задължение и необходимостта от изясняване на множество съществени въпроси преди налагане на същото. В становищата се поставя и въпросът за ефекта върху качеството на предлаганите услуги вследствие промяната на протоколите за реализиране на взаимно свързване.

Предвид всичко изложено, както и с оглед вече представените аргументи БТК счита, че задължението за осигуряване на IP взаимно свързване следва да отпаднат.

Становище на КРС

Както бе отбелязано в предходното обществено обсъждане, открито с Решение № 142 от 26.01.2012 г. на КРС, комисията съобразявайки се с бележките не само на БТК, но и на останалите заинтересовани лица, измени мярката относно задължението за предоставяне на взаимно свързване, базирано на Интернет протокол (IP), като то следва да се изпълнява при спазване на изискванията и сроковете, определени в допълнително решение на регулатора, което ще бъде прието след провеждане на консултации между предприятията. КРС отново отбелязва, че е предложила посоченото изменение на мярката именно с оглед разрешаване, в хода на работа на консултативната структура, на всички посочени от предприятията въпроси и проблеми, включително относно качеството на предлаганите услуги при промяна на протоколите за реализиране на взаимното свързване. В тази връзка, комисията не може да се съгласи, че наложеното задължение не осигурява предвидимост на предлаганите регулаторни мерки с оглед на това, че изрично е предвидена процедура за конкретизиране на мярката, в която ще вземат активно участие всички заинтересовани страни. КРС отбелязва отново, че подходът за подробно описание на мярката в допълнителен отделен акт на регулатора, след провеждане на необходимите консултации, не само е законосъобразен, но вече е прилаган по отношение на налагане на специфични задължения на предприятията. Освен това, този подход не създава необосновани пречки или затруднения в дейността на предприятията, доколкото последните не са задължени да предоставят IP взаимно свързване до приемане на последващия акт от КРС. КРС изтъква, че БТК представи бележки, аналогични на настоящата, и в хода на предходните обществени обсъждания. Предвид обстоятелството, че предприятието не е изложило нови аргументи в защита на твърденията си, КРС поддържа мотивираното си становище по предходните бележки на БТК.

КРС не приема бележката на БТК, че не са оценени реалните последици от въвеждането на IP взаимно свързване, както и относно конкретните параметри на мярката. Оценка на ефекта от предвиденото задължение за IP взаимно свързване е представена в раздел VII.7.1 на настоящия документ. Що се отнася до последиците от конкретните параметри на мярката, те ще бъдат оценени в допълнителния акт на КРС, с който задължението ще бъде подробно разписано - след приключване на работата на консултативната структура, с оглед провеждане на обществени консултации.

2. БТК счита, че КРС следва да обсъди отново аргументите на предприятието, изложени в писмо с вх. № 04-04-564 от 24.09.2009 г., както и в становищата по предходните две обществени обсъждания, по отношение на предвиденото задължение за осигуряване на сигнализационно обслужване във всяка точка на взаимно свързване и да преразгледа така определеното задължение.

БТК счита за некоректно твърдението на КРС, че от страна на БТК не са представени аргументи относно липсата на възможност за организиране на сигнализацоинна свързаност във всяка точка на взаимно свързване.

Становище на КРС

Предвид обстоятелството, че БТК не представя нови аргументи, КРС поддържа позицията и мотивите си към нея по отношение на бележки на предприятието с искане за отпадане на задължението по т. IX.1.1.в от проекта на решение, изложени в хода на предходните две обществени обсъждания. Видно от изложеното, в изготвяне на позицията си комисията се е съобразила и с представената от предприятието информация в писмо с вх. № 04-04-564 от 24.09.2009 г.

<u>Задължение за изготвяне и публикуване на Типово предложение за взаимно свързване</u>

БТК счита за необосновано допълването на задълженията на БТК във връзка с правилата за предоставяне на съвместно ползване (допълнение в т.XI. 4.1."з", първо тире и т. .XI. 4.1."з", първо тире). Според предприятието, съдържанието на типовото предложение, дадено в чл. 167, ал.3 от ЗЕС, е относимо за всички услуги за достъп. Определянето на конкретните задължения на предприятията следва да се преценяват за всеки отделен казус. Допълването на задължението на БТК не може да бъде възприето като редакционна промяна. БТК отбелязва, че КРС следва да мотивира защо счита, че определена част от законовото съдържание на ТП е относимо към конкретното задължение на БТК, като - при липса на такива мотиви, предложеното задължение следва да отпадне от окончателното решение на КРС.

<u>Становище на КРС</u>

КРС счита, че БТК е допуснало техническа грешка и че точното цитиране на визираните корекции е т. IX.4.1."з", първо тире, и т. X.4.1."з", първо тире. Изменението на посочените текстове от проекта на решение въвежда изискване за предоставяне на информация за планирани промени в местата за съвместно разполагане. То е прието в съответствие с бележка на „Мобилтел" ЕАД, представена в хода на второто обществено обсъждане на настоящия проект, с мотив че предложението е редакционно и цели привеждане в съответствие с влезлите в сила промени в ЗЕС. КРС е приела бележката на „Мобилтел" ЕАД с оглед съобразяване на разглеждания текст на задължението с разпоредбата на чл. 167, ал. 3, т. 2, б. „а" от ЗЕС.

Във връзка с изложеното, КРС поддържа становището си, изказано в т. VII.6.4.1.4. и т. VII.6.4.2.4. на настоящия документ, че съдържанието на Типовото предложение е неизчерпателно определено с чл. 167, ал. 3 от ЗЕС, както и че определени текстове в законовата уредба не са относими към предоставяне на услуги по взаимно свързване. По тази причина, КРС определя минималното съдържание на Типовото предложение за взаимно свързване, което БТК следва да изготви и публикува. КРС счита, че съвместното разполагане е услуга, относима към предоставянето на взаимно свързване към мрежата на БТК. В този смисъл, измененията в ЗЕС по отношение на информацията, която следва да се съдържа в типовото предложение, се отнасят и до Типовото предложение за взаимно свързване.

Допълнението на задължителното съдържанието на типовото предложение следва общата цел за необходимо гарантиране на прозрачност на условията за предоставяне на взаимно свързване с фиксираната мрежа на БТК. Информацията за планираните промени в местата за съвместно разполагане гарантират, че предприятията ползващи тези допълни услуги могат да предвидят необходимостта от съответни изменения в техните мрежи.

Д. Относно дефинираните конкурентни проблеми и предложените специфични задължения на съответния пазар на терминиране в определено местоположение на обществена телефонна мрежа

Задължение за достъп до и ползване на необходими мрежови елементи и съоръжения

1. БТК е представило становище по отношение на задължението за предоставяне на IP взаимно свързване, наложено на предприятията със значително въздействие върху пазара на терминиране на повиквания в индивидуални обществени телефонни мрежи, което е идентично на разгледаното по-горе по отношение на неговото налагане на БТК на пазара за генериране на повиквания от определено местоположение на обществени телефонни мрежи.

Становище на КРС

КРС поддържа позицията си за обективно, законосъобразно и предвидимо налагане на задължението за IP взаимно свързване по мотивите, изложени по-горе във връзка с аналогична бележка на БТК, постъпила в хода на това обществено обсъждане по отношение на налагането на задължението за IP взаимно свързване на БТК като предприятие със значително въздействие върху пазара на генериране на повиквания от определено местоположение на обществени телефонни мрежи.

2. БТК счита, че КРС следва да обсъди отново аргументите на предприятието, изложени в писмо с вх. № 04-04-564 от 24.09.2009 г., както и в становищата по предходните две обществени обсъждания, по отношение на предвиденото задължение за осигуряване на сигнализационно обслужване във всяка точка на взаимно свързване и да преразгледа така определеното задължение.

БТК счита за некоректно твърдението на КРС, че от страна на БТК не са представени аргументи относно липсата на възможност за организиране на сигнализацоинна свързаност във всяка точка на взаимно свързване.

Становище на КРС

Предвид обстоятелството, че БТК не представя нови аргументи, КРС поддържа позицията и мотивите си към нея по отношение на бележки на предприятието с искане за отпадане на задължението по т. Х.1.1.в от проекта на решение, изложени в хода на предходните две обществени обсъждания. Видно от изложеното, в изготвяне на позицията си комисията се е съобразила и с представената от предприятието информация в писмо с вх. № 04-04-564 от 24.09.2009 г.

Задължение за равнопоставеност

1. „Космо България Мобайл" ЕАД изразява становище че според анализът се предвижда задължение за „Българска телекомуникационна компания" АД (БТК) относно прилагане на два сегмента (национален и локален) за терминиране на повиквания в определено местоположение на обществената телефонна мрежа, считано от 01.07.2012 г. В национален сегмент ще се обслужват повикванията, за които до този момент е прилаган двоен сегмент, а в локален - тези, за които е прилаган единичен и локален сегмент, като цените за терминиране в локален и национален сегмент ще

бъдат изравнени, считано от 01.01.2013 г., с последната стъпка от графика за намаление на цените определен от КРС, като се взима предвид факта, че от 01.07.2013 г. ще се прилага една цена за терминиране в обществени телефонни мрежи с оглед на изискванията на Препоръката на Комисията от 7 май 2009 година. До този момент, обаче, предприятията, предоставящи своите услуги посредством мрежи с йерархия, различна от тази на БТК, следва да прилагат ценови ограничения, не по - високи от наложените на историческия оператор за терминиране на трафик в национален сегмент. Това правило е приложимо спрямо всички предприятия, предоставящи фиксирани телефонни услуги с изключение на БТК, по отношение на което следва да прилагат симетрични цени за терминиране на повиквания за съответните сегменти. „Космо България Мобайл" ЕАД счита това за нарушение на принципите за равнопоставеност, пропорционалност и прозрачност.

Според предприятието налагайки на предприятията, в чиито мрежи липсва сегментация, задължение за съобразяване цените си спрямо тези за различните сегменти на мрежата на БТК, Комисията нарушава принципа за равнопоставеност, заложен в чл. 5 и чл. 31, ал.6 от ЗЕС. Алтернативните оператори могат да определят цени за терминиране на фиксирани обаждания, не по - високи от наложените на историческия оператор за терминиране на трафик в национален сегмент спрямо всички участници на пазара, освен за БТК. По този начин се създават определени условия на пазара на терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи, които важат за всички участници, освен за БТК. Принуждавайки алтернативните доставчици на фиксирани услуги да съобразят цените си с йерархията в мрежата на БТК, КРС ги поставя в неравностойно положение и накърнява правата им на равнопоставени страни по търговско правоотношение.

Предприятието изтъква че, въпреки въвеждането на либерализация на пазара на фиксирани услуги преди десет години, БТК запазва високия си пазарен дял, равняващ се на 90%. Поставянето на алтернативните оператори в неравностойно положение допълнително ще влоши състоянието на пазара на електронни съобщения, от което ще пострадат както предприятията, предоставящи електронни съобщителни услуги, така и крайните потребители, което е в противоречие с целите и принципите, на които КРС следва да подчинява своята регулаторна политика.

В допълнение, предприятието посочва, че КРС е приела Решение № 385/16.04.2009 г., с което тълкува поставени въпроси във връзка с приложение на Решение № 237, Б като в мотивите на това решение недвусмислено твърди, че „доколкото за предприятията е въведено задължение да не прилагат цена, по-висока от цените на БТК, в случаите, когато липсва сегментиране на мрежата на алтернативното предприятие, като ценови таван следва да се има предвид най-високата цена от наложените ценови ограничения на БТК.Поради това, предприятието не намира за логична промяната в указанията и позицията на КРС при изготвянето на проекта „Определяне, анализ и оценка на пазарите на генериране на повиквания от определено местоположение на обществени телефонни мрежи и на терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи" при втория кръг на пазарните анализи и предлага алтернативните оператори, в това число „Космо България Мобайл" ЕАД, да прилагат спрямо БТК цени, равняващи се на посочените в графика за поетапно намаляване на цените за терминиране в национален сегмент.

Становище на КРС

С предложените в настоящия проект задължения за достъп и ценови ограничения е конкретизиран начина, по който се прилага правилото за симетричност на цените. Противно на твърденията на КБМ, именно с въвеждането на задължения за

алтернативните предприятия, които са реципрочни на наложените на БТК, се постига равнопоставено третиране на всички регулирани предприятия. Промяната в позицията на КРС е необходима за изпълнение на законовия принцип за равнопоставеност като същевременно отчита и постигнатите договорености в сектора, съгласно подписания Меморандум между БТК и СЕК.

<u>Задължение за изготвяне и публикуване на Типово предложение за взаимно свързване</u>

БТК счита за необосновано допълването на задълженията на БТК във връзка с правилата за предоставяне на съвместно ползване (допълнение в т. XI. 4.1.”з”, първо тире и т. XI.4.1.”з”, първо тире). Според предприятието, съдържанието на типовото предложение, дадено в чл. 167, ал.3 от ЗЕС, е относимо за всички услуги за достъп. Определянето на конкретните задължения на предприятията следва да се преценяват за всеки отделен казус. Според БТК, допълването на задължението на БТК не може да бъде възприето като редакционна промяна. КРС следва да мотивира защо счита, че определена част от законовото съдържание на ТП е относимо към конкретното задължение на БТК, като - при липса на такива мотиви, предложеното задължение следва да отпадне от окончателното решение на КРС.

<u>Становище на КРС:</u>

Както беше посочено по-горе по отношение на идентично становище във връзка с пазара за генериране на повиквания от определено местоположение на обществени телефонни мрежи, КРС счита, че БТК е допуснало техническа грешка и че точното цитиране на визираните корекции е т. IX.4.1.”з”, първо тире, и т. X.4.1.”з”, първо тире. Изменението на посочените текстове от проекта на решение въвежда изискване за предоставяне на информация за планирани промени в местата за съвместно разполагане. То е прието в съответствие с бележка на „Мобилтел” ЕАД, представена в хода на второто обществено обсъждане на настоящия проект, с мотив че предложението е редакционно и цели привеждане в съответствие с влезлите в сила промени в ЗЕС. КРС е приела бележката на „Мобилтел” ЕАД с оглед съобразяване на разглеждания текст на задължението с разпоредбата на чл. 167, ал. 3, т. 2, б. „а” от ЗЕС.

Както беше посочено, безспорно е, че съдържанието на Типовото предложение е неизчерпателно определено с чл. 167, ал. 3 от ЗЕС, както и че определени текстове в законовата уредба не са относими към предоставяне на услуги по взаимно свързване. От друга страна, съвместното разполагане е услуга, относима към предоставянето на взаимно свързване към мрежата на БТК. В този смисъл, измененията в ЗЕС по отношение на информацията, която следва да се съдържа в типовото предложение, се отнасят и до Типовото предложение за взаимно свързване. Допълнението на задължителното съдържанието на типовото предложение следва общата цел за необходимо гарантиране на прозрачност на условията за предоставяне на взаимно свързване с фиксираната мрежа на БТК. Информацията за планираните промени в местата за съвместно разполагане гарантират, че предприятията ползващи тези допълни услуги могат да предвидят необходимостта от съответни изменения в техните мрежи.

<u>Задължение за прилагане на ценови ограничения, включително задължение за прилагане на разходоориентирани цени</u>

Налагане на ценови ограничения въз основа на сравнение (benchmarking)

1. Според БТК регулаторните цели, които КРС си поставя при определяне на ценовите мерки за терминиране на трафик на всички относими пазари са идентични – постигане на целите, заложени в Препоръката относно подхода за регулиране на цените за терминиране във фиксирани и мобилни мрежи в ЕС. В тази връзка, съществената разлика в ефекта от конкретните мерки, наложени на различните пазари, е недопустима. В рамките на две обсъждания БТК е предоставило мотивирано становище, в което е направен подробен анализ на използвания от КРС подход като доказва наличие на модификация в използвания от КРС подход. КРС е отхвърлила мотивите на БТК без да представи конкретно становище по направеното предложение Обстоятелството, че анализът на БТК и анализът на Мобилтел дават различни резултати не доказва, че изводите на БТК са некоректни. В тази връзка настояваме КРС отново да разгледа становището на БТК и въз основа на представените аргументи да коригира наложените ценови ограничения, както е предложено от БТК.

2. „Космо България Мобайл" ЕАД счита, че КРС незаконосъобразно налага ограничения, които облагодетелстват историческия оператор, като по този начин нарушава принципите за прозрачност и предвидимост като поставя в риск конкуренцията на българския пазар. Предприятието посочва, че съгласно чл. 170, ал. 4 от ЗЕС ценови ограничения за терминиране на входящи повиквания могат да бъдат определени въз основа на „benchmarking" (сравнителен анализ) „на сравними конкурентни пазари на други държави - членки на Европейския съюз", а критерият, който Комисията избира за осъществяването на сравнение е дали в съответната държава е въведен или не модела pure BULRIC. Единствената държава-членка на ЕС, отговаряща на този критерии по отношение на пазара за терминиране на фиксирани повиквания, е Холандия. Въпреки това, КРС не осъществява директно сравнение с цените, наложени в съответната държава, обосновавайки се с факта, че по този начин не биха били отчетени различията в икономическите и пазарните условия. Според предприятието нарушавайки законоустановения модел, Комисията определя ценови ограничения посредством изчисления, базирани на „абсолютно неясни съображения".

„Космо България Мобайл" ЕАД, както многократно посочва в предишните си становища, също поддържа мнението, че българското законодателство има примат над незадължителен акт на Европейската комисия, какъвто по своята същност е Препоръката на комисията от 7 май 2009г. относно подхода за регулиране на цените за терминиране на фиксирана и мобилна връзка в ЕС (2009/396/ЕО). Въпреки това, предприятието не е съгласно с подхода на КРС изтъквайки следните причини:

- *Анализ на пазарните дялове на участниците на българския пазар на фиксирани гласови услуги показва доминиращата позиция на „Българска телекомуникационна компания" АД, която като исторически оператор разполага с над 90% пазарен дял. Поради това „Космо България Мобайл" ЕАД е на мнение, че конкуренцията на съответния пазар следва да бъде стимулирана чрез налагане на по - строги мерки и по - прецизен анализ при налагането на ценови таван. Показателен за наличието на конкурентни проблеми е фактът, че дори 10 години след либерализацията на пазара на фиксирани услуги, конкурентните на БТК предприятия (19 на брой - съгласно проекта) формират едва 10 % процента от целия пазар.*
- *„Космо България Мобайл" ЕАД отбелязва, че е налице пълен контраст по отношение на налаганите мерки на пазара на фиксирани и мобилни услуги. КРС подхожда значително по - умерено по отношение на ценовите ограничения, които БТК ще трябва да спазва по отношение на терминирането на фиксирани повиквания, в сравнение с драстичните мерки, наложени по отношение на участниците на пазара на мобилно терминиране. При извършването на сравнителен анализ на пазара на терминиране на гласови повиквания в индивидуални мобилни мрежи Комисията определя като съпоставими пазарите на шест развити европейски държави. Сред посочените държави е и Холандия, като е пренебрегната отмяната на решението на ОРТА и факта, на който*

Комисията се позовава във фиксирания анализ. „Космо България Мобайл" ЕАД подробно аргументира защо пазарите на избраните от Комисията държави не могат да бъдат определени като сравними на българския пазар, базирайки своите твърдения на подробни данни относно икономическото състояние на съответните държави, особеностите и развитието на телекомуникационния им сектор. Въпреки това, КРС не взима становището ни предвид, отхвърляй го без да посочи конкретни мотиви.

Според предприятието така на практика се получава, че българският пазар е от една страна сравним с пазарите на значително по - развити държави, без да са от значение характерните им специфики, единствено и само на базата на критерий, свързан с въвеждането на pure BULRIC модел, а от друга страна е възможно пренебрегването на същия критерий поради различия в икономическите и пазарните условия.

„Космо България Мобайл" ЕАД предлага КРС да наложи на алтернативните оператори, в това число и на самото предприятие, да прилагат спрямо БТК цени не по-високи от посочените в графика за постепенно намаляване на цените за терминиране в национален сегмент.

„Космо България Мобайл" ЕАД предлага да бъде преразгледан използваният подход при определянето на ценовите ограничения, като бъде определен по-стръмен glide path за намаляване на цените за терминиране на гласови повиквания в индивидуалната фиксирана мрежа на „Българска телекомуникационна компания"АД.

3. Във връзка с предложените две стъпки на ценовите ограничения на цените за терминиране на повиквания, „Мобилтел" ЕАД поддържа принципната си позиция, представена в рамките на процедурите по обществено обсъждане, открити с решение № 859/2011 г. на КРС и решение № 1114/07.12.2011 г. на КРС.

<u>Становище на КРС</u>

Поставените от заинтересованите страни въпроси са разгледани в рамките на второто обществено обсъждане, като КРС поддържа без изменение позицията си по тях. По отношение на оспорването на правното значение на Препоръката за терминиране на ЕК, следва още веднъж да се подчертае, че съгласно чл. 19 от Директива 2002/21/ЕО като национален регулатор КРС е длъжна да отчита същата в максимална степен при осъществяване на своите правомощия. Също така, КРС е длъжна да има предвид текста на Препоръката за терминиране на ЕК и при тълкуване на приложимите разпоредби на националния закон.

4. БТК, „Космо България Мобайл" ЕАД, „Мобилтел" ЕАД и СЕК отново изразяват несъгласие с предвидените ценови ограничения за терминиране на трафик, генериран от мрежи извън територията на страната, като БТК и „Космо България Мобайл" ЕАД считат, че ако се възприеме подобна регулация то тя не следва да се прилага относно терминиране на повиквания, генерирани извън територията на държавата - членка на ЕС.

4.1. БТК поддържа изцяло изложените в предходни обсъждания аргументи относно липсата на правни и регулаторни основания за въвеждане на регулация по отношение терминирането на международен трафик. Дружеството счита, че изложените от КРС аргументи в отговор на позицията на БТК не обосновават промяната в подхода при регулиране на международен трафик. Според БТК, поставеният на обсъждане документ не дава ясна и конкретна информация относно промените, които са направени във връзка с правилата за терминиране на трафик без оглед на неговия произход. БТК посочва, че в проекта е извършена промяна, която се изразява в отпадане на текстовете, съгласно които при терминиране на международни повиквания се прилагат цени за силен трафик. Според БТК, в случай, че с настоящия

проект КРС има намерение да извърши промяна в позицията си, то тази стъпка на регулатора би била необоснована и в противоречие с основните принципи на закона. Според БТК, промяната в регулаторния подход следва да бъде ясно и подробно мотивирана, за да се даде възможност на заинтересованите страни да изразят своята позиция и да представят аргументи по отношение на необходимостта предложената регулаторна промяна и съответно по мотивите на КРС за промяна в позицията, противоположна на поддържаната до момента.

БТК посочва, че практиката при терминиране на международен трафик не се е променила и към настоящия момент. В сключените договори не се прави разграничение на база критерия „силен-слаб трафик". Такова разграничение е обективно невъзможно поради разликата в часовите зони в отделните държави. Също така, определянето на съответните зони на силен и слаб трафик не се подчинява на предварително определени регулаторни правила валидни на ниво ЕК.

Предвид посоченото БТК счита, че регулаторния подход по отношение приложимите цени за терминиране на международен трафик следва да се запази, тъй като липсват обективни обстоятелства, които налагат изменение в позицията на КРС. Според БТК в случай, че КРС счита за необходимо да измени позицията си, то е необходимо да бъде проведена процедура, в която да бъдат обсъдени съответните аргументи на регулатора.

В допълнение БТК, отново повтаря своята позиция от предходните обществени обсъждания относно регулирането на цените за терминиране на международен трафик с произход извън рамките на ЕС. Според БТК, ангажиментите на Република България и ЕС, съгласно Генералното споразумение за търговията с услуги, позволяват на КРС да допусне прилагането на цени на свободно търговско договаряне по отношение на трафик с произход извън ЕС. В тази връзка БТК отново прави аналогия с подхода за регулиране на международен трафик и по-конкретно с регулаторните принципи, заложени в Регламент (ЕО) № 717/2007 на Европейския Парламент и на Съвета от 27 юни 2007 година относно роуминга в обществени мобилни телефонни мрежи в рамките на Общността и за изменение на Директива 2002/21/ЕО, изменен с Регламент (ЕО) № 544/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 18 юни 2009 г.

4.2. „Космо България Мобайл" ЕАД отново подчертава, че в рамките на предишните две обществени обсъжданията, подробно и аргументирано е изложило съображения и аргументи срещу предвидената от страна на Комисията регулация на терминирането на международен трафик. Според предприятието следва изрично да бъдат изключени от обхвата на пазара на терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи международни повиквания, генерирани в държави, които не са членки на Европейския съюз. Предприятието подчертава, че такава регулация би поставила българските предприятия в неравностойно положение спрямо предприятията в държави, в които не действа европейската регулация и които сами определят цените си за терминиране на входящ международен трафик. Поради тази причина спазването на принципите на равнопоставеност и пропорционалност на регулаторната намеса изисква евентуалното и поетапно налагане на ценови тавани единствено относно трафик, генериран в държави членки на Европейския съюз. Предприятието подържа, че КРС следва да изключи от обхвата на регулацията терминирането на транзитен международен трафик. В случай че бъде наложено задължение за терминиране на транзитиран международен трафик при наложени ценови ограничения, то резултатът от такава регулаторна политика няма да бъде подобряване на условията за крайните потребители и оптимизиране за пазара на терминиране на гласови повиквания, а единствено преразпределение на приходи между търговски субекти, от което отново ще бъдат ощетени българските предприятия.

Предвид гореизложено предприятието има предлага терминирането на международни повиквания, генерирани в държави, които не са членки на Европейския съюз, както и на транзитира международен трафик, следва да бъдат изключени от обхвата на пазара на терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи.

4.3. „Мобилтел" ЕАД посочва, че в настоящия пазарен анализ, независимо от изложената от КРС позиция в рамките на предходното обществено обсъждане, Комисията е определила ограниченията на цените за терминиране на международни повиквания съобразно ограниченията и графика за терминиране на национален трафик, съответно за силен и слаб трафик, дори без да изложи допълнителни мотиви, защо преосмисля позицията си по този въпрос до момента и какво именно налага посочената промяна. Предприятието счита, че въвеждането на задължение за прилагане на ценови ограничения за силен и слаб трафик по отношение на терминирането на международни повиквания е необосновано по следните съображения:

Разграничението на силен и слаб трафик не е относимо към международните повиквания. В действащите договори за терминиране на международен трафик, сключени от Мобилтел не е налице диференциация на часове на силен и часове на слаб трафик. Това е отчетено и в решение № 320/2011 г., където Комисията е посочила, че договорите на трите мобилни предприятия с чужди оператори са определени цени за терминиране, които не зависят от часовите зони (липсва диференциране на часове на силен и слаб трафик) и по тази причина е определено ограничение на цената за терминиране на международни повиквания съобразно цената за терминиране на национални повиквания в часове на силен трафик. Според „Мобилтел" ЕАД, че разделението на силен и слаб трафик не е приложимо и поради наличието на часова разлика. Това задължение е на практика неизпълнимо, тъй като при наличие на часова разлика от седем или осем часа с дадена чужда страна, Мобилтел ще следва да прилага цена за слаб трафик на едро, когато в същата страна е налице трафик на дребно в силен трафик за съответното трето предприятие, чийто потребител търси потребител на Мобилтел, и обратно. В случай че КРС не възприеме направеното предложение, дружеството предлага да отпадне разделението на часове на силен и часове на слаб трафик по отношение на целия трафик, терминиран в мрежите на предприятията, предоставящи услугата терминиране.

Във връзка с предишно становище на КРС по отношение на Решение № 320/2011 г. на комисията, "Мобилтел" ЕАД намира подобен подход за субективен и неравнопоставен, тъй като при наличие на едни и същи конкурентни проблеми, Комисията третира неравнопоставено предприятията според това дали повикванията се терминират в мобилната или фиксираната мрежа на съответното предприятие. В проекта на пазарен анализ на съответните пазари на генериране/терминиране от/в определено местоположение КРС излага твърдения, че е установила наличието на конкурентни проблеми по отношение на терминирането на международни повиквания, като прилагане на прекомерно високи цени, асиметрия и ценова дискриминация, както и липсата на инициатива в предприятията да намалят цените до нивата на цените за терминиране на трафик, генериран на територията на Република България. Според дружеството видно от проекта, е налице нужда от регулаторна намеса по отношение на терминирането на международни повиквания в определено местоположение и няма индикации, че установените на тези пазари проблеми са по-малко съществени от установените с Решение № 320/2011 г. и съответно с проекта на анализ на пазара на терминиране в индивидуални мобилни мрежи.

Предприятието отбелязва, че до момента КРС не е приела окончателно решение за определяне, анализ и оценка на съответните пазари и не са наложени специфични задължения по отношение на терминирането на международни повиквания в определено местоположение на обществени телефонни мрежи, въпреки стартиралата процедура за приемане на решение за анализ и оценка на съответните пазари на генериране/терминиране от/в определено местоположение още през месец септември 2011 г. Според "Мобилтел" ЕАД КРС допуска в рамките на почти година да бъде налице неравнопоставено третиране на предприятията, предоставящи услугата терминиране, в зависимост от вида на мрежите им. "Мобилтел" ЕАД посочва, че на 02.04.2012 г. КРС поиска от Върховния административен съд, в рамките на производството по адм. дело № 5255/2011 г. по описа на Седмо отделение, да бъде допуснато предварителното изпълнение на решение № 320/2011 г. като счита, независимо, че е извършен анализ на съответния пазар и са предвидени корективни мерки, както и че ценовите ограничения по отношение на входящите международни повиквания в индивидуални мобилни мрежи се очаква да бъдат приети от Комисията и да бъдат наложени, считано от 01.07.2012 г. Според „Мобилтел" ЕАД е налице противоречие в мотивите и подхода на Комисията, което е доказателство не само за неравнопоставено третиране, но и за липсата на предвидимост и обоснованост при упражняване на нейните правомощия.

4.4. СЕК отново изразява несъгласие с предвидената с проекта на решение реципрочност на ценовите ограничения за терминиране на трафик, генериран в страната и трафик, генериран в чужбина, като изтъква следните съображения:

СЕК посочва, че следва да се отчита размера на разходите, необходими за да се осъществи терминиране на генериран в чужбина трафик, в съответствие с вида на използваната технология за взаимно свързване, и по-конкретно - дали се касае за взаимно свързване посредством интернет протокол (IP) или за CCS7 взаимно свързване. При първото може да се приеме, че цената за осъществяването му е близка до нула, тъй като предприятията разполагат с голям IP ресурс, закупен за покриването на други техни потребности. Според СЕК при осъществяване на взаимно свързване за целите на терминиране или транзит на международен трафик с оглед постигане на максимално качество на услугите изискване на международните доставчици е използването на протокол SS7, при който е необходимо да има физическа точка на взаимно свързване за вход в мрежата, като според Сдружението такива точки на взаимно свързване се намират най-често извън територията на страната и за поддържането им се изразходват определени средства - за линии, портове и колокиране на оборудване в друга държава.

В тази връзка СЕК отбелязва, че при разглеждане на въпроса относно наличието или липсата на необходимост от налагане на регулация по отношение на цените за терминиране на генериран извън България трафик и каква да бъде тя, следва да се разгледа и въпросът за границите на географския пазар на предоставяне на подобни услуги, което според Сдружението не е направено в настоящия документ. СЕК счита, че не всички оператори имат международни физически точки на взаимно свързване, тъй като трафикът е малък и липсва икономическа логика за поддържането им, като отбелязва, че дори някои точки на международно взаимно свързване с определени доставчици да бъдат разположени на територията на страната, те също изискват разходи. Сдружението отчита за сравнение, че взаимното свързване на мрежите на повечето предприятия, предоставящи фиксирани телефонни услуги в страната се осъществява посредством интернет протокол, поради което разходите за поддържане на физическо взаимно свързване и съответно цените за пренос на повиквания до

България, не следва да се разглеждат като равни на тези за терминиране на национален трафик.

Поради високите разходи за физическо свързване и малкият обем на трафика, генериран извън България, част от предприятията използват услугата транзит, предоставяна от предприятия, които поддържат международни точки на взаимно свързване. СЕК счита, че ако КРС приеме, че терминирането на международен трафик е равно по цена с терминирането на трафик в страната, това ще постави предприятията, предоставящи международни транзитни услуги, в неравностойно положение спрямо БТК, като това следва от факта, че огромната част от международния трафик е насочен именно към мрежата на историческото предприятие. Според Сдружението, налагането на реципрочност на цените за терминиране на международен трафик към национални и международни оператори е предпоставка целият международен трафик, насочен към мрежата на БТК, да се терминира директно в нея, без използване на услугата транзит на други предприятия, които поради реципрочността на цените не биха могли да предоставят на чуждестранните предприятия конкурентни условия за пренасяне на повикването до България. На следващо място СЕК отбелязва, че при международното терминиране операторът, който подава трафик към България, го прави по направление „359" без значение от номерата, които стоят след него, и той всъщност не прави разлика към мрежата на кое от предприятията в България е насочено повикването, особено след въвеждане и на преносимостта на номерата, което от своя страна означава или всеки оператор да има взаимно свързване с международни доставчици или, че цената за терминиране на повикването в България, която бъде предложена на този чуждестранен оператор, трябва да включва и компонента „транзит", ако евентуално се налага повикването да не бъде терминирано в мрежата на предприятието, което е осъществило взаимно свързване с него, а да бъде пренесено до мрежата на друг оператор, за който е предназначено. Според СЕК в предложената регулация, обаче, компонентата „транзит" няма да бъде платена от международния доставчик, тъй като цената за терминиране, която би могла да му бъде предложена, не би следвало да надвишава цената за терминиране, която транзитиращото предприятие след това следва да заплати на предприятието, за чиято мрежа е предназначено повикването, като по този начин би се стигнало до практическо поемане на разходите за транзит от осъществилото го предприятие, а не от викащото предприятие, което е против логиката на разплащане приета в България и ЕС, а именно - че викащият заплаща повикването. В резултат на горното СЕК счита, че операторът който приема международния трафик за терминиране, би следвало или да извършва транзита на загуба, или да спира трафика в ущърб на крайните потребители и предприятията, чиито услуги те използват, което в България вече се е случвало.

Според СЕК, при отпадане на свързаността между местен оператор и БТК или при проблеми между БТК и международните доставчици, няма да има алтернативен маршрут, по който да премине обаждането, а това ще доведе до невъзможност за реализиране на повиквания от чужбина към мрежата на съответното алтернативно предприятие.

В заключение СЕК счита, че като цяло от въвеждането на реципрочни ценови ограничения за терминиране на национален и международен трафик полза биха имали най-вече големите международни компании за пренос на международен трафик, които могат да реализират големи икономии от мащаба транзитирайки големи обеми минути и имат свободно договаряне за цени на услугите, които предоставят. Това означава, че българските телекомуникационни оператори биха се оказали лишени от ценни приходи в полза на големите чуждестранни компании.

Сдружението отбелязва, че в анализа не е направена оценка нито на начина на реализация на услугата, нито на ефекта, който ще се постигне с така наложеното задължение и изразява мнение, че ефектът от прилагане на предвижданите ценови ограничения за терминиране на международен трафик ще бъде негативен, като ще срине пазара на предоставяне на услуги за пренос на международни повиквания до викания потребител в страната и може да доведе до проблеми и невъзможност за предоставяне на услугата международна свързаност. Сдружението счита, че е необходимо комисията при налагане на това задължение да обмисли детайлно както проблема, който смята че решава, така и резултата, който ще постигне, прилагайки този вид регулация.

Становище на КРС

КРС поддържа позицията си, че посоченото задължение следва да бъде наложено на предприятията. В допълнение КРС отбелязва следните обстоятелства:

Неоснователни са твърденията, че предприятията не могат да идентифицират измененията в проекта в сравнение с проекта, поставен на второ обществено обсъждане. Видно от представените становища, заинтересованите страни ясно са идентифицирали направеното уточнение в текста на решението и приложението към него, с което комисията е уточнила, че наложените ценови и неценови ограничения се прилагат спрямо всички повиквания, независимо от техния произход. Неоснователни са твърденията на БТК, че е необходимо да се излагат допълнителни аргументи от КРС за твърдяното изменение на ценовите задължения, при положение, че тези задължения не са изменени, а е конкретизирано, че равнопоставеността обхваща и разграничението между силен и слаб трафик при терминирането на международни повиквания.

По отношение на Решение № 320/2011 г. на КРС и производството по а. д. № 5255/2011 г. по описа на ВАС, Седмо отделение, тези производства нямат отношение към настоящия проект на решение най-малкото, защото касаят различни пазари и различни административни производства. Конкретните съображения за направеното искане за допускане на предварително изпълнение на Решение № 320/2011 г. са предизвикани преди всичко от противоречиви съдебни актове и необходимост от създаване на правна сигурност относно изпълняемостта на посоченото решение. При всички положения, производството по а. д. № 5255/2011 г. не е относимо към настоящия проект на решение на КРС.

КРС отново подчертава своята регулаторна позиция, че дефиницията на продуктовия и географски пазар предполага еднакви разходи за терминиране на трафик в мрежата на предприятието, независимо от произхода му, когато повикванията се терминират на територията на Република България – преносът на трафик се осъществява от точката на взаимно свързване на територията на страната до крайната точка на мрежата (абоната).

По отношение на изложените аргументи от БТК за приложението на правото на Световната търговска организация и правото на ЕС, КРС отново подчертава, че тези аргументи са неотносими доколкото пазарите, предмет на настоящото решение, ще бъдат регулирани с индивидуален административен акт на КРС. Решенията на КРС са задължителни за всички адресати на проекта на решения като предприятия, осъществяващи дейност на територията на Република България. Терминирането на повиквания е услуга за пренос на повикване от точка на взаимно свързване на територията на страната до крайната точка на мрежата (абоната), поради което регулирането на тези повиквания попада в териториалната компетентност на КРС.

По отношение на аргументите изложени от СЕК, КРС не счита че същите оправдават промяна в регулаторната позиция на комисията и въвеждане на диференцирана ценова регулация по отношение на терминирането на повиквания. Настоящото решение регулира само последната част от преноса на международни

повиквания, поради което пазари на услуги за пренос на международни повиквания, които се терминират в мрежа на българските предприятия, могат да се развиват в конкурентни условия. Диференцираната регулация не може да бъде оправдана поради различие на разходите при положение, че ценовата регулация е ограничена само до терминирането на повиквания от точка на взаимно свързване на територията на страната и не се прилага за преноса на повиквания от точка на взаимно свързване извън територията на Република България. При наличие на регулирано терминиране на повикванията в мрежите на българските оператори, пазарът на пренос на повиквания с дестинация България ще се развива в конкурентни условия.

Становище на Комисията за защита на конкуренцията

С Решения 1371 от 06.10.2011 г. и № 1792 от 28.12.2011 г. КЗК се произнесе относно Проекти на решения за определяне, анализ и оценка на пазарите на генериране на повиквания от определено местоположение на обществени телефонни мрежи и терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи (поставени на обществени обсъждания с Решения № 859 от 01.09.2011 г. и № 1114 от 07.12.2011 г. на КРС).

В своето Решение № 429 от 10.04.2012 г. КЗК посочва, че измененията в Проекта на решение за определяне, анализ и оценка на пазарите на генериране на повиквания от определено местоположение на обществени телефонни мрежи и терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи, публикуван за трето обществено обсъждане с Решение № 380 от 01.03.2012 г. на КРС, не са свързани с определяне, анализ и оценка на съответните пазари, а с налагането на специфични задължения. В тази връзка КЗК отчита, че КРС действа в условията на оперативна самостоятелност и поддържа становището си, изразено с Решение № 1792 от 28.12.2011 г., че КРС е определила съответните пазари в съответствие с критериите и принципите на правото на конкуренцията.

III. Състояние на българския пазар на обществени телефонни услуги, предоставяни в определено местоположение

В настоящия раздел се разглежда състоянието на българския пазар на обществени телефонни услуги, предоставяни в определено местоположение за периода 2008 – 2010 г.

В допълнителните разпоредби на ЗЕС са въведени следните дефиниции, които имат отношение и следва да се вземат предвид при разглеждането на пазара на обществени телефонни услуги, предоставяни в определено местоположение, а именно:

„Обществена телефонна услуга" е обществена електронна съобщителна услуга за осъществяване на изходящи и входящи повиквания пряко или непряко, на национални или национални международни повиквания чрез номер или номера в национален или международен телефонен номерационен план."[23].

„Фиксирана телефонна услуга" е обществена телефонна услуга с определено качество, предоставяна между фиксирани крайни точки на обществена електронна съобщителна мрежа.[24]

„Повикване" е свързване, осъществено чрез обществена електронна съобщителна услуга, позволяващо двупосочни гласови съобщения."[25]

От посочените дефиниции може да бъде направен изводът, че като част от пазара на обществени телефонни услуги, предоставяни в определено местоположение, могат да бъдат разглеждани електронни съобщителни услуги, които отговарят на следните характеристики:

1. Обмяната на съобщения да се осъществява пряко или непряко (да бъдат спазени изискванията за качество на услугата, стандарти и технически спецификации);

2. Мрежата да предоставя възможност за осъществяване на национални и международни повиквания,;

3. Обмяната на съобщения да се осъществява посредством номер или номера от национален или международен номерационен план.

Последното от изредените условия е свързано с възможността за ползване на ограничен ресурс - номера от Националния номерационен план на Република България (ННП), предоставяни от КРС на предприятията, осъществяващи електронни съобщения, след издаване на съответно разрешение.

Съгласно Наредба № 1 от 2010 г. за правилата за разпределение и процедурите по първично и вторично предоставяне за ползване, резервиране и отнемане на номера, адреси и имена (Обн., ДВ, бр. 64 от 17 август 2010 г.) (Наредба за номерата), КРС предоставя за ползване на предприятията два типа национално значими номера от ННП – с географски и с негеографски национални кодове за направление. Обществени телефонни услуги, предоставяни в определено местоположение за реализиране на входящи и изходящи национални и международни повиквания, се осъществяват посредством национално значими номера с географски код за направление от ННП. Обществени телефонни услуги могат да се предоставят в определено местоположение и чрез услугата „избор на оператор", като за тази цел КРС издава на съответното предприятие разрешение за ползване на код за избор на оператор.

---

[23] *ЗЕС, Допълнителни разпоредби, § 1, т. 41*
[24] *ЗЕС, Допълнителни разпоредби § 1, т. 77*
[25] *ЗЕС, Допълнителни разпоредби § 1, т. 47*

Видовете повиквания, които потенциално всеки краен потребител (домашен или бизнес) би могъл да извърши от определено местоположение на обществена телефонна мрежа, са следните:

- повиквания в рамките на една мрежа (селищни и междуселищни);
- повиквания към други обществени телефонни мрежи, чрез които се предоставят услуги в определено местоположение (селищни и междуселищни);
- повиквания към мобилни наземни мрежи;
- повиквания към мрежи за широколентов безжичен достъп (BWA)/неподвижен безжичен достъп (FWA) с национален код за достъп от типа 99x;
- повиквания към мрежи в чужбина;
- повиквания към номера за комутируем достъп до Интернет;
- повиквания с цел пренос на телексни и факсимилни съобщения;
- повиквания към негеографски номера от типа 700XYZZZ (за достъп до услугата „персонален номер"), 800XYZZZ (услуги с безплатен достъп), 90XYTZZZ (за достъп до услуги с добавена стойност), кратки номера (112 - единен европейски хармонизиран номер за достъп до спешни повиквания, 150 – за достъп до служба „Спешна медицинска помощ", 160 – за достъп до служба „Пожарна безопасност и защита на населението", 166 – за достъп до служба „Полиция") и др.

Чрез закупуване на услугата на едро за генериране на повиквания, съгласно чл. 5 от Правилата за условията и реда за предоставяне на услугата „избор на оператор"[26], конкурентните предприятия могат да предоставят на потребителите на БТК следните видове повиквания:

- селищни и междуселищни повиквания (към мрежата на БТК и към други фиксирани мрежи в страната);
- повиквания към мобилни наземни мрежи;
- повиквания към мрежи за широколентов безжичен достъп (BWA)/неподвижен безжичен достъп (FWA);
- международни повиквания;
- повиквания към негеографски номера за предоставяне на услуги „персонален номер" (при използване на негеографски номер с формат 700XYZZZ) и „услуги с добавена стойност" (при използване на негеографски номер с формат 90XYTZZZ)

В тази връзка, след сравнение на взаимозаменяемостта на услугите, предоставяни в определено местоположение чрез номера с географски код за достъп и услугите, предоставяни чрез номера с национален код за достъп до национални негеографски услуги (раздел V, т. 1.2.2.1. и раздел VI, т. 1.2.1.1), КРС стигна до следните заключения:

- Услугите, предоставяни чрез номера с национален код за достъп от типа 8A, 98A или 99x (кодове за достъп до мобилни мрежи и до мрежи за широколентов безжичен достъп (BWA)/неподвижен безжичен достъп (FWA) с национален код за достъп 99x не са част от пазарите на генериране и терминиране на повиквания от/в определено местоположение на обществени телефонни мрежи;

- Услугите, предоставяни с национален код за достъп от типа *700XYZZZ, 800XYZZZ, 90XYTZZZ* (кодове за достъп до национални негеографски услуги)*, 118XY, 116XYZ* не са част от пазара на терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи. В съответствие с Решение № 506 от 30.04.2010 г. на КРС, по отношение на повиквания към единен

[26] *Приети с Решение на КРС № 2222 от 28.10.2008 г., обн., ДВ, бр. 98 от 14.11.2008 г., изм. ДВ, бр. 34 от 29.04.2011 г*

европейски хармонизиран номер за достъп до спешни повиквания 112, на едро се предоставя услугата „транзит”.

1. Участници на пазара

Като участници на пазара на обществени телефонни услуги, предоставяни в определено местоположение, се разглеждат предприятията, предоставящи обществени електронни съобщителни услуги, отговарящи на посочените по-горе характеристики.

„Българска телекомуникационна компания” АД (БТК) е историческото предприятие в България с най-добре развита обществена електронна съобщителна мрежа в национален мащаб (виж т. 2 от настоящия раздел по-долу) и най-голям брой крайни потребители. С Решение № 237 от 17.03.2009 г. на КРС БТК е определено за предприятие със значително въздействие върху пазарите на генериране на повиквания от определено местоположение на обществени телефонни мрежи и на терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи и са му наложени специфични задължения с цел осигуряване на условия за развитие на конкуренцията.

В таблица 1, по-долу, е представена справка за конкурентните предприятия, които в периода 2008 г. – 2010 г. притежават разрешения за ползване на индивидуално определен ограничен ресурс – номера от ННП за осъществяване на обществени електронни съобщения чрез обществена електронна съобщителна мрежа и предоставяне на фиксирана телефонна услуга и са осъществявали дейност, както и предприятията, които притежават разрешение за предоставяне на достъп до обществена телефонна услуга чрез услугата „избор на оператор”.

Предприятията "АЙ ТИ ДИ НЕТУЪРК" АД, "БЛИЗУ МЕДИА ЕНД БРОУДБЕНД" ЕАД (правоприемник на "ЕВРОКОМ КАБЕЛ МЕНИДЖМЪНТ БЪЛГАРИЯ" ЕООД и "КЕЙБЪЛТЕЛ" ЕАД), "ВЕСТИТЕЛ БГ" АД, "ИЗТОЧНА ТЕЛЕКОМУНИКАЦИОННА КОМПАНИЯ" АД, "ИНТЕРУУТ БЪЛГАРИЯ" ЕАД, "КОСМО БЪЛГАРИЯ МОБАЙЛ" ЕАД, "МОБИЛТЕЛ" ЕАД, "НЕКСКОМ-БЪЛГАРИЯ" ЕАД, "НЕТ ИС САТ" ООД, "ОРБИТЕЛ" ЕАД, "СПЕКТЪР НЕТ" ЕАД, "ТЕЛЕКОМ 1" ООД и "ТРАНС ТЕЛЕКОМ" АД с Решение 237 от 17.03.2009 г. на КРС са определени за предприятия със значително въздействие на пазара на терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи.

Таблица 1

Справка на конкурентните предприятия, оторизирани да осъществяват дейност по предоставяне на обществена гласова телефонна услуга чрез фиксирана мрежа и/или достъп до обществена телефонна услуга чрез услугата "избор на оператор"

Наименование на предприятието	31.12.2008		31.12.2009		31.12.2010	
	оторизирани	действащи	оторизирани	действащи	оторизирани	действащи
Общ брой:	**22**	**15**	**22**	**16**	**26**	**20**
"АЙ ТИ ДИ НЕТУЪРК" АД	✎	☎	✎	☎	✎	☎
"БЛИЗУ МЕДИА ЕНД БРОУДБЕНД" ЕАД*					✎	☎
"БТК НЕТ" ЕООД	✎	☎	✎	☎	✎	☎
"БЪЛГАРИЯ ТЕЛЕКОМ НЕТ" АД**	✎					
"БУЛСАТКОМ" АД					✎	
"ВАРНА НЕТ" ООД	✎		✎	☎	✎	☎
"ВЕСТИТЕЛ БГ" АД	✎	☎	✎	☎	✎	☎
ВОКСБОУН ЕС ЕЙ (VOXBONE S.A./N.V.)					✎	☎
"ГЛОБЪЛ КОМЮНИКЕЙШЪН НЕТ" АД	✎		✎		✎	☎
"ГОЛД ТЕЛЕКОМ БЪЛГАРИЯ" АД	✎		✎	☎	✎	☎
"ЕВРОКОМ КАБЕЛ МЕНИДЖМЪНТ БЪЛГАРИЯ" ЕООД*	✎	☎	✎	☎		
"ЕСКОМ" ООД					✎	
"ИЗТОЧНА ТЕЛЕКОМУНИКАЦИОННА КОМПАНИЯ" АД	✎	☎	✎	☎	✎	☎
"ИНТЕРБИЛД" ООД	✎		✎		✎	☎
"ИНТЕРУУТ БЪЛГАРИЯ" ЕАД	✎	☎	✎	☎	✎	☎
"ИНФОХЕЛП" ЕООД****					✎	
"КЕЙБЪЛТЕЛ" ЕАД*	✎	☎	✎	☎		
"КАБЕЛ САТ-ЗАПАД" ООД					✎	
"КОСМО БЪЛГАРИЯ МОБАЙЛ" ЕАД	✎	☎	✎	☎	✎	☎
"МОБИЛТЕЛ" ЕАД	✎	☎	✎	☎	✎	☎
"НЕКСКОМ-БЪЛГАРИЯ" ЕАД	✎	☎	✎	☎	✎	☎
"НЕТ ИС САТ" ООД	✎	☎	✎	☎	✎	☎
"НЕТФИНИТИ" ЕООД			✎		✎	☎
"НОВО" ЕООД**	✎					
"ОРБИТЕЛ" ЕАД	✎	☎	✎	☎	✎	☎
"СКАТ ТВ" ООД	✎		✎		✎	☎
"СПЕКТЪР НЕТ" ЕАД	✎	☎	✎	☎	✎	☎
"ТЕЛЕДАТА" АД****			✎		✎	
"ТЕЛЕКОМ 1" ООД	✎	☎	✎	☎	✎	☎
"ТРАНС ТЕЛЕКОМ" АД***	✎	☎	✎		✎	

Източник: *КРС*

Забележки:
** През 2010 г. „Кейбълтел" ЕАД се вля в „Евроком Кабел Мениджмънт България" ЕООД, което в последствие се преобразува чрез промяна на правната форма в „Близу Медиа енд Броудбенд" ЕАД*

*** С Решение № 440 от 15 май 2009 г. КРС прекрати индивидуална лицензия № 116А-03212/23.11.2005 г. за осъществяване на далекосъобщения чрез обществена фиксирана далекосъобщителна мрежа и предоставяне на фиксирана гласова телефонна услуга, издадена на „НОВО" ЕООД; С Решение № 689 от 16 юли 2009 г,. КРС отне разрешение № 01383/08.04.2008 г., издадено на „БЪЛГАРИЯ ТЕЛЕКОМ НЕТ" АД за ползване на индивидуално определен ограничен ресурс – номера, за осъществяване на електронни съобщения чрез електронна съобщителна мрежа и предоставяне на фиксирана телефонна услуга.*

**** През 2010 г. "ТРАНС ТЕЛЕКОМ" АД не е предоставило отчет в КРС за осъществяваната от предприятието дейност през 2010 г., поради което не е включено към действащите през годината предприятия. С Решение № 814 от 18.08.2011 г. КРС отне разрешение № 01331/19.12.2008 г., издадено на "ТРАНС ТЕЛЕКОМ" АД.*

***** В съответствие с издадените разрешения за ползване на индивидуално определен ограничен ресурс - номера от ННП, на „ИНФОХЕЛП" ЕООД и „ТЕЛЕДАТА" АД са предоставени единствено негеографски номера с обхват 118 за предоставяне на справочни услуги.*

Към края на 2010 г. предприятията, на които са издадени разрешения да предоставят обществени телефонни услуги чрез фиксирана мрежа и/или достъп до обществена телефонна услуга чрез услугата „избор на оператор" (включително историческото предприятие), са 26 на брой. От тях, 20 предприятия реално осъществяват дейност на пазара на обществени телефонни услуги, предоставяни в определено местоположение.

Предприятията „Булсатком" АД, „Еском" ООД, „Инфохелп" ЕООД, „Кабел Сат Запад" ООД и „Теледата" АД са представили информация в КРС, че не са осъществявали дейност до края на 2010 г., като не е налице и уведомяване на комисията за стартиране на дейност към момента на извършване на пазарния анализ.

В периода след първия кръг на анализа (2008 г. – 2010 г.) на пазара на обществени телефонни услуги, предоставяни в определено местоположение са навлезли девет нови предприятия *(„БУЛСАТКОМ" АД, „ВАРНА НЕТ" ООД, VOXBONE S.A/N.V, „ЕСКОМ" ООД, „ИНТЕРБИЛД" ООД, „ИНФОХЕЛП" ЕООД, „КАБЕЛ САТ-ЗАПАД" ООД, „НЕТФИНИТИ" ЕООД и „ТЕЛЕДАТА" АД),* от които 4 активно осъществяват дейност. В същото време, на три участващи на пазара предприятия *(„НЕТПЛЮС" ООД, „НОВО" ЕООД, „БЪЛГАРИЯ ТЕЛЕКОМ НЕТ" АД)* са прекратени лицензиите или са отнети разрешенията.

През 2009 г. бяха осъществени две сливания на предприятия, опериращи на пазара на обществени телефонни услуги в определено местоположение.

Първото бе между две от най-големите конкурентни предприятия, предоставящи фиксирани телефонни услуги (чрез покупка на „ОРБИТЕЛ" ЕАД от „МАДЯР ТЕЛЕКОМ" и „СПЕКТЪР НЕТ" АД), като през 2010 г. „МОБИЛТЕЛ" АД, един от трите мобилни оператора в страната, придоби контрола върху „СПЕКТЪР НЕТ" АД.

Консолидирането на предприятията „ЕВРОКОМ КАБЕЛ МЕНИДЖМЪНТ БЪЛГАРИЯ" ЕООД и „КЕЙБЪЛТЕЛ" ЕАД, които от края на 2010 г. започнаха да оперират под търговската марка Близу („БЛИЗУ МЕДИА ЕНД БРОУДБЕНД" ЕАД), е второто осъществено сливане през разглеждания период.

2. Инфраструктура

2.1. Обществена електронна съобщителна мрежа на историческото предприятие

През изминалия двугодишен период БТК извърши редица промени в мрежата си[27], които се изразяват главно в изграждане на високоскоростна IP-базирана опорна мрежа, с точки на присъствие във всички областни градове на страната, което от своя страна доведе до пълна замяна на разположените на най-високо йерархично ниво в TDM мрежата комутационни съоръжения (транзитни централи) с програмни комутатори, пакетни комутатори и маршрутизатори. Също така, локалните комутационни възли в абонатната част на мрежата са в процес на замяна с мултисервизни възли за достъп (MSAN[28]). TDM транзитните централи ще продължат да изпълняват чисто локални комутационни функции до тяхната окончателна замяна с MSAN възли.

В съответствие с представената от БТК информация, мрежата може условно да бъде разделена на логическа и преносна.

БТК вече използва високоскоростна IP-базирана опорна преносна мрежа, свързваща точки на присъствие във всички 27 областни града на страната, като се има предвид, че София-област се обслужва от точките на присъствие в град София. Разположените в опорната мрежа пакетни комутатори и маршрутизатори изпълняват функциите по насочването на гласовия и сигнализационен трафик между комутационните съоръжения в мрежата.

Логическите (сигнализационни) функции по управление на трафика в мрежата се изпълняват от три програмни комутатора (Soft Switches), разположени в гр. София, гр. Варна и гр. Пловдив. Те определят горното логическо йерархично ниво на мрежата на БТК, което обхваща и разположените в същите градове медийни шлюзове (Universal Media Gateways, UMG). Програмните комутатори управляват маршрутизацията на повикванията в мрежата на базата на разпределено обслужване (в три зони) по географски кодове за направление (географски NDC). БТК счита така реализираното управление на маршрутизацията за ограничаващо технологично условие по отношение на изходящите повиквания, на базата на което е определило изискване за минимум три броя точки на взаимно свързване с мрежата му.

На долното логическо йерархично ниво са разположени аналогично функциониращи 24 медийни шлюза, заместващи регионалните транзитни TDM централи на БТК (в градовете Благоевград, Бургас, Велико Търново, Видин, Враца, Габрово, Добрич, Кърджали, Кюстендил, Ловеч, Монтана, Пазарджик, Перник, Плевен, Разград, Русе, Силистра, Сливен, Смолян, Стара Загора, Търговище, Хасково, Шумен, Ямбол). Медийните шлюзове изпълняват функциите по преобразуване на трафика от локалната мрежа с комутация на канали към опорна мрежа с пакетна комутация. Те обслужват и гласовия трафик между MSAN възлите и TDM централите, разположени на територията на съответната административна област. Чрез тях се реализира и взаимното свързване с мрежите на другите участници на пазара, при запазване на сигнализацията по общ канал № 7 (CCS7). Връзката между два медийни шлюза в опорната мрежа не е пряка и се осъществява посредством най-малко 4 пакетни комутиращи съоръжения (маршрутизатори и комутатори), разположени на различни нива в мрежата с пакетна

---

[27] *Информацията за извършени промени в мрежата е въз основа на предоставени от БТК данни с писма вх. № 04-04-564/24.09.2009 г.; вх. № 04-04-79/05.02.2010 г .и вх. № 37-00-95/14.01.2011 г., както и предвид меморандум, подписан от Сдружението за електронни комуникации и БТК (уведомление за меморандума е постъпило в КРС с писмо вх.№ 04-04-550/04.09.2009 г.)*

[28] *Multi-Service Access Node*

комутация и в различни географски локации[29]. Както вече бе посочено, абонатната мрежа се обслужва от MSAN възли и, все още, от TDM локални автоматични телефонни централи, които са директно свързани към съответен медиен шлюз. MSAN възлите реализират свързването на линиите от абонатната мрежа към опорната мрежа, като интегрират всички услуги – теснолентови и широколентови, в единна платформа. Мултисервизните възли за достъп не притежават функционалност за взаимно свързване. Те се управляват от трите програмни комутатора, на основата на описания по-горе географски признак. MSAN възлите са свързани директно към опорната пакетна мрежа на предприятието посредством пакетни комутатори. Връзката между медиен шлюз и MSAN се осъществява чрез поне един маршрутизатор и множество пакетни комутатори.

Структурата на мрежата на историческото предприятие схематично е представена на фигура 1.

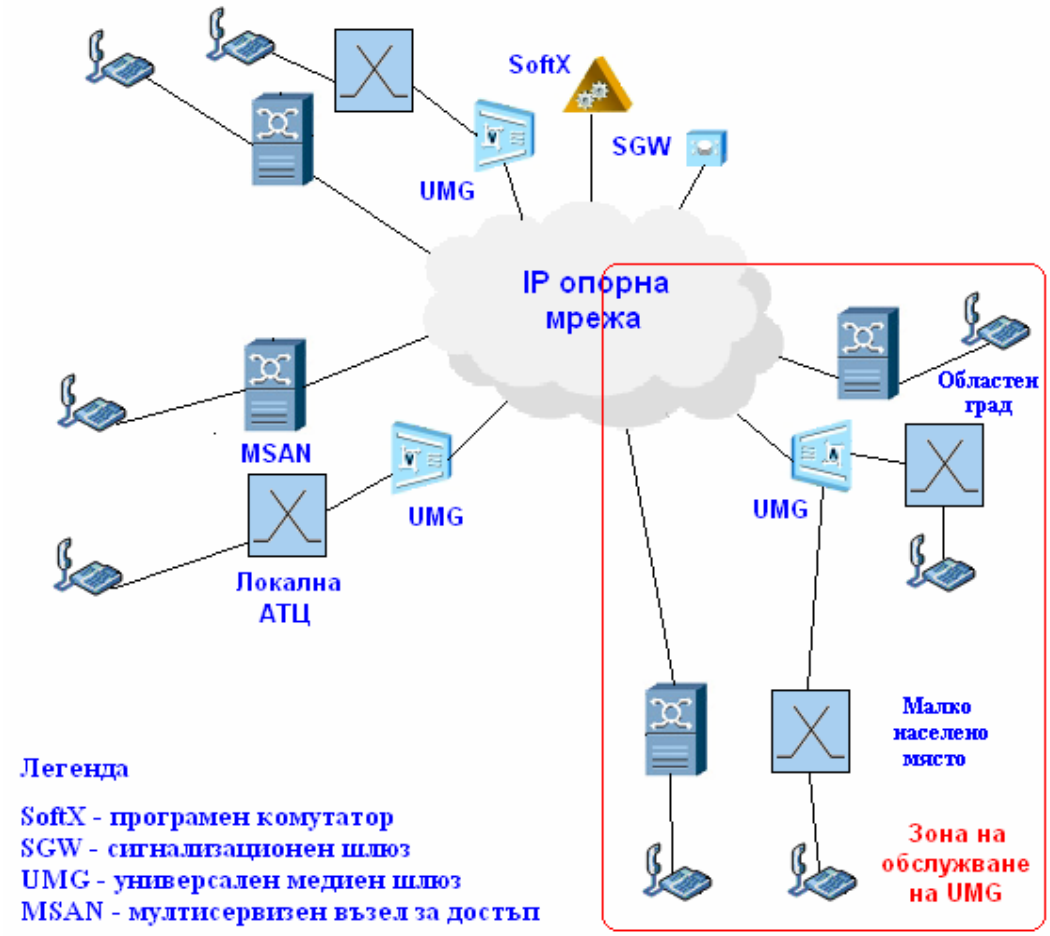

Структура на мрежата на историческото предприятие

Фигура 1

В съответствие с представената информация, може да се заключи, че опорната мрежа на БТК има структура на IP-базирана мрежа от следващо поколение, като взаимното свързване се осъществява в съответствие с реализираните две логически йерархични нива.

---

[29] *Становище на БТК във връзка с обществено обсъждане на проекта на Типово предложение за взаимно свързване (ТПВС), (вх. № 04-04-28/18.01.2011 г.)*

Постигнатата степен на цифровизация на мрежата на БТК към края на 2010 г. е 98,8%, като нецифровизирани остават малки и трудно достъпни населени места.

Плановете на БТК са насочени към въвеждане и предлагане на нови IP-базирани гласови услуги на крайни потребители, при които абонатния достъп до IP опорната NGN мрежа се осъществява при използване на пакетна комутация, която до този момент се прилагаше предимно за пренос на данни и за достъп до Интернет. Това се потвърждава и от стартиралата през 2011 г. нова услуга на БТК IP Business Call (VIP Business)[30], при която се предоставя достъп до фиксирана телефонна услуга чрез Ethernet базирани локални мрежи за пренос на данни (MAN мрежи) и SIP протокол. За ползването на посочената услуга е необходимо SIP крайно устройство (IP телефонна централа или IP шлюз).

2.2. Мрежи на конкурентните предприятия

Конкурентните предприятия предоставят обществени телефонни услуги в определено местоположение чрез различни мрежи за достъп - кабелни мрежи за пренос на радио и телевизионни програми (CaTV), мрежи за широколентов безжичен достъп (BWA), IP-базирани LAN и MAN мрежи и наземни мобилни мрежи. Абонатният достъп до мрежата се осъществява чрез DOCSIS технология, линии под наем, усукана метална двойка (UTP или FTP) оптично влакно и радиоинтерфейс, като на крайните потребители се осигуряват традиционен аналогов/ISDN и Ethernet интерфейси за достъп.

В опорните си мрежи, конкурентните предприятия използват влакнесто-оптични линии за връзка и SDH или IP-технологии за пренос. Голяма част от конкурентните предприятия имат изградени точки на присъствие само в областните градове на страната. Други предприятия имат точки на присъствие на територията на отделни областни градове и действат като локални доставчици на фиксирани телефонни услуги. Управлението на трафика в мрежите на конкурентните оператори се осъществява посредством програмни комутатори (Soft Switch). За осигуряване на взаимно свързване към други електронни съобщителни мрежи се използват медийни шлюзове (media gateway), разположени в точките на присъствие на предприятията, към които се реализира взаимното свързване.

Структура на мрежите на конкурентните предприятия в България

Фигура 2

От представената по-горе информация е видно, че конкурентните предприятия, които предоставят обществени телефонни услуги имат изградени IP-базирани мрежи от следващо поколение.

[30] http://www.vivacom.bg/bg/business/prices_and_services/fiksirani_glasovi_uslugi/vip_business

3. Състояние на пазара на обществени телефонни услуги, предоставяни в определено местоположение

При първия кръг на изготвяне на пазарни анализи с Решение № 237 от 17.03.2009 г. КРС определи пазарите на едро за генериране и терминиране на повиквания от/в определено местоположение на обществени телефонни мрежи (пазари 2 и 3 съгласно Препоръка 2007/879/ЕО), както и предприятията със значително въздействие на тези пазари. С Решение № 506 от 30.04.2010 г. на КРС пазарът на национални транзитни услуги в обществени фиксирани телефонни мрежи в Република България беше дерегулиран.

Пазарите на едро за генериране и терминиране на повиквания от/в определено местоположение на обществени телефонни мрежи са тясно свързани с пазарите на дребно за обществено достъпни телефонни услуги, предоставяни в определено местоположение. Това е така, тъй като осъществяването на повиквания от страна на крайните потребители не би могло да бъде осъществено без участието на услугите на едро – генериране и терминиране.

3.1. Фиксирани телефонни постове

Към края на 2010 г. броят на фиксираните телефонни постове в страната достига 2 156 920, като се регистрира ръст от 2,33% на този показател спрямо 2009 г. Въпреки този ръст през 2010 г. спрямо 2008 г. е отчетено намаление на броя на фиксираните телефонни постове с 0,75%.

Регистрираният ръст на показателя брой фиксирани телефонни постове към края на 2010 г. спрямо 2009 г. се дължи на значителното увеличение на броя на фиксираните телефонни постове на абонати на конкурентните предприятия, което към края на наблюдавания в анализа период компенсира спада в количеството на фиксираните телефонни постове на абонати на историческото предприятие.

На фигура 3 е представена информация за броя на телефонните постове на БТК и конкурентните предприятия, предоставящи обществена телефонна услуга в определено местоположение за периода 2008 – 2010 г.

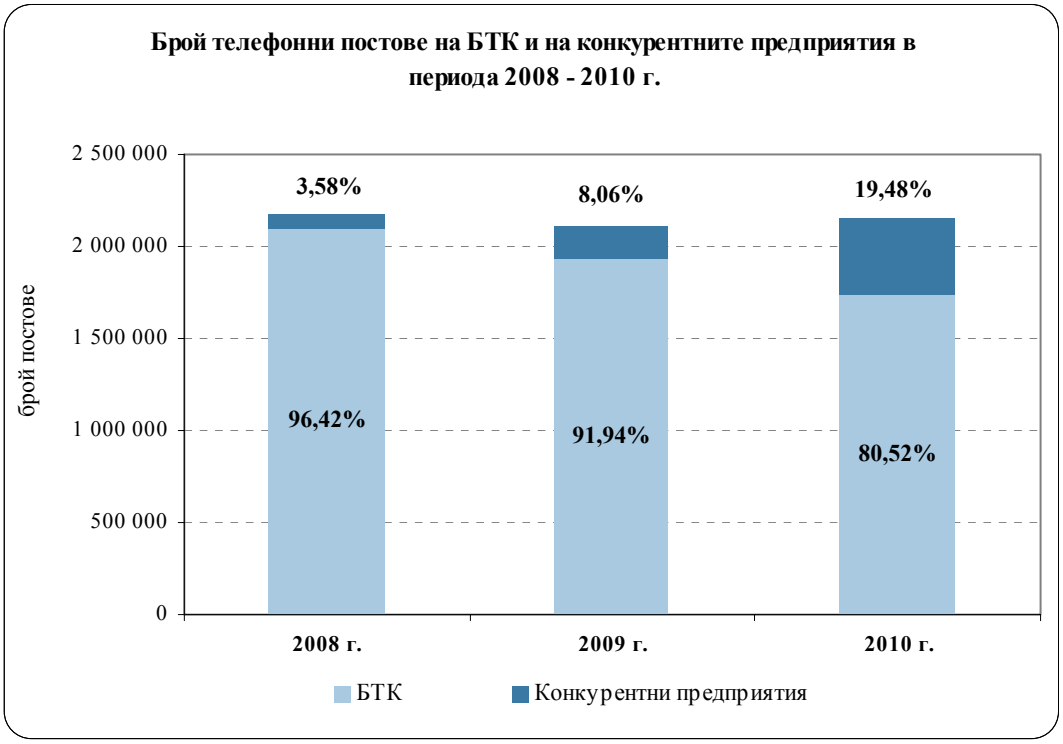

Източник: *Данни, подадени в КРС*

Фигура 3

В края на разглеждания в анализа период, броят на постовете на конкурентните предприятия се увеличава с над пет пъти спрямо края на 2008 г., като относителният им дял в края на 2010 г. достига 19,48% от общия брой на фиксираните телефонни постове. Броят на постовете на историческото предприятие намалява със 17,12% за същия период. Пазарният дял на БТК, изчислен на база постове в края на периода е 80,52%, при 96,42% в края на 2008 г. За сравнение през 2007 г. този пазарен дял надвишава 97%.

Въз основа на представените данни следва да се заключи, че независимо от увеличения брой на телефонните постове на конкурентните предприятия, броят на постовете на историческото предприятие остава голям, което предопределя предимството на мрежата на БТК във връзка с възможността да бъдат осъществявани повиквания от/към мрежата на предприятието.

Фигура 4 представя сравнение на изменението на фиксираната телефонна плътност (по население и домакинства) за периода 2008 - 2010 г.

Източник: *Данни, подадени в КРС*

Фигура 4

Видно от графиката в разглеждания период се наблюдава минимално изменение на показателя „фиксирана телефонна плътност" (с 0,7 процентни пункта по население и с 0,1 процентни пункта по домакинства).

Към края на 2010 г. показателят фиксирана телефонна плътност по домакинства остава сравнително висок (62,2%), което показва, че все още над половината от домакинствата в страната имат фиксиран телефон.

3.2. Приходи

Към края на 2010 г. приходите от предоставяне на фиксирани телефонни услуги[31] възлизат на 395 млн. лв. (фигура 5), което представлява намаление с 24% спрямо предходната година. За разглеждания период 2008 – 2010 г. намалението е с 39%.

[31] *Приходите от предоставяне на фиксирани телефонни услуги включват: приходи от предоставяне на достъп (такси за откриване на телефонни постове и месечен абонамент); приходи от абонати (национални и международни разговори), приходи от пакетни услуги, приходи на едро (транзит, терминиране и генериране) и други приходи (физическа реализация на взаимно свързване и други нетрафични приходи)*

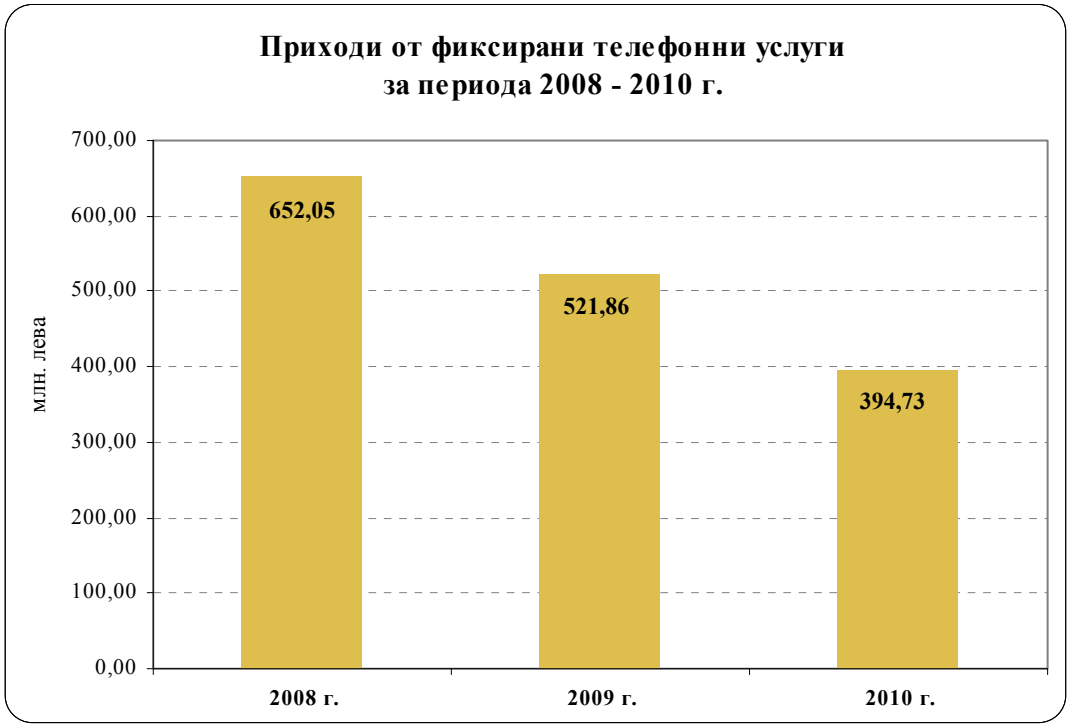

Източник: *Данни, подадени в КРС*

Фигура 5

Отчетеният спад в обема на приходите от фиксирани телефонни услуги се дължи преди всичко на понижаване на средните цени на дребно за осъществяване на повиквания от фиксирана мрежа към други фиксирани и мобилни мрежи (фигура 12) и в незначителна степен на отчетения минимален спад в броя на телефонните постове (0,75%) за периода 2008 – 2010 г. (вж. т. 3.1 от настоящия раздел).

На фигура 6 е показана тенденцията на плавно намаляване на относителния дял на приходите от фиксирани услуги в общия обем на пазара на електронни съобщения. Към края на 2010 г. делът на приходите от фиксирани телефонни услуги намалява с 5 процентни пункта спрямо 2008 г., като съставлява 11% от общия обем на пазара на електронни съобщения[32].

[32] *Общият обем на пазара на електронни съобщения включва приходите от гласови телефонни услуги (фиксирани, мобилни и други гласови услуги), услуги за предоставяне на линии под наем, услуги за пренос на данни и/или достъп до интернет, услуги за разпространение на радио и/или телевизионни програми, пакетни услуги и други електронни съобщителни услуги*

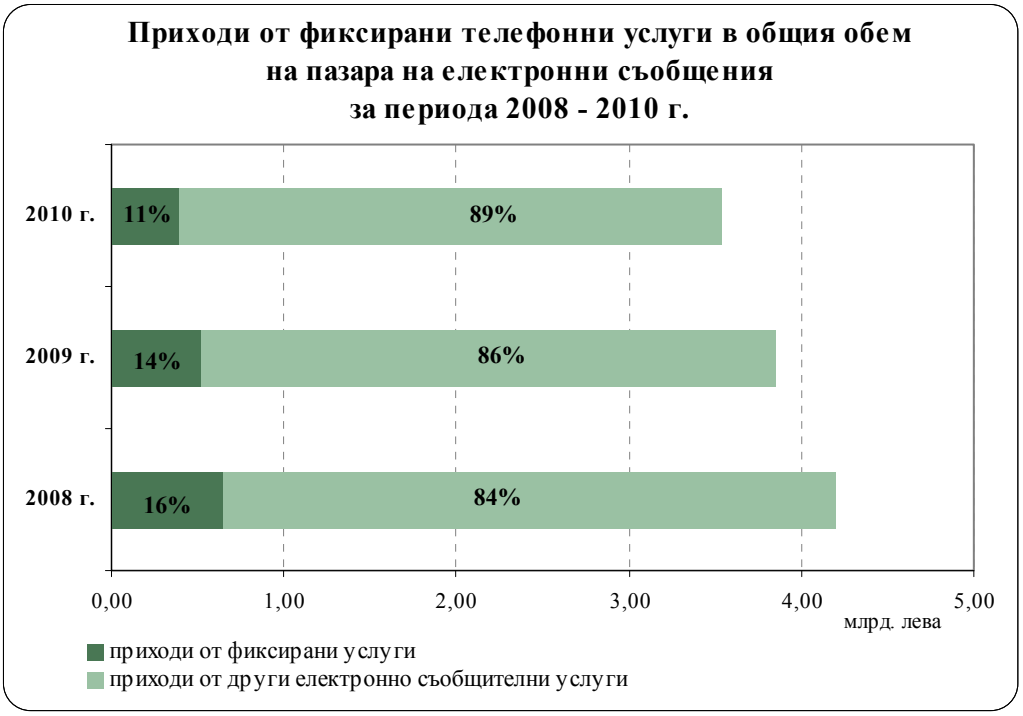

Източник: *Данни, подадени в КРС*

Фигура 6

В сравнение с 2007 г. (края на периода на първия пазарен анализ) през 2010 г. се наблюдава значителна промяна в структурата на приходите от фиксирани телефонни услуги.

Докато през 2007 г. основна част[33] от приходите на БТК и на конкурентните предприятия са били приходите от национални повиквания[34] то през 2010 г. това са приходите от достъп[35], съответно 65% и 41% (фиг. 7).

Високият дял на приходите от достъп в структурата на приходите на историческото и конкурентните предприятия се дължи основно на политиката им през последните три години да предлагат на потребителите си абонаментни планове с включени минути за разговор. Друга причина за промяна на структурата на приходите произтича от увеличеното предлагане на пакетни услуги, с включена фиксирана гласова телефонна услуга.

Приходите от абонати при осъществяване на национални повиквания представляват съответно 24% за историческото предприятие и 29% за конкурентните предприятия.

Значителна част от общите приходи на конкурентните предприятия представляват приходите от проведени от абонатите международни повиквания – 17%.

От структурата на приходите на БТК за 2010 г. е видно, че приходите от услугата „избор на оператор" представляват едва 0,05%, от общите приходи на предприятието при

---

[33] *За БТК – 51,4% от общите приходи; за конкурентните предприятия - 44,3% от общите приходи*

[34] *Включват селищни и междуселищни разговори, разговори към мобилни наземни мрежи, към мрежи за широколентов безжичен достъп (BWA)/неподвижен безжичен достъп (FWA) с национален код за достъп 99x и към негеографски номера (700XYZZZ, 800XYZZZ, 90XYTZZZ, 118XY, 116XYZ и други номера за достъп до спешни повиквания)*

[35] *Включват се приходите от инсталационни такси, месечен абонамент, абонаментни планове с включени минути и месечен абонамент от пакетни услуги с включена фиксирана гласова услуга*

0,1% през 2007 г. Това показва, че конкурентните предприятия въпреки възможностите, които имат за предоставяне на услугата „избор на оператор" чрез използване на абонатната мрежа на историческото предприятие, предлагат на своите абонати фиксирани телефонни услуги, използвайки предимно собствен абонатен достъп(видно от т. 3.1).

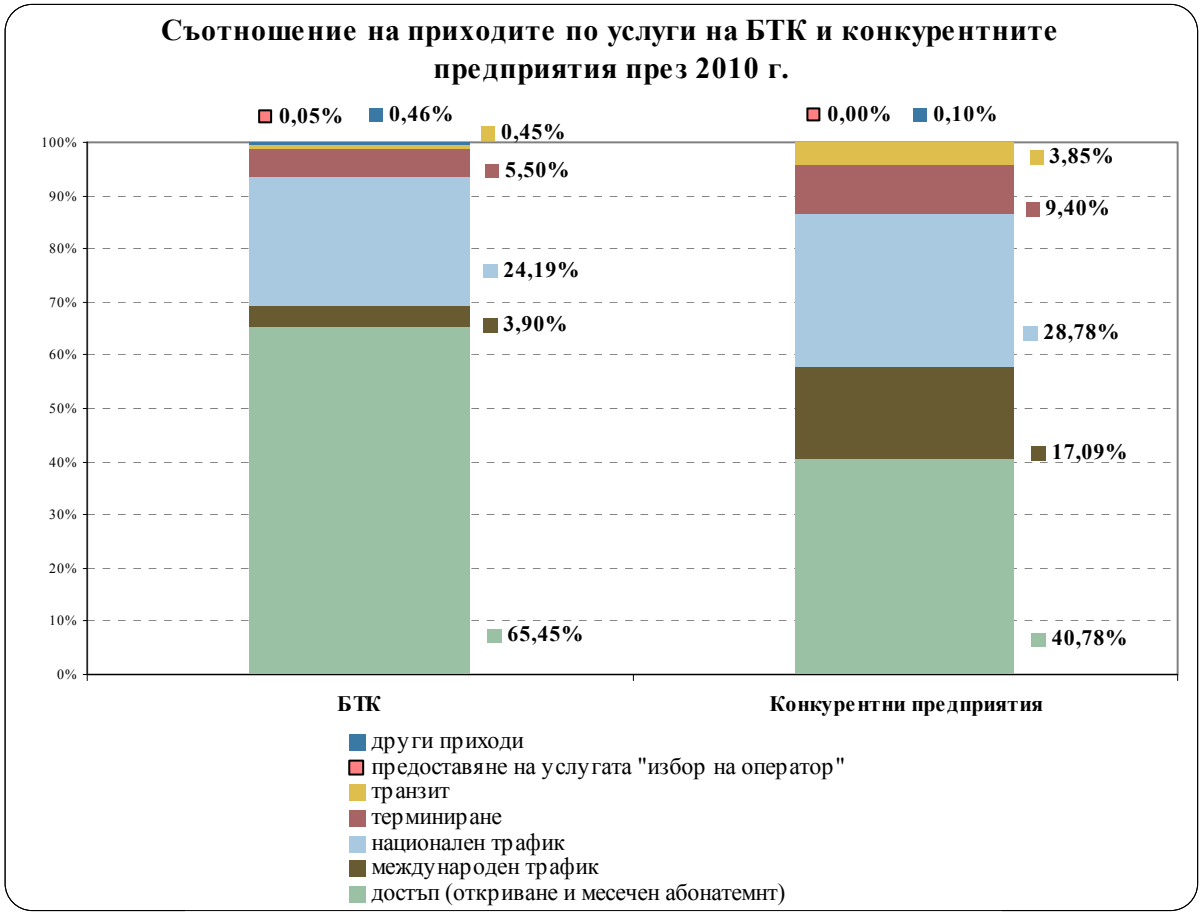

Източник: *Данни, подадени в КРС*

Фигура 7

3.3. Относителни дялове

В таблица 2 е представена динамиката на относителните дялове на предприятията, предоставящи обществени телефонни услуги в определено местоположение в периода 2008 – 2010 г., изчислени според:

- общия брой постове;
- приходите от услуги на дребно и едро;
- общия реализиран изходящ трафик;
- общия брой терминирани минути;
- общите приходи от предоставяне на услугата терминиране.

Таблица 2

ПАЗАРНИ ДЯЛОВЕ СПОРЕД															
Предприятия	общ брой телефонни постове			приходи от услуги на дребно и едро			общ реализиран изходящ трафик			общи брой терминирани минути			общите приходи от терминиране		
	2008 г.	2009 г.	2010 г.	2008 г.	2009 г.	2010 г.	2008 г.	2009 г.	2010 г.	2008 г.	2009 г.	2010 г.	2008 г.	2009 г.	2010 г.
"БТК" АД	96,42%	91,94%	80,52%	96,14%	95,65%	92,45%	95,29%	94,24%	92,76%	83,29%	79,16%	87,52%	90,07%	80,06%	87,76%
"Ай Ти Ди Нетуърк" АД	0,04%	0,39%	0,22%	0,05%	0,16%	0,24%	0,05%	0,14%	0,24%	0,03%	0,42%	0,17%	0,18%	0,46%	0,13%
"Близуу Медиа енд БРоудбенд" ЕАД			4,77%			1,87%			0,60%			2,71%			2,87%
"БТК НЕТ" ЕАД*	-	-	-	0,10%	0,13%	0,10%	0,20%	0,24%	0,10%	-	-	-	-	-	-
"Варна Нет" ООД	-	0,00%	0,01%	-	0,00%	0,01%	-	0,00%	0,01%	-	0,00%	0,01%	-	0,00%	0,01%
"Вестител БГ" АД	0,05%	0,09%	0,04%	0,02%	0,02%	0,03%	0,04%	0,05%	0,05%	0,11%	0,13%	0,05%	0,07%	0,10%	0,04%
Воксбоун Ес Ей (Voxbone S. A./N.V.)			-			0,05%			-			-			-
"Глобъл Комюникейшън Нет" АД	-	-	0,01%	-	-	0,01%	-	-	0,00%	-	-	0,00%	-	-	0,00%
"Голд Телеком България" АД	-	-	0,00%	0,02%	0,02%	0,07%	0,02%	0,03%	0,09%	-	-	0,04%	-	-	0,09%
"Евроком Кабел Мениджмънт България" ЕООД	0,27%	0,91%		0,05%	0,09%		0,11%	0,25%		0,55%	1,52%		0,36%	1,30%	
"Източна Телекомуникационна Компания" АД	0,01%	0,01%	0,01%	0,01%	0,03%	0,04%	0,01%	0,02%	0,03%	0,04%	0,03%	0,01%	0,02%	0,02%	0,01%
"Интербилд" ООД	-	-	0,12%	-	-	0,05%	-	-	0,02%	-	-	0,21%	-	-	0,11%
"Интеруут България"	0,02%	0,02%	0,02%	0,23%	0,28%	0,44%	0,51%	0,70%	0,64%	1,61%	3,35%	1,51%	0,94%	2,79%	1,74%
"Кейбълтел" ЕАД	1,28%	1,78%		0,53%	0,57%		0,83%	0,94%		2,67%	3,52%		1,67%	3,55%	
"Космо България Мобайл" ЕАД	0,07%	1,23%	6,63%	0,01%	0,08%	1,22%	0,00%	0,06%	1,18%	0,07%	0,25%	2,49%	0,09%	0,17%	2,30%
"Мобилтел" ЕАД	1,37%	2,95%	7,17%	0,08%	0,30%	0,99%	0,06%	0,31%	1,31%	0,23%	1,11%	2,55%	0,12%	0,91%	1,93%
"Некском-България" ЕАД	0,07%	0,14%	0,11%	0,47%	0,47%	0,38%	0,53%	0,40%	0,30%	0,80%	0,67%	0,19%	0,48%	0,46%	0,12%
"Нет Ис Сат" ООД	0,01%	0,02%	0,01%	0,02%	0,05%	0,12%	0,08%	0,18%	0,30%	0,04%	0,08%	0,06%	0,03%	0,06%	0,05%
"Нетфинити" ЕООД		-	0,00%		-	0,00%		-	0,01%		-	0,00%		-	0,00%
"Орбител" ЕАД	0,06%	0,11%	0,11%	1,75%	1,47%	1,52%	1,83%	1,83%	1,75%	4,04%	4,69%	1,77%	2,16%	4,88%	2,26%
"СКАТ ТВ"	-	-	0,00%	-	-	0,00%	-	-	0,00%	-	-	0,00%	-	-	0,00%
"Спектър Нет" ЕАД	0,18%	0,19%	0,21%	0,45%	0,62%	0,69%	0,37%	0,49%	0,56%	5,61%	4,29%	0,60%	3,35%	4,70%	0,53%
"Телеком 1" ООД	0,01%	0,01%	0,03%	0,03%	0,01%	0,04%	0,00%	0,04%	0,07%	0,71%	0,54%	0,14%	0,33%	0,28%	0,06%
"Транс Телеком" ЕАД	0,17%	0,22%	-	0,04%	0,04%	-	0,07%	0,09%	-	0,20%	0,24%	-	0,12%	0,26%	-

Източник: *Данни, подадени в КРС*

Тенденцията на плавно намаляване на относителните дялове на БТК, наблюдавана при първия кръг анализ на пазарите на генериране и терминиране на повиквания от/в определено местоположение на обществени телефонни мрежи се запазва за някои от показателите (приходи от услуги на едро и дребно, общ реализиран изходящ трафик и приходи от терминиране). Относителният дял на БТК за показателя „общ брой телефонни постове" през 2010 г. (80,52%) е намалял с повече от 15 процентни пункта спрямо 2008 г., докато относителният дял на показателя „общ брой терминирани минути" бележи увеличение с повече от 4 процентни пункта. Изменението се дължи освен на нарасналия брой абонати на конкурентните предприятия (както беше посочено в т. 3.1.) и на по-големия брой терминирани минути, генерирани от мрежи извън страната.

Видно от представените данни, пазарът на обществени телефонни услуги, предоставяни в определено местоположение, продължава да е силно концентриран, като относителните дялове на историческото предприятие продължават да бъдат високи, въпреки навлизането на нови конкуренти на пазара.

3.4. Цени

3.4.1. Цени на едро

С Решение № 237 от 17.03.2009 г. КРС определи 16 предприятия със значително въздействие на пазара на терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи, както и специфичните задължения за всяко едно от тях.

Съгласно цитираното решение на БТК бяха наложени ценови ограничения под формата на график за поетапно намаляване на цените за терминиране. През разглеждания период 2008 – 2010 г. цените за терминиране в различните сегменти на фиксираната

мрежа бяха променяни четири пъти (от 01.01.2010 г. метро сегментът отпадна поради развитието на мрежата на БТК). Съгласно Решение № 237/17.03.2009 г. на КРС, историческото предприятие е задължено да прилага едни и същи цени за терминиране на трафик в неговата мрежа, произхождащ от национални мрежи. БТК бе задължено да осигурява достъп на предприятията, които имат право на взаимно свързване с цел терминиране на международен трафик, но при цени на свободно договаряне. Също така с Решение № 237 от 17.03.2009 г. БТК бе задължено да осигури възможност на предприятията, предоставящи обществена телефонна услуга чрез мобилни мрежи, за терминиране на трафик във всички сегменти, а не само в двоен сегмент. Независимо от тази възможност мобилните предприятия продължиха да използват изграденото с мрежата на историческото предприятие свързване на двоен сегмент, до сключване на допълнителни споразумения в съответствие с Меморандума, подписан между БТК и Сдружението за електронни комуникации. Следва да се отбележи, че до 01.01.2010 г. фиксираните предприятия преобладаващо използват метро сегмент (след тази дата локален сегмент) за генериране/терминиране на повиквания в мрежата на БТК.

В таблица 3 са представени цените за терминиране на повиквания в мрежата на БТК, изходящи от други фиксирани и мобилни мрежи в страната към края на съответната година, включена в периода на анализа. Понижаването на цените, в съответствие с графика за постепенно намаляване, в наблюдавания период варира от 36% до 67% в зависимост от сегмента.

Таблица 3

Цени (в лв.) за терминиране на трафик в мрежата на БТК от конкурентни и мобилни предприятия:			
Сегмент	**към 31.12.2008 г.**	**към 31.12.2009 г.**	**към 31.12.2010 г.**
локален сегмент			
силен трафик	0,0165	0,0129	0,0105
слаб трафик	0,0140	0,0100	0,0085
метро сегмент			
силен трафик	0,0230	0,0170	x
слаб трафик	0,0120	0,0100	x
единичен сегмент			
силен трафик	0,0270	0,0174	0,0100
слаб трафик	0,0180	0,0100	0,0095
двоен сегмент			
силен трафик	0,0600	0,0360	0,0200
слаб трафик	0,0370	0,0180	0,0140

Източник: *Данни, подадени в КРС*

На фигури 8, 9 и 10 са представени цените за терминиране в мрежата на историческите предприятия в държавите-членки на ЕС съответно в локален, единичен и двоен сегмент в часовете на силен трафик. Видно е, че цените за терминиране в локален и двоен сегмент в мрежата на историческото предприятие в България към 01.10.2010 г. са над средните цени за терминиране (локален и двоен) в страните от ЕС. Цената за терминиране в единичен сегмент е по-ниска от средната цена в ЕС27. Този резултат е

следствие от наложените специфични задължения на БТК, определено за предприятие със значително въздействие на пазара при първия кръг от анализи.

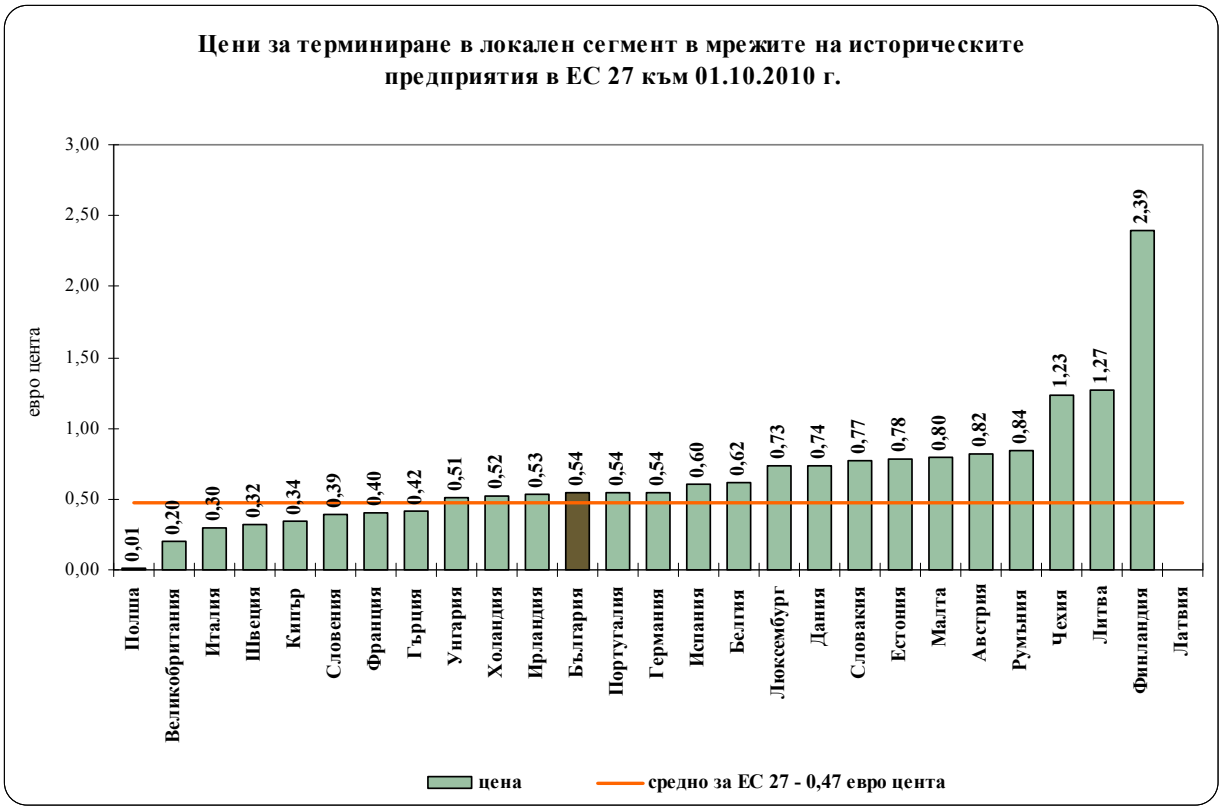

Източник: *Electronic communications market indicators, Digital Agenda Scoreboard 2011*

Фигура 8

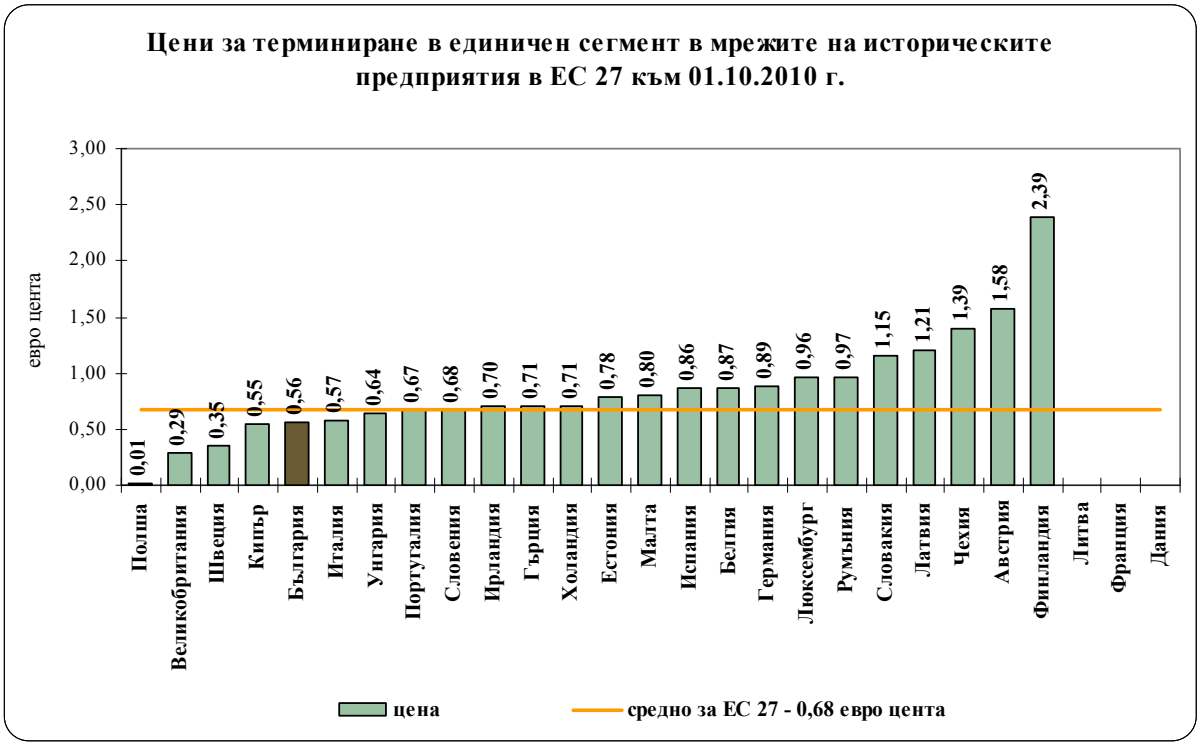

Източник: *Electronic communications market indicators, Digital Agenda Scoreboard 2011*

Фигура 9

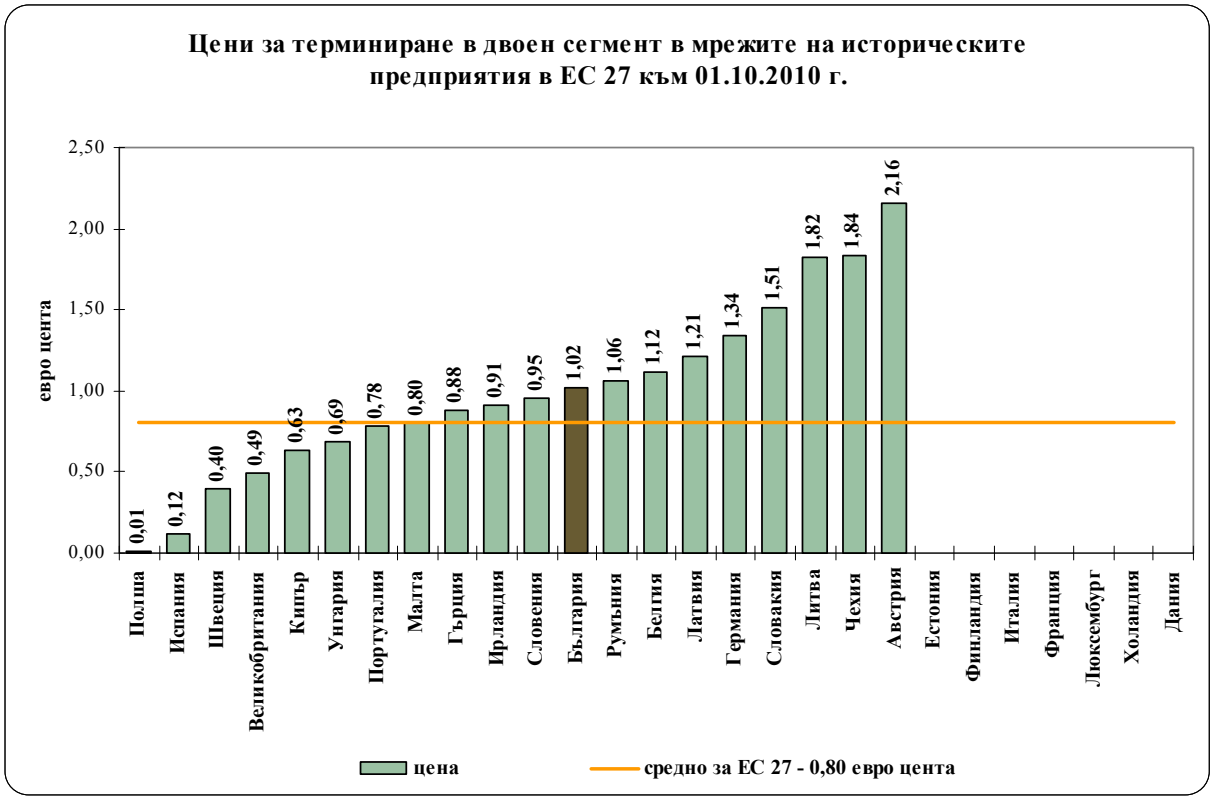

Източник: *Electronic communications market indicators, Digital Agenda Scoreboard 2011*

Фигура 10

С решение № 237/17.03.2009 г. на конкурентните предприятия също е наложено задължение по отношение на цените за терминиране на повиквания в определено местоположение под формата на ценови таван – цените за терминиране на трафик в собствените им мрежи не следва да бъдат по-високи от цените на историческото предприятие.

Видно от данните, представени на фигура 11, средните цени[36] за терминиране в часовете на силен трафик в мрежите на конкурентните предприятия на повиквания, генерирани в мрежи в страната, бележат спад с 42% през 2010 г. спрямо 2008 г.

[36] *Средните цени са изчислени като частно между приходите от терминиран трафик в мрежите на конкурентните предприятия от повиквания от страната и общия обем на този трафик.*

Източник: *Данни, подадени в КРС*

Фигура 11

В съответствие с Решение № 237 от 17.03.2009 г. на КРС услугата „генериране на повиквания от определено местоположение" се предоставя от БТК, при цени, равни на тези за терминиране.

3.4.2. Цени на дребно

На фигура 12 са представени средните цени на дребно за повиквания от фиксирана мрежа към други фиксирани и мобилни мрежи[37]. От графиката е видно, че в периода 2008 – 2010 г. цените бележат спад с 46%.

[37] *Средните цени са изчислени като частно между общите приходи от предоставяне на повиквания към фиксирани и мобилни мрежи и общия обем на трафика към тези мрежи*

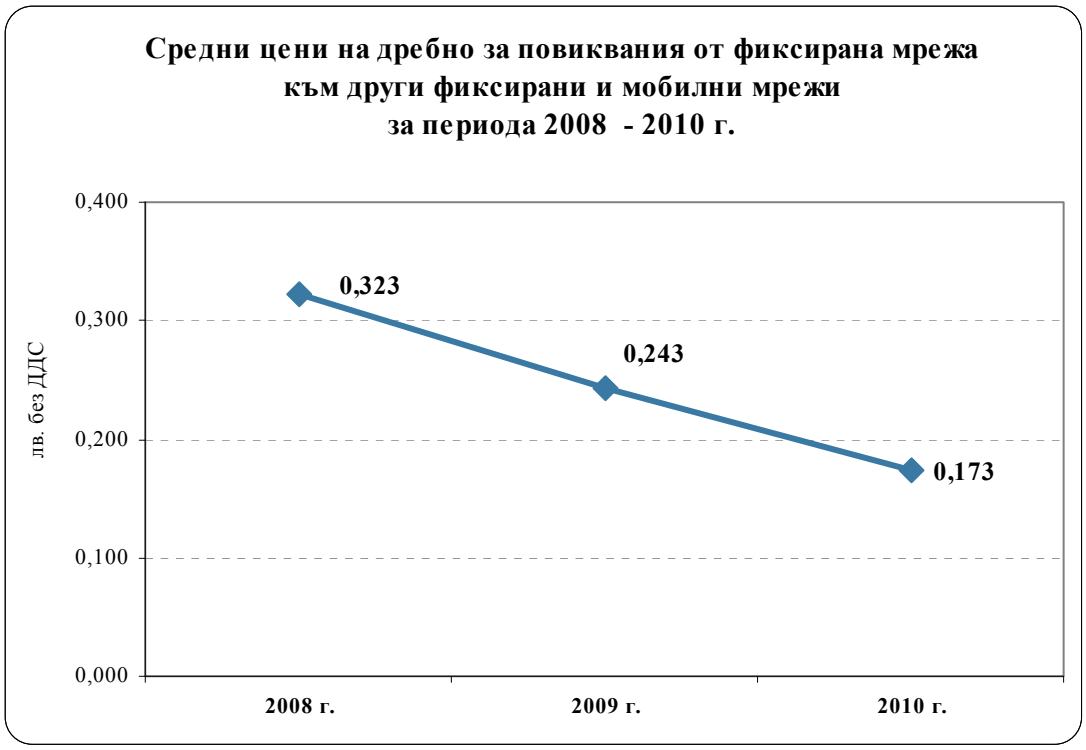

Източник: *Данни, подадени в КРС*

Фигура 12

Отчетеният спад се дължи както на намалението на цените за терминиране на трафик във фиксираните мрежи на БТК и на конкурентните предприятия, така и на наложените с Решение № 650 от 25.06.2009 г. специфични задължения на историческото предприятие. Съгласно цитираното решение, КРС налага на историческото предприятие задължение за разходоориентираност на цените на дребно в рамките на собствената мрежа и задължение за симетричност между цените към други фиксирани мрежи и тези, прилагани за повиквания в собствената мрежа. За повиквания към мобилни мрежи КРС наложи ценови таван в съответствие с формула, в която елемент е цената на едро за терминиране в индивидуални мобилни мрежи. Чрез посочената мярка намалението в цените за терминиране пряко се отразява в крайната потребителска цена.

IV. Граници между пазарите на едро за предоставяне на услуги за генериране, транзит и терминиране на повиквания. Взаимно свързване на мрежи.

1. Граници между пазарите на едро за предоставяне на услуги

Отчитайки особеностите на услугите на едро, посочени по-долу, предоставяни от разглежданите предприятия на националния пазар и съобразявайки се с принципа, че всички мрежови елементи следва да бъдат взети предвид при анализа[38], КРС стигна до заключение, че границите между пазарите на едро за генериране, транзит и терминиране на повикване в определено местоположение на обществена телефонна мрежа трябва да бъдат изцяло съобразени с характеристиките на услугите за генериране, транзит и терминиране, предоставяни от предприятията съгласно техните договори за взаимно свързване.

Поради факта, че услугите се предоставят от историческото предприятие в различни нива на неговата мрежа, като при реализиране на абонатния достъп се използват все още TDM цифрови централи, а мрежите на конкурентните предприятия има фактически плоска структура, то не би било коректно да бъде взет определен мрежови елемент за разделителна точка между всяка от услугите на едро (напр. услугата генериране да обхваща единствено преноса на повикване от крайния абонат до локалната TDM централа). По тази причина, КРС е на мнение, че границите между отделните пазари на услуги на едро би следвало да бъдат поставени в точките на взаимно свързване на мрежите на предприятията, независимо къде се намират те в рамките на мрежата на всяко отделно предприятие (фигура 13).

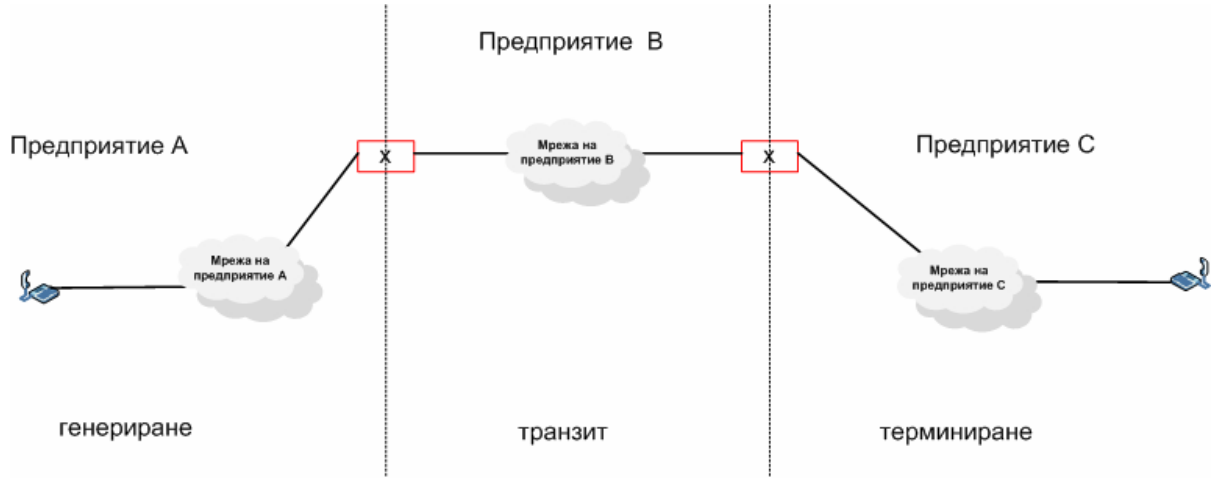

Граници между пазарите на едро за предоставяни услуги за генериране, транзит и терминиране на повиквания

Забележка: х-точка представлява точката на взаимно свързване между мрежите на различните предприятия

Фигура 13

При така поставените граници, разглежданите пазари са:

- **пазар на генериране на повиквания от определено местоположение на обществени телефонни мрежи** – включва услугите по пренос на повикване,

[38] *Разяснителна бележка, стр. 27, според която при поставянето на границите между пазарите на едро, националният регулаторен орган трябва да се увери, че всички мрежови елементи, участващи в преноса на едно повикване от един краен потребител до друг, са в обхвата на един от трите пазара на едро.*

изходящо от определено местоположение на мрежата на предприятието на викащия потребител, през инфраструктурата на същото предприятие до точка на взаимно свързване, където повикването се прехвърля в мрежата на друго предприятие за транзит и/или терминиране;

- **пазар на терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи** – включва услугите по пренос на входящо повикване от точката на взаимно свързване до определено местоположение в мрежата на предприятието на викания потребител.
- **пазар на транзитни услуги в обществени телефонни мрежи –** включва услугите по пренос на трафик между две точки на взаимно свързване на мрежата на едро предприятие с мрежите на други предприятия, като трафикът се генерира и терминира в мрежите на другите предприятия

Така определените граници между трите пазара не са променени в сравнение с границите, определени на първи кръг на анализи на тези пазари.

2. Състояние на взаимното свързване на обществени телефонни мрежи

2.1. Взаимно свързване между мрежата на БТК и мрежите на конкурентните предприятия

БТК предоставя взаимно свързване, съгласно наложените му с Решение № 237 от 17.03.2009 г. на КРС специфични задължения и условията, регламентирани в Типовото предложение за взаимно свързване. Услугите на едро генериране и терминиране се предоставяха в съответствие с определеното в разпоредбите на чл. 6, ал. 6 от Наредба № 1 от 19.12.2008 г. за условията и реда за осъществяване на достъп и/или взаимно свързване[39] в локална, регионална и международна точка на взаимно свързване (ТВС) и се осъществяваха в следните сегменти:

• в локален сегмент –през локална точка на взаимно свързване на мрежите, като генерирането/терминирането на повикване се реализира от/към потребители на БТК, обслужвани от комутационния възел, към който е организирана съответната локална ТВС;

• в единичен сегмент –през регионална точка на взаимно свързване на мрежите, като генерирането/терминирането на повикването се реализира от/към потребители на БТК, обслужвани непряко от регионалния комутационен възел, към който е организирана регионалната ТВС;

• в двоен сегмент –през регионална точка на взаимно свързване на мрежите, като генерирането/терминирането на повикването се реализира от/към потребители на БТК, обслужвани непряко от регионални комутационни възли на територията на страната, различни от регионалния комутационен възел, в който е организирана ТВС.

Следва да се отбележи, че с оглед разпоредбата на § 5 от ПЗР на Наредба № 1 от 19.12.2008 г. за условията и реда за осъществяване на достъп и/или взаимно свързване и в съответствие с наложените специфични задължения на БТК с Решение № 237 от 17.03.2009 г. на КРС, от началото на 2010 г. БТК преустанови предлагането на услуги в метро сегмент. Отпадането на метро сегмента бе свързано, от една страна, с цифровизацията на мрежата на БТК и, от друга страна, с изравняване на цените за свързване в метро сегмента с цените за свързване в единичен сегмент.

---

[39] Наредба № 1 от 19 декември 2008 г. за условията и реда за осъществяване на достъп и/или взаимно свързване (Приета с Решение № 2425 от 19.12.2008 г. на КРС; Обн., ДВ, бр. 5 от 20.01.2009 г.)

През месец септември 2009 г. между БТК и членовете на Сдружението за електронни комуникации (СЕК) бе подписан Меморандум, в съответствие с който бяха променени част от условията за взаимното свързване между мрежите на БТК и конкурентните предприятия, считано от 1 януари 2010 г., както следва:

- БТК и членовете на СЕК ще прилагат реципрочни цени за терминиране и генериране на трафик от/към фиксираните си мрежи, в съответствие с наложените ценови ограничения с Решение № 237 от 17.03.2009 г. на КРС;

- БТК ще допуска в точките на взаимно свързване обслужване на трафик (изходящ и входящ от/в мрежата на БТК), постъпващ като транзитен трафик от мрежата на предприятието, с което е организирана съответната точка на взаимно свързване;

- Дванадесетте точки на взаимно свързване, определени в Типовото предложение за взаимно свързване като обслужващи изходящи повиквания от мрежата на БТК (произхождащи от номера след географски кодове, различни от географските кодове, обслужвани от регионалният комутационен възел, към който е организирана съответна ТВС) се редуцират до три минимално изискуеми ТВС за обслужване на изходящия трафик от мрежата на БТК в градовете София, Пловдив и Варна;

- Всички точки на взаимно свързване, организирани към регионални комутационни възли (транзитни TDM централи) в областните центрове, се прехвърлят към медийните шлюзове (UMG), разположени в тези градове, при запазване на системата за сигнализация по общ канал CCS7.

С Меморандума са договорени и следните начини на маршрутизация, респективно таксуване по сегменти, на повикванията в точките на взаимно свързване, организирани в медийните шлюзове:

- Всяка ТВС обслужва изходящи повиквания от мрежата на БТК, произхождащи от абонатни номера след географски кодове, определени като обслужвани от съответната ТВС;

- Всяка ТВС обслужва входящи повиквания в мрежата на БТК към всички абонатни номера, без оглед на географската им дестинация, определена от географския код (т.е. за територията на цялата страна);

- При таксуване на услугите на едро генериране и терминиране се прилагат реципрочно цените, определени с Решение № 237 от 17.03.2009 г. на КРС, но не в съответствие с дефинициите на локален, единичен и двоен сегменти по чл. 6, ал. 6 от Наредба № 1 за условията и реда за осъществяване на достъп и/или взаимно свързване, относими към TDM мрежи с йерархична структура (традиционната TDM мрежа на БТК), а както следва: (i) в локален сегмент на генериране/терминиране се таксуват повиквания от/към номера на потребители на БТК след географски код на населеното място (областен център), в което е организирана ТВС към съответен медиен шлюз; (ii) в единичен сегмент на генериране/терминиране се таксуват повиквания от/към номера на потребители на БТК след географските кодове за административната област, обслужвани от съответна ТВС, организирана към медиен шлюз в даден областен център; (iii) в двоен сегмент на генериране/терминиране се обслужват повиквания от/към номера на потребители на БТК след географски кодове, приложими за населени места в административни области, различни от административната област, в чийто областен център е организирана съответната ТВС към медиен шлюз. Предвид известни различия между административно-териториалното делене на страната и приложимостта на географските кодове, определени в Националния номерационен план, обслужването на повикванията през съответните точки на взаимно свързване е описано в съответна

таблица, която е неразделна част от индивидуалните договори за взаимно свързване. Посочената организация на обслужванията на повикванията е отразена и в Приложение № II на проекта на Типовото предложение за взаимно свързване на БТК, представен в КРС с оглед изпълнение на специфичните задължения на предприятието, наложени с Решение № 237 от 2009 г. на комисията. С Решение на КРС № 375 от 14.04.2011 г. и, поточно с указанията по т.VI.5 от Приложение № II към това решение, КРС е одобрила географските кодове, за които следва да бъде прилаган локален, единичен и двоен сегмент по отношение на услугите генериране и терминиране, в съответствие с внесения от БТК проект на Типово предложение за взаимно свързване.

2.2. Взаимно свързване между мрежите на конкурентните предприятия

Взаимното свързване между мрежите на конкурентните предприятия, чиято опорна мрежа е IP-базирана и, следователно, няма йерархична структура (фигура 2), се реализира в съответствие с наложените им специфични задължения с Решение № 237 от 17.03.2009 г. на КРС за прилагане на цени за терминиране, които не следва да бъдат по-високи от одобрените от регулатора цени за терминиране на БТК (ценови таван). В резултат на запитване за доуточняване на начина на изпълнение на това специфично задължение (писмо вх.№ 12-01-713 от 01.04.2009 г.), КРС се произнесе с тълкувателно Решение № 385 от 16.04.2009 г., като определи, че за ценови таван при терминирането на повиквания в мрежите на конкурентните предприятия в случаите, когато в мрежите им не се използват различни нива за осъществяване на взаимно свързване, следва да се има предвид най-високата цена от наложените на БТК ценови ограничения. В резултат, конкурентните предприятия прилагат при взаимното свързване на мрежите си съответната приложима цена за терминиране в двоен сегмент. Тази цена се прилага и по отношение на предприятията, предоставящи телефонни услуги чрез мобилни наземни мрежи.

Следва да се има предвид, че най-често използваните протоколи за взаимно свързване между мрежите на конкурентните предприятия са SIP и H.323. При осъществяване на взаимно свързване с мрежата на БТК и на мобилните предприятия, конкурентните предприятия използват система за сигнализация по общ канал № 7 (CCS7).

От предоставената информация за развитие на мрежите на предприятията е видно, че към настоящия момент те нямат разположени съоръжения за осъществяване на взаимно свързване и, респективно, технологично осигурени точки на присъствие в по-малките населени места на страната, извън тези, в които БТК е локализирала медийните шлюзове, към които организира ТВС. Вследствие на използването на комутационни съоръжения с централизирано управление, точките на присъствие на предприятията с възможности за осъществяване на взаимно свързване се концентрират в големите областни градове, т.е. там където и БТК предлага възможност за организиране на ТВС с други мрежи.

V. Генериране на повиквания от определено местоположение на обществени телефонни мрежи

1. Определяне на съответния пазар

1.1. Въведение

КРС определя съответните пазари, на които извършва анализ за наличието на ефективна конкуренция, съобразно списъка от пазари, посочени в Препоръките за съответните пазари.

Пазарите на обществени електронни съобщителни мрежи и/или услуги, за които се оценява ефективността на конкуренцията, са пазари на едро или пазари на дребно, като всеки от тях се състои от продуктов и географски пазар (чл. 8, ал. 1 и 2 от Методиката).

Продуктовият пазар включва всички обществени електронни съобщителни мрежи и/или услуги, които могат да се приемат от потребителите като взаимозаменяеми по отношение на техните характеристики, предназначение и цени (чл. 8, ал. 3 от Методиката).

Географският пазар включва определена територия, в която се предлагат съответните взаимозаменяеми обществени електронни съобщителни мрежи и/или услуги и в която конкурентните условия са еднакви и се различават от тези в съседни географски райони (чл. 8, ал. 4 от Методиката).

Въпреки, че съгласно действащата нормативна уредба не е налице задължение за регулатора, при определяне на съответен пазар, посочен в приложимия акт на ЕК, да изследва кумулативното наличие на критериите по чл. 152, ал. 5 от ЗЕС, КРС е изследвала в настоящия документ наличието и на трите критерия по чл. 152, ал. 5 от ЗЕС, както следва:

- наличие на високи и непреходни структурни, правни или регулаторни бариери за навлизане на пазара;
- липса на възможност за стимулиране и развитие на конкуренцията на пазара за период до две години напред;
- недостатъчна ефективност на конкурентното право за преодоляване на бариерите за навлизане на пазара и осигуряване на условия за конкуренция на съответния пазар.

Анализът за наличието на ефективна конкуренция следва да отчита бъдещото развитие, като пазарите се дефинират, вземайки под внимание очакваните или предполагаеми технологични или икономически промени в рамките на разумен времеви хоризонт, свързан с периода до изготвянето на следващия анализ. Съгласно чл. 151, ал. 1 от ЗЕС и в съответствие с правилата на Глава девета от ЗЕС, КРС периодично определя съответните пазари на обществени електронни съобщителни мрежи и/или услуги, подлежащи на ex-ante регулиране, проучва, анализира и оценява нивото на конкуренция на съответните пазари и, при установяване липсата на ефективна конкуренция, определя предприятие(я) със значително въздействие на съответния пазар.

Пазарите следва да бъдат анализирани като се вземе предвид технологичната неутралност, отнасяща се до използваната инфраструктура при предоставяне на електронни съобщения (чл. 4, ал. 2, т. 2 от ЗЕС), както и принципите на конкурентното право (чл. 150, ал. 1 от ЗЕС).

1.2. Съответен продуктов пазар

1.2.1. Въведение

Продуктовият пазар включва всички обществени електронни съобщителни мрежи и/или услуги, които могат да се приемат от потребителите като взаимозаменяеми по отношение на техните характеристики, предназначение и цени (чл. 8, ал. 3 от Методиката).

Както вече бе посочено в раздел IV, т. 1 на документа, пазарът на генериране на повиквания от определено местоположение на обществени телефонни мрежи включва услугите по пренос на повикване, изходящо от определено местоположение на мрежата на предприятието на викащия потребител, през инфраструктурата на същото предприятие до точка на взаимно свързване, където повикването се прехвърля в мрежата на друго предприятие за транзит и/или терминиране.

Т.е. пазарът на едро на генериране на повиквания от определено местоположение на обществени телефонни мрежи е тясно обвързан с пазарите на дребно за обществено достъпни телефонни услуги, предоставяни в определено местоположение[40], като същността на предлаганите продукти/услуги на пазара на едро за генериране, е да се осигури възможност на изходящите от даден краен потребител повиквания, да бъдат генерирани (осъществени), без да се прави разграничение дали повикването се извършва от домашен или бизнес потребител и дали е селищно, национално или международно. Това е така, защото при създаването на условия за генериране на едно повикване (предоставянето на съответната услуга на едро, позволяваща осъществяването му), целта е предоставяне на възможност за повиквания от всяко едно определено местоположение към всяка една дестинация (предоставяне на домашния потребител или на бизнес клиента на пълен набор от услуги – възможност за осъществяване на повиквания както в собствената мрежа, така и към потребители на максимален брой предприятия в България и в чужбина).

Видовете повиквания, които потенциално всеки краен потребител (домашен или бизнес) би могъл да извърши от определено местоположение на обществена телефонна мрежа, са следните:

- повиквания в рамките на една мрежа (селищни и междуселищни);
- повиквания към други обществени телефонни мрежи, чрез които се предоставят услуги в определено местоположение (селищни и междуселищни);
- повиквания към мобилни наземни мрежи;
- повиквания към мрежи за широколентов безжичен достъп (BWA)/неподвижен безжичен достъп (FWA) с национален код за достъп от типа 99x;
- повиквания към мрежи в чужбина;
- повиквания към номера за комутируем достъп до Интернет;
- повиквания с цел пренос на телексни и факсимилни съобщения;
- повиквания към негеографски номера от типа 700XYZZZ (за достъп до услугата „персонален номер”), 800XYZZZ (услуги с безплатен достъп), 90XYTZZZ (за достъп до услуги с добавена стойност), кратки номера (112 - единен европейски хармонизиран номер за достъп до спешни повиквания, 150 – за достъп до служба „Спешна медицинска помощ”, 160 – за достъп до служба „Пожарна безопасност и защита на населението”, 166 – за достъп до служба „Полиция”) и др.

[40] *Разяснителна бележка, стр. 25*

Чрез закупуване на услугата на едро за генериране на повиквания, съгласно чл. 5 от Правилата за условията и реда за предоставяне на услугата „избор на оператор”[41], конкурентните предприятия могат да предоставят на потребителите на БТК следните видове повиквания:

- селищни и междуселищни повиквания (към мрежата на БТК и към други фиксирани мрежи в страната);
- повиквания към мобилни наземни мрежи;
- повиквания към мрежи за широколентов безжичен достъп (BWA)/неподвижен безжичен достъп (FWA);
- международни повиквания;
- повиквания към негеографски номера за предоставяне на услуги.

По отношение на повикванията към негеографски номера от типа 700XYZZZ, 800XYZZZ, 90XYTZZZ, кратки номера и др, които могат да се предоставят чрез закупуване на услугата на едро за генериране, следва да се има предвид, че съгласно чл. 7 и чл. 8 от горепосочените Правила, повиквания към номера за предоставяне на услуги „персонален номер” и „услуги с добавена стойност” се предоставят при постигане на договореност от предприятията, а повиквания към услуги с безплатен достъп, услуги за спешни повиквания и към номера с кратки национални кодове с първа цифра „1” не могат да бъдат осъществявани. Анализът на постъпилите данни показва, че за периода обект на настоящия пазарен анализ (2008 г. – 2010 г.), чрез услугата „избор на оператор”, не са осъществявани повиквания към негеографски номера.

В съответствие с чл. 9 от Методиката и съображение 4 от преамбюла на Препоръката за съответните пазари, при определянето на услугите, които се включват в съответния продуктов пазар на генериране на повиквания в определено местоположение на обществени телефонни мрежи, КРС изследва взаимозаменяемостта при търсенето и предлагането, както на пазарите на дребно, така и на пазарите на едро.

1.2.2. Взаимозаменяемост при търсенето

Взаимозаменяемост при търсенето е налице, когато при относително малко, но постоянно повишаване на цената на дадена електронна съобщителна мрежа и/или услуга потребителите са склонни да пренасочат търсенето си към други електронни съобщителни мрежи и/или услуги, които са в състояние да я заменят на базата на техните характеристики, предназначение и цени[42].

1.2.2.1. Взаимозаменяемост при търсенето на пазари на дребно

При анализа на поведението на потребителите на пазара на дребно на услуги, предоставяни в определено местоположение чрез обществени телефонни мрежи следва да се обърне внимание на възможните алтернативи за заместване на изходящите повиквания от определено местоположение на обществени телефонни мрежи (чрез които да бъде избегнато закупуването на услуги на едро за генериране на повиквания в определено местоположение на обществени телефонни мрежи). В рамките на първия кръг пазарни анализи КРС изследва дали е налице взаимозаменяемост между повиквания от определено местоположение на обществени телефонни мрежи и съответно:

- повиквания от мобилни мрежи;

---

[41] Приети с Решение на КРС № 2222 от 28.10.2008 г., обн., ДВ, бр. 98 от 14.11.2008 г., изм. ДВ, бр. 34 от 29.04.2011 г

[42] Чл. 10, ал. 1 от Методиката

- повиквания от мрежи за широколентов безжичен достъп (BWA)/неподвижен безжичен достъп (FWA) чрез негеографски номера с национален код за достъп от типа 99x.

Резултатите от анализа на взаимозаменяемостта между горепосочените повиквания, направен при определяне на продуктовия обхват на пазара на генериране от първи кръг показаха, че от гледна точка на търсенето на дребно не е налице взаимозаменяемост както между повикванията от мобилни мрежи и повиквания от определено местоположение на обществени телефонни мрежи, така и между повиквания от мрежи за широколентов безжичен достъп (BWA)/неподвижен безжичен достъп (FWA) чрез негеографски номера с национален код за достъп от типа 99x и повиквания от определено местоположение на обществени телефонни мрежи. КРС счита, че подобна взаимозаменяемост между тези услуги продължава да липсва, като аргументи за това, са представени в по-долу анализа относно взаимозаменяемостта между тях.

Взаимозаменяемост между повиквания от мобилни мрежи и повиквания от определено местоположение на обществени телефонни мрежи

От гледна точка на търсенето на пазарите на дребно потенциална алтернатива на възможността за извършване на повиквания от определено местоположение на обществени телефонни мрежи е извършването на повикване от мобилни мрежи. КРС отчита, че е налице възможност да съществува взаимозаменяемост между двата типа повиквания, но мобилната телефонна услуга притежава уникални за нея характеристики, които не могат да бъдат открити при фиксираната услуга, основната от които е мобилността. Освен това, за да бъде осъществено повикване от мобилна мрежа на първо място е необходимо наличието на съответно безжично крайно устройство, SIM карта и покритие на мобилната наземна мрежа в определеното местоположение, в което се намира потребителят. Мобилните услуги и обществените телефонни услуги, предоставяни в определено местоположение, се различават и по други основни характеристики. При мобилните услуги, за разлика от тези, предоставяни в определено местоположение, крайните точки не са фиксирани географски, т.е. налице е подвижност на потребителите, което определя услугата като мобилна. Също така, мобилната мрежа осигурява свързаност на потребителите си на територията, на която мрежата има покритие, във всеки един момент, предоставяйки непрекъснати мрежови услуги, свързани с идентификацията на потребителя в пространството и актуализиране на информацията, посредством непрекъснат процес на обмен на сигнализационен трафик.

Важен фактор, който влияе на потребителите при вземане на решение дали да заменят повикването от определено местоположение с повикване от мобилни мрежи, е цената на различните видове повиквания. Взаимозаменяемост при търсенето може да бъде налице, когато цените на съответните електронни съобщителни услуги са еднакви или сходни. Отчитайки реалната възможност, при относително малко, но постоянно повишаване на цената на повикването от определено местоположение, потребителите да предпочетат да го заменят с повикване от мобилни мрежи, двете услуги могат да бъдат разглеждани като част от един пазар. Основните мотиви на КРС да счита, че повикванията от мобилни мрежи и повикванията от определено местоположение не са взаимозаменяеми и не би трябвало да бъдат разглеждани като част от един пазар, са свързани с обстоятелството, че е много малко вероятно потребителите на мобилни услуги да се откажат от уникалните характеристики на мобилната услуга, и да предпочетат да я заменят с фиксирана такава при относително малко, но постоянно повишаване на цената на мобилната услуга, т.е. между фиксираните и мобилните телефонни услуги е налице *асиметрична взаимозаменяемост*, поради което КРС счита, че двете услуги формират различни продуктови пазари.

Следователно, според КРС, от гледна точка на търсенето на дребно не е налице взаимозаменяемост между повикванията от мобилни мрежи и повиквания от определено местоположение на обществени телефонни мрежи.

Взаимозаменяемост между повиквания от мрежи за широколентов безжичен достъп (BWA)/неподвижен безжичен достъп (FWA) чрез негеографски номера с национален код за достъп от типа 99x и повиквания от определено местоположение на обществена телефонна мрежа

Предоставянето на обществени телефонни услуги чрез мрежи за широколентов безжичен достъп (BWA)/неподвижен безжичен достъп (FWA) чрез негеографски номера с национален код за достъп от типа 99x може да се извършва както чрез използване на географски номера, така и чрез негеографски номера с национален код за достъп. Използването на съответните номера се определя от технологията, начина на изграждане на мрежата и пазарната политика на предприятието. В случаите, когато използваната технология позволява ограничена подвижност (номадност) на абонатите, услугите могат да бъдат предоставяни чрез негеографски номера с национален код за достъп. Именно тези услуги КРС разглежда като алтернатива на повикванията от определено местоположение на обществени телефонни мрежи.

Като характеристики обаче услугите, предоставяни чрез географски и негеографски номера с национален код за достъп, са различни. Въпреки че и двете услуги могат да бъдат предоставяни в определено местоположение чрез обществена телефонна мрежа, липсата на обвързаност на негеографския номер с определено географско местоположение е характеристика, която отличава в значителна степен двата типа услуги. Услугите, предоставяни в определено местоположение посредством негеографски номера от типа 99x дават на крайните потребители допълнителна възможност за промяна на местоположението, в което се предоставя услугата. Потребителите могат да използват услугата навсякъде, където мрежата на предприятието, на което са абонат, има покритие. Тази възможност липсва при услугите, предоставяни чрез географски номера, тъй като всеки номер е обвързан с определен географски адрес, като подвижността на абонатите с географски номера е ограничена само в зоната на покритие на мрежата, която към момента е в рамките на населеното място.

От друга страна, анализът на данните за периода 2008 г. - 2010 г. показват, че услугите, базирани на тази технология, се развиват трудно. От петте предприятия, притежаващи разрешения за изграждане на електронни съобщителни мрежи за широколентов безжичен достъп (BWA)/неподвижен безжичен достъп (FWA) - „Макс Телеком" ООД, „Транс Телеком" АД, „Некском България" ЕАД, „Мобилтел" ЕАД и „Кериър БГ" АД, реално три предприятия са осъществявали дейност през 2010 г.: „Макс Телеком" ООД, „Транс Телеком" АД и „Некском България" ЕАД. Гласовите услуги, предлагани чрез мрежи за широколентов безжичен достъп (BWA) през 2010 г. са предоставяни от „Макс Телеком" ООД и „Транс Телеком" АД чрез негеографски номера с национален код за достъп 99x, а чрез географски номера - от „Некском България" ЕАД. Потребителите на гласови услуги с номера 99x през 2010 г. регистрират спад от близо 60%, като намалението при домашните абонати, е с около 70%, а при бизнес абонатите – с над 50%. Високата цена на крайните потребителски устройства, недостатъчното покритие по население и територия, както и необходимостта от значителна сума на инвестициите за развитие на технологията са сред причините за негативно влияние върху развитието на мрежите за широколентов безжичен достъп (BWA)/ неподвижен безжичен достъп (FWA) в България и особено върху гласовата услуга.

Имайки предвид характеристиките на двете услуги и отчетената към момента на извършване на анализа низходяща тенденция в броя на абонатите на гласовата услуга, предоставяна чрез мрежи за широколентов безжичен достъп (BWA)/неподвижен безжичен достъп (FWA), КРС стигна до заключението, че осъществяването на повикване чрез негеографски номера с национален код за достъп 99х от мрежи за широколентов безжичен достъп (BWA)/неподвижен безжичен достъп (FWA) не може да бъде прието за взаимозаменяемо на повикване от определено местоположение на обществени телефонни мрежи и не се очаква това да се промени в периода до следващия пазарен анализ.

1.2.2.2. Взаимозаменяемост при търсенето на пазари на едро

Чрез закупуване услугата за генериране на повиквания на едро „избор на оператор" конкурентните предприятия предоставят услугите на дребно „избор на оператор за всяко повикване" и „избор на оператор на абонаментна основа" на крайни потребители на БТК. Единствено предприятията, които контролират достъпа до крайния потребител, могат да предоставят услуги на едро за генериране на повиквания чрез услугата „избор на оператор". При увеличение на цената на услугите на едро за генериране на повиквания предприятията, които искат да закупят такива услуги, не биха имали възможност да ги заменят с услуги на друго предприятие, предоставящо достъп до обществени телефонни услуги. Предприятие, което желае да предоставя услуги на потребителите на предприятие Х не би могло да закупи услуги за генериране (при използване на услугата „избор на оператор") от предприятие Y като вероятен заместител на услугите за генериране на предприятие Х. От тази гледна точка, в случай на повишение на цената на едро на услугата генериране, тя най-вероятно би се отразила в повишение на цената на дребно, освен ако доставчикът на услугата на дребно не реши да поеме увеличението, отказвайки се от част от своята печалба и запазвайки нивото на цената на дребно.

Все пак, налице са и варианти за избягване закупуването на услуги за генериране на повиквания от предприятието, контролиращо достъпа до крайния потребител, в случай на повишаване на техните цени. За предприятията стоят следните възможни алтернативи:

- да изградят собствена инфраструктура до определеното местоположение, в което желаят да предоставят своите услуги на дребно на краен потребител;
- да закупят от предприятието, контролиращо достъпа до крайния потребител, необвързан достъп до абонатната линия;
- да използват наета линия, за да се свържат с определеното местоположение на крайния потребител.

КРС е на мнение, че единствено закупуването на необвързан достъп до абонатната линия и използването на наети линии следва да бъде разгледано при анализа на взаимозаменяемостта при търсенето на пазари на едро, тъй като изграждането на собствена инфраструктура от предприятията до определеното местоположение, в което желаят да предоставят своите услуги на дребно, е свързано с високи първоначални капиталови вложения за изграждане на абонатна мрежа, които реално са в пъти по-големи в сравнение със закупуването на услуги за генериране на повиквания.

Закупуването на необвързан достъп до абонатна линия като заместител на закупуването на генериране на повиквания на едро

Реализирането на необвързания достъп до абонатната линия включва следните услуги:

- вътрешни кабели за свързване;
- усукана медна двойка или оптика до дома (FTTH);
- съвместно ползване на помещения и съоръжения;
- други услуги (backhaul, информационни услуги)

В тази връзка, конкурентното предприятие, желаещо да използва необвързан достъп до абонатната линия трябва да заплати всички тези услуги. В таблица 4 са представени разходите, необходими за ползване на необвързан достъп до една абонатна линия.

Таблица 4

Услуга		**Разход* в лв. без ДДС за една абонатна линия**
Самостоятелен необвързан достъп до абонатната линия	Месечен абонамент	14,93
	Инсталационна такса	47,60
Съвместен необвързан достъп до абонатната линия	Месечен абонамент	5,33
	Инсталационна такса	97,00

** Разходът за ползване на необвързан достъп (самостоятелно или съвместно) е изчислен въз основа на цените, посочени в Приложение № 3 към Типово предложение за сключване на договор за предоставяне на необвързан достъп до абонатна линия на БТК. Цените са съгласно наложените с Решение № 246 от 22.02.2011 г. ценови ограничения.*

Източник: *Приложение № 3, Типово предложение за сключване на договор за предоставяне на необвързан достъп до абонатна линия на БТК*

Към тези разходи трябва да се добавят и разходите за съвместно ползване на помещения и съоръжения, под формата на еднократни такси (в зависимост от вида на изградения шкаф и предоставянето на постоянно захранване с различни мощности) и месечен абонамент, съобразен със заявения обем.

Следва да се отбележи, че при ползване на услугата „генериране" конкурентните предприятия трябва да заплащат наетия капацитет (за ползване на 2048 кбит/с комутируем порт и 2048 кбит/с наета линия[43]) и услугите за трафик, докато видно от представените данни при услугата „необвързан достъп до абонатната линия" те са обвързани с по-големи разходи.

Взимайки предвид характеристиките на двата вида услуги и разходите, свързани с предоставянето им, КРС достига до заключението, че те не са взаимозаменяеми.

Използване на услугата „линия под наем" като заместител на услугата на едро „генериране на повиквания"

Линиите под наем не представляват заменяема услугата на едро за генериране на повиквания, тъй като двете услуги не са функционално еквивалентни. Генериране на повиквания е трафична услуга, при която се пренася гласов трафик, докато линията под

[43] *Съгласно Типово предложение на БТК за взаимно свързване на обществени далекосъобщителни мрежи, Ценова листа; http://www.vivacom.bg/FileHandler.ashx?section=aboutus&filelocid=121&location=general_conditions_articles&lang=bg-BG&isOffline=False*

наем представлява услуга за осигуряване на прозрачен капацитет между две крайни точки в електронна съобщителна мрежа, между които крайният потребител може да пренася различен вид трафик (видео, глас и данни). По отношение на техническите характеристики на двете услуги, при първата крайните потребители имат достъп до управление на комутацията в мрежата, докато линията под наем е услуга без комутация по заявка, т. е. крайният потребител може да пренася информация единствено между двете крайни точки в мрежата.

При услугата на едро за генериране, чрез една или няколко точки на достъп в мрежата на историческото предприятие, конкурентното предприятие има възможност за предоставяне на услуги на голям брой абонати. За предоставяне на услуги чрез линии под наем е необходимо такива линии да се изградят до всеки един абонат. По същество това се доближава до изграждане на собствена инфраструктура до определеното местоположение, което както вече бе посочено е свързано с високи първоначални капиталови вложения. Според КРС тези различия биха ограничили конкурентните предприятия да започнат да използват услугата „линия под наем" достатъчно бързо и по ефективен начин при малко, но значително увеличение на цените на услугите за генериране на повиквания. На конкурентните предприятия би бил необходим значителен по обем трафик, за да оправдаят финансовите разходи, свързани с наемането на линии.

Поради тези причини, КРС счита, че линиите под наем не са ефективен заместител на услугата на едро за генериране на повиквания от определено местоположение на обществени телефонни мрежи.

1.2.2.3. Заключение – взаимозаменяемост при търсенето

Предвид гореизложеното, може да бъде направено заключение, че от гледна точка на търсенето на дребно и на едро не са налице услуги, които могат да бъдат разглеждани като взаимозаменяеми по отношение на услугите за генериране на повиквания от определено местоположение на обществени телефонни мрежи. Заключението напълно съвпада с изводите, направени от Европейската комисия в Разяснителната бележка към Препоръката относно съответните пазари[44].

1.2.3. Взаимозаменяемост при предлагането

Взаимозаменяемост при предлагането е налице, когато вследствие на малко, но значимо и трайно повишаване на цената за предоставяне на електронната съобщителна мрежа и/или услуга предприятия, които не осъществяват електронни съобщения и не предоставят електронни съобщителни услуги на съответния пазар, са в състояние в краткосрочен план, до една година, да навлязат на него без значителни допълнителни разходи за материални и нематериални дълготрайни активи, допълнителни инвестиции, стратегически решения и други[45].

1.2.3.1. Взаимозаменяемост при предлагането на пазари на дребно

Взаимозаменяемост от гледна точка на предлагането на пазара на дребно на повиквания, предоставяни от/в определено местоположение ще е налице, в случай, че на пазара на дребно се появи предприятие, предлагащо нова услуга, която дава възможност на потребителите да осъществяват повиквания с характеристики, сходни на повикванията от определено местоположение и крайни цени, които конкурират настоящите крайни цени за извършване на повиквания от определено местоположение.

---

[44] *Разяснителна бележка към Препоръката за съответните пазари, стр. 25-26*
[45] *Чл. 11, ал. 1 от Методиката*

КРС счита, че в момента на пазара не съществува предлагане на подобна взаимозаменяема услуга на повикванията от определено местоположение и че за периода до следващия пазарен анализ не се очаква да се появи подобна възможност. На този етап предлаганите възможности за осъществяване на изходящи повиквания посредством софтуерни продукти, използващи пренос на глас от типа компютър-компютър и компютър-телефон чрез Интернет протокол (VoIP), при което не се използват номера от ННП, не могат да бъдат разглеждани като реална алтернатива на предоставянето на дребно на обществени телефонни услуги в определено местоположение поради липсата на гарантирано качество на предоставяните услуги и необходимостта от инвестиране от страна на потребителите в технически средства. По тази причина би могло да се направи заключение, че към настоящия момент не съществува взаимозаменяемост при предлагането на пазара на дребно на повиквания, предоставяни в определено местоположение.

1.2.3.2. Взаимозаменяемост при предлагането на пазари на едро

Взаимозаменяемост при предлагането на пазара на генериране на повиквания в определено местоположение ще е налице, когато предприятия, които до този момент не са предоставяли услугата генериране, могат да започнат да я предоставят, без да са необходими значителни инвестиции за това.

КРС счита, че всяко едно предприятие, което предоставя чрез своята обществена телефонна мрежа услуги на дребно в определено местоположение, може във всеки един момент да започне да предоставя услуги на едро за генериране на повиквания от определено местоположение. Чрез закупуването на тези услуги дадено предприятие получава възможност да предлага обществена телефонна услуга чрез „избор на оператор на всяко повикване" и „избор на оператор на абонаментна основа" на абонатите на предприятието, предоставящо услугата на едро за генериране на повиквания. Единствено предприятието, което има достъп до абонатната линия може да предоставя услугата на едро за генериране на повиквания, докато услугите на дребно „избор на оператор на всяко повикване" и „избор на оператор на абонаментна основа" могат да се предоставят от предприятия, които нямат изградена инфраструктура за достъп до крайните потребители. По тази причина КРС е на мнение, че не са налице услуги, които могат да бъдат разглеждани като взаимозаменяеми на услугата генериране на повиквания от определено местоположение на обществени телефонни мрежи.

1.2.3.3. Заключение - взаимозаменяемост при предлагането

Вземайки предвид изложеното дотук, КРС стигна до заключение, че от гледна точка на предлагането на дребно и на едро не са налице услуги, които могат да бъдат разглеждани като взаимозаменяеми с услугата генериране на повиквания от определено местоположение на обществени телефонни мрежи. Заключението напълно съвпада с изводите, направени от ЕК в Разяснителната бележка към Препоръката за съответните пазари[46].

1.3. Съответен географски пазар

Съгласно Насоките за пазарните анализи и оценката на значително въздействие върху пазара и чл. 14, ал. 1 от Методиката, географският обхват на съответния пазар в сектора на електронните съобщения традиционно се определя въз основа на два главни критерия:

[46] *Разяснителна бележка към Препоръката за съответните пазари, стр.25-26*

- покритие по територия на обществените електронни съобщителни мрежи;
- наличие на еднакви законови и регулаторни изисквания за предоставяне на електронни съобщителни мрежи и/или услуги.

Въз основа на тези два критерия географският пазар може да бъде определен като местен, регионален, национален или обхващащ територията на две или повече страни (например общоевропейски пазар, пазар, обхващащ територията на Европейското икономическо пространство, или глобален пазар).

Съгласно чл. 8 ал. 4 от Методиката, географският пазар включва определена територия, в която се предлагат съответните взаимозаменяеми обществени електронни съобщителни мрежи и/или услуги, и в която конкурентните условия са еднакви и се различават от тези в съседни райони.

Вземайки предвид разпоредбите на европейското и националното законодателство, КРС дефинира съответния географски пазар на едро за генериране на повиквания от определено местоположение на обществени телефонни мрежи като *национален* по своя обхват.

1.4. Заключение

В резултат на проведения анализ, целящ определянето на съответния пазар, КРС достигна до следните заключения:

1. Съответният продуктов пазар, обект на този анализ, е пазарът на *генериране на повиквания от определено местоположение на обществени телефонни мрежи*. Географският обхват на разглеждания съответен пазар е *територията на Република България*.

2. Съответният пазар включва мрежите, собственост на всички активни към момента на извършване на анализа предприятия, предоставящи на своите потребители на дребно услуги в определено местоположение чрез обществени телефонни мрежи и следователно имащи потенциална възможност да предоставят услуги за генериране на повиквания от определено местоположение на едро. Съответният пазар включва мрежите на историческото предприятие „Българска телекомуникационна компания” АД и на деветнадесет, активни към момента на анализа, конкурентни предприятия („Ай Ти Ди Нетуърк” АД, „Близу Медиа Енд Броудбенд” ЕАД, „Варна Нет” ООД, „Вестител БГ” АД, VOXBONE S.A/N.V, „Глобъл Комюникейшън Нет” АД, „Голд Телеком България” АД, „Източна телекомуникационна компания” АД, „Интербилд” ООД, „Интеруут България” ЕАД, „Космо България Мобайл” ЕАД, „Мобилтел” ЕАД, „Некском България” ЕАД, „Нет Ис Сат” ООД, „Нетфинити” ЕООД, „Орбител” ЕАД, „Скат ТВ” ООД, „Спектър Нет” ЕАД, „Телеком 1” ООД).

3. При евентуална поява на ново предприятие, осъществяващо електронни съобщения посредством обществена телефонна мрежа и предоставящо на дребно услуги в определено местоположение чрез обществена телефонна мрежа, би следвало то да бъде включено в разглеждания съответен пазар на генериране на повиквания от определено местоположение на обществени телефонни мрежи.

1.5. Прилагане на теста на трите критерия

КРС определя съответните пазари, върху които извършва анализ за наличието на ефективна конкуренция, съобразно списъка от пазари, посочени в Препоръката за съответните пазари. Пазарът на *генериране на повиквания от определено местоположение на обществени телефонни мрежи* фигурира в нея като пазар, подлежащ на ex-ante регулиране [47], но съгласно чл. 152, ал. 5 от ЗЕС и чл. 6, ал. 1 от Методиката, за определянето на даден пазар като съответен и подлежащ на ex-ante регулиране, е необходимо КРС да извърши анализ, за да се установи дали са изпълнени кумулативно следните три критерия:

- наличие на високи и непреходни структурни, правни или регулаторни бариери за навлизане на пазара;
- липса на възможност за стимулиране и развитие на конкуренцията на пазара за период до две години напред;
- недостатъчна ефективност на конкурентното право за преодоляване на бариерите за навлизане на пазара и за възстановяване на конкуренцията на съответния пазар.

Следва да се отчете също така дали изпълнението на тези критерии ще е налице и в двугодишния период до следващото определяне, анализ и оценка на съответния пазар.

Резултатите от анализа на трите критерия, извършен в рамките на първия кръг анализи на пазарите на електронни съобщителни мрежи и/или услуги в България, показаха, че горепосочените критерии са изпълнени и пазарът на генериране на повиквания от определено местоположение на обществени телефонни мрежи бе определен от КРС като съответен пазар, подлежащ на ex ante регулиране (Решение на КРС № 237/17.03.2009).

В рамките на настоящия втори кръг анализи на пазарите на електронни съобщителни мрежи и/или услуги, КРС прилага отново теста на трите критерия, за да определи дали пазарът на генериране на повиквания от определено местоположение на обществени телефонни мрежи, е съответен пазар и подлежи на ex ante регулиране.

1.5.1. Наличие на високи и непреходни бариери за навлизане на пазара

Анализът на този критерий е свързан с изследване за наличието на високи и непреходни структурни, правни или регулаторни бариери за навлизане на даден пазар в рамките на времеви хоризонт от две години, свързан с периода до изготвянето на следващия анализ.

Съгласно чл. 7, ал. 1 и 2 от Методиката, структурни бариери за навлизане на пазара са тези, които се явяват като бариера в резултат от необходимите първоначални разходи или условията на търсенето и създават неравноправни условия между предприятията със значително въздействие върху пазара и навлизащите предприятия на пазара, затрудняващи или препятстващи навлизането на пазара, а правни или регулаторни бариери са бариери, които не се основават на икономическите условия, а са резултат от законодателни, административни или други държавни мерки, които в някаква степен ограничават достъпа до пазара на потенциалните конкуренти или тяхното бъдещо поведение.

[47] *Препоръка за съответните пазари – Приложение, т. 2, на англ. Call origination on the public telephone network provided at a fixed location*

В рамките на първия кръг анализи на пазара на генериране на повиквания от определено местоположение на обществени телефонни мрежи КРС идентифицира следните бариери за навлизане на пазара:

- Структурни бариери за навлизане на пазара - висока степен на пазарна концентрация[48] в полза на историческото предприятие БТК, позволяваща му да реализира значителни *икономии от мащаба* и *икономии от обхвата*, да притежава контрол върху инфраструктура, която не може лесно да бъде дублирана, както и да се възползва от своята *вертикална интеграция*.
- Правни и регулаторни бариери за навлизане на пазара - необходимост от ползване на индивидуално определен ограничен ресурс - номера от ННП, кандидатстване и получаване на съответно разрешение от регулатора и заплащане на съответна годишна такса на КРС от страна на предприятието, за ползване на ограничения ресурс.

Анализът на информацията, за дейността по предоставяне на обществени телефонни услуги в определено местоположение в България за периода 2008 г. – 2010 г. показва, че посочените по-горе структурни бариери за навлизане на пазара на генериране на повиквания от определено местоположение на обществени телефонни мрежи продължават да съществуват. Отчетената през 2007 г. висока степен на пазарна концентрация на пазара на обществени телефонни услуги продължава да представлява основна структурна бариера за навлизане на разглеждания пазар, тъй като независимо от регистрираната низходяща тенденция в относителните дялове на историческото предприятие, изчислени на база брой телефонни постове, минути генериран трафик и приходи от предоставяне на обществени телефонни услуги на дребно, в края на 2010 г. стойността на тези показатели продължава да бъде висока – съответно 80,52% от общия брой на телефонните постове, 92,45% от общия обем на реализираните приходи от услуги на дребно и едро и 92,76% от общия брой минути генериран трафик[49]. Като резултат, БТК продължава да реализира *икономии от мащаба* и *икономии от обхвата*, както и да се възползва от своята *вертикална интеграция* и да създава структурни бариери за навлизането на пазара на нови предприятия.

Както беше посочено и в анализа от първи кръг, всяко конкурентно предприятие, което има желание да навлезе на пазара на дребно на обществени телефонни услуги, предоставяни в определено местоположение, има възможност на избор: или да навлезе на пазара, предоставяйки както достъп на потребителите до мрежата си, така и възможност за осъществяване на повиквания, или да навлезе, предоставяйки единствено възможност за осъществяване на изходящи повиквания чрез услугите на дребно „избор на оператор на всяко повикване" и/или „избор на оператор на абонаментна основа" на потребителите на друго предприятие, чрез закупуване на услуга на едро за „генериране". Основните алтернативи за предоставяне на достъп, от страна на новонавлизащите предприятия са или изграждане на собствена мрежа за достъп, или наемане на части от мрежата на друго предприятие (напр. необвързан достъп до абонатната линия или наети линии). По отношение и на двете възможности обаче съществуват структурни бариери за навлизане на пазара:

- Ако новонавлизащото предприятие реши да изгради изцяло собствена мрежа, то би било изправено пред необходимостта *от високи първоначални капиталови вложения* за изграждане на обществена телефонна мрежа, чрез която се представят услуги в определено местоположение;

---

[48] Разгледана по-подробно в раздел III, т. 3.3.Относителни дялове

[49] Относителните дялове на БТК в рамките на пазара на обществени телефонни услуги, предоставяни в определено местоположение са разгледани в раздел III, т. 3.3.

- Ако реши да закупува услуги на едро от действащите на пазара предприятия, то налице е *контрол върху инфраструктура, която не може лесно да бъде дублирана* от страна на предприятията, собственици на обществени телефонни мрежи, чрез които се предоставят услуги в определено местоположение, особено що се отнася до мрежата на историческото предприятие БТК.

Въпреки, че са налице наложени задължения за осигуряване на достъп на разходоориентирани цени до част от мрежовите елементи в рамките на мрежата на историческото предприятие, то пред навлизането на конкурентните предприятия на пазара продължават да стоят останалите структурни бариери под формата на икономии от мащаба и обхвата, както и вертикалната интеграция, наблюдавани при историческото предприятие. По отношение на предоставянето на услуги за осъществяване на повиквания (услугите на дребно „избор на оператор за всяко повикване" и „избор на оператор на абонаментна основа") като структурна бариера отново може да бъде разгледан *контролът върху инфраструктура, която не може лесно да бъде дублирана*, тъй като предоставянето на услуги на абонатите на историческото предприятие се осъществява единствено посредством неговата мрежа, чрез закупуване на услуги на едро за генериране на повиквания в неговата мрежа.

Посочените по-горе правно-регулаторни бариери за навлизане на пазара, свързани с необходимостта от ползване на индивидуално определен ограничен ресурс - номера от ННП, получаване на разрешение от регулатора и заплащане на годишна такса, която предприятието дължи на КРС за ползването му, са относими както за периода, обект на настоящия пазарен анализ, така и в рамките на периода до извършване на следващия такъв.

1.5.2. Липса на възможност за стимулиране и развитие на конкуренцията

Според Разяснителната бележка към Препоръката за съответните пазари[50] анализът доколко липсва възможност за стимулиране и развитие на конкуренцията на пазара на генериране на повиквания от определено местоположение на обществени телефонни мрежи в рамките на разглеждания двугодишен период има за цел да покаже дали въпреки наличието на непреходни бариери за навлизането на този пазар неговото развитие не клони към ефективна конкуренция. При отчитането на този втори критерий Европейската комисия препоръчва разглеждането на няколко показателя, които описват динамиката на пазара:

- *пазарен дял*: БТК продължава да бъде единственото предприятие, което предоставя услуги на едро за генериране на повиквания, от което произтича и неговият 100%-тов пазарен дял на пазара на генериране на повиквания от определено местоположение на обществени телефонни мрежи.

В Раздел V, т. 2.2.1. от документа, КРС подробно анализира критерия пазарен дял, като разглежда и пазарните дялове, които биха имали предприятията, ако към общия обем трафик от услуги на едро за генериране, предоставяни на други предприятия, се включи и трафикът, реализиран на фиктивен пазар на едро (notional market), в който са включени и вътрешните доставки на услуги за генериране (self-supply), с цел предоставяне възможност на собствените потребители да извършват изходящи повиквания на дребно. Пазарните дялове, изчислени от КРС като се включат вътрешните доставки на услуги за генериране, показват, че в края на 2010 г. пазарът за генериране запазва висока степен на концентрация - БТК има пазарен дял от 93,34%. КРС не очаква степента на концентрация да се промени съществено в рамките на следващите две

[50] *Разяснителна бележка, стр. 9-10*

години, тъй като в рамките на анализирания период (2008 г. - 2010 г.), след провеждане на анализа от първи кръг, пазарният дял на БТК бележи незначителен спад от 4,6 процентни пункта;

- *степен на насищане на пазара и потенциална конкуренция* (наличие на възможност за привличане на нови потребители на пазара): независимо, че през 2010 г. е отчетен ръст от 2% в броя на фиксираните телефонни постове в България спрямо предходната година, в рамките на 3 годишния период, след провеждане на предходния пазарен анализ, броят на фиксираните телефонни постове намалява с 6% спрямо края на 2007 г. Анализът на данните показва, че трайната тенденция за намаляване на броя на фиксираните телефонни постове на историческото предприятие се запазва, като към края на 2010 г. те са с малко над половин милион по-малко в сравнение с края на 2007 г., докато за същия период броят на постовете на конкурентните предприятия е нараснал с 362 хил. бр. Показателят плътност, изчислен чрез съотнасяне на броя телефонни постове към броя на населението, намалява от 30% през 2007 г. на 29% за 2010 г., а показателят плътност по домакинства намалява съответно от 66% на 62%)[51]. Тези данни дават основание на КРС да потвърди направеното в рамките на предходния пазарен анализ заключение, че на пазара на обществени телефонни услуги в България като цяло е налице ограничена възможност за привличане на нови потребители и развитието му в голяма степен се изразява в преразпределение на настоящите клиенти и в по-незначителна степен – в привличането на нови;

- *технологичното развитие* на пазара е високо – от една страна използваните технологии за пакетен пренос на информация при изграждането на мрежите на конкурентните предприятия са оптималните към момента, а от друга – историческото предприятие разполага с добре развита инфраструктура, в която непрекъснато инвестира в посока оптимизиране на преносната среда чрез изграждане на мрежа от ново поколение (NGN мрежа). Както бе описано в Раздел III, т. 2.1 към настоящия момент БТК притежава изградена IP-базирана опорна мрежа и е в процес на замяна на локалните TDM централи с мултисервизни възли за достъп, позволяващи предлагането на конвергентни услуги на крайните потребители. От друга страна конкурентните предприятия имат напълно изградени IP-базирани мрежи, като използват предимно SIP сигнализация и в тази връзка същите нямат планове за технологично надграждане на своите електронни съобщителни мрежи. В тази връзка, КРС счита, че не е налице възможност за технологично надграждане на мрежите на опериращите на пазара предприятия, което да доведе до конкурентни предимства за предприятието, което я предприеме;

- *конвергенция* на мрежи и услуги – и трите мобилни предприятия предоставят конвергентни и/или пакетни услуги на бизнес и домашни потребители, като обвързват мобилна гласова услуга с фиксирана гласова услуга, достъп до Интернет и телевизия. В края на 2010 г. две от мобилните предприятия („Мобилтел" ЕАД и БТК) предоставят пакетни услуги, обвързващи мобилна и фиксирана гласова телефонна услуга за бизнес и домашни потребители. През 2010 г. делът на абонатите на пакетни услуги, с включена мобилна и фиксирана гласова телефонна услуга, представлява 9% от общия брой на абонатите на фиксирана гласова услуга и КРС счита, че в краткосрочен времеви период от 2 години, не се очаква те да повлияят съществено върху ситуацията на пазара на генериране на повиквания от определено местоположение на обществени телефонни мрежи.

[51] *Разгледани в раздел III, т. 3.1. Фиксирани телефонни постове*

1.5.3. Недостатъчна ефективност на конкурентното право

Общото заключение дали даден пазар подлежи на ex-ante регулиране зависи и от оценката дали правото в областта на конкуренцията е достатъчно за преодоляване на неефективната конкурентна среда, установена на пазара в резултат на удовлетворяването на първите два критерия.

В България органът, овластен да прилага правото на защита на конкуренцията е КЗК. Нейната дейност се основава преди всичко на ex-post регулиране. В този случай регулаторни мерки се прилагат тогава, когато се установи, че от даден участник на пазара са извършени действия, довели до увреждане на конкуренцията. Това е и съществената разлика спрямо прилагането на ex-ante регулация, където налагането на определени мерки има за цел да предотврати нарушаването на условията за конкуренция. В този случай контролът се осъществява в перспектива, за разлика от типичния за дейността на конкурентното ведомство принцип на последващ контрол. КЗК прилага ex-ante контрол единствено що се касае до оценки на концентрации на стопанска дейност, от което следва че възможността по силата на конкурентното право да бъдат наложени подходящи превантивни мерки за предотвратяване ограничаването на конкуренцията, е поставено в пряка зависимост от евентуалното осъществяване на сливания, вливания, придобивания или други форми на концентрация в сектора.

Като пример може да се посочи липсата на възможност по правилата на конкурентното право да се наложат задължения, свързани с осигуряване на достъп до изградените мрежи от предприятията на пазара. Доколкото всяка мрежа може да бъде оценена като самостоятелен обособен пазар, то отделните предприятия притежават господстващо положение по смисъла на ЗЗК и Европейското общностно конкурентно право (което КЗК като национален орган по конкуренция е длъжна да прилага) и всяка злоупотреба с такава доминантна позиция би подлежала на санкция. Ex-post регулирането обаче предвижда предприемането на мерки, едва когато се установи, че вече е налице необоснован отказ за предоставяне на достъп, което води до нарушаване на конкуренцията. Прилагането на този принцип не позволява да бъдат предприети адекватни мерки, които превантивно да въздействат на поведението на участниците на пазара и да създадат такива правила, които да не водят до необосновани откази за достъп, освен ако не се касае за случаи на концентрации между предприятия. В резултат на това, в рамките на конкурентното право липсва ефективна възможност за преодоляване на идентифицираните по-горе структурни бариери, като например наличието на инфраструктура, която не може лесно да бъде дублирана. Не са налице възможности, при спазване принципите на конкурентното право, да бъдат приложени такива мерки, които да премахнат възможността от препятстване на достъпа до тази инфраструктура.

Ex-post регулацията представлява прилагане на последващ контрол и е свързан с предприемане на санкционни мерки за вече извършено нарушение. При установяване на нарушение на ЗЗК, конкурентният регулаторен орган постановява прекратяване на нарушението, като същевременно ЗЗК дава възможност на КЗК за налагане на имуществени санкции за вече извършени нарушения, както и за налагане на временни мерки и за поемане на ангажименти от страна на предприятията. Този принцип на регулиране обаче не дава възможност за налагане на несанкционни мерки като например ценови ограничения на предприятията, чиято ценова политика може да доведе до нарушаване на условията за конкуренцията. В тази връзка, липсата на възможност въз основа на нормите на конкурентното право да се предприемат конкретни мерки за бързо и ефективно въздействие върху ценовите условия за предоставяне на електронни съобщителни услуги на практика отнема възможността за стимулиране на конкуренцията на разглеждания пазар на генериране на повиквания от определено местоположение на обществени телефонни мрежи.

Следва да се отбележи и обстоятелството, че принципите за последваща регулация, т.е. след установяване на вече извършено нарушение, не включват възможността за периодично събиране на информация от предприятията, което ограничава възможността за анализ на тенденциите относно развитието на пазара в перспектива. По този начин се отнема възможността за предприемане на бързи и адекватни мерки с цел да се предотвратят възможностите за нарушаване на конкуренцията.

Също така, за обезпечаване на ефективното прилагане на ЗЗК е предвидено, че евентуалното обжалване на наложените временни мерки не спира изпълнението им, но често решенията на конкурентния регулаторен орган биват обжалвани от засегнатите предприятия, като по този начин се отлага влизането им в сила до приключване на съдебното обжалване и следователно се отлага реалното налагане на имуществени санкции за извършените нарушения, което води до известна неефективност на правото на защита на конкуренцията.

Като се има предвид посоченото, с оглед установените високи и непреходни бариери и липсата на възможност за стимулиране и развитие на конкуренцията, налагането от конкурентния регулаторен орган на имуществени санкции за вече извършени нарушения са недостатъчен механизъм за преодоляване на тези бариери, дори и санкциите да бъдат налагани в чести случаи. За ефективното развитие на пазара е необходимо предприемането на мерки, които да могат да предотвратят извършването на нарушения, които увреждат конкуренцията, което не може да се постигне със заложените в конкурентното право правомощия за последващо (ex-post) регулиране.

1.5.4. Заключение

След прилагането на теста на трите критерия може да бъде направен изводът, че разглежданият пазар на генериране на повиквания от определено местоположение на обществени телефонни мрежи удовлетворява трите кумулативно приложени критерия и предполага ex-ante регулиране.

В Разяснителната бележка[52] се обръща внимание на факта, че удовлетворяването на трите критерия не означава автоматично, че е необходимо регулиране на този пазар. То е необходимо само в случаите, когато се докаже наличието на едно или няколко предприятия със значително въздействие върху пазара.

2. Анализ и оценка на съответния пазар

2.1. Въведение

След определянето на границите и участниците на съответния пазар на едро на генериране на повиквания от определено местоположение на обществени телефонни мрежи и въз основа на събраната информация по реда на Раздел III на Методиката, КРС извършва анализ на съответния пазар, който има за цел да оцени:

- наличието на предпоставки, възпрепятстващи функционирането на пазара и ефективната конкуренция, които могат да позволят на едно или повече предприятия, участници на съответния пазар, самостоятелно или съвместно, да имат господстващо поведение до степен на съществена независимост от конкуренти, потребители и крайни потребители;

[52] *Разяснителна бележка, стр.11*

- наличието на възможности за прехвърляне на пазарна сила на свързани пазари[53].

Според чл. 14, ал. 2 от Рамковата директива и чл. 24 от Методиката предприятие със значително въздействие върху пазара е предприятие, което самостоятелно или съвместно с други се ползва от позиция, равностойна на господстваща, т.е. позиция на икономическа сила, позволяваща му да следва поведение до съществена степен независимо от конкуренти, потребители и крайни потребители.

Ефективна конкуренция на съответния пазар е налице, когато нито едно предприятие, предоставящо обществени електронни съобщителни мрежи и/или услуги самостоятелно или съвместно с други предприятия, няма значително въздействие върху този пазар[54].

2.2. Критерии, използвани при анализа на ефективността на конкуренцията и определяне на предприятия със значително въздействие върху съответния пазар

Според чл. 75 от Насоките господстващо положение на даден съответния пазар се установява по редица критерии и преценката за него се основава на перспективен анализ на пазара, обхващащ бъдещ период от две години, като се вземат предвид съществуващите пазарни условия. Като отправна точка в анализа и показател за наличието на пазарна мощ обикновено се използват пазарните дялове. Самото наличие на висок пазарен дял обаче не е достатъчно, за да се установи присъствие на значително господстващо положение.

Освен пазарния дял, критериите, които се използват за измерване на пазарната мощ на съответните предприятия зависят от конкретните характеристики на съответния пазар. Националните регулаторни органи са тези, които следва да определят кои критерии са най-подходящи за анализиране на пазарното присъствие[55]. Част от критериите, които могат да бъдат използвани за установяване наличието на предприятие със значително въздействие върху съответния пазар, са посочени в чл.156, ал. 3 и 4 от ЗЕС и в чл. 35 и 36 от Методиката.

КРС счита, че не е релевантно да използва всички критерии за установяване наличието на значително въздействие върху пазара, които са залегнали в Насоките за пазарните анализи и оценката на значително въздействие върху пазара[56], както и в ЗЕС и Методиката. Някои от критериите не са приложими при анализа на пазара на едро на генериране на повиквания от определено местоположение на обществени телефонни мрежи. Като пример следва да се посочи наличието на продуктово разнообразие и добре развита дистрибуторска и пласментна мрежа, тъй като обект на анализа е пазар на едро и респективно конкретна услуга, предоставяна на едро от предприятията. Друга група критерии не биха променили съществено резултатите от анализа, тъй като са налице високи бариери за навлизане на пазара[57]. По тези причини анализът на критерии като общ размер на предприятието, както и наличие на лесен или привилегирован достъп до капиталовите пазари и/или финансови ресурси не би променил по никакъв начин изводите, направени по отношение на определянето на предприятия със значително въздействие върху пазара.

При анализа на ефективността на конкуренцията и при определянето на предприятия със значително въздействие върху пазара на генериране на повиквания от

---

[53] Чл. 23 от Методиката
[54] Чл. 25, ал. 2 от Методиката
[55] Чл. 77 от Насоките
[56] Във връзка с чл. 78 от Насоките
[57] Разгледани при прилагането на теста на трите критерия за определяне на разглеждания пазар за съответен – раздел V, т. 1.5.1.

определено местоположение на обществени телефонни мрежи КРС взема предвид следните критерии:

- пазарен дял на предприятието;
- наличие на бариери за навлизане и разширяване на съответния пазар:
  - контрол върху инфраструктура, която не може лесно да бъде дублирана;
  - икономии от мащаба;
  - икономии от обхвата;
  - вертикална интеграция;
- недостатъчна или слаба покупателна способност.

2.2.1. Пазарен дял

Оценката на пазарния дял е отправна точка при анализа на значителното въздействие върху пазара. Ако пазарният дял на едно предприятие е по-голям от 50%, то това може да бъде разглеждано като ясен знак за наличието на значително въздействие върху пазара, освен при изключителни обстоятелства. По правило предприятия с пазарен дял под 25% не се считат за предприятия със значително въздействие върху пазара[58].

Като резултат от първи кръг на анализа и оценката на пазара на едро за генериране на повиквания от определено местоположение на обществена телефонна мрежа, с Решение № 237 от 17.03.2009 г., КРС определи историческото предприятие БТК за предприятие със значително въздействие на пазара и в резултат на наложените му задължения, към момента това е единственото предприятие, което предоставя услугата на едро за генериране на повиквания „избор на оператор", от което произтича и неговият 100%-тов пазарен дял на пазара на едро на генериране на повиквания от определено местоположение на обществени телефонни мрежи в рамките на разглеждания период.

От друга страна, в случай, че абонатите на алтернативно предприятие Х реализират голям изходящ трафик е възможно да възникне интерес от страна на други предприятия (други конкурентни или историческото предприятие) да предоставят на потребителите на предприятие Х телефонни услуги чрез закупуването на услуги на едро за генериране на повиквания от предприятие Х[59]. За да отчете дали е налице подобна възможност, КРС разглежда и пазарните дялове, които биха имали предприятията, ако към общия обем трафик от услуги на едро за генериране, предоставяни от БТК на конкурентните предприятия се включи и трафикът, реализиран чрез предоставяните в рамките на едно предприятие услуги на едро за генериране на повиквания (вътрешни доставки на услуги за генериране – self-supply) с цел предоставяне възможност на собствените потребители да извършват изходящи повиквания на дребно.

Чрез включването на вътрешните доставки на услуги за генериране би могло да бъде отчетено доколко справедливо е да бъдат наложени единствено на историческото предприятие задължения за предоставяне на услуги на едро за генериране на повиквания, както и доколко конкурентните предприятия имат достатъчен капацитет да предоставят услуги за генериране на едро.

[58] *Чл. 75 от Насоките*
[59] *Разяснителна бележка, т. 3.1.*

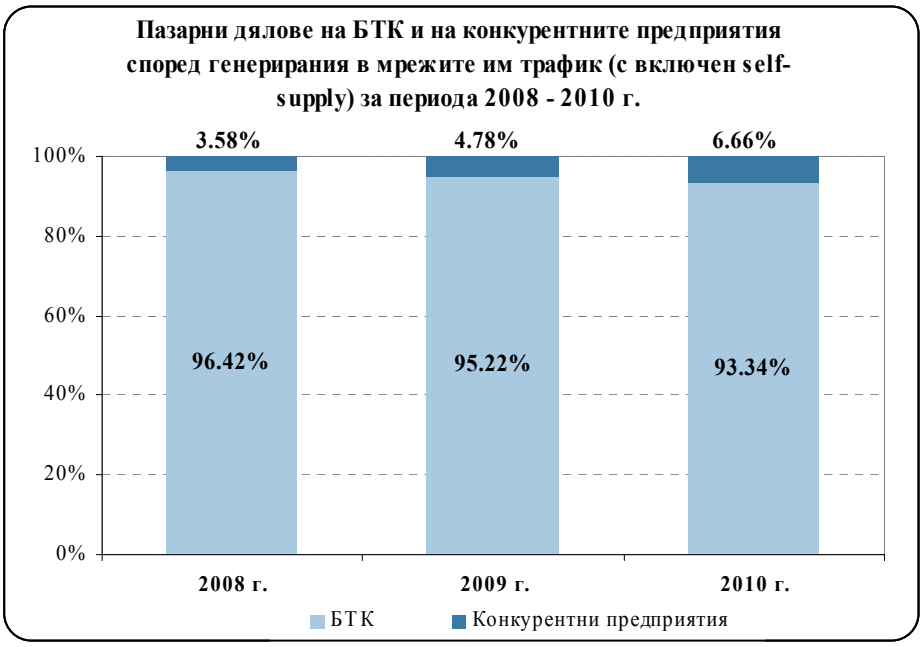

Източник: *Данни, подадени в КРС*

Фигура 14

На фигура 14 е представено изменението на пазарния дял на БТК и на общия пазарен дял на всички конкурентни предприятия според генерирания в мрежите им трафик (заедно с вътрешните доставки на услуги за генериране – self-supply). Въпреки, че се наблюдава намаление в пазарния дял на БТК за изследвания в анализа минал период (средно с 1,5% всяка година), пазарът на генериране на повиквания от определено местоположение на обществени телефонни мрежи продължава да бъде силно концентриран.

Базирайки се на представените данни КРС счита, че към настоящия момент БТК притежава стабилен и достатъчно висок за анализирания период дял на пазара на генериране на повиквания от определено местоположение на обществени телефонни мрежи – 93,34% в края на 2010 г., докато конкурентните предприятия, чрез своя пазарен дял от 6,66% имат ограничено влияние върху същия пазар.

Въпреки направените дотук изводи, пазарният дял сам по себе си е недостатъчен за извеждането на категорично заключение дали едно предприятие има значително въздействие върху пазара и следва да се разглежда в неразривна връзка с останалите критерии, заложени в чл. 78 от Насоките и чл. 35 и чл. 36 от Методиката.

2.2.2. Наличие на бариери за навлизане и разширяване на съответния пазар

2.2.2.1. Контрол върху инфраструктура, която не може лесно да бъде дублирана

При оценката съгласно критерия контрол върху инфраструктура, която не може лесно да бъде дублирана се отчита дали дадено предприятие има право на собственост или контрол върху електронна съобщителна мрежа, за изграждането на която потенциалните конкуренти ще трябва да направят значителни по размер разходи за продължителен период от време и която му дава възможност да следва поведение, независимо от другите доставчици. Контролът, упражняван от дадено предприятие върху подобна инфраструктура може да е съществена бариера за навлизане на потенциални конкуренти на съответния пазар.

Ако едно предприятие желае да започне да предоставя на свои потребители на дребно обществени телефонни услуги в определено местоположение, то има няколко алтернативи пред себе си по отношение на осигуряването на достъп (свързаност) до крайния потребител. Едната от тях е изграждането на собствена инфраструктура до крайния потребител.

Към края на 2010 г. историческото предприятие БТК притежава 80,5% от всички телефонни постове на домашни потребители и на бизнес клиенти, а в неговата мрежа се реализира 92,76% от общия изходящ трафик от мрежи, чрез които се предоставят обществени телефонни услуги в определено местоположение[60]. В момента в България няма друга електронна съобщителна мрежа с подобен обхват, чрез която се предоставят обществени телефонни услуги в определено местоположение. Ако дадено алтернативно предприятие иска да изгради инфраструктура, подобна на тази на БТК, то биха му били необходими значителни инвестиции за това. Тяхното възстановяване би било много трудно поради наблюдаваната тенденция на спад в общия брой телефонни постове и в приходите, реализирани от предоставяне на повиквания в определено местоположение на обществена телефонна мрежа (разгледани в Раздел III, т. 3.1. Фиксирани телефонни постове и т. 3.2. Приходи).

Необходимо е да се отбележи, че закупуването на необвързан достъп до абонатната линия е друга възможност пред конкурентните предприятия за осигуряване на достъп до даден краен потребител. Това алтернативно решение изисква по-малки по обем инвестиции, отколкото изграждането на собствена инфраструктура за достъп, но в подобен случай алтернативното предприятие ще бъде изцяло зависимо от инфраструктурата, собственост на историческото предприятие.

С оглед изложеното дотук и имайки предвид големия брой постове и националното покритие на инфраструктурата на БТК КРС счита, че тя не може лесно да бъде дублирана от икономическа гледна точка и поради тази причина представлява висока бариера за навлизане на разглеждания съответен пазар на генериране на повиквания от определено местоположение на обществени телефонни мрежи.

2.2.2.2. Икономии от мащаба и обхвата

При извършването на оценка съгласно тези критерии се отчита дали в резултат на нарастване обема или обхвата на предоставяните от дадено предприятие електронни съобщителни мрежи и/или услуги и на съвместното производство и предоставяне от дадено предприятие на електронни съобщителни мрежи и/или услуги намаляват средните му разходи на единица.

В сектора на електронните съобщения икономии от мащаба възникват, когато средните разходи на предприятието намаляват в резултат на това, че процесът на производство и реализация на дадена електронна съобщителна мрежа и/или услуга е съпроводен с високи фиксирани разходи и/или е налице висока степен на специализация, в резултат на която се отчита висока производителност. Наличието на икономии от мащаба може да представлява бариера за навлизане на нови конкуренти на пазара, както и да създава преимущества пред съществуващите конкуренти.

При икономиите от обхвата намаление на разходите може да бъде постигнато чрез общ процес за производство/предоставяне на няколко електронни съобщителни мрежи и/или услуги като икономии от обхвата са налице, когато дадено предприятие използва

[60] *Изменението в броя телефонни постове в рамките на разглеждания период 2008-2010 г., както и изменението в обема реализиран изходящ трафик е представено в раздел III, т. 3.3. Относителни дялове*

капацитета на една съществуваща електронна съобщителна мрежа за производство и предоставяне на повече от една услуги.

Силните позиции на историческото предприятие на пазарите на дребно за предоставяне на достъп и обществени телефонни услуги в определено местоположение му осигуряват значителни икономии от мащаба, като големият брой на абонатите и обема на реализирания изходящ трафик на предприятието му позволяват да съкрати значително разходите си за единица производство спрямо тези на конкурентните предприятия.

Същевременно широката гама услуги на едро и дребно, които предоставя БТК чрез инфраструктурата си й позволяват да разпредели постоянните разходи по дейността върху всички предлагани услуги и по този начин да се възползва от значителни икономии от обхвата.

Към края на 2010 г. БТК притежава следните пазарни дялове, изчислени на база приходи:

- на пазара на едро за отдаване на линии под наем – 46,99%;
- на пазара на едро на предоставяне на необвързан достъп до абонатната линия – 100%.
- на пазара на дребно на достъп до обществени телефонни мрежи в определено местоположение – 95,16%;
- на пазара на дребно на обществено достъпни телефонни услуги в определено местоположение – 88,29%;

Изхождайки от гореизложеното, КРС е на мнение, че икономиите от мащаба и обхвата, от които се възползва БТК са важно икономическо предимство спрямо конкурентните предприятия и представляват бариера за навлизане или значително разширяване на пазара на едро на генериране на повиквания от определено местоположение на обществени телефонни мрежи.

2.2.2.3. Вертикална интеграция

При оценка съгласно този критерий се отчита дали дадено предприятие, включително свързани с него лица, действа/действат като доставчик на услуги на пазара на едро и същевременно предлага/предлагат услуги на крайни потребители на пазара на дребно, като на пазара на дребно се конкурира/конкурират с потребителите на своите услуги, предложени на пазара на едро. Наличието на вертикална интеграция може да представлява бариера за навлизането на нови конкуренти на съответните пазари на едро и дребно, да създава преимущества пред съществуващите конкуренти на тези пазари и да е потенциална възможност за прехвърляне на пазарно въздействие от единия на другия пазар.

БТК притежава високи относителни дялове както на разглеждания пазар на едро, така и на свързаните с него пазари на дребно на достъп до обществени телефонни услуги и на обществени телефонни услуги, предоставяни в определено местоположение. Относителните дялове на историческото предприятие на всички споменати пазари са над 80% (разгледани в Раздел III, т. 3.3.). Това позволява на БТК да действа като основен или единствен доставчик на услуги на пазарите на едро и едновременно с това да предлага услуги на крайни потребители на пазарите на дребно, като на тези пазари на дребно се конкурира с предприятията, закупуващи услугите, предлагани на пазарите на едро.

С оглед гореизложеното, КРС смята, че при липсата на регулация, вертикалната интеграция на БТК, заедно с контрола върху инфраструктурата, която не може лесно да се дублира може да повлияе отрицателно на конкурентната среда на пазарите на дребно, на които БТК е основен участник.

2.2.3. Недостатъчна или слаба покупателна способност

Ако дадено предприятие има потребители със силни позиции при водене на преговори, то те на теория имат възможност да окажат въздействие върху конкуренцията и да ограничат способността на предприятието да следва поведение независимо от своите потребители. Подобен тип силна покупателна способност е налице, когато тези потребители закупуват голям дял от предлаганите от предприятието електронни съобщителни мрежи и/или услуги, реализират значителна част от постъпленията на предприятието, добре са информирани за конкурентни предприятия, предлагащи сходни електронни съобщителни мрежи и/или услуги, и са в състояние да преминат лесно и без значителни разходи към тях, и/или дори да започнат сами да предоставят съответните електронни съобщителни мрежи и/или услуги.

При изследването на покупателната способност, КРС анализира поведението на предприятията, реализиращи най-голямо потребление на услугите за генериране на повиквания от определено местоположение на обществени телефонни мрежи. Единствената услуга за генериране, предлагана в момента на разглеждания съответен пазар, е услугата „избор на оператор", предоставяна от историческото предприятие БТК, съгласно неговото Типово предложение за взаимно свързване.

Към края на 2010 г. общо 11 предприятия имат правото да предоставят на крайните потребители на БТК услугите „избор на оператор за всяко повикване" и „избор на оператор на абонаментна основа" въз основа на издадени им разрешения от КРС за ползване на съответен код за достъп до мрежите им. Предлагането на такива услуги е свързано със закупуването на услугата на едро генериране от БТК. Седем от тези предприятия реално предоставят посочените услуги на крайни потребители.

Списък с предприятията, притежаващи разрешение за осъществяване на дейност по предоставяне на достъп до обществена гласова телефонна услуга чрез услугата „избор на оператор" за периода 2008 - 2010 г., е представен в таблица 5.

Таблица 5

Справка за предприятията, оторизирани и осъществяващи дейност по предоставяне на достъп до обществена гласова телефонна услуга чрез услугата "избор на оператор" за периода 2008 - 2010 г.

Наименование на предприятието	2008 г.		2009 г.		2010 г.	
	Оторизирани	Действащи	Оторизирани	Действащи	Оторизирани	Действащи
Общ брой предприятия:	**11**	**7**	**11**	**7**	**11**	**7**
"АЙ ТИ ДИ НЕТУЪРК" АД	✍	☎	✍	☎	✍	☎
"КЕЙБЪЛТЕЛ" ЕАД/"БЛИЗУ МЕДИА ЕНД БРОУДБЕНД" ЕАД[1]	✍		✍		✍	
"БТК НЕТ" ЕООД	✍	☎	✍	☎	✍	☎
"ВЕСТИТЕЛ БГ" АД	✍		✍		✍	
"ГОЛД ТЕЛЕКОМ БЪЛГАРИЯ" АД	✍	☎	✍	☎	✍	☎
"ИЗТОЧНА ТЕЛЕКОМУНИКАЦИОННА КОМПАНИЯ" АД	✍		✍		✍	
"КОСМО БЪЛГАРИЯ МОБАЙЛ" ЕАД	✍		✍		✍	
"НЕКСКОМ-БЪЛГАРИЯ" ЕАД	✍	☎	✍	☎	✍	☎
"ОРБИТЕЛ" ЕАД	✍	☎	✍	☎	✍	☎
"СПЕКТЪР НЕТ" ЕАД	✍	☎	✍	☎	✍	☎
"ТРАНС ТЕЛЕКОМ" ЕАД[2]	✍	☎	✍	☎	✍	☎

[1] *През 2010 г. дружество "КЕЙБЪЛТЕЛ" ЕАД се влива в дружество "ЕВРОКОМ КАБЕЛ МЕНИДЖМЪНТ БЪЛГАРИЯ" ЕАД, чийто правоприемник е "БЛИЗУ МЕДИА ЕНД БРОУДБЕНД" ЕАД.*

[2] *Предприятие "Транс Телеком" АД не е предоставило отчет на дейността през 2010 г.*

Източник: *КРС*

В периода след 2007 г. се наблюдава трайна тенденция на намаляване, както на реализирания трафик, така и на приходите на БТК от предоставяне на услугата на едро „избор на оператор", като през 2010 г. реализираният трафик е с 59% по-малко спрямо 2007 г., а при приходите, съответно с 84%. След отчетения през 2008 г. ръст от 52% в броят на абонатите, използвали услугите „избор на оператор за всяко повикване" и „избор на оператор на абонаментна основа", през следващите 2 години техният брой намалява (фигура 15) и в края на 2010 г. е отчетен спад от 56% спрямо 2007 г.

Източник: *Данни, подадени в КРС*

Фигура 15

Очевидно, намалението на цените на услугата генериране, резултат от наложените мерки в рамките на анализа от първи кръг не води до ръст в ползването на услугата „избор на оператор".

С Решение № 712/29.06.2010 г. КРС одобри Типово предложение за сключване на договор за отдаване на абонатни линии под наем на едро на БТК, наложено като задължение на предприятието в рамките на анализа от първи кръг на пазарите на достъп до обществена телефонна мрежа в определено местоположение за домашни и бизнес потребители (Решение на КРС № 650/25.06.2009 г.). Наложеното задължение е предпоставка за развитието на услугата „избор на оператор", но по данни, подадени в КРС, към края на 2010 г. няма конкурентни предприятия, които я предоставят чрез наети от тях абонатни линии на едро от историческото предприятие.

От данните, представени на фиг. 16 и фиг. 17 по-долу, е видно, че реализираният трафик и приходите от услугите „избор на оператор за всяко повикване" и „избор на оператор на абонаментна основа", предоставяни на крайните потребители, съставляват пренебрежимо малка част съответно от общия реализиран изходящ трафик от мрежата на историческото предприятие и от общите приходи, реализирани чрез електронната съобщителна мрежа на БТК.

Източник: *Данни, подадени в КРС*

Фигура 16

Източник: *Данни, подадени в КРС*

Фигура 17

От своя страна, делът на потребителите, използвали услугите „избор на оператор за всяко повикване" и „избор на оператор на абонаментна основа", представлява незначителна част от общия брой потребители на историческото предприятие като към края на 2010 г. възлиза на 0,21% (фигура 18).

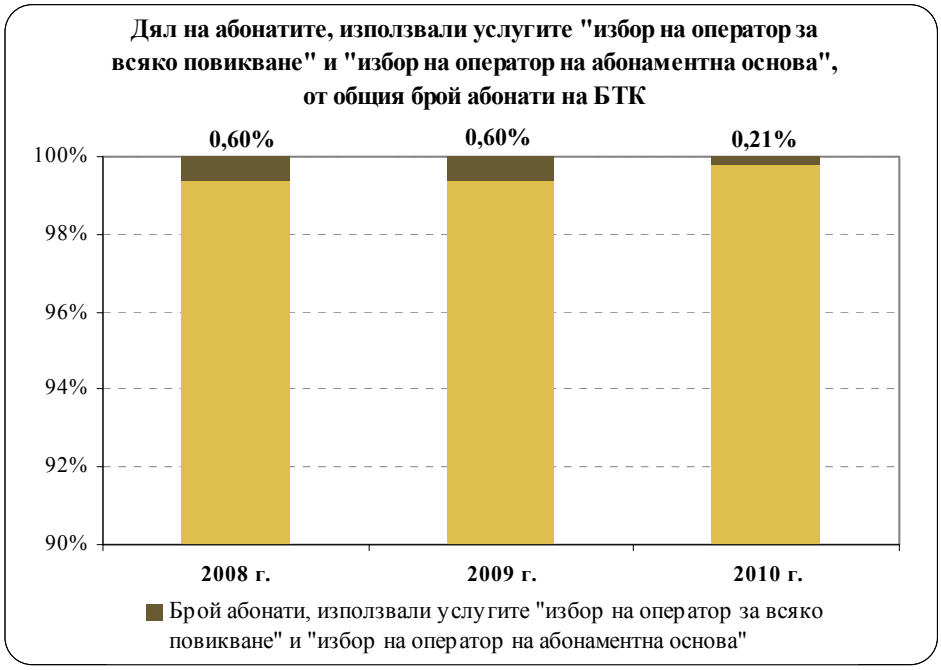

Източник: *Данни, подадени в КРС*

Фигура 18

От представената информация може да бъде направен изводът, че що се отнася до услугите на едро за генериране на повиквания от определено местоположение, конкурентните предприятия нямат достатъчно силни позиции при водене на преговори, тъй като закупеният от тях обем трафик е пренебрежимо малък в сравнение с реализирания трафик на дребно, изходящ от мрежата на историческото предприятие. КРС е на мнение, че покупателната способност на предприятията, закупуващи услуги за генериране на повиквания от определено местоположение е силно ограничена и те не могат по никакъв начин да окажат влияние на условията и цените, по които БТК продава тези услуги.

3. Определяне на предприятия със значително въздействие върху пазара

В резултат на извършения пазарен анализ, имащ за цел да оцени наличието на предпоставки, възпрепятстващи ефективната конкуренция на разглеждания пазар на генериране на повиквания от определено местоположение на обществени телефонни мрежи, вземайки предвид изводите, направени при анализа на всеки един от разгледаните критерии, а именно:

- фактът, че от една страна БТК е единственото предприятие, предлагащо услуги за генериране на повиквания от определено местоположение на обществени телефонни мрежи (пазарен дял от 100%), а от друга – конкурентните предприятия имат ограничено влияние на пазара;
- налице са високи и непреходни бариери за навлизане и разширяване на разглеждания пазар, свързани с:
  - ✓ инфраструктура, която не може лесно да се дублира – мрежата на БТК;
  - ✓ икономии от мащаба и обхвата, от които се възползва БТК;
  - ✓ вертикалната интеграция, наблюдавана при осъществяването на дейността на БТК; и

- липсата на предприятия, които имат възможност чрез своята покупателна способност да окажат въздействие върху условията и цените, по които се предоставят разглежданите услуги за генериране на повиквания от определено местоположение на обществени телефонни мрежи,

КРС достигна до заключението, че следва да определи БТК за предприятие със значително въздействие върху пазара на едро за генериране на повиквания от определено местоположение на обществена телефонна мрежа.

VI. Терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи

1. Определяне на съответния пазар

1.1. Въведение

КРС определя съответните пазари, върху които извършва анализ за наличието на ефективна конкуренция, съобразно списъка от пазари, посочени в Препоръката за съответните пазари.

Пазарите на обществени електронни съобщителни мрежи и/или услуги, за които се оценява ефективността на конкуренцията, са пазари на едро или пазари на дребно, като всеки от тях се състои от продуктов и географски пазар (чл. 8, ал. 1 и 2 от Методиката).

Продуктовият пазар включва всички обществени електронни съобщителни мрежи и/или услуги, които могат да се приемат от потребителите като взаимозаменяеми по отношение на техните характеристики, предназначение и цени (чл. 8, ал. 3 от Методиката).

Географският пазар включва определена територия, в която се предлагат съответните взаимозаменяеми обществени електронни съобщителни мрежи и/или услуги и в която конкурентните условия са еднакви и се различават от тези в съседни географски райони (чл. 8, ал. 4 от Методиката).

Въпреки, че съгласно действащата нормативна уредба не е налице задължение за регулатора, при определяне на съответен пазар, посочен в приложимия акт на ЕК, да изследва кумулативното наличие на критериите по чл. 152, ал. 5 от ЗЕС, КРС е изследвала в настоящия документ наличието и на трите критерия по чл. 152, ал. 5 от ЗЕС, както следва:

- наличие на високи и непреходни структурни, правни или регулаторни бариери за навлизане на пазара;
- липса на възможност за стимулиране и развитие на конкуренцията на пазара за период до две години напред;
- недостатъчна ефективност на конкурентното право за преодоляване на бариерите за навлизане на пазара и осигуряване на условия за конкуренция на съответния пазар.

Тъй като е необходимо анализът за наличието на ефективна конкуренция да отчита бъдещото развитие, пазарите се дефинират като се вземат под внимание очакваните или предполагаеми технологични или икономически промени в рамките на разумен времеви хоризонт, свързан с периода до изготвянето на следващия анализ. Съгласно чл. 151, ал. 1 от ЗЕС КРС периодично определя съответните пазари на обществени електронни съобщителни мрежи и/или услуги, подлежащи на ex-ante регулиране, проучва, анализира и оценява нивото на конкуренция на съответните пазари и при установяване липсата на ефективна конкуренция определя предприятия със значително въздействие на съответния пазар.

Пазарите следва да бъдат анализирани като се вземе предвид технологичната неутралност, отнасяща се до използваната инфраструктура при предоставяне на електронни съобщения (чл. 8, §. 1 от Рамковата директива и чл. 4, ал. 2, т. 2 от ЗЕС), както и принципите на конкурентното право (чл. 15, §. 3 от Рамковата директива и чл. 150, ал. 1 от ЗЕС).

1.2. Съответен продуктов пазар

Според чл. 9 от Методиката съответният продуктов пазар включва всички обществени електронни съобщителни мрежи и/или услуги, за които е налице взаимозаменяемост при търсенето и взаимозаменяемост при предлагането.

1.2.1. Взаимозаменяемост при търсенето

Взаимозаменяемост при търсенето е налице, когато при относително малко, но постоянно повишаване на цената на дадена електронна съобщителна мрежа и/или услуга потребителите са склонни да пренасочат търсенето си към други електронни съобщителни мрежи и/или услуги, които са в състояние да я заменят на базата на техните характеристики, предназначение и цени[61].

Основна характеристика на пазара на терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи се явява принципът „Викащата страна заплаща повикването" (CPP – Calling Party Pays Principle), според който страната, генерираща едно повикване, заплаща изцяло неговата цена, докато страната, която получава повикването, не заплаща за приемането му. В резултат от прилагането на този принцип по отношение на предприятията, предоставящи услугата терминиране, е трудно да се окаже натиск в посока за намаляване цените за терминиране, тъй като гласово повикване към един краен потребител не може да бъде заменено с терминирането на гласово повикване към друг краен потребител.

Изхождайки от горепосоченото и от факта, че крайните потребители със своето поведение имат възможност да оказват влияние върху търсенето на услугата терминиране, заменяйки я с други услуги (например разговори в рамките на една мрежа), КРС анализира първо взаимозаменяемостта при търсенето на пазара на дребно на предоставяне на услугата повикване към други фиксирани мрежи, като взема предвид поведението на потребителите, извършващи и приемащи повикване, и след това – на ниво пазар на едро на терминиране на повикване в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи, както е посочено в съображение 4 от уводната част на Препоръката за съответните пазари.

1.2.1.1. Взаимозаменяемост при търсенето на пазари на дребно

При анализа на поведението на потребителите следва да се обърне внимание на възможните алтернативи за заместване на повикванията, терминирани в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи, които евентуално биха могли да окажат влияние върху условията на предлагане на услугата терминиране.

КРС изследва дали е налице взаимозаменяемост между:

- повиквания към мобилни мрежи и повиквания към фиксирани мрежи;
- повиквания към мрежи за широколентов безжичен достъп (BWA)/фиксиран безжичен достъп (FWA) с национален код за достъп 99x и повиквания към фиксирани мрежи;
- повиквания в рамките на дадена фиксирана мрежа и повиквания между различни фиксирани мрежи или повиквания от мобилни към фиксирани мрежи, и
- повиквания към негеографски номера с код за достъп 700, 800, 90 и 118 и към географски номера в определено положение на обществени телефонни мрежи.

[61] *Чл. 10, ал. 1 от Методиката*

Повиквания към мобилни мрежи като заместител на повиквания към фиксирани мрежи

Както и в предходния пазарен анализ, КРС изследва дали повикване към мобилни мрежи може да се приеме за потенциална алтернатива на повиквания към фиксирани мрежи от гледна точка на търсенето на пазари на дребно. Съществуват обаче съществени разлики, основаващи се на основните характеристики на всеки от двата типа мрежи и на услугите, предлагани чрез тях.

При мобилната телефония крайните точки не са фиксирани географски, т.е. налице е подвижност на потребителите, което определя услугата като мобилна. При фиксираната телефония, за да бъде осъществено едно повикване към фиксирана мрежа е необходимо наличието на телефонен пост във фиксирано крайно местоположение на мрежата. Повикванията към фиксирана мрежа могат да бъдат разглеждани като повиквания към географска точка, а повикванията към мобилни мрежи – към определен потребител – физическо лице, защото за разлика от фиксираната мрежа, мобилната осигурява свързаност на потребителите си на територията, на която мрежата има покритие, във всеки един момент, предоставяйки непрекъснати мрежови услуги, свързани с идентификацията на потребителя в пространството и актуализиране на информацията, посредством непрекъснат процес на обмен на сигнализационен трафик.

Ако потребител реши да извършва повиквания само към мобилни номера, вместо към фиксирани, то той от една страна трябва да е предварително запознат с това потребител на кое мобилно предприятие е виканата страна. От друга страна, за да може да се обажда в рамките на една мобилна мрежа, то потребителят следва да разполага със съответния брой SIM карти, позволяващи достъп до мрежите на мобилните предприятия, както и с необходимия брой крайни устройства (в зависимост от технологичната възможност на крайното устройство да поддържа повече от една SIM карта). КРС е на мнение, че на практика е изключително трудно тези условия да бъдат реализирани едновременно от потребителите.

Следователно, според КРС, от гледна точка на търсенето не е налице взаимозаменяемост между двата вида повиквания – повиквания към мобилни мрежи и повиквания към фиксирани мрежи, тъй като големите разлики в техните характеристики се явяват пречка за възприемането им от потребителите като взаимозаменяеми на този етап от развитието на пазара на електронни съобщения.

Повиквания към мрежи за широколентов безжичен достъп (BWA)/фиксиран безжичен достъп (FWA) с национален код за достъп 99x и повиквания към фиксирани мрежи

Повикванията към мрежи за широколентов безжичен достъп (BWA)/фиксиран безжичен достъп (FWA) с национален код за достъп 99x могат да бъдат разглеждани като алтернативна услуга на повикванията към фиксирани мрежи, тъй като цените на дребно за крайни потребители за повикване към двата вида мрежи са еднакви. Използването на съответните номера (географски и негеографски с национален код за достъп) се определя от технологията, начина на изграждане на мрежата и пазарната политика на предприятието. В случаите, когато използваната технология позволява ограничена подвижност (номадност) на абонатите, услугите могат да бъдат предоставяни чрез негеографски номера с национален код за достъп.

Като характеристики обаче услугите, предоставяни чрез географски и негеографски номера с национален код за достъп, са различни. Въпреки че и двете услуги могат да бъдат предоставяни в определено местоположение чрез обществена

телефонна мрежа, липсата на обвързаност на негеографския номер с определено географско местоположение е характеристика, която отличава в значителна степен двата типа услуги. Услугите, предоставяни в определено местоположение посредством негеографски номера, дават на крайните потребители допълнителна възможност за промяна на местоположението, в което е предоставяна услугата. Потребителите могат да използват услугата навсякъде, където мрежата на предприятието, на което са абонати, има покритие. Тази възможност липсва при услугите, предоставяни чрез географски номера, тъй като всеки номер е обвързан с определен географски адрес. Все пак, възможността за подвижност на абонатите е ограничена само в зоната на покритие на мрежата, която към момента е в рамките на населеното място.

От друга страна, повиквания чрез мрежи за широколентов безжичен достъп/фиксиран безжичен достъп с национален код за достъп от типа 99x са се предоставяли през 2010 г. на крайни потребители в България от две предприятия – „МАКС ТЕЛЕКОМ" ООД и „ТРАНС ТЕЛЕКОМ"[62] АД. Имайки предвид характеристиките на двете услуги, недостатъчното покритие по население и територия, което ограничава достъпа на крайните потребители до услуги чрез мрежи с национален код за достъп от типа 99x, както и все още ограниченото потребление на подобни услуги към момента на извършване на анализа, КРС стигна до заключението, че повикванията към негеографски номера с национален код за достъп от типа 99x не могат да бъдат приети за взаимозаменяеми на повикванията към фиксирани мрежи и не се очаква това да се промени в разглеждания бъдещ двугодишен период.

Повиквания в рамките на дадена фиксирана мрежа като заместител на повиквания между различни фиксирани мрежи или повиквания от мобилни към фиксирани мрежи

Под повиквания в рамките на мрежата (on-net повиквания) се разбират повиквания между абонати на мрежата на едно и също предприятие. В България цените на дребно за повиквания в рамките на една и съща фиксирана мрежа са по-ниски, дори и в някои случаи безплатни в сравнение с цените на повиквания между различни фиксирани мрежи или на тези от мобилни към фиксирани мрежи. В резултат на това, повикванията в рамките на мрежата могат да се разглеждат като възможна алтернатива на повиквания от мобилна към фиксирана или повиквания между различни фиксирани мрежи.

За да се възползва от тази алтернатива обаче, потребителят, извършващ повикването, трябва от една страна да е абонат едновременно на няколко предприятия, предоставящи фиксирани телефонни услуги, както и да разполага с няколко фиксирани телефонни поста и телефонни апарата, и от друга страна – да е запознат с това абонат на кое предприятие е виканата страна, което допълнително е възпрепятствано с ползването на услугата преносимост на номера.

Тъй като на практика е почти невъзможно тези условия да бъдат реализирани едновременно от потребителите, КРС е на мнение, че от гледна точка на търсенето не е налице взаимозаменяемост между повиквания в рамките на мрежата и повиквания от мобилни към фиксирани или повиквания между различни фиксирани мрежи.

---

[62] През 2010 г. "ТРАНС ТЕЛЕКОМ" АД е осъществявало дейност, но не е предоставило отчет в КРС. С Решение № 814 от 18.08.2011 г. е отнето разрешение № 01331/19.12.2008 г. издадено на "ТРАНС ТЕЛЕКОМ" АД

Повиквания към негеографски номера с код за достъп 700, 800, 90 и 118 и към географски номера в определено положение на обществени телефонни мрежи.

КРС счита за релевантно да бъде изследвано дали терминирането на повиквания към негеографски номера за предоставяне на услуги с код за достъп 700, 800, 90 и 118 следва да бъде включено в обхвата на продуктовия пазар (терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи).

Чрез негеографски номера се предоставя достъп до конкретни видове услуги, определени нормативно в Наредба № 1 от 22 юли 2010 г. за правилата за разпределение и процедурите за първично и вторично предоставяне за ползване, резервиране и отнемане на номера, адреси и имена (обн., ДВ, бр. 64 от 17.08.2010 г.), както следва:

- Номера с код 700 за достъп до услугата „персонален номер”;
- Номера с код 800 за услуги с безплатен достъп;
- Номера с код 90 за достъп до услуги с добавена стойност;
- Номера с код 118 за достъп до телефонни справочни услуги.

Следва да се отбележи, че номерата от тези обхвати се използват само за входящи повиквания и се предоставят първично на операторите на мрежи. Частни лица и/или доставчици на услуги договарят ползването на определен негеографски номер с предприятието, на което КРС е предоставила първично обхват от такива номера. Ползвателите на негеографски номера могат да се разглеждат като крайни потребители (абонати) на предприятието, от което са получили вторично номер или на предприятието, в чиято мрежа са пренесли такъв номер .

В таблица 6 по-долу е представена информация за издадените от КРС разрешения за ползване на негеографски номера с код за достъп 700, 800, 90 и 118 на предприятия, притежаващи регистрация за предоставяне на гласови телефонни услуги в определено местоположение през 2010 г.

Таблица 6

Справка за предприятия, притежаващи регистрация за предоставяне на гласови телефонни услуги в определено местоположение през 2010 г., които притежават разрешения за ползване на негеографски номера от обхват 700, 800, 90 и 118

№	Наименование на предприятието	Негеографски номера с код			
		700	800	90	118
	Общ брой:	15	12	4	5
01	"АЙ ТИ ДИ НЕТУЪРК" АД	✓	✓		
02	"БЛИЗУ МЕДИА ЕНД БРОУДБЕНД" ЕАД*	✓	✓		
03	БТК	✓	✓	✓	✓
04	"БУЛСАТКОМ" АД	✓	✓		
05	"ВАРНА НЕТ" ООД	✓	✓		
06	"ВЕСТИТЕЛ БГ" АД				
07	VOXBONE S.A./N.V.		✓		
08	"ГЛОБЪЛ КОМЮНИКЕЙШЪН НЕТ" АД	✓			
09	"ГОЛД ТЕЛЕКОМ БЪЛГАРИЯ" АД	✓	✓		
10	"ЕСКОМ" ООД	✓	✓		
11	"ИЗТОЧНА ТЕЛЕКОМУНИКАЦИОННА КОМПАНИЯ" АД				
12	"ИНТЕРБИЛД" ООД				
13	"ИНТЕРУУТ БЪЛГАРИЯ" ЕАД	✓	✓		
14	"ИНФОХЕЛП" ЕООД				✓
15	"КАБЕЛ САТ-ЗАПАД" ООД				
16	"КОСМО БЪЛГАРИЯ МОБАЙЛ" ЕАД	✓		✓	
17	"МОБИЛТЕЛ" ЕАД	✓		✓	✓
18	"НЕКСКОМ-БЪЛГАРИЯ" ЕАД		✓		
19	"НЕТ ИС САТ" ООД	✓			
20	"НЕТФИНИТИ" ЕООД	✓			
21	"ОРБИТЕЛ" ЕАД	✓	✓		
22	"СКАТ ТВ" ООД				
23	"СПЕКТЪР НЕТ" ЕАД	✓	✓	✓	✓
24	"ТЕЛЕДАТА" АД				✓
25	"ТЕЛЕКОМ 1" ООД				
26	"ТРАНС ТЕЛЕКОМ" АД**	✓	✓		

Източник: КРС

Забележки:

** През 2010 г. „Кейбълтел" ЕАД се вля в „Евроком Кабел Мениджмънт България" ЕООД, което в последствие се преобразува чрез промяна на правната форма в „Близу Медиа енд Броудбенд" ЕАД*

***През 2010 г. „ТРАНС ТЕЛЕКОМ" АД е осъществявало дейност, но не е предоставило отчет в КРС. С Решение № 814 от 18.08.2011 г. е отнето разрешение № 01331/19.12.2008г., издадено на „ТРАНС ТЕЛЕКОМ" АД*

По отношение на пазара на дребно КРС счита, че крайните потребители не биха заменили повиквания към негеографски номера за предоставяне на услуги (телефонни справочни услуги – предоставяни чрез номера с код за достъп 118, услуги „персонален номер" – предоставяни чрез номера с код за достъп 700, услуги с безплатен достъп – предоставяни чрез номера с код за достъп 800 и услуги с добавена стойност – предоставяни чрез номера с код за достъп 90) с повиквания към географски номера за достъп до мрежи.

Услугите, предоставяни чрез географски номера и чрез негеографски номера с код за достъп до услуги 700, 800, 90 и 118, са коренно различни в своята същност. Последните не са предназначени за извършване на лични телефонни разговори. КРС счита, че крайните потребители не биха заменили повиквания към географски номера, чрез които се предоставя достъп в определено местоположение на обществени телефонни мрежи, с повиквания към негеографски номера за предоставяне на услуги (телефонни справочни услуги – предоставяни чрез номера с код за достъп 118, услуги „персонален номер" – предоставяни чрез номера с код за достъп 700, услуги с безплатен достъп – предоставяни чрез номера с код за достъп 800, и услуги с добавена стойност – предоставяни чрез номера с код за достъп 90), поради различните характеристики и предназначение на услугите, и спецификите на прилагане на цените, които в някои случаи, в зависимост от вида на повикването, са по-високи при повикванията към негеографски номера за предоставяне на услуги. Дори при наличие на взаимозаменяемост на предлагането, при която доставчици на посочените услуги ще могат да навлязат на пазара на дребно (във времевия хоризонт на настоящия пазарен анализ) в относително кратък срок и понасяйки разумни разходи, в случай на малко, но значимо увеличение (с 5% до 10%) на всяка от цените на тези услуги, КРС счита, че при липса на съвместимост с критериите на взаимозаменяемост на търсенето, повикванията към негеографски номера за предоставяне на услуги съставлява отделен пазар на дребно.

1.2.1.2. Взаимозаменяемост при търсенето на пазари на едро

Поради факта, че търсенето на ниво пазар на едро е свързано с търсенето на ниво пазар на дребно, следва, че за да могат потребителите на дадено предприятие, предоставящо телефонни услуги, да се свържат с потребители на друго предприятие, то предприятието, от което е генерирано повикването, може да терминира гласовото повикване единствено в мрежата на предприятието, потребител на което е виканата страна.

В момента не е налице възможност, която да позволява на едно предприятие да избира коя мрежа да бъде използвана при терминиране на дадено повикване. Всеки опит за терминиране на едно повикване в мрежа, различна от тази, на която е потребител виканата страна, ще представлява неуспешно повикване. КРС не очаква да се появи подобна технология в периода до следващия пазарен анализ.

КРС счита, че е необходимо да изследва дали е налице взаимозаменяемост при търсенето на услугите, предоставяни на едро за терминиране на повиквания към негеографски номера с код за достъп 700, 800, 90 и 118 и терминиране на повиквания към географски номера. Услугите, предлагани чрез негеографски номера за достъп до услуги обикновено се реализират с помощта на интегрирани в мрежите на предприятията интелигентни платформи. Предоставянето на тези услуги се осъществява при използване на централизираните функции на интелигентната платформа, които са независими от комутационните функции на електронната съобщителна мрежа. Като правило, обслужването чрез интелигентна платформа изисква използване на номера за

маршрутизация, които обикновено са географски номера. Взаимното свързване на мрежи, предоставящи услуги чрез интелигентни платформи прави възможно предоставянето на обществени услуги от доставчик на една мрежа на потребители на друга мрежа.

Нивото на конкуренция при предоставянето на негеографски услуги зависи от силата на позицията на абонатите (доставчиците на услуги) при договаряне на номера от съответните обхвати, която обикновено се проявява, когато те ползват значителен обем от предлаганите електронни съобщителни услуги от предприятието, в чиято интелигентна платформа се поддържат тези номера, и когато те могат или сами да осигурят поддържаща платформа за предлаганите от тях услуги, или имат възможност да изберат и мигрират към такива платформи на други предприятия при предложени по-добри икономически условия. Тази възможност е пряко свързана с броя на действащите на пазара предприятия, предлагащи интелигентни мрежови услуги. Като се вземат предвид техническите и функционални характеристики на негеографските услуги, основният разграничаващ фактор между услугите за терминиране на повиквания към негеографски номера за предоставяне на услуги и услугата за терминиране на повиквания към географски номера в определено местоположение на обществени телефонни мрежи е възможността на всеки доставчик на негеографски услуги или частно лице (например, абонат на номер с код за достъп 700 за предоставяне на услугата „персонален номер") да договаря цените на получаваните услуги, в ролята на краен потребител, с предприятието, в чиято мрежа се поддържа номера и се терминират повикванията. В резултат, независимо, че тези услуги за терминиране се предоставят при използване на една и съща функционалност на мрежата по отношение на преноса на повикванията, те не са част от един пазар с терминирането на повиквания към географски номера, поради съществените различия в отношенията между страните по веригата и съответно различните механизми за ценообразуване, които могат да генерират конкурентен натиск по отношение на нивата на цените, прилагани от терминиращото предприятия.

Предвид изложеното, КРС счита, че между услугите за терминиране на повиквания към негеографски номера за предоставяне на услуги и услугите за терминиране на повиквания към географски номера в определено местоположение на обществени телефонни мрежи не съществува взаимозаменяемост на търсенето.

Въз основа на анализа на критериите за взаимозаменяемост на търсенето, КРС счита, че услугите за терминиране на повиквания към негеографски номера за достъп до услуги и за терминиране на повиквания към географски номера в определено местоположение на обществени телефонни мрежи не принадлежат към един и същ продуктов пазар.

Поради тази причина КРС смята, че към настоящия момент не е налице взаимозаменяемост на услугата терминиране на повиквания на ниво пазар на едро.

1.2.1.3. Заключение – взаимозаменяемост при търсенето

Предвид гореизложеното, може да бъде направено заключение, че от гледна точка на търсенето на дребно и на едро не са налице услуги, които могат да бъдат разглеждани като взаимозаменяеми по отношение на услугата терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи. Заключението напълно съвпада с изводите, направени от Европейската комисия в Разяснителната бележка към Препоръката относно съответните пазари[63].

[63] *Разяснителна бележка към Препоръката за съответните пазари , стр.24-25*

1.2.2. Взаимозаменяемост при предлагането

Взаимозаменяемост при предлагането е налице, когато вследствие на малко, но постоянно повишаване на цената за предоставяне на електронната съобщителна мрежа и/или услуга предприятия, които не осъществяват електронни съобщения и не предоставят електронни съобщителни услуги на съответния пазар, са в състояние в краткосрочен план, до една година, да навлязат на него без значителни допълнителни разходи за материални и нематериални дълготрайни активи, допълнителни инвестиции, стратегически решения и други[64].

1.2.2.1. Взаимозаменяемост при предлагането на пазари на дребно

Взаимозаменяемост на пазара на фиксирани мрежи и/или услуги на дребно от гледна точка на предлагането ще е налице, когато предприятия, които до този момент не са предоставяли на потребителите си услуги за повиквания към други предприятия, предоставящи фиксирани мрежи и/или услуги, могат да започнат предоставянето им, конкурирайки настоящите крайни цени на изходящите повиквания към други мрежи.

КРС счита, че в момента на пазара няма предприятие, което може да предостави подобни повиквания и че за периода до следващия пазарен анализ не се очаква да се появи подобна възможност, тъй като не е налице технологична възможност едно предприятие да избегне закупуването на услугата терминиране, която оказва пряко влияние върху крайните цени на дребно. По тази причина би могло да се направи заключение, че към настоящия момент не съществува взаимозаменяемост при предлагането на пазара на дребно на фиксирани мрежи и/или услуги.

1.2.2.2. Взаимозаменяемост при предлагането на пазари на едро

Взаимозаменяемост при предлагането на пазара на терминиране на повиквания ще е налице, когато предприятия, които до този момент не са предоставяли услугата терминиране, могат да започнат да я предоставят, без да са необходими значителни инвестиции за това.

Според КРС технологично е възможно да съществуват услуги, които биха дали възможност на един потребител на дребно да прави избор коя мрежа да терминира всяко негово изходящо повикване и които следователно могат да бъдат приети за алтернативи на услугата терминиране. С оглед установената пазарна практика обаче, на потребителите не се предоставя избор коя мрежа да терминира всяко тяхно обаждане, което изключва възможността за взаимозаменяемост на услугата терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи.

От гледна точка на взаимозаменяемостта на предлагането, услуги за терминиране на повиквания към негеографски номера за предоставяне на услуги могат да бъдат предоставяни и от мрежи с ограничено покритие, доколкото това терминиране няма географски характеристики. Същевременно, от гледна точка на ефективността на инвестициите и рентабилността, съществуват значителни различия между предоставянето на интелигентни мрежови услуги, от една страна, и предоставянето на фиксирани гласови телефонни услуги на абонати, от друга страна, като първите генерират значително повече трафик на абонат от вторите. От тази гледна точка, в резултат на малко, но значимо увеличение на цените (5%-10%) на дадена негеографска

[64] *Чл. 11, ал. 1 от Методиката*

услуга, предприятията, предоставящи услуги чрез обществени електронни съобщителни мрежи, могат да започнат да предоставят терминиране за тази услуга в кратък срок (във времевия хоризонт на настоящия анализ) и без необходими съществени инвестиции и значителни невъзвръщаеми разходи, дори когато не разполагат с добре развита мрежа за достъп. От друга страна, предоставянето на услуги за терминиране на повиквания към фиксирани абонатни номера (географски номера за достъп до мрежи) изисква значителни инвестиции за изграждане на мрежа за достъп, свързани с характерните за тези мрежи голям обем на невъзвръщаемите разходи и зависимост от икономиите от мащаба и от обхвата, които представляват съществена бариера за навлизане на пазара в рамките на разумен период от време (съпоставим с времевия хоризонт на настоящия анализ).

Въз основа на анализа на критериите за взаимозаменяемост на предлагането, КРС счита, че услугите за терминиране на повиквания към негеографски номера за достъп до услуги и за терминиране на повиквания към географски номера за достъп до мрежи (фиксирани абонатни номера) не принадлежат към един и същ продуктов пазар.

1.2.2.3. Заключение - взаимозаменяемост при предлагането

Вземайки предвид казаното дотук, КРС стигна до заключение, че от гледна точка на предлагането на дребно и на едро не са налице продукти, които могат да бъдат разглеждани като взаимозаменяеми с услугата терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи. Заключението напълно съвпада с изводите, направени от Европейската комисия в Разяснителната бележка към Препоръката за съответните пазари[65].

1.3. Съответен географски пазар

Съгласно Насоките за пазарните анализи и оценката на значително въздействие върху пазара и чл. 14, ал. 1 от Методиката, географският обхват на съответния пазар в сектора на електронните съобщения традиционно се определя въз основа на два главни критерия:

- покритие по територия на обществените електронни съобщителни мрежи;
- наличие на еднакви законови и регулаторни изисквания за предоставяне на електронни съобщителни мрежи и/или услуги.

Въз основа на тези два критерия географският пазар може да бъде определен като местен, регионален, национален или обхващащ територията на две или повече страни (например общоевропейски пазар, пазар, обхващащ територията на Европейското икономическо пространство, или глобален пазар).

Съгласно чл. 152, ал. 2 от ЗЕС, във връзка с чл. 8, ал. 4 от Методиката географският пазар включва определена територия, в която се предлагат съответните взаимозаменяеми обществени електронни съобщителни мрежи и/или услуги и в която конкурентните условия са еднакви и се различават от тези в съседни райони.

Вземайки предвид разпоредбите на европейското и националното законодателство, КРС дефинира съответния географски пазар на едро за терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи като *национален* по своя обхват. Услугата терминиране на гласови повиквания се предоставя от предприятията само и единствено в собствената им фиксирана обществена телефонна мрежа. Това е предпоставка всяка мрежа да бъде разглеждана като отделен

[65] *Разяснителна бележка към Препоръката за съответните пазари, стр.24-25*

продуктов пазар, като всички мрежи са с териториален обхват - Република България. В допълнение, разрешенията, издадени на всяко от предприятията, предоставящи телефонни услуги в определено местоположение, за изграждане на собствената им мрежа, също имат обхват територията на страната.

КРС счита, че трябва да поясни на систематичното място в този документ, че е налице промяна в позиция на регулатора относно терминирането на международни повиквания в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи. С Решение № 237 от 17.03.2009 г. КРС определи, че терминирането на международни повиквания във фиксирани мрежи ще се извършва при свободно търговско договаряне.

Комисията отбелязва, че услугата терминиране се изразява в пренос на входящо повикване от точката на взаимно свързване на предприятието на викащия потребител до крайна точка на индивидуалната обществена телефонна мрежа, в която се намира викания потребител. Произходът на трафика няма значение при дефиниране на услугата терминиране на повиквания в индивидуални обществени телефонни мрежи. Тя се предоставя винаги, когато е налице постъпване на входящо повикване в мрежата на съответното предприятие от друга мрежа. Предвид гореизложеното и с оглед извършения анализ и установени конкурентни проблеми на съответния пазар, КРС пояснява, че географският обхват на съответния пазар не е основание да се ограничава вида на трафика, терминиран в определено местоположение на индивидуална обществена мрежа, на база на неговия произход.

1.4. Заключение

В резултат на проведения анализ, целящ определянето на границите на съответния пазар, КРС стигна до следните заключения:

Съответният продуктов пазар, обект на този анализ, е пазарът на *терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи*. Той се състои от следните 20 самостоятелно обособени продуктови пазара, всеки от тях с географски обхват *територията на Република България*:

- Пазар на едро за терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуалната обществена телефонна мрежа на БТК;
- Пазар на едро за терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуалната обществена телефонна мрежа на „Ай Ти Ди Нетуърк” АД;
- Пазар на едро за терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуалната обществена телефонна мрежа на „Близу Медиа енд Броудбенд” ЕАД;
- Пазар на едро за терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуалната обществена телефонна мрежа на „Варна нет” ООД;
- Пазар на едро за терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуалната обществена телефонна мрежа на „Вестител БГ” АД;
- Пазар на едро за терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуалната обществена телефонна мрежа VOXBONE S.A./N.V.;
- Пазар на едро за терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуалната обществена телефонна мрежа на „Глобъл Комюникейшън Нет” АД;

- Пазар на едро за терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуалната обществена телефонна мрежа на „Голд Телеком България” АД;
- Пазар на едро за терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуалната обществена телефонна мрежа на „Източна телекомуникационна компания” АД;
- Пазар на едро за терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуалната обществена телефонна мрежа на „Интербилд” ООД;
- Пазар на едро за терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуалната обществена телефонна мрежа на „Интеруут България” ЕАД;
- Пазар на едро за терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуалната обществена телефонна мрежа на „Космо България Мобайл” ЕАД;
- Пазар на едро за терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуалната обществена телефонна мрежа на „Мобилтел” ЕАД;
- Пазар на едро за терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуалната обществена телефонна мрежа на „Некском България” ЕАД;
- Пазар на едро за терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуалната обществена телефонна мрежа на „Нет Ис Сат” ООД;
- Пазар на едро за терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуалната обществена телефонна мрежа на „Нетфинити” ЕООД;
- Пазар на едро за терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуалната обществена телефонна мрежа на „Орбител” ЕАД;
- Пазар на едро за терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуалната обществена телефонна мрежа на „Скат ТВ” ООД;
- Пазар на едро за терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуалната обществена телефонна мрежа на „Спектър Нет” ЕАД;
- Пазар на едро за терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуалната обществена телефонна мрежа на „Телеком 1” ООД.

Посочените двадесет пазара включват мрежите, собственост на всички активни към момента на извършване на анализа предприятия, предоставящи услугата терминиране в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи. Евентуалната поява на ново предприятие, осъществяващо електронни съобщения посредством обществена телефонна мрежа и предоставящо фиксирани мрежи и/или услуги, би формирала нов обособен пазар на едро, включващ предоставяните от предприятието услуги за терминиране в неговата собствена мрежа.

1.5. Прилагане на теста на трите критерия

В Препоръката за съответните пазари на ЕК като пазар, подлежащ на ex-ante регулиране, фигурира пазарът на *повиквания, терминирани в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи*[66].

За да се установи дали на национално ниво този пазар попада в обхвата на пазарите, подлежащи на ex-ante регулиране, и с оглед определянето на пазара на терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи за съответен, е необходимо да бъде извършен анализ с цел да се установи дали са изпълнени кумулативно следните три критерия:

- наличие на високи и непреходни бариери за навлизане на пазара;
- липса на възможност за стимулиране и развитие на конкуренцията;
- недостатъчна ефективност на конкурентното право.

Нужно е да се отчете и дали тези критерии ще продължат да бъдат изпълнени и в двугодишния период до следващото определяне, анализ и оценка на съответния пазар.

1.5.1. Наличие на високи и непреходни бариери за навлизане на пазара

При анализа на този критерий КРС изследва наличието на високи и непреходни структурни, правни или регулаторни бариери за навлизане на даден пазар в рамките на времеви хоризонт от две години, свързан с периода до изготвянето на следващия анализ.

Структурни бариери за навлизане на пазара са тези, които се явяват като бариера в резултат от необходимите първоначални разходи или условията на търсенето и създават неравноправни условия между предприятията със значително въздействие върху пазара и навлизащите предприятия на пазара, затрудняващи или препятстващи навлизането на пазара (чл. 7, ал. 1 от Методиката).

Правни или регулаторни бариери са бариери, които не се основават на икономическите условия, а са резултат от законодателни, административни или други държавни мерки, които в някаква степен ограничават достъпа до пазара на потенциалните конкуренти или тяхното бъдещо поведение (чл. 7, ал. 2 от Методиката).

За навлизане на пазара на терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи продължават да съществуват както структурни, така и правно-регулаторни бариери.

Като структурни бариери могат да бъдат посочени:

- контрол върху инфраструктура, която не може лесно да бъде дублирана. Този контрол се поражда от технологичното ограничение, при което единствено предприятието, собственик на дадена мрежа, има възможност да терминира дадено гласово повикване, предназначено за негов потребител. Други предприятия, освен предприятието, потребител на което е виканата страна, нямат възможност да предоставят услугата терминиране поради липсата на инфраструктура, която да даде тази възможност;
- необходимост от високи първоначални капиталови вложения за изграждане на обществена телефонна мрежа – навлизането на пазара на обществени телефонни услуги, предоставяни в определено местоположение е свързано с изграждането на собствена мрежа, за чието създаване са необходими значителни първоначални

[66] *Препоръка за съответните пазари – Приложение, т. 3, на англ. Call termination on individual public telephone networks provided at a fixed location*

разходи. Те са обусловени от структурата на фиксираните мрежи и спецификата на услугите, предоставяни чрез тях, както и от зависимостта им от ограничения ресурс, който използват;

- възможност за реализиране на икономии от обхвата от вече действащите на пазара предприятия. Терминирането на повиквания в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи е тясно свързано с предоставянето на достъп и възможност за осъществяване на повиквания към други мрежи, с генерирането на повиквания и транзит. Поради тази обвързаност на услугите, предлагани на пазарите на дребно и на едро от предприятие, притежаващо фиксирана телефонна мрежа, се наблюдава намаляване на средните разходи за единица услуга. В потвърждение на този факт може да се посочи обстоятелството, че всички действащи към края на 2010 г. предприятия на изследвания пазар се стремят да използват оптимално капацитета на своите електронни съобщителни мрежи и да предоставят чрез тях и други услуги, както на дребно, така и на едро.

Правно-регулаторна бариера за навлизане на пазара се явява необходимостта от ползване на индивидуално определен ограничен ресурс номера от Националния номерационен план (ННП), както и свързаната с това необходимост от получаване на разрешение от регулатора и заплащане на годишни такси за ползването му.

Разгледаните по-горе структурни и правно-регулаторни бариери са относими както за периода, обект на настоящия пазарен анализ, така и в рамките на периода до извършване на следващия такъв.

1.5.2. Липса на възможност за стимулиране и развитие на конкуренцията

Според Разяснителната бележка към Препоръката за съответните пазари[67] анализът доколко липсва възможност за стимулиране и развитие на конкуренцията на пазара на терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи в рамките на разглеждания двугодишен период има за цел да покаже дали въпреки наличието на непреходни бариери за навлизането на този пазар неговото развитие не клони към ефективна конкуренция. При отчитането на този втори критерий ЕК препоръчва разглеждането на няколко показателя, които описват динамиката на пазара:

- *пазарен дял*: изхождайки от специфичния монополистичен характер на пазара за терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи, пазарният дял на всеки от участниците на него е 100% и не се очаква да се промени в рамките на разглеждания период;
- *цени:* Съгласно Решение на КРС № 237/17.03.2009 г. определените за предприятия със значително въздействие върху пазара на едро за терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи, следва да прилагат цени за терминиране в собствените им мрежи както следва: на историческото предприятие е наложен график за поетапно намаляване на цените (glide path), а конкурентните предприятия определят цени за терминиране на трафик не по-високи от цените на историческото предприятие. Вследствие на предприетите действия от страна на регулатора, цените за терминиране в България вече не са най-високите в ЕС, както бе към края на 2007 г. Въпреки постигнатото реално намаление на цените на едро, обаче, цените за терминиране в двоен и в локален сегмент в мрежата на историческото предприятие продължават да са над средното ниво за държавите-членки на ЕС.

[67] *Разяснителна бележка, стр. 9-10*

- *степен на насищане на пазара и потенциална конкуренция* (наличие на възможност за привличане на нови потребители на пазара): През 2010 г. е отчетен ръст от 2,33% в броя на фиксираните телефонни постове в България спрямо предходната година, който се дължи на значително увеличения брой на фиксираните телефонни постове на абонати на конкурентните предприятия, което към края на годината компенсира спада в броя на фиксираните телефонни постове на абонати на историческото предприятие. Но от друга страна показателите – плътност по население и по домакинства, отчетени през 2010 г. спрямо 2007 г. и приходи от предоставянето на фиксирана телефонна услуга намаляват[68], което дава основание на КРС да потвърди направеното в рамките на предходния пазарен анализ заключение, че на пазара на обществени телефонни услуги в България като цяло е налице ограничена възможност за привличане на нови потребители и развитието му в голяма степен се изразява в преразпределение на настоящите клиенти и в по-незначителна степен – в привличането на нови;
- *технологичното развитие на пазара е високо* – от една страна използваните технологии за пакетен пренос на информация при изграждането на мрежите на конкурентните предприятия са оптималните към момента, а от друга – историческото предприятие разполага с добре развита инфраструктура, в която непрекъснато инвестира в посока оптимизиране на преносната среда чрез изграждане на мрежа от ново поколение (NGN мрежа). На пазара не е налице възможност за технологично надграждане на мрежата, която да доведе до конкурентни предимства за предприятието, което я предприеме;
- *конвергенцията* на мрежи и услуги – мобилните предприятия започнаха да предоставят конвергентни услуги, обвързващи мобилна и фиксирана гласова телефонна услуга за бизнес и домашни потребители. КРС счита, че тези услуги оказват влияние на свързвания пазар на дребно, но не са фактор, който влияе върху пазарната ситуация на пазара на терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи.

1.5.3. Недостатъчна ефективност на конкурентното право

Общото заключение дали даден пазар подлежи на ex-ante регулиране зависи и от оценката дали правото в областта на конкуренцията е достатъчно за преодоляване на неефективната конкурентна среда, установена на пазара в резултат на удовлетворяването на първите два критерия.

В България органът, овластен да прилага правото на защита на конкуренцията, е Комисията за защита на конкуренцията (КЗК). Нейната дейност се основава преди всичко на ex-post регулиране. В този случай регулаторни мерки се прилагат тогава, когато се установи, че от даден участник на пазара са извършени действия, довели до увреждане на конкуренцията. Това е и съществената разлика спрямо прилагането на ex-ante регулация, където налагането на определени мерки има за цел да се предотврати нарушаването на условията за конкуренция. В този случай контролът се осъществява в перспектива, за разлика от типичния за дейността на конкурентното ведомство принцип на последващ контрол. КЗК прилага ex-ante контрол единствено що се касае до оценки на концентрации на стопанска дейност, от което следва че възможността по силата на конкурентното право да бъдат наложени подходящи превантивни мерки за предотвратяване ограничаването на конкуренцията, е поставено в пряка зависимост от

[68] *Този показател подробно е разгледан в раздел III, т. 3.2. на този пазарен анализ*

евентуалното осъществяване на сливания, вливания, придобивания или други форми на концентрация в сектора.

Като пример може да се посочи липсата на възможност по правилата на конкурентното право да се наложат задължения, свързани с осигуряване на достъп до изградените мрежи от предприятията на пазара. Доколкото всяка мрежа може да бъде оценена като самостоятелен обособен пазар, то отделните предприятия притежават господстващо положение по смисъла на ЗЗК и Европейското общностно конкурентно право (което КЗК като национален орган по конкуренция е длъжна да прилага) и всяка злоупотреба с такава доминация би подлежала на санкция. Ex-post регулирането обаче предвижда предприемането на мерки, едва когато се установи, че вече е налице необоснован отказ за предоставяне на достъп, което води до нарушаване на конкуренцията. Прилагането на този принцип не позволява да бъдат предприети адекватни мерки, които превантивно да въздействат на поведението на участниците на пазара и да създадат такива правила, които да не водят до необосновани откази за достъп, освен ако не се касае за случаи на концентрации между предприятия. В резултат на това, в рамките на конкурентното право липсва ефективна възможност за преодоляване на идентифицираните по-горе структурни бариери, като например наличието на инфраструктура, която не може лесно да бъде дублирана. Не са налице възможности, при спазване принципите на конкурентното право, да бъдат приложени такива мерки, които да премахнат възможността от препятстване на достъпа до тази инфраструктура.

Ex-post регулацията представлява прилагане на последващ контрол и е свързана с предприемане на санкционни мерки за вече извършено нарушение. При установяване на нарушение на ЗЗК, конкурентният регулаторен орган постановява прекратяване на нарушението, като същевременно ЗЗК дава възможност на КЗК за налагане на имуществени санкции за вече извършени нарушения, както и за налагане на временни мерки и за поемане на ангажименти от страна на предприятията. Този принцип на регулиране обаче не дава възможност за налагане на несанкционни мерки като например ценови ограничения на предприятията, чиято ценова политика може да доведе до нарушаване на условията за конкуренцията. В тази връзка, липсата на възможност въз основа на нормите на конкурентното право да се предприема конкретни мерки за бързо и ефективно въздействие върху ценовите условия за предоставяне на електронни съобщителни услуги на практика отнема възможността за стимулиране на конкуренцията на разглеждания пазар на терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи.

Следва да се отбележи и обстоятелството, че принципите за последваща регулация, т.е. след установяване на вече извършено нарушение, не включват възможността за периодично събиране на информация от предприятията, което ограничава възможността за анализ на тенденциите относно развитието на пазара в перспектива. По този начин се отнема възможността за предприемане на бързи и адекватни мерки с цел да се предотвратят възможностите за нарушаване на конкуренцията.

Също така, за обезпечаване на ефективното прилагане на ЗЗК е предвидено, че евентуалното обжалване на наложените временни мерки не спира изпълнението им, но често решенията на конкурентния регулаторен орган биват обжалвани от засегнатите предприятия, като по този начин се отлага влизането им в сила до приключване на съдебното обжалване и следователно се отлага реалното налагане на имуществени санкции за извършените нарушения, което води до известна неефективност на правото на защита на конкуренцията.

Като се има предвид посоченото, с оглед установените високи и непреходни бариери и липсата на възможност за стимулиране и развитие на конкуренцията,

налагането от конкурентния регулаторен орган на имуществените санкции за вече извършени нарушения са недостатъчен механизъм за преодоляване на тези бариери, дори и санкциите да бъдат налагани в чести случаи. За ефективното развитие на пазара е необходимо предприемането на мерки, които да могат да предотвратят извършването на нарушения, които увреждат конкуренцията, което не може да се постигне със заложените в конкурентното право правомощия за последващо (ex-post) регулиране.

1.5.4. Заключение

След прилагането на теста на трите критерия може да бъде направен изводът, че разглежданият пазар на терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи удовлетворява трите кумулативно приложени критерия и предполага ex-ante регулиране.

В Разяснителната бележка[69] се обръща внимание на факта, че удовлетворяването на трите критерия не означава автоматично, че е необходимо регулиране на този пазар. То е необходимо само в случаите, когато се докаже наличието на едно или няколко предприятия със значително въздействие върху пазара.

2. Анализ и оценка на съответния пазар

2.1. Въведение

След определянето на границите и участниците на съответния пазар на едро на терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи и въз основа на събраната информация по реда на Раздел III на Методиката, КРС извършва анализ на съответния пазар, който има за цел да оцени:

- наличието на предпоставки, възпрепятстващи функционирането на пазара и ефективната конкуренция, които могат да позволят на едно или повече предприятия, участници на съответния пазар, самостоятелно или съвместно, да имат господстващо поведение до степен на съществена независимост от конкуренти, потребители и крайни потребители;
- наличието на възможности за прехвърляне на пазарна сила на свързани пазари[70].

Според чл. 14, §. 2 от Рамковата директива и чл. 24 от Методиката предприятие със значително въздействие върху пазара е предприятие, което самостоятелно или съвместно с други се ползва от позиция, равностойна на господстваща, т.е. позиция на икономическа сила, позволяваща му да следва поведение до съществена степен независимо от конкуренти, потребители и крайни потребители.

Ефективна конкуренция на съответния пазар е налице, когато нито едно предприятие, предоставящо обществени електронни съобщителни мрежи и/или услуги самостоятелно или съвместно с други предприятия, няма значително въздействие върху този пазар[71].

2.2. Критерии, използвани при анализа на ефективността на конкуренцията и определяне на предприятия със значително въздействие върху съответния пазар

Според чл. 75 от Насоките господстващо положение на даден съответния пазар се установява по редица критерии и преценката за него се основава на перспективен анализ

[69] *Разяснителна бележка, стр.11*
[70] *Чл. 23 от Методиката*
[71] *Чл. 25, ал. 2 от Методиката*

на пазара, обхващащ бъдещ период от две години, като се вземат предвид съществуващите пазарни условия. Като отправна точка в анализа и показател за наличието на пазарна мощ обикновено се използват пазарните дялове. Самото наличие на висок пазарен дял обаче не е достатъчно, за да се установи присъствие на значително господстващо положение.

Освен пазарния дял, критериите, които се използват за измерване на пазарната мощ на съответните предприятия, зависят от конкретните характеристики на съответния пазар. Националните регулаторни органи са тези, които следва да определят кои критерии са най-подходящи за анализиране на пазарното присъствие[72]. Част от критериите, които могат да бъдат използвани за установяване наличието на предприятие със значително въздействие върху съответния пазар, са посочени в в чл. 35 и 36 от Методиката.

При анализа на пазара на едро на повиквания, терминирани в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи, следва да се отчете фактът, че предприятията, предоставящи услугата терминиране на повиквания, притежават качеството на естествени (фактически) монополисти на съответния пазар, включващ единствено собствената им мрежа.

КРС счита, че с оглед монополистичния характер на пазара не е релевантно да използва всички критерии за установяване наличието на значително въздействие върху пазара, които са залегнали в Насоките за пазарните анализи и оценката на значително въздействие върху пазара[73], както и в ЗЕС и Методиката[74]. Някои от критериите продължават да не са приложими при анализа на пазара на едро на повиквания, терминирани в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи. Като пример следва да се посочи наличието на продуктово разнообразие и добре развита дистрибуторска и пласментна мрежа, тъй като обект на анализа е пазар на едро и по-специално – услуга, предоставяна на едро от предприятията. Друга група критерии също не биха променили съществено резултатите от анализа поради факта, че дейност на всеки от разглежданите пазари осъществява само по едно предприятие и са налице естествено непреодолими бариери за навлизане на всеки от пазарите. По тези причини анализът на критерии като общ размер на предприятието, наличие на икономии от мащаба, обхвата, вертикална интеграция, както и наличие на лесен или привилегирован достъп до капиталовите пазари и/или финансови ресурси не би променил по никакъв начин изводите, направени по отношение на определянето на предприятия със значително въздействие върху пазара.

При анализа на ефективността на конкуренцията и при определянето на предприятия със значително въздействие върху пазара на терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи, КРС използва следните критерии, разглеждани и при първия анализ на този пазар:

- пазарен дял на предприятието;
- наличие на бариери за навлизане и разширяване на съответния пазар;
- недостатъчна или слаба покупателна способност.

[72] *Чл. 77 от Насоките*
[73] *Чл. 78 от Насоките*
[74] *Чл. 35 и чл. 36 от Методиката*

2.2.1. Пазарен дял

Оценката на пазарния дял е отправна точка при анализа на значителното въздействие върху пазара. Ако пазарният дял на едно предприятие е по-голям от 50%, то това може да бъде разглеждано като ясен знак за наличието на значително въздействие върху пазара, освен при изключителни обстоятелства. По правило предприятия с пазарен дял под 25% не се считат за предприятия със значително въздействие върху пазара[75].

Както вече беше посочено, в рамките на предходния и настоящ анализ всяка обществена телефонна мрежа, в която се терминират повиквания, се разглежда като отделен пазар (Раздел VI, т. 1.3. Съответен географски пазар). Това означава, че всяко предприятие притежава 100% пазарен дял на съответния пазар на терминиране на повиквания в собствената му обществена телефонна мрежа. 100%-товият пазарен дял е предпоставка всички предприятия, които предоставят услугата терминиране в собствената си мрежа, да бъдат обявени за предприятия със значително въздействие върху пазара.

Въпреки това, пазарният дял сам по себе си е недостатъчен за извеждането на категорично заключение дали дадено предприятие има значително въздействие върху пазара и следва да се разглежда в неразривна връзка с останалите критерии, заложени в чл. 78 от Насоките и чл. 35 и чл. 36 от Методиката.

2.2.2. Наличие на бариери за навлизане и разширяване на съответния пазар

При наличие на входни бариери за навлизане на нови предприятия на даден пазар, дадено предприятие, извършващо дейност на него, може да увеличи цените на предлаганите електронни съобщителни мрежи и/или услуги и да реализира устойчива свръхпечалба, без това да предизвика навлизането на нови предприятия, които биха я намалили[76].

Както бе посочено по-горе, прилагането на принципа „Викащата страна заплаща повикването” (Calling Party Pays Principle) ограничава взаимозаменяемостта при предлагане на услугата терминиране на повиквания и изключва възможността за навлизане на нови предприятия на разглеждания пазар на терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи (Раздел VI, т. 1.2.2.2. Взаимозаменяемост при предлагането на пазари на едро).

Бариера за навлизане на пазара е и технологичното ограничение, при което единствено предприятието, собственик на дадена мрежа, има възможност да терминира дадено повикване, предназначено за негов потребител. Други предприятия, освен предприятието, потребител на което е страната, за която е предназначено повикването, нямат възможност да предоставят услугата терминиране поради липсата на инфраструктура, която да даде тази възможност. Така контролът върху собствената инфраструктура на предприятията, която не може да бъде дублирана, се явява непреодолима бариера, изключваща навлизането на други предприятия на съответния пазар, ограничен до рамките на една обществена телефонна мрежа.

При липсата на подходяща инфраструктура и възможност за нейното изграждане, единствената възможност за предоставяне на услугата на дребно „повикване към други фиксирани мрежи” (обвързана с услугата на едро терминиране в индивидуални фиксирани мрежи) е сключването на договор за взаимно свързване между предприятията и закупуването на услугата терминиране на едро. В края на 2010 г. нивата на цените на услугата терминиране в определено местоположение на обществени телефонни мрежи в

[75] *Чл. 75 от Насоките*
[76] *Чл. 35, ал. 12 от Методиката*

договорите за взаимно свързване между предприятията са съобразени с Решение на КРС № 237/17.03.2009 г. и наложеното в него задължение за симетричност. При липсата на подобна регулация, те биха били определяни чрез търговско договаряне между отделните предприятия. Както КРС заключи в предходния кръг анализи, това неминуемо създава условия за *непрозрачност* и *неравнопоставеност* между договарящите се страни. Според КРС, стопроцентовият пазарен дял на отделните предприятия на всеки от разглежданите пазари за терминиране на повиквания в собствената му обществена телефонна мрежа и липсата на конкуренция на всеки от тези пазари обезсмисля по-подробния анализ на всяка от съществуващите бариери за навлизане или разширяване на съответния пазар (като наличието на икономии от обхвата, на разходи, необходими при навлизане в сектора, които не могат да бъдат възстановени при неговото напускане, контрол върху инфраструктура, която не може лесно да бъде дублирана[77]).

Имайки предвид липсата на конкуренция на всеки от разглежданите пазари (при пазарен дял от 100% на всяко предприятие), както и непреодолимите бариери за навлизане на всеки от тях, КРС счита, че е вероятно всички предприятия, които предоставят услугата терминиране в собствената си обществена телефонна мрежа, да са предприятия със значително въздействие върху пазара.

2.2.3. Недостатъчна или слаба покупателна способност

Ако дадено предприятие има потребители със силни позиции при водене на преговори, то те на теория имат възможност да окажат въздействие върху конкуренцията и да ограничат способността на предприятието да следва поведение, независимо от своите потребители. Подобен тип силна покупателна способност е налице, когато тези потребители закупуват голям дял от предлаганите от предприятието електронни съобщителни мрежи и/или услуги, реализират значителна част от постъпленията на предприятието, добре са информирани за конкурентни предприятия, предлагащи сходни електронни съобщителни мрежи и/или услуги, и са в състояние да преминат лесно и без значителни разходи към тях, и/или дори да започнат сами да предоставят съответните електронни съобщителни мрежи и/или услуги[78].

При изследването на покупателната способност КРС анализира поведението на предприятията, реализиращи най-голямо потребление на услугата терминиране на повиквания, предоставяна от всички предприятия, собственици на фиксирани обществени телефонни мрежи (както историческото предприятие, така и всички конкурентни предприятия).

При изготвянето на първия кръг пазарен анализ за периода 2005 – 2007 г. във фиксираната мрежа на БТК и в мобилните GSM/UMTS мрежи на „Мобилтел" ЕАД и „Космо България Мобайл" ЕАД бяха генерирани средно 45% от всички минути, терминирани в мрежите на всички разглеждани фиксирани предприятия. В периода 2008 – 2010 г. във фиксираната и мобилна мрежа на БТК и във фиксираните и мобилни мрежи на „Мобилтел" ЕАД и „Космо България Мобайл" ЕАД продължават да се генерират голяма част (40,37% средно за разглеждания период) от терминирания трафик (off-net) в мрежите на осъществяващите дейност фиксирани предприятия.

На фигура 19 е илюстрирана динамиката в относителните дялове на броя терминирани минути от гласови повиквания, изходящи от мрежите на БТК, „Мобилтел"

---

[77] *Въпреки това тези бариери са описани в Раздел VI, т.1.5.1. Наличие на високи и непреходни бариери за навлизане на пазара*

[78] *Чл. 35, ал. 4 от Методиката*

ЕАД и „Космо България Мобайл” ЕАД и завършващи в мрежите на разглежданите общо двадесет фиксирани предприятия (БТК и всички конкурентни предприятия).

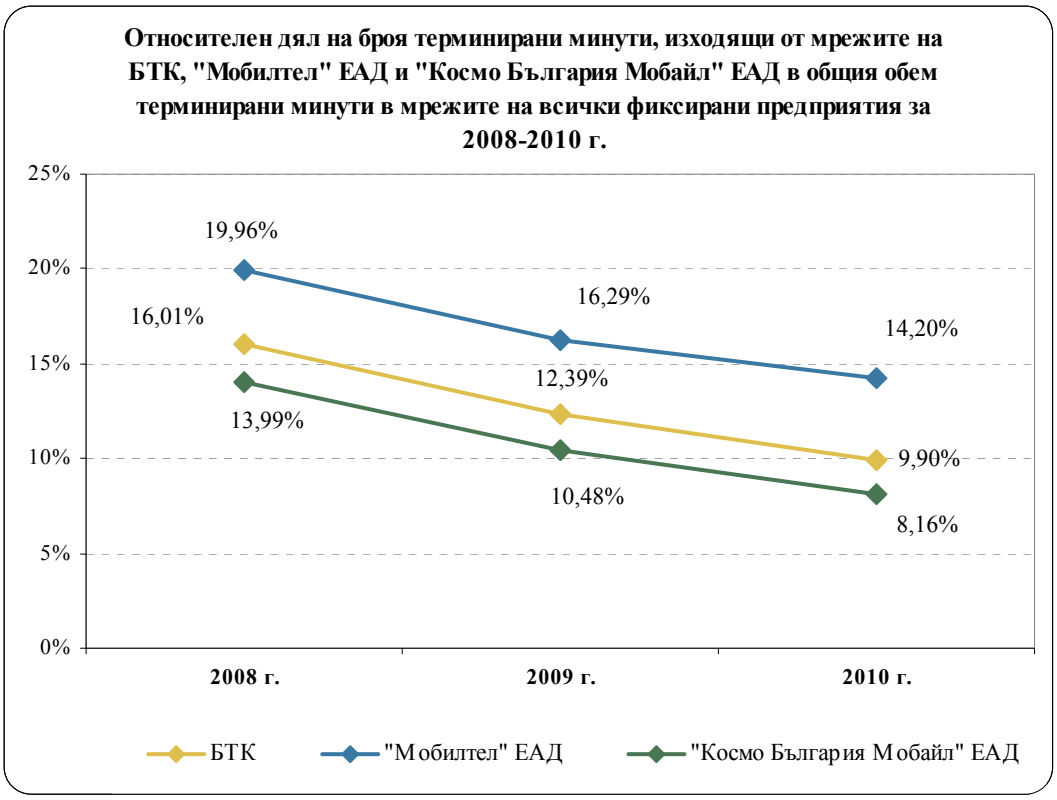

Източник: *Данни, подадени в КРС*

Фигура 19

Историческото предприятие БТК продължава да бъде един от основните купувачи на услугата терминиране в обществените телефонни мрежи на конкурентните предприятия. Следователно, на теория трите горепосочени предприятия имат възможност да окажат въздействие върху предлаганите от конкурентите цени за терминиране на гласови повиквания. С Решение № 237 от 17.03.2009 г. КРС определи 16 предприятия за предприятия със значително въздействие върху пазара на терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи, сред които и БТК, „Космо България Мобайл” ЕАД и „Мобилтел” ЕАД. На практика, обаче, регулаторната намеса при определянето на цените на едро на предприятията ограничава възможността им да оказват конкурентен натиск, поддържайки високи цени за терминиране в собствената си мрежа. Законовото задължение за договаряне на взаимно свързване с други електронни съобщителни мрежи и високият им брой крайни потребители също оказват влияние върху покупателната способност на посочените предприятия. Например, за тях е налице потенциална възможност за поставяне на искания за намаляване на цените на услугата терминиране, чието удовлетворяване е малко вероятно, предвид липсата на възможност да откажат закупуването на услуги по терминиране, предоставяни от разгледаните предприятия, осъществяващи електронни съобщения чрез обществени телефонни мрежи в определено местоположение. Всичко това силно ограничава покупателната им способност и допълнително увеличава възможността за предприятията, предоставящи услугата терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи, да следват поведение независимо от своите потребители.

Същото е валидно и по отношение на определените с Решение на КРС № 236 от 17.03.2009 г. предприятия със значително въздействие върху пазара на терминиране на

гласови повиквания в индивидуални мобилни мрежи – отново БТК, „Космо България Мобайл" ЕАД и „Мобилтел" ЕАД. Равнопоставеността, наложена като задължение на трите предприятия съгласно Решението, посочено в предходното изречение, законовото задължение за договаряне на взаимно свързване с други електронни съобщителни мрежи и високият брой потребители на всяко от предприятията ограничават възможността трите мобилни предприятия да откажат закупуването на услуги по терминиране, което е възможност за оказване на въздействие за понижаването на цената на услугата терминиране, предоставяна от предприятията, осъществяващи електронни съобщения чрез обществени телефонни мрежи в определено местоположение. Това силно намалява покупателната способност на „Мобилтел" ЕАД, БТК и „Космо България Мобайл" ЕАД и допълнително стимулира възможността на предприятията, предоставящи услугата терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи, да следват поведение независимо от своите потребители.

Според установената практика за предоставяне на услугата терминиране на повиквания, както и според наложения принцип „Викащата страна заплаща повикването" (Calling Party Pays Principle), предприятието, купуващо услугата терминиране на повикване, няма техническата възможност да избере своя доставчик на услугата терминиране, тъй като тази услуга може да бъде предоставена само и единствено от предприятието, потребител на което е търсената при повикването страна. По същата причина не съществува и възможност дадено предприятие-купувач само да предостави нужната му услуга по терминиране на гласово повикване. Следователно предприятията-купувачи нямат възможност да окажат каквото и да е въздействие върху своите доставчици чрез тяхната замяна с други доставчици или като започнат сами да предоставят необходимите им услуги.

С оглед изложеното дотук, КРС стига до заключението, че към настоящия момент не са налице предприятия, които имат възможност чрез своята покупателна способност да окажат въздействие върху цените на разглежданите услуги за терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи.

3. Определяне на предприятия със значително въздействие върху пазара

В резултат на извършения пазарен анализ, имащ за цел да оцени наличието на предпоставки, възпрепятстващи ефективната конкуренция на разглеждания пазар на терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи, вземайки предвид изводите, направени при анализа на всеки един от разгледаните критерии, а именно:

- фактът, че съответният пазар се състои от 20 обособени продуктови пазара, включващи мрежите на всички активни към настоящия момент предприятия, предоставящи услугата терминиране на повиквания в определено местоположение, от което произтича и 100%-вият пазарен дял на всяко предприятие на съответния пазар, включващ собствената му мрежа[79];
- липсата на конкуренция на всеки от разглежданите пазари и непреодолимите бариери за навлизане на тях;
- липсата на предприятия, които имат възможност чрез своята покупателна способност да окажат въздействие върху цените на разглежданите услуги за

[79] *Разяснителната бележка, стр. 25, според която всеки обособен продуктов пазар на терминиране на повиквания в определено местоположение има монополистичен характер*

терминиране на гласови повиквания в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи.

КРС стигна до заключението, че следва да определи:

- БТК за предприятие със значително въздействие върху пазара на едро за терминиране на повиквания в определено местоположение на собствената му обществена телефонна мрежа;
- „Ай Ти Ди Нетуърк" АД за предприятие със значително въздействие върху пазара на едро за терминиране на повиквания в определено местоположение на собствената му обществена телефонна мрежа;
- „Близу Медиа Енд Броудбенд" ЕАД за предприятие със значително въздействие върху пазара на едро за терминиране на повиквания в определено местоположение на собствената му обществена телефонна мрежа;
- „Варна Нет" ООД за предприятие със значително въздействие върху пазара на едро за терминиране на повиквания в определено местоположение на собствената му обществена телефонна мрежа;
- „Вестител БГ" АД за предприятие със значително въздействие върху пазара на едро за терминиране на повиквания в определено местоположение на собствената му обществена телефонна мрежа;
- VOXBONE S.A./N.V. за предприятие със значително въздействие върху пазара на едро за терминиране на повиквания в определено местоположение на собствената му обществена телефонна мрежа;
- „Глобъл Комюникейшън Нет" АД за предприятие със значително въздействие върху пазара на едро за терминиране на повиквания в определено местоположение на собствената му обществена телефонна мрежа;
- „Голд Телеком България" АД за предприятие със значително въздействие върху пазара на едро за терминиране на повиквания в определено местоположение на собствената му обществена телефонна мрежа;
- „Източна телекомуникационна компания" АД за предприятие със значително въздействие върху пазара на едро за терминиране на повиквания в определено местоположение на собствената му обществена телефонна мрежа;
- „Интербилд" ООД за предприятие със значително въздействие върху пазара на едро за терминиране на повиквания в определено местоположение на собствената му обществена телефонна мрежа;
- „Интеруут България" ЕАД за предприятие със значително въздействие върху пазара на едро за терминиране на повиквания в определено местоположение на собствената му обществена телефонна мрежа;
- „Космо България Мобайл" ЕАД за предприятие със значително въздействие върху пазара на едро за терминиране на повиквания в определено местоположение на собствената му обществена телефонна мрежа;
- „Мобилтел" ЕАД за предприятие със значително въздействие върху пазара на едро за терминиране на повиквания в определено местоположение на собствената му обществена телефонна мрежа;

- „Некском България” ЕАД за предприятие със значително въздействие върху пазара на едро за терминиране на повиквания в определено местоположение на собствената му обществена телефонна мрежа;
- „Нет Ис Сат” ООД за предприятие със значително въздействие върху пазара на едро за терминиране на повиквания в определено местоположение на собствената му обществена телефонна мрежа;
- „Нетфинити” ЕООД за предприятие със значително въздействие върху пазара на едро за терминиране на повиквания в определено местоположение на собствената му обществена телефонна мрежа;
- „Орбител” ЕАД за предприятие със значително въздействие върху пазара на едро за терминиране на повиквания в определено местоположение на собствената му обществена телефонна мрежа;
- „Скат ТВ” ООД за предприятие със значително въздействие върху пазара на едро за терминиране на повиквания в определено местоположение на собствената му обществена телефонна мрежа;
- „Спектър Нет” ЕАД за предприятие със значително въздействие върху пазара на едро за терминиране на повиквания в определено местоположение на собствената му обществена телефонна мрежа;
- „Телеком 1” ООД за предприятие със значително въздействие върху пазара на едро за терминиране на повиквания в определено местоположение на собствената му обществена телефонна мрежа.

За предприятия със значително въздействие на пазара са определени всички 20 активни към момента на извършване на анализа предприятия, предоставящи услугата терминиране в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи. Евентуалната поява на ново предприятие, осъществяващо дейност на съответния пазар, би следвало да бъде анализирана допълнително и да бъде доказана необходимостта то да бъде определено за предприятие със значително въздействие на пазара на едро за терминиране на повиквания в определено местоположение на собствената му обществена телефонна мрежа.

VII. Определяне на специфични задължения

1. Изводи относно необходимостта от регулаторна намеса

1.1. На пазара на едро на генериране

Заключенията от анализа на пазара на едро за генериране на повиквания от определено местоположение на обществени телефонни мрежи сочат, че БТК, в качеството си на предприятие със значително въздействие на съответния пазар, предоставящо услугата „генериране" на повиквания, е собственик на мрежа, чието дублиране би изисквало прекалено големи разходи, което от своя страна представлява висока бариера за навлизане на пазара. Последното създава предпоставки за потенциално антиконкурентно поведение от страна на БТК, с цел изтласкване на конкуренцията и затваряне на свързаните пазари на дребно. Като отчита, че не са налице предпоставки, които биха довели до съществени промени на конкурентните условия на разглеждания пазар в перспектива за следващите две години, както и с оглед възпиране на възможностите за прилагане на антиконкурентни практики, КРС счита, че е необходимо да бъдат наложени специфични задължения или съответно да бъде продължен срокът на действие на наложените задължения на предприятието със значително въздействие върху пазара на едро за генериране на повиквания от определено местоположение на обществени телефонни мрежи, които да са пропорционални на конкурентните проблеми на този пазар.

1.2. На пазара на едро на терминиране

Въз основа на заключенията от анализа на пазара на едро за терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи БТК, „Ай Ти Ди Нетуърк" АД, „Близу Медия Енд Броудбенд" ЕАД, „Варна Нет" ООД, „Вестител БГ" АД, VOXBONE S.A./N.V., „Глобъл Комюникейшън Нет" АД, „Голд Телеком България" АД, „Източна телекомуникационна компания" АД, „Интербилд" ООД, „Интеруут България" ЕАД, „Космо България Мобайл" ЕАД, „Мобилтел" ЕАД, „Некском България" ЕАД, „Нет Ис Сат" ООД, „Нетфинити", „Орбител" ЕАД „Скат ТВ" ООД, „Спектър Нет" ЕАД и „Телеком 1" ООД са определени като предприятия със значително въздействие върху пазара на едро за терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи.

Заключенията от пазарния анализ сочат, че по отношение на конкуренцията е налице непреодолима бариера, базирана на ниво инфраструктура. Предприятията, предоставящи услугата „терминиране" на повиквания, притежават качеството на естествени (фактически) монополисти на съответния пазар, включващ единствено собствената им мрежа, поради което са налице естествено непреодолими бариери за навлизане на всеки от пазарите.

Съществуващите условия са предпоставка за потенциално възникване и прилагане на антиконкурентни практики, изразяващи се в затваряне на пазара за терминиране и свързаните с него пазари на дребно, ценова и продуктова дискриминация. Съчетаването на подобни практики с принципа „викащата страна заплаща повикването" (Calling Party Pays Principle), води до ограничаване на възможностите за стимулиране на конкуренцията чрез оказване на конкурентен натиск за намаление на цените на услугите, предлагани на пазара на едро за терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи.

Съществуващите технологични ограничения (единствено предприятието, собственик на дадена мрежа, има възможност да терминира дадено гласово повикване, предназначено за негов потребител) и контролът върху собствената инфраструктура на

предприятията, която не може да бъде дублирана, са основание КРС да счита, че не са налице предпоставки, които биха довели до промени в конкурентната среда и до възникване на конкурентен натиск за намаляване на цените на услугите на разглеждания пазар, както към настоящия момент, така и в перспектива за следващите две години.

Отчитайки липсата на ефективна конкуренция на пазара на едро за генериране на повиквания от определено местоположение на обществени телефонни мрежи и на пазара на едро за терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи, установени в резултат от пазарния анализ, както и наличието на потенциални конкурентни проблеми, КРС счита, че е налице законово основание на предприятията със значително въздействие на съответните пазари да бъде наложено или продължено поне едно от специфичните задължения, регламентирани от ЗЕС, както следва:

- Задължение за предоставяне на достъп до и ползване на необходими мрежови елементи и/или съоръжения – чл. 166, ал. 2, т. 4 и чл. 173 от ЗЕС;
- Задължение за прозрачност - чл. 166, ал. 2, т. 1 от ЗЕС;
- Задължение за равнопоставеност (недискриминация) - чл. 166, ал. 2, т. 2 от ЗЕС;
- Задължение за изготвяне и публикуване на Типово предложение за взаимно свързване – чл. 167, ал. 3 от ЗЕС;
- Задължение за разделно счетоводство – чл. 166, ал. 2, т. 3 от ЗЕС;
- Задължение за ценови ограничения, включително задължение за разходоориентираност на цените - чл. 166, ал. 2, т. 5 от ЗЕС.

2. Цели и принципи при избор на специфични задължения

В съответствие с резултатите от пазарния анализ и установените пазарни дефекти, свързани със значителното въздействие на предприятията върху съответния пазар, КРС следва да избере и наложи специфични задължения на предприятията със значително въздействие върху съответния пазар, по начин осигуряващ постигане на целите, определени в чл. 4 от ЗЕС, а именно:

- Създаване на условия за развитие на конкуренцията;
- Подпомагане на развитие на единния вътрешен пазар на електронни съобщения на Общността;
- Подкрепа на интересите на гражданите.

В съответствие с разпоредбите на чл. 157 от ЗЕС, при избора на специфичните задължения, КРС следва за спазва следните принципи:

- Обоснованост – специфичните мерки, които регулаторът може да налага да отговарят на действащите нормативни изисквания;
- Пропорционалност – тежестта на задължението се съобразява с причината за установената неефективна конкуренция и целения резултат, като регулаторът посочва причините за налагане на специфичните мерки за всяко предприятие.

3.Текущи задължения, наложени на предприятията

3.1. По отношение на съответния пазар на генериране на повиквания от определено местоположение на обществени телефонни мрежи

С Решение № 237 от 17.03.2009 г. БТК е определено като предприятие със значително въздействие върху пазара на генериране на повиквания от определено местоположение на обществени телефонни мрежи и са му наложени следните специфични задължения:

- задължение за предоставяне на достъп до и ползване на необходими мрежови елементи и/или съоръжения;
- задължение за прозрачност;
- задължение за равнопоставеност;
- задължение за изготвяне и публикуване на Типово предложение за взаимно свързване;
- задължение за разделно счетоводство;
- ценови ограничения, включително задължение за разходоориентираност на цените.

3.2. По отношение на пазарите на терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи

С Решение № 237 от 17.03.2009 г. БТК, „Ай Ти Ди Нетуърк" АД, „Вестител БГ" АД, „Мобилтел" ЕАД, „Космо България Мобайл" ЕАД, „Транс Телеком" АД, „Спектър Нет" АД, „Некском България" ЕАД, „Кейбълтел" ЕАД, „Нет Ис Сат" ООД, „Източна телекомуникационна компания" АД, „Евроком Кабел Мениджмънт България" ЕООД, „Ново" ЕАД, „Орбител" ЕАД, „Телеком 1" ООД и „Интеруут България" ЕАД са определени като предприятия със значително въздействие върху пазарите на терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи и са им наложени следните специфични задължения:

3.2.1. По отношение на БТК

- задължение за достъп до и ползване на необходими мрежови средства и съоръжения;
- задължение за прозрачност;
- задължение за равнопоставеност;
- задължение за изготвяне и публикуване на Типово предложение за взаимно свързване;
- задължение за разделно счетоводство;
- ценови ограничения, включително задължение за разходоориентираност на цените.

3.2.2. По отношение на останалите предприятия със значително въздействие на съответния пазар

- задължение за достъп до и ползване на необходими мрежови средства и съоръжения;

- задължение за прозрачност;
- задължение за равнопоставеност;
- ценови ограничения.

По отношение на „Мобилтел" ЕАД и „Космо България Мобайл" ЕАД е наложено задължение за разделно счетоводство на пазара на терминиране на повиквания в индивидуални мобилни мрежи, което се прилага по отношение на цялостната дейност на предприятията (Решение № 236 от 17.03.2009 г.). С оглед на това, посоченото задължение за разделно счетоводство, наложено на „Мобилтел" ЕАД и „Космо България Мобайл" ЕАД се отнася и до услугите, предлагани от предприятията на разглежданите пазари на терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуалните им обществени телефонни мрежи.

Решение № 237 от 17.03.2009 г. на КРС бе обжалвано от БТК, „Мобилтел" ЕАД, „Космо България Мобайл" ЕАД, „Транс Телеком" ЕАД, Сдружение за електронни комуникации (СЕК), „Спектър Нет" АД, „Некском" ЕАД, „Кейбълтел" ЕАД и „Евроком Кабел Мениджмънт" ЕООД. Със свой окончателен акт от 24.02.2011 г. ВАС потвърди като законосъобразно решението на регулатора и същото към момента е влязло в законна сила.

4. Оценка на въздействието на наложените специфични задължения на предприятията със значително въздействие върху съответния пазар

4.1. Осигуряване на изпълнението на наложените на предприятията специфични задължения

4.1.1. След уведомяване на заинтересованите предприятия за Решение № 237 от 17.03.2009 г. в комисията постъпи писмо вх.№ 12-01-713 от 01.04.2009 г. от СЕК, с което се поставиха въпроси във връзка с практическото прилагане на посоченото решение на КРС, както следва:

- Кои цени, спрямо наложените на БТК ценови ограничения, следва да се вземат предвид при определяне на ценовия таван за конкурентните предприятия.

- Има ли задължение БТК да осигури терминиране на трафик във всички сегменти за повиквания от мрежи на предприятия, предоставящи обществена телефонна услуга чрез съобщителни мрежи за широколентов безжичен достъп (BWA)/неподвижен безжичен достъп (FWA)

В случаите, когато разпорежданията на административния орган не са ясни и затрудняват изпълнението на приетия административен акт, чл. 62, ал. 3 от АПК дава възможност за тълкуване на акта с оглед изясняване на действителното му съдържание. В тази връзка и предвид постъпилото писмо на СЕК, КРС прие тълкувателно Решение № 385 от 14.04.2009 г., с което определи следното:

- При определяне на цени за терминиране на повиквания в мрежите на конкурентните предприятия в случаите, когато в мрежите им не се използват различни нива за осъществяване на взаимно свързване, като ценови таван следва да се има предвид най-високата цена от наложените ценови ограничения на БТК (т. 1 от диспозитива на решението).

- БТК е задължено да осигури терминиране на трафик във всички сегменти за повиквания от мрежи на предприятия, предоставящи обществена телефонна услуга чрез съобщителни мрежи за широколентов безжичен достъп (BWA)/неподвижен безжичен достъп (FWA) (т. 2 от диспозитива на решението).

По отношение на т. 1 от диспозитива на Решение № 385 от 14.04.2009 г., КРС мотивира позицията си със следните аргументи:

Съгласно ценовите ограничения, наложени с Решение № 237 от 17.03.2009 г., конкурентните предприятия следва да определят цени за терминиране на трафик в своите мрежи не по-високи от наложените на БТК ценови ограничения. За да наложи ограничението КРС е отчела, че при евентуално повишаване на цените за терминиране над определените за БТК нива, конкурентните предприятия биха могли да загубят конкурентоспособност на съответния пазар. От една страна, наложената мярка има за цел да не се наруши възможността за ефективна конкуренция на предприятията, в случай че те прилагат цени, по-високи от цените на БТК. От друга страна, в рамките на анализа КРС не приравнява структурата и йерархията на мрежите на конкурентните предприятия с тази на мрежата на БТК. В тази връзка, доколкото за предприятията е въведено задължение да не прилагат цена, по-висока от цените на БТК, в случаите, когато липсва сегментиране на мрежата на алтернативното предприятие като ценови праг следва да се има предвид най-високата цена от наложените ценови ограничения на БТК.

По отношение на т. 2 от диспозитива на Решение № 385 от 14.04.2009 г., КРС посочи следното:

Предмет на пазарния анализ е да се установи дали е налице ефективна конкуренция на съответния пазар и дали е необходимо да бъдат отменени или изменени вече наложени специфични задължения, както и дали е необходимо налагането на нови специфични задължения. Съгласно § 7 от ПЗР на ЗЕС за БТК се запазва действието на наложените по реда на Закона за далекосъобщенията (ЗД (отм.)) специфични задължения. Тези специфични задължения, както и тяхното съдържание, са определени с решения на КРС.

Едно от текущите задължения за БТК, които са предмет на преглед при извършване на анализа, е предоставянето на взаимно свързване въз основа на Типово предложение. КРС следва да установи дали условията по последното одобрено от регулатора типово предложение осигуряват възможности за ефективна конкуренция.

Съгласно Типовото предложение за взаимно свързване, одобрено с Решение № 572 от 2006 г. на КРС, ограничения по отношение условията за терминиране на трафик съществуваше само по отношение терминирането на трафик от мобилна мрежа. Доколкото в Решение № 237 от 17.03.2009 г. е въведено изричното правило на т.Х.3.1.в., то това е обосновано именно защото мерките по отменения ЗД предвиждаха изключение, което следва да бъде премахнато предвид резултатите от анализа. С оглед установените конкурентни проблеми и наложените, респективно изменени мерки, за БТК е налице задължение да осигурява терминиране на трафик във всички сегменти без оглед на мрежата, от която произхожда националния трафик.

4.1.2. Осигуряването на изпълнението на Решение № 237 от 17.03.2009 г. изиска намесата на регулатора, чрез провеждане на изпълнително производство, поради липса на пълно и точно изпълнение от страна на предприятията със значително въздействие върху съответния пазар на наложените им специфични задължения.

През месец юни 2009 г.[80] КРС изпрати на предприятията покани за доброволно изпълнение на наложените задължения. Поканите съдържаха известяване на предприятията за необходимостта да изпълнят задължения, както следва:

---

[80] Покани изх. № 04-04-348 от 19.06.2009 г. до БТК, изх. № 12-01-3495 от 19.06.2009 г. до „Мобилтел" ЕАД, изх. № 12-01-3509 от 19.06.2009 г. до „Космо България Мобайл" ЕАД, изх. № 12-01-3508 от 19.06.2009 г. до „Ай Ти Ди Нетуърк" АД, изх. № 12-01-3497 от 19.06.2009 г. до „Вестител БГ" АД, изх. № 12-01-3506 от 19.06.2009 г. до „Транс Телеком" АД, изх. № 12-01-3503 от 19.06.2009 г. до „Спектър Нет" АД, изх. № 12-01-3501 от 19.06.2009 г. до „Некском България" ЕАД, изх. № 12-01-3496 от 19.06.2009 г. до „Кейбълтел" ЕАД, изх. № 12-01-3502 от 19.06.2009 г. до „Нет Ис Сат" ООД, изх. № 12-01-3500 от 19.06.2009 г. до „Източна телекомуникационна компания" АД, изх. № 12-01-3498 от 19.06.2009 г. до

- да осигурят прозрачност на условията, при които се предоставя взаимно свързване и необходимия за неговото реализиране достъп, като публикуват и актуализират на официалната си страница в Интернет необходимата информация;

- да публикуват и актуализират на официалната си страница в Интернет цени и условия за терминиране на трафик, генериран на територията на Република България и за осигуряване на необходимия за реализиране на взаимното свързване достъп, приложими към трети лица, свързани с предприятията, включително при осъществяване на взаимно свързване между собствени мрежи на предприятията;

- да внесат в КРС и да изпратят на предприятията, с които имат сключен договор за взаимно свързване, анекси към договорите с цел тяхното привеждане в съответствие с наложените с Решение № 237 от 17.03.2009 г. специфични задължения.

В поканата за доброволно изпълнение, изпратена на БТК бе посочено, че предприятието следва да представи и становище относно определената от КРС методология за разработване, въвеждане и поддържане на аналитична счетоводна отчетност съгласно Анекс (към приложението на Решение № 237 от 17.03.2009 г. на КРС) за съдържанието на специфичните задължения за въвеждане и прилагане на разделно счетоводство от предприятия със значително въздействие на пазара на едро за генериране на повиквания от определено местоположение на обществени телефонни мрежи и/ или на пазара на едро за терминиране на повиквания в индивидуални обществени телефонни мрежи.

В КРС постъпиха писма от предприятия по повод изпратените от КРС покани за доброволно изпълнение на Решение № 237 от 17.03.2009 г. на КРС, в които се поставяха проблемни въпроси относно прилагането на наложените задължения. Също така, в КРС постъпиха копия от разменена кореспонденция между предприятия, която показва, че съществуват проблеми в постигането на договореност относно окончателното изпълнение на наложените специфични задължения и по-специално на ценовите такива. В КРС постъпиха писма с вх. № 12-01-3455 от 17.06.2009 г. и вх. № 12-01-3572 от 24.06.2009 г., с които от страна на СЕК постави като проблем негативните последици за конкурентните предприятия от прилагане на наложените ценови ограничения в комбинация със задължението за равнопоставеност, включително по отношение на ценовите условия за предоставяне на услугата „терминиране". СЕК изрази позиция, че наложените ценови мерки ще имат за резултат намаляване на цените за терминиране от мобилни мрежи, което ще се отрази негативно на икономическата жизнеспособност на конкурентните предприятия. Също така, СЕК посочи, че с оглед изпълнение на наложените ценови задължения с Решение № 237 от 17.03.2009 г. се налага конкурентните предприятия да повишат цените за терминиране на трафик между своите мрежи, което ще доведе до необходимост от повишаване на цените на дребно.

Предвид възникналите затруднения по практическото изпълнение на Решение № 237 от 17.03.2009 г. на КРС от някои от предприятията постъпиха искания за удължаване на срока за доброволно изпълнение.

С оглед постъпилите писма и предвид изпратените до предприятията покани за доброволно изпълнение на Решение № 237 от 17.03.2009 г., КРС изпрати до всички заинтересовани предприятия писмо с изх. № 12-01-3572/14.10.2009 г., с което изложи позицията си по повдигнатите от СЕК въпроси, както следва:

КРС отбеляза, че поставените от СЕК въпроси намират отговор в приетото от Решение № 237 от 17.03.2009 г. и мотивите към него, които обосновават необходимостта от наложените мерки. Комисията обърна внимание на предприятията, че поддържа позицията си относно пропорционалност на наложените мерки и относно

„Евроком Кабел Мениджмънт България" ЕООД, изх. № 12-01-3507 от 19.06.2009 г. до „Орбител" ЕАД, изх. № 12-01-3504 от 19.06.2009 г. до „Телеком 1" ООД и изх. № 12-01-3499 от 19.06.2009 г. до „Интеруут България" ЕАД.

обстоятелството, че ефектът от тях няма да доведе до увреждане икономическата жизнеспособност на конкурентните предприятия.

От една страна, за да наложи мерките за равнопоставеност и ценови ограничения (ценови таван) на конкурентните предприятия КРС се е мотивирала с обстоятелството, че тези предприятия не осъществяват взаимно свързване само с БТК, но и с другите предприятия на пазара на обществени телефонни услуги. В тази връзка и с оглед обстоятелството, че услугата „терминиране" е необходимо условие за реализиране на услугите от край до край и липсва каквато и да било алтернатива за замяна на използването на тази услуга, КРС е наложила подходящите мерки, за да възпрепятства възможността конкурентните предприятия да се възползват от положението си на съответния пазар и да създадат бариери за другите алтернативни предприятия.

В рамките на анализа като потенциален конкурентен проблем КРС е установила наличието на прилагане на асиметрични цени за терминиране във фиксирани мрежи. Посоченият конкурентен проблем е относим към всички предприятия, участващи на съответния пазар. Установяването на този конкурентен проблем се базира на анализа на динамиката на цените на едро. По отношение на конкурентните предприятия анализът показва, че те осъществяват взаимно свързване чрез използване на протоколи H323 и SIP, което предполага наличие на по-ниски цени за взаимно свързване между тях. КРС не е приела това като основание за различно третиране на конкурентните предприятия по отношение дефинираните потенциални конкурентни проблеми. Съгласно приложимата нормативна уредба, по-специално чл. 6, ал. 4 и ал. 5 от Наредба № 1 за условията и реда за осъществяване на достъп и/или взаимно свързване, предоставянето на услуги за реализиране на взаимно свързване не се поставя в зависимост от използваните протоколи за сигнализация. В тази връзка, независимо от постигнатите договорености по договорите за взаимно свързване предприятията следва да изпълняват задълженията си за взаимно свързване, без оглед на използваната в мрежите им технология.

Наред с посоченото, при анализа на потенциалните конкуренти проблеми спрямо конкурентните предприятия КРС е установила и възможност за ценова дискриминация по отношение на предприятия, осъществяващи електронни съобщения чрез фиксирани и мобилни мрежи както и възможности за крос-субсидиране.

По отношение мярката за равнопоставеност, КРС уведоми предприятията, че поддържа мотивите си от анализа относно пропорционалност и обоснованост на наложената мярка. От извършения анализ е видно, че услугата „терминиране" в определено местоположение на обществената телефонна мрежа няма алтернатива при осигуряване на достъп до потребителите на тези мрежи. Наред с това липсват предприятия, които имат възможност чрез своята покупателна способност да окажат конкурентен натиск върху цените на разглежданите услуги за терминиране. Тези обстоятелства водят до извода, че предприятията могат да се възползват от предимствата на пазара и да следват поведение, което да се отрази негативно на останалите участници на пазара на дребно. С налагането на задължение за равнопоставеност се цели да се ограничат възможностите за третиране по различен начин на различните предприятия. В допълнение по този начин ще се преодолее потенциалната възможност конкурентните предприятия да се възползват от обстоятелството, че осъществяват дейност на различни вертикално свързаните пазари на дребно. .

Предвид изпратените покани за доброволно изпълнение до предприятията, КРС уведоми предприятията, че очаква да предприемат необходимите действия по изпълнение на Решение № 237 от 17.03.2009 г., както и действия по изпълнение на Решение № 236 от 17.03.2009 г.

4.1.3. Междувременно на 04.09.2009 г. бе подписан Меморандум между БТК и СЕК, който третира взаимното свързване между мрежите на БТК и конкурентните

предприятия. Постигнатите договорености с Меморандума между БТК и членовете на СЕК са изложени подробно в раздел IV, т.2.1 на настоящия документ.

С Меморандума БТК е поело задължение постигнатите договорености да бъдат включени в проекта на Типово предложение за взаимно свързване, който БТК представи в КРС във връзка с изпълнение на специфичните задължения на предприятието, определени с Решение № 237 от 17.03.2009 г.

БТК и конкурентните предприятия подписаха анекси към договорите си за взаимно свързване, които отразяват постигнатите с Меморандума договорености между предприятията и наложените ценови ограничения, съобразно Решение № 237 от 17.03.2009 г.

Наред с посоченото, предприятията изпълниха и задълженията си съобразно Решение № 237 от 17.03.2009 г., указани от комисията в изпратените до предприятията покани за доброволно изпълнение.

4.1.4. Типово предложение за взаимно свързване на БТК

В изпълнение на Решение № 237 от 17.03.2009 г., с писмо вх. № 04-04-216/07.05.2009 г. БТК внесе за одобрение по реда на чл. 167, ал. 7 от ЗЕС проект на Типово предложение. Във връзка с внесения проект, с Решение № 633 от 16.06.2009 г., КРС изиска от БТК допълнителна информация, необходима на комисията преди да формира окончателната си позиция по представения проект, която информация беше предоставена от БТК с писмо с вх. № 04-04-564/24.09.2009 г.

С писмо вх. № 04-04-564/28.09.2009 г. БТК внесе проект, който замести проекта на Типово предложение, внесен в комисията от предприятието във връзка с изпълнението на Решение № 237 от 17.09.2009 г. Причината за внасяне на нов проект бяха постигнатите договорки между БТК и СЕК, съобразно подписания Меморандум от 04.09.2009 г.

За изясняване в максимална степен на позицията на заинтересованите предприятия, с Решение № 1477 от 17.12.2009 г. КРС откри процедура за обществени консултации във връзка с внесения от БТК проект на Типово предложение, като постави пред заинтересованите лица и основни регулаторни въпроси, свързани с проекта. В хода на проведените обществени консултации, освен становища по поставените от КРС въпроси, постъпиха и предложения и забележки по отношение на конкретни условия на Типовото предложение.

Резултатите от посочените консултации се приеха с Решение № 1600 от 09.12.2010 г. Със същото решение КРС откри процедура по обществени консултации на проект на решение на комисията за задължителни указания за изменение на внесения от БТК проект на Типово предложение. В процеса на разглеждане на Типовото предложение възникнаха проблемни въпроси, свързани с предоставянето на услугата „избор на оператор на абонаментна основа", което наложи изменение на чл. 6 на Правилата за условията и реда за предоставяне на услугата „избор на оператор" (обн. ДВ, бр.98 от 14.11.2008 г.). В тази връзка комисията с Решение 1601/09.12.2010г. прие проект на решение за изменение на Правила за условията и реда за предоставяне на услугата „избор на оператор" и откри процедура по обществени консултации със заинтересованите лица.

В рамките на проведените консултации, открити с Решение № 1600 от 09.12.2010 г., от страна на БТК беше внесена нова информация относно степента на развитие на мрежата на предприятието, което наложи съществени изменения в проекто-указанията на КРС.

С Решение № 375 от 14.04.2011 г. КРС одобри внесения с писмо вх. № 04-04-564/28.09.2009 г. от БТК проект на Типово предложение със задължителни указания за неговото изменение, посочени в приложение към решението. Наред с посоченото, БТК беше задължено да внесе определени текстове, които следва да бъдат разгледани и

обсъдени и съответно да станат част от Типовото предложение. БТК обжалва Решение № 375 от 14.04.2011 г., както е и поискало спиране на предварителното му изпълнение. С оглед посоченото, БТК отказа да изпълни в цялост решението на регулатора, поради което бяха предприети стъпки по принудително изпълнение на решението. Към момента е налице спор пред компетентния съд и относно изпълнителното производство по отношение на Решение № 375 от 14.04.2011 г.

С Решение № 357 от 06.04.2011 г. КРС прие изменение в Правилата за условията и реда за предоставяне на услугата „избор на оператор" (обн. ДВ, бр. 34 от 29.04.2011 г.)

4.2. Оценка на изпълнението на наложените на предприятията специфични задължения

Съгласно Решение № 237 от 17.03.2009 г. на КРС и в съответствие с разпоредбите на ЗЕС на предприятията, определени като предприятия със значително въздействие върху пазарите на едро за генериране/терминиране на гласови повиквания от/в определено местоположение на обществени телефонни мрежи са наложени специфични задължения, при спазване на принципа за пропорционалност на мерките спрямо конкурентните проблеми.

На БТК са наложени задължения за разходоориентираност и разделно счетоводство. Поради необходимостта от време за привеждането на системата за определяне на разходите в съответствие със задълженията за разделното счетоводство от една страна и необходимостта от предприемането на незабавни ценови мерки, предвид установените конкурентни проблеми, КРС с Решение № 237 от 17.03.2009 г. наложи в съответствие с разпоредбите на чл. 170, ал. 4 от ЗЕС, ценови ограничения, въз основа на метода на сравнение (benchmarking). В резултат се определиха цени за терминиране съгласно определен от КРС график за постепенно намаляване на цените.

В съответствие с резултатите от първия кръг на анализа на пазарите на генериране и на терминиране от/в определено местоположение на обществени телефонни мрежи, на БТК е наложено задължение за прилагане на цени за генериране, равни на тези за терминиране, тъй като при предоставянето на услугите генериране и терминиране участват едни и същи мрежови елементи, което обуславя еднакви разходи и цени за предоставяне на услугите. Цените за услугата „избор на оператор на преносна среда", чрез които конкурентно предприятие закупува услугата „генериране" от БТК бяха изравнени със съответните цени за генериране.

КРС не наложи на конкурентните на БТК предприятия задължения за разходоориентираност и разделно счетоводство на съответния пазар на терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи предвид обстоятелството, че прие налагането на съответните задължения като непропорционално, обременяващо и водещо до ненужни административни и финансови тежести за предприятията. Същевременно поради значителното им въздействие върху съответния пазар и с цел да се преодолеят всички възможности за злоупотреба с това положение, КРС наложи на конкурентните на БТК предприятия ценови таван, с ценови равнища не по-високи от наложените на БТК ценови ограничения по отношение на цените за терминиране. С посоченото се постигна прилагане на симетрични цени от всички предприятия със значително въздействие на съответния пазар на терминиране в определено местоположение на обществени телефонни мрежи.

Ефектът от наложените с Решение № 237 от 17.03.2009 г. на КРС ценови ограничения в комбинация със наложените задължения за прозрачност и равнопоставеност осигури премахването на дискриминационната практика за прилагане на асиметрични цени в зависимост от произхода на трафика – от фиксирана или мобилна мрежа, както и в ефективно намаление на цените за терминиране на национални повиквания.

Въз основа на определените от КРС ценови нива с графика за постепенно намаляване цените за терминиране в България вече не са сред най-високите в ЕС, както се наблюдаваше към края на 2007 г. Съгласно плана за поетапно намаление, който се приложи, през периода 1 април 2009 г. – 31 юли 2010 г. цените за терминиране на гласови повиквания в определено местоположение, генерирани от мрежи в страната, са намалели съответно на нива, близки до средните за ЕС. В съответствие с данните за цените за държавите-членки на ЕС от Digital Agenda Scoreboard 2011 г. към месец октомври 2010 г., цените за терминиране в съответните сегменти са на нива спрямо средноевропейските, както следва: за локален сегмент по-високи с 14,89% (0,07 евроцента), за единичен сегмент по-ниски с 17,65% (0,12 евроцента) и за двоен сегмент по-високи с 27,50% (0,22 евроцента) от средните за ЕС.

Цените на свързаните пазари на дребно през разглеждания период се определят свободно от конкурентните предприятия, а от БТК съгласно наложените на предприятието специфични задължения съобразно Решение № 650 от 25.06.2009 г. на КРС. С посоченото решение на предприятието е наложено задължение за разходоориентираност на цените в рамките на собствената мрежа и задължение за симетричност между цените към други фиксирани мрежи и тези прилагани за повиквания в собствената мрежа. За повиквания към мобилни мрежи КРС е наложила ценови таван в съответствие с формула, в която елемент е цената на едро за терминиране в индивидуални мобилни мрежи. Чрез посочената мярка намалението в цените за терминиране се отразява пряко в крайната потребителска цена.

По отношение на услугата „генериране”

Услугата на едро „генериране” се предоставя единствено от БТК, при цени, равни на тези за терминиране, в съответствие с Решение № 237 от 17.03.2009 г. на КРС. За разглеждания период 2008 г.- 2010 г. се забелязва ясно очертана тенденция за намаление на реализираните трафици. Намалението през 2010 г. спрямо 2008 г. е в размер на 55,61%, Както беше посочено в раздел III, т. 3.2. това намаление се дължи преди всичко на факта, че конкурентните предприятия въпреки възможностите, които имат за ползване на абонатната мрежа на историческото предприятие, предлагат на своите абонати фиксирани телефонни услуги, използвайки предимно абонатен достъп чрез собствените си мрежи.

По отношение на услугата „терминиране”

Услугата „терминиране” се предоставя от всички предприятия на съответния пазар, тъй като позволява осигуряване на свързаността от край до край, която е необходима за предоставяне на възможност на потребителите на една мрежа да осъществяват повиквания към потребители на други мрежи и/или да ползват услуги на друго предприятие, при спазване на принципа, викащата страна заплаща повикването. Терминирането на гласови повиквания се реализира при регулирани цени в съответствие с наложените ценови ограничения в Решение № 237 от 17.03.2009 г. на КРС.

По-долу е представен ефектът от наложените ценови мерки в първия кръг на анализи на пазара на терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи.

4.2.1.1. По отношение обема на терминираните минути

Намалението на цените за терминиране дава отражение върху обема на терминираните минути, както следва:

- отчита се ръст в обема терминирани минути в определено местоположение на обществени телефонни мрежи от повиквания, произхождащи от фиксирани и мобилни мрежи през 2010 г. спрямо тези от 2008 г. с 15,42%.
- констатираното нарастване, посочено по-горе е в резултат на нарастване реализирания трафик през 2010 г., , който формира ръст спрямо 2009 г. с 20,25%.

Същевременно, видно от фигурата по-долу, е налице изпреварващ ръст на обема терминирани минути, през 2010 г. спрямо 2008 г., реализирани в мрежите на конкурентните предприятия в сравнение с тези реализирани в мрежата на БТК. За разглеждания период нарастването на трафика, терминиран в мрежата на БТК, е 7,40% през 2010 г. спрямо 2008 г., докато отчетеният ръст на конкурентните предприятия е 39,84% .

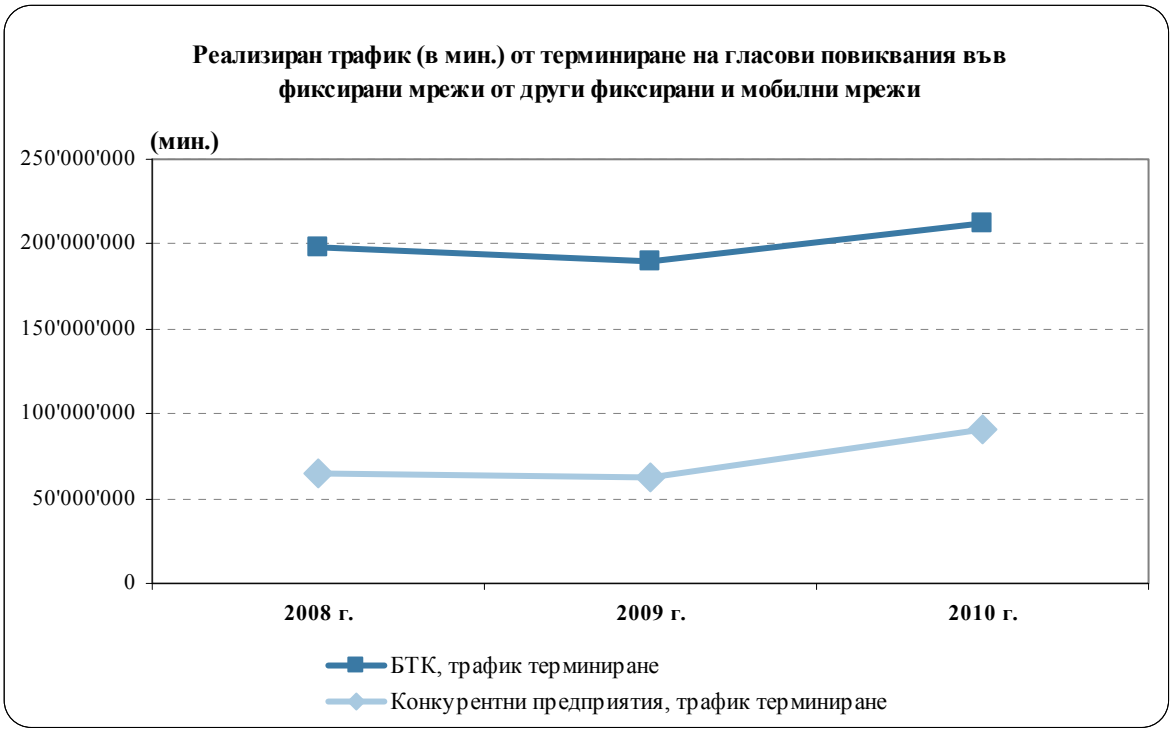

Източник: *Данни, подадени в КРС*

Фигура 20

4.2.1.2 По отношение на цените за повиквания към фиксирани и мобилни мрежи

На следващата фигура е представено сравнение на средните цени на дребно[81] за повиквания към други фиксирани мрежи (off-net), и средни цени за терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи, изходящи от други фиксирани мрежи[82] за периода 2008 г. – 2010 г.

[81] *Средните цени са изчислени като приходите, от повиквания генерирани от фиксирани мрежи към абонати на други фиксирани мрежи, са разделени на съответния трафик.*

[82] *Средните цени са изчислени, като приходите от терминиране на повиквания във фиксирани мрежи, генерирани в други фиксирани мрежи са разделени на съответния трафик*

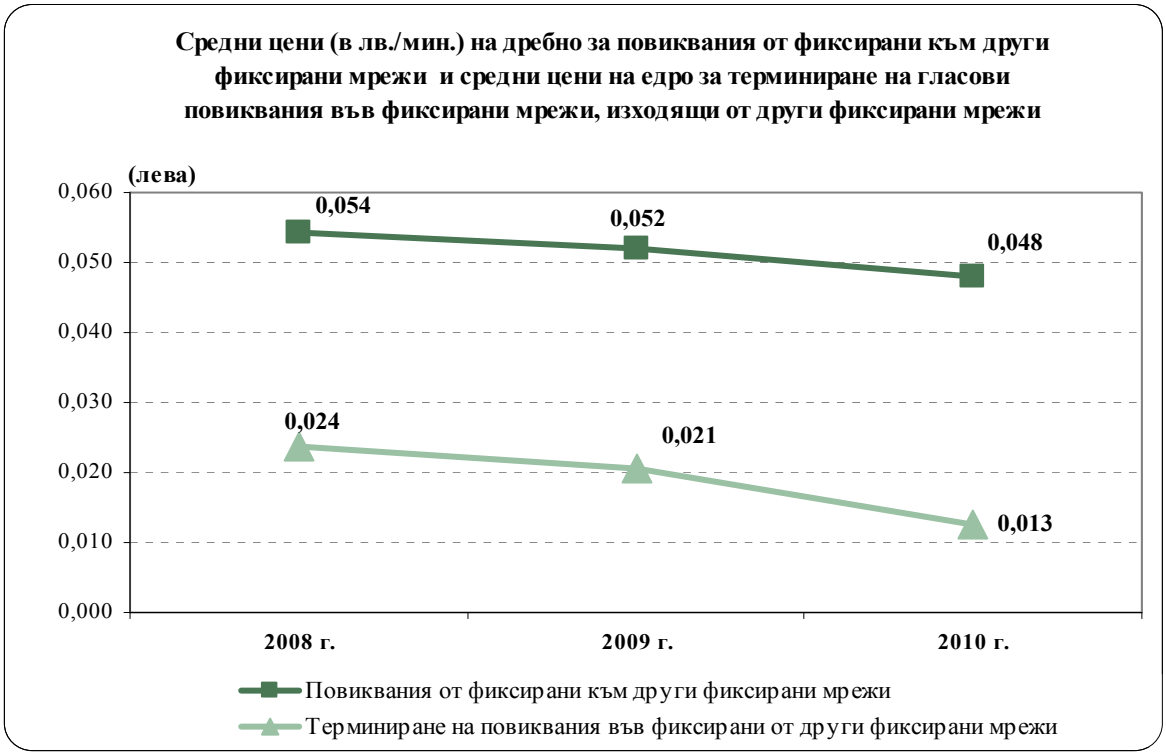

Източник: *Данни, подадени в КРС*

Фигура 21

Видно от данните, през разглеждания период, се наблюдава намаление както на цените за повиквания на абонат на една фиксирана мрежа към абонат на друга фиксирана мрежа, така и на средните цени на едро за терминиране на повиквания.

Отчетеното намаление при цените на едро за 2009 г. спрямо 2008 г. е с 13,29%, а за 2010 г. спрямо 2009 г. с 38,20%, при съответно процентно намаление на цените на дребно през 2009 г. спрямо 2008 г. в размер на 4,41%, а през 2010 г. спрямо 2009 г. в размер на 7,54%.

На долната фигура са представени данни за изменението на цените за терминиране на повиквания, произхождащи от мобилни мрежи и на цените на дребно за повиквания на абонати на мобилни мрежи към абонати на фиксирани мрежи[83].

[83] *Средните цени са изчислени като приходите от повиквания, генерирани в мобилни мрежи към абонати на фиксирани мрежи, са разделени на съответния трафик. Следва да се отбележи, че при изчисляването на приходите са взети предвид приходите от месечен абонамент, като тази сума е разпределена пропорционално в зависимост от съотношението на трафика*

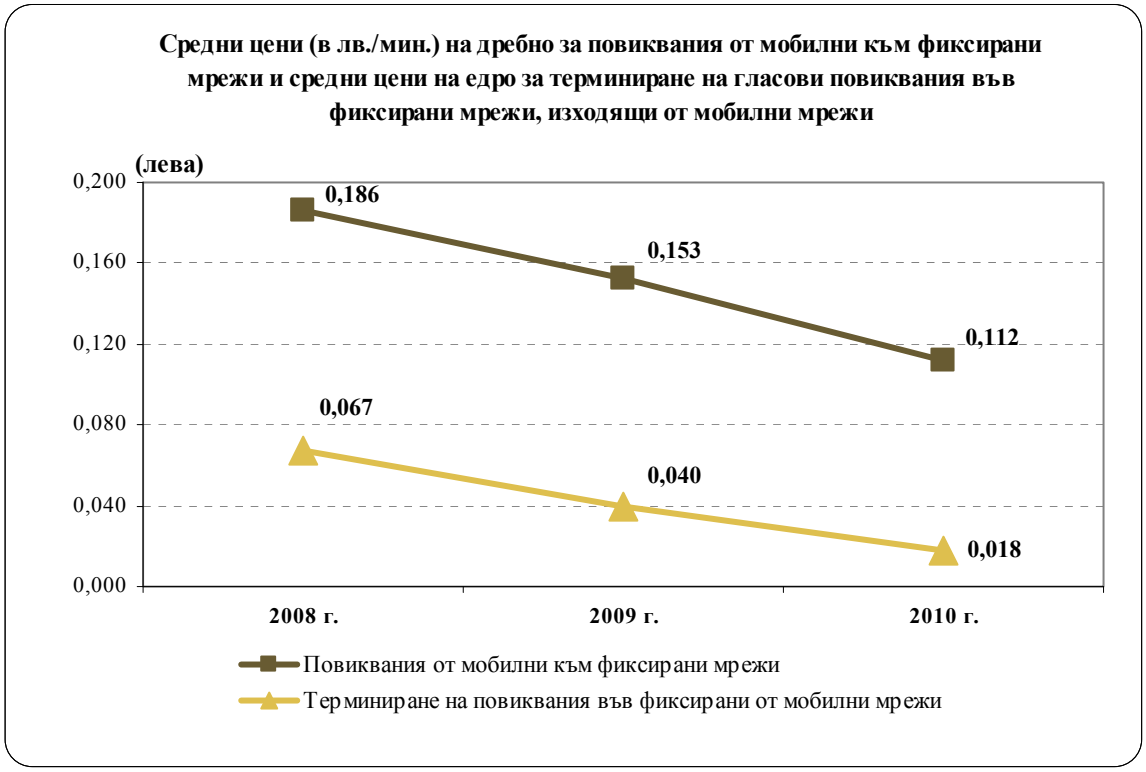

Източник: *Данни, подадени в КРС*

Фигура 22

Видно от данните се отчита намаление на разглежданите цени за периода 2008 - 2010 г. като, през 2009 г. спрямо 2008 г. намалението на средните цени за терминиране на повиквания, произхождащи от мобилни мрежи е 40,76%, а през 2010 г. спрямо 2009 г. - 53.87%. При цените на дребно за повиквания, генерирани от абонати на мобилни мрежи към абонати на фиксирани мрежи, през 2009 г. спрямо 2008 г. намалението възлиза на 17,89%, а през 2010 г. спрямо 2009 г. на 26,42%.

Въз основа гореизложеното, може да се констатира, че наложените ценови ограничения на пазара на едро за терминиране на гласови повиквания с Решение № 237 от 17.03.2009 г. на КРС, са дали отражение върху цените на дребно, както за повиквания между фиксирани мрежи, така и за повиквания от мобилни мрежи към фиксирани мрежи. Отчитайки, че БТК терминира в собствената си мрежа значителен дял от терминираните минути във фиксирани мрежи, следва да се отчете, че съществено влияние върху констатираните резултати има наложеното на БТК с Решение № 650 от 25.06.2009 г. на КРС задължение за разходоориентираност на цените на дребно в рамките на собствената мрежа и задължение за симетричност между цените към други фиксирани мрежи и тези, прилагани за повиквания в собствената мрежа.

4.3. Спорове между предприятията. Оказване на съдействие за постигане на съгласие

4.3.1. По отношение изпълнението на Решение № 237 от 17.03.2009 г. и Решение № 236 от 17.03.2009 г възникнаха спорове между предприятията при подписване на споразуменията за взаимно свързване, които отразяват наложените специфични задължения на предприятията. В предложените от „Космо България Мобайл" ЕАД и „Мобилтел" ЕАД допълнителни споразумения по договорите за взаимно свързване бяха въведени клаузи, съгласно които, в случай че ВАС отмени Решение № 236 от 17.03.2009 г. на КРС, предприятията се задължават да възстановят прилаганите преди 01.04.2009 г.

цени за терминиране със задна дата, като страните са длъжни да възстановят разликата между наложените с решението цени и цените, действащи преди 01.04.2009 г.

„Мобилтел" ЕАД предложи посочената клауза и в допълнителните споразумения към договорите за взаимно свързване, които следваше да осигурят въвеждането на изискванията на Решение № 237 от 17.03.2009 г. на КРС.

Възраженията на част от предприятията срещу посочените клаузи наложиха намесата на КРС. Принципно клаузи от типа на предложените от страна на „Космо България Мобайл" ЕАД и „Мобилтел" ЕАД са от категорията търговски клаузи, които могат да бъдат договаряни свободно от предприятията. В конкретния случай обаче тези клаузи се явиха пречка за подписване на окончателни анекси за взаимно свързване, въвеждащи изискванията на Решение № 236 от 17.03.2009 г. и Решение № 237 от 17.03.2009 г. на КРС, тъй като тези клаузи се налагаха едностранно от „Космо България Мобайл" ЕАД и „Мобилтел" ЕАД и неприемането им от другите предприятия направи невъзможно подписването на споразуменията по договорите за взаимно свързване.

КРС изрази своето становище (писмо изх. № 04-04-661 от 02.12.2009 г. до всички заинтересовани предприятия), според което споровете между предприятията с оглед предлаганите клаузи от „Космо България Мобайл" ЕАД и „Мобилтел" ЕАД не освобождават последните от задължението да изпълнят Решение № 236 от 17.09.2009 г. и Решение № 237 от 17.03.2009 г. на КРС.

Поради липсата на изпълнение от страна на „Космо България Мобайл" ЕАД и „Мобилтел" ЕАД на задължението да въведат изискванията на Решение № 236 от 17.03.2009 г. в договорите си за взаимно свързване на предприятията бяха наложени санкции. По отношение на изискванията на Решение № 237 от 17.03.2009 г. същите бяха въведени в договорите за взаимно свързване.

4.3.2. В КРС постъпиха копия от кореспонденцията между БТК (мобилна мрежа) и две от конкурентните предприятия – „Кейбълтел" ЕАД и „Спектър Нет" АД, от които бе видно, че е възникнал спор между предприятията относно размера на цената за терминиране към номера с код 700 в мрежите на „Кейбълтел" ЕАД и „Спектър Нет" АД.

Цените за терминиране на повиквания към негеографски номера за услуги не попадат в обхвата на регулация и в тази връзка КРС уведоми предприятията, че преговори и спорове относно цената за терминиране на повиквания към номера с код 700 не може да бъде основание да не се въвеждат изискванията на Решение № 236 от 17.03.2009 г. и Решение № 237 от 17.03.2009 г. В следствие на намесата на регулатора бяха подписани анексите, въвеждащи изискванията на посочените решения на регулатора, както и беше постигната договореност между предприятията по отношение на цената за терминиране към номера с код 700.

4.3.3. Между БТК и „Кейбълтел" ЕАД възникна спор относно прилагането на реципрочни цени за терминиране в мрежите им за периода 01.04.2009 г. - 01.10.2009 г.

След извършена проверка по случая комисията уведоми БТК за своето становище, а именно, че подписването на допълнително споразумение към договора за взаимно свързване на фиксираните мрежи на БТК и „Кейбълтел" ЕАД, което урежда прилагането на наложените на предприятията специфични задължения с Решение № 237 от 17.03.2009 г., представлява практическо изпълнение на наложените специфични задължения на предприятията като такива със значително въздействие на съответния пазар. Съответно е необходимо БТК да отправи предложение към „Кейбълтел" ЕАД, с проект на допълнително споразумение към договора за взаимно свързване, който да е съобразен с Решение № 237 от 17.03.2009 г., тълкувателно Решение № 385 от 16.04.2009 г. и подписания Меморандум между БТК и СЕК, в което участва и „Кейбълтел" ЕАД. Цените за терминиране следва да се определят по следния начин:

- за периода от 01.04.2009 г. до 30.09.2009 г. БТК заплаща на „Кейбълтел” ЕАД приложимата цена за терминиране в двоен сегмент, съгласно на Решение № 237 от 17.03.2009 г. във връзка с Решение № 385 от 16.04.2009 г. на КРС.

- за периода след 30.09.2009 г. се прилагат цени по сегменти съобразно договореното в Меморандума, подписан от БТК и СЕК.

Междувременно „Евроком Кабел Мениджмънт България” ЕООД уведоми КРС за извършено вливане в дружеството на „Кейбълтел” ЕАД, като в резултат преобразуването „Евроком Кабел Мениджмънт България” ЕООД се яви универсален правоприемник на „Кейбълтел” ЕАД, считано от 13.09.2010 г.

„Евроком Кабел Мениджмънт България” ЕООД, като правоприемник по договорите за взаимно свързване на „Кейбълтел” ЕАД не поиска от КРС произнасяне по повдигнатия от „Кейбълтел” ЕАД въпрос.

4.3.4. КРС беше сезирана и за оказване на съдействие относно сключване на договор за взаимно свързване между БТК (мобилна мрежа) и новонавлизащо на пазара на фиксирани гласови услуги предприятие - „Варна Нет” ООД, което не е адресат на Решение № 237 от 17.03.2009 г.

Предмет на спор между страните бяха цените за терминиране, които следва да се прилагат от „Варна Нет” ООД. БТК не беше съгласна с предложените от предприятието по-високи цени от тези, определени в Решение № 237 от 17.03.2009 г. на комисията.

След анализ на предоставените документи, комисията счете, че тъй като „Варна Нет” ООД не е адресат на Решение № 237 от 17.03.2009 г. на КРС, не са налице правни и фактически основания БТК да изисква прилагането на цените по посоченото решение.

При извършването на пазарния анализ и при налагането на мерките КРС е взела предвид предприятията, които са осъществявали дейност към момента на извършването на пазарния анализ. Имайки предвид, че пазарът е динамичен и винаги е възможно да се появят нови участници и независимо от възможността за извършване на необходимия анализ, и определянето на „Варна Нет” ООД за предприятие със значително въздействие върху пазара, до постановяване на такова решение дружеството може свободно да определя цените за терминиране на трафик в собствената си мрежа. В резултат на намесата на КРС през месец септември 2009 г. бе постигнато споразумение между двете предприятия и бе подписан договор за взаимно свърване.

5. Конкурентни проблеми

КРС запазва подхода си от първи кръг на анализа на съответните пазари като разглежда наличието на конкурентни проблеми на пазарите на едро на генериране на повиквания от определено местоположение на обществени телефонни мрежи и на терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи като отчита в максимална степен Общата позиция на ГЕР относно подхода при определяне на подходящи специфични задължения, в която е посочено, че под „конкурентен проблем” се разбира всяко пазарно поведение на предприятие със значително въздействие върху съответния пазар, чрез което се цели конкурентите да не се допуснат да навлязат на пазара, да се изтласкат от пазара на дребно или да се експлоатират потребителите. КРС счита, че специфични задължения могат да бъдат наложени и когато е налице възможност, при определени обстоятелства, идентифицираните конкурентни проблеми да възникнат като потенциални. При отчитане на посоченото, в настоящия анализ КРС разглежда конкурентните проблеми, подробно описани в първия кръг на анализа, при допускането, че регулаторната намеса бъде оттеглена.

5.1. Конкурентни проблеми на пазара на едро на генериране на повиквания от определено местоположение на обществени телефонни мрежи

Заключенията от анализа на съответния пазар сочат, че на пазара няма ефективна конкуренция, поради което пазарното поведение на предприятието със значително въздействие върху съответния пазар е фактор, който в значителна степен влияе върху състоянието на конкуренцията и върху поведението на останалите участници на разглеждания пазар, при отчитане на възможностите на предприятието за антиконкурентно поведение, както следва:

5.1.1. Прехвърляне на вертикални предимства

Както беше посочено в анализа на пазара на генериране на повиквания от определено местоположение, приет с Решение на КРС № 237 от 17.03.2009 г., прехвърлянето на вертикални предимства, може да бъде дефинирано като практика на предприятие със значително въздействие върху съответния пазар, което оперира както на пазара на едро, така и на вертикално свързаните с него пазари на дребно, което може да му позволи да прехвърли своята пазарна сила на потенциално конкурентни пазари на дребно.

Обичайно, практиката на прехвърляне на вертикални предимства се изразява в следните конкурентни проблеми:

5.1.1.1. Отказ за достъп до и за съвместна търговия

В Решение № 237 от 17.03.2009 г. КРС отчете отказа за съвместна търговия и за предоставяне на взаимно свързване като потенциален конкурентен проблем на пазара на едро за генериране на повиквания в определено местоположение на обществени телефонни мрежи. В текущия анализ КРС потвърждава позицията си, че на практика за повечето от конкурентите, при наличие на отказ от съвместна търговия от страна на предприятието със значително въздействие, няма алтернативна услуга като входящ ресурс (input), въз основа на която да се предоставят телефонни услуги на пазара на дребно. В резултат на гореизложеното предприятието със значително въздействие върху съответния пазар би имало мотиви да откаже достъп до и съвместна търговия, с цел елиминиране на конкурентните предприятия на свързания пазар на дребно.

Предвид изложеното КРС е на мнение, че отказът за съвместна търговия представлява потенциален конкурентен проблем, който може да бъде преодолян само чрез регулаторно въздействие и евентуална отмяна на наложените специфични задължения би дала възможност на предприятието със значително въздействие да се възползва от положението си и да ограничи възможностите за развитие на другите участници на пазара, както и на новонавлизащи такива, затваряйки пазара на генериране и свързаните с него пазари на дребно.

5.1.1.2. Прехвърляне на неценови вертикални предимства

В първи кръг анализ на разглеждания пазар на генериране на повиквания от определено местоположение на обществени телефонни мрежи, приет с Решение № 237 от 17.03.2009 г., КРС разгледа потенциални конкурентни проблеми, свързани с възможно прехвърляне, от предприятието със значително въздействие върху пазара, на вертикални предимства на свързания пазар на дребно, както следва:

- Дискриминационно използване или непредоставяне на информация
- Умишлено забавяне или отлагане
- Пакетни/свързани услуги

- Прекомерни изисквания
- Дискриминация по отношение на качеството
- Стратегическо планиране на продуктовите характеристики
- Неправомерно използване на информация за конкурентите

В предходния кръг на пазарния анализ КРС прие, че посочените конкурентни проблеми са потенциални на пазара на генериране на повиквания от определено местоположение на обществени телефонни мрежи и е налице възможност за тяхното реално проявление при липса на предварителна регулаторна намеса.

Заключенията от настоящия пазарен анализ потвърждават, че на съответния пазар липсва ефективна конкуренция и съответно са налице следните потенциални неценови конкурентни проблеми:

Дискриминационно използване или непредоставяне на информация

Предприятие със значително въздействие върху съответния пазар, при липса на регулаторна намеса, би имало мотиви да възпрепятства достъпа до мрежата си, като откаже да предостави необходимата информация на конкурентите си за сключване на споразуменията за предоставяне на услуги на едро като по този начин би препятствало осъществяването на дейност от конкурентните предприятия на свързаните пазари на дребно. Пример в това отношение е непредоставяне на информация на конкурентите на пазарите на дребно относно настоящи или планирани бъдещи промени в архитектурата и приложимите протоколи, стандарти и технически спецификации в мрежата на предприятието със значително въздействие върху пазара на едро. Непредоставянето на такава информация може да цели, от една страна, възпрепятстване на конкурентите да предлагат сравними алтернативни услуги на дребно или, от друга страна, да е насочено към повишаване на техните разходи за взаимно свързване.

Умишлено забавяне или отлагане

При липса на регулаторна намеса, предприятие със значително въздействие върху съответния пазар би имало интерес да прилага тактики на забава, за да защити монополната си печалба по отношение на съществуващи продукти или за да постигне предимството на първия навлизащ при предоставяне на нова услуга. Формите на забава могат да се изразяват в продължителни преговори или симулиране на технически и технологични проблеми. В този случай предприятието със значително въздействие върху съответния пазар не отказва да предоставя услуги на своите конкуренти на пазара на дребно, но те получават необходимите услуги на по-късен етап, което от една страна цели създаване на несигурност у конкурентите, а от друга увеличаване на разходите им или намаляване на търсенето на техните услуги на вертикално свързания пазар на дребно. Следва да се има предвид, че в съответствие с европейската практика, тактиките на умишлено забавяне или отлагане се приравняват на отказ на достъп до и съвместна търговия.

Пакетни/свързани услуги

Предприятие със значително въздействие върху съответния пазар би имало мотив, при липса на регулаторна намеса, с цел повишаване на разходите на конкурентните предприятия на пазара на дребно, да обвърже предоставянето на необходимия ресурс (input) с друг продукт или услуга. Като пример в тази посока може да се посочи изискването да се откриват допълнителни точки на взаимно свързване на национално ниво, единствено с цел да се обслужва сигнализационен трафик. Подобно изискване би довело до значително повишаване на разходите на конкурентно предприятие, което би искало да предоставя услуги на дребно само в даден регион на държавата.

Прекомерни изисквания

Предприятие със значително въздействие върху съответния пазар би имало мотив, при липса на регулация, да наложи прекомерни изисквания по отношение на всички договорни условия, които водят до увеличаване на разходите или до ограничаване на продажбите на конкурентите на свързаните пазари на дребно, с цел изтласкването им от съответния пазар. За прекомерни се считат изисквания, които налагат определено поведение на конкурентното предприятие, което не е необходимо от гледна точка на предоставянето на достъп до и ползването на услугата на едро генериране. Примери за прекомерни изисквания са налагане на условия за ползване на определена, обикновено по-скъпа технология и/или протокол за сигнализация, за предоставяне на информация, която не е необходима за целите на ползване на услугата „генериране" и/или за реализиране на физическа свързаност с мрежата на дадено предприятие.

Дискриминация по отношение на качеството

Предприятие със значително въздействие върху съответния пазар, при липса на регулаторна намеса и отмяна на съществуващите задължения, би имало мотив да предоставя услугите на едро на пазара за генериране с по-ниско качество от това, което предприятието осигурява при предоставяне на собствените си услуги, с цел увеличаване разходите на конкурентните предприятия, а в определени случаи да ползва и тактики, водещи до намаление на крайните им потребители.

Стратегическо планиране на продуктовите характеристики

Предприятие със значително въздействие върху съответния пазар би имало мотив, при липса на регулация да прилага тактики, с които да повиши разходите на конкурентните предприятия, както и да ограничи продажбите им. Стратегическото планиране може да включва всички характеристики на предлаганите на едро продукти и/или услуги. Например, предприятието със значително въздействие може да налага използване на стандарти, които трудно се поддържат от конкурентните предприятия и са свързани с необходими допълнителни инвестиции.

Неправомерно използване на информация за конкурентите

Проблемът за използването на информация за конкурентите е независим от това дали дадено предприятие има значително въздействие на пазара или не. Това е залегнало в ЗЕС, който в чл. 162, ал. 1 и ал. 2 посочва, че предприятията, предоставящи обществени електронни съобщителни мрежи и/или услуги, и техните служители спазват изискванията за конфиденциалност по отношение на информацията, получена при или по повод договаряне за достъп и/или взаимно свързване, и я ползват само за целите, за които е предназначена.

Информацията, предоставяна от предприятията, преди и по време на действието на договора за взаимно свързване и предоставянето на услуги по него, може да бъде използвана от предприятието със значително въздействие на пазара за целите на дейността си по предоставяне на услуги на дребно за разработване на специални оферти, пригодени към нуждите на потребителите на конкурента. Това би довело до ограничаване на продажбите на конкурентните предприятия и/или до повишаване на разходите им. В случай, че предприятието със значително въздействие върху пазара получи информация за потенциален конкурент на пазара на дребно, то би могло да се възползва като издигне т. нар. „китайски стени" около потребителите си и така да не допусне навлизане на конкуренти на пазара. Също така, в случай, че информацията за направена заявка от алтернативното предприятие за ползване на услуги бъде

предоставена на отделите на предприятието, които отговарят за продажбите на дребно, последните ще могат да предоставят оферти за задържане на тези потребители. По този начин, предприятието със значително въздействие на пазара може успешно да попречи на навлизането на конкурентни предприятия на дребно.

КРС счита, че описаните потенциални неценови конкурентни проблеми биха довели до увреждане на конкурентната среда при липса на регулация и отмяна на съществуващите специфични задължения. Комисията е на мнение, че обоснованите и пропорционални мерки могат да противодействат на прилагането на тактики за прехвърляне на неценови вертикални предимства от страна на предприятието със значително въздействие от пазара на едро на генериране на повиквания от определено местоположение на обществени телефонни мрежи на вертикално свързаните пазари на дребно.

5.1.1.3. Прехвърляне на ценови вертикални предимства

Заключенията от втория кръг на пазарния анализ потвърждават заключенията от първия кръг относно наличието на следните ценови конкурентни проблеми, произтичащи от наличието на вертикални предимства:

Ценова дискриминация

Предприятие със значително въздействие върху пазара на генериране на едро, при липса на регулация**,** би търсило възможност да затвори свързания пазар на дребно, като повиши разходите на конкурентите си за предоставяне на услуги на дребно, предизвиквайки потискане на печалбата им (margin squeeze) чрез дискриминационно предоставяне на услугата „генериране" на едро. Ценовата дискриминация е свързана с прилагане на по-високи цени на едро, които обикновено са значително над разходите, по отношение на конкурентите на пазара на дребно, отколкото предприятието със значително въздействие върху пазара на едро прилага по отношение на собствените си поделения, предоставящи услуги на крайни потребители (дискриминация на външното предлагане в сравнение с вътрешното предлагане).

Крос-субсидиране

Отчитайки заключенията от втория кръг на пазарния анализ, намалението на цените за генериране на гласови повиквания на пазара на едро е в резултат на регулаторна намеса. В тази връзка, предприятието със значително въздействие върху пазара, без наличието на регулаторна намеса, би имало мотив за надценяване на разходите от предоставяне на услугата по генериране с цел приходите, свързани с надценените (непредизвикани от услугата) разходи, да покрият реални разходи за предоставяне на услуги на вертикално свързаните пазари на дребно. Само по себе си, крос-субсидирането не е антиконкурентна практика. В определени случаи, когато увеличаването на цената на едро се прави, за да се компенсират спада на приходите на дребно, това крос-субисидиране може да доведе до ценова преса на конкурентите на дребно, като в дългосрочен план би имало за резултат увреждане на конкуренцията на пазарите на дребно и накърняване интересите на потребителите.

Ценова преса

Както беше посочено по-горе, ценовата дискриминация на едро или крос-субсидирането чрез увеличаване на цената на едро, за да се компенсират намалените приходи на дребно, може да доведе до ценова преса. Ценовата преса представлява ценова практика, при която вертикално интегрираното предприятие увеличава цената на едро или намалява цената на дребно или комбинация от двете, с което да намали маржа на

конкурентните, които ползват услуги за достъп на едро. Подобно поведение дори може да представлява реален отказ за достъп – без да е налице формален отказ за достъп, маржът на конкурентните предприятия е толкова малък, че последните няма да закупят услугите на едро или съществуващите предприятия, купуващи услуги на едро, ще бъда изключени от пазара, поради това, че не могат да предлагат услуги, които да им носят възвръщаемост.

5.1.2. Самостоятелно значително въздействие върху пазара

В съответствие с данните и заключенията от втория кръг на пазарния анализ, които потвърждават заключенията от първия кръг, относно наличието на самостоятелното значително въздействие на БТК върху разглеждания пазар, са разгледани в допълнение и потенциалните конкурентни проблеми, произтичащи от конкретната пазарна позиция на предприятието, както следва:

5.1.2.1. Експлоататорско поведение

БТК, като предприятие притежаващо значителна пазарна мощ на пазара на едро на генериране на повиквания в определено местоположение на индивидуално обществени телефонни мрежи, би имало подбуди да се възползва от господстващото си положение чрез експлоататорско поведение, характеризиращо се със следните конкурентни проблеми, които според КРС са потенциални за разглеждания пазар при липса на регулаторна намеса:

Прекалено високи цени

Цените могат да се считат за прекалено високи, ако дават възможност на предприятието да реализира по-високи норми на печалба, от тези които би очаквало да получи на конкурентен пазар (свръх високи печалби). При липса на регулиране, предприятието със значително въздействие върху пазара на генериране на повиквания в определено местоположение на обществени телефонни мрежи, може да определи прекалено високи цени, така че да максимизира своите печалби. От тази гледна точка, при очакван спад в потреблението на услугите се създават условия за нарушение на конкуренцията в ущърб на общото благосъстояние (total welfare), което е предпоставка за регулаторна намеса.

КРС счита, че при липсата на регулаторна намеса, съществува потенциална възможност посоченият конкурентен проблем да възникне на пазара на едро за генериране на повиквания от определено местоположение на обществени телефонни мрежи, тъй като БТК би имало мотиви да прилага прекалено високи цени по отношение на предоставяните на конкурентните предприятия услуги с оглед възможността на дружеството от една страна да максимизира печалбата си и от друга страна да повиши разходите на конкурентите си. В тази връзка, КРС е на мнение, че е налице необходимост от регулаторна намеса.

Ценова дискриминация

Като предприятие със самостоятелно значително въздействие на съответния пазар, БТК би имало мотиви да прилага ценова дискриминация спрямо конкурентните предприятия, предвид възможността да ги изтласка от пазара и да засили пазарната си мощ. КРС е на мнение, че съществува потенциална възможност за възникване на посочения конкурентен проблем, при липса на регулиране или при оттегляне на регулаторната намеса.

5.1.2.2. Производствена неефективност

На база изводите от текущия пазарен анализ, които потвърждават констатациите от пазарния анализ от предходния кръг, производствената неефективност като потенциален конкурентен проблем относим към дадения пазар се определя, както следва:

Липса на инвестиции, ниско качество и високи производствени разходи

При съществуващата незначителна реална и потенциална конкуренция на съответния пазар, господстващото предприятие в лицето на БТК, няма стимули за подобряване на качеството и намаляване на разходите за генериране на повиквания от определено местоположение. Тази ситуация, от своя страна, може да доведе до неефективност на предоставянето на услугите, ниско качество и липса на инвестиции – резултати, които имат негативни за благосъстоянието ефекти (производствени неефективности), сравнени с хипотетично конкурентно положение.

КРС счита, че е налице потенциална възможност за възникване на посочения конкурентен проблем при липса на регулация, предвид пазарния дял на БТК и липсата на мотивация за оптимизиране на процеса и качеството на предоставяне на услуги за генериране на повиквания в определено местоположение на обществената фиксирана телефонна мрежа на предприятието.

5.2. Конкурентни проблеми на пазара на едро на терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи

Както се посочи по-горе, КРС разглежда наличието на конкурентни проблеми на съответните пазари в съответствие с Общата позиция на ГЕР относно подхода при определяне на подходящи специфични задължения. Като отчита установената и в настоящия анализ значителна пазарна сила на всяко от предприятията, обхванати в настоящия анализ, КРС е на мнение, че пазарното им поведение е фактор, който в значителна степен има влияние върху състоянието на конкуренцията и върху поведението на участниците на вертикално свързаните пазари на дребно.

Съобразно заключенията от първи кръг на анализа на пазара на терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи и отчитайки заключенията от настоящия пазарен анализ относно липсата на предпоставки, които биха довели до съществени промени в конкурентната среда, КРС счита, че при липса на регулация на пазара на едро за терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи, биха възникнали и са налице следните конкурентни проблеми:

5.2.1. Прехвърляне на вертикални предимства

5.2.1.1. Отказ за достъп до и за съвместна търговия

С Решение № 237 от 17.03.2009 г. КРС отчете отказа за съвместна търговия и за предоставяне на взаимно свързване като съществен конкурентен проблем.

Осигуряването на свързаност от край до край предоставя възможност на потребителите да осъществяват повиквания към потребители на други мрежи и/или да ползват услуги на друго предприятие. Отказът за съвместна търговия и за предоставяне на взаимно свързване води до ограничаване на продажбите на конкурентите и дори до „затваряне” на пазарите на дребно за потенциални нови участници и изтласкване на съществуващите конкуренти от тях. Като следствие от затварянето на пазара, се

нарушават условията за конкуренция, което в дългосрочен план би се отразило негативно върху общото благосъстояние. Обстоятелството, че предприятия могат едностранно да определят условията за реализиране на взаимно свързване без да има възможност за оказване на натиск върху тяхното поведение от страна на потребителите или другите предприятия, създава потенциална възможност за предприятията да засилят значителното си въздействие върху пазара. Липсата на каквото и да било външно въздействие върху предприятията със значително въздействие върху пазара, създава условия за въвеждане на дискриминационни и/или прекомерни изисквания, както и прилагане на тактики на забавяне на процеса на договаряне, с цел затваряне пазара на терминиране и свързаните с него пазари на дребно. Описаните възможности също се категоризират като отказ за взаимно свързване и отказ за съвместна търговия.

Предвид мрежовия ефект и значителният дял от 87,52% на БТК в общия обем на терминираните минути в индивидуални обществени телефонни мрежи, предприятието теоретично, би могло успешно да осъществява дейността си и при липса или ограничено взаимно свързване с конкурентите предприятия, поради факта че те имат малък брой крайни потребители. За конкурентните предприятия и ново навлизащите участници на пазара обаче взаимното свързване със съществуващите мрежи и по-специално мрежата на историческото предприятие е от изключително значение.

Следва да се отбележи, че в резултат на първи кръг на пазарния анализ за терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи, БТК има наложено задължение за достъп до необходими мрежови средства и съоръжения с оглед осигуряване на взаимно свързване въз основа на Типово предложение и при регулирани от КРС цени на услугите по взаимно свързване. КРС счита, че при евентуална отмяна на посоченото задължение е налице потенциална възможност предприятието да се възползва от значителното си въздействие на пазара на едро за терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи като ограничи възможностите за развитие на другите участници на пазара, както и на новонавлизащите такива, затваряйки пазара на терминиране и свързаните с него пазари на дребно.

Отказът за достъп до и за съвместна търговия от страна на конкурентните на БТК предприятия също би бил в ущърб на общото благосъстояние и би ограничил комуникационните възможности на крайните потребители. Както е посочено в Общата позиция на ГЕР относно подхода при определяне на подходящи специфични задължения, обаче, за да съставлява отказът за съвместна търговия злоупотреба с господстващо положение, от гледна точка на стандартния икономически анализ, той трябва води до съществено отслабване на конкурентния натиск на съответния пазар на дребно, освен да е в ущърб на крайните потребители и на конкурентите. В тази връзка и съобразявайки се с принципите на пропорционалност и обоснованост, КРС е отчела при налагането на специфични задължения на конкурентните предприятия необходимостта да бъдат наложени по-леки мерки в сравнение с БТК. Посоченото е обосновано от ограничените им възможностите за оказване на конкурентно въздействие върху вертикално свързаните пазари на дребно, поради значително по-малките им пазарни дялове и отсъствието на пазарна мощ на тези пазари.

На следващо място следва да се отбележи, че липсата на регулация по отношение на терминирането на международни повиквания в определено местоположение (с Решение № 237 от 17.03.2009 г. е наложено единствено задължение на БТК да осигурява на предприятията, които имат право на взаимно свързване, достъп с цел терминиране на международен трафик, като този достъп се реализира на свободно търговско договаряне) създава потенциална възможност за отказ от съвместна търговия и терминиране на международен трафик, включително транзитен транзитиран през национални мрежи международен трафик. В тази връзка и предвид изводите от настоящия анализ, а именно, че не са налице основания да има различни условия за терминиране с оглед произхода на

трафика, КРС счита, че следва да има регулаторна намеса и по отношение на терминирането на международни повиквания.

Във връзка с всичко гореизложено КРС счита, че отказът за съвместна търговия и за предоставяне на взаимно свързване представлява потенциален конкурентен проблем, като при липса на регулиране е налице възможност за възпрепятстване на конкуренцията посредством създаване на условия, които забавят или препятстват осъществяването на взаимното свързване, създават условия за неравнопоставено третиране на определени предприятия или на практика отказват новонавлизащите предприятия от участие на пазара.

5.2.1.2. Прехвърляне на неценови вертикални предимства

КРС счита, че изложените в т. 5.1.1.2 конкурентни проблеми, разглеждани като потенциални на пазара на генериране на повиквания в определено местоположение на обществени телефонни мрежи, могат напълно основателно да се считат за потенциални конкурентни проблеми и на пазарите на терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи. Дискриминационното използване на информация за конкурентите, умишленото забавяне или отлагане като форма на отказ за търговия, предлагането на пакетни/свързани услуги, налагането на прекомерни изисквания, прилагането на дискриминация по отношение на качеството и стратегическо планиране на продуктовите характеристики в ущърб на конкурентите на пазара на дребно, както и неправомерното използване на информация за конкурентите са потенциални антиконкурентни практики, които могат да бъдат използвани както от БТК, така и от конкурентните предприятия, като предприятия със значително въздействие върху съответния пазар. Както бе изтъкнато по-горе, обаче, при налагане на обосновани и пропорционални специфични задължения, КРС се е съобразила с различните възможности на БТК и на неговите конкуренти за прехвърляне на неценови вертикални предимства от пазара на едро на всяка индивидуална обществена телефонна мрежа върху вертикално свързаните пазари на дребно и за оказване на конкурентен натиск на последните.

5.2.2. Прехвърляне на ценови вертикални предимства

Заключенията от втория кръг на пазарния анализ потвърждават заключенията от първия кръг относно наличието на конкурентни проблеми произтичащи от факта, че предприятията, предоставящи услуги на пазара на едро за терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи, притежават качеството на естествени (фактически) монополисти на съответния пазар и следователно може да се очаква възникване на следните ценови конкурентни проблеми:

Прилагане на асиметрични цени за терминиране във фиксирани мрежи

КРС счита, че при липса на регулация, определянето и прилагането на асиметрични цени за терминиране в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи представлява потенциален конкурентен проблем. В доказателство следва да се посочи, че с Решение № 237 от 17.03.2009 г. на КРС се премахна асиметричността на цените за терминиране в мрежата на БТК на повиквания произхождащи от мобилни мрежи.

Освен това, с Решение № 237 от 17.03.2009 г. бе въведено регулиране на цените за терминиране на повиквания и в индивидуалните обществени телефонни мрежи на конкурентните предприятия, при които също бе налице асиметрия от гледна точка на произхода на повикването – от мобилни мрежи и от фиксирани мрежи.

Както е подробно изложено по-долу, налице е асиметрия по отношение на цените за терминиране на повиквания, генерирани от мрежи извън територията на страната.

Заключенията от настоящия кръг на пазарния анализ сочат, че липсата на регулаторна намеса по отношение на цените за терминиране на повиквания, независимо от техния произход, води до асиметричност на прилаганите цени за терминиране, от страна на предприятията със значително въздействие на съответния пазар.

Ценова дискриминация по отношение на предприятия, осъществяващи електронни съобщения чрез фиксирани и мобилни мрежи

Предприятие, осъществяващо дейност на пазара на едро за терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи, може да има стимул да предлага различни условия на различните предприятия, заявили ползването на услугата „терминиране на повиквания", като предостави услугата на по-високи цени на тези участници на пазара, които представляват сериозна конкурентна заплаха за него. Такова неравнопоставено третиране на предприятията, желаещи да ползват услугата на едро може да доведе до резултати изкривяващи конкуренцията на пазара на дребно резултати.

Предвид изложеното КРС намира, че евентуално оттегляне на регулацията би имало за резултат, прилагане на ценовата дискриминация по отношение на отделни предприятия..

Ценова дискриминация по отношение на повиквания към други фиксирани мрежи (off-net) в полза на повикванията в рамките на една фиксирана мрежа (on- net)

Както вече бе констатирано в първи кръг на анализа на пазара на терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи, предприятие със значително въздействие върху съответния пазар, при липса на регулаторна намеса, би имало стимули да прилага по-високи цени за терминиране (на пазара на едро), посредством които да реализира повече приходи и същевременно да увеличава разходите на конкурентите на свързания пазар на дребно, като същевременно прилага по-ниски цени (под себестойност) на пазара на дребно в рамките на собствената си мрежа. Посоченото поведение би довело до повишение на цените на дребно на конкурентите в краткосрочен план, за да се избегне възникването на натиск върху печалбата (margin squeeze) и в последствие изтласкването им от пазара.

В тази връзка КРС е на мнение, че при отсъствие на регулация, ценовата дискриминация по отношение на повиквания към други фиксирани мрежи в полза на повикванията в рамките на една фиксирана мрежа представлява потенциален конкурентен проблем.

Крос-субсидиране

В съответствие със заключенията от текущия пазарен анализ, които потвърждават изводите от предходния пазарен анализ, при липса на регулаторна намеса, предприятията осъществяващи дейност на съответния пазар биха имали стимул да надценят разходите от предоставяне на услугата по терминиране с оглед приходите, покриващи надценените (непредизвикани от услугата) разходи да покрият действителни разходи за предоставяне на услуги на други свързани пазари на дребно. Неефективното използване на икономическите ресурси в резултат на крос-субсидирането, в дългосрочен план може да доведе до увреждане на конкуренцията и като последствие да бъдат накърнени интересите на потребителите.

Прекалено високи цени

Отчитайки възможностите предприятията със значително въздействие върху съответния пазар, при липса на регулация, да прилагат прекалено високи цени и в резултат на извършения първи кръг анализ на съответните пазари за терминиране на гласови повиквания в индивидуални обществени телефонни мрежи, с Решение № 237 от 17.03.2009 г., КРС наложи на БТК, като предприятие със значително въздействие върху пазара на терминиране, цени за терминиране, под формата на график за постепенното намаляване на цените за терминиране за периода от 01.04.2009 г. до 01.07.2010 г. На конкурентните предприятия, в качеството им на предприятия със значително въздействие на пазара на едро за терминиране на гласови повиквания в индивидуални обществени телефонни мрежи, КРС наложи цени за взаимно свързване, не по-високи от наложените на БТК ценови ограничения за разглеждания период.

Предвид гореизложеното КРС счита, че без наличие на ценова регулация предприятията биха имали стимул да прилагат прекомерно високи цени за терминиране.

На следващо място, със свое Решение № 320 от 24.03.2011 г, КРС наложи на трите мобилни предприятия в страната ценови и неценови задължения с оглед осигуряване на еднакви условия за терминиране на входящи международни гласови повиквания. Целта на посоченото решение на комисията е премахването на ценова дискриминация, чрез уеднаквяване на цените за терминиране в мобилните мрежи в страната без оглед произхода на повикването – мрежи в страната или мрежи в чужбина.

В настоящия документ КРС е отбелязала, че не са налице основания за различно третиране на терминирания трафик, на съответния пазар на терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи, с оглед неговия произход. В тази връзка, в настоящия втори кръг на анализа КРС изследва развитието на търсенето и средно претеглените цени за терминиране на повиквания, произхождащи от мрежи извън територията на страната за периода 2008-2010 г., илюстрирано с долната фигура.

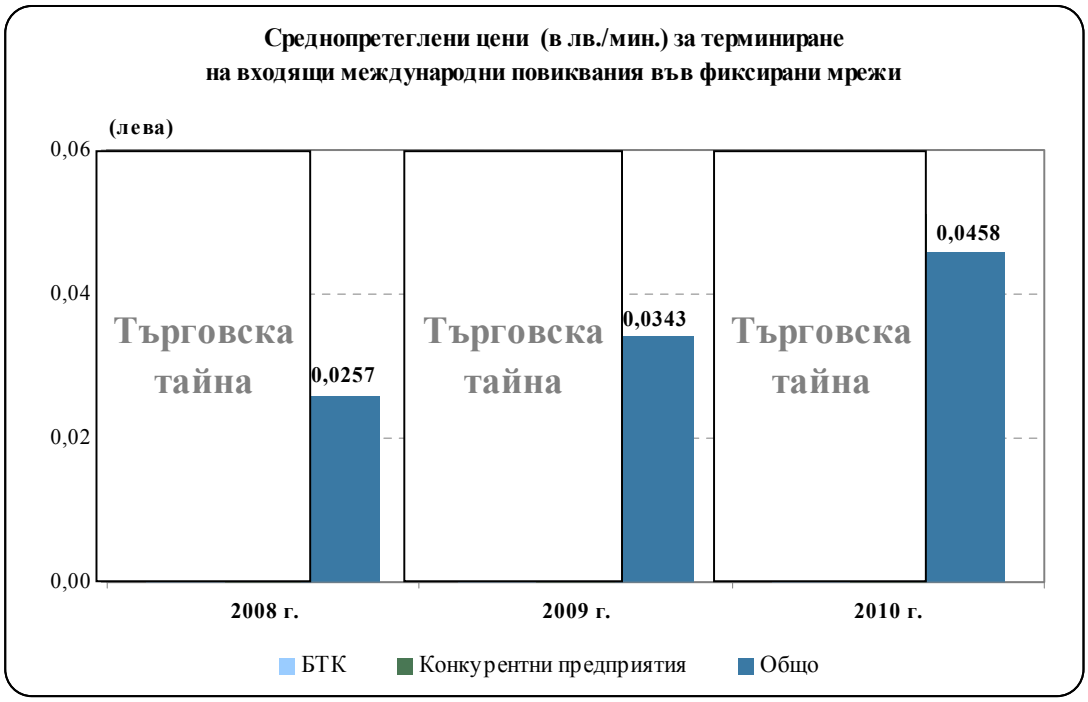

Източник: *Данни, подадени в КРС*

Фигура 23

От данните на фигура 23 може да се заключи, че при липсата на регулация е налице ясно изразена тенденция към повишаване на средно претеглената цена за терминиране на входящи международни гласови повиквания за целия разглеждан период. Следва да се отбележи, че този ръст се отчита в по-голяма степен при цените на конкурентните предприятия, които са се увеличили с почти 95%, докато увеличението на цените на БТК възлиза на около 78%.

На фигурата по-долу е представена обобщена информация за средните цени за терминиране на гласови повиквания във фиксирани мрежи през периода 2008-2010 г. Средните цени са изчислени като частно между приходите и трафика от терминиране на повиквания.

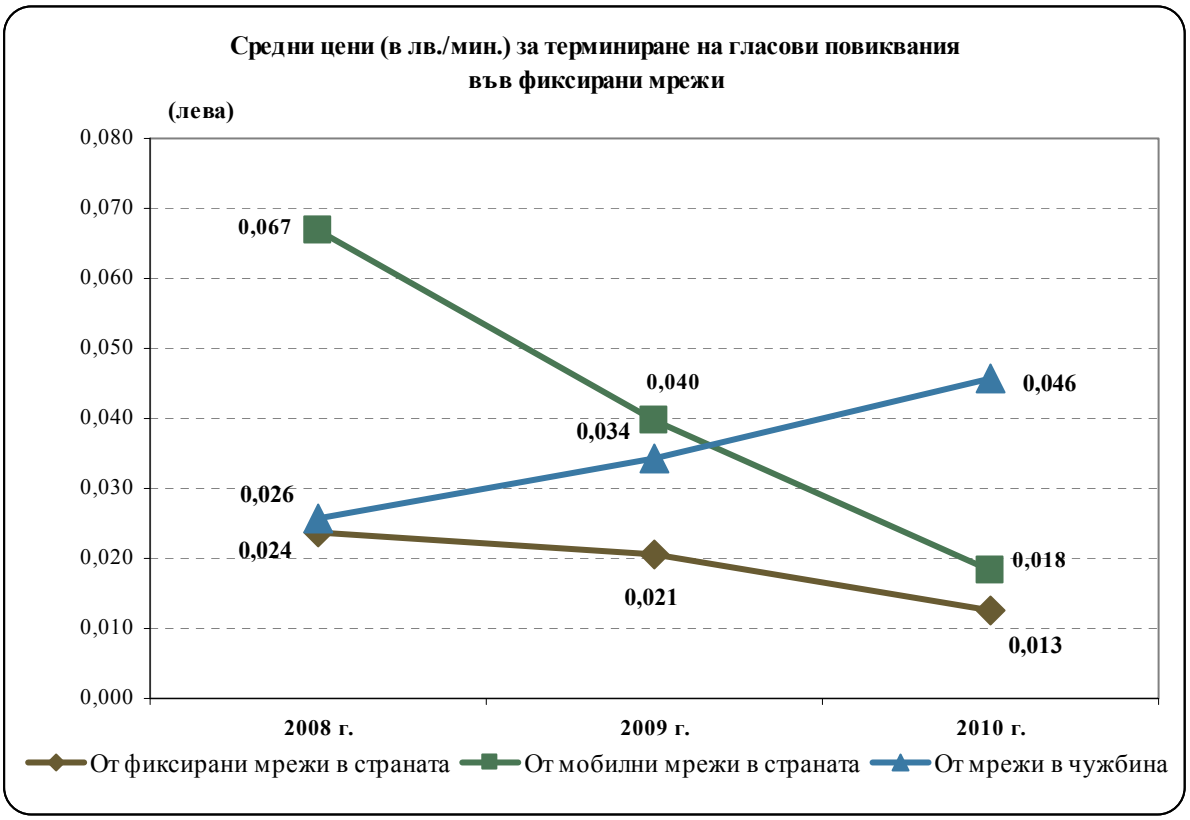

Източник: *Данни, подадени в КРС*

Фигура 24

Заключението, основаващо се на данните от фигура 24 е, че при липса на регулация е налице ценова асиметрия – предприятията поддържат по-високи цени за терминиране на повиквания, постъпващи от мрежи извън територията на страната, спрямо цените за терминиране на повиквания, изходящи от национални мрежи, чийто спад е регулаторно осигурен с Решение № 237 от 17.03.2009 г. на КРС.

Дял на терминирането на входящи международни повиквания в трафика и приходите на предприятията, предоставящи фиксирани услуги

Видно от фигура 25 по-долу е налице известна нееластичност на търсенето на услугата на едро за терминиране на входящи международни повиквания във фиксирани мрежи на българските предприятия, която отчетливо се наблюдава при БТК. За периода 2008-2010 г. се наблюдава нарастване на обема на терминираните входящи международни повиквания във фиксираните мрежи. За 2010 г. спрямо 2008 г. отчетеното

нарастване при историческото предприятие е около 332%, докато при конкурентните предприятия е едва 15%.

Източник: *Данни, подадени в КРС*

Фигура 25

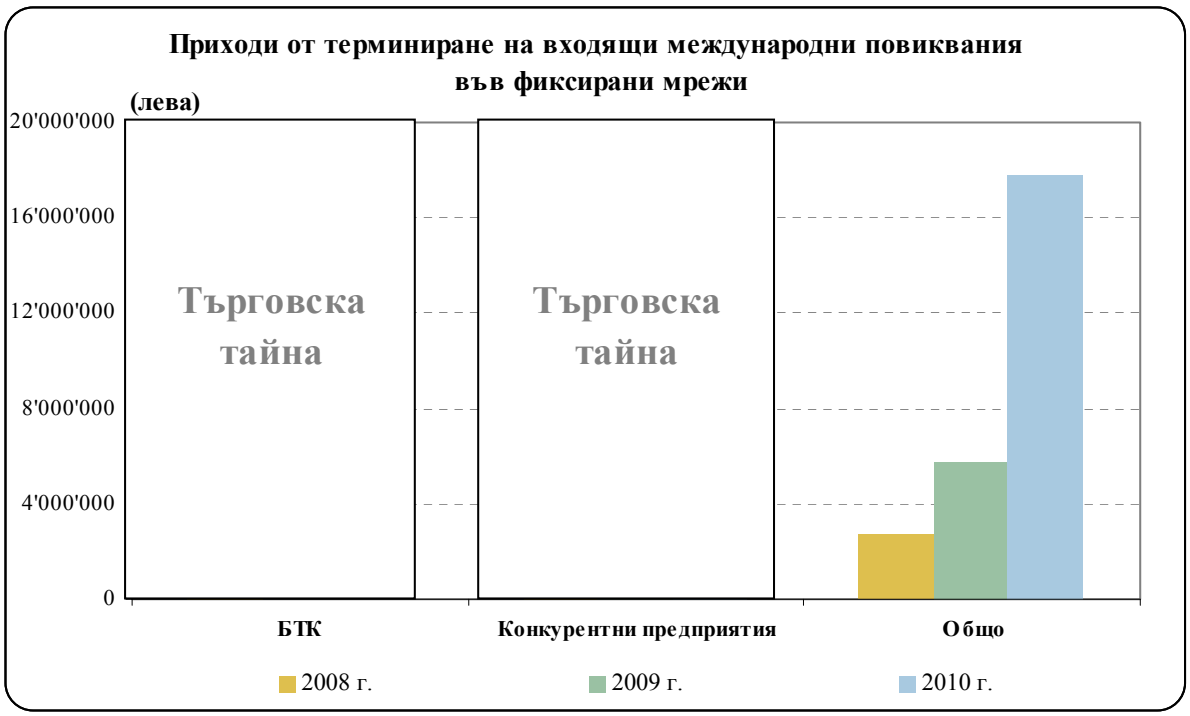

Източник: *Данни, подадени в КРС*

Фигура 26

За периода от 2008 г. до края на 2010 г. се отбелязва ръст и в приходите от услуги за терминиране на входящи международни повиквания както за БТК, така и за конкурентните предприятия. Общо за всички предприятия, предоставящи фиксирани

телефонни услуги за 2010 г. спрямо 2008 г. се отчита значително увеличение на реализираните приходи с над 6 пъти.

Делът на услугите за терминиране на входящи международни повиквания в структурата на услугите за терминиране, при отчитане на произхода на повикването е изключително висок. През 2010 г. делът им възлиза общо на 56,11% от общия обем на терминирания трафик[84] във фиксираните мрежи в Република България, а приходите от тях достигат 79,76% в общия обем на приходите от терминиране. Тенденциите в развитието на дяловете за терминиране на входящи международни повиквания в общата структура на услугата „терминиране" във фиксирани мрежи за периода 2008 г. – 2010 г. е отразено на фигурата по-долу:

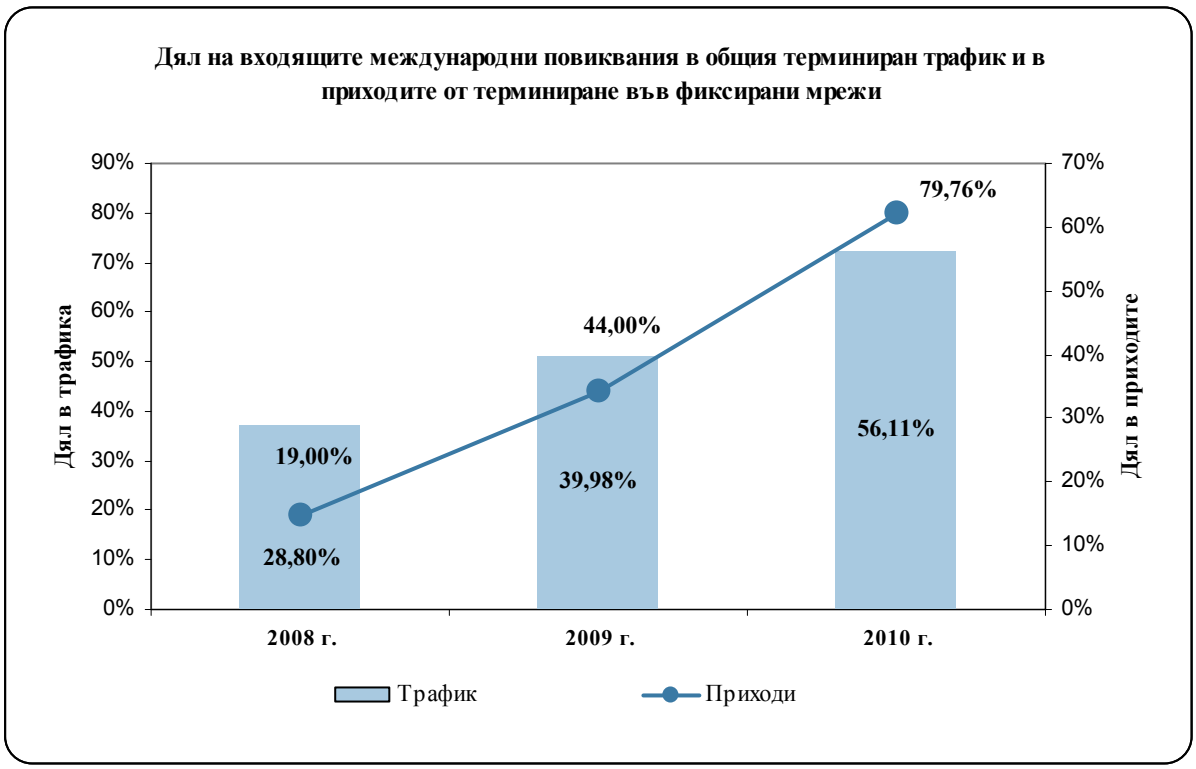

Източник: *Данни, подадени в КРС*

Фигура 27

Структура на входящия и изходящ трафик на международни гласови повиквания

При анализ на данните за входящи и изходящи повиквания, представени на фигура 28, за периода 2008 – 2009 г. се очертава ясна тенденция на засилване на превеса на обема минути от входящи международни гласови повиквания, терминирани във фиксирани мрежи на територията на страната, спрямо обема на изходящите повиквания на фиксираните предприятия в България към мрежи в чужбина. Обемът на терминираните входящи международни повиквания бележи съществен скок през 2010 г., като делът му от общия трафик, на входящи от международни мрежи и изходящи към международни мрежи повиквания, е 70,54% и е нараснал с 10,66% спрямо предходната година.

[84] *терминирания трафик включва повиквания от международни мрежи и повиквания в рамките на страната от фиксирани и мобилни мрежи*

Източник: *Данни, подадени в КРС*

Фигура 28

Представените данни сочат структура на трафика, характерна за страни с относително бедно население. По тази причина и от гледна точка на интензивния процес на емиграция от страната през последното десетилетие, може да се очаква превесът на входящите спрямо изходящите международни повиквания да остане тенденция за относително по-продължителен период от време.

В следствие на направения анализ КРС счита, че могат да бъдат направени следните изводи:

- При липса на регулация за предприятията е налице възможност да прилагат прекомерно високи цени за терминиране на международни повиквания.
- Наред с това, е налице ценова асиметрия – предприятията поддържат по-високи цени за терминиране на повиквания, постъпващи от мрежи извън територията на Република България, спрямо цените за терминиране на повиквания, изходящи от национални мрежи.

КРС отчита, че не са налице конкретни данни и обективни основания, въз основа на които да се приеме, че е налице различие в разходите на предприятията за предоставяне на услугата „терминиране" в определено местоположение, дължащи се на вида и географското местоположение на мрежата, от която произхожда повикването. В тази връзка КРС е на мнение, че не са налице основания за разлика в цените за терминиране на повиквания от национални мрежи и за терминиране на повиквания от мрежи извън територията на Република България.

Ако не бъдат предприети регулаторни мерки за изравняване на цените за терминиране на международни повиквания с цените за терминиране на национални повиквания, това ще доведе до реализиране на преимущества за предприятията на Единния европейски пазар в ущърб на контрагентите им, включително в ущърб на крайните потребители на ниво Единен европейски пазар.

Доколкото установеното различие препятства равнопоставения достъп на чужди оператори до мрежите на българските фиксирани предприятия, КРС е на мнение, че

налагане на ограничение на цените за терминиране на международни повиквания ще спомогне за преодоляване на проблема и развитие на конкуренцията.

От анализа може да се направи заключение, че независимо от нарастващата среднопретеглена цена за терминиране, обемът на терминирания трафик нараства през целия период 2008 – 2010 г. С оглед посоченото КРС счита, че без регулаторна намеса не могат да бъдат преодолени посочените по-горе конкурентни проблеми, свързани с предоставянето на услугата „терминиране" на международни повиквания, тъй като определените от предприятията цени за терминиране на международни повиквания са следствие от значителното им въздействие на съответния пазар.

6. Избор на специфични задължения

6.1. Асиметричност на специфичните задължения спрямо отделните предприятия

Разпоредбите на чл. 166, ал. 1 от ЗЕС дават възможност на регулатора, с оглед постигане на целите по чл. 4 от ЗЕС, да избере измежду няколко възможни специфични задължения, чрез които се осигуряват необходимите условия за развитие на конкуренцията или се подкрепят интересите на гражданите. Независимо от факта, че всички двадесет предприятия са определени като предприятия със значително въздействие върху пазара на терминиране на повиквания в определено местоположение на обществени телефонни мрежи, КРС счита, че специфичните задължения, които могат да им бъдат наложени следва да бъдат диференцирани, като се вземат предвид принципите, посочени в чл. 157 от ЗЕС.

6.2. Прилагане на принципа на пропорционалност

Съгласно разпоредбите на чл. 166 от ЗЕС КРС може да налага, продължава, изменя или отменя специфични задължения на предприятията със значително въздействие върху съответния пазар, като спазва принципите за обективност, прозрачност, пропорционалност и равнопоставеност.

Разпоредбите на чл. 157 от ЗЕС предвиждат, че наложеното специфично задължение е пропорционално тогава, когато съответства на причината за установената неефективна конкуренция и на целения резултат. В допълнение разпоредбите на чл. 175 от ЗЕС предвиждат, че при налагане на специфично задължение за достъп до и ползване на необходими мрежови елементи и/или съоръжения, комисията следва принципа на пропорционалност, като взема предвид:

1. техническа и икономическа жизнеспособност на ползването или инсталирането на съоръжения от конкурентни предприятия, предоставящи обществени електронни съобщителни мрежи и/или услуги, с оглед развитието на пазара и характера и вида на използваното взаимно свързване и достъп;

2. възможност за предоставяне на достъп с оглед на наличния капацитет;

3. направени първоначални инвестиции от собственика на инфраструктурата, отчитайки всички направени публични инвестиции и свързаните с тях рискове;

4. запазване на конкуренцията в дългосрочен аспект и по-специално икономически ефективна конкуренция по отношение на инфраструктурата;

5. права на интелектуална собственост, когато са относими;

6. предоставяне на общоевропейски услуги;

7. наложени специфични задължения на същото предприятие на съседни свързани пазари.

Изхождайки от законовите разпоредби и като отчита конкурентните възможности за избор на специфично задължение, КРС счита, че прилагането на принципа за пропорционалност при избор на специфични задължения означава, че регулаторният орган трябва да избере най-малко обременяващата мярка за съответното предприятие със значително пазарно въздействие. В същото време, тази мярка следва да е обоснована и пропорционална от гледна точка на целения резултат.

6.3. Взаимосвързаност между специфичните задължения

При налагане на съответните мерки КРС е отчела обстоятелството, че между специфичните задължения, които могат да бъдат наложени на предприятията със значително въздействие върху съответния пазар, до голяма степен е налице тясна свързаност. Връзката се изразява в ефективното прилагане на съответната мярка, тъй като самостоятелно тя не би дала необходимия ефект за развитие на конкуренцията. Например, изолирано задължението за публикуване на Типово предложение за взаимно свързване би имало по-малък ефект, отколкото ако задължението се налага, заедно с прилагането на ценови ограничения.

6.4. Налагане на конкретни специфични задължения

Предвид резултатите от анализа на пазара на едро за генериране на повиквания от определено местоположение на обществени телефонни мрежи (виж Раздел V) и идентифицираните потенциални конкурентни проблеми в Раздел VII, т. 5, КРС е на мнение, че е налице необходимост от регулаторна намеса с оглед стимулиране на ефективното използване на изградената инфраструктура и улесняване навлизането на пазара на нови предприятия. В тази връзка и предвид принципите и целите, посочени в Раздел VII, т. 2, КРС счита, че специфичните задължения, пропорционални на конкурентните проблеми, посочени в Раздел VII, т. 5.1. от настоящия документ, които следва да бъдат продължени или наложени на предприятието със значително въздействие върху разглеждания пазар са:

6.4.1. Налагане на специфични задължения на пазара на едро на генериране на повиквания от определено местоположение

6.4.1.1. Задължения за достъп до и ползване на необходими мрежови елементи и/или съоръжения

В съответствие с Раздел VII, т. 5.1, отказът за съвместна търговия, съответно отказът на достъп, и умишленото забавяне или отлагане, което може да се счита за отказ от предоставяне на достъп или услуга, са сред потенциалните конкурентни проблеми на пазара на едро на генериране на повиквания от определено местоположение на обществени телефонни мрежи. В съответствие с чл. 173 от ЗЕС, КРС може да наложи на предприятие със значително въздействие върху съответен пазар задължение за достъп до и ползване на необходими мрежови елементи и/или съоръжения, когато прецени, че отказът за предоставяне на такъв достъп или налагането на срокове и условия, които се приравняват на отказ, ще доведе до възпрепятстване на наличието на устойчив конкурентен пазар на услуги на дребно или е във вреда на крайните потребители.

Следва да се има предвид, че в съответствие с дефиницията по чл. 2, буква „б” от Директивата за достъпа, респективно по § 1, т. 4 от ДР на ЗЕС, взаимното свързване може да се разглежда като специфичен вид достъп, осъществяван между предприятията, предоставящи електронни съобщения чрез обществени телефонни мрежи.

Видно от анализа на посочените по-горе потенциални конкурентни проблеми, БТК - като предприятие със значително въздействие върху разглеждания пазар, би имало интерес да откаже предоставяне на взаимно свързване и достъп до необходими мрежови елементи и/или съоръжения с цел изтласкване на действащите конкуренти от и недопускане навлизането на нови предприятия на вертикално свързаните пазари на дребно. В съответствие с данните в раздел III, т. 3.3, през 2010 г., БТК е предприятието с най-голям пазарен дял (80,52%), изчислен на базата на обслужваните абонатни телефонни постове.

Както вече бе посочено, дублирането на мрежата на БТК не е икономически обосновано и е свързано с извънредно големи разходи, което се явява висока бариера за навлизане на пазара на едро за генериране. В тази връзка КРС е на мнение, че е налице необходимост от регулаторна намеса с оглед стимулиране на ефективното използване на вече изградената инфраструктура на предприятието, както и за стимулиране навлизането на нови предприятия на пазарите на дребно.

С оглед на гореизложеното, КРС счита, че продължаването на наложеното с Решение № 237 от 17.03.2009 г. на КРС специфично задължение за достъп до и ползване на необходими мрежови средства и съоръжения е необходимо и обосновано.

С оглед спазване принципа на пропорционалност при налагане, съответно продължаване на задълженията за достъп и взаимно свързване, КРС взема предвид обстоятелствата, посочени в чл. 175 от ЗЕС.

В тази връзка, КРС счита, че не са налице основания, които да водят до извода, че от гледна точка на характера и вида на използваното взаимно свързване и достъп, продължаването на наложеното специфично задължение биха засегнали нормалното техническо функциониране на мрежата на БТК и/или неговата икономическа стабилност. Освен това, БТК предоставя взаимно свързване в съответствие с изготвено и публикувано от предприятието Типово предложение за сключване на договор за взаимно свързване. В тази връзка, то има възможност да предложи такива технически условия, включително съобразяване с наличния капацитет, които отговарят на развитието на мрежата му и няма да нарушат нейното нормално функциониране.

При продължаването и изменението на специфичното задължение на БТК за достъп до и ползване на необходими мрежови средства и съоръжения и в изпълнение на чл. 175, т. 3 от ЗЕС, КРС се стреми да насърчи инициативите както на БТК, така и на конкурентните предприятия, към инвестиране в иновативни мрежови решения и разгръщане на техните мрежи с оглед стимулиране на конкуренцията на пазарите на дребно в дългосрочен план. В това отношение, КРС отчита в максимална степен Общата позиция на ГЕР относно подхода при определяне на подходящи специфични задължения, където се посочва, че изборът на точки за достъп, в случая на точки за взаимно свързване, и цените за взаимно свързване са най-критичните фактори, чрез които регулаторните органи могат да оказват въздействие върху инвестиционните инициативи на участниците на съответен пазар. Предвид изложеното, КРС счита, че прилагането на този принцип е свързано по-скоро със специфичните задължения за изготвяне и публикуване на Типово предложение за взаимно свързване и за прилагане на разходоориентирани цени.

Предоставянето на информацията на КРС относно развитието на мрежата на БТК ще даде възможност на регулатора да прецени какви са подходящите технически и икономически решения за предоставяне на достъп до и ползване на необходими мрежови елементи и/или съоръжения с оглед осигуряване на взаимно свързване между мрежите на участниците на пазара на дребно и осигуряване на свързаност от край до край, включително оперативна съвместимост между услугите.

По отношение засягането на правата на интелектуалната собственост КРС счита, че този въпрос не е в пряка връзка с налагането на задължението за достъп и, доколкото такива въпроси могат да възникнат, тяхното регламентиране е предмет на индивидуалните договори за взаимно свързване и достъп. По отношение предлагането на общоевропейски услуги, КРС не намира основания, които водят до извода, че продължаването на наложеното задължение на БТК за достъп до и ползване на необходими мрежови средства и съоръжения би се отразило негативно върху предлагането на тези услуги.

Както бе посочено, през месец септември 2009 г., между БТК и СЕК бе подписан Меморандум, в съответствие с който бяха променени част от условията за взаимното свързване между мрежите на БТК и конкурентните предприятия. Тези изменения отразяват процеса на миграция на опорната мрежа на БТК от TDM към IP-базирана мрежа. Както е посочено в Раздел III, т. 2.1 по-горе, историческото предприятие вече е изградило IP-базирана опорна мрежа от следващо поколение, чиято йерархична структура напълно се различава от йерархичната структура на три нива, валидна предходно за реализиране на комутацията на трафика в историческата TDM мрежа на БТК. В тази връзка, прилагането на нивата на взаимно свързване и сегментите за генериране/терминиране на трафик към/от дадена точка на взаимно свързване (ТВС), които са относими към комутацията на повикванията в TDM мрежи и се определят от броя на комутационните съоръжения, през които преминава повикването, става неприложимо. Както бе посочено по-горе, поради използване на нови съоръжения в IP-базираната мрежа на БТК, пряката комутационна връзка между две транзитни TDM централи е заменена с опосредствана връзка между медийните шлюзове (UMG), използвани като заместващи транзитните TDM централи при взаимното свързване, която се осъществява посредством най-малко 4 пакетни комутиращи съоръжения. Следва да се има предвид, че преминаването от организиране на ТВС към медиен шлюз (UMG) е продиктувано от функционалността на тези съоръжения като крайни мрежови съоръжения в IP-базираната опорна мрежа на БТК, преобразуващи трафика, управляван чрез комутация на канали, който постъпва както от TDM частта на абонатната мрежа на предприятието, така и от други взаимно свързани мрежи, в трафик с пакетна комутация. Всичко това налага промени в използвания модел за взаимно свързване, които засягат основно приложимостта на сегментите за генерира/терминиране на трафик от/към мрежата на БТК, необходимият минимален брой ТВС за реализиране на взаимно свързване на мрежи с национален обхват и тяхното местонахождение, както и използваният модел на сигнализация.

Следва да се има предвид, че в съответствие със сключените към момента индивидуални договори, взаимното свързване между мрежите на конкурентните предприятия и мрежата на БТК се реализира в областните градове, като ТВС вече се обслужват не от TDM транзитните централи, а от заместващите ги медийни шлюзове (UMG) в IP-базираната опорна мрежа на историческото предприятие, като при това се запазва използването на системата за сигнализация по общ канал № 7 (CCS7). При тази организация на взаимното свързване, възможностите на конкурентните предприятия да използват локален сегмент при таксуването на услугите генериране и терминиране се ограничава единствено до повиквания от/към абонати на БТК от 27-те областни градове на страната. Друг вид локално свързване не е реализирано и не се предлага от БТК[85],

[85] *67-те комутационни съоръжения с възможности за организиране на точки на взаимно свързване (на локално и регионално ниво), включени от БТК в Приложение № 2 към Типовото му предложение за сключване на договор за взаимно свързване, също са локализирани само в посочените 27 града (Благоевград, Бургас, Варна, Велико Търново, Видин, Враца, Габрово, Добрич, Кърджали, Кюстендил, Ловеч, Монтана, Пазарджик, Перник, Плевен, Пловдив, Разград, Русе, Силистра, Сливен, Смолян, София,*

като по този начин конкурентите на БТК на пазарите на дребно имат силно ограничени към момента възможности за използване на най-евтините трафични услуги по взаимно свързване. Независимо от това и видно от Таблица 7 по-долу, трафикът в локален сегмент за ползване на услугата генериране на едро през 2010 г. съставлява 87% от общия трафик на предприятията, които предоставят услугата „избор на оператор", а трафикът, терминиран в локален сегмент е с дял от 71% в общия терминиран трафик в мрежата на БТК.

Таблица 7

Година **Сегмент**	**2008 г.**	**2009 г.**	**2010 г.**
Дял по сегменти на трафика, генериран от мрежата на БТК при използване на услугата "избор на оператор"			
в локален сегмент	0%	0%	87%
в метро сегмент	0%	71%	0%
в единичен сегмент	100%	28%	11%
в двоен сегмент	0%	1%	1%
Дял по сегменти на трафика, терминиран към географски номера, обслужвани в мрежата на БТК			
в локален сегмент	0%	0%	71%
в метро сегмент	79%	76%	0%
в единичен сегмент	17%	16%	14%
в двоен сегмент	5%	8%	15%

Следва да се има предвид, че с Решение № 237 от 17.03.2009 г. на КРС, БТК бе задължено да преустанови предоставянето на услугите генериране и терминиране в метро (градски) сегмент, считано от 1 януари 2010 г. При реализираната нова организация на взаимното свързване към UMG, БТК таксува метро (градски) сегмент на генериране и терминиране като обслужван в локален сегмент. Видно от представената информация, генерирането в локален сегмент бележи ръст през периода 2008 – 2010 г., докато терминирането в локален сегмент и в единичен сегмент намалява, за сметка на терминирането в двоен сегмент.

Както бе изтъкнато, в обществената фиксирана телефонна мрежа на БТК медийните шлюзове (UMG) изпълняват и функциите по преобразуване на трафика от локалната мрежа с комутация на канали (за потребители на БТК, които все още се обслужват от TDM локални комутационни съоръжения) в трафик с пакетна комутация, който се прехвърля в IP-базираната опорна мрежа на БТК, и обслужват гласовия трафик, „затворен" между MSAN възлите и TDM комутационните съоръжения, разположени в съответната област на обслужване на всеки медиен шлюз. Предвид изложеното, медийните шлюзове могат да се приемат като крайни мрежови съоръжения на IP-базираната опорна мрежа на БТК, т.е. като съоръжения, определящи границата между опорната и абонатната част на мрежата, които разполагат с възможности за организиране на взаимно свързване. Следва да се има предвид, че в така дефинираната абонатна част на мрежата на БТК все още действат над 30 локални TDM комутационни съоръжения, разположени в други населени места, освен тези в които са локализирани медийните шлюзове. Със задължителните указания, дадени от КРС с Решение № 375 от 14.04.2011 г.

Стара Загора, Търговище, Хасково, Шумен, Ямбол), в които са разположени крайните мрежови съоръжения (UMG медийните шлюзове) на IP-базираната опорна мрежа на БТК.

за изменение на Типовото предложение за взаимно свързване (Приложение № II към Решението), БТК бе задължено да включи в него всички локални цифрови комутационни възли в мрежата му с възможности за организиране на ТВС, които са разположени в други населени места извън тези, където ТВС се организират към медиен шлюз. Това указание бе дадено предвид наложеното на БТК задължение за равнопоставеност и с оглед осигуряване на конкурентните предприятия на по-широки възможности за дублиране на предоставяните от БТК услуги на дребно при разширяване на приложимостта на локалния сегмент на генериране и терминиране при таксуването на тези услуги. От бележките, получени в хода на обществените консултации на проекта на Типовото предложение, бе видно, че предприятията не са заинтересовани да ползват тези „локални" ТВС. Предвид информацията, представена в раздел III, т. 2.2 на настоящия документ, относно достигнатата степен на развитие на конкурентните мрежи, подкрепена от анализа на разпределението по сегменти на трафика на ползваните услуги на едро генериране и терминиране, тази липса на икономически интерес е обяснима.

От гледна точка на гореизложеното относно промените във взаимното свързване на мрежите на конкурентните предприятия с мрежата на БТК, както и на достигнатата степен на технологично развитие на последната, КРС счита, че могат да се направят следните изводи:

- Необходимостта от разпределение на точките на взаимно свързване на локални и регионални вече е отпаднала;

- Използването на три сегмента за взаимно свързване (локален, единичен и двоен, приложими към взаимно свързване с йерархично изградена TDM мрежа) е неприложимо към настоящата структура на обществената телефонна мрежа на БТК с IP-базирана опорна мрежа;

- Новата структура на обществената телефонна мрежа на БТК, с изцяло изградена IP-базирана опорна мрежа, определя необходимостта от редуциране на сегментите, приложими към таксуването на трафичните услуги за генериране и терминиране на повиквания от/към мрежата на БТК, до два – локален и национален сегмент.

Описанието на национален и локален сегмент е изложено систематично по-долу, като КРС пояснява, че в национален сегмент следва да се обслужват повиквания, които до момента на приемане на настоящото решение, са обслужвани в двоен сегмент, а в локален сегмент следва да се обслужват повиквания, които до момента на приемане на настоящото решение, са обслужвани в единичен и локален сегмент.

Географските кодове, приложими към съответните сегменти – национален и локален са посочени в таблица по-долу, като посочените кодове съвпадат с договореното в индивидуалните договори за взаимно свързване и съответстват на проекта на Типово предложение за взаимно свързване на БТК, одобрен с Решение на КРС № 375 от 14.04.2011 г.

На фигура 29 по-долу е представено схематично прилагането на тези два сегмента.

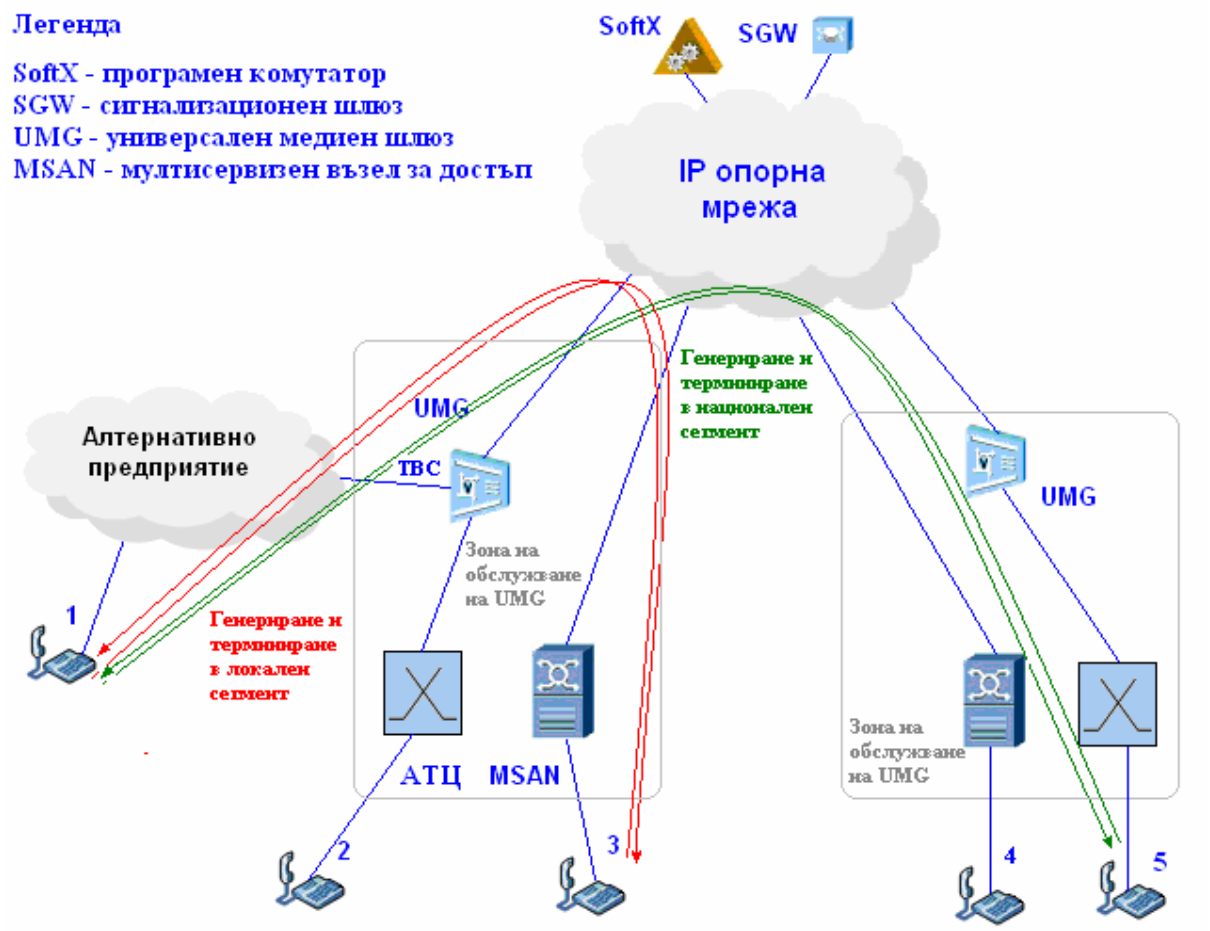

Нива на взаимно свързване в мрежата на БТК

Фигура 29

При преразглеждане на приложимите нива по отношение на таксуването на услугите за генериране и терминиране, КРС се е ръководила от разпоредбата на чл.175, т.1 от ЗЕС, която изисква при налагане на специфични задължения КРС да спазва принципа на пропорционалност, като взема предвид техническата и икономическа жизнеспособност на ползването или инсталирането на съоръжения от конкурентните предприятия, с оглед развитието на пазара и характера и вида на използваното взаимно свързване. От тази гледна точка и предвид развитието на мрежите на конкурентните предприятия и на БТК с точки на присъствие в големите областни градове (където БТК е разположило медийните си шлюзове), както и от гледна точка на състоянието на взаимното свързване (в съответствие със сключените индивидуални договори за взаимно свързване), КРС счита, че в разглеждания в настоящия анализ бъдещ период не може да се очаква реализиране на взаимно свързване между мрежите на участниците на пазарите на по-ниско ниво от осъществяваното към момента. По тази причина, КРС счита за обосновано и пропорционално да наложи на БТК задължение за прилагане само на две нива на таксуване по отношение на генерирането/терминирането на повиквания от/към мрежата на предприятието.

От КРС беше поискано уточнение от предприятие с издадено разрешение за ползване на номера дали е необходимо да организира ТВС към медиен шлюз, разположен в един от градовете, в които се намира програмен комутатор (Soft Switch) и шлюз за сигнализация (Signaling Gateway), с оглед сигнализационно осигуряване на трафик в други две ТВС, които предприятието възнамерява да организира към медийни

шлюзове, разположени в други два града в областта, обслужвана от посочените програмен комутатор и шлюз за сигнализация.

Представената от БТК информация и обменената между предприятията кореспонденция, потвърждава, че ТВС към обслужваните два медийни шлюза не са сигнализационно осигурени. По тази причина БТК, счита за необходимо предприятието да изгради ТВС към медиен шлюз в населеното място, в което се намира съответния програмен комутатор, тъй като сигнализационното обслужване на останалите две ТВС се осъществява само от този програмен комутатор и съответния сигнализационен шлюз. По тази причина, БТК счита че предприятието следва да организира допълнителна ТВС с единствена цел сигнализационно обслужване на маршрутизацията на трафика в другите две ТВС, както и за проверка за пренесени номера.

Независимо от факта, че към момента са налице предприятия, които осъществяват дейност само в определени населени места, КРС не е сезирана за проблеми със сигнализационното обслужване на ТВС, тъй като те са били организирани към медиен шлюз в едни от градовете, където са разположени програмните комутатори и шлюзове за сигнализация.

Както вече бе посочено в Раздел III, т. 2.1. маршрутизацията на повикванията в IP-базираната опорна мрежа на БТК се управлява от 3 програмни комутатора, разположени в градовете София, Пловдив и Варна. В съответствие с представената от БТК информация, потвърдена и с постигнатите договорености в подписания Меморандум между БТК и СЕК, изходящите повиквания от мрежата на БТК се маршрутизират разделно (в три зони), в зависимост от географските кодове за направление (географски NDC), обслужвани от всеки от програмните комутатори. По тази причина, за да могат заинтересованите предприятия, *които имат изградени национални мрежи*, да реализират взаимно свързване на национално ниво е необходимо да осъществят взаимно свързване в най-малко три ТВС към трите медийни шлюзове в София, Пловдив и Варна. С Решение № 375 от 14.04.2011 г. на КРС бе допуснато изискването на БТК за определяне на 3 минимално необходими ТВС (в градовете София, Пловдив и Варна) за реализиране на пълна свързаност с мрежата му на ***национално ниво***, като обосновано от гледна точка на техническите и технологични изисквания и управлението на трафика в мрежата му. Както е видно, съображенията на КРС за приемане на това изискване на БТК касаят взаимното свързване на мрежи с постигната висока степен на национално покритие и, от тази гледна точка, са свързани с изпълнение на целта на ЗЕС за създаване на условия за поддържане на целостта и сигурността на обществените електронни съобщителни мрежи. КРС счита, че допуснатите 3 минимално необходими точки за взаимно свързване не следва да препятстват възможността взаимно свързване да се осъществява в дадена точка, различна от ТВС в София, Пловдив и Варна, когато това е необходимо, за да се осигури предоставяне на дейност само в даден регион от държавата. КРС счита, че управлението на трафичните потоци в този случай се осъществява от съответен софтуерен комутатор, обемът на пренасяния между мрежите трафик е предвидим и не би застрашил по никакъв начин целостта и сигурността на мрежата на БТК.

В указанията по т. IV.3 от Приложение № II към Решение № 375 от 14.04.2011 г., КРС отбелязва, че БТК не е представило информация за промените в точките на сигнализация след преминаване към организиране на ТВС към медийни шлюзове. От тази гледна точка, КРС е задължило БТК да представи в таблицата по Приложение II на Типовото предложение за взаимно свързване и евентуалните промени в мрежата за сигнализация, свързани с въведените изменения в обществената му телефонна мрежа. До момента на приключване на общественото обсъждане на проекта на анализ, това указание не е изпълнено от БТК. Следва да бъде изтъкнато, че КРС не е била сезирана за въведените промени в сигнализационното обслужване на ТВС при тяхното прехвърляне

към съответни медийни шлюзове и за отпадане на сигнализационното обслужване на трафичните услуги по взаимно свързване за преобладаващата част от ТВС (всички ТВС, организирани към TDM транзитните комутационни възли на БТК, се обслужваха и сигнализационно с оглед маршрутизацията на трафика през тях).

КРС счита, че не съществуват технически и технологични пречки предприятието да обслужва сигнализационно маршрутизацията на постъпващи и изходящи от мрежата му повиквания през всички ТВС, които са организирани към медийни шлюзове. Противно твърдение би означавало, че БТК не може да обслужва сигнализационно преобладаващата част на повикванията в собствената си мрежа.

Въпреки посоченото, комисията е на мнение, че не следва да се засягат отношенията между предприятията по вече сключените договори за взаимно свързване. Сигнализационно обслужване на маршрутизацията на трафика в ТВС, различна от ТВС в София, Пловдив и Варна, следва да бъде осигурявано в случай на постъпило заявление в този смисъл от предприятие, което е поискало или вече реализирало взаимно свързване с мрежата на БТК и то само за случаите, когато предприятието няма и не планира свързаност в ТВС в София, Пловдив и Варна.

В съответствие с представената от БТК информация за развитието на IP-базираната му опорна мрежа, предприятието използва в нея съответни протоколи за маршрутизация на трафик с пакетна комутация. БТК предоставя и на крайни потребители фиксирани телефонни услуги чрез Ethernet-базирани мрежи за достъп (MAN мрежи), при използване на протокол SIP. Същевременно, БТК изисква обслужването на маршрутизацията на трафичните услуги през ТВС да се реализира при използване на система за сигнализация по общ канал № 7 (CCS7).

Съгласно предоставената от конкурентните предприятията информация за развитието на IP-базираните им опорни мрежи, най-често използваните протоколи за реализиране на взаимно свързване между тях са SIP и H.323.

Предвид изложеното, при осъществяване на взаимно свързване между мрежата на БТК и IP-базирани алтернативни мрежи, при запазване на CCS7, е необходимо двойно преобразуване на трафика между мрежите (IP трафика се преобразува в TDM и обратно), което създава предпоставки за влошаване на качеството на услугите. От друга страна, запазването на изискване за маршрутизиране на повикванията през ТВС при използване на CCS7 като протокол за сигнализация, води до повишаване на разходите на конкурентните предприятия за закупуване и поддържане на съответни конвертиращи шлюзови съоръжения в мрежите им.

От гледна точка на гореизложеното, КРС счита, че при достигнатата степен на развитие на опорната мрежа на БТК, не съществуват технически и технологични пречки за предоставяне от страна на предприятието на IP взаимно свързване към мрежата му. Предвид състоянието на взаимното свързване към момента и с оглед осигуряване на предвидимост, КРС е на мнение, че за предоставянето на IP взаимно свързване като нова услуга, която касае всички заинтересовани предприятия в сектора, следва да бъде предвиден разумен срок за отчитане на становищата им и постигане на оперативна съвместимост между всички услуги, както и относно сценариите за преход към и организиране на all-IP взаимно свързване, определяне на минималните функционални и технически изисквания, необходимият оптимален брой ТВС, процедурите за предоставяне на взаимното свързване и др. От тази гледна точка, КРС счита за обосновано да наложи на БТК и конкурентните предприятия да представят на регулатора необходимата информация, която да му предостави възможност за да вземе решение при спазване на изискванията за пропорционалност и ограничаване регулаторната намеса до минимално необходимото.

Отчитайки резултатите от проведеното обществено обсъждане, комисията е на мнение, че преди да бъдат определени, в отделно решение на регулатора, изискванията и сроковете за въвеждане на IP взаимно свързване е необходимо да бъде създадена консултативна структура с оглед изясняване на всички относими въпроси по въвеждането на IP взаимно свързване.

Вземайки предвид посоченото и отчитайки идентифицирания конкурентен проблем, че при липса на регулаторна интервенция предприятието има възможност да определя едностранно условия за реализиране на взаимно свързване и за осигуряване на необходимия достъп, в това число прекомерни допълнителни технически и договорни изисквания с цел умишлено забавяне или отлагане на предоставянето на заявено взаимно свързване, КРС е на мнение, че предвид дефинираните потенциални конкурентни проблеми и в съответствие с разпоредбите на чл. 166, ал. 1 и ал. 2, т. 4 във връзка с разпоредбите на чл. 173 и чл. 174 от ЗЕС следва да се продължи действието на наложеното на БТК, с решение № 237 от 17.03.2009 г. на КРС, задължение за предоставяне на достъп до и ползване на необходими мрежови елементи и/или съоръжения, като изменя същото, както следва:

- запазване на предоставения, преди налагане на настоящото задължение, достъп за осигуряване на взаимно свързване;

- предоставяне на достъп с оглед осигуряване на взаимно свързване и предоставяне на услугата генериране на повиквания от определено местоположение на обществената му телефонна мрежа;

- осигуряване, при поискване, на сигнализационно обслужване на маршрутизацията на повикванията, в посочените в искането точки на взаимно свързване, в съответствие с договорените протоколи за сигнализация;

- прилагане от 01.07.2012 г. на два сегмента (национален и локален) за генериране на повиквания от определено местоположение на обществената телефонна мрежа на БТК, както следва:

- в национален сегмент се обслужват повикванията, за които до приемане на настоящото решение, е прилаган двоен сегмент. Географските кодове, за които се прилага генериране в национален сегмент са посочени в таблицата по-долу.

- в локален сегмент се обслужват повикванията, за които до приемане на настоящото решение, са прилагани единичен и локален сегмент. Географските кодове, за които се прилага генериране в локален сегмент, са посочени в таблицата по-долу.

Описание на обслужваните географски кодове за генериране на повиквания от мрежата на БТК		
През точка на взаимно свързване, организирана към медиен шлюз в градовете	**в локален сегмент**	**в национален сегмент**
София	2, 71X, 72X, 750	64, 65X, 635X, 68, 69X,670, 678,7X (с изкл. на 71X, 72X, 750), 9X
Перник	76, 77X	
Плевен	64, 65X, 635X	
Ловеч	68, 69X, 670, 678	
Благоевград	73, 74X, 75X (с изкл. на	

	750)	
Кюстендил	78, 79X, 70X	
Враца	92, 91X, 973	
Видин	94, 93X	
Монтана	96, 97X (с изкл. на 973), 95X	
Пловдив	32, 31X, 33X	34, 35X, 30X, 38, 37X,39X, 366X, 470, 473X, 36X (с изкл. на 366X), 42, 41X, 43X, 44, 45X, 62, 61X, 63X (с изкл. на 635X), 66, 67X (с изкл. на 670, 678)
Пазарджик	34, 35X	
Смолян	30X	
Хасково	38, 37X, 39X, 366X, 470, 473X	
Кърджали	36X (с изкл. на 366X)	
Ст. Загора	42, 41X, 43X	
Сливен	44, 45X	
В. Търново	62, 61X, 63X (с изкл. на 635X)	
Габрово	66, 67X, (с изкл. на 670, 678)	
Варна	52, 51X	54, 53X, 58, 57X, 56, 55X, 59X, 46, 47X (с изкл. на 470, 473X), 60X, 82, 81X, 84, 84X, 86, 86X
Търговище	60X	
Шумен	54, 53X	
Добрич	58, 57X	
Бургас	56, 55X, 59X	
Ямбол	46, 47X (с изкл. на 470, 473X)	
Русе	82, 81X	
Разград	84, 84X	
Силистра	86, 86X	

- предоставяне на отворен достъп до технически интерфейси, протоколи или други възлови технологии, необходими за осигуряване на оперативна съвместимост на услугите;

- предоставяне на съвместно разполагане и други форми на съвместно ползване, необходими при реализиране на взаимното свързване;

- добросъвестно водене на преговори с предприятията, искащи достъп;

- предоставяне на взаимно свързване, базирано на Интернет протокол (IP) при спазване на изискванията и сроковете, определени в решение на комисията, прието след провеждане консултации със заинтересованите предприятия.

Наред с посоченото, във връзка с установените конкурентни проблеми и с оглед разпоредбата на чл. 174, ал. 2 от ЗЕС КРС счита, че е необходимо да постави условия,

при които следва да се изпълняват изискванията за достъп. Тези условия могат да бъдат предмет и на изричен акт на КРС, различен от настоящия анализ като произнасяне по условията на Типово предложение, както и по ценови условия. В същото време КРС счита за необходимо определени условия да бъдат приложени към момента на приемане на настоящия анализ, предвид важността им за осигуряване на устойчива конкурентна среда. Условията, които следва да бъдат изпълнявани от БТК, са както следва:

• БТК се задължава да осигури възможност на заинтересованите предприятия за ползване на услуги на едро при условия, които кореспондират с условията за предоставяне на услугите на дребно, предлагани от БТК. Услугите на дребно могат да се предлагат на крайните потребители най-рано един месец след осигуряване на възможност за ползване на съответните услуги на едро от заинтересованите предприятия при условия, осигуряващи възможност за ефективна конкуренция. В процедурата по одобряване на измененията в условията на едро БТК следва да внесе в Комисията и предложението за изменение в условията на дребно;

• БТК се задължава да уведомява писмено предприятията, с които води преговори за сключване на договор за взаимно свързване и/или за предоставяне на услуги, регламентирани във вече сключен договор за взаимно свързване, като се задължава да предоставя писмено обосновано уведомление до съответното предприятие, когато не може да сключи договора за взаимно свързване и/или да предостави услугата в срока, определен респективно в действащата нормативна уредба, Типовото предложение за взаимно свързване и/или сключения договор за взаимно свързване;

• БТК се задължава, в срок до три месеца, считано от уведомяване за решението на комисията, да представи на комисията информация относно необходимите промени в мрежата му с оглед осигуряване на взаимното свързване, базирано на Интернет протокол (IP). Информацията се придружава от пълно техническо и технологично описание на използваните нови съоръжения и протоколи в IP базираната опорна мрежа и MAN мрежата на БТК (софтуерни комутатори, сигнализационни шлюзове, медийни шлюзове, мултисервизни възли за достъп и други), включително с представяне на копия от техническите спецификации на производителя;

• БТК се задължава, в срок до три месеца от уведомяване за решението на комисията, да определи свои представители с оглед участие в консултативна структура по въпросите на взаимното свързване, базирано на Интернет протокол (IP). Консултативната структура следва да приключи изпълнението на задачите, определени от комисията, в срок до 01.09.2013 г.

Предоставянето на информацията на КРС относно развитието на мрежата на БТК ще даде възможност на регулатора да прецени какви са подходящите технически и икономически решения за предоставяне на достъп до и ползване на необходими мрежови елементи и/или съоръжения с оглед осигуряване на взаимно свързване между мрежите на участниците на пазара и осигуряване на свързаност на крайните потребители от край до край. В тази връзка, КРС предвижда да създаде консултативна структура по чл. 39 от ЗЕС по въпросите на IP взаимното свързване. В процеса на работа на тази структура се очаква голяма част от проблемите, касаещи въвеждането на IP взаимно свързване между националните мрежи (сценариите за преход към и организиране на IP взаимно свързване, определяне на минималните функционални и технически изисквания, необходимият оптимален брой ТВС, приложими стандарти, протоколи и други технически изисквания, процедурите за преход към и предоставяне на IP взаимното свързване и др.), да бъдат обсъдени и да намерят своето решение в рамките на тази консултативна структура. Удължаването на срока за приключване на работата на консултативната структура е съобразено с предвиждането, както в хода на предходните обществени обсъждания, на

около 1 година срок на работа на консултативната структура от гледна точка на сложността на въпросите, които следва да бъдат разгледани в обхвата на нейните задачи.

Като изхожда от факта, че задължението за достъп до мрежата на БТК е обвързано със законово регламентираното задължение за договаряне на взаимно свързване при наличие на искане от страна на друго предприятие, предоставящо обществени електронни съобщителни мрежи, с оглед осигуряване на оперативна съвместимост между услугите и отчитайки текущите задължения, наложени на предприятието, КРС не счита, че продължаването на тяхното прилагане би създало значителни затруднения за предприятието.

6.4.1.2. Задължение за прозрачност

Задължението за прозрачност ще гарантира на заинтересованите предприятия достатъчно информация и яснота в процеса на преговорите за осъществяване на взаимно свързване. Следва да се отбележи, че само по себе си посоченото задължение не е достатъчно за разрешаване на идентифицираните потенциални конкурентни проблеми, но налагането му засилва ефективността на другите наложени задължения. В конкретния случай налагането на задължение за прозрачност на предприятието със значително въздействие върху пазара на едро за генериране на повиквания от определено местоположение на обществени телефонни мрежи ще опрости и улесни преговорите за сключване на договор за взаимно свързване, предвид факта, че договорните условия са публични и заинтересованите предприятия ще имат достатъчно информация и яснота в процеса на осъществяване на взаимно свързване. Не на последно място следва да се отчете фактът, че задължението за прозрачност позволява на регулатора да следи за изпълнение на задължението за равнопоставеност.

Въз основа на горното и отчитайки, че БТК определено за предприятие със значително въздействие върху пазара на едро за генериране на повиквания от определено местоположение на обществена телефонна мрежа КРС счита, че наличието на задължения, които ще осигурят възможност за предвидимост и прозрачност на условията за взаимно свързване е пропорционална мярка, тъй като ползите от нейното прилагане се изразяват в осигуряване на възможност за навлизане на пазара, стимулиране ефективното използване на съществуващата инфраструктура и съответно подобряване на конкурентната среда, което оправдава незначителното нарастване на разходите за публикуване и поддържане на актуална информация от страна на БТК.

С Решение № 237 от 17.03.2009 г. беше продължено задължението на БТК за изготвяне и публикуване на Типово предложение за взаимно свързване, с оглед осигуряване достъп на заинтересованите предприятия до информация и спецификации, необходими за осъществяване на взаимното свързване. Задължението за публикуване на Типово предложение гарантира достатъчна прозрачност на условията за взаимното свързване и предоставяне на услугата генериране на повиквания на едро, както и допълнителните условия свързани с това. С оглед на това, задължението за прозрачност следва да включи единствено допълнителни изисквания, които не са предмет на Типовото предложение на БТК.

Съгласно чл. 167, ал. 2 от ЗЕС, комисията може да определя съдържанието на информацията, която трябва да се публикува, нивото на изискваната подробност и начина на публикуването ѝ, при съобразяване с необходимостта от защита на търговската тайна. В тази връзка КРС счита, че задължението за прозрачност на БТК, изразяващо се в публикуването на определена информация, следва да бъде продължено и частично изменено като предприятието се задължава:

Да публикува и актуализира на страницата си в Интернет информация за цените и условията за генериране на повиквания и за осигуряване на необходимия за реализиране на взаимното свързване достъп, приложими към трети лица, свързани с предприятието, както и при осъществяване на взаимно свързване с мобилната мрежа на БТК. Публикуването на информация в Интернет страницата на предприятието, съобразно посоченото по-горе, следва да се извършва съобразно определените от КРС срокове и да се актуализира от предприятието в срок от три работни дни от настъпване на промяна, относима към някое от условията, както и да се актуализира съобразно дадени от комисията указания на основание чл. 167, ал. 2 от ЗЕС, в случай, че от комисията са дадени указания относно степента на подробност на публикуваната информация.

КРС счита, че наложеното с Решение № 237 от 17.03.200 г., задължение на БТК да публикува и актуализира на официалната си страница в Интернет финансовите си отчети (отчет за доходите, баланс) в срокове, съобразно разпоредбите на Закона за счетоводството и да предоставя, при поискване от комисията, отчет за промените в собствения капитал, отчет за паричните потоци и приложенията към финансовия отчет следва да бъде отменено. Посочената информация е публично достъпна в търговския регистър на Агенцията по вписвания и не са налице основания да бъде продължавано наложеното задължение. КРС счита, че продължаването на задължението на БТК да предоставя, при поискване от Комисията отчет за промените в собствения капитал, отчет за паричните потоци и приложенията към финансовия отчет вече не е необходимо, поради което неговото продължаване е необосновано и следва да бъде отменено**.**

КРС счита, че разходите, които биха възникнали за БТК във връзка с изпълнението на задължението за прозрачност са несъществени, вземайки предвид ползите от нарастване на доверието на участниците на пазара, свързано с равнопоставените условия за конкуренция. КРС смята, че налагането на задължение за прозрачност е съразмерно, тъй като ползите от налагането на задължение за прозрачност надвишават негативните последствия от увеличените административни разходи.

6.4.1.3. Задължение за равнопоставеност

Видно от идентифицираните потенциални конкурентни проблеми, предприятието със значително въздействие върху пазара на едро за генериране на повиквания от определено местоположение на обществени телефонни мрежи има възможност да се възползва от предимството си на пазара, като прилага различни условия при сходни обстоятелства на отделни предприятия на пазара при осъществяване на взаимно свързване. Подобно пазарно поведение би могло да се коригира чрез налагане на задължения за разходоориентираност и/или прозрачност, които биха създали пречки пред ценовата и неценовата дискриминация. Въпреки това, КРС счита, че налагането на посочените задължения само по себе си не е достатъчно, за да се предотврати наличието на дискриминационно поведение. Следва да се отбележи, че задължението за равнопоставеност обхваща както ценовите условия за реализиране на взаимно свързване, така и техническите изисквания, сроковете за предоставяне на необходимите услуги, както и други относими условия. В тази връзка КРС счита, че налагането на задължение за равнопоставеност е подходяща мярка, която ефективно ще допринесе за премахване на пазарните недостатъци, свързани основно с наличие на бариери за навлизане на пазара.

Същността на задължението за равнопоставеност е регламентирана в разпоредбата на чл. 168 от ЗЕС, съгласно която задължението за осигуряване на равнопоставеност обхваща предоставяне на равностойни условия при сходни обстоятелства на други предприятия, предоставящи еквивалентни електронни съобщителни услуги, както и предоставяне на услуги и информация при същите условия и качество като тези, при които предприятието предоставя собствени услуги и/или които предприятието

предоставя на свързаните с него лица или търговски партньори. От горепосоченото следва, че задължението за равнопоставеност може да се разглежда в два аспекта:

- забрана за дискриминиране на предприятия, предоставящи еквивалентни услуги;
- задължение за третиране на свързани с предприятието лица или обособени отделни дейности, извършвани от същото предприятие, по начин еквивалентен на този, по който се третират предприятия, предоставящи еквивалентни услуги.

Целта на налагането на задължение за равнопоставеност е да се осигури разглеждането на подобните ситуации на пазара по подобен начин от предприятието със значително въздействие на съответния пазар по отношение на цена, информация и други условия.

Налагането на задължение за равнопоставеност би допринесло за ограничаване на трансфера на значително въздействие от един пазар към друг свързан пазар, както и към свързаните предприятия или дейности, извършвани от самото предприятие на свързаните пазари на дребно или на други свързани пазари, тъй като възможностите за специално третиране на дадено предприятие ще бъдат съкратени. В този случай, „специално третиране на дадено предприятие" означава отказ на достъп и изместване на конкурент от пазара чрез предлагането на цени и/или условия, които са в полза на друго предприятие или на собствената мрежа.

С продължаването на задължението за равнопоставеност се цели да се ограничат възможностите на БТК да третира по различен начин различните предприятия, както и да третира свързани с предприятието лица или обособени отделни дейности, извършвани от същото предприятие, по начин различен от този, по който се третират предприятия, предоставящи еквивалентни услуги. С продължаването на задължението също така се цели да се стимулира ефективното използване на вече изградената инфраструктура на дружеството. По този начин конкурентните предприятия ще запазят своята конкурентоспособност, което може да доведе до намаляване на цената на дребно и/или до предлагане на по-голямо разнообразие от услуги. КРС счита, че задължението за равнопоставеност следва да обхваща както ценовите, така и неценовите условия. Ако задължението обхваща само и единствено ценовата равнопоставеност, то за БТК все още би била налице възможността да прилага съществени антиконкурентни условия и/или действия.

Съгласно чл. 168 от ЗЕС, задължението за равнопоставеност изисква от БТК да предоставя услугите на конкурентните предприятия, при същите условия както на себе си. В този смисъл и във връзка с наложеното задължение за достъп и взаимно свързване и предоставяне на услугата генериране на повиквания на едро, задължението за равнопоставеност изисква осигуряване на сигнализационно обслужване на маршрутизацията на трафика във всички точки на взаимно свързване, включително във вече изградени такива, съгласно действащи индивидуалните договори за взаимно свързване и договорените протоколи за сигнализация. Както беше посочено по-горе в т. 6.4.1.1., КРС счита, че не съществуват технически и технологични пречки предприятието да обслужва сигнализационно маршрутизацията на постъпващи и изходящи от мрежата му повиквания през всички ТВС, които са организирани към медийни шлюзове.

Изхождайки от горепосоченото, КРС счита, че предвид дефинираните конкурентни проблеми и в съответствие с разпоредбите на чл. 166 и във връзка с разпоредбите на чл. 168 от ЗЕС на предприятието със значително въздействие на пазара на едро за генериране на повиквания от определено местоположение на обществени телефонни мрежи БТК следва да бъде продължено задължението за равнопоставеност.

С оглед изложеното дотук, за да предотврати създаването на възможности за неравнопоставено третиране, КРС счита, че е необходимо на БТК да бъде продължено задължението за равнопоставеност, както следва:

- предоставянето на взаимно свързване се осъществява при равностойни условия за сходни обстоятелства, при които вече е предоставено взаимно свързване на други предприятия, предоставящи еквивалентни електронни съобщителни услуги, включително и на свързани лица;
- предоставянето на услуги и информация на предприятие, искащо взаимно свързване се осъществява при същите условия (ценови и неценови) и качество като тези, ползвани от предприятието със значително въздействие върху пазара при предоставяне на собствени услуги, както и предлагани от предприятието със значително въздействие на пазара на свързаните с него лица и на предприятията, с които вече е сключен договор.

Посоченото определя съдържанието на задължението за равнопоставеност съобразно разпоредбите на ЗЕС. КРС счита, че предимствата за конкуренцията и ползите за потребителите надвишават недостатъците от прилагането му, поради което, според КРС, задължението за равнопоставеност е справедлива и пропорционална мярка за БТК. Задължението за равнопоставеност ефективно кореспондира с идентифицираните конкурентни проблеми.

6.4.1.4. Задължение за публикуване на Типово предложение за взаимно свързване

В съответствие с разпоредбите на чл.167, ал. 3 от ЗЕС КРС счита, че ефектът от задълженията за прозрачност и равнопоставеност ще се изпълни в максимална степен с изготвяне и публикуване на Типово предложение за взаимно свързване от предприятието със значително въздействие на пазара. В тази връзка КРС счита за необходимо да бъде продължено действащото към момента задължение на БТК за изготвяне и публикуване на Типово предложение за взаимно свързване. Предварителното одобряване на условията за взаимно свързване от страна на регулатора са гаранция за постигане на максимално добри условия за развитие на конкуренцията, както и за навременна оценка за коректността при изпълнението на задължението за равнопоставеност.

Съдържанието на Типовото предложение е неизчерпателно определено с чл. 167, ал. 3 от ЗЕС. Наред с това определени текстове в законовата разпоредба не са относими към предоставяне на услугите по взаимно свързване. По тази причина КРС счита, че е необходимо да определи минималното съдържание на Типовото предложение за взаимно свързване, което да се изготви от БТК, както следва:

1. описание на услугите по взаимно свързване, условия и срокове за предоставянето им;
2. описание на точки на взаимно свързване - местоположение, брой, капацитет на свързване, начини за маршрутизация и сигнализация;
3. изисквания за управление, маршрутизиране, отчитане на трафика и прогнози за трафик;
4. процедури за планиране, откриване, промяна и закриване на точките на свързване;
5. стандарти, технически изисквания, интерфейси за взаимно свързване и протоколи за сигнализация;
6. изисквания за качество - стойности на параметри на качеството на услугите при взаимното свързване;

7. изисквания за номериране, адресиране и за идентификация на линията на викащия;

8. услуги по съвместно разполагане и други форми на съвместно ползване, когато тяхното предоставяне от БТК е необходимо за реализиране на взаимното свързване:

а) информация за местата за съвместно разполагане, планирани промени и процедура за предоставяне на тази информация на заинтересованите лица, като тази информация може да се предоставя само на заинтересованите лица, за да се гарантира сигурността на мрежата;

б) възможности за съвместно разполагане и други форми на съвместно ползване;

в) условия за достъп до компютърни и софтуерни системи за поддръжка;

г) характеристики и технически ограничения за съоръженията, които могат да бъдат съвместно разполагане;

д) мерки за сигурност;

е) условия за допускане на служители на конкурентни предприятия;

ж) стандарти за безопасност;

з) правила за разпределяне на пространството, когато то е ограничено;

и) условия за проверка от конкурентни предприятия на местата, в които е възможно физическо съвместно разполагане или на местата, където съвместното разполагане е отказано поради липса на възможност;

9. срокове за отговор на заявките за предоставяне на всяка от услугите, процедури за отстраняване на повреди, процедури за възстановяване на услугата и нейното качество;

10. стандартни условия на договора, включително, когато е необходимо, обезщетения при неизпълнение на сроковете за предоставяне на услугите;

11. цени и механизъм за калкулиране на цените за всяка от услугите – ценовите условия за генериране следва да бъдат определените съгласно т. 6.4.1.5;

12. друга относима информация, необходима за осъществяване на взаимното свързване.

Включването на други условия, различни от определеното минимално съдържание, не трябва да ограничава условията за развитие на конкуренцията и да създава неравнопоставеност, както и неяснота при регламентиране на условията за реализиране на взаимно свързване.

С оглед осигуряване изпълнението на задължението за изготвяне и публикуване на Типово предложение, в срок до един месец, считано от получаване на решението на КРС, БТК следва да представи в комисията проект на изменение на Типовото предложение за взаимно свързване, съобразен с измененията на специфичните задължения на предприятието, както и с проекта на Типово предложение за взаимно свързване, одобрен с Решение № 375 от 14.04.2011 г. на КРС.

КРС счита, че доколкото могат да съществуват тежести при изпълнение на задължението, те са свързани с изготвянето на изменения на Типово предложение за взаимно свързване и съответно публикуването му. Комисията счита, че тези административни и организационни тежести са пренебрежимо малки в сравнение с целта, която следва да бъде постигната, а именно наличие на предварително одобрени от регулатора условия за предоставяне на взаимно свързване.

КРС счита, че ползите от налагането на задължението за публикуване на Типово предложение за взаимно свързване надвишават негативите, тъй като се осигурява прозрачност и предвидимост по отношение на условията и цените за предоставяне на услугите на едро, както и техните промени. Тази прозрачност и предвидимост дава възможност за адекватен контрол от страна на регулатора, както и възможност на

предприятията да предвиждат развитието на своята дейност, тъй като услугите на едро са пряко свързани с предоставянето на услуги на пазарите на дребно. Следва да се има предвид, че специфичното задължение за изготвяне и публикуване на Типово предложение за взаимно свързване на БТК е текущо по отношение на предприятието.

6.4.1.5. Ценови ограничения

Видно от Раздел VII, т. 5.1 потенциалните конкурентни проблеми на съответния пазар са както неценови, така и ценови, свързани с цените за взаимно свързване. Възможностите за прилагане на прекомерно високи цени са сериозни потенциални конкурентни проблеми. Както вече беше посочено, дублирането на вече изградена мрежа е икономически необосновано и в разрез с обществения интерес, тъй като е свързано с високи разходи, които, в крайна сметка, следва да бъдат възвърнати от потребителите. Предприятието със значително въздействие на пазара на едро за генериране би имало мотиви да възприеме антиконкурентно поведение, прилагайки прекомерно високи цени на пазара на едро за генериране и цени на свързаните пазари на дребно, целящи изтласкване на конкуренцията и засилване на пазарната си сила.

КРС счита, че като цяло чрез наложените ценови ограничения е подобрена конкурентната среда, но същевременно отчита, че при действащи задължения за разделно счетоводство и прилагане на разходоориентирани цени, определени въз основа на разходите на ефективен оператор, задълженията за прозрачност, равнопоставеност и достъп биха били по-ефективни. Вземайки предвид, че подобряването на конкурентната среда е резултат единствено на регулаторната намеса КРС смята, че е необходимо и при този преглед на пазара да бъдат продължени, респективно наложени, задължения за въвеждане и прилагане на разделно счетоводство и за прилагане на разходоориентирани цени. Също така КРС посочва, че до реалното въвеждане на разходоориентираните цени следва да бъдат прилагани ценови ограничения, които да гарантират наличието на условия за нормална конкуренция и редуциране на констатираните на пазара проблеми.

6.4.1.5.1. Разделно счетоводство

Съгласно Решение № 237 от 17.03.2009 г.[86] задължението за прилагане на разделно счетоводство е текущо за БТК. В съответствие със съображение 5 от преамбюла и т. 4 от Препоръката на ЕК[87] от 2005 г., и по силата на Решения на КРС № 236 от 17.03.2009 г. и № 237 от 17.03.2009 г., задължението за разделно счетоводство обхваща цялостната дейност на БТК, „Мобилтел" ЕАД и „Космо България Мобайл" ЕАД, включително и на пазарите, на които не са определени като предприятия със значително пазарно въздействие.

Във връзка със задължението за разделно счетоводство, наложено при първи кръг на пазарните анализи на съответните пазари, КРС предприе действия по детайлизирането му. С Решение № 1252 от 12.10.2009 г. КРС изиска информация, необходима за изготвянето на изискванията за формата и методологията за прилагане на задължението

---

[86] *Задължението е определено в приложение към анализа - „Анекс за съдържанието на специфичните задължения за въвеждане и прилагане на разделно счетоводство от предприятия със значително въздействие на пазара на едро за генериране на повиквания от определено местоположение на обществени телефонни мрежи и/ или на пазара на едро за терминиране на повиквания в индивидуални обществени телефонни мрежи"*

[87] *Commission Recommendation of 19 September 2005 on accounting separation and cost accounting systems under the regulatory framework for electronic communications (2005/698/EC)*

за разделно счетоводство. Въз основа на получената информация и отчитайки технологичните изменения в мрежата на БТК, като следваща стъпка за практическото въвеждане на разделното счетоводство, КРС включи консултиране на изготвения от нея проект на документ „Форма и методология за въвеждане и прилагане на разделно счетоводство" като част от обекта на открита обществена поръчка с предмет: „Разработване и прилагане на модели за определяне на разходите на електронни съобщителни услуги, предоставяни от фиксирана и мобилна мрежа, за нуждите на Комисия за регулиране на съобщенията, и анализ и оценка на разработен от Комисията за регулиране на съобщенията документ относно изисквания за въвеждане и прилагане на разделно счетоводство и формите на регулаторните отчети на предприятията, предоставящи електронни съобщителни услуги**"**. Към настоящия момент е налице стартирана консултативна процедура по въвеждане на разделно счетоводство, която ще приключи в рамките на горецитираната обществена поръчка.

В съответствие със заключенията от настоящия пазарен анализ БТК запазва позицията си на предприятие със значително въздействие на пазара на генериране на повиквания от обществени телефонни мрежи във фиксирано местоположение. Вземайки предвид пазарната позиция на историческото предприятие, КРС счита, че евентуалното оттегляне на задължението за разделно счетоводство би създало предпоставки за целенасочена стратегия на крос-субсидиране, с цел изтласкване на конкурентите от пазара и увеличаване на пазарната му сила чрез определяне на много ниски цени на свързаните пазари на дребно. Последното не би позволило на конкурентните предприятия да генерират разумна печалба от дейността си на пазарите на дребно. В допълнение, отчитайки засилената тенденция в търговската политика на предприятието, която се очаква да бъде продължена и в периода, обект на анализа, и която е насочена към предлагане на пакетни услуги на различни пазари, както и с оглед обстоятелството на консолидиране на фиксираната и мобилна мрежа на БТК, КРС счита, че е налице необходимост от продължаване на задължението за разделно счетоводство.

Предвид заключенията от пазарния анализ и с оглед обстоятелството, че БТК осъществява дейност на свързани пазари на едро и дребно, КРС счита, че е налице необходимост от продължаване на задължението за разделно счетоводство.

Продължаването на задължението за разделно счетоводство не може да предизвика значително нарастване на административните разходи за предприятието, тъй като същото е текущо и предприятието следва да се съобрази с конкретните изисквания, посочени в Анекса за съдържанието на специфичните задължения за въвеждане и прилагане на разделно счетоводство от предприятия със значително въздействие на пазара на едро за генериране на повиквания от определено местоположение на обществени телефонни мрежи и/или на пазара на едро за терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи, както и с изискванията за формата и методологията за прилагане на задължението за разделно счетоводство, предмет на документа „Форма и методология за въвеждане и прилагане на разделно счетоводство", чието консултиране е предстоящо в рамките на стартираната консултативна процедура.

Ползите от воденето на разделно счетоводство са големи не само от гледна точка на регулатора, но и за самото предприятие, тъй като въз основа на данните от разделното счетоводство предприятието получава достатъчно детайлизирана информация, която дава възможност за извършване на различни анализи и улеснява вземането на адекватни и мотивирани управленски решения в отговор на бързо променящите се пазарни условия в сектора на електронните съобщения.

Като заключение от всичко изложено до тук, КРС прави извода, че ползите от продължаването на мярката са повече отколкото недостатъците, поради което намира

продължаване на задължението за прилагане на разделно счетоводство за пропорционална мярка.

6.4.1.5.2. Разходоориентирани цени и система за определяне на разходите

Задължението за прилагане на разходоориентирани цени за генериране на повиквания от определено местоположение на обществени телефонни мрежи и за достъп и съвместно ползване на помещения са текущи за БТК. Както беше отбелязано, изводите от настоящия анализ сочат липса на възможност за стимулиране и развитие на конкуренцията, с оглед преодоляване последиците от пазарно поведение на по-големите предприятия, характеризиращо се с прилагане на високи цени, които биха могли да препятстват взаимосвързаността на мрежите и достъпа до услугите на ниво пазар на дребно. В тази връзка КРС счита, че задължението за разходоориентираност на цените, е подходяща мярка, която следва да продължи своето действие.

Чрез продължаване на задължението за прилагане на разходоориентирани цени регулаторът цели потребителите да извличат максимална полза, що се отнася до избора, цената и качеството на услугата, без застрашаване или ограничаване на конкуренцията. КРС е на мнение, че мярката е пропорционална и е в синхрон с добрите практики на европейските регулатори.

В първия кръг на пазарния анализ КРС е посочила, че счита, че одобрената от регулатора система за определяне на разходите на БТК, следва да бъде запазена към момента на изготвяне на анализа на съответния пазар. Същевременно КРС е отбелязала, че „си запазва правото за изменение на задължението след окончателно публикуване на препоръката[88] на ЕК относно регулирането на цените за терминиране във фиксирани и мобилни мрежи в рамките на ЕС".

Предвид горното и отчитайки, че разработването на BULRIC[89] модела е ангажимент на регулатора, съгласно окончателно приетата Препоръка на Комисията от 7 май 2009 година КРС конкретизира наложеното на предприятието задължение да прилага разходоориентирани цени, както следва:

а) по отношение на услугата „генериране" БТК следва да прилага разходоориентирани цени, определени въз основа на разходите на ефективен оператор и изчислени чрез BULRIC модел на регулатора, считано от 01.07.2013 г.;

б) по отношение на услугите „достъп до мрежови съоръжения и елементи, необходими за реализиране на достъп до мрежата, включително предоставяне на съвместно разполагане и други форми на съвместно ползване" БТК следва да прилага разходоориентирани цени, определени въз основа на промени в действащата система за определяне на разходите с оглед измененото задължение за водене на разделното счетоводство. В съответствие с разпоредбата на чл. 171, ал. 2 от ЗЕС, с цел изчисляване на разходи за ефикасно предоставяне на услугите КРС може да използва методи за отчитане на разходите, независими от методите, прилагани от съответното предприятие.

Същевременно КРС отменя наложеното с т. IX, 5.5.1 от Решение № 237 от 17.03.2009 г. задължение за въвеждане на необходимите промени в действащата система за определяне на разходите с оглед измененото разделно счетоводство, в частта му относно определяне на разходоориентирани цени за предоставяне на услугата

---

88 Препоръка на ЕК от 7 май 2009 година относно подхода за регулиране на цените за терминиране на фиксирана и мобилна връзка в ЕС (2009/396/ЕО)

89 BULRIC е модел за определяне на разходоориентирани цени, изчислени въз основа на дългосрочните допълнителни (инкрементални) разходи (Long Run Incremental Costs – LRIC) на ефективен оператор, моделирани при подхода „отдолу нагоре" (Bottom Up - BU)

„генериране на повиквания от определено местоположение на обществени телефонни мрежи”.

До ефективното прилагане на задълженията за разходоориентирани цени, посочени в б. „а” и „б”, БТК следва да прилага ценови ограничения, посочени в т. 6.4.1.5.3 от настоящия анализ по отношение на цените за генериране на повиквания от определено местоположение на обществени телефонни мрежи и цени за достъп до мрежови съоръжения и елементи, необходими за реализиране на достъп до мрежата, включително предоставяне на съвместно разполагане и други форми на съвместно ползване, съгласно одобреното от КРС Типово предложение на предприятието за взаимно свързване, като се отчита, че цените за посочените услуги са равни на цените за същите услуги, наложени с Решение на КРС № 237 от 17 март 2009 г.

КРС е на мнение, че задължението за прилагане на разходоориентирани цени за генериране, определени въз основа на BULRIC модел, разработен в съответствие с изискванията на Препоръка на Комисията от 7 май 2009 година и на разходоориентирани цени за достъп и съвместно ползване, определени въз основа на изменената система за определяне на разходите на предприятието е подходяща и пропорционална мярка, чрез която ще се ограничи възможността на БТК да прилага различни форми на ценова дискриминация и прекомерно високи цени на съответния пазар, като едновременно с това ще отпаднат съмненията на конкурентните предприятия за възможностите да се манипулират разходите от страна на историческото предприятие що се отнася до цените на услугата „генериране”.

6.4.1.5.3. Сравнение (benchmarking)

Предвид заключенията от анализа на съответния пазар и идентифицираните потенциални конкурентни проблеми КРС счита, че следва да определи ограничения на цените за генериране, които своевременно да осигурят нормални условия за развитие на конкуренцията.

КРС определя ценови ограничения на цените за услугата „генериране” като равни на цените за терминиране. Мотивите за налагане на ценовите ограничения са посочени подробно в т. 6.4.2.5.3 от настоящия раздел.

В съответствие с горното, КРС счита, че БТК следва да прилага следните цени за генериране:

А. Цени за генериране от локален сегмент на фиксираната мрежа на БТК:

Таблица 8

Дата на влизане в сила:	Цени за генериране – локален сегмент, лв./мин.	
	силен трафик	слаб трафик
01.07.2012 г.	0,0090	0,0075
01.01.2013 г.	0,0085	0,0070

В случай, че при приемане на окончателното решение за определяне, анализ и оценка на съответния пазар не е налице фактическо обединяване на локален и единичен сегмент, то задълженото предприятие следва да изравни цената за генериране на единичен сегмент с тази в локален сегмент, съобразно наложените му задължения.

Б. Цени за генериране от национален сегмент на фиксираната мрежа на БТК:

Таблица 9

Дата на влизане в сила:	Цени за генериране – национален сегмент, лв./мин.	
	силен трафик	слаб трафик
01.07.2012 г.	0,0110	0,0093
01.01.2013 г.	0,0085	0,0070

Ценовото ограничение за 2013 г., посочено в б. „А" и „Б", е валидно до 30.06.2013 г. Мотивите за необходимостта да бъде ползван преходния период, посочен в Препоръката на Комисията от 7 май 2009 година, са подробно посочени в т. 6.4.2.5 от настоящия раздел.

Като отчита, че услугата „избор на оператор" се реализира чрез закупуване на услугата генериране, то при предоставянето на тази услуга БТК следва да прилага цените за генериране, съгласно таблици 8 и 9.

КРС е на мнение, че задължението за определяне на цените въз основа на сравнителния подход (benchmarking) до одобряване на разходоориентирани цени е подходяща мярка, създаваща условия за прозрачност и предвидимост на пазара. Прилагането на посочените ценови ограничения не поражда разходи за БТК, тъй като не изисква ангажирането на допълнителен административен капацитет. Налагането на ценови ограничения върху цените за генериране посредством сравнение (benchmarking) стимулира ефективността на предприятието, предвид стремежа от страна на последното да запази нивото на печалба от извършваната дейност. Посоченото и резултатите от прилагането на ценовите ограничения, наложени в първия кръг на анализа на съответния пазар, са основания КРС да счита, че мярката е пропорционална и ще доведе до подобряване на условията на конкуренция и предлагане на по-разнообразни услуги.

6.4.2. Налагане на специфични задължения на пазара на едро на терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи

Предвид резултатите от анализа на пазара на едро на терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи (виж Раздел VI) и идентифицираните потенциални конкурентни проблеми в Раздел VII, т. 5.2, КРС е на мнение, че е налице необходимост от регулаторна намеса с оглед стимулиране на ефективното използване на изградената инфраструктура и улесняване навлизането на нови предприятия на пазара на дребно. В тази връзка и предвид целите, посочени в Раздел VII, т. 2, КРС счита за обосновано и пропорционално, от гледна точка на изложените в Раздел VII, т. 5.2 потенциални конкурентни проблеми на пазара на едро на терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи, да наложи или продължи действието на наложени специфични задължения на предприятията със значително въздействие върху разглеждания пазар, както следва:

6.4.2.1. Задължения за достъп до и ползване на необходими мрежови елементи и/или съоръжения

Осигуряването на достъп за реализиране на взаимно свързване с цел предоставяне на услугата терминиране и осигуряването на свързаност от край до край на крайните потребители е пряко свързано със защита на техните интереси и създаване на условия за разнообразие на предлагането и възможност за избор на услуги. КРС счита, че регулаторната намеса, във връзка с удовлетворяване на основателните искания за достъп, следва да е насочена към улесняване на ефективното използване на съществуващите обществени телефонни мрежи и навлизането на пазара на нови предприятия. Предприятията, предоставящи обществени телефонни услуги в определено местоположение контролират изцяло достъпа до своите мрежи, поради което отказът да се осигури взаимно свързване за терминиране на трафик в техните мрежи ще доведе до нарушаване на условията на конкуренцията. Нормалното развитие на конкуренцията се застрашава или препятства и от практики на поставяне на прекомерни и неравнопоставени изисквания, включително поставяне на ограничения, свързани с произхода на терминирания трафик, както и от случаи на забавено удовлетворяване на искания за осъществяване на взаимно свързване.

Отказът за съвместна търговия, съответно отказът на достъп, и умишленото забавяне или отлагане, което може да се счита за отказ от предоставяне на достъп или услуга, са сред потенциалните конкурентни проблеми на пазара на едро на терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи. В съответствие с чл. 173 от ЗЕС, КРС може да наложи на предприятие със значително въздействие върху съответен пазар задължение за достъп до и ползване на необходими мрежови елементи и/или съоръжения, когато прецени, че отказът за предоставяне на такъв достъп или налагането на срокове и условия, които се приравняват на отказ, ще доведе до възпрепятстване на конкуренцията на пазарите на дребно или е в ущърб на крайните потребители. Както се посочи по-горе, с оглед спазване принципа на пропорционалност, при налагане на задължението за достъп КРС взема предвид обстоятелствата, посочени в чл. 175 от ЗЕС.

КРС счита, че задълженията за достъп, както са определени по-долу, са пропорционални и ще гарантират развитието на конкуренцията. Предвид 100% пазарен дял на всяко от предприятията със значително въздействие върху съответния пазар, налице е пълен контрол на тези предприятия върху собствената им мрежова инфраструктура. По тази причина, връзката между техните абонати и тези на други предприятия е в пряка зависимост от реализирането на взаимно свързване. В тази връзка, КРС счита, че предприятията следва да имат равнопоставени задължения за достъп до и ползване на необходими мрежови елементи и/или съоръжения, гарантиращи предоставянето на услугата терминиране.

Тъй като задължението за достъп с оглед осигуряване на взаимно свързване е наложено на предприятията в първия кръг на анализа на пазара на терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи, то не са налице основания, които да водят до извода, че посредством продължаване на наложените задължения биха се засегнали нормалното функциониране на мрежите и икономическата стабилност на дружествата.

При продължаването и изменението на специфичните задължения на предприятията със значително въздействие върху съответния пазар за достъп до и ползване на необходими мрежови елементи и/или съоръжения и в изпълнение на чл. 175, т. 3 от ЗЕС, КРС се стреми да насърчи инициативите им към инвестиране в иновативни мрежови решения и разгръщане на техните мрежи с оглед стимулиране на конкуренцията на пазарите на дребно в дългосрочен план. В това отношение, КРС се

съобразява с Общата позиция на ГЕР относно подхода при определяне на подходящи специфични задължения, че изборът на точки за достъп, в случая на точки за взаимно свързване, и цените за взаимно свързване са най-критичните фактори, чрез които регулаторните органи могат да оказват въздействие върху инвестиционните инициативи на участниците на съответен пазар. Предвид изложеното, КРС счита, че прилагането на този принцип е свързано по-скоро със специфичните задължения за изготвяне и публикуване на Типово предложение за взаимно свързване - предвидено по отношение на БТК, и за прозрачност – предвидени по отношение на останалите предприятия със значително въздействие върху разглеждания пазар, както и със специфичните задължения за прилагане на разходоориентирани цени.

По отношение засягането на правата на интелектуалната собственост КРС счита, че този въпрос не е в пряка връзка с налагането на задължението за достъп и доколкото могат да възникнат такива въпроси, тяхното регламентиране е предмет на договорите за взаимно свързване и достъп. По отношение на предлагането на общоевропейски услуги КРС счита, че налагането на посочените по-долу задължения би се отразило позитивно върху предлагането на тези услуги.

Вземайки предвид посоченото и отчитайки, че при липса на регулаторна интервенция предприятията имат възможност да определят едностранно условия за реализиране на взаимно свързване и за осигуряване на необходимия достъп за терминиране на повиквания в определено местоположение, в това число прекомерни допълнителни технически и договорни изисквания с цел умишлено забавяне или отлагане на предоставянето на заявено взаимно свързване, КРС е на мнение, че предвид дефинираните потенциални конкурентни проблеми и в съответствие с разпоредбите на чл. 166, ал. 1 и ал. 2 във връзка с разпоредбите на чл. 173 и чл. 174 от ЗЕС, по отношение на предприятията със значително въздействие върху разглеждания пазар за терминиране в обществени телефонни мрежи следва да бъде продължено и съответно изменено наложеното им специфично задължение за достъп до и ползване на необходими мрежови съоръжения, както следва:

По отношение на БТК

Видно от данните в раздел III, т.3.3, през 2010 г., БТК е най-голямото предприятие на пазара на дребно, обслужващо най-голям брой телефонни постове, като пазарният му дял, изчислен на тази база, достига 80,52%. По тази причина, КРС счита, че евентуален отказ за терминиране на повиквания в мрежата на БТК би нанесъл съществена вреда на конкуренцията на свързаните пазари на дребно. Същото се отнася и до случаите на забавено удовлетворяване на исканията за достъп и взаимно свързване, особено що се касае до предприятия с ограничен брой крайни потребители. Въпреки наличието на лек спад в пазарния дял, изчислен на база телефонни постове, КРС счита, че БТК ще запази водещата си пазарна позиция на пазара на дребно по този показател, както и че мрежата му осигурява най-голямо покритие на територията на страната и абонатен достъп и, в тази връзка, както и предвид констатираните потенциални конкурентни проблеми на разглеждания пазар, КРС продължава наложеното на предприятието задължение за достъп до и ползване на необходими мрежови средства и съоръжения, като изменя същото, както следва:

- запазване на предоставения, преди налагане на настоящото задължение, достъп за осигуряване на взаимно свързване;

- предоставяне на достъп с оглед осигуряване на взаимно свързване за предоставяне на услугата терминиране на повиквания в определено местоположение на обществената му телефонна мрежа, без поставяне на ограничения в зависимост от произхода на повикванията;

- осигуряване, при поискване, на сигнализационно обслужване на маршрутизацията на повикванията, в посочените в искането точки на взаимно свързване, в съответствие с договорените протоколи за сигнализация;

- прилагане от 01.07.2012 г. на два сегмента (национален и локален) за терминиране на повиквания в определено местоположение на обществената телефонна мрежа на БТК, както следва:

- в национален сегмент се обслужват повикванията, за които до приемане на настоящото решение, е прилаган двоен сегмент. Географските кодове, за които се прилага терминиране в национален сегмент са посочени в таблицата по-долу.

- в локален сегмент се обслужват повикванията, за които до приемане на настоящото решение, са прилагани единичен и локален сегмент. Географските кодове, за които се прилага генериране в локален сегмент са посочени в таблицата по-долу.

Описание на обслужваните географски кодове за терминиране на повиквания в мрежата на БТК		
През точка на взаимно свързване, организирана към медиен шлюз в градовете	**в локален сегмент**	**в национален сегмент**
София	2, 71X, 72X, 750	3X, 4X, 5X, 6X, 7X (с изкл. на 71X, 72X, 750), 8X, 9X
Перник	76, 77X	2, 3X, 4X, 5X, 6X, 7X (с изкл. на 76,77X), 8X, 9X
Плевен	64, 65X, 635X	2, 3X, 4X, 5X, 6X (с изкл. на 64, 65X, 635X), 7X, 8X, 9X
Ловеч	68, 69X, 670, 678	2, 3X, 4X, 5X, 6X (с изкл. на 68, 69X, 670, 678), 7X, 8X, 9X
Благоевград	73, 74X, 75X (с изкл. на 750)	2, 3X, 4X, 5X, 6X, 7X (с изкл. на 73, 74X, 75X), 750, 8X, 9X
Кюстендил	78, 79X, 70X	2, 3X, 4X, 5X, 6X, 7X (с изкл. на 78, 79X, 70X), 8X, 9X
Враца	92, 91X, 973	2, 3X, 4X, 5X, 6X, 7X, 8X, 9X (с изкл. на 92, 91X, 973)
Видин	94, 93X	2, 3X, 4X, 5X, 6X, 7X, 8X, 9X (с изкл. на 94, 93X)
Монтана	96, 97X (с изкл. на 973), 95X	2, 3X, 4X ,5X, 6X, 7X, 8X, 9X (с изкл. на 96, 97X, 95X), 973
Пловдив	32, 31X, 33X	2, 3X (с изкл. на 32, 31X, 33X), 4X, 5X, 6X, 7X, 8X, 9X
Пазарджик	34, 35X	2, 3X (с изкл. на 34, 35X), 4X, 5X, 6X, 7X, 8X, 9X
Смолян	30X	2, 3X (с изкл. на 30X),4X, 5X, 6X, 7X, 8X, 9X

Хасково	38, 37X, 39X, 366X, 470, 473X	2, 3X (с изкл. на 38, 37X, 39X, 366X), 4X (с изкл. на 470, 473X), 6X, 7X, 8X, 9X
Кърджали	36X (с изкл. на 366X)	2, 3X (с изкл. на 36X), 366X, 4X, 5X, 6X, 7X, 8X, 9X
Ст. Загора	42, 41X, 43X	2, 3X, 4X (с изкл. на 42, 41X, 43X), 5X, 6X, 7X, 8X, 9X
Сливен	44, 45X	2, 3X, 4X (с изкл. на 44, 45X), 5X, 6X, 7X, 8X, 9X
В. Търново	62, 61X, 63X (с изкл. на 635X)	2, 3X, 4X, 5X, 6X (с изкл. на 62, 61X, 63X), 635X, 7X, 8X, 9X
Габрово	66, 67X (с изкл. на 670, 678)	2, 3X, 4X, 5X, 6X (с изкл. на 66, 67X), 670, 678, 7X, 8X, 9X
Варна	52, 51X	2, 3X, 4X, 5X (с изкл. на 52, 51X), 6X, 7X, 8X, 9X
Търговище	60X	2, 3X, 4X, 5X, 6X (с изкл. на 60X), 7X, 8X, 9X
Шумен	54, 53X	2, 3X, 4X, 5X (с изкл. на 54, 53X), 6X, 7X, 8X, 9X
Добрич	58, 57X	2, 3X, 4X, 5X (с изкл. на 58, 57X),6X, 7X, 8X, 9X
Бургас	56, 55X, 59X	2, 3X, 4X, 5X (с изкл. на 56, 55X, 59X), 6X, 7X, 8X, 9X
Ямбол	46, 47X (с изкл. на 470, 473X)	2, 3X, 4X (с изкл. на 46, 47X), 470, 473X, 5X, 6X, 7X, 8X, 9X
Русе	82, 81X	2, 3X, 4X, 5X, 6X, 7X, 8X (с изкл. на 82, 81X), 9X
Разград	84, 84X	2, 3X, 4X, 5X, 6X, 7X, 8X (с изкл. на 84, 84X), 9X
Силистра	86, 86X	2, 3X, 4X, 5X, 6X, 7X, 8X (с изкл. на 86, 86X), 9X

- предоставяне на отворен достъп до технически интерфейси, протоколи или други възлови технологии, необходими за осигуряване на оперативна съвместимост на услугите;

- предоставяне на съвместно разполагане и други форми на съвместно ползване, необходими при реализиране на взаимното свързване;

- добросъвестно водене на преговори с предприятия, искащи достъп;

- предоставяне на взаимно свързване, базирано на Интернет протокол (IP) при спазване на изискванията и сроковете, определени в решение на комисията, прието след провеждане консултации със заинтересованите предприятия.

Наред с посоченото, във връзка с установените конкурентни проблеми и с оглед разпоредбата на чл. 174, ал. 2 от ЗЕС КРС счита, че е необходимо да постави условия, при които следва да се изпълняват изискванията за достъп. Тези условия могат да бъдат

предмет и на изричен акт на КРС, различен от настоящия анализ като произнасяне по условията на Типово предложение, както и по ценови условия. В същото време КРС счита за необходимо определени условия да бъдат приложени към момента на приемане на настоящия анализ, предвид важността им за осигуряване на устойчива конкурентна среда. Условията, които следва да бъдат изпълнявани от БТК, са както следва:

• БТК се задължава да осигури възможност на заинтересованите предприятия за ползване на услуги на едро при условия, които кореспондират с условията за предоставяне на услугите на дребно, предлагани от БТК. Услугите на дребно могат да се предлагат на крайните потребители най-рано един месец след осигуряване на възможност за ползване на съответните услуги на едро от заинтересованите предприятия при условия, осигуряващи възможност за ефективна конкуренция. В процедурата по одобряване на измененията в условията на едро БТК следва да внесе в Комисията и предложението за изменение в условията на дребно;

• БТК се задължава да уведомява писмено предприятията, с които води преговори за сключване на договор за взаимно свързване и/или за предоставяне на услуги, регламентирани във вече сключен договор за взаимно свързване, като се задължава да предоставя писмено обосновано уведомление до съответното предприятие, когато не може да сключи договора за взаимно свързване и/или да предостави услугата в срока, определен респективно в действащата нормативна уредба, Типовото предложение за взаимно свързване и/или сключения договор за взаимно свързване.

• БТК се задължава, в срок до три месеца, считано от уведомяване за решението на комисията, да представи на комисията информация относно необходимите промени в мрежата му с оглед осигуряване на взаимното свързване, базирано на Интернет протокол (IP). Информацията се придружава от пълно техническо и технологично описание на използваните нови съоръжения и протоколи в IP базираната опорна мрежа и MAN мрежата на БТК (софтуерни комутатори, сигнализационни шлюзове, медийни шлюзове, мултисервизни възли за достъп и други), включително с представяне на копия от техническите спецификации на производителя;

• БТК се задължава, в срок до три месеца от уведомяване за решението на комисията, да определи свои представители с оглед участие в консултативна структура по въпросите на взаимното свързване, базирано на Интернет протокол (IP). Консултативната структура следва да приключи изпълнението на задачите, определени от комисията, в срок до 01.09.2013 г.

Предоставянето на информацията на КРС относно развитието на мрежата на БТК ще даде възможност на регулатора да прецени какви са подходящите технически и икономически решения за предоставяне на достъп до и ползване на необходими мрежови елементи и/или съоръжения с оглед осигуряване на взаимно свързване между мрежите на участниците на пазара на дребно и осигуряване на свързаност на крайните потребители от край до край. В тази връзка, КРС предвижда да създаде консултативна структура по чл. 39 от ЗЕС по въпросите на IP взаимното свързване. В процеса на работа на тази структура се очаква голяма част от проблемите, касаещи въвеждането на IP взаимно свързване между националните мрежи (сценариите за преход към и организиране на IP взаимно свързване, определяне на минималните функционални и технически изисквания, необходимият оптимален брой ТВС, приложими стандарти, протоколи и други технически изисквания, процедурите за преход към и предоставяне на IP взаимното свързване и др.), да бъдат обсъдени и да намерят своето решение в рамките на тази консултативна структура.

Както бе посочено при оценката на въздействието на наложените мерки и конкурентните проблеми, липсата на регулация по отношение на предоставянето на услугата терминиране на международни повиквания доведе до изкривяване на пазарната ситуация, от гледна точка на прилагане на прекомерно високи цени. КРС счита, че е налице ясна тенденция на дискриминация при предоставянето на услугата терминиране на база произход на повикванията, в частност по отношение на терминирането на входящи международни повиквания, и този дефект на пазара следва да се преодолее с регулаторна намеса. Услугата терминиране се предоставя винаги, когато е налице постъпване на входящо повикване в мрежата на съответното предприятие от друга мрежа. В тази връзка, както и с оглед разпоредбата на чл. 9, ал. 3 от Наредба № 1 за условията и реда за осъществяване на достъп и/или взаимно свързване, КРС счита, че специфичното задължение за достъп следва да включва изрично изискване за предоставяне на услугата без ограничения на същата според произхода на повикванията.

В допълнение трябва да се посочи, че в КРС е постъпило запитване на предприятие, което изиска от КРС уточнение дали е необходимо да организира взаимно свързване задължително в една от трите ТВС в градовете София, Пловдив или Варна) за свързване с мрежата на БТК, при условие че възнамерява да осъществява дейност на локално ниво в два областни центъра, различни от тези градове. Това поставя въпросът за осъществяване на взаимно свързване от регионални оператори, които биха искали единствено локално взаимно свързване.

КРС счита, че задължението за осигуряване на сигнализационно обслужване на маршрутизацията на трафика в ТВС, различни от ТВС в София, Пловдив и Варна е обосновано предвид посочените в т. 6.4.1.1 на настоящия Раздел изисквания към сигнализационното обслужване на тези точки, въведени от БТК при преминаване на тяхната организация от TDM транзитните централи към медийни шлюзове. Както бе изтъкнато, КРС счита, че не съществуват технически и технологични пречки БТК да обслужва сигнализационно маршрутизацията на постъпващи и изходящи от мрежата му повиквания през ТВС, които са организирани към медийни шлюзове, така както обслужва сигнализационно преноса на повикванията на собствените си абонати в обществената му телефонна мрежа. Предвид изложеното, КРС счита, че това допълнително изискване относно предоставянето на достъп и взаимно свързване е необходимо за осигуряване на нормално функциониране на обществените телефонни мрежи при предоставяне на достъп до и ползване на необходими мрежови елементи и/или съоръжения. КРС отново отбелязва, че наложеното задължение не следва да засяга отношенията между предприятията по вече сключените договори за взаимно свързване. Сигнализационно обслужване на маршрутизацията на трафика в ТВС, различна от ТВС в София, Пловдив и Варна, следва да бъде осигурявано в случай на постъпило заявление в този смисъл от предприятие, което е поискало или вече реализирало взаимно свързване с мрежата на БТК и то само за случаите, когато предприятието няма и не планира свързаност в ТВС в София, Пловдив и Варна.

Задължението за прилагане, от 01.07.2012 г., на два сегмента на терминиране на трафик в мрежата на БТК е изцяло съобразено с достигнатата степен на развитие на IP-базираната опорна мрежа на предприятието. Както бе посочено в т.6.4.1.1 на настоящия Раздел, предвид достигнатата степен на технологично развитие на мрежата на БТК и промените в реализираното взаимно свързване между нея и мрежите на неговите конкуренти на пазара на дребно, могат да бъдат направени следните изводи:

- Необходимостта от разпределение на точките на взаимно свързване на локални и регионални вече е отпаднала;

- Използването на три сегмента за взаимно свързване (локален, единичен и двоен, приложими към взаимно свързване с йерархично изградена TDM мрежа) е неприложимо

към настоящата структура на обществената телефонна мрежа на БТК с IP-базирана опорна мрежа;

• Изцяло изградена IP-базирана опорна мрежа, определя необходимостта от редуциране на сегментите, приложими към таксуването на трафичните услуги за генериране и терминиране на повиквания от/към мрежата на БТК, до два – локален и национален, тъй като вече липсва третото йерархично ниво, характерно за традиционната TDM обществена телефонна мрежа на предприятието.

КРС счита наложеното задължение за пропорционално и от гледна точка на постигнатите в сектора договорености, с подписания между БТК и СЕК меморандум, както и с индивидуалните договори за взаимно свързване.

Условието за предоставяне на отворен достъп до технически интерфейси, протоколи или други възлови технологии, необходими за осигуряване на оперативна съвместимост на услугите е обосновано от необходимостта от наличие на достъп до мрежови елементи и ресурси, които позволяват достъп на потребителите до услугите, предоставяни от мрежите.

КРС счита налагането на задължение за осигуряване на IP взаимно свързване между обществената телефонна мрежа на БТК и обществените IP-базирани телефонни мрежи на конкурентите му за обосновано предвид достигнатата степен на тяхното техническо и технологично развитие. КРС изтъква, освен това, че извършваното към момента двойно преобразуване на трафика при взаимното свързване (IP трафикът се преобразува в TDM и обратно), създава предпоставки за влошаване на качеството на услугите на крайните потребители. От друга страна, запазването на изискване за маршрутизиране на повикванията през ТВС при използване на CCS7 като протокол за сигнализация, води до повишаване на разходите на конкурентните предприятия за закупуване и поддържане на съответни конвертиращи шлюзови съоръжения в мрежите им. От тази гледна точка, КРС счита, че при достигнатата степен на развитие на опорната мрежа на БТК, не съществуват технически и технологични пречки за предоставяне от страна на предприятието на IP взаимно свързване към мрежата му. Предвид състоянието на взаимното свързване към момента и с оглед осигуряване на предвидимост, КРС е на мнение, че за предоставянето на IP взаимно свързване като нова услуга, която касае всички заинтересовани лица в сектора, следва да бъде предвиден разумен срок за отчитане на становищата им и постигане на оперативна съвместимост между всички гласови услуги, както и относно сценариите за преход към и организиране на IP взаимно свързване, определяне на минималните функционални и технически изисквания, необходимият оптимален брой ТВС, процедурите за предоставяне на взаимното свързване и др. От тази гледна точка КРС счита за обосновано да наложи на БТК да предостави на регулатора необходимата информация, която да му предостави възможност за пропорционална регулаторна намеса. Удължаването на срока за приключване на работата на консултативната структура е съобразено с предвижданото, както в хода на предходните обществени обсъждания, на около 1 година срок на работа на консултативната структура от гледна точка на сложността на въпросите, които следва да бъдат разгледани в обхвата на нейните задачи.

Като изхожда от факта, че задължението за достъп до мрежата на БТК е обвързано със законово регламентираното задължение за договаряне на взаимно свързване при наличие на искане от страна на друго предприятие, предоставящо обществени електронни съобщителни мрежи, с оглед осигуряване на оперативна съвместимост между услугите и отчитайки текущите задължения, наложени на предприятието, КРС не счита, че продължаването на тяхното прилагане, в съответствие с наложените изменения, би създало значителни затруднения за предприятието.

По отношение на конкурентните предприятия

Предвид значително по-малкия брой на потребителите, ползващи услугите на тези предприятия, вредата върху конкуренцията на свързаните пазари на дребно от евентуален отказ за терминиране на повиквания в мрежите им би била значително по-малка в сравнение с тази, която би възникнала при евентуален отказ за терминиране в мрежата на БТК.

Като взема предвид тенденцията за нарастване на броя на потребителите на конкурентните предприятия, за да се преодолее възможността от некоректно поведение от тяхна страна на пазара и за осигуряване на оперативна съвместимост на услугите с оглед свързването на крайните потребители от край до край, КРС счита, че детайлизиране на задълженията за достъп с оглед удовлетворяване на исканията за достъп и взаимно свързване при условията на реципрочност е пропорционална мярка, чието прилагане не би довело до каквито и да било загуби за конкурентните предприятия. КРС счита, че е необходимо на предприятията да се наложат следните задължения:

- запазване на предоставения, преди налагане на настоящото задължение, достъп за осигуряване на взаимно свързване,

- предоставяне на достъп с оглед осигуряване на взаимно свързване за предоставяне на услугата терминиране на повиквания в определено местоположение на обществените им телефонни мрежи, без поставяне на ограничения в зависимост от произхода на повикванията;

- предоставяне на отворен достъп до технически интерфейси, протоколи или други възлови технологии, необходими за осигуряване на оперативна съвместимост на услугите;

- предоставяне на взаимно свързване, базирано на Интернет протокол (IP) при спазване на изискванията и сроковете, определени в решение на комисията, прието след провеждане консултации със заинтересованите предприятия.

Наред с посоченото, във връзка с установените конкурентни проблеми и с оглед разпоредбата на чл. 174, ал. 2 от ЗЕС КРС счита, че е необходимо да постави условия, при които следва да се изпълняват изискванията за достъп. Тези условия могат да бъдат предмет и на изричен акт на КРС, различен от настоящия анализ. В същото време КРС счита за необходимо определени условия да бъдат приложени към момента на приемане на настоящия анализ, предвид важността им за осигуряване на устойчива конкурентна среда. Условията, които следва да бъдат изпълнявани от задължените предприятия, са както следва:

• Предприятията се задължават, в срок до три месеца от уведомяването за решението на комисията, да представят на регулатора информация относно възможностите и необходимите промени в мрежата им с оглед осигуряване на взаимно свързване, базирано на Интернет протокол (IP).

• Предприятията се задължават, в срок до три месеца от уведомяване за решението на комисията, да определят свои представители с оглед участие в консултативна структура по въпросите на взаимното свързване, базирано на Интернет протокол (IP). Консултативната структура следва да приключи изпълнението на задачите, определени от комисията, в срок до 01.09.2013 г.

Предоставянето на информацията на КРС относно възможностите и необходимите промени в мрежите на алтернативните предприятия ще даде възможност на регулатора

да прецени какви са подходящите технически и икономически решения за предоставяне на достъп до и ползване на необходими мрежови елементи и/или съоръжения с оглед осигуряване на взаимно свързване между мрежите на участниците на пазара и осигуряване на свързаност на крайните потребители от край до край. В тази връзка, КРС предвижда да създаде консултативна структура по чл. 39 от ЗЕС по въпросите на IP взаимното свързване. В процеса на работа на тази структура се очаква голяма част от проблемите, касаещи въвеждането на IP взаимно свързване между националните мрежи (сценариите за преход към и организиране на IP взаимно свързване, определяне на минималните функционални и технически изисквания, необходимият оптимален брой ТВС, приложими стандарти, протоколи и други технически изисквания, процедурите за преход към и предоставяне на IP взаимното свързване и др.), да бъдат обсъдени и да намерят своето решение в рамките на тази консултативна структура. Удължаването на срока за приключване на работата на консултативната структура е съобразено с предвиждането, както в хода на предходните обществени обсъждания, на около 1 година срок на работа на консултативната структура от гледна точка на сложността на въпросите, които следва да бъдат разгледани в обхвата на нейните задачи.

Посочените специфични задължения са равнопоставени на задълженията на БТК от гледна точка на последствията за състоянието на конкуренцията на вертикално свързаните пазари на дребно при евентуално антиконкурентно поведение на предприятията, определени за предприятия със значително въздействие върху пазара на терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи. Те са насочени и към създаване на условия за защита на конкуренцията чрез насърчаване развитието на оперативна съвместимост между услугите и реализиране на свързаност от край до край.

6.4.2.2. Задължение за прозрачност

Налагането на задължение за прозрачност ще гарантира на заинтересованите предприятия достатъчно информация и яснота в процеса на осъществяване на взаимно свързване. Видно от извършения анализ, услугата терминиране в определено местоположение на обществената телефонна мрежа няма алтернатива при осигуряване на достъп до потребителите на тези мрежи. Последното, съчетано с липсата на предприятия, които имат възможност чрез своята покупателна способност да окажат въздействие върху цените на разглежданите услуги за терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи показва, че предприятията, които предоставят тази услуга могат да се възползват от предимствата на пазара и да следват поведение, което да се отрази негативно на другите предприятия.

По отношение на БТК

Въз основа на горното и отчитайки, че БТК е определено за предприятие със значително въздействие върху пазара на едро за терминиране на повиквания в определено местоположение на собствената му обществена телефонна мрежа КРС счита, че наличието на задължения, които ще осигурят възможност за предвидимост и прозрачност на условията за взаимно свързване е пропорционална мярка, тъй като ползите от нейното прилагане се изразяват в осигуряване предоставянето на по-разнообразни и повече услуги за крайните потребители, което оправдава незначителното нарастване на разходите за публикуване и поддържане на актуална информация от страна на БТК.

С Решение № 237 от 17.03.2009 г. беше продължено задължението на БТК за изготвяне и публикуване на Типово предложение за взаимно свързване, с оглед

осигуряване достъп на заинтересованите предприятия до информация и спецификации, необходими за осъществяване на взаимното свързване. Задължението за публикуване на Типово предложение гарантира достатъчна прозрачност на условията за взаимното свързване и предоставянето на услугата терминиране на повиквания на едро, както и допълнителните условия свързани с това. С оглед на това, задължението за прозрачност следва да включи единствено допълнителни изисквания, които не са предмет на Типовото предложение на БТК.

Съгласно чл. 167, ал. 2 от ЗЕС, комисията може да определя съдържанието на информацията, която трябва да се публикува, нивото на изискваната подробност и начина на публикуването й, при съобразяване с необходимостта от защита на търговската тайна. В тази връзка КРС счита, че задължението за прозрачност на БТК, изразяващо се в публикуването на определена информация, следва да бъде продължено и частично изменено като предприятието се задължава:

Да публикува и актуализира на страницата си в интернет информация за цените и условията за терминиране на повиквания, независимо от техния произход, и за осигуряване на необходимия за реализиране на взаимното свързване достъп, приложими към трети лица, свързани с предприятието, както и при осъществяване на взаимно свързване с мобилната мрежа на БТК. Публикуването на информация в Интернет страницата на предприятието, съобразно посоченото по-горе, следва да се извършва съобразно определените от КРС срокове и да се актуализира от предприятието в срок от три работни дни от настъпване на промяна, относима към някое от условията, както и да се актуализира съобразно дадени от комисията указания на основание чл. 167, ал. 2 от ЗЕС, в случай, че от комисията са дадени указания относно степента на подробност на публикуваната информация.

КРС счита, че наложеното с Решение № 237 от 17.03.2009 г., задължение на БТК да публикува и актуализира на официалната си страница в интернет финансовите си отчети (отчет за доходите, баланс) в срокове, съобразно разпоредбите на Закона за счетоводството и да предоставя, при поискване от комисията, отчет за промените в собствения капитал, отчет за паричните потоци и приложенията към финансовия отчет следва да бъде отменено. Посочената информация е публично достъпна в търговския регистър на Агенцията по вписвания и не са налице основания да бъде продължавано наложеното задължение. КРС счита, че продължаването на задължението на БТК да предоставя, при поискване от Комисията отчет за промените в собствения капитал, отчет за паричните потоци и приложенията към финансовия отчет вече не е необходимо, поради което неговото продължаване е необосновано и следва да бъде отменено**.**

КРС счита, че разходите, които биха възникнали за БТК във връзка с изпълнението на задължението за прозрачност са несъществени, вземайки предвид ползите от нарастване на доверието на участниците на пазара, свързано с равнопоставените условия за конкуренция. КРС смята, че налагането на задължение за прозрачност е съразмерно, тъй като ползите от налагането на задължение за прозрачност надвишават негативните последствия от увеличените административни разходи.

По отношение на конкурентните предприятия

Като взема предвид пазарния дял на конкурентните предприятия на пазара на обществени телефонни услуги в определено местоположение, който е пренебрежимо малък и финансовото състояние на предприятията, то КРС счита, че на конкурентните предприятия би могло да не се налага задължение за прозрачност, тъй като е по-вероятно

те да бъдат страна в договорите за взаимно свързване с предприятието със значително въздействие на пазара за терминиране като цяло - БТК.

Същевременно КРС отчита, че на съответния пазар всяко от предприятията има 100% пазарен дял. Предвид обстоятелството, че повечето алтернативни предприятия осъществяват дейност на повече от един пазар, КРС отчита евентуалната възможност от наличие на крос-субсидиране. Предвид установените резултати от анализа КРС счита, че е необходимо да наложи на конкурентните предприятия задължение за прозрачност, което ще гарантира, че за предстоящия период от три години тези предприятия няма да предприемат действия, които биха били във вреда на нормалното развитие на пазара. Прозрачността ще въведе предвидимост и сигурност в отношенията между всички участници на пазара.

С оглед посоченото, КРС счита, че наложеното, респективно продълженото по отношение на съответните предприятия задължение следва да включва осигуряване на прозрачност на условията, при които се предоставя взаимно свързване и необходимия за неговото реализиране достъп, включително и по отношение на терминирането на международни повиквания. В тази връзка, предприятията следва да публикуват и актуализират на официалната си страница в интернет и да предоставят при поискване от заинтересовани предприятия информация, относно следното:

- описание на услугите по взаимно свързване, условия и срокове за предоставянето им;
- местоположение и брой на точките на взаимно свързване, както и капацитет на свързване;
- срокове за откриване, промяна и закриване на точки на взаимно свързване;
- технически изисквания, интерфейси за реализиране на достъп с цел реализиране на взаимно свързване, протоколи за сигнализация;
- условия за предоставяне на терминиране на трафик;
- условия за предоставяне на необходимите технически и програмни средства за реализиране на взаимното свързване;
- условия за осигуряване на достъп до мрежови съоръжения и елементи, необходими за осигуряване на достъп до мрежата с цел терминиране на трафик в нея;
- цени на предлаганите услуги по взаимно свързване за терминиране на трафик, генериран на територията на Република България и за осигуряване на достъп до необходимите мрежови съоръжения и елементи, необходими за осигуряване на достъп до мрежата с цел терминиране на трафик в нея;
- условия и цени за предоставяне на съвместно разполагане и други форми на съвместно ползване, в случаите когато съответното предприятие предоставя съвместно ползване;
- изисквания за качество - стойности на параметри на качеството на услугите при взаимното свързване;
- изисквания за номериране, адресиране и за идентификация на линията на викащия.

Информацията следва да бъде публикувана, респективно актуализирана от предприятията в сроковете, определени от КРС.

Информация следва да се актуализира от предприятията и в срок от три работни дни от настъпване на промяна, относима към някое от условията, както и да се актуализира съобразно дадени от регулатора указания на основание чл. 167, ал. 2 от ЗЕС, в случай, че от Комисията са дадени указания относно степента на подробност на публикуваната информация.

В допълнение към задължението за прозрачност на условията за предоставяне на взаимно свързване и необходимия за неговото реализиране достъп и като се има предвид идентифицираната възможност за крос-субсидиране, КРС счита, че на конкурентните предприятия следва да се наложи, респективно да се продължи задължението за публикуване и актуализиране на страниците им в интернет на информация за цените и условията за терминиране на повиквания, независимо от техния произход, и за осигуряване на необходимия за реализиране на взаимното свързване достъп, приложими към трети лица, свързани с предприятието, както и при осъществяване на взаимно свързване с други мрежи на същото предприятие.

Публикуването и актуализацията на посочената информация в Интернет страницата на предприятията следва да се извършва съобразно определените от КРС срокове.

КРС счита, че наложените с Решение № 237/17.03.2009 г., задължения на конкурентните предприятия да публикуват и актуализират на официалната си страница в Интернет финансовите си отчети (отчет за доходите, баланс) в срокове, съобразно разпоредбите на Закона за счетоводството и да предоставят, при поискване от комисията, отчет за промените в собствения капитал, отчет за паричните потоци и приложенията към финансовия отчет, следва да бъдат отменени. Посочената информация е публично достъпна в търговския регистър на Агенцията по вписвания и не са налице основания да бъде продължавано наложеното задължение. С оглед на това, КРС отменя наложените с Решение № 237 от 17.03.2009 г. задължения за публикуване и актуализиране на финансовите отчети на конкурентните предприятия.

КРС счита, че разходите, които биха възникнали за конкурентните предприятия във връзка с изпълнението на задължението за прозрачност, са несъществени и вземайки предвид ползите, произтичащи от задължението, КРС е на мнение, че предложената мярка е справедлива и пропорционална.

6.4.2.3. Задължение за равнопоставеност

Аргументите, които са отправна точка за налагане на задължения за прозрачност, са относими и при налагане на задължението за равнопоставеност. Видно от извършения анализ, услугата терминиране в определено местоположение на обществената телефонна мрежа няма алтернатива при осигуряване на достъп до потребителите на тези мрежи. Последното, съчетано с липсата на предприятия, които имат възможност чрез своята покупателна способност да окажат въздействие върху цените на разглежданите услуги за терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи показва, че предприятията могат да се възползват от предимствата на пазара и да следват поведение, което да се отрази негативно на останалите участници/конкуренти. Необходимо е да се гарантира, че предприятията няма да се възползват от възможността да налагат различни условия при сходни обстоятелства на отделни предприятия на пазара при осъществяване на взаимно свързване. Най-често неравнопоставеността се изразява в асиметрия между цените за терминиране на повиквания от мобилни във фиксирани мрежи и тези от фиксирани към други фиксирани мрежи. Подобно пазарно поведение би било коригирано чрез налагане на задължения за разходоориентираност и/или прозрачност, които биха създали пречки пред ценовата

дискриминация. Въпреки това, КРС счита, че налагането на задължения за ценови ограничения и прозрачност сами по себе си не са достатъчни, за да предотврати наличието на ценова дискриминация или друго дискриминационно поведение. КРС счита, че налагането на задължение за равнопоставеност е подходяща мярка, която ефективно ще допринесе за премахване на пазарните недостатъци, намиращи израз най-вече в неценови проблеми, свързани основно с наличие на бариери за навлизане на пазара. Задължението за равнопоставеност ще гарантира, че предприятието със значително въздействие върху пазара като цяло ще прилага еднакви условия спрямо което и да е от конкурентните предприятия при наличие на сходни обстоятелства.

Същността на задължението за равнопоставеност е регламентирана в разпоредбата на чл. 168 от ЗЕС, съгласно която задължението за осигуряване на равнопоставеност обхваща предоставяне на равностойни условия при сходни обстоятелства на други предприятия, предоставящи еквивалентни електронни съобщителни услуги, както и предоставяне на услуги и информация при същите условия и качество като тези, при които предприятието предоставя собствени услуги и/или които предприятието предоставя на свързаните с него лица или търговски партньори.

Както беше посочено, по-горе по отношение на налагане на задължението за равнопоставеност на пазара на генериране на повиквания, равнопоставеността може да се разглежда като забрана за дискриминиране на предприятия, предоставящи еквивалентни услуги и задължение за третиране на свързани с предприятието лица или обособени отделни дейности, извършвани от същото предприятие, по начин еквивалентен на този, по който се третират предприятия, предоставящи еквивалентни услуги.

Целта на налагането на задължение за равнопоставеност е да се осигури разглеждането на подобните ситуации на пазара по подобен начин от предприятието със значително въздействие на съответния пазар по отношение на цена, информация и други условия.

Налагането на задължение за равнопоставеност би допринесло за ограничаване на трансфера на значително въздействие от пазара на едро, както и към свързаните предприятия или дейности, извършвани от самото предприятие на свързаните пазари на дребно или на други свързани пазари на едро, към пазара на дребно или на друг свързан пазар на едро, тъй като възможностите за специално третиране на дадено предприятие ще бъдат съкратени. В този случай, „специално третиране на дадено предприятие" означава отказ на достъп и изместване на конкурент от пазара чрез предлагането на цени и/или условия, които са в полза на друго предприятие или на собствената мрежа.

Както КРС посочва в първия кръг анализ на пазара, увеличаването на броя на конкурентните предприятия води до увеличаване на ресурсите, инвестирани както от страна на регулатора, така и от страна на предприятията, за определяне на асиметрични цени за терминиране във фиксирани мрежи. Друго предимство на симетричните цени е, че чрез прилагането им се съкращават време и ресурси за многобройни преговори между предприятията от една страна, а от друга страна се съкращават разходите на регулатора за оценка на индивидуалните предложения за цени за терминиране на всяко предприятие предвид наложения ценови контрол в случай на конфликт. В тази връзка КРС счита, че предприятията, които терминират повикване в определено местоположение на обществените си телефонни мрежи, следва да прилагат помежду си симетрични цени за терминиране.

Изхождайки от горепосоченото КРС е на мнение, че предвид дефинираните конкурентни проблеми и в съответствие с разпоредбите на чл. 166, ал. 2, т. 2 и във връзка с чл. 168 от ЗЕС на предприятията със значително въздействие на пазара на едро за терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуални

обществени телефонни мрежи, следва да бъде наложено, респективно продължено задължение за равнопоставеност, както следва:

По отношение на БТК

Поради обстоятелството, че БТК е най-голямото предприятие на пазара за терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи, то заинтересованите предприятия са принудени директно или индиректно да закупуват услуги за терминиране от БТК, за да могат да предоставят конкурентни услуги. Това може да доведе до възникване на ситуации, в които конкурентните условия на пазара ще бъдат нарушени и/или изкривени, ако на някои от предприятията се предлагат по-добри условия за развитие на дейността в сравнение с тези за други участници. По различни причини БТК би имало мотив да предлага неравнопоставени цени и условия. Например, може да се допусне, че БТК ще предложи по-неизгодни условия за развиване на дейността на предприятията, които представляват сериозна конкурентна заплаха. Отчитайки размера на предприятието, КРС счита, че такова неравнопоставено отношение би могло да доведе до съществено неблагоприятно въздействие върху пазара като цяло.

С продължаването на задължението за равнопоставеност се цели да се ограничат възможностите на БТК да третира по различен начин различните предприятия, както и да третира свързани с предприятието лица или обособени отделни дейности, извършвани от същото предприятие, по начин различен от този, по който се третират предприятия, предоставящи еквивалентни услуги. По този начин конкурентните предприятия ще запазят своята конкурентоспособност, което може да доведе до намаляване на цената на дребно и/или до предлагане на по-голямо разнообразие от услуги. КРС счита, че задължението за равнопоставеност следва да обхваща както ценовите, така и неценовите условия. Ако задължението обхваща само и единствено ценовата равнопоставеност, то за БТК все още би била налице възможността да прилага съществени антиконкурентни условия и/или действия.

За да предотврати създаването на възможности за неравнопоставено третиране, КРС счита, че е необходимо на БТК да бъде продължено задължението за равнопоставеност, както следва:

- предоставянето на взаимно свързване се осъществява при равностойни условия за сходни обстоятелства, при които вече е предоставено взаимно свързване на други предприятия, предоставящи еквивалентни електронни съобщителни услуги, включително и на свързани лица;
- предоставянето на услуги и информация на предприятие, искащо взаимно свързване се осъществява при същите условия (ценови и неценови) и качество като тези, ползвани от предприятието със значително въздействие върху пазара при предоставяне на собствени услуги, както и предлагани от предприятието със значително въздействие на пазара на свързаните с него лица и на предприятията, с които вече е сключен договор.

Посоченото определя съдържанието на задължението за равнопоставеност с оглед привеждането му в съответствие с разпоредбите на ЗЕС. КРС счита, че предимствата за конкуренцията и ползите за потребителите надвишават недостатъците от прилагането му, поради което, според КРС, задължението за равнопоставеност е справедлива и пропорционална мярка за БТК.

По отношение на конкурентните предприятия

КРС счита, че налагането на задължения за равнопоставеност на конкурентните предприятия е пропорционална мярка. С налагането на задължение за равнопоставеност се цели да се ограничат възможностите за третиране по различен начин на различните предприятия. По този начин ще се преодолее потенциалната възможност конкурентните предприятия да се възползват от обстоятелството, че осъществяват дейност на различни пазари. Чрез наложената мярка се препятства възможността да се определят по-благоприятни условия за взаимно свързване между собствените си мрежи спрямо тези, оферирани на други предприятия. За да се постигне необходимия положителен ефект от наложената мярка, КРС счита, че задължението за равнопоставеност следва да обхваща както ценовите, така и неценовите условия. Ако задължението обхваща само и единствено ценовата равнопоставеност, то за конкурентните предприятия все още би била налице възможността да прилага антиконкурентни условия и/или действия.

За да предотврати създаването на възможности за неравнопоставено третиране на предприятията на пазара, КРС счита, че е необходимо на конкурентните предприятия да бъде наложено задължение за външна равнопоставеност, което да гарантира че:

- предоставянето на взаимно свързване се осъществява при равностойни условия за сходни обстоятелства, при които вече е предоставено взаимно свързване на други предприятия, предоставящи еквивалентни електронни съобщителни услуги;
- предоставянето на услуги и информация на предприятие, искащо взаимно свързване се осъществява при същите условия (ценови и неценови) и качество като тези, ползвани от предприятието със значително въздействие върху пазара при предоставяне на собствени услуги, както и предлагани от предприятието със значително въздействие на пазара на свързаните с него лица и на предприятията, с които вече е сключен договор.

Посоченото определя съдържанието на задължението за равнопоставеност съобразно разпоредбите на ЗЕС. КРС счита, че предимствата за конкуренцията и ползите за потребителите надвишават недостатъците от прилагането му, поради което, според КРС, задължението за равнопоставеност е справедлива и пропорционална мярка на конкурентните предприятия.

6.4.2.4. Задължение за публикуване на Типово предложение за взаимно свързване

В съответствие с разпоредбите на чл. 167, ал. 3 от ЗЕС КРС счита, че ефектът от задълженията за прозрачност и равнопоставеност ще се изпълни в максимална степен с изготвяне и публикуване на Типово предложение за взаимно свързване от предприятието със значително въздействие на пазара. В тази връзка КРС счита за необходимо да бъде продължено действащото към момента задължение на БТК за изготвяне и публикуване на Типово предложение за взаимно свързване. Предварителното одобряване на условията за взаимно свързване от страна на регулатора са гаранция за постигане на максимално добри условия за развитие на конкуренцията, както и за навременна оценка за коректността при изпълнението на задължението за равнопоставеност.

Съдържанието на Типовото предложение е неизчерпателно определено с чл. 167, ал. 3 от ЗЕС. Наред с това определени текстове в законовата разпоредба не са относими към предоставяне на услугите по взаимно свързване. По тази причина КРС счита, че е необходимо да определи минималното съдържание на Типовото предложение за взаимно свързване, което да се изготви от БТК, както следва:

1. описание на услугите по взаимно свързване, условия и срокове за предоставянето им;

2. описание на точки на взаимно свързване - местоположение, брой, капацитет на свързване, начини за маршрутизация и сигнализация;

3. изисквания за управление, маршрутизиране, отчитане на трафика и прогнози за трафик;

4. процедури за планиране, откриване, промяна и закриване на точките на свързване;

5. стандарти, технически изисквания, интерфейси за взаимно свързване и протоколи за сигнализация;

6. изисквания за качество - стойности на параметри на качеството на услугите при взаимното свързване;

7. изисквания за номериране, адресиране и за идентификация на линията на викащия;

8. услуги по съвместно разполагане и други форми на съвместно ползване, когато тяхното предоставяне от БТК е необходимо за реализиране на взаимното свързване:

а) информация за местата за съвместно разполагане, планирани промени и процедура за предоставяне на тази информация на заинтересованите лица, като тази информация може да се предоставя само на заинтересованите лица, за да се гарантира сигурността на мрежата;

б) възможности за съвместно разполагане и други форми на съвместно ползване;

в) условия за достъп до компютърни и софтуерни системи за поддръжка;

г) характеристики и технически ограничения за съоръженията, които могат да бъдат съвместно разполагани;

д) мерки за сигурност;

е) условия за допускане на служители на конкурентни предприятия;

ж) стандарти за безопасност;

з) правила за разпределяне на пространството, когато то е ограничено;

и) условия за проверка от конкурентни предприятия на местата, в които е възможно физическо съвместно разполагане или на местата, където съвместното разполагане е отказано поради липса на възможност;

9. срокове за отговор на заявките за предоставяне на всяка от услугите, процедури за отстраняване на повреди, процедури за възстановяване на услугата и нейното качество;

10. стандартни условия на договора, включително, когато е необходимо, обезщетения при неизпълнение на сроковете за предоставяне на услугите;

11. цени и механизъм за калкулиране на цените за всяка от услугите – ценовите условия за терминиране следва да бъдат определените съгласно т. 6.4.2.5;

12. друга относима информация, необходима за осъществяване на взаимното свързване.

Включването на други условия, различни от определеното минимално съдържание, не трябва да ограничава условията за развитие на конкуренцията и да създава неравнопоставеност, както и неяснота при регламентиране на условията за реализиране на взаимно свързване.

С оглед осигуряване изпълнението на задължението за изготвяне и публикуване на Типово предложение, в срок до един месец, считано от получаване на решението на КРС, БТК следва да представи в комисията проект на изменение на Типовото предложение за взаимно свързване, съобразен с измененията на специфичните задължения на предприятието, както и с проекта на Типово предложение за взаимно свързване, одобрен с Решение № 375 от 14.04.2011 г. на КРС.

КРС счита, че доколкото могат да съществуват тежести при изпълнение на задължението, те са свързани с изготвянето на изменения на Типово предложение за взаимно свързване и съответно публикуването му. Комисията счита, че тези административни и организационни тежести са пренебрежимо малки в сравнение с целта, която следва да бъде постигната, а именно наличие на предварително одобрени от регулатора условия за предоставяне на взаимно свързване.

КРС счита, че ползите от налагането на задължението за публикуване на Типово предложение за взаимно свързване надвишават негативите, тъй като се осигурява прозрачност и предвидимост по отношение на условията и цените за предоставяне на услугите на едро, както и техните промени. Тази прозрачност и предвидимост дава възможност за адекватен контрол от страна на регулатора, както и възможност на предприятията да предвиждат развитието на своята дейност, тъй като услугите на едро са пряко свързани с предоставянето на услуги на пазарите на дребно. Следва да се има предвид, че специфичното задължение за изготвяне и публикуване на Типово предложение за взаимно свързване на БТК е текущо по отношение на предприятието.

По отношение на конкурентните предприятия

Следвайки принципа на пропорционалност и отчитайки, че в хоризонт от следващите две години пазарната мощ на конкурентните предприятия, като цяло, не би могла до доведе до съществена промяна на конкурентните условия, КРС счита, че налагането на конкурентните предприятия на задължение за изготвяне и публикуване на Типово предложение за взаимно свързване е необосновано и се явява непропорционална и необоснована мярка.

6.4.2.5. Ценови ограничения

Предвид монополния си характер пазарът на терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи е неподатлив на конкурентен натиск, тъй като всяко от предприятията със значително въздействие върху съответния пазар има интерес да се възползва от монополната си позиция, произтичаща от контрола върху собствената му мрежа.

Наличието на високи и непреходни бариери за навлизане на пазара, съчетани с принципа „викащата страна заплаща повикването” са предпоставка предприятията да имат интерес да налагат прекомерно високи цени, които рефлектират върху свързаните пазари на едро и върху цените на пазарите на дребно.

В съответствие с посоченото в Раздел VII, т. 5.2, потенциалните конкурентни проблеми на съответния пазар са свързани преди всичко с цените за взаимно свързване. Възможностите за прилагане на прекомерно високи цени, асиметрични цени и ценова дискриминация са сериозни потенциални конкуренти проблеми. Предприятията със значително въздействие върху пазара нямат пазарен стимул, който би допринесъл за предприемане на действия за доброволно намаляване на цените за терминиране в определено местоположение на обществените телефонни мрежи, които към изготвяне на настоящия анализ все още са над средноевропейските, що се отнася до цените за терминиране в двоен сегмент и цените за терминиране на международен трафик. Както вече беше отбелязано предприятията поддържат прекомерно високи цени и за терминиране на международен трафик, които са значително по-високи от тези за терминиране на национални повиквания и от средноевропейските цени. При наличието на подобна пазарна ситуация е необходима регулаторна намеса по отношение на цените с

оглед осигуряване на условия за развитие на конкуренцията и защита интересите на крайните потребители.

За преодоляване на идентифицираните конкурентни проблеми, отнасящи се до възможности за прехвърляне на пазарна сила на свързани пазари, при първия кръг на анализа на съответния пазар на БТК, в качеството му на предприятие със значително въздействие, беше наложено задължение за прилагане на разходоориентирани цени, определени въз основа на одобрената от регулатора система за определяне на разходите на предприятието. Същевременно КРС отбеляза, че „си запазва правото за изменение на задължението след окончателно публикуване на препоръката на ЕК относно регулирането на цените за терминиране във фиксирани и мобилни мрежи в рамките на ЕС". До ефективното прилагане на задълженията за разделно счетоводство и за разходоориентирани цени на БТК бяха наложени ценови ограничения под формата на график за постепенно намаляване на цените за терминиране, определени чрез сравнителен анализ (benchmark), а на конкурентните предприятия задължение за прилагане на симетрични цени, не по-високи от определените за БТК цени.

КРС счита, че като цяло чрез наложените ценови ограничения е подобрена конкурентната среда по отношение на терминирането на национални повиквания. Както се посочи, обаче, в т. 6.4.1.5.1 от настоящия раздел, регулаторът отчете необходимостта от ползване на консултантски услуги, както по отношение на въвеждане на наложените на предприятията задължения за разделно счетоводство, така и по отношение на изработване на модел за определяне на разходите на ефективен оператор. В резултат, към момента задълженията за водене на разделно счетоводство и за прилагане на разходоориентирани цени, определени въз основа на система за определяне на разходите, наложени с Решение на КРС № 237 от 17.03.2009 г. не са въведени ефективно.

КРС отчита, че при действащи задължения за разделно счетоводство и прилагане на разходоориентирани цени, определени въз основа на разходите на ефективен оператор, задълженията за прозрачност, равнопоставеност и достъп биха били по-ефективни. Вземайки предвид, че подобряването на конкурентната среда е резултат единствено на регулаторната намеса КРС смята, че е необходимо и при този преглед на пазара да бъдат продължени, респективно наложени задължения за въвеждане и прилагане на разделно счетоводство и за прилагане на разходоориентирани цени. Също така КРС посочва, че до реалното въвеждане на разходоориентираните цени следва да бъдат прилагани ценови ограничения, които да гарантират наличието на условия за нормална конкуренция и редуциране на констатираните на пазара потенциални конкурентни проблеми.

6.4.2.5.1. Разделно счетоводство

Съгласно Решение № 237 от 17.03.2009 г.[90] задължението за прилагане на разделно счетоводство на пазара на терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи е текущо за БТК. По отношение на „Мобилтел" ЕАД и „Космо България Мобайл" ЕАД задължението за

[90] *Задължението е определено в приложение към анализа – „Анекс за съдържанието на специфичните задължения за въвеждане и прилагане на разделно счетоводство от предприятия със значително въздействие на пазара на едро за генериране на повиквания от определено местоположение на обществени телефонни мрежи и/ или на пазара на едро за терминиране на повиквания в индивидуални обществени телефонни мрежи"*

разделно счетоводство е наложено на предприятията на съответния пазар на терминиране на повиквания в индивидуални мобилни мрежи (Решение № 236 от 17.03.2009 г.)[91].

В съответствие със задължението за разделно счетоводство, наложено при първи кръг на пазарните анализи на съответните пазари, КРС предприе действия по детайлизирането му. С Решение № 1252 от 12.10.2009 г. КРС изиска информация, необходима за изготвянето на изискванията за формата и методологията за прилагане на задължението за разделно счетоводство. Въз основа на получената информация и отчитайки технологичните изменения в мрежата на БТК, като следваща стъпка за практическото въвеждане на разделното счетоводство, КРС включи консултиране на изготвения от нея проект на документ „Форма и методология за въвеждане и прилагане на разделно счетоводство" като част от обекта на открита обществена поръчка с предмет: „Разработване и прилагане на модели за определяне на разходите на електронни съобщителни услуги, предоставяни от фиксирана и мобилна мрежа, за нуждите на Комисия за регулиране на съобщенията, и анализ и оценка на разработен от Комисията за регулиране на съобщенията документ относно изисквания за въвеждане и прилагане на разделно счетоводство и формите на регулаторните отчети на предприятията, предоставящи електронни съобщителни услуги**"**. Към настоящия момент е налице стартирана консултативна процедура по въвеждане на разделно счетоводство, която ще приключи в рамките на горецитираната обществена поръчка.

Ползите от воденето на разделно счетоводство са големи не само от гледна точка на регулатора, но и за самите предприятия, тъй като въз основа на данните от разделното счетоводство те получават достатъчно детайлизирана информация, която дава възможност за извършване на различни анализи и улеснява вземането на адекватни и мотивирани управленски решения в отговор на бързо променящите се пазарни условия в сектора на електронните съобщения.

Като заключение от всичко изложено до тук, КРС прави извода, че ползите от продължаването на мярката са повече отколкото недостатъците, поради което намира продължаване на задължението за прилагане на разделно счетоводство за пропорционална мярка.

По отношение на БТК

Както бе посочено и в първия кръг на пазарния анализ, КРС намира за необходимо задължението на БТК за водене на разделно счетоводство да бъде продължено, с оглед доказване липсата на антиконкурентно крос-субсидиране, особено що се касае до трансферните разходи. Предвид посоченото и с оглед обстоятелството, че БТК е определено като предприятие със значително въздействие на съответния пазар, осъществява дейност на свързани пазари на едро, както и активно предлага пакети от услуги на различни свързани пазари на дребно, то КРС счита, че е налице необходимост от продължаване на задължението за разделно счетоводство.

В съответствие със заключенията от настоящия пазарен анализ БТК запазва позицията си на предприятие със значително въздействие на пазара на терминиране на повиквания в обществената си телефонна мрежи във фиксирано местоположение и значителен пазарен дял на пазара на обществена телефонна услуга на дребно. Вземайки предвид пазарната позиция на историческото предприятие, КРС счита, че евентуалното

---

[91] *Задължението е определено в приложение към анализа – „Анекс за съдържанието на специфичните задължения за въвеждане и прилагане на разделно счетоводство от предприятия със значително въздействие на пазара на едро за генериране на повиквания от определено местоположение на обществени телефонни мрежи и/ или на пазара на едро за терминиране на повиквания в индивидуални обществени телефонни мрежи"*

оттегляне на задължението за разделно счетоводство би създало предпоставки за целенасочена стратегия на крос-субсидиране, с цел изтласкване на конкурентите от пазара и увеличаване на пазарната му сила чрез определяне на много ниски цени на свързаните пазари на дребно. Последното не би позволило на конкурентните предприятия да генерират разумна печалба от дейността си на пазарите на дребно. В допълнение, отчитайки засилената тенденция в търговската политика на предприятието, която се очаква да бъде продължена и в периода, обект на анализа, и която е насочена към предлагане на пакетни услуги на различни пазари, както и с оглед обстоятелството на консолидиране на фиксираната и мобилна мрежа на БТК, КРС счита, че е налице необходимост от продължаване на задължението за разделно счетоводство.

Продължаването на задължението за разделно счетоводство не може да предизвика значително нарастване на административните разходи за предприятието, тъй като същото е текущо по отношение на БТК и в случая предприятието следва да се съобрази с конкретните изисквания, посочени в Анекса за съдържанието на специфичните задължения за въвеждане и прилагане на разделно счетоводство от предприятия със значително въздействие на пазара на едро за генериране на повиквания от определено местоположение на обществени телефонни мрежи и/или на пазара на едро за терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи, както и с на изискванията за формата и методологията за прилагане на задължението за разделно счетоводство, предмет на документа „Форма и методология за въвеждане и прилагане на разделно счетоводство", чието консултиране е предстоящо в рамките на стартираната консултативна процедура.

По отношение на Мобилтел" ЕАД и „Космо България Мобайл" ЕАД

Като отчита обстоятелството, че „Мобилтел" ЕАД и „Космо България Мобайл" ЕАД са предприятия със значително въздействие върху пазарите на едро на терминиране на повиквания в определено местоположение на обществени телефонни мрежи и терминиране на повиквания в мобилните си мрежи, КРС счита, че са налице потенциални рискове за прилагане на антиконкурентни практики. Тъй като задължението за разделно счетоводство обхваща цялостната дейност на задълженото предприятие, то КРС счита, че отстраняването на потенциалните конкуренти проблеми, свързани с възможностите за крос-субсидиране, следва да се осъществи чрез предприемането на съответните мерки на пазара, върху който „Мобилтел" ЕАД и „Космо България Мобайл" ЕАД имат най-голяма пазарна сила. Предвид изложеното, КРС поддържа позицията си, че не е необходимо да наложи на настоящия пазар на „Мобилтел" ЕАД и „Космо България Мобайл" ЕАД задължение за въвеждане и поддържане на разделно счетоводство, тъй като такова е наложено на пазара на едро на терминиране на гласови повиквания в индивидуални мобилни мрежи и е относимо и към дейността на предприятието на пазара на терминиране на повиквания в определено местоположение на обществени телефонни мрежи.

По отношение на останалите конкурентни предприятия

Данните от анализа на пазара на едро за терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи сочат, че броят на абонатните постове на конкурентните предприятия е незначителен в сравнение с този на БТК[92] и въпреки тенденцията за увеличаването им, размерът на приходите от

[92] *Виж раздел II, т. 3.3 от документа*

терминиране е лимитиран и определя незначителния им относителен пазарен дял[93]. Предвид малкият относителен пазарен дял на пазара на едро за терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи на конкурентните предприятия, КРС е на мнение, че налагането на задължение за разделно счетоводство на останалите конкурентни предприятия, би било непропорционална мярка, тъй като би довело до ненужни административни тежести за тях.

6.4.2.5.2. Разходоориентирани цени и система за определяне на разходите

Както беше отбелязано, конкурентният натиск върху пазара на едро за предоставяне на услугата „терминиране" на повиквания в определено местоположение на обществени телефонни мрежи е недостатъчен, поради което при оттегляне на регулаторната намеса е налице възможност цените на този монополен по своя характер пазар да бъдат прекомерно високи.

Изхождайки от специфичните характеристики на пазарите на терминиране на гласови повиквания и възможностите за интерпретиране на концепцията за разходоориентираност на цените в зависимост от избраните фактори, ЕК счете, че е необходимо да се въведе „общ подход за формиране на разходоориентирани цени, основаващ се на ефективен стандарт за разходите". Съобразно посоченото в Препоръка на Комисията от 7 май 2009 година този подход намира израз в определяне на разходоориентирани цени, изчислени въз основа на дългосрочните допълнителни (инкрементални) разходи (Long Run Incremental Costs – LRIC) на ефективен оператор, моделирани при подхода „отдолу нагоре" (BU), или накратко – при използване на BULRIC модел.

Отчитайки, изводите от настоящия анализ, КРС счита, че задължението за разходоориентираност на цените, е подходяща мярка, която следва да продължи своето действие. Чрез продължаване на задължението за прилагане на разходоориентирани цени регулаторът цели потребителите да извличат максимална полза, що се отнася до избора, цената и качеството на услугата, без застрашаване или ограничаване на конкуренцията. КРС е на мнение, че мярката е пропорционална и е в синхрон с добрите практики на европейските регулатори.

По отношение на БТК

Задължението за прилагане на разходоориентирани цени за терминиране на повиквания в определено местоположение на обществени телефонни мрежи и за достъп и съвместно ползване на помещения са текущи за БТК.

В първия кръг на пазарния анализ КРС е посочила, че счита, че одобрената от регулатора система за определяне на разходите на БТК, следва да бъде запазена към момента на изготвяне на анализа на съответния пазар. Същевременно КРС е отбелязала, че „си запазва правото за изменение на задължението след окончателно публикуване на препоръката на ЕК относно регулирането на цените за терминиране във фиксирани и мобилни мрежи в рамките на ЕС".

Отчитайки, че разработването на BULRIC модела е ангажимент на регулатора, съгласно окончателно приетата Препоръка на Комисията от 7 май 2009 година, КРС конкретизира наложеното на предприятието задължение да прилага разходоориентирани цени при предоставяне на услугите „терминиране" и „достъп до мрежови съоръжения и

[93] *Виж раздел III, т. 3.3 от документа*

елементи, необходими за реализиране на достъп до мрежата, включително предоставяне на съвместно разполагане и други форми на съвместно ползване", както следва:

а) по отношение на услугата „терминиране" БТК следва да прилага разходоориентирани цени, определени съгласно Препоръка на Комисията от 7 май 2009 година въз основа на разходите на ефективен оператор и изчислени чрез BULRIC модел на регулатора, считано от 01.07.2013 г.;

б) по отношение на услугите „достъп до мрежови съоръжения и елементи, необходими за реализиране на достъп до мрежата, включително предоставяне на съвместно разполагане и други форми на съвместно ползване" БТК следва да прилага разходоориентирани цени, определени въз основа на промени в действащата система за определяне на разходите с оглед измененото задължение за водене на разделното счетоводство. В съответствие с разпоредбата на чл. 171, ал. 2 от ЗЕС, с цел изчисляване на разходи за ефикасно предоставяне на услугите КРС може да използва методи за отчитане на разходите, независими от методите, прилагани от съответното предприятие.

До ефективното прилагане на задълженията за разходоориентирани цени, посочени в б. „а" по-горе, БТК следва да прилага ценови ограничения, посочени в т. 6.4.2.5.3 от настоящия раздел.

Същевременно КРС отменя наложеното с т. X, 5.4.1 от Решение № 237 от 17.03.2009 г. задължение за въвеждане на необходимите промени в действащата система за определяне на разходите с оглед измененото разделно счетоводство, в частта му относно определяне на разходоориентирани цени за предоставяне на услугата „терминиране" на повиквания в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи.

Според т. 3 на Препоръката на Комисията от 7 май 2009 година, регулаторът може да сравнява резултатите от подхода по модела „отдолу нагоре" (BU) с тези от модела „отгоре надолу" (TD), при който се използват данни, преминали през одит, с оглед да се провери и подобри качеството на резултатите и могат да направят съответни корекции. В тази връзка КРС счита, че БТК може, ако счете за подходящо, да предоставя резултати от свой модел, основаващ се на подход на моделиране „отгоре надолу", използващ дългосрочни допълнителни (инкрементални) разходи и одитирани от независим одитор, в рамките на процедурата по консултации за приемане на BULRIC модела на регулатора. Моделът, чрез които са получени резултатите, одитирани и представени в рамките на процедурата по консултации за приемане на BULRIC модела на регулатора, следва да са съобразени с изискванията към начина на разпределение на разходите и категориите разходи от Препоръката на Комисията от 7 май 2009 година.

До ефективното прилагане на задълженията за разходоориентирани цени, посочени в б. „б" по-горе, БТК следва да прилага цени за достъп до мрежови съоръжения и елементи, необходими за реализиране на достъп до мрежата, включително предоставяне на съвместно разполагане и други форми на съвместно ползване, съгласно одобреното от КРС Типово предложение на предприятието за взаимно свързване, в сила, като се отчита, че цените за посочените услуги са равни на цените за същите услуги, наложени с Решение № 237 от 17 март 2009 г. на КРС.

КРС е на мнение, че задължението за прилагане на разходоориентирани цени за терминиране, определени въз основа на BULRIC модел, разработен в съответствие с изискванията на Препоръка на Комисията от 7 май 2009 година, и за прилагане на разходоориентирани цени за достъп и съвместно ползване, определени въз основа на изменената система за определяне на разходите на предприятието, е подходяща и пропорционална мярка, чрез която ще се ограничи възможността на БТК за различни форми на ценова дискриминация и за прилагане на прекомерно високи цени на

съответния пазар, като едновременно с това ще отпаднат съмненията на конкурентните предприятия за възможностите за манипулиране на разходите от страна на историческото предприятие, що се касае до услугата „терминиране".

По отношение на конкурентните предприятия

С Решение № 237/17.03.2009 г. на конкурентните предприятия в качеството им на предприятия със значително въздействие върху съответния пазар бяха наложени ценови ограничения под формата на график за намаление на цените, с оглед осигуряване на симетричност на цените за терминиране на историческото предприятие и тези на конкурентните предприятия.

КРС, отчитайки, че ползването на мрежите на конкурентните предприятия, които съответстват на най-съвременните технологии за изграждането им - IP-базирани мрежи от следващо поколение[94], генерира разходи, кореспондиращи с разходите на ефективен оператор, прилагането на цени за терминиране равни на цените, определени въз основа на разходите на ефективен оператор и изчислени чрез BULRIC модел на регулатора, не би затруднило конкурентните предприятия.

Вземайки предвид, че задължението за разработване BULRIC модел, в съответствие с изискванията на Препоръка на Комисията от 7 май 2009 година е задължение за регулатора, предвид на което няма да възникнат административни тежести за конкурентните предприятия, КРС счита, че тези предприятия следва да прилагат цени за терминиране равни на цените, определени въз основа на разходите на ефективен оператор и изчислени чрез BULRIC модел на регулатора, считано от 01.07.2013 г., а до тази дата, цените, посочени в т. 6.4.2.5.3 от настоящия раздел.

6.4.2.5.3. Сравнение (benchmarking)

Предвид заключенията от анализа на съответния пазар и идентифицираните потенциални конкурентни проблеми КРС счита, че следва да определи ограничения на цените за терминиране, които своевременно да осигурят нормални условия за развитие на конкуренцията, тъй като прилагането на разходоориентирани цени, определени съгласно Препоръка на Комисията от 7 май 2009 г. въз основа на разходите на ефективен оператор и изчислени чрез BULRIC модел на регулатора, изисква време и значителен финансов ресурс. Налагането на ценови ограничения върху цените за терминиране посредством сравнение (benchmarking) е пропорционална мярка, която даде резултат на първия кръг на анализа на съответния пазар.

В съответствие с чл. 170, ал. 4 от ЗЕС, при налагане на ценовите ограничения КРС избира като критерий за сравними пазари наличие на pure BULRIC модел, въз основа, на който са определени цени за терминиране, нотифицирани от държавите-членки. По данни на Cullen-International SA към ноември 2011 г. Холандия и Франция са нотифицирали цени, определени въз основа на pure BULRIC модел.

Предложените от френския регулаторен орган ценови ограничения са несъвместими със застъпената в проекта на анализ позиция на КРС относно реципрочността между цените за генериране и терминиране, която видно от постъпилите от предприятията становища не се оспорва. Асиметричността на цените за генериране и терминиране, определени от френския регулатор, произтича от факта, че общи разходи, които не са включени в цените за терминиране, са включени в цените за генериране, което е дало основание в становището на ЕК да се застъпи позицията относно необходимостта от преработване на цените до края на 2011 година.

---

[94] *Виж раздел III, т. 3*

Тъй като Холандия се явява единствената държава определила цени за терминиране въз основа на pure BULRIC модел, приет от ЕК след преработване на цената от 45 евроцента, в резултат от бележка на ЕК, то подходът за усредняване на цените е неприложим. При отчитане на конкретните обстоятелства КРС приема за съпоставими данните за темповете на изменение на цените за терминиране на регионално ниво, прилагани преди и след използване на pure BULRIC модела на Холандия, като целта е да се извърши сравнение, водещо до прилагане на най-ефективна ценова регулация, като се елиминират особеностите в дадената държава. Определените от КРС ценови ограничения са с оглед осигуряване на развитието на конкуренцията и подобряването на условията за ползване на услуги от крайни потребители при съобразяване с целите на Препоръката на Комисията от 7 май 2009 година.

Междувременно, холандският съд отмени решението на регулатора, с което се налагат цени за терминиране въз основа на pure BULRIC модел. Решението на съда не се основава нито на точността, нито на верността на pure BULRIC модела. В тази връзка КРС обръща внимание, че начинът на изчисление на цените от холандския регулатор е в съответствие с Препоръката на Комисията от 7 май 2009 година и с правилата на Общността.

Предвид гореизложеното, КРС счита, че ценови ограничения за терминиране в национален и локален сегмент следва да се определят въз основа на изменението на цените за терминиране на регионално ниво и на локално ниво, прилагани в Холандия преди и след използване на pure BULRIC модел. Цените в Холандия се прилагат за часове на силен и на слаб трафик и отчитат разходите за първоначално изграждане на разговора. Цените за Холандия, използвани при определяне на ценовите ограничения за България, са представени в таблицата по-долу.

Таблица 10

Цени за терминиране, силен трафик, в евроцента за минута	Юли 2010 г.	Януари 2011 г.	Юли 2011 г.	От 1 януари до 1 септември 2012 г.	От 1 септември 2012 г.
регионално ниво	0,71	0,71	0,72	0,54	0,36
локално ниво	0,50	0,52	0,53	0,45	0,36

Съгласно съображение 22 от Преамбюла на Препоръката на Комисията от 7 май 2009 година и т. 12 от посочения документ, за националните регулаторни органи с ограничени ресурси може да е необходим допълнителен преходен период за въвеждане на препоръчания модел за определяне на цените за терминиране на повиквания във фиксирани мрежи. При такива обстоятелства, националният регулаторен орган може да използва алтернативен подход за определяне на цените за терминиране до 01.07.2014 г., като този алтернативен подход следва да гарантира резултати, съвместими с Препоръката.

КРС е регулаторен орган, който има ограничен експертен ресурс, и в тази връзка комисията е преценила, че следва да използва консултантски услуги за изработване и въвеждане на BULRIC модел и за определяне на изискванията за въвеждане и прилагане на разделно счетоводство и формите на регулаторните отчети на предприятията. На следващо място, поради необходимостта да бъде получено одобрение за предоставяне на допълнителни средства по бюджета на КРС от Министерство на финансите, както и предвид необходимостта да се проведе процедура за възлагане на обществена поръчка, комисията не е в състояние да осигури въвеждането на BULRIC модел към 31.12.2012 г. Както се посочи по-горе, КРС е възложила изпълнението на обществената поръчка с предмет „Разработване и прилагане на модели за определяне на разходите на електронни

съобщителни услуги, предоставяни от фиксирана и мобилна мрежа, за нуждите на Комисия за регулиране на съобщенията, и анализ и оценка на разработен от Комисията за регулиране на съобщенията документ относно изисквания за въвеждане и прилагане на разделно счетоводство и формите на регулаторните отчети на предприятията, предоставящи електронни съобщителни услуги", като договора за обществена поръчка е в процес на изпълнение. Предвид сроковете за изпълнение на договора и необходимостта от осигуряване на достатъчен срок за въвеждането на BULRIC модела, КРС счита, че е налице необходимост да се възползва от възможността да прилага алтернативен подход за определяне на цените за терминиране за допълнителен преходен период след края на 2012 г., като счита, че преходен период до 01.07.2013 г. ще бъде достатъчен за въвеждането на разходоориентирани цени, определени въз основа на BULRIC модел.

Предвид изложеното и целения резултат, в съответствие с Препоръката на Комисията от 7 май 2009 година, наложените ценови ограничения следва да гарантират, че след края на 2012 г. ще се прилагат нива на цените за терминиране, които са съобразени с разходите, направени от ефективен оператор, и тези ограничения ще се прилагат до определяне на разходоориентираните цени въз основа на BULRIC модел. В тази връзка изготвеният от КРС график за намаление на цените за терминиране обхваща периода 01.07.2012 г. – 01.01.2013 г. При налагане на задължението за контрол върху цените и отчетност на разходите КРС съобразява ценовите ограничения с разходите на ефективен оператор на база на извършено сравнение на съпоставимите пазари. Достигнатото ниво на цените за терминиране към 01.01.2013 г. следва да бъде запазено до 30.06.2013 г., след която дата ще бъдат прилагани определените от КРС разходоориентирани цени.

КРС счита, че ценовите ограничения следва да се прилагат за терминиране на трафик, независимо от произхода на трафика – дали е генериран от мрежи в страната или извън територията на България. Предвид изискванията на Препоръката на Комисията от 7 май 2009 година, цените за терминиране, определени въз основа на разходите на ефективен оператор, не се диференцират по часове на силен трафик и часове на слаб трафик. Доколкото, обаче е налице различие в цените за терминиране за силен и слаб трафик, прилагани за терминиране на национален трафик, КРС определя ценови ограничения за цените за слаб трафик, които се прилагат към момента, съгласно действащите договори за взаимно свързване.

Предвид факта, че от 01.07.2013 г. ще се прилага една цена за терминиране в обществени телефонни мрежи и с оглед изискванията на Препоръката на Комисията от 7 май 2009 година, КРС определя еднакви цени за терминиране в локален сегмент и в национален сегмент за последната стъпка в графика.

С оглед равнопоставеното третиране на предприятията при предоставяне на взаимно свързване, КРС определя ограниченията на цените за терминиране на международни повиквания съобразно ограниченията и графика за терминиране на национален трафик.

Определените от КРС ценови ограничения на цените за терминиране на повиквания, независимо от произхода на трафика и съответния график за прилагането им, са дадени в таблици 11 и 12.

А. Цени за терминиране в локален сегмент, както следва:

Таблица 11

Дата на влизане в сила:	Цени за терминиране – локален сегмент, лв./мин.	
	силен трафик	слаб трафик
01.07.2012 г.	0,0090	0,0075
01.01.2013 г.	0,0085	0,0070

Б. Цени за терминиране в национален сегмент, както следва:

Таблица 12

Дата на влизане в сила:	Цени за терминиране – национален сегмент, лв./мин.	
	силен трафик	слаб трафик
01.07.2012 г.	0,0110	0,0093
01.01.2013 г.	0,0085	0,0070

Ценовото ограничение за 2013 г., посочено в б. „А" и „Б", е валидно до 30.06.2013 г.

КРС счита, че определените чрез избрания сравнителен подход цени отговарят и на изискването на т. 12 от Препоръката на Комисията от 7 май 2009 година.

С оглед спазване изискванията на Препоръката на Комисията от 7 май 2009 година и за да се гарантира последователност и предвидимост в регулаторния подход при прилагане на графика за поетапно намаление на цените, КРС включва две стъпки в графика за периода 01.07.2012 г. – 01.01.2013 г., като стъпките са на шестмесечни периоди. Срокът за прилагане на ценовите ограничения е до 30.06.2013 г.

КРС счита, че без наличието на регулаторна намеса предприятията могат да се възползват от значителното си въздействие върху пазара и да следват поведение, което да се отрази негативно на конкуренцията. В тази връзка КРС определя предоставянето на услугата терминиране на гласови повиквания да се извършва без поставяне на ограничения в зависимост от произхода на повикванията, като националните и международните повиквания се предоставят при еднакви ценови и неценови условия. КРС е на мнение, че ценовото ограничение е пропорционална мярка, тъй като чрез елиминирането на възможностите за антиконкурентно поведение на предприятията със значително въздействие върху пазара на потребителите се осигуряват по-добри условия за ползване на услугите и се гарантира възстановяване на ефективните разходи на предприятията, което не следва да води до утежняване на икономическите условия за развитието им, освен ако разходите на предприятията са неефективни. Прилагането на ценовите ограничения до прилагане на цени за терминиране, определени въз основа на разходите на ефективен оператор, гарантира на заинтересованите предприятия яснота и предвидимост при формиране на ценови стратегии, както на национално ниво, така и на ниво ЕС при осъществяване на взаимно свързване.

Въз основа на горното КРС счита, че е необходимо на предприятията със значително въздействие върху съответния пазар да бъде наложено ценово ограничение на цените за терминиране, както следва:

По отношение на БТК

В съответствие с посочените цели регулаторът счита, че до определяне на разходоориентирани цени въз основа на резултатите от прилагане на BULRIC модел е необходимо да бъдат наложени ценови ограничения на цените за терминиране, независимо от произхода на трафика. КРС определя ценови ограничения под формата на график за постепенно намаляване на цените за терминиране на БТК, както следва:

А. Цени за терминиране в локален сегмент на фиксираната мрежа на БТК:

Таблица 13

Дата на влизане в сила:	Цени за терминиране – локален сегмент, лв./мин.	
	силен трафик	слаб трафик
01.07.2012 г.	0,0090	0,0075
01.01.2013 г.	0,0085	0,0070

Ценовото ограничение за 2013 г. е валидно до 30.06.2013 г.

В случай, че при приемане на окончателно решение относно определяне, анализ и оценка на съответния пазар не е налице фактическо обединяване на локален и единичен сегмент, то задълженото предприятие следва да изравни цената за терминиране в единичен сегмент с тази в локален сегмент, съобразно наложените му задължения.

Б. Цени за терминиране в национален сегмент на фиксираната мрежа на БТК:

Таблица 14

Дата на влизане в сила:	Цени за терминиране – национален сегмент, лв./мин.	
	силен трафик	слаб трафик
01.07.2012 г.	0,0110	0,0093
01.01.2013 г.	0,0085	0,0070

Ценовото ограничение за 2013 г. е валидно до 30.06.2013 г.

По отношение на конкурентите предприятия

В съответствие с посочените цели и с оглед осигуряване на симетричност на цените за терминиране регулаторът счита, че до определяне на разходоориентирани цени въз основа на резултатите от прилагане на BULRIC модел е необходимо на конкурентните предприятия да бъдат наложени ценови ограничения на цените за терминиране, независимо от произхода на трафика. Като отчита, че йерархичността на мрежите на конкурентните предприятия е различна от тази на мрежата на БТК, КРС определя ценови ограничения, не по-високи от наложения на БТК график за постепенно намаляване на цените за терминиране, както следва:

Цени за терминиране както следва:

Таблица 15

Дата на влизане в сила:	Цени за терминиране – национален сегмент, лв./мин.	
	силен трафик	слаб трафик
01.07.2012 г.	0,0110	0,0093
01.01.2013 г.	0,0085	0,0070

Ценовото ограничение за 2013 г. е валидно до 30.06.2013 г.

Спрямо БТК, конкурентните предприятия следва да прилагат симетрични цени за терминиране на повиквания за съответните сегменти.

7. Очаквано въздействие от предложените специфични задължения

Въпреки, че ефектът от въздействието от наложените специфични задължения на пазара на терминиране във фиксирани мрежи зависи от пазарното поведение на участниците и от други външни фактори, които трудно могат да бъдат прогнозирани, като цяло КРС очаква, те да имат следните ефекти:

7.1. От гледна точка на предприятията

- В резултат от предложените задължения на пазарите на едро се очаква увеличаване на дела на конкурентните предприятия както на регулираните пазари на едро, така и на свързаните пазари на дребно.

- По- ниските цени за терминиране съчетани с липса на ценови контрол на ниво пазар на дребно могат да дадат отражение в увеличени ползи за конкурентните предприятия, чрез реализиране на по-висока печалба от дейността.
- В зависимост от обема на входящите минути и потребителското поведение, намалението на цените за терминиране би могло да има негативен ефект върху приходите, респективно върху инвестициите, финансирани със собствени средства. Възможния негативен ефект обаче би могъл да бъде компенсиран от нарастване на трафика, както и от асиметричните цените за разговори в собствена мрежа и цените за разговори към други мрежи, при липса на регулация на пазара на дребно до въвеждане на цени определени въз основа на разходите на ефективен оператор.

При отчитане на възможния негативен ефект от намаляването на приходите, респективно инвестициите, няколко фактора трябва да се имат предвид:

- терминирането на гласови повиквания е само една от многото услуги, които се предоставят от инфраструктурата и съпътстващите съоръжения. Повечето от предоставяните услуги, които се доставят чрез инфраструктурата не са регулирани. Поради тази причина винаги съществуват стимули за въвеждане на иновации в областта на общата инфраструктура и придружаващите я съоръжения;
- цената, установена, въз основа на дългосрочни пределни разходи на ефективен оператор, гарантира възможността да бъдат генерирани финансови ресурси, необходими за замяна на активите с нови, в съответствие с развитието на технологиите освен ако предприятията не генерират значителни неефективни разходи.
- ценовите ограничения на този етап не са зависими от използваната технология, като считано от 01.01.2013 г. е установена единна цена, а след 01.07.2013 г. се предвижда предприятията да прилагат цени, определени въз основа на разходите на ефективен оператор, което е предпоставка за инвестиране в нови, по-малко разходоемки технологии.

- С предложените мерки по отношение на цените на международни повиквания, терминирани във фиксирани национални мрежи се очаква преодоляване на съществуващата асиметрия с цените за терминиране на национални повиквания.
- Наложеното на предприятията задължение за предоставяне на взаимно свързване, базирано на Интернет протокол (IP), ще доведе до допълнително стимулиране на вече широко използваните Ethernet/Интернет технологиите в мрежите на българските предприятия, предоставящи обществени телефонни услуги в определено местоположение. Предвиденото условие за участие на предприятията в консултативна структура по въпросите на IP взаимното свързване, ще допринесе за постигане на висока степен на съгласие между заинтересованите лица по посочените в настоящия документ основни технически и технологични аспекти, така че да бъде постигната оперативна съвместимост на услугите по взаимно свързване. В допълнение, постигането на договореност по отношение на миграционния процес към IP взаимно свързване ще е предпоставка за осигуряване на предвидим преход към използването на тази по-икономична и перспективна технология, в полза както на участниците в сектора на електронните съобщения, така и на крайните потребители.

7.2. Очакваните ефекти, произтичащи от предложените ценови ограничения, по отношение на потребителите се изразяват в следното

- С намалението на цените за терминиране ще е налице възможност, но не и задължение, фиксираните предприятия да намалят цените на дребно, както конкурентните предприятия, така и БТК, в случай че отпадане наложено с Решение № 650 от 25.06.2009 г. на КРС задължение за разходоориентираност. Същата възможност, но не и задължение, е валидна и за мобилните предприятия, които въз основа на по-

ниските цени за терминиране биха могли да редуцират цените на разговорите към фиксирани мрежи;

- Предложените регулаторни мерки се очаква да подобрят конкурентните условия на пазара, което ще даде отражение в ползите за потребителите, като им предостави по-голям избор между алтернативни доставчици на услуги и мрежи.

VIII. Приложения

Приложение 1

Постъпили становища в рамките на проведеното обществено обсъждане, открито с Решение № 859 от 01.09.2011 г. със заинтересованите предприятия и съгласуване с Комисията за защита на конкуренцията

Приложение 2

Постъпили становища в рамките на проведеното обществено обсъждане, открито с Решение № 1114 от 07.12.2011 г. със заинтересованите предприятия и съгласуване с Комисията за защита на конкуренцията

Приложение 3

Постъпили становища в рамките на проведеното обществено обсъждане, открито с Решение № 380 от 01.03.2012 г. със заинтересованите предприятия и съгласуване с Комисията за защита на конкуренцията